

З рідною мовою ми – вічні!

До читачів

Я втретє звертаюся до Вас зі своїми щоденниками, не рахуючи ще й численні публікації уривків з них у періодиці. Перші книжки "*На відстані зойку*" та "*У магнієвому спаласі*" були зустрінуті Вами прихильно. Автор отримав чимало теплих, зігрітих удячним словом відгуків, зокрема, від шановних Ірини Василівни Чубатої з Тернополя, від родини Коливаїв – Іллі Івановича і Валентини Панасівни із с. Лебедин-1 Шполянського району, від Віри Степанівни Гнучої з Канева на Черкащині та інших читачів. Вони пишуть, що люди читають ці книжки, встановлюють за ними черги в бібліотеках, діляться думками від прочитаного...

У пропонованій новій книжці щоденників "Уперте щодення", записуваній в останні неповних сім років, автор, проаналізувавши листи-відгуки читачів та рецензії, які з'являлися в пресі, дбав далі вже про те, аби його слово стало ще цілеспрямованішим, ще більше було перейняте нашими національними болями, *державницькими* запитамі, прагненням українського національного прямостояння.

Автор акцентує увагу читача на думці, що наша Україна, ми – українці будемо непереможні, якщо станемо *всуціль, масово* українськомовними, тобто спілкуватимемося в Україні всюди, і дома, і на вулиці, і на службі тільки своєю рідною, державною українською мовою. Як пісня не зазвучить, поки її не заспівають, так і мова мовчатиме, занепадатиме, поки нею не заговоримо. Отже кожний із нас повинен стати і солістом, і виконавцем у дуєті й у хорі нашої мови. Рідна мова народу є його найнадійнішим *кордоном*. Через суцільне, масове рідномов'я, в нашому випадку – українськомов'я, ніякий ворог з його "градами", танками не пройде. А якщо навіть і окупує територію, то це собі на погибель, бо мова, суцільне рідномовлення втримає націю в її незламності, відпорності, і нація переможе, вижене окупанта зі своєї землі, даної Богом. З рідною мовою ми – вічні!

І ще в одному автор глибоко переконаний, що Україну може вивести з кризи, спасти нашу Незалежність прихід *Лідера – національного, українського, рідномовного, нашої української кровинки*, який створить команду з полум'яних патріотів з дитинно чистими намірами в душі, з нашим, шевченківським розумінням того, що громадське – це святе, недоторканне (а вони ж є, їх багато таких серед нас із Вами!). Такий Лідер і його команда працюватимуть тільки на Україну, на її процвітання, а не на свій бізнес із державницької гори. Скажете, це мої наївні фантазії?

Ну, а Шевченко ж про це саме мріяв, на це надіявся, як на Бога, на прихід *українського "Вашінгтона з новим і праведним законом"*. І в останні, передсмертні місяці (3 листопада 1860 року) наш національний геній вистогнує:

І день іде, і ніч іде.

І голову схопивши в руки,

Дивуєшся, чому не йде

Апостол правди і науки?

Українського Лідера та його команду, власне народ, націю треба вирощувати суспільством, у школах, в університетах (і тут велика роль учителя, викладача вишу), вирощувати й у сім'ї (хай і кожна сім'я наша, українська стане своєрідним національним університетом з перших місяців дитини).

Автор вірить, що його слово, яке приходило до нього щоднями (тому й щоденник), відгукнеться в душах читачів. Я думав, я болів в унісон із голосом, думами, прагненнями, болями українського післяколоніального суспільства, яке важко, але непоступливо йде назустріч своїй національній українській долі, стверджуючись у світі вільних, незалежних, *державних* народів.

Василь Захарченко.

11 березня 2015 р.

МАКСИМИ

"Потрібно, щоб державу очолив сильний лідер, український патріот, українець з діда-прадіда, для якого українство, його мова і культура є родовою притаманною ознакою, а не тимчасово набутим блефом". (С. Трохимчук, професор).

Національного Лідера (визвольного часу особливо) треба готувати, як музиканта, піаніста, скрипаля, задалегідь, роками, а не перед самим виходом на сцену". (12.10.2010).

"Україна чекає на свого чесного, кришталево чесного національного Лідера. Мудрого, демократичного і порядного Чоловіка. Прямо виглядає його, уже всі очі продивилася.

Ну, прийди ж!" (18.10.2010).

"На нашу українську мову ми маємо повне право, дане нам Господом". (19.10.2010).

Усе гине там, де володар не готовий кожної хвилини захищати свою владу, як лев, як вовк, як собака". (Нікколо Макіавелі).

От би Українцю при владі отак захищати свою (українську) владу!.. Вірю, придуть українці українською командою і захищатимуть свою (нашу!) владу, як леви, як вовки, як собаки, як тигри, як гепарди... як українці-патріоти, а не хохли-торгаші честю, достоїнством, первородством". (27.10.2010).

Не скачіть з мови на мову. По радіо йде передача про мову. Дехто зі слухачів говорить, що *коли треба*, то вони переходять на російську в спілкуванні.

І ось голос із Херсона чоловіка вже в літах:

- Я так скажу. Ті українці, що скачуть з мови на мову, не поважають Україну.

Репліка херсонця б'є в десятку!" (28.10.2010).

"Та придуть, придуть Люди, українські люди і спасуть Україну.

Тарас Шевченко запитував себе і нас і відповідав нам, застерігаючи від неправди, наказуючи жити по правді, вірячи, як у Бога, в нас придешніх і в нашу українську всенародну правду:

Чи буде правда меж людьми?

Повинна бути, бо сонце стане

І осквернену землю спалить". (15.11.2010).

"Іншого виходу нема. Поки ми не відчуємо себе українською нацією, злютованою рідною мовою, рідною культурою, історичною пам'яттю, доти нас поодиноці ворог нищитиме". (27.02.2011).

Мову під захист Закону

26.11.2008. Державну мову треба брати під захист Закону. За зневажливе публічне висловлювання проти неї, за найменші утиски винуватці мають нести невідступне покарання.

Закон має захищати й мови всіх нацменшин в Україні, сприяти їхньому розвитку. Не можна перетворювати будь-яку мову на знаряддя агресії, подавлення, нищення, як це все цинічніше чинять російські українофоби в Україні, ця безкарна "п'ята колона" за вказівками й матеріальною та ідеологічною підтримкою з Москви. Намагання агресора надати в Україні статус державної російській мові має єдину далекосяжну мету — територіяльно розірвати Україну й шматками повернути її в лоно Російської імперії, умертвивши етнічну українську сутність корінного населення нашої країни — українців.

Природня річ — проти агресії борються, їй чинять опір. Гноблені мусять проти агресора і його засобів виставляти *кордони* національної непримиренности, крайньої рішучости навколо своєї мови, щоб захистити себе від зникнення, від знищення, від небуття, від смерти. Отже, потрібен такий Закон в Україні, який би:

а) захистив державну українську мову від знищення засобом росіянізації корінного населення через російську мову;

б) захистив і саму російську мову від ненависти її носіїв до корінного населення — українців. А для цього Закон має заборонити всіляке нацькування, наагресивлення російської мови проти української та мов нацменшин в Україні. Цей Закон має поставити російську мову в межі статусу мови національної меншини поряд з мовами інших нацменшин в Україні.

Закон має раз і назавжди утвердити в Україні єдину державну мову — українську, мову корінної нації. Усіляке посягання на державний статус української мови повинне суворо, невідступно каратися.

На цьому тримається державність народів у світі, на цьому будуються і стоять держави.

Пропадає, розсмикується, розбазарюється мій час бездарно. На роботі режим ужорсточують так, що тепер треба нам щодня ходити в контору й сидіти від дзвінка до дзвінка. Це мені на старість розтринькувати свій уже треть-чвертьмізинний час?

А хочеться ж ще писати. І читати кортить. І решток сил жалко. Та й третій том Щоденника треба ж написати. Може, він допоможе Україні?

28.11.2008. Цієї ночі зняли пам'ятник на центральній площі. Нарешті! Коли дізнався, аж святково стало на душі.

Ще ж і як мені кажуть:

— Ви що, не бачили ще? Та зняли під корінь! Самі ноги лишилися на постаменті.

А потім уже, під вечір і хроніку показали по телевізору. Ця потвора, як краном тільки торкнулися, розсипалася на дрібні шматочки, мов глиняна, сама лише голова вціліла, впала й покотилася по майдану.

Радісно на душі. Адже це здійснюється указ Президента. Тепер піде по всій області. Упаде півтори сотні ідолів. Президент перемагає! Стаємо таки господарями в себе дома.

29.11.2008. Отож про пам'ятник Леніну в Черкасах. Скільки було сказано, викричано на мітингах, круглих столах, по теле і радіо, скільки списано паперу для газетних статей проти цього монумента російському більшовику. Обливали його й фарбою вночі, голодували з вимогою прийняти з площі, і вісімнадцять років день крізь день і ніч-у-ніч чергували коло нього наряди міліції по двоє. Писав і я періодично в газетах за зняття пам'ятника, стояв із плакатом з вимогою зняти пам'ятник на мітингу, і мене обливали брудними просоветченими словами старі намосковлені бабці й розлючені ветерани-відставники советської армії і парткомітетів КПСС.

І ось уже нема цього більшовицького монумента головному катюзі України. І молодий хлопець сказав на площі в телеоб'єктив:

— Аж посвітліло в нашому місті, і на душі якось тепер видніє, як зняли пам'ятник. Живемо...

Так! Учимся жити без ідолів.

30.11.2008. Із "Вироку в справі Василя Стуса (1972 рік)":

"У період після 1966 року придбав і зберігав до січня 1972 р. т. зв. "новелю" В. Захарченка "Дзвінок". Цей документ антирадянського спрямування порочить радянську дійсність, органи управління і державні установи, спосіб життя радянських людей".

Оце визначення Київського обласного суду з приводу мого оповідання "Дзвінок" і переважило шальку терезів у кагебістської "Феміди" в Україні й зокрема в Черкасах у бік ув'язнення мене. У листопаді 1972 року справу мою КГБ передало обласному прокуророві, а 31 січня 1973 року мене було заарештовано.

Так звану "новелю" "Дзвінок" СБУ в листопаді 1991 року вже в незалежній Україні мені повернуло разом із іншими творами й записами в блокнотах. "Дзвінок" друкувався в 2-х книжках та в газеті "Черкаси".

3.12.2008. "З ранку було туманно, і тепло земля парувала. Дуже все росте. Городини, картопля вигналась у коліно, скрізь сіна добрі, а особливо гарно росте озимина, такі пшениці, як лава, а густі, що вуж не пролізе". (Зі щоденника дев'ятикласника Порхуна Григорія Пилиповича, із с. Рижанівка Звенигородського району Черкаської області. За знайдений за доносом однокласників щоденник, в якому були записи про колоніальне становище України в СРСР, Григорія 29 липня 1941 року заарештували й ув'язнили рішенням особливої наради НКВД СРСР на 8 років у концтабір).

Григорій Порхун катувався в таборах у Норильську, втікав з табору, був спійманий, засуджений до 10 років неволі, відбув каторгу, повернувся додому, працював машиністом екскаватора на вугільних розрізах у Ватутіному Звенигородського району. Але талант його був знищений на пню. А він міг би стати (зі щоденника видно) добрим письменником або вченим, політичним діячем.

Жорстока, поліцейсько-комуністична машина антилюдяної системи пройшлася по самій душі талановитого українця й зламала його долю, як і долі мільйонів українців.

"Кати! Кати! Людоїди! Наїлись..." України!

6.12.2008. Меткий, як листоноша.

8.12.2008. Недавно черкаська газета "Прес-центр" опублікувала статтю про події з трагічних часів Голодомору 1932-1933 років, улаштованого Україні московськими катями. Цю статтю я хочу коротко переповісти, бо вважаю, що такий матеріал треба розповсюджувати мільйонними накладами, аби на ньому вчити українців, український народ захищати себе для того, щоб вічно бути в Божому світі.

Ось ця історія.

Є таке село в Лисянському районі на Черкащині Погибляк. Незважаючи на характерну назву, в ньому в голодомор 1932-33 років не помер жоден його житель із 700 односельців. І це тоді, як у сусідніх селах вилягло від голоду в Семенівці 195 осіб, у Босівці — 400, у Винограді — 310, у Кам'яному Броді — 500. Спас село, людей усіх до одного від голодної смерті голова колгоспу "Вільне життя" Каленик Васильович Сипченко.

Цей сорокап'ятирічний козарлюга, святоукраїнець у 1932 році, коли із сіл під мітлу вивозилося все зерно, приховав частину врожаю. Для цього наказав таємно викопати дві ями, одну в урочищі Хутір, другу коло Матвієнкового лісу. Ями застелили солом'яними матами й засипали пшеницею. Він ризикував своїм життям. Коли б хтось доніс, його б розстріляли. Та ніхто із 700 односельців і жителів прилеглого бригадного сільця Дубина не видав свого спасителя.

Навесні Каленик ходив по хатах і живосилом витягав ослаблих людей, змушував хоча б поповзом, а діставатися колгоспного поля, і дітей відводити в дитячі ясла. І на полі, і в дитячих яслах варили їжу й двічі на день годували людей.

Коли б ми, всі українці були такі одностайні, такі незрадливі, такі цілеспрямовані, рішучі, ми б у своїй історії мали б тільки перемоги, і жоден зайда, жоден окупант нам би ніколи не сів на шию.

Селяни села Погибляк вирішили поставити своєму рятівникові, святоукраїнцю пам'ятник. Упевнений, що імена таких праведників ще за їхнього земного життя записуються до Небесної Книги Пам'яті.

15.12.2008. Світла душа — професор нашого Національного Університету імени Б. Хмельницького, письменник Василь Пахаренко. Рідко здибаємось, але після кожної розмови з ним так мені світліє на душі. Ми — одnodумці. Його оцінки нашого політикуму точні. Його розуміння покликання українця — тотожні моєму розумінню: у першу чергу думай про велике — про Україну, а тоді вже про своє маленьке. Цією позицією він, як рентгеном, просвітлює кожного політбалакуна по радіо й на телеекранах і дає точні оцінки.

Його студенти виростають патріотами України. Спасибі Вам, Василю Івановичу. Спасибі.

Калинові дзвони

17.12.2008. Велику патріотично-виховну справу започаткували на Черкащині Головне обласне управління народної освіти та Інститут післядипломної роботи вчителів, провівши недавно обласний учнівський фестиваль "Калинові дзвони". Змагалися школярі — дослідники фольклору, збирачі українських народних пісень і водночас виконавці їх.

З виконанням записаних пісень виступали перед журі фестивалю й слухачами шкільні ансамблі, дуети, тріо, солісти. Багато з них були утворені в ході підготовки до фестивалю.

Мета фестивалю — привернути увагу юних українців до неоціненного скарбу — українських народних пісень, в яких закладена поетична душа народу, багатства рідної мови.

Може, почин черкаських педагогів підхоплять і в інших областях, по всій Україні, його підтримає Міністерство освіти, і в нас тоді зазвичайтсья, як це в Японії, обов'язкове знання школярем кількох десятків народних пісень.

Через народну пісню школярі заспілкуютьсья й рідною українською мовою.

Головне, щоб не погас цей калиновий вогник патріотичного ентузіазму черкаських школярів. Треба, конче треба його підтримати на міністерському, державному рівні. "Калинові дзвони" можуть стати фестивалем фестивалів, як і Міжнародний конкурс української мови. Місія в обох одна — виховати повноцінний україномовний український народ, гідний свого високого звання, своєї буремної історії, своїх святих народних традицій. Цей фестиваль — це один із дійових засобів регенерації української нації.

Хвилина (і безкінечність) поезії

Ти йшов собі...
 В повітрі пахло глеєм.
 І вечір ноги в тишу умочив.
 Незайману траву душі моєї
 Твій погляд знову перетолочив.
 А думалось,
 Що все давно минуло,
 й любов сконала під років дощем.
 Та ні ж, звелась!

Знайомий біль відчула.
Вона жила,
бо їй боліло ще.

Валентина Коваленко.

Отак!

А ви питаєте: що таке висока поезія, неповторна поезія?

От як "*перетолоче*" вам душу, ото й вона!..

І ви ж дивіться, як мало слів ужито, та й з тих багато наче не *про те*, а як болить!..

Від одного лише доторку до слова. То тільки так здається, що вже *втихло, перемучило, перепалало, пере...* А воно – на всеньке життя...

Бо ж "так ще ніхто не кохав".

18.12.2008. Мова, наша чудова мова. В опису одного жахливого епізоду, ганебного для людей, поетеса Людмила Литвинчук уживає здається свій новотвір: "Незабаром пішли в рух кулаки, здійнявся жахливий ойкіт, крик, лемент, полилися сльози". ("Голубина трапеза").

Думаю, оцей "ойкіт" (ойкання) треба взяти до нашого активу. Виразисте ж слово яке!

Може, досить нам уже працювати на Росію, жити Росією, бути їй донорами? Скільки ж можна! Адже ж із січня 1654 року... Із 1654-го! 354 роки минуло!

Починаймо жити для України й тільки для України, поки вона ще жива.

Що творилося в душі двадцятирічного юнака, якому оголошували вирок — 25 років советської каторги на вічномерзлотній Півночі Росії. Це на п'ять років більше за прожитий досі молодий його вік!..

У 1973 році я застав багатьох із тих юнаків у пермських таборах, де вони, змучені, лисі, беззубі сорокап'ятирічні (на вигляд — 60-річні діди) добували цей нелюдський советський термін і звільнялися, їхали в Україну, все таку ж концтаборовану московською деспотією, самотні, вирвані із життя, без будь-якої перспективи на десяток-півтора років, які їм ще лишилося провести на цьому божевільному світі у хворобах, муках, здобутих у заповлярних російських катівнях.

Що з нами робила Росія, та, на яку наш масовий малорос, хохол і досі молиться, і досі добровільно колінкує під її кирзовий чобіт.

Це в його перекрученому мізку називається: "Навекі вместе!"

Школо! Українська школо, якщо ти є? Твори українців щорічно, щоденно, щогодинно, щоурочно й позаурочно, регенеруй українську націю. Підключай до свого великого діла сім'ю. Без вашої подвижницької роботи в Україні не буде ніякої перспективи. Росія і зустрічне їй хохлацьке російськомов'я поглинуть Україну.

Історична Плачиндіяда

19.12.2008. Люблю подорожувати слідом за Сергієм Плачиндою нашою рідною протоісторією Протоукраїни. І такою гордістю сповнюється моя душа за Україну, за українство, радістю, що і я щасливо належу до цього, що є спадкоємцем такого сивезного духовного багатства моєї нації.

Попробуйте й ви вчитатися в Плачинду, пильно вдивитися в наші національні корені, подорожуючи цілим "архіпелагом забутих давньоукраїнських держав".

Я думаю, історична Плачиндіяда — це цілющі ліки від повзучої космополітизації України.

Дітей пильнуймо, роду, берестка,
щоб слимачня кремлівська і слизька
ув українця душу не забрала.
Щоб кров рідка москальська боязка
в калинну кров вкраїнську не втрапляла.

Це наша Людмила Солончук із Звенигородки. Козачка! Це не метафора. Як і її вірш. Це крик про смертельну загрозу, вічовий клич до самооборони, до духовного визволення. Клич, який нагадав нам, що ми козацького роду.

А що, панове-козацтво! "Добре ходимо в ярмі" московському й досі, вже на волі, поданій із Неба? І ніде не муляє? Невже нам навіки "братство віру заступило"?

Навздогін сказаному вчора

20.12.2008. А не дуже ж і багато треба. Вигонімо кожен зі своєї душі "москаля", і ми вільні навіки. З Богом і Україною.

А чи не здається тобі, що посилення на Юду, наші волення про юдство в суспільстві, про епідемію юдства, зради в наших верхах стали вже банальним загальником, на який мало хто тепер реагує.

21.12.2008. "Поезія — це ридання, що застигло у тебе в грудях, але в будь-який момент може прорватися..." (Людмила Литвинчук).

22.12.2008. Він був уже в тому віці, коли, розглядаючи власне обличчя в дзеркалі, задовольняються побіжними модерно-узагальненими формами свого портрета на протизагу колишній натуралістичній деталізації.

24.12.2008. Література — це мистецтво по суті самодіяльне, але виконання вимагає супер-професійного.

Де ж наша еліта? Чому вона не стає в оборону України?

Як хочеться написати "патріотам"-націоналам у Верховну Раду кілька листів-проклять! Так кортить... Стримую себе з останніх сил, не пишу тільки тому, що це нічого не дасть. Зізнаюсь, я кілька місяців тому вже написав двом, щоб не сиділи в тому бісівському БЮТі, а переходили до Президента для виборювання України, для захисту її від диявольської, українознищувальної тимошенківської сили.

Не послушали наївного чоловіка. І я зрозумів: уже не догукатися до цих хлопців. Дуже глибоко запродано душі. Пішли незворотні процеси.

Якщо вже запродались, то хоч не говоріть, як ви любите Україну. Соромно ж фарисействувати.

Із передноворічних сентенцій

30.12.2008. Юда повісивсь, а справа його живе. (Слухаючи новорічне поздоровлення голови однієї з ліберальних партій).

2009

1.01.2009. Новий рік прийшов соняшно, без жодної хмаринки. Прийшов, порипуючи стерильно білим снігом у гаях, на полях, у долинах, навіть у містах. Невже й цей рік

вимучуватиме опозиція БЮТу до Ющенка? Це ж рік Бика! А Бик же має реагувати блискавично на червоне, наслане нам із червоного Кремля, з Червоної площі через п'яту колону, в яку вишикувалися партія регіонів, комуністи, "Батьківщина" з БЮТ.

Скільки нечисті на білі сніги!

Яке щире Новорічне Привітання Президента України! Як добре, що він згадав і Євгена Сверстюка, і Неонілу Крюкову, і того чоловіка, що всиновив, пригорнув домашнім теплом 105 дітей-сиріт. Президент закликав нас не опускати рук, боротися за краще життя, за Україну. Місцями його привітання звучало, як молитва. Якби ми прислухалися до заклику Президента Ющенка. Боже, як він потрібен нам, Україні ще на цей рік і на наступні 5 років! Сьогодні в ньому й тільки в ньому (при нашій підтримці!) державостояння України.

Зрозуміймо це!

Страшний, одвічний ворог наш важко вороується на наших східних кордонах.

І все ж таки, як нас у 50-ті роки минулого століття наяничарували, яничарили в головному українському виші — Київському державному університеті імені Тараса Шевченка. З нас готували журналістів, "підручних компартії". У той час, як Іван Захарченко із с. Ситняки на Київщині записував у Щоденнику стогін, волення селян у колгоспному пеклі, ми не могли й помислити вголос про таке в червоних стінах університету. А тих, хто пробував щось подібне заявити, нашими ж з'яничареними комсомольськими руками виганяли з університету. Потім тих вигнанців кагебітська система закидала в концтабори, віддавала в солдати.

Аж у 60-ті роки я роз'яничарився, вирішив писати тільки правду, яка б вона не була двосічною. Так само важко роз'яничарувався наприкінці 50-х, уже після університету й Василь Симоненко. (Роздумуючи над прочитаним Щоденником Івана Захарченка).

Читав Щоденник І. Захарченка, і сором пік мене за ту наївність, довірливість до комуністичних брехонь, за свою забамбуленість марксизмом-ленінізмом. А молодого 16-річного колгоспника із 7-класною освітою весь той бісівський огроми комуністичної пропаганди не переконав, не купив облудним словом, "ловив, та не впіймав". Бо тут уже дійшло до самого щирця в народі — або воно, оте осердя, зігнеться, і тоді вже народ пропадає, або воно вистоїть, і тоді народ відродиться.

Досиділись?

6.01.2009. По українському радіо скільки заявлялося з тривогою: "У Росії є такі сили, що хочуть ліквідувати державну незалежність України".

Ми пропускали це повз вуха, повз свій здоровий глузд і далі молилися на Росію, всіма позалогічними силами намагались оберігти свою любов до Росії: "Хай хоч усе на світі крізь землю провалиться, а любов нашу холопсько-хохлацьку не чіпайте!"

І так понад 350 років! З них 23 роки нашої відновленої державности. А Мати стояла перед замкненими дверима, зневажена, забута. 350 років стояла! Чекала... Не вірила, що зраджена... Аж поки не вдерся танками фашистсько-російський окупант на українську територію.

Хохле! Бог же все це бачить з Неба. ("Хіба ж очі Твої не для правди, о Господи?"). (Книга пророка Єремії, 5 (3)).

Ну, що б я робив без Жуля Ренара

"Мене не вистачає надовго, — я читаю уривками, уривками пишу. Але впевнений, що така доля справжнього художника". (Жуль Ренар).

І я також!.. Уривками... Значить, така наша доля.

7.01.2009. Різдво Христове. Біле, срібне, соняшне. Ранок тихий— тихий, береже іній на деревах. А на душі тривога. Вороги обсіли Україну, тиснуть із Москви оскаженіло. Та найтривожніше — сама Україна дуже зачервивіла ворогами. От де лихо, так лихо!..

Невже Україні після Різдва знову проходити чергове розп'яття? Інші держави живуть собі віками, як держави, а в нас що це, ритуал уже такий: по кілька разів на століття розпинатися?..

Яка відповідальна робота в лікаря, скажемо, в стоматолога чи хірурга, нейрохірурга... Тут потрібна надзвичайна точність, щоб якомога менше мук, болю завдавати пацієнтові.

Така ж точність у доборі слова, в побудові фрази необхідна й у нашій письменницькій роботі. Тільки лексичну, стильову точність ми перевіряємо (переносимо) на собі.

Підбираєш те слово, ставиш його в ряд з іншими, а воно ріже тобі вухо, збиває з ритму твоє дихання, утруднює вимову. Шукаєш заміну невдалому слову, міняєш місцями слова, тобто позбавляєш від майбутніх мук свого читача. "Треба пам'ятати: всяке письмо настільки добре, наскільки за нього заплачено болем, стражданнями і мукою". (П. Сорока. Денники). Отже, все це на собі, на собі переносиш. Теоретики це назвали так красиво: солодкі муки творчості. Оце " солодкі" звучить швидше метафорично, ніж реально. А це ж справді муки, боротьба автора з несподіваними нападами графоманії, примітиву, самодіяльності, і обіймає тебе сором од своєї беспорядности, неталановитости, та що там (!), від елементарної невірности.

Всяк, хто серйозно пише, звідав це на собі не раз. Та коли свіне вдача, всю гіркоту собою розчарувань відразу як рукою зніме. І справжні твої муки на очах легендарніють, і ти вже слідом за іншими сентименталізуєш реальний процес творчої роботи, уголос свідчиш, що ті миті "натхнення" довжиною в рік-два-три... були такі солодкі.

Або ми народ, або комусь "брати"

11.01.2009. Багато чого можу зрозуміти, але як збагнути те, щоб хтось вирішив уважати братом свого закоренілого ворога? Ніяк не можу. Та ще ж і як називають? Старшим братом.

Подивіться, що в останні роки витіває з нами старшобратуха — Президент-прем'єр-міністр Росії Путін. Як він нав'язував нам у президенти чужу Україні, "п'ятиколонну" особу Януковича. Цей же Путін перед європейськими главами держав зневажливо сказав, що Україна ніяк не держава, а якийсь розчленований придатак між Росією і Європою.

А ці ось ігрища Росії, що тривають уже 10 днів цього року з відключенням газу, з тероризуванням держав-споживачів Європи через компрометацію України.

Колись не великого розуму й совісти гетьмани живосилом зробили нас зведеними "братами", перетворивши буття України на 350-річне пекло. Увесь ХХ вік Україна відхрещувалася від такого "братерства" то шабельновогнепальною, то духовною зброєю. Нарешті вибилися на волю.

То чого ж ми знову підставляємо свої шиї і душі під імперське ярмо? Дивіться, як "братня" Росія ось уже 10 днів морозить тотально все живе в Україні, і українців, і своїх же єдинокровних росіян, сущих ув Україні. І ви сподіваєтеся собі добра від чужої нам держави?

Тримаймося своєї державности, своєї Держави!

Тільки у своїй Державі ми будемо повноправними, вільними людьми, громадянами. З Росією ж ми будемо вічними колоніальними рабами. Та Росія не спроможна зробити вільними, повноцінними навіть своїх громадян!

Станьмо нарешті прозрілим шевченковим народом, не слухаймо пройдисвітів-політиків продажною наскрізь, і вздовж, і впоперек корумпованої Верховної Ради, яка останніми часами забуває, якої держави вона парламент.

Берімося за свій розум самі, не даваймо братися за нього брудними руками чужакам із "п'ятої колони" Росії.

Тут із двох одно: або ми народ, або комусь "брати" в *братньому ярмі*.

"П'ята армія"

До речі, про "п'яту колону". Може, в інших державах де-ін-де і є такі колони, але в нас, в Україні це не якась там колона, а цілі ворожі з'єднання (і КПУ, і соцпартія, і партія регіонів, і олігархи з БЮТ, і тьми й тьми інших). Це вже не колона, а ціла "п'ята армія" на марші, виладнана в бойові колони.

Перемогти цю "п'яту армію" можна тільки нашим масовим патріотизмом.

15.01.2009. "Літературна Україна" (хвала Михайлові Сидоржевському!) дала сьогодні мою статтю "А караван іде... ("Патріотам", які нападають на Президента)". Зранку зателефонував несподівано мені Павло Вольвач. Згоден з моєю статтею. Каже, що й сам думав щось у подібному плані написати.

- Але ж і Ющенко не все робить, що мав би зробити як Президент, — говорить Павло. — Як погано, бідно живе народ наш. Так же ж не можна. А Президент оточив себе не тими людьми, далекий від народу. На словах-то, все що він каже, то святе, але ж діла нема...

Чую біль у словах, у тоні сказаного Павлом.

Я відповів, що ніяким чином не ідеалізую Ющенка, що бачу всі його недоліки, але хто є сьогодні, крім нього, на кого можна спертись Україні? На дамочку?

— Боже збав! Я теж кажу своїм, що крім Ющенка хто? Хто ще? Лихо наше, що ми роз'єднані, не знаходимо спільної мови, а вороги об'єднуються. Проти України вони завжди єдині.

— Як вам пишеться? — спитав я.

— Пишеться добре і багато. Тут я поскаржитися не можу, — збадьорився в голосі Вольвач.

Така в нас відбулася летюча розмова. Я радий, що ми з Павлом Вольвачем однодумці.

16.01.2009. Куди ти гвинтиш оцю політику? Хто його читатиме? Схаменися, чоловіче.

Прокляття!

22.01.2009. Це ж не політика. Я не про політику. А от на ліки ціни ростуть на очах. На все ростуть, але на ліки особливо. Протягом неповного останнього місяця вони підскочили майже вдвічі. Старій самотній людині вони вже недоступні, бо пенсія її за цей час не зросла ні на копійчку і не зросте протягом наступних двох років, а ціни дертимуться вгору й далі.

І що нашим старим лишається? Вимирати без ліків. Що вони й роблять, обікрадені владою, продажною, корумпованою.

Було лише три дзвінки з приводу моєї статті в "Літературній Україні" "А караван іде..." Зателефонував Павло Вольвач із Києва, Роман Дідула зі Львова і Лілія Шитова з Черкас. Решта, від кого чекалося мені відгуку, промовчали. А питання ж принципове зачеплене: або ми за збереження України, Української держави, чого можемо добитися на даному етапі тільки з Віктором Ющенком, або ми виступаємо проти нього з чужаками — Ю. Тимошенко і Януковичем і губимо Українську державу й Україну.

Промовчуйте. Я дав привід виступити в пресі. Виступайте!

Мовчать...

А тим часом "газова принцеса" російським газом разом із Путіним душить Президента, веде війну на його знищення.

— Ти ж, хлопче, ще не зав'язав собаці хвоста, а вже берешся повчати старших.

29.01.2009. Четвертий день тумани стоять і не розходяться з ранку до вечора, і навіть уночі. Такого ще не пам'ятаю у своєму житті.

Та густіючі ж? І на душі важкий туман. На роботі скоротили нас. Лишається жити на пенсію. Читаю (хотів писати "перечитую") Нечуя-Левицького "Хмари". Ні, з таким письменником язик не повертається казати "перечитую". Таке щоразу читаєш, наче заново входиш у чисту літню річку.

Скільки тут мови! І якої мови! Ми ж тепер так не пишемо: "Став на ноги зі свого малярства", "Я, будши вами, цього б не зробив", "Що б йому завгорило купити цей дім", "Вговорював їх не лаятись", "Я йому добре виварила воду", "А книжки в нього й заводу нема".

Так говорила моя мати, так говорили в селі наші полтавці на Лівобережжі. І точнісінько так говорили колись у Стеблеві на Правобережжі. Чого ж ми ці перлини, ці алмази розгубили? Як їх повернути в наш щоденний ужиток?

Як розігнати туман непроглядний навколо нашої мови, нашої душі?

Зрідні Нагоній проповіді Українобудівничий Заповіт нам

31.01.2009. Це щастя України, отой пророчо-творчий спалах Шевченкового Слова восени й узимку 1845 року в Україні, який завершився "Заповітом", зрідні Нагорній проповіді Ісуса Христа. Шевченко тоді сказав усе основоположне для свого народу. Решта, то вже був шлях на Голготу, коли пророчистість Слова поета ще довго не змовкала, хоч і була притлумлена катуваннями його душі, а згодом і обірвана на цілих сім років...

Та головне було сказано на Українській Горі в 1845 році вогненным язиком Пророка нам, "і мертвим, і живим, і ненарожденним" і його вже ніхто в нас не забере, не вирве з наших душ, бо воно є *сутністю нас*, українців, нашим Новим Заповітом української нації.

Як можновладний

"І ото, як Ісус закінчив ці слова, то народ дивувався з науки Його.

Бо навчав Він їх, як можновладний, а не як ті книжники їхні". (Євангелія від св. Матвія, 7(28, 29).

А хіба не як можновладний говорить до нас посланий нам Богом Шевченко з "Кавказу", з "І мертвим, і живим...", з "Великого льоху", з "Холодного Яру", з "Давидових псалмів", з "Як умру, то поховайте..." Можновладно говорить, як ніхто в Україні, розіп'ятій Російською імперією на століття, ні до нього не говорив, ні після нього. Бо слово Пророка-творця і спасителя нації неповторне й недосяжне, сказане раз і на всі віки нам. Для українського буття на своїй споконвічній землі.

Шануймося! І славмо Бога!

2.02.2009. І казали дорослі йому: Ти малий ще. У тебе все попереду, і побачиш ти на своєму віку ще такого, тако-ого, чого нам уже не дано побачити ні в снах, ні наяву.

Йому тоді їх аж жалко ставало, бо про його майбутнє мовилось, як про подарунок долі. А тепер, через багато років, оглядаючись на прожите, іноді він думає: "Краще б я цього всього не знав і не видів".

Навздогін сказаному

Ну, то "він", а це я. Я щасливий, що дожив до цих днів і побачив те, чого не побачили старші за мене й ті, хто передчасно пішов за межу життя. Я дожив до Незалежності України, до її Державности. Мені поталанило побачити те, про що ті старші не могли навіть і помислити, щоб комуняро-кагебісти не прочитали й думок їхніх. Та багатьом про те вже й не мріялося.

І хай зараз нам, Україні важко, дуже важко йти вгору. На наших черевиках висить стільки совєтсько-комуно-кагебістсько-чекістсько-гепеушного багна, що воно тягне нас назад, під гору. Але ми йдемо, ми в дорозі, і нас уже не спинить ніщо. Ми вже міцно вхопилися за Незалежність, за Самостійність, ми вже суть їхня, вони — наша суть, суть нас.

Прийде і в Україну щастя, нормальне життя. Головне, кажу, що Незалежність — це ми, вона в нас, у нашій плоті й душі нашому. Прийде, прийде життя до нас, і "оживуть степи, озера, і не верстовії, а вольнії, широкії скрізь шляхи святії простеляться", як і передрікав нам наш, український Пророк.

І ще до попереднього оптимістичне:

Скоро, скоро "люде темнії, незрячі дива Господнії побачать". Так сказав наш Пророк. І ще він сказав:

Радуйтеся вбогодухі,
Не лякайтесь дива, -
Се Бог судить, визволяє
Долготерпеливих
Вас, убогих. І воздає
Злодіям за злая!

А воздасться їм. Але це вже ми маємо постаратися, що й робить уже наш Президент Віктор Ющенко, оживляючи нашу рабську пам'ять про геноцид над нами, вчинений Голодомором-33 й усіма совєто-кагебістськими репресіями.

5.02.2009. А таки є в Україні, в української нації справжня еліта і її стає видно в цей рік випробувань тяжких, рік передвиборний. Відстоїмо українського Президента України Віктора Ющенка чи віддамо Україну в руки п'ятої несамовитої колони, в руки Ю. Тимошенко чи Януковича, які допровадять Україну до катастрофи.

Народе український! Дослухайся до голосу своєї еліти.

От хоче Ю. Тимошенко бути президентом України й усе. З якої речі? За які такі заслуги? Ти хоч на мікрон посунула Україну до її українности? Ні, отак ні з сього, ні з того — хочу бути президентом України.

А я хочу бути китайським імператором! Ну й що з того?..

Рефреном: Усякий, хто добивається статусу державної для російської мови в Україні, є ворогом України, її могильщиком.

Усякий українець, хто збайдужіло, здебілізовано, збаранізовано згоджується на той державний статус чужої для України мови, змирившись із волею ворога, улягаючи тій сатанинській волі, то вже не українець, а порожня бочка з проржавілим дном.

Світла, тепла проза Івана Семеновича Нечуя-Левицького. Та ще ж і дотепна, з таким глибинним українським гуморком навіть у серйозних речах. А що вже в "Кайдашевій сім'ї", в "Бабі Парасці..." Хай буде вічно пам'ятна нам його свята українська душа.

"Джерело підвищеної небезпеки". Так назвали сьогодні уряд Ю. Тимошенко й саму Тимошенко на засіданні Верховної Ради.

Страшне визначення. Реальність ще моторошніша...

7.02.2009. Вичитав у "Літературній Україні" в статті Романа Іваничука таке: "Наше покоління найщасливіше у світі: воно дочекалося волі..."

Тож дослідники, які осмислюватимуть наш час, запишуть у свої книги, крім іншого, ще й таке: українцям, які творили на зламі Другого і Третього тисячоліть, випало щастя проголосити Незалежність своєї держави й зріти на небі Христове знамення.

Я чекаю на музику великодніх дзвонів у нашій літературі й сам хоч сиджу вже на саях, не випускаю з рук чавунного била".

Не дають нам ворожища почути музику великодніх дзвонів воскресіння нації, не дають ударити в ці дзвони на повну силу. І все ж вони гудуть крізь щоденну мерзоту агресії, брехні, підступності, зоологічної ненависти до України, зради, відступництва, юдства, захланності, фарисейства, продажності. Прислухайтесь. Гудуть... Сьогодні — в школах, завтра — на Майданах. Буде, буде зметена з нашої Української Землі вся московська нечисть. Очистимось, розпрямимо свої душі під донебесний гомін українських дзвонів. Тільки "не випускаймо з рук чавунного била".

І старе й мале! Не випускаймо.

9.02.2009. Учитуймося, вслухаймось у мову Нечуя-Левицького: "Наводити її на розум", "Уже лягома приїхав він додому" (Пізно, коли вже лягали спати), "Напелехала повну пелену яблук", "Протовпом кинувся з хати", "А він правди вивіряє в неї".

А це вже 1946-1948 роки написання:

"Все більше сутеніло, став накрапати дощ. Ніде не видно було жодної живої душі. Вікна будинків, мимо яких проходив Хома, зловісно дивились на нього темними ямами. Може, тому, що, пройшовши наскрізь вуличку, він не зустрів нікого з своїх, — все довколишнє війнуло на нього особливо гострою чужиною. Навіть краплистий дощ, напускаючись, бив йому в обличчя неприязно".

Олесь Гончар, "Прапорonoсці". Наш золотий, еталонний фонд.

Це хочеться перечитувати й перечитувати. Бо це справжнє мистецтво. Справжня проза.

Бо це невмирущий Олесь Гончар. Наше національне надбання.

12.02.2009. Помер Микола Шапошник, наш Козак Мамай, письменник, піснетворець. Автор кількох сотень козацьких пісень і серед них "Дума про Калнишевського", яка облетіла весь український світ і в Україні й за межами України, де живуть українці.

Учора на похорон зійшлося багато національно свідомого люду. На жаль, не прийшло ні душі із офіційних осіб ні обласного, ні міського рівнів. Чужа, знать, їм Україна, українство, наша духовність.

Гаряче, душевно промовляли люди коло труни покійника. І моя душа промовляла найкращі слова. За кілька років до Незалежності цей чоловік раптом вибухнув такими бутівливо-закличними, маршово-бойовими патріотичними піснями, які він назвав козацькими, і ансамбль "Черкаські козаки" з Миколою на чолі із Слободи так їх заспівав, у залах, навіть на офіційних советських нарадах, що народ слухав і оживав душею. Я пам'ятаю, як висидів півдня на одній такій, зовсім не потрібній мені обласній нараді передовиків села,

щоб тільки діждатися після неї виступу в концерті "Черкаських козаків". Тоді я почув три Миколині козацькі пісні і його ж "Думу про Калнишевського", яку виконував соло Шапошник у супроводі ансамблю. Це було щось неймовірне. Душа моя раділа, клекотала, торжествувала, бо це оживала Україна ще без Народного Руху, але вже перед Рухом, який угадувався в суспільстві.

Земля тобі пухом! Царство Небесне, дорогий побратиме? Твої козацькі пісні лишилися з нами. Вони й далі утверджуватимуть Україну.

Чи не все своє журналістське життя заслужений журналіст України Петро Жук досліджує діяльність роду Симиренків. Ще Василь Симоненко на початку 60-х років минулого століття назвав жартома Жука "внуком Симиренків".

Учора ми з Петром Миколайовичем підрахували, що вже понад 50 років він бореться за те, щоб у Черкасах назвали вулицю іменем братів Симиренків, наших знаменитих земляків із Млієва.

За цей історичний час змінилося понад дюжину секретарів обкомів компартії, голів облдержадміністрацій, міських і обласних рад, Петро Жук з кожним новим очільником розмовляв особисто на прийомі, писав у газетах, виступав з пропозицією за вшанування пам'яті про видатних земляків по радіо, на телебаченні, на різних конференціях. Вислуховували уважно, обіцяли й "забували".

Так нікому й досі не свінуло в начальницькій душі, що ми, черкаські, є земляками знаменитого роду Симиренків, про який зобов'язані берегти світлу пам'ять.

Про що ще говорити?

Як уже ну зовсім погано, тяжко душі, беру Жуля Ренара "Щоденник", читаю сторінку-другу й чую, що оживаю.

Ні, що б там не казали, а щоденник, коли він щирий, не пустої душі, то є ліки. Спасенні ліки від душевних терзань.

15.02.2009. Інколи поети, аби не збитися з ритму, вдаються до карколомних інверсій, заганяючи так далеко присудок від підмета чи прикметник від іменника, що бідному читачеві доводиться мчати за ними через увесь рядок, наче натуралістові із сачком долиною за метеликом.

Моя Шевченкіяна

А ще поганше на Україні
Дивитись, плакати — і мовчать!
А як не бачиш того лиха,
То скрізь здається любо, тихо,
І на Україні добро.
Меж горами старий Дніпро,
Неначе в молоці дитина,
Красується, любить
На всю Україну.
А понад ним зеленіють
Широкії села,
А у селах у веселих
І люде веселі.
(Тарас Шевченко).

Не мовчімо!

Чого воно й досі так в Україні?.. Чого ми ніяк не заживемо по-людськи на своїй українській землі, у своєму українському добрі?

У цьому ж вірші "І виріс я на чужині..." Шевченко у фіналі пояснює:

Воно б може так і сталося,
Якби не осталося
Сліду панського в Україні.

А далі — замість останнього рядка — крапки.

Коли ж ми нарешті допишемо цей останній рядок-крапки таким сподіваним, жаданим Шевченковим словом-дією:

Уже не осталося!

А поки що в нас, як писав Шевченко вже в іншому вірші "Не молилася за мене..." на солдатському засланні в Оренбурзі:

Даєш ти, Господи Єдиний,
Сади панам в Твоім раю,
Даєш високії палати.
Пани ж неситії, пузаті
На рай Твій, Господи, плюють
І нам дивитись не дають
З убогої малої хати.

Та не тільки ж негідники, покидьки людські, плюють на наш український рай, а й нахабно продають його сусідові ненаситному. А ми все мовчимо й охоче продаємось, мов та худоба, безмозкла, без'язика, оптом, отарою продаємось, бо з нас уже давно вийняли українську душу, без якої ми ніколи не станемо повноцінними людьми.

Як не дивно, але наші прозаїки-класики дореволюційні чомусь оминали таке рідкісне (чи не поодинокі серед індо-європейських мов) явище, як евфонія (милозвучність) української мови. Не дочувались до нього? Чи не першими помітили, вловили цю милозвучність частково Степан Васильченко й особливо наш сонячний кларнетист Павло Тичина. У нього є з цього приводу спеціальна розвідка.

А от буквально жили в евфонії пізніші класики — Юрій Яновський, Максим Рильський, Борис Антоненко-Давидович, Олесь Гончар, Григорій Тютюнник, Микола Вінграновський. Добре відчують милозвучність мови Роман Дідула, Григорій Білоус, Роман Іваничук, Віктор Міняйло, Іван Власенко, Анатолій Дімаров, Степан Пушик, Михайло Слабошпицький, Микола Рябий, Віктор Баранов та багато інших прозаїків.

На жаль, і після таких майстрів чимало сучасних авторів, особливо молодих, зовсім глухі до мелодійності української мови. Мої настійливі поради декому з них перейнятися унікальним набутком рідної мови чомусь лишаються проігнорованими. Я вже не кажу про газетних журналістів. Там густо засіли мовні глухарі. Наче їх зовсім не знайомили в університетах із елементарною стилістикою.

16.02.2009. Раптом так схотілося почитати Степана Васильченка, як поговорити з братом... Почитаю.

Моя зброя — ручка. У ній відчуваю твердість, як і Котляревський, Шевченко в ХІХ столітті. Ніяк не комп'ютеризує мене навіть уже ХХІ вік, хоч Оля й агітує засісти за комп'ютер.

Мабуть, доведеться. Ох!..

— Чорта з'їжте та води напийтесь! — сказав у 1928 році заможний хлібороб, відмовившись оддавати лишки свого хліба державі, і хряснув з усієї сили дверима, виходячи із сільради. (З матеріалів Державного архіву Черкаської області.)

Гріє щирість письма

21.02.2009. І все ж читачів авторові треба жаліти. До такої "глибокої" думки доходиш, коли добряче наб'єш очі й душу, знайомлячись із недолугим рукописом з претензійною позначкою під заголовком "роман". Читаєш і ніяк не добереш, що це таке: публіцистична стаття чи науковоподібний трактат на певну тему з украпленнями сценок, здобрених сяким-таким діалогом. Але який це має стосунок до художньої прози?

Ні, читачеві ти давай прозу, в якій світилася б кожна фраза, а метафори радували інтелект читача не карколомністю, а несподіваною (завжди несподіваною) свіжістю, тобто оригінальністю, зігривали душу щирістю, повагою до ближнього.

У романі, в оповіданні читачеві, як у гарному доладному домі, повинно бути зручно переживати. Якщо він і зупинився перед замкненими дверима, вночі, то в кишені в нього має лежати ключ. Уступивши в темні сіни, в кімнати, він має легко знаходити поночі справні вимикачі.

А ще відчути, що дім зустрічає його теплом серед зими, чистотою. У холодильнику лежать продукти, у шафах стоять книги. На столі якщо не комп'ютер, то хоча б заправлена свіжою стрічкою друкарська машинка і поруч — гірка гарного білого паперу.

Це дім твого товариша. Тут тобі дозволено пожити кілька днів на самоті.

Що ж таке проза?

Є люди, досить освічені, для яких слово "проза" означає що завгодно — газетну статтю, наукову розвідку, репортаж, тобто все, що не заримоване, не вилаштоване у віршовані рядки. Інколи про невдалий вірш також кажуть:

— Це не поезія. Це заримована проза.

Ні, шановні, це не проза. Не ображайте прозу.

А що ж таке проза?

Це коли кожне слово дзвенить, як тільки ви натрапите очима й душею на нього, і від цього слова починають озиватися, дзвеніти одне за одним усі слова у фразі. Почитайте "Прапорonoсці" Олесь Гончара, "Гнівний Стратіон" Василя Земляка, будь-яку новелу Василя Стефаніка, Григора Тютюнника, Михайла Коцюбинського, Степана Васильченка, "Майстер корабля", "Чотири шаблі" Юрія Яновського, "Зачаровану Десну" Олександра Довженка. Та тут слова не тільки дзвенять, а ще й пахнуть луговими травами, молодожитнім полем, пилючкою, збитою першими краплями грози, пекельним раєм — Україною.

Хіба передаси все це словами, що таке проза. Як і що таке поезія.

У них треба жити й любити їх. А серце підкаже.

22.02.2009. Оце вдосвіта натрапив у своїх книжкових завалах на збірку новел та оповідань "Замовляння невидимих крил" Юрка Гудзя з дарчим написом:

"Василію Захарченкові з надією на майбутню зустріч і розмову. Щиро від автора, Ю. Гудзя. 17.01.2002 р. м. Тернопіль". (За якихось півтора місяця до смерті).

Йому хотілося поговорити, може, погомоніти по-братськи зі мною... Мав надію. Не справдилося. Тепер уже хіба що там зустрінемося і побалакаємо, не поспішаючи нікуди, адже в нас буде вічність. Але ж ми вже будемо тільки душі... Чи розпізнаємо один одно-

го?.. Точніше — одна одну?.. "...Скільки людей гине від того, що в них нема співрозмовника. Від цього може загинути світ", — із сумом писав Юрко.

А я таки живу в самоті. Зі скількома недоговорено, а то й зовсім не говорено. А хочеться. Таки провінція душить. А, може, не в провінції справа?

Он Петро Сорока. У Тернополі. А не в провінції ж. У центрі літератури і літературного кола стоїть.

Чорна собачка, дрібно перебираючи тоненькими ніжками, понесла свій довгенький тулуб через засніжений двір. Сірий голуб, що ліниво клював щось у снігу, обачно перепурхнув на крок убік від собаки, але та навіть не глянула на птаха. Високий чоловік розвішував на металевій перекладині килим у пригаслих квітах і водночас докурював цигарку, з якою він вийшов ще з під'їзду. Вітер заносив йому димок у праве око, і чоловік усе якось контужено відводив лице від диму. Потім кинув недопалок на сніг і заходився з усієї сили бухкати, лупити вибивачкою по квітках, по квітках килима, здіймаючи сірі клубки хатнього пилу. Респіратор би надів!

На жилавому берестку сиділа однісінька ворона й пильно дивилася на вибивача килима. Стояв підковою навколо подвір'я будинок і нервово вслухався в гарматне гупання вибивачки, розлунене по всіх його дев'яти поверхах.

Так почався суботній день на нашому подвір'ї. Хто ще не доспав, одначе вставай: марно натягати на голову ковдру, коли за вікном уже така гарматнеча зчинилася. Заодно й свіженьким небом помилуєшся. Воно сьогодні голубе й морозне. Ще ж таки зима надворі.

Раб Московської імперії

23.02.2009. День захисника Вітчизни. Якого захисника? Чиєї Вітчизни? Запропонував Президент перенести цей день на День героїв Крут. Куди там! П'ята колона закричала на пупа, здетонувала всю Україну.

Ні, ще добрих п'ять років цього дня не зрушиш. Багато ще українців носить у своєму серці лже-Вітчизну — Саветській Саюз. Бо це тільки так, формально мовиться — "українець", а насправді він і досі "раб Московської імперії".

24.02.2009. А я кажу: вибрати Президентом України Ю. Тимошенко чи В. Януковича — це зрадити Україну. Отак гуртома взяти й зрадити.

Невже не прокинуться в суспільстві здорові сили, які б утримали сірі малоросійські, колінопреклоненні перед Москвою маси від власної погібелі?

Повинні бути такі сили! Повинні діяти вже сьогодні!

26.02.2009. Аж оце натрапив на лист Юрія Яновського, датований 9.X.1946 року молодому Олесеві Гончару з приводу його "Альпів". І оце щойно вчитався в пораду Яновського великому мовознавцю-практику О. Гончареві: "Отже, коли дозволите Вам поради-ти,— зверніть основну увагу на мову. Читайте щодня словник. Записуйте до книжечки всі цікаві слова, звороти".

Ніхто мені такого не радив 48 років тому (у 1961 р.), коли я вирішив серйозно, професійно займатися художньою прозою. Перше, за що я взявся, це за вивчення мови. Читав твори українських письменників, придбав чотиритомний словник Б. Грінченка, став випи-сувати до нотатників "слова, звороти" і з книжок, і підслухані з уст людей. Цим займаюся й по сьогодні.

Хочете, поділюсь останніми знахідками. Ось таке: "Він усе намоторював його, вчив, як треба жити", "Він чоловік поділшливий" (такий, що поділиться своїм з іншими), "Уже й ніч зайшла, а його все немає", "Нашилося в хату людей, повернутися ніяк". Це з оповідань Степана Васильченка, якого я зараз дегустую.

27.02.2009. Оля створила супер-геніяльну обкладинку до моїх щоденників "У магнієвому спаласі". Дивлюся й не можу надивитися на це чудо. От би видати книжку. От би!..

28.02.2009. Старий. Доля мене перший раз зводила попрацювати під його началом десять місяців у молодіжній газеті. Через багато літ знову нас звело. Працюємо вже 15 років. Безмежно добра людина. Інколи я буваю нестримано, невважено неделікатний з ним, за що потім картаю себе. Боюсь образити його. Образити його, це всеодно, що образити дитину чи голуба...

А його ж ображають, недооцінюють його працьовитий талант. На моїх очах. Пробую, як можу, захищати. Та тільки ті ображальники дуже досвідчені у своєму ремеслі.

Не доводь Господи, втратити віру в людей. Зі мною це було під час слідства в 1973 році, коли слідчий вивалив на мене покази моїх, здавалося, надійних однодумців. Я був паралізований страхом, що всі, кого знав, з ким ділився сокровеним, або вже продали мене, або незабаром продадуть, допродають при найменшому натиску кагебешників.

Я тоді зарікся на майбутнє будь з ким упадати в щироспілкування, жити вирішив замкнуто на сім замків, щоб потім не чекати отак, як я чекав протягом шести місяців ударів ножа в спину звідусіль. А вони ж сипались, поки йшло це сатанинське слідство.

Довго потім, після концтабору я приходив до тями, звільняючи себе від самов'язниці страху, нічних сновидінь-жахів, остережливої недовіри до людей. Мабуть, мало хто з такезною надією вхопився за так звану Перебудову Михайла Горбачова, як я. Ми його з Олею вирахували ще при правлінні Черненка. І коли я почув про смерть Черненка і про те, що церемонією похорону керує Горбачов (а це означало, що наступним генсеком буде він), моя радість не знала меж. Я був у ту мить по-справжньому щасливий.

Перебудовою я оживав, розковував свою закуту душу від кагебістів і вже писав правду у своїй прозі напрому, не ховаючи її між рядками.

Які то були незабутні шість років опритомнювання, надії, радості назустріч правді й душевних мук від побоювання, що це не надовго, що цей ковток свободи знову перекриють. Та я вже йшов напролом, пробоем, а мене знайомі попереджали, що з ними ведуть бесіди компетентні органи, розпитують, що я плещу дурним язиком. А я якраз язик тримав таки на прив'язі, писав уже відкрито й увесь час чекав, що нагрянуть з трусом, і все почнеться знову арештом, допитами, терміном.

Минулося. А що написалося тоді, то те написалося. Зараз уже, на старості те не пишеться.

Схаменіться, школи і виші

1.03.2009. Які страшні слова сказав у "Вітчизні" (ч. 1-2. 2008 р.) Петро Федотюк перед смертю. Говорячи про потурання громадськості Одеси окупантському встановленню різними мерзотниками гурвіцами пам'ятника лютій катюзі України, всесвітньо осміяній пові Катерині II, він доходить сумного висновку про нас, як народ і про нашу подальшу долю:

"Дочасні вересневі вибори до Верховної Ради, коли націоналісти не набрали навіть одного відсотка голосів, навіч потверджують усі гіркі розмисли: патріотів у нас практично немає, згорів останній порох на Майданах 2004-го? А з таким рівнем свідомості, як нині, недавня під'яремна нація не має майбутнього. І моторошно жити серед такого народу й почуватися його часткою".

То схаменися ж, народе! Схаменіться, школи, виші! Кого ви й досі випускаєте у світ? Про яких патріотів можемо говорити, коли ваші, хотів сказати — вихованці, ваші підопічні елементарно не українці, бо спілкуються в Україні мовою сусідньої держави, а свою ігнорують, своєю брідяться, мов окупанти. Задумайтеся, хто ж творитиме, відновлюватиме українську націю, крім вас, дорогі вчителі, наша надіє? Чи ви, може, й досі вірите, що цим займеться Верховна Рада, уряд? Треба спершу навчити народ вибирати (найма-

ти собі на роботу!) справжніх українців, а тоді вже й надіятися на державу й державців. А поки що майбутнє України у твоїх руках, Учителю. Твоя школа, твій виш твоїми стараннями, помноженими на твій професійний обов'язок, мають перетворитися на кузню патріотів України.

Без такої кузні-школи, кузні-вишу не бачити нам самостійної Української держави, вільної України.

Ще й таке думається. Багато авторів пишуть у статтях, говорять у своїх виступах: "Як можна зберегти українську мову, національну свідомість, коли занепадає джерело нашої мови село". Так-то воно, так. Село треба піднімати, налагоджувати там нормальне життя, оживляти й хліборобством на власній землі, і будівництвом переробних та інших підсобних підприємств, розвитком медичної, культурницької інфраструктури. І все ж урбанізація більше й більше захоплюватиме й Україну, що призводитиме до зменшення частки сільського населення.

Ми маємо переломити ще імперську і пізнішу советську ситуацію, коли міста ставали оплотом русифікації українців. Ми маємо українізувати міста. Це повинні зробити школи, ВНЗ і патріотична воля наших клятих урядовців та депутатів.

Поки що такої патріотичної волі немає в наших державців, скорше в них окупантська воля, вони і в уряді сьогоднішньому, і в парламенті більше дбають про благополуччя Росії, ніж України. Напомпувати цієї патріотичної волі в суспільство і в його державців таки повинні школи і виші. Без їхньої подвижницько-патріотичної роботи ми ніколи не виведемо окупантського духу з сесійної зали Верховної Ради та урядових кабінетів.

Така діалектика цього архі-важливого питання, питання життя і смерті нашої, питання перспективного буття України.

Недаром же я із цікавістю завжди читаю інтерв'ю Галини Тарасюк. У них і філософські роздуми, і діалог про природу творчості, і сповідальність письменниці перед читачем. Яюсь просторо душі в цих інтерв'ю.

Отак читав, читав і дочитався в одному інтерв'ю до згадки й про мене, перечисленого (причисленого) в ряду дуже поважних старших мене письменників.

Отже, інтерв'ю Галини Тарасюк притаманна ще й добра, людська щедрість. Спасибі на доброму слові. Хай і до Вас, Галино Тимофіївно, буде щедрою доля.

Не понадься

4.03.2009. Є в нашому народі, мабуть, (як і в інших у світі) особливі слова, фрази, я б назвав їх — морально-кореневими.

Ну от хоча б таке: "Він не понадився на ті гроші". За цією фразою стоять віки, тисячоліття цивілізації.

І ось наша Незалежність. Вісімнадцятий рік уже спливає. Пливе, підпливає нашими слізьми, великим горем людським, бо скільки понадилося на наші гроші пройдисвітів, що лишили нас у глибокому вбожестві. Усі ті понадливі олігархи (їх стільки десятків тисяч колишніх комуністичних і комсомольських босів) роздулися негідники в дуків на наших грошах. Фактично всі ці новодуки чужодухі; чужоплемінні Україні, всілякі зайди на нашу землю, зі своєю мораллю, яка різко розминулася з нашим — "не понадься на чуже".

Щойно зателефонувала мій янгол-охоронець Ірина Василівна Чубата з Тернополя, привітала мене з Днем письменника, а я й не знав, що є ще й таке свято. Каже, люди в Тернополі обурюються тим, що Верховна Рада за командою Ю. Тимошенко відмінила вибори до Тернопільської обласної ради, до яких лишилося всього тиждень. Це сваволя "бютів-

ців", які злякалися катастрофічної поразки на виборах. Рейтинг Ю. Тимошенко на Тернопільщині впав до нуля.

Ірина Василівна поцікавилася в обласній бібліотеці, як читають мої книжки.

Сказали, що читають, запитують і мій щоденник "На відстані зойку".

Що може бути втішніше для автора, коли його читають!

9.03.2009. Діалог

— Я ніяк не можу розпізнати, хто з них є хто. Як вони такі однакові !

-То й для чого їх розпізнавати, якщо вони всі однакові.

Ворог завжди монолітний

10.03.2009. Час від часу чуємо: "У блоці Ю. Тимошенко назриває розкол", "У блоці партії регіонів от-от настане розкол".

Наївні! Не надійтеся. У ворогів ніколи не буває розколу. Вороги в Україні йдуть єдиним міцним, монолітним кулаком, їх об'єднує одне — люта, зоологічна ненависть до України.

Розколюємося, на жаль, ми, тобто ті, хто сміє перед лицем святої України називати себе патріотом.

Ще одна наша постійна українська самоомана. Ми оптимістично, коли вже стоїмо на межі відчаю, говоримо собі:

— Українці мають властивість об'єднуватися в останню мить перед смертю.

Неправда! Україна ввесь час стоїть перед загрозою смерти, а ми хоч раз у своїй історії об'єдналися по-справжньому, не на день, місяць, рік, а на віки? Ось й зараз патріоти, напівпатріоти, чвертьпатріоти масово полишають українського Президента України й перебігають, як угодовані пацюки, на ворожий борт БЮТу. Бо купуються по півдюжини на одну крадену гривню в цей лиховісний день розбазарювання України. Спішно поривають з усім святим, ідуть, колінкують у ворожий стан. Україна ж уцент обідрана ворожою нечистю, цим жирним "патріотам" нічого взамін не може дати, крім високого, ясного, Божого неба над головою, тобто найдорожче, що є на світі. Та хіба ж це здатні збагнути ці обезсвічені, обезпам'ятнені яничари, манкурти.

Будьмо єдині!

12.03.2009. Нам треба б зазвичаїти нове вітання. Скажемо, ми зараз так вітаємося:

— Слава Україні!

Відповідь:

— Героям слава!

А я б радив таке, дуже й дуже на часі:

— Слава Україні!

Відповідь:

— Будьмо єдині!

Бо героїв у нас було й геть-то багато. Особливо врожайно на героїв у нації, де проводирі безголові, а то й не чисті й духом, і на руку. Був і такий у нас герой, як підромантизований нами Нестір Махно, та тільки куди вийшов його героїзм? Українською кров'ю він підплив. Скільки українських геройських голів посік він зі своїх тачанкових кулеметів! А це ж були голови петлюрівців, славних бійців війська УНР.

Мабуть, важко нам дається християнська заповідь: "Полюби ближнього свого, як самого себе". Хоча б спільник спільника, одnodумець одnodумця полюбімо, як самого себе, і тоді буде в нас багато України, рівно стільки, скільки треба для повнокровного життя нації.

14.03.2009. За ніч вітер рішуче, горизонтально повернувся з холодного краю, рвучко гнав увесь день дощові, з просніжиною хмари низько над землею. А вчора ж було так багато неба, сонця й першого провесняного тепла!

Настроєво-примхливий сьогорішній березень.

І ще помічено цього дня. Вітер пробоєм уривався крізь суточки на подвір'я, метушливо носився від сарая до сарая, на мить стишуючись, мостився по всіх кутках і куточках, шукав хоч трохи затишку від самого себе холодного.

...І Гоголю це пекло

15.03.2009. "Я давно помітив, коли при великоросах заходить мова про Україну,— це їх дратує. Ще жодного не вдалося зустріти, який би не подав знаку своєї вищості над хохлами. Це все від гордині й невігластва". (М.Гоголь. Із листів. Дослідив це Микола Босак. Спасибі!).

А ще *це* від невивідного імперського менталітету.

Про любов велику до Батьківщини

16.03.2009. Хіба ж можна мимо такого пройти очима байдуже, не зачепитися душею, не записати? Не знаю, як хто читає, а я часто отак беру й записую собі, щоб потім перечитувати, мов ставати щораз на молитву перед іконою.

"Ви, сподіваюся, не будете перечити, що почуття людини до Великої Батьківщини — до рідної країни — доповнюється ще й почуттям до батьківщини малої, в смислі рідних місць, отчих країв чи бодай найдрібнішого хутірця з березами чи тополями. По суті "всевишня любов" (почуття до Великої Батьківщини в обширному смислі) починається саме з малої, меншої, найменшої любові, предметом якої може бути і материні сльози, великі, як слова генія, і грудочка землі з батькової могили, напичне віконце, одна-однісінька травина чи скрип сінешних дверей". (Феодосій Роговий. Із листа, пущеного з Устимівки на Полтавщині 4 березня 1978 року).

18.03.2009. Одним махом прочитав книгу листів Феодосія Рогового "Удосвіта, коли не спалось", укладену його сином, письменником Юрієм Роговим. Читав цю книгу також досвітками, "коли не спалось". Листи охоплюють період з 1969 року й до останніх днів життя Феодосія Кириловича — весни 1992 року. Це роман, драма совісті, української совісті, совісті письменника. Як він сейсмично точно відчував порядність і непорядність, як йому це боліло. Тепер, мабуть, таких письменників у нас уже й немає. Останні були в нас Олесь Гончар, Григорій Тютюнник, Борис Антоненко-Давидович і Феодосій Роговий. Були б вони сьогодні з нами, вони б підняли свій голос на захист першого українського Президента України Віктора Ющенка, а не підтримували відвертих ворогів України, російських прихвостнів.

Росія — це "грудна жаба" Європи. А, може, й ще безнадійніше — рак мозку цієї бабусі. Бо як можна пояснити те, що Європа (і США) не хочуть вирвати з лабетів Росії Україну? Та якщо Україну повернуть Росії, перед Європою, перед світом знову постане з уламків відроджена озлучено-агресивна Російська імперія часів Сталіна-Хрущова-Брежнєва. Не Європа, а купка боягузливих торгашів, які хочуть купити собі за рахунок України і Грузії безпеку в збожеволілому від крові Путіна.

19.03.2009. Є люди в нашій Україні, які де б не були, куди б їх не закидала жорстока доля, творять навколо себе Україну. Таким був в Австралії Дмитро Васильович Нитченко, такими є його діти й онуки.

І як же гірко бачити й інших людей, які живучи в Україні, роблять з неї руїну. І в сотні разів гірніше, моторошніше бачити, як, Господи, її деякі державці, один з-перед одного, злочинно цілеспрямовані з Москви, перетворюють Україну на Велику Руїну. А ми потураємо їм своїм мовчанням або ще й прислужуємося цим високопосадовим україно-руйначам, цим виродкам людства.

Доки ж це буде в нас, в Україні?

Прочитавши попереднє — "виродки людства", ви, може, спитаєте, що я мав на оці. Та людей без роду-племени! Тобто тих, що зрадили свій рід і своє плем'я. Їх ще у світі називають космополітами. Воно — ні українець, ні росіянин, ні француз, ні німець. Воно — ніщо, людські відвійки, лушпиння, що летить за вітром.

21.03.2009. Кордонна пам'ять

Чуємо у Верховній Раді, чуємо й у темному народі:

— Ющенко ставить монумент тому голоду. Краще б ті гроші роздати бідним, калікам, хворим на лікування.

І повертається ж ото язик таке сказати! Та це ж, дурню, (а кажуть так часто далеко не дурні люди, а такі собі на умі!), це, наголошую, кордонна пам'ять, пам'ять-кордон! Тобі, твоїм дітям, внукам і правнукам. Цією пам'яттю про Голодомор 1932 — 1933 років, геноцид, влаштований совето-російською імперією проти тебе, проти твого народу, проти нас, українців, Україна, Українська Держава захищатиметься од вічно агресивної сусідки-імперії, від навіть *тіні* натяку на думку в чийсь слабоумній голові будь-коли знову здатися, піти колонією ДО ЦІЄЇ імперії. Ось що таке для нас — цей монументальний комплекс, присвячений мільйонним жертвам Голодомору, жертвам московського злочину проти твоєї України, проти людства.

Це ж можна сказати й про відродження гетьманської столиці Батурин, і про Мистецький "Арсенал" — наш національний, український Ермітаж, Лувр.

Усе це — духовні кордони Української Держави, української нації.

22.03.2009. "...Другий Спаситель людства — свобода..." (Шандор Петефі. Щоденник).

23.03.2009. А ви кажете: "Навіщо нам "Ще не вмерла Україна"

"Про те, яку велику роль може зіграти маленький вірш, свідчить лист одного французького генерала, адресований Конвенту, де він просить Конвент послати йому або відповідне військове підкріплення, або текст і музику "Марсельєзи". (Шандор Петефі. З "Листа до Національних Зборів". Дебрецен, 8 грудня 1848 року).

То що ж таке національний (державний) Гімн? Молитва народу. Вічовий клич нації.

Розруха на ім'я...

28.03.2009. Спливає п'ятий рік першої каденції Президента Віктора Ющенка, а Юлія Тимошенко з допомогою регіоналів та комуністів так і не дала Президентові жодного дня на повну силу, в злагоді будувати Українську Державу. З ласки цієї розкольниці принесено в жертву благополуччя України й українського народу. А "п'ята колона" вже аж захрипла брехати, зводячи конфлікт до боротьби владних амбіцій Президента і прем'єрки. Маса довірливо заковтнула цю брехню і нарікають на Президента. І ніхто не хоче бачити істину: в Україні точиться боротьба не між Президентом і прем'єркою, а між Будівничим і запеклою розрухою, ім'я якої розумним людям давно відоме — Юлія Тимошенко і Віктор Янукович.

Смію думати...

29.03.2009. Готуючи щоденник до видання, перечитую його і бачу, що майже все оце, записане мною день при дню — це не тільки моє, це наше, те, що пече, мучить усіх нас, українців. Тому наслідуюсь думати, що до мого щоденника звертатимуться з крайньої необхідності, як до духовної нашої зброї. Для цього він власне й пишеться.

Іншими словами кажучи, що менше ці записи лишатимуться моїми, то більше вони *нашішатимуть*, тобто що більше в них відчуватиметься відгомін думок усєї нації, то з більшою певністю я казатиму собі — не марно писалося все це.

О, коли б воно хоч трохи допомогло моїй Україні, моїй нації!..

Не озлоджуйтесь!

Нам би прислухатися до слів угорця Шандора Петефі, випечених його душею в 1848 році, в році національно-визвольної революційної боротьби з-під австрійського іга:

"Адже головний лозунг республіки не "геть короля", а "бездоганна моральність". Не уламки корони, а невідкупна чесність, тверда честь — ось основи республіки... Без цього ви можете штурмувати трон, як титани штурмували небо, і вас тільки закидають блискавками; а моральними достоїнствами ви поб'єте монархію не гірше, ніж Давид прашем переміг Голіафа". (Шандор Петефі. Щоденник. Пешт, 19 квітня 1848 року).

Кажу, нам би прислухатися до цих праведних слів, тоді б, може, й наші політичні паяци, блазні, які 17 днів пританцьовували навколо нашого Давида — Віктора Ющенка перед морем українського люду, може б вони не зрадили Майдан Помаранчевої національної революції, не стали б, як звірюки, гризтися за посади, не кинулися б грабувати недограбоване поваленим кучмізмом, не виродилися б у звичайних злодіїв і прислужників цим злодіям, не поповнили б собою численні тумени "п'ятої колонії".

ФІФЯкби ж то! Ми ж так освятили їх своєю вірою в них, в їхню "бездоганну моральність", а вони озлоджувалися на наших очах. *Уся Україна просить: "Не озлоджуйтесь!"*

Останній доказ гноблених...

Не можу відірватися од вогненної публіцистики Шандора Петефі. Початок січня 1849 року. Угорська національно-визвольна революція захлинається. "Будапешт в руках противника". Поет закликає в статті:

"Так уставай же, нації моя! Напруж усю силу своїх рук і душі, силу, яку не зломали навіть більші біди. Із десяти заповідей збережи лише одну, а з цієї однієї тільки одне слово: "Убий!", бо якщо ти не вб'єш, уб'ють тебе. Так вибирай же! Ми повинні показати, що дозволили вторгнутися ворогам у нашу країну тільки для того, щоб вони всі, скільки б їх не було, згинули тут. Докажемо, що має рацію угорське прислів'я: "Хто іншому рие яму, сам у неї провалиться". (Шандор Петефі, "Дебрецен, 9 січня 1849 року).

Такий закон визвольної боротьби. Були й у нашій історії спалахи, пожежі боротьби священної, коли від усіх заповідей лишалося одне, антизаповідне слово "Убий!", і не треба зараз нам розм'якшено вибачатися за своїх попередників, вжахатися жорстокостями тієї боротьби. Вони освячені простим законним людським прагненням — жити вільно, господарем на своїй землі.

Хай же не забувають про це й сьогоднішні наші вороги і їхня черв'ячна "п'ята колонія": як і кожен народ, ми, українці, стаємо немилосердними, страшними, коли в нас намагаються відібрати нашу свободу.

Не доводьте ситуацію до крайньої межі, за якою всі десять заповідей Божих перекриває одна антизаповідь: "Убий!"

Не доводьте нас до останнього доказу гноблених!

Оси і шершні

"Закон є тоді законом, коли він поширюється на всіх громадян без винятків, інакше це не закон, а сваволя владців. Такі закони, як павутина, в яку потрапляє дрібна мошва, але через яку прориваються шершні і оси". (Д. Свіфт).

Як вигукнув би заголовний герой із відомого фільму "Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона":

— Елементарно, Ватсон!

Елементарно, тільки не для нашого парла-аменту — Верховної Ради, в якій тримаються недоторканности 450 депутатів, мов ті воші наскрізь просмерділого бомжового ко-жуха вже ось вісімнадцятий рік.

Привиди справедливих законів для всіх без винятків стоять роками під вікнами За-конотворчої Влади, просяться до її проектів, та ніхто їх не чує під високим скляним купо-лом. А гуде в ній, Боже ж, як гуде, наче у вулику. Тільки це не бджоли-трудівниці працю-ють для своєї України, а шершні та оси дзижчать, які вже пройшли Крим і Рим, і мідні труби на розбійних шляхах і далі сплітають із законів благодатну павутину для вловлю-вання "дрібної мошви". А тим часом на найвищій державний пост у нас знову претенду-ють нахабна, жалюча оса, яка двічі прорвалася крізь наші кримінальні закони не для всіх, і тупий шершень, який двічі відсидів у тюрмі й переконаний, що він оце якраз також го-диться нам у президенти.

Роззявивши роти, ми готові повіддавати всі свої голоси за них.

За оцю Осу?! За оцього донецького?! Наче й не було в нас національного Пророка, який заповідав нам добиватися, вирощувати, сотворяти свого, українського "Вашінгтона з новим і праведним законом".

Невже нам не соромно перед людьми за цих ос і шершнів? Вони ж літають по всьо-му світу й тільки ганьблять Україну. Та ще й потайки розпродують її ненажерливому сусі-дові.

Хто ж нам після цього повірить, що "українець — це звучить гордо"?

Солженіцин — це заупокійна Україні

30.03.2009. Після відходу О.Солженіцина росіяни надавали мені його книжок, про нього, а я сказав:

— Не можу цього читати після того, як він навчав Горбачова "не отпускать Украину из России". Усім дав "вольную", а Україні й Білорусії ні. Читати Солженіцина — це читати заупокійну Україні.

Не діждетесь!

Він для мене вмер увесь, до останнього його словечка.

1.04.2009. Людина аморальна — навряд чи це вже людина.

6.04.2009. Учора вперше цього року вибралися в наш садок. Тепле сонце в теплому синенькому небі без жодної хмаринки. Увесь час нам весело співали синиці. Та ще в небі спостерігали вировий грай з півдюрини диких гусей з радісним гортанним криком сюди, на землю.

На все це безмовно, з усміхом дивилися з-над самої землі сині фіялки. І золотий дощик, що вже розцвів, жовтою хмаркою світивсь із сусіднього садка.

Гарно нам було, аж поки не потюмилися до болю в руках і ногах. Тоді дружно поче-вгали додому. А фіялки цвіли й далі, та й дня ще лишалося багатенько, бо доточений же весною.

Може, бджола в польоті?

11.04.2009. Усе ще перечитую Щоденник для видання його основної частини та бі-льше й більше впевнююся, що не даремно я гомонів ці 38 років з папером. Таки віриться мені, щоденник стане в помочі Україні, українцю, якщо він, читаючи, прислухатиметься до звуку і букви мого слова, якщо відкриє свою душу назустріч голосу моєї неспокоїної душі.

Бджолинна це робота — щоденник, як я собі мислю. Адже кажемо про гарний що-денник, що в ньому рій думок, почуттів летючих, а тому часто дошкульно жалких. Спро-

буйте перехопити бджолу в її польоті, обов'язково вжалить. Боляче, але ж ця жалка отрута й лікує.

16.04.2009. Начитавшись моїх "небесних пейзажів" (за висловом І. Дробного), Лена сказала:

— Поглянь у вікно, які купчасті хмарки пішли по небу. Наче білі пасочки.

— Подаруй мені свою метафору, — попросив я.

Що характерно, кілька днів перед цим небо висіло без жодної хмаринки, зовсім чисте, і ось сьогодні, саме в чистий четвер, коли печуть паски, явилися нам ці купчасті хмарки. Такі пухкенькі й теплі на око.

Огорнув своєю ніжністю

Коло тебенько я — дивись!
Ходять хмари нехмарним небом,
По воді сон зорі повивсь
Біля тебенько, коло тебе.

Ну, в якій ще мові і займенники набирають пестливої форми?

Читаймо Вінграновського. О, читаймо Миколу Вінграновського! Це він одкрив і таку можливу здатність української мови. Він набрів на цю здатність своєю любов'ю, ніжністю.

Любімо й ми...

17.04.2009. На базарі якась жінка в черзі анекдотить:

— Наші мама таку добру паску спекли. Правда, трохи невдашньо, то ми ложками її вибирали.

"Москалики"

Купуємо в дядька рябеньку довгасту квасолю. Лена каже:

— Оцих "солдатиків" дві склянки відміряйте.

— Ага, — відповідає дядько, — відпущу вам дві склянки "москаликів".

Виявляється, який це давній український сорт. Адже ці "москалики" марширують за ним десь ще з ХІХ, а може й ХVІІІ століття. Полтавці втратили першоджерельність назви, а черкаські, молодці, ще зберегли її в недоторканності, коли кожного солдата в Україні називали москалем.

...Діти грались,
Росли собі та виростали...
Дівчаток москалі украли,
А хлопців в москалі забрали.
(Т. Шевченко).

Такі, брате, москалики...

Він винен — він вірить

(Дебет — кредит)

Настав час підбити якийсь підсумок зробленому за неповних 48 років, починаючи з травня 1961 року.

Дебет

Романи:

1. Міра милосердя

2. Ярмарок
3. Клекіт старого лелеки
4. Довгі присмерки
5. Прибутні люди
6. Білі вечори
7. Великі лови
8. Пий воду з криниці твоєї...
9. Холодний профіль камеї
10. Талан.

Повісті:

1. Стежка
2. Проїздом
3. Брат милосердний
4. Моцар
5. Смерч
6. Котилися вози з гори
7. Дім під ясенами
8. У морі нема броду
9. ...І настали жнива.

Оповідання — 112 оповідань.

Щоденник — У магнієвому спаласі.

Публіцистика — На камені рідного слова.

Усе це вийшло такими книжками:

1. Співучий корінь	— 4 тис. прим.
2. Трамвай о шостій вечора	— 15 тис.
3. Стежка	— 30 тис.
4. Велика Ведмедиця	— 15 тис.
5. У п'ятницю після обід	— 15 тис.
6. Дзвінок на світанні	— 15 тис.
7. Лозові кошики	— 50 тис.
8. Клекіт старого лелеки	— 30 тис.
9. Брат милосердний	— 30 тис.
10. Мобілізовані	— 10 тис.
11. Очима до голубих віконниць	— 1 тис.
12. Дім під ясенами	— 3 тис.
13. Довгі присмерки	— 1,5 тис.
14. Великі лови	— 1 тис.
15. Нічні поїзди	— 400 прим.
16. Прибутні люди	— 1 тис.
17. Пий воду з криниці твоєї...	— 1 тис.
18. Крізь срібний іній	— 750 прим.
19. На камені рідного слова	1 тис.
20. Прибутні люди	— 5 тис.
21. На відстані зойку	— 1 тис.
Всього примірників	— 237350.

На поточний момент здається на виробництво 22-га книжка — "У магнієвому спаласі". — Щоденник. — 654 С.

Усе написане мною обіймає 265 друкованих аркушів обсягу.

І далі пишуться оповідання та записується Щоденник, том 3, якому автор надає все більшої ваги. Та це вже треба віднести на праву сторону — "Він вірить". Справді вірю, що "У магнієвому спаласі" — це найважливіше з того, що мені досі зумілося написати.

До кредиту активного треба з прикрістю віднести те, про що в останній "Літературній Україні" (16 квітня 2009 р.) сказав старійшина вітчизняної літератури Віктор Міняйло: "Мої "друзі" задалегідь постаралися, щоб книжки, які я написав, були на газетному папері й порозсипалися на порохно за три-чотири десятиліття". Таке лихо й з моїми книжками, виданими в проклятуші окупаційні советські часи. А жаль, коли пропаде те все. Я ж писав і тоді *всупереч* їхньому брехливому, виродковому соцреалізму святу правду про дорогих мені українських людей, про Україну.

Тримай, дівчино, на собі Україну!

23. 04.2009. У супермаркеті "Сільпо" касирками дівчата, всі молоді, між собою перемовляються (а кас близько десятка) українською мовою, але з нами, покупцями, чомусь переходять на російську. І ось учора я стаю до однієї з кас, за якою сидить зовсім юна касирка. Попереду кілька покупців. Касирка спілкується з ними виключно українською мовою, хоч вони до неї звертаються переважно російською.

Підходить і моя черга. Дівчина каже:

— Добрий день. Я вас слухаю.

Подаю продукти. Дівчина вправно працює з касовим апаратом. Запитує:

— У вас є картка? Вам потрібен пакет?

Я відповідаю українською. Дівчина називає суму, яку я маю сплатити. Каже, привітно посміхаючись :

— Дякую за покупки. Приходьте й ще до нас.

І вже до наступного покупця:

— Добрий день. Я вас слухаю...

Чистою літературною мовою. Пристоюю. Чую, покупець — дама в літах, відповідає таки російською. Касирка й далі спілкується з нею по-українськи.

А що тут дивного? Вона ж дома, в Україні касиркою працює, в українському супермаркеті.

І все ж — спасибі тобі, дівчино! Тримай на собі Україну.

Попіл Клааса...

26.04.2009. "А в нас усе обірвалось на розстріляних, закатованих, залитих кров'ю тридцятих роках, коли українських лінгвістів розстрілювали за те, що в російсько-українські словники вони сміли ставити слова з іншим коренем, відмінним від російської (а цих слів надто багато, — вилучити їх означає "вилучити" мову, що формувалася у найтіснішому контакті з латиною і польською!). Як тепер реанімувати українську наукову лексику? З яких фантастичних романів запозичити рецепт моментального подолання моторошного вакууму, який півстоліття безроздільно заповнював собою науку і культуру, розум, душу і пам'ять людську". (Оксана Пахльовська. "Ауе, Еуропа!").

І сьогодні ми це легко прощаємо? Ми про це вже забули? А школа, виші наші мають, зобов'язані на кожному кроці нагадувати про це своїм вихованцям, щоб ота кров розстріляних українських лінгвістів, письменників, простих селян, робітників советсько-російськими окупантами постійно стукала в їхні молоді серця. "*Попіл Клааса... Попіл Клааса...*" Без цього не оживе наша Україна.

Досить уклонятися нам нашим катам—"тиранозаврам" (О. Пахльовська). Маймо здоровий, природній глузд — відстоюймо себе, не даваймо більш виймати із себе душу!

Московська церква русифікує

29.04.2009. Як же так сталося, що ми й не зчулись, коли місце й роль КПСС зайняла в країні Православна Церква Московського Патріярхату? Тепер уже не комуністичні обкоми, райкоми проводять політику русифікації, а звичайні попи і єпископи російської церк-

ви, яких наш темний, українобайдужий народ з більшою охотою слухає, ніж колись отих запартократілих комуністів.

Українцю? Май же розум й очі бачити й чути неправду, неповагу до тебе московського попа! Задумайся, що йому робити в нас, у незалежній Українській Державі?

Золотий гомін Майдану живе в нас!!!

5.05.2009. Майдан. Помаранчева революція листопада-грудня 2004 року. 17 днів і ночей — і мільйони, мільйони на Майдані, по всіх майданах України.

Над Києвом — золотий гомін,

І голуби, і сонце!

Над усією Україною — цей золотий гомін.

Це було з нами. Було!.. Воно не зникло. Воно живе в нас. Його не вбили великі зради. І не вб'ють. Ми дізналися про себе за ті 17 днів і ночей, які ми. І світ нас побачив тоді, почув і почав узнавати.

О, воно живе в нас, у наших генах. А вороги наші думали, що вже по всьому, що вже лишилося від нас тільки ім'я. Ми й самі почали побоюватися себе, оббреханих отими, що кажуть (всі вуха вже протурчали!): "Ви змогли, змогли..."

А ми — є! Навіки!..

Люблю травневі летючі грози, коли на зміну сонцю раптом де й візьметься туча, і молодий грім бешкетно гуконе з рухливого високоствя Гмириним басом, і зразу ж вулиця сповниться весело-переполошеним сміхом, дрібним стукотом каблучків об мокрий уже асфальт... Збіглися табунцями під вітрини супермаркета, сховалися від напористої зливи.

Ще й не насокотілись уволю з ранніми басками-баритонами, а вже й знову блакиті, висоти над головою і сонця, сонця...

Побрели, взявшись за руки, попарно й гуртома, відбиваючись у впалих з неба дощових струмках.

Ще раз про "братерство", "дружбу"

Щоб уже й не згадувати більше про цю назомбовану нам советами "дружбу братніх народів", про "слов'янське братство", "близькість російського і українського народів" і т. д., процитую Оксану Пахльовську з її книги "Ауе, Еуропа!". К., Пульсари. 2008. С. 351 — 352:

"Російські ЗМІ сьогодні — резервуар, в якому кипить уже нічим не замаскована патологічна зненависть до України, в якому вариться разом в'язка маса і "правих" і "лівих" проєктів знищення української державності, культури, мови — хоч подавай їх на конкурс. Додалася й "газова війна" — вже ж таки остаточне підтвердження того факту, що не існує жодної "дружби" ані щонайменшого слов'янського "родства", а лише тупа колонізаторська інерція, яка стає основною перешкодою на шляху реальної, а не риторичної нормалізації стосунків між Україною та Росією".

Росія невпинно мусульманіє

7.05.2009. За прогнозами демографів у 2015 році може статися так, що в Росії більшість населення буде мусульманською. А в 2050 році Росія стане в основному мусульманською країною. 73% росіян уже сьогодні не визнають себе європейцями. От тобі, Україно, і "братський слов'янський союз". *Азіюйся* й далі дурноголово, стоячи обома ногами в Європі. (Читаючи "Ауе Еуропа!" Оксани Пахльовської).

"Розуміючи катастрофічний стан свого суспільства, Росія намагається встигнути підгребти під себе рештки європейського простору СРСР. Україна — чудовий ресурсний і

людський "матеріал", щоб залатати старе аморфне тіло імперії, яка тріщить по швах". (Там таки, С. 370).

Знайте, латки якраз і підставляють під усіяку негоду, ховаючи за ними своє ветхеньке. Хочете бути отими латками на тілі вічно голого євразійця, йдіть і далі до нього в "молодші брати", в неволю, в попихачі, в м'ясорубку перманентних імперських воєн.

Як кажуть у народі: — Ідіть працювати на чужого, московського дядька, й навіки забудьте, що ви були колись українцями. У лакея, раба, як і в робочій скотини, немає національності.

У смертельному радіусі

14.05.2009. Російська імперія — це хижак, який не терпить нічого живого, що потрапляє в радіус його бачення. На наше українське нещастя, — ми перебуваємо в цьому радіусі.

15.05.2009. Минає і цей день, якийсь холодний, увесь у хмарах, у вітрі. І в тривозі. І в чеканні вже книжки мого Щоденника "У магнієвому спаласі". Якби люди таки прочитали його. Може б це допомогло і їм, і Україні. Так смію думати. Власне для цього він і писався, і далі пишеться.

Кому історія, а кому антиісторія

17.05.2009. Цинізм Росії доходить уже останніх меж. Від нього вже аж зашкалює. Цими днями Міністерство закордонних справ Російської Федерації виступило із заявою, в якій висловлює своє імперське обурення, що до 300-ліття Полтавської битви, цієї страшної трагедії України, в Полтаві буде споруджено пам'ятник великому гетьманові України Іванові Степановичу Мазепі. Це, мовляв, "переписування нашої спільної історії".

Чого це ти, імперіє, розпоряджаєшся в нас, у Полтаві, в Україні, в нашій суверенній державі, як у своїй вотчині?

Яка в нас із тобою, Росіє, може бути "спільна історія"? Отой золотий стержень з вінком у дзьобі в Корпусному саду в Полтаві — монумент "русской славы", воздвигнутий колись на честь 100-річчя Полтавської битви? Чи Батурин, вирізаний тобою до ноги, і дорослі, і всі діти й старі його мешканці? То яка ж це (Боже збав!) спільна історія? Це твоя проклята у віках, ворожа нам, бандитська, розбійницька історія.

У нас не може бути з тобою ніякої спільної історії, бо не буває спільної історії в ката і його жертви. Усе, що зв'язано з тобою, кате, то була, кажу, твоя історія, а наша антиісторія. То було твоє виштовхування нас із історії, затирання нас як народу твоєю катівською мовою - "зачістка" нас, нашої території.

Тебе, Росіє, письменниця, культуролог, науковий співробітник Інституту літератури НАН України Оксана Пахльовська назвала "чорною дірою", яка всмоктує в себе цілі країни, цілі народи, а в чорній дірі зупиняється, зникає час, тобто будь-яке існування. Отже й припиняється історія жертви. З великим трудом, після багатьох спроб поталанило Україні вирватися за 350 років з твоєї імперської діри на світ Божий, в історичне буття. Отож, не заважай нам, кате, творити свою історію. Нічого в тебе не вийде з новим поглинанням України. *Історія нас уже підхопила й понесла.* Нам тільки треба спрямовувати цей невпинний, могутній рух у правильний бік, подалі від тебе, від затяжної, убивчої сили твоєї чорної діри.

Веслуймо в нашу історію, ловлячи у свої вітрила її ходовий вітер!

Післяциклоння

25.05.2009. Увесь день біле шумовиння хмар на блакитних полотнищах неба. Вітер із сонячним обличчям, задерши голову в небо, бігає вулицями, скверами, натикається на перехожих, на дерева, крутиться в радісному вихорі, здіймається вгору й ліпить, ліпить шматками хмар свої тривимірні абстракції, герніки, битви гігантів, височезні білосніжні піки гір, дереться без альпіністського спорядження, голіруч на самісінькі їхні вершини, ось

він уже стоїть там, увесь білий од хмар у висмикненій з-під паска розвихреній сорочці, освітлений, просвітлений сонцем, переводить дух і знову кидається стрімголов униз, до нас, заглядає нам у вічі, засліплені небесними видовищами, наче хоче спитати:

— Ну як? Подобається?.. Правда ж грандіозно!..

...Останні, ар'єргардні спалахи вчорашнього циклону.

Не капризуймо!

27.05.2009. Я розумію відвертих ворогів України, за що вони не люблять українського Президента України Віктора Ющенка. Та не розумію багатьох національно свідомих українців, які також в одній упряжці з ворогами тягнуть проти Президента. От він не в усьому такий, якого б хотілось їм мати за Президента України, хоч і кращий од усіх нинішніх претендентів. Але ж це вже капризи наші.

Будьмо ж прагматиками. Жоден із реальних претендентів на пост Президента України, крім Ющенка, не виступає за вступ України в НАТО і Євросоюз, за недопущення російської мови в статус державної, за збереження, оборону і розвиток української мови, культури, духовности. То тримаймося ж свого чоловіка, щирого українця, не підробленого, не розрекламовану фальшивку.

З Ющенком утвердимо в наступні 5 років інститути демократії і українства в державі, зміцнимо її незалежність від Російської імперії, захистимося вступом у європейські структури та в НАТО від російської агресії.

Не капризуймо!

28.05.2009. У нас, селяків воєнного часу й повоєння мало було дитинства, а в декого його й зовсім не було за навальною роботою, в сирітстві. Не мали ми ні часу за тією роботою, ні можливості уволу почитати книжок, подивитися кінофільмів. Навіть радіо в нас не було. Я й досі ще читаю книжки, не прочитані в дитинстві.

Питають: "Що таке національна ідея?" Читайте Шевченка.

Шевченко — наша національна ідея.

Не гоголіймо перед Росією!

31.05.2009. За свідченням Г.П.Данилевського, Осип Бодяньський, розповідаючи йому про свою розмову з Гоголем про Т. Шевченка, таке почув од Гоголя: "Нам, Осип Максимович, надо писать по-русски, надо стремиться к поддержке и упрочению одного, владычного языка для всех родных нам племен. Доминантой для русских, чехов, украинцев и сербов должна быть единая святыня — язык Пушкина".

А рідна мова — українська — це так собі? Для забавки, для вкраплення в репліки п'яних солопіїв та черевиків із "Сорочинського ярмарку"?

Хоч сьогодні *не гоголіймо* перед Росією!

Це не наш шлях!

То невже письменника, для якого і при розмові про Шевченка була єдина святыня — "язык Пушкіна", тобто російська мова, можна називати українським письменником?

Любімо Гоголя, нашого земляка, геніяльного російського письменника, але не тягнімо його в українську літературу. І йому це не потрібно (він зробив свій вибір, ставши російським письменником), і нам також це не потрібно, бо українським письменником може бути тільки той митець, який пише українською мовою. Якби Флобер чи Бальзак писали англійською мовою, вони б не були французькими письменниками.

Тримаймо опорні конструкції

3.06.2009. "У сучасному світі чи, принаймні, в Європі дедалі менше залишається можливостей для силової, збройної експансії. Набагато ефективнішою стає експансія еко-

номічна, інформативна, культурна. Щоб нація втратила свою життєздатність, дуже важливо дискредитувати основні опорні конструкції її національного самоусвідомлення. І тут, звичайно, Шевченка ніяк не обійти. Це найзагальніший політичний проект. Воюючи з Шевченком, воюють з Україною, хоч і приховують це з різною мірою вправності". (І.Дзюба. "Шевченкофобія в сучасній Україні").

Шевченко, а ще Франко, Леся Українка, ціла когорта видатних українських письменників, митців, народна пісня — це вічно жива наша українська мова, ментальність, це й *душа наша (найвищі вияви її), це й наш національний і державний кордон.*

Тримаймо опорні конструкції нації!

3.06.2009. Раптом прислав мені свої книги і листа Микола Горбаль. Для мене — це ліки для душі. Я йому дуже вдячний.

Читаю поезію і прозу Миколи. Слава Богу, талановиті речі.

Обмінявся книжками з новим знайомим Мирославом Дочинцем із Мукачєвого. І Миколу Горбала, і Мирослава спрямував до мене мій янгол-охоронець Петро Сорока. Від удячності до цього добросердного чоловіка на очі навертаються сльози, і плаче моя душа. Бережи Боже, Петра Івановича Сороку...

У моменти спалаху деспотії хати скраю стають перенаселеними. Але це мало спасає. Саме за деспотії будь-яка хата скраю може бути передислокована з краю в центр надмірної уваги охоранки.

7.06.2009. Під вечір Великий Імпресіоніст за моїм вікном малював по небу величні небеса, користуючись хмарами й сонцем. Десь за Дніпром сизо спускалися на землю тонко прокреслені потоки небесної води, а нам дісталася тільки естетика від того всього: білоблискучі гейзери верховин тих дощових хмар очам на радість та божевільні метання сухого вітру в деревах.

Вони не пройшли. Вони відступили. Їхня змова лопнула, як мильна булька. Ю. Тимошенко потерпіла поразку. Це перемога Президента. Янукович відмовився від виборів Президента в т. зв. парламенті. Усе в них розвалилося.

Президент кілька днів бив у кличний дзвін, розвінчував змову цієї мерзенної хунти, яка намагалася захопити владу на багато років.

Банда двох відступила.

Яка ганьба! Ю. Тимошенко в її прагненні неподільної влади підтримували всі наші письменники-депутати. Як гидко. Які в них стали гидотні обличчя, голоси, коли вони з'являються перед екраном. А очі, очі, хлопці!

Сіркові.

Перемога над хунтою завдяки Ющенку. Це треба запам'ятати виборцям. Поки що Росії не вдалося здійснити свій мерзенний імперіялістичний план захвату України. І не вдасться, якщо триматимемося Віктора Ющенка.

9.06.2009 . З'їли Михайла Сидоржевського. З'їли й не подавилися. Патріота, демократа, який горить, мучиться Україною, який творив національну газету, президія Спілки письменників звільнила з посади головного редактора "Літературної України".

Не Спілка, не храм, а одеський Привоз.

Подивився б Олесь Гончар на це все... що лишилося від Спілки.

І такі були присяги

11.06.2009. З показів арештованого 26.01.1944 року (у перекладі): "Знаходячись у таборах військовополонених, куди я потрапив як затриманий і підозрілий, я добровільно поступив у німецьку армію, яка призначала людей для охорони концтабору. До цієї охорони попав і я. Носив форму без погонів, отримував зарплату 280 рублів за місяць. Приймали військову присягу. Було це так: обер-лейтенант вишикував нас усіх і проказував слова, всі разом повторяли. Ця присяга такого змісту: "Обіцяємо чесно працювати, охороняти військовополонених. Хто провиниться, той буде повішений".

"Лише жменька людей кудись іде"

13.06.2009. Усі ці дні читаю чотири книги Миколи Горбала.

Юрби обезличених
і натовпи невпізнаних,
натовпи однаково застрашених
і юрби однаково байдужих.

Лише жменька людей
кудись іде.

(Микола Горбаль. "Деталі піщаного годинника").

Це писалося колись, років 35тому, поряд зі мною, у пермському концтаборі №35. А я й не знав, що з нами живе (сидить) і ще один Поет, крім Ігоря Калинця.

У дарчому написі підпис Миколи Горбала. Абсолютно схожий на підпис Президента Віктора Ющенка. Отой нотний, летючий підпис. У Горбала, може, це від того, що він музикант, композитор. А Ющенко також намагається будувати Україну (відбудувати, реставрувати, регенерувати, спасати), як по нотах, та його натхненній, патріотичній композиції стільки вороженьків-ворожищ перешкоджають зазвучати, гамселять молотами по кларнетах, по кларнетах...А він усе творить симфонію, рівновелику нашому славному "Ще не вмерла Україна". Усе творить. ..

Записане на скрижалі болю і пам'яті

Вихоплене духом з-під замка, з небуття, з кам'яного мішка, й записане на скрижалі болю і пам'яті:

Здається,
вже можна б звикнути,
та ще ні разу не забряжчали ключами,
ні разу не грюкнули залізними дверима,
щоб не полоснути по душі.
А, здається, за стільки років
Вже можна б і звикнути.

За три довжелезних терміни, в які вмістилась і молодість Миколи Горбала, і вся найактивніша зрілість. Але ж вихопив-вихопив щире золото поезії його не замкнений жодним із семи тюремних замків Дух. І народився Поет. Поет, який сказав тим семи замкам:

Ні! Ні!
Неправда!
Мене не засуджено!
Ні! Не ув'язнено!
Мене обрано свідком,
свідком мого часу.
Чуєте?!
Лише свідком!

Понад 15 років заграваної неволі, ще й недосиджених. Перебудова звільнила. А заносилося ж на 23 роки, та власне на все життя, бо ця система-вбивця не відстала б до самого кінця:

Може, той кам'яний стовп і є сонячний годинник?
А нащо знати,
котра година, коли й так ні кінця ні краю?
А може, це знак межі?
Межі чого?

І така ось лірика серед загублених років:

Не винить,
що не бачив,
як розквітають яблуні.
Не винить мене, браття.
Бо хіба це моя вина?

Певно, що не його вина. По Уралах же й Сибірах яблуні не мічуряться.
Тим часом у каменоломнях, на каторзі:

Тешу з граніту квітку...
Ніжну лілею;
тешу залишками дотикової
чуттєвості.
Квітку з росинками
Кришталевих сліз на пелюстках
каменоломень.

А:

Барвінкові що —
він стелиться низенько.

Хоч хтось і сто літ сидітиме за ґратами, бо завжди "лише жменька людей// кудись іде". А решта - "стелиться низенько".

14.06.2009. І все ж я не розумію, чого не запроваджують у нас соціальну медицину? Люди ж гинуть... Гинуть масово без можливості прооперуватися (нічим заплатити), пролікуватися дорогими препаратами.

Двоє очільників понад два місяці таємно змовлялись, як поділити в державі владу на двох на багато років без будь-яких виборів, парламент увесь був поставлений на дибки, ходив на цирлах та все прислухався разом із нашорошеним, спантеличеним спікером: про що там змовляється прем'єр-міністр із лідером опозиції. А робота по виходу з економічної кризи стояла на місці, тобто не було ніякої роботи. Суспільство трясло від змови цих двох. Про яку там соціальну медицину говорити? Цим владолюбцям однаковісінько, хоч ми на їх очах і всі сконаємо.

З душевною делікатністю

Читаю прозу Мирослава Дочинця з Мукачєвого. Короткі лаконічні новели на підтекті, майже Гемінґвеївської густини. "Дерев'яні будиночки підгірського села стояли так близько один до одного, що сусіди могли б цокатися з вікон келихами".

Таке прочитаєш і зразу бачиш, що маєш справу зі справжньою прозою, в якій так само близько стоять слова одне до одного, як і оці будиночки.

Читаю, і так мені гарно, затишно, чисто, без бруталностей сучасних "геніїв" наших молодих і вже пристаркуватих. Дочинець також сучасний, цього року йому стукне ще тільки п'ятдесят, а поки що він належить до сорокарічних. Виходить, можна писати по-сучасному, інтелектуальну прозу і без запозиченого з Росії густопсового мату.

Спасибі, Мирославе, за чистоту, душевну делікатність.

А на подіумі були фарисеї...

16.06.2009. А чи зрозуміли ми до кінця наш національний Майдан— 2004? Ми навіть не зібрали воєдино, для себе, для самопізнання всіх отих відгуків, тієї розлогої луни, яка йшла 17 днів і ночей повсюдом у засобах масової інформації світу. Я вже не кажу, що не написали про Майдан рівновеликої книги. А тоді ж із нацією був Бог. Не було його тільки на подіумі навколо Ющенка. Ющенко світивсь увесь кожним своїм словом, кожним жестом, кожним своїм фізичним після отруєння болем, а навколо нього танцювали (собі на умі) паяци, фарисеї, які чекали чинів, нагород, мільйонних і мільярдних вигод. А потім зрадили!

Хто про це все скаже в нації? Адже в такі моменти настає самопізнання нації.

Ми ще в тенетах люцифера

17.06.2009. Як часто над Україною нависав диявол то в образі лисої гаркавої потвори, то в образі вусаня з люлькою, з грузинським акцентом, то в образі пахана, злочинця з юности, тупого, як комок, донецького парня-рубахі. Це особини без будь-яких моральних гальм. Нелюди, яким поклоняється дурна малоросійська маса, заражена спокусами диявола.

Україна розплачується втратою державности, мільйонними жертвами. Коли ж ти одкаснешся від нас, люцифере?

18.06.2009. Молода тележурналістка бере інтерв'ю в мене. Говоримо про Сергія Носаня, про його 70-річчя. Запитує мене:

— Як ви думаєте? Сергій Носань реалізувавсь як письменник?

Я щось там при своїй "красномовності" прокострубатив у відповідь. А оце, йдучи вже з того інтерв'ю, й думаю собі:

— Звичайно ж реалізувавсь. Сказав нам основне: бути добрими, милосердними, бути людьми. Не соціялістами там, лібералами, монархістами чи демократами, а *саме людьми*, добрими й милосердними, до чого кличе, чого вчить Бог і мистецтво, література, скільки вони й існують на світі.

Нарешті з усіма дрібницями розв'язавсь, які розривали мій час на шмаття. Тепер можна взяти книжку й почитати собі на задоволення хоча б пів години. Візьму й почитаю нове число "Холодного Яру". Багатючий номер. Постарався Григорій Білоус, спасибі йому.

Спілка згадала катівські часи?..

21.06.2009. Страшна була Спілка письменників України в советські часи. Віддавала на закляння тій комуно-фашистській системі "беспрекословно" письменників. Більше того, сама охоче, із садистською насолодою влаштовувала езуїтські судилища, громила своїх письменників. Це я відчув, переніс на собі восени 1972 року, як мене не захистили, а віддали на розправу КГБ Ю. Збанацький, М. Стельмах, Петро Панч, Олекса Мусієнко, Натан Рибак і ще кілька дрібніших погромщиків.

Просто розтоптали й кинули під ноги кагебістам, як і Йвана Дзюбу, Івана Світличного, Миколу Руденка, Євгена Сверстюка, як укорочували життя Олесю Гончару, Миколі Лукашу, Григорію Кочуру.

І вже на 18-му році Незалежності ця ж Спілка (тепер уже Національна) згадала своє тоталітарне сталінсько-горківське першородство і ось во ім'я недоторканності кількох дутих "корифеїв" розправилася з "Літературною Україною", звільнивши головного редактора Михайла Сидоржевського, виключивши талановитого прозаїка Галину Тарасюк за критику недоторканих небожителів, істинну продажну сутність яких бачив Василь Стус, ще коли вони були в літературних пелюшках.

У ці дні тхнуло зі Спілки такою кагебістською, комуністичною, продажною гниллю, що аж мені оце заболіли старі душевні рани.

Гидко. Гидко й боляче від того, що вже ж немає ні КГБ, ні офіційно комуносистеми, а їхніми покидьками ще кишить свята святих — Національна Спілка письменників України.

23.06.2009. Три дні палило сонце. На небі ні хмариночки. І ось у 31-градусну спеку надвечір по обрїях стали арарати хмар. І свіжим вітерцем дихнуло від них. Може, прийде полегша нам хоч на день-два. Немилосердне літо стоїть. Як його пережити? Та ще ж і розпалене це літо передвиборчою битвою руйначів України. Один від одного хижачіший, підступніший, один від одного бандитніший устають. Посланці диявола на Україну.

25.06.2009. Полегша не прийшла. Сонце й далі палить. А хмарки якщо й покажуться, то тут таки й тануть у нас на виду. Сюніч передсвіта раптом набїг дощ, переріс у зливу. Хлюпостав, аж захлинався, наче квапився, наче хтось гнав його в шию. І справді десь оддалеки гримнув грїм наполошливо, швидше для годиться, і злива враз ущухла, сховалася, мабуть, аж за зорі, бо коли я виглянув у вікно, де ж той дощ дївся, то світивсь увесь із колесами Великий Віз і Полярна зірка, і не було вже на небі жодної тобі хмаринки.

А вдень знову придавила спека.

26.06.2009. Розпечене небо після обїд виставило величне полотно з безлічі маленьких вертикально-продовгуватих білих хмарок, що нагадали чоловічків, цілий вселенський натовп, мов на картинах українського художника-примітивїста Богдана Горбала із Летячого на Тернопільщині.

Та тривало це видиво недовго. Скоро ті чоловічки розїшлися в різні боки по блакитному полю, певно шукаючи захистку від шмалького сонця.

Садист-убивця з БЮТу

4.07.2009. Історія з депутатом-бютівцем Лозинським, те, як він у компанії начміліції, прокурора в селі на Кіровоградщині у своїх захоплених у селян лісових угіддях убив, розстріляв (дев'ять куль у тілі!!!), мов живу мішень, невинного селянина і добив по звїрячому, сколихнула українське суспільство. За це днів десять фракція БЮТ вимагала нагородити Лозинського званням Героя України за знешкодження "особо опасного преступника?" Аж поки не втрутився Президент у цю історію. Годі і Юлія Тимошенко озвалася, підладжуючись під вимогу Президента покарати злочинців (скажемо прямо — садистів, звїрюк).

Учора Верховна Рада позбавила Лозинського статусу нардепа. Тим часом Лозинський спокійненько втік, швидше всього виїхав за кордон. Тепер оголошено його в розшук. У слід тупицею, як казав колись Андрій Клоччя.

Ця історія з Лозинським — це такий уже цинїзм, блюзнірство над нами, троєкуровщина в енному (пост-советському) ступені, така відверта неповага, презирство до суспільства з боку БЮТу!

Як у нас ще мало держави, права, закону, ми зовсім не захищені законом, правом, зведені до стану амеби. Хвора Україна.

Скільки ще треба працювати літературі, мистецтву, бо тільки вони, що стоять коло людської душі, можуть її виправити, піднести на висоти, з яких вона може розмовляти з Богом.

Оце почув від Олі (в інтернеті виловила): наш народ, електорат називають верховоди цинічно — шорох (рос.). Як перекласти? Шурхіт?

6.07.2009. Щойно зустрівся зі своїм дитинством. Зупинився посеред хідника й раптом між стіною багатоповерхівки і кронами дерев саянуло мені ясноблакитно із зеленкуватим відсвітом небо в дрібних ріденьких хмарках.

Душа так і стрепенулася перед цією неписаною красою і ще чимсь глибинно моїм, і лише моїм-моїменьким... Отим з дитинства, коли стоїш ти сам, і над тобою отаке усміхнене тепле небо, і більш нікого, ну нікого докола. Одні тільки кури пасуться в траві біля тебе.

О, дитинство!

Для пам'яті

8.07.2009. "Треба жити в цій пустелі без спокою, в цій в'язниці без відпочинку, яка називається Росією, щоб відчутти всю свободу, котру мають народи в інших країнах Європи, хочби який там був прийнятний спосіб правління". (Астольф де Кюстін).

10.07.2009. Чомусь останнім часом усе думається про те, як мене виганяли восени 1972 року зі Спілки письменників. Не так образа встає в душі, як розчарування, зневіра в людях-письменниках (всі вони тоді сиділи переді мною з кагебістинкою на замкнених своїх парсунах), і мій тодішній відчай, що ти нікому-нікомісінько отут не потрібен і тебе байдужісінько вже апріорі віддали (продали!) на розтерзання кагебістської звіроті. На тих двох засіданнях правління Київської організації Спілки, а потім республіканської видатні наші письменники і так, службістсько-письменницький дріб'язок, що протирав штани в спілчанських чинах, — усі вони відточували на тобі свою "советськість", свою малоросійську вірнопідданість російсько-советській імперії, дистильовали свою комуністичну чистоту за рахунок України, цідили крізь зуби советські словечка україноненависників, українопогромників.

Такі були вони, "українські" письменники — натано-рибаки, збанацькі, солдатенки... Хай Бог милує надалі Україну від таких вірозрадників.

Бог з ними!

Не згадуй. Забудь...

Віддані на поталу беззаконню

Проклинали колгоспи, то тепер на зміну колгоспному рабству прийшли Лозинські-латифундисти, які тероризують цілі села, райони, безкарно вбивають беззахисних селян, тримають їх у послушенстві, загрожуючи розправою, вбивством за найневинніше слово, сказане такому розперезаному нардепові насторч. У його загребутих руках уся ліліпутія — суди, міліція, прокуратура.

Коли ж Україна почне жити по-людськи, в правді, в праві, в гуманності?

11.07.2009. Учора увесь день була небесна виставка античних скульптур. Не міг одірвати очей від тієї божественної краси.

А сьогодні — суцільна блакить, без жодної тобі хмариночки.

Не боятися власної історії

12.07.2009. У Конотопі на святкуванні 350-річчя Конотопської битви Президент України Віктор Ющенко назвав її найвидатнішою перемогою українських збройних сил та й власне України над поневолювачами. Він закликав не боятися власної історії.

А ми ж боїмося. О, як ми боїмося своєї історії! Скільки брехні написано нашими академіками, істориками-науковцями з докторськими та кандидатськими ступеннями через це боягузтво, яке перетворювалося в рабське плазування перед 350-річними російськими окупантами своїм слизьким, продажним пером.

Отож почувши заклик свого Президента, кажу собі:

— Не бійся! Не саджай себе добровільно за ґрати свого страху. Знай, воля приходить після подолання найбільшого окупанта — страху перед окупантом.

17.07.2009. Ну що то за письменник, який не пише щоденника? То не письменник, а лише пів письменника.

Піднімаймо свій прапор!

19.07.2009. Таки не всі в нас удома, в українців. Подивіться, мої українці, як представники інших народів, живучи в нас нацменщинами, ліплять своїх політиків, державних діячів, починаючи, можна сказати, з пелюшок, і зразу ж — на перші ролі, підперши його, ще жовторотого такими гроши-ищами, що нам і не снилися.

А ми?!! З яким трудом, з допомогою і грошей чужонаціональних підняли нарешті свого, свого по духу, українця в Президенти України, і вже в перші місяці його президентства почали розчаро-о-овуватися. А він же, труєний, цькований одностайно одностайними ворогами не його, а України (якій він служить, яку будує і утверджує в сучасності у світі), він, кажу, в цей час, поки ми ремствували у своїй хаті скраю, ріс, ріс не днями, а годинами, виростав у видатного державного діяча, лідера нації. Виріс, а ми не чуємо його, не бачимо. То й кого ви збираєтеся вибирати через півроку? Свою погибель? Бо нікого ж зараз немає в Україні, крім Віктора Андрійовича Ющенка з Хоружівки Сумської області, з Києва, з Банкової, із секретаріату Президента України.

Зрозуміймо, вжахнімося тим претендентам, що нав'язуються нам у проводирі, і оберімо Україні Віктора Ющенка.

А за п'ять наступних років Україна під захистом Ющенка виростить ще одного патріота, достойного продовжувача справи свого попередника.

Ми зобов'язані це зробити. Ми зобов'язані саме так діяти зараз. Іншого шляху в нас немає. Просто немає.

Не тікаймо з поля-бою як останні боягузи. Прапор свій, який так нерозумно опустили, маємо в ці місяці знову підняти й піти в наступ. Так переможемо!

24.07.2009. "Я не вважаю мистецтво контрвладою. Для мене мистецтво — контрпозиція до влади. Це, до речі, і дратує володарів. Мистецтву і поезії, великому мистецтву і великій поезії не можна наказати, їх можна заборонити, так, їх можна знищити". (Макс Фрїш. Про літературу і життя. Інтерв'ю 1985 р.)

25.07.2009. У 1960 році в Донецьку (тоді ще Сталіно) був Євген Гуцало. Не просто був, а влаштувався, виявляється, на роботу в редакцію газети "Комсомолец Донбасса", де і я тоді працював "літрабом".

Про це я взяв пізніше, десь у 1963 році, коли вже Гуцало засвітився в українській літературі небувало чудовими оповіданнями. Мені тоді раптом сказав мій співробітник газети Віктор Лавров: "Женя Гуцало! Да он же у нас на строительстве стана 1700 в Жданове выпускал многотиражку от нашей газеты. Я с ним полмесяца там работал. Выпивали, беседовали".

Як я заздрив Лаврову! Із самим Гуцалом півмісяця працював.

А ось що, виявляється, переживав тоді Є. Гуцало. У листі до Олекси Ющенка 13 травня 1960 р. він писав: "Зараз я на Донбасі, в Сталіно... Багато тут хорошого, але найгірше, най-

страшніше — ніде жодного слова українською мовою не почуєш, А коли ти забалакаєш нею — то дивляться, як на "чудо". Я відчуваю, що весь склад мого мислення поступово розвалюється, і писати нічого не можу. Розумієте, відчуваю, як гину".

Саме те ж відбувалося тоді й зі мною. Я потрапив у Сталіне в 1959 р. з полтавського Кременчука. У редакції на "літучках" я не міг, виступаючи, склеїти двох слів до пуття, і чув, як співробітники в мене за спиною тихенько підхихикують з того. Я відчував, що раптом утратив здатність мислити. Аж потім, коли вже я почав писати в 1961 році свою прозу українською, збагнув, у чому річ. Річ була в чужій мові. Тепер я роздер себе навпіл, на двоє: на російськомовного й україномовного й став якось над цим двомов'ям, навчився перемикатися з мови на мову: на оте російське як на чуже, беземоційно мертво, але вже доступне, бо натренувався з ходу перекладати себе з рідної, української.

Ця моя донецька одісея закінчилася тим, що й у Гуцала. Тільки він змандрував із Донбасу зразу ж, через якийсь місяць-другий, а я прокапів там, мов на засланні, цілих 10 років, увесь час оберігаючи в собі недоторканність моєї рідної мови. І все ж вони приписували мені мою фонетику.

Усе думаю: "От коли б я був росіянином і жив ув Україні, я б вивчив українську мову й спілкувався б нею і на роботі, і на вулиці, ще й боровся б попліч із українцями за утвердження їхньої мови. Цього вимагає від росіянина в Україні і закон, і просто людська мораль, бо жити в Україні серед українського народу й боротися проти його мови своєю, проімперієюною російською аморально, негідно, антилюдяно, окупантно.

Звичайно при цьому я б не переставав любити й шанувати свою рідну російську мову. Переконалий, коли б росіяни шанували в Україні українську мову, як державну, українці у відповідь на знак удячності шанували б і російську мову.

До речі, це прийнятне правило в Європі, у світі. Українці, наприклад у США чи Канаді шанують державну англійську мову і пам'ятають, люблять українську й навчають своїх дітей спілкуванням нею у сім'ї, у недільних школах, у дитячих літніх таборах для українських дітей"

Наше російськомов'я – це смерть

26.07.2009. Україну як державу може врятувати на даному етапі від зникнення одне: якщо ми візьмемо за приклад мовну поведінку поляків у період втрати ними державності. Тоді польська еліта ставилася до російської мови як до мови окупанта, загарбника. Поляки спілкувалися тільки польською мовою, жили в стихії рідної мови.

Зрозуміймо нарешті й ми, що російська мова в Україні — не просто мова російської нацменшини, подібно мовам, скажемо, болгарської, грецької чи татарської нацменшин, а це ще в радянському часі була й мова агресора, поневолювача, асимілятора. Її й зараз використовує на повну потужність як зброю проти незалежності Української держави імперська Росія.

Та ця найпідступніша, найдієвіша зброя нашого поневолення не спрацює, коли ми масово перестанемо російськомовити, повернувшись у свою, рідну стихію української мови. *Україномовна Україна неприступна для російського агресора.*

Лінія Маннергейма

Навздогін сказаному. Йдеться про нашу мовну стійкість. Наша мова — це наш бойовий рубіж. Здамо його, здамо Українську Державу. Україномовсь. Наше принципове україномовлення — це наша лінія Маннергейма.

Страх не люблю слонів. Усе в нього, в того слона, як у бухгалтера, враховано, записано, зафіксовано в пам'яті на роки, десятиліття, а то й на все життя, і він вам не забуде образи, хоч ви кайтесь, вибачайтесь сто й один раз.

Люблю людей відхідливих, милосердних, не злопам'ятливих. Власне й уся робота письменника, митця — це достукатися до милосердя людського, пробудити його. "Будьте люде!", — звертається заповітно до нас Шевченко.

Ні, Україна — не батьківщина слонів. То ж і не варто відрощувати хобота.

Голоси вертають з вирію

(М. Медуниця. Голоси далекого вирію. Хроніка за листами автора. Щек. К. — 2009)

Кілька днів мав надзвичайну, дивовижну лектуру. Читав новий роман Михайла Медуниці "Голоси далекого вирію". Роман власне не написаний, а змонтований із фактичних, конкретних листів конкретних людей до автора, які надходили до нього протягом півстоліття з гаком, починаючи з його студентських часів і до сьогодні. Це звичайні листи шкільних і студентських друзів, читачів, знайомих, колег по письменницькій праці, родичів, рідних. Неписьменна мати проказує слово за словом добрим записувачам листи до сина. Написав — "звичайні листи". Але ж і які вони незвичайні. Чи не кожен — це якесь відкриття в людинознавстві.

Не певен, чи випадало колись раніше комусь читати романи з реальних листів реальних людей, а не видуманих автором для свого сюжету. По-моєму подібних романів досі не існувало в природі. Це перший такий. Відрізок часу охоплює в романі понад півстоліття. Багатьох адресатів уже немає серед живих, і тільки їхні голоси з вирію, як із ноосфери, відкритої Вернадським, долинають до нас.

Які листи дівчат! Талановито написані, духовно багаті, мрії в них чисті, порівання шляхетні до світла, до світла свого майбутнього, в яке так дитинно віриться в 16-18 років. Такі ми були в 50-ті, 60-ті, 70-ті роки минулого століття. Не знаю, які душі в росіянок, німкенів, француженок, але душі в наших українок, як та пісня. А листи хлопців. Грайливо бравурні, але ж за тим відчуваються ті ж благородні порівання, та ж душевна чистота, духовність, порядність, що й у дівчат. А жіночі листи! Це треба читати й читати.

Отже, будова роману, його тіло — конкретні до останньої титли листи конкретних людей. Листи-букети (від окремих адресатів по кілька десятків), листи-долі. За ними цілі дні, місяці, роки, десятиліття людського проживання. Адресати, не задумуючись над сюжетом (неймовірним сюжетом неймовірного майбутнього роману), творять свої психологічні образи. Серед рою цих голосів фактично немає голосу автора (його голос лише в трьох відповідальних моментах пунктирно проривається, щоб прояснити ситуацію). З голосів до автора постає його образ між рядками, образ світлий, притягальний, образ людини милосердної, доброї, страсотерпця. Власне роман цей — то живі голоси-моління про велике милосердя, про доброту.

А мова! Полтавська. Я читав-читав та розкрив записник і почав занотовувати мову полтавців зі Старої Оржиці під Яготином (нині Київщина): "Городина росте, як з води йде"; "За ним плакали всі вголос"; "Я проказую, а добрі люди записують за мною"; "Я й удавилася сльозою"; "Журій" (той, що все журиться).

У материному проказуванні листів раптом натрапив на таке: "Для Юри (внука — В.З.) у мене немає особливого *ральцьового* гостинця. "Ральцьовий" — це ж від того давнього, часів І. Котляревського — "ралець". Подарунок, підношення при привітанні, візиті. Бабуся саме й мовить про гостинець на день народження внука. Бачите, яка сила в збереженні нашої мови — село! У глибинній Старій Оржиці дожило до нас оте, що писав у своїй "Енеїді" ще Іван Котляревський: "Вдягла очіпок грезетовий і кунтуш з усами люстровий, пішла к Зевесу на ралець".

Як нам треба берегти наше село, щоб черпати з нього української мови й напам'ятовувати нею міста, прописувати її в кожному помешканні, в душах городян!

Відомий прозаїк, публіцист Михайло Медуниця створив з епістолярного матеріалу глибоко національний, український роман, в якому *документально* засвітилася душа нашого народу. Якби ми були ще хоч трохи раціоналістичніші, а не тільки поетичні, то ці "Голоси далекого вирію" видали б великими тиражами й розповсюджували по Україні, переклали б і на інші мови. Світ, і в першу чергу ми самі, маємо знати про себе, про свою високу духовність, яка зараз, на жаль, усе дужче й дужче руйнується, затухає. Цей би роман у школи, в шкільні програми, замість "польових досліджень українського сексу".

Я люблю "Прапорносці" Олеся Гончара, його хаєцьких, блаженків, шовкунів, чернишів. І все ж десь на денці душі муляло: "Гончар, мабуть, трохи ідеалізує наших українців, прикрашає". (Тут, як тепер розумію, вривалася в душу чужа література тих же "деревенщиків" Астаф'єва, Абрамова, Можаяєва, Распутіна, Белова. Вони іншої, грубуватішої ментальності. Думалося, оце вся правда, без прикрас. Може й правда, але про іншу ментальність). І ось я читаю, так би мовити, *листи-документи* українських дівчат, жінок, хлопців у романі М. Медуниці. І бачу, що це ледь не слово в слово, ті ж почуття, мрії, настрої вже дітей Гончаревих блаженків, хаєцьких, чернишів, шовкунів, маковейчиків. Реальні, без прикрас. Такі ми є, як є.

Місяць і сонце України

30.07.2009. "...Гоголь, без сумніву, просто з природи свого генія, з характеру своєї творчості не може бути явищем зміцнюючим, будівним, запалуючим. Гоголь є явищем типом "нічним", коли так можна висловитися, "місячним". І в нашій Ночі Бездержавности він і відігравав ролю своєрідного "місяця", що або згущував тіні на й без того тінювих явищах нашого історичного життя, або й освітлював їх, але світлом фантастично-чарівним, часто зловісним, якимсь демонічним і страшним. І в цім відношенні він — цілковита протилежність Шевченкові, що, зродившись, вірніше — вулканом вибухнувши в Ночі Бездержавности, іншим, зовсім іншим світлом освітлив Батьківщину. Тим світлом, мовляв Куліш, при яким "всі побачили, кудю мають іти". (Євген Маланюк. Нариси з історії нашої культури).

Я боюсь оцього "місячного" шляху, коли нам і досі загрожує Ніч Бездержавности від Росії. Боюся цього розмагнічуючого фантастично-чарівного світла гоголівського, ми повинні (приречені) бути зарядженими вулканно-вибуховим словом Шевченка, мабуть, на віки чи й навіки, бо Росія, що б там не говорили мрійники про її розпад, може й не розпасти-ся...

Не розмагнічуймось чарівними фантазіями, щоб самим, чого доброго, не розпасти-ся.

Не поклоняймося патріярху-імперіялісту! Гріх!!!

31.07.2009. *Навздогін сказаному.* Вояж по Україні російського попа — патріярха Кирила. У Слов'яногорську на Донеччині він при 20-тисячному натовпі вірників російської церкви зовсім розперезався по-імперськи, сказав, що будуть прокляті "раскольнікі єдиного русского православія", відносячи до розкольників нашу Українську Православну церкву Київського Патріярхату.

Хіба може бути Божа благодать на такій людині, яка накликає прокляття на мільйони православних вірників української церкви? Отже Росія і на державному, і на церковному рівні ні на йоту не розімперілась.

Цей звір визнає одне — потужну відпорну силу й тільки. А ця сила в нас з'явиться, коли ми будемо єдині в прагненні жити незалежно, своєю Українською Державою.

А яка єдність, коли 20 тисяч українців із довколишніх сіл і міст Донбасу паломничали до Святих Гір, щоб побачити російського патріярха. Дивують старі українки. Очі фанатично горять — не спали всю ніч, ішли десятки кілометрів, щоб побачити Кирила, хоча б його шапку — і то раді, щасливі безмежно. Де ж та матріярхальна мудрість України, де мудрість наших славних українок? Чого ж вони відкидають своє, рідне й поклоняються чужому?

Подивися, школо, і ви, вчителі, в ці обличчя фанатичних бабусь і їхніх дочок. Не навчать вони любови до України своїх дітей і внуків. Берімо патріотичне виховання у свої руки! Хай ваша робота стане бджолоино-масовою, і тоді звершиться в Україні велике Діло. Шевченко, відклавши все, в останні місяці життя творив Буквар південноруський 1861 року з однією думкою-молитвою: Якби Бог поміг оце мале діло зробити, то велике само б зробилося. Ось хто ви такі для України. Без вас задумана віками наша Самостійність не звершиться.

3.08.2009. Раптом у всі свої гаківниці розломисто вдарив грім з вогню блискавичного.

Отримав листа від Михайла Медуниці:

"Дорогий Василю Івановичу! Щиро дякую за добрі слова! Вони зігрівають душу!

Ваш М. Медуниця. 1.08.2009 р."

І слава Богу? Хай цій світлій душі буде спокійно, добре. Бережи його, Боже.

4.08.2009. За словами Є. Маланюка Шевченко своєю поезією намагався "вдихнути історичне життя в завмерлий національний організм". (Виокремлення автора. — В.З.). Саме це нині чинить Президент В. Ющенко, наverting нас до історичної пам'яті реквіємними заходами по відзначенню роковин Голодомору-33, відбудовою мазепинської столиці Батурин, святкуванням перемоги українських збройних сил у бою під Конотопом, щорічним відзначенням жертвовної битви українських студентів і учнів під Крутами проти першої російсько-більшовицької навали на Київ, ушануванням більшовицьких жертв, захоронених у Биківнянському лісі.

"П'ята колона" (оті "бютівці", "регіонали", комуністи-соціалісти) аж виє на все те. Не переносить України на дух вовча натура. У це виття вплітається піддвигання й наших кривих юд, які ще недавно так клялися в любові до України.

Як розібратися в усьому цьому нашому народові?

Для остаточної ясности

"Отож у "Сні" й "Кавказі", як ніхто перед ним і після нього, розкриває поет механізм імперії і дає геніяльну аналізу психології російського імперіялізму: "нам тільки сакля очі коле: чого вона стоїть у вас, не нами дана?"

Росію треба було "громадою", "одностаїне й односердне" валити цілу, разом із символом ("царем"), а не лише сам символ, як це тепер з великою витратою енергії, часу й паперу стараються нав'язати Шевченкові советські дослідники. Звідсіля — прокльони в "Чигирині" й "Розритій могилі" Богданові і реабілітація Мазепи. Тільки на тлі доби, коли і чужі, і свої всіляко вихваляли Богдана за "возсоединеніє", а з Мазепи робили "злодея", можна оцінити тепер всю ревелюційність ідеологічного кроку поета, всю далекозорість його історіософічних поглядів". (Є. Маланюк. Три літа).

Доки рідний край Росією буде!!!

6.08.2009. "І ти колись боролась, мов Ізраїль, Україно моя!" (Леся Українка).

І далі каже Леся з гіркотою про те, що з нами сталося після фатального Переяслава, коли ми, щойно вийшовши з Єгипетського полону, знову впустили на свою землю новий Єгипет:

Знову тьма, і жах, і розбрат.
І знов настав Єгипетський полон,
Та не в чужій землі, а в нашій власній.
А далі — розлилось Червоне Море,
І розділилося по половині,

І знов злилось до купи й затопило —
 Кого? Ой, леле! Новий фараон
 Пройшов живий поміж Червоне Море,
 Але козак з конем пропав навіки...
 Коли скінчиться той полон великий,
 Що нас зайняв в землі обітованній?
 І доки рідний край Єгиптом буде?
 Коли новий загине Вавілон?

Це писалося 1904 року, підтверджено ріками української крові з 1917 року й по сьогодні. Наче ми вже й маємо свою, Українську Державу, та тільки яка ж і досі густа тьма єгипетська окутує її, яка ще єгипетська ніч стоїть у наших головах, і новий Вавілон не згинув, а потьмарює наш дух "православною" одновірністю (10 днів їздив оце по Україні московський піп, їхній патріарх Кирил і як найзапекліший імперіяліст, закликав до єдності "русский православний народ в трех ипостасях: русские, малороссы, белоруссы", і натовпи українців — вірників "п"ятиколонної" т. зв. "Української православної церкви Московського патріархату" паломно зустрічали його, з'їжджаючись, сходячись ізвідусіль, забуваючи, що вони не малороси, а *українці*, громадяни незалежної Української Держави, ні в якому разі не іпостась великого русского народа).

Чому ж ми, чому й досі запитуємо себе, мов дурна овеча отара:

"Коли скінчиться той полон великий?.." У цьому ж вірші Леся Українка, нам сказала й наперед про вже наш, цей черговий вихід з Єгипту в 1991 році. Читаймо, думаймо та провітрюймо свої мізки після 10-денного вояжу московського попа, від гадючих голосів невмирущої "п"ятої колони", від диявольської колонізаторської російської пропаганди:

Такий для нас був вихід із Єгипту...
 Немов потоп. Заграло і ущухло
 Червоне Море, висохло й осталась
 Безрадїсна пустиня після нього,
 І став по ній блукать новий Ізраїль,
 По тій своїй землі обітованній,
 Немов якась отара безпричальна.
 З отарою блукали й пастухи,
 Вночі за тінню йшли, а вдень з вогнем .
 Коли ж у їх з'являвся дух величний,
 Що вогняним стовпом палав у тьмі,
 А вдень ішов, мов *туча* грізно-біла,-
 Вони не вірили своїм очам,
 І врозтіч розбігалися манівцями
 І попадали ворогам в полон.

Про нас це, про сьогоднішніх, сказано-передбачено, "вираховано" нас до останнього нулика!

7.08.2009. "Гоголь — перший "свідомий малорос" і, можна сказати, батько малоросизму". (Є. Маланюк. Кінець російської літератури).

Чого ж ти відповідаєш чорною невдячністю?

10.08.2009. От хоч що мені кажіть, а жити в Україні й не знати мови цієї землі, яка тебе, чоловіка таки зайшлого, стільки років носить, — а то ще й здійсмати на глузи її мову й замість неї скрізь сунутися зі своєю, нав'язувати її цій землі в державні мови — не морально, не інтелігентно, не по-людськи.

Пам'ятай, прийнятий нами, зневажаючи нас, наші духовні цінності, не поділяючи їх, ти для нас уже не людина, ти наш ворог.

Ми милосердні, ми хочемо тебе вивести в люди. Але ж і нашому, українському милосердю настає кінець, коли ти загрожуєш елементарному – нашому існуванню на світі, коли ти намагаєшся ізжити нас зо світу.

Я дуже переконаний в одному: не треба випробовувати наше милосердя. О, не треба...

Дико, "по-культурному"

(З низького національного порогу)

У листі до брата Микити із С.-Петербурга 15 листопада 1839 року молодий Шевченко аж тричі просить відписати йому рідною мовою:

"Та, будь ласкав, напиши до мене так, як я до тебе пишу, не по-московському, а по-нашому..."

"Ще раз прошу, напиши мені письмо, та по-своєму, будь ласкав, а не по-московському".

"Не забудь же, зараз напиши письмо — та по-своєму". (Це остання фраза-моління в листі).

І в другому листі 2 березня 1840 року до Микити та ж мольба про рідну мову повторюється двічі:

"...я твого письма не второпаю, чортзна по-якому ти його скомпонував, ні по-нашому, ні по-московському -ні се ні те, а я ще тебе просив, щоб ти писав по-своєму, щоб я хоч з твоїм письмом побалакав на чужій стороні язиком людським".

"Скажи Іванові Федьорці, нехай він до мене напише письмо окреме — та тільки не по-московському, а то й читать не буду".

А ми... Пам'ятаю хлопців з нашого хутора. Тільки призвали до війська, першого ж листа вже катає по-російськи. А приїде у відпустку чи вже демобілізується, то москаль-москалем, наче він вихопився з XIX століття, після 25 років служби в царському війську. Навіть з рідною мамою шпарить по-москальськи.

Більше того. Наші полтавці вже зараз, у державницький час, перебравшись із нашого ж хутора в Полтаву, в цей "центр української духовности" (як гордо себе іменує Полтава), переходить на *дику* мову — суміш полтавської з ніжегородським. Та ще ж і як шпарить "по-культурному", гордо дивлячись на вчорашнього сусіда-хуторянина зі свого "інтелігентнова висока".

Який же низький у нас поріг національного самостояння! Ущент ізчовгали його за 350 років московської окупації.

Колись, пам'ятаю ще під війну і після війни, з таких обмоскалених по селах і в нашому ж хуторі хоча б насміхалися, пришивали на все життя їм глузливі прозвища, які переходили з покоління в покоління, а нині й цього нема. Навпаки, цих доморощених "ніжегородцев" зустрічають ще й із пошануванням. Як же ж, людина, бач, доскочила культурних вершин.

А Шевченка ж це мучило нестерпно.

А хіба держава не винна?

Слово вчителю

11.08.2009. Один з моїх кореспондентів, учитель із Луганської області пише мені:

"Читаю Ваш щоденник. Болісні й правдиві Ваші думки про школу, яка не виховує із своїх учнів українських патріотів. Але винна тут не тільки школа. Держава в особі Міністерства і науки зняла уроки народознавства (яких ніяк не хотіла назвати українознавством), уроки рідного краю. А уроків історії України менше, ніж іноземної мови.

В Луганську двоповерхова книгарня. Чого там тільки нема. А українською мовою я знайшов лиш *одну* книгу — історичний роман Ю. Мушкетика.

— Не берут на українском.

А в районах і містечках області вдень з вогнем не знайдеш української книги. А було ж доручення Президента Ющенка губернаторам відкрити в обласних центрах українські книгарні. Але хто його виконував?

А можливо на Луганщині більшість росіян? Нічого подібного. За останнім переписом у нас у районі 95% українців назвали свою рідну мову українську. І за радянських часів у нас у районі не було жодної російської школи. За 50 років з нашого не такого вже й великого села в Луганськ виїхало 150 чоловік. То яке населення в Луганську?

Не допускається українська книга до людей навмисно нашими обласними керівниками. Успішно відробляють російські гроші. Адже серед них і автор федерації Тихонов, тут у нас і сумновідомий Сіверськодонецький з'їзд. А голова обласної ради так кричить і побивається про утиски російської мови в області, що його чути не тільки в Москві, а й "до самих до окраїн".

Хоч я аж ніяк не знімаю вини зі школи, а ще конкретніше — з кожного вчителя за те, що в нас ще й досі мало українських патріотів. Бо мало вчителів-патріотів. А байдужий до всього українського вчитель виховає і байдужих учнів. Видно, як Ви пишете, в багатьох із нас намертво вкручена лампочка Ілліча. І викрутити її важко".

І ще з одного листа фраза, яка дуже "втішила" мене:

"Ваше життя і творчість — підтримка патріотам у боротьбі за українську Україну".

Отакої. А я й не знав, що патріота треба ще й *напатріочувати*. У всякому разі моє слово писалося в першу чергу до непатріотів, а може й ворогів, яких я прагну повернути до рідної землі, до батьківського порога, до неньчиної мови, до сторозтерзаної Матері-України. Але ж хіба цього доб'єшся з накладом твоєї книжки в 1000 примірників або й того менше. Та й цей мізер увесь осяде в межах твоєї області. Ну, може, ще я спроможуся надіслати за межі області своїм друзям, знайомим-однодумцям від сили — 20 — 25 примірників, бо на більше не вистачає гаманця.

Оце якось зателефонував мені Василь Голобородько з Луганська та й каже:

— Ми займаємося не літературою, а *самвидавом*. Як колись, у советські часи писали самвидав і самі зі своїми друзями-однодумцями читали його, а народ і поняття про те все не мав, так і сьогодні: хоч книжку випустиш, то на кілька сот примірників, хоч надрукуєшся в "Літературній Україні", то накладом у кілька тисяч на понад 46 мільйонів населення. Сколихнемо ми так своїм словом народне море? Біда, Василю, велика біда.

Справді, шановні співвітчизники, які не почувете й цих моїх слів: українське мистецтво, література, культура зіпхані окупантським російським чоботом на задвірки, на маргінес, як каже Роман Іваничук.

І нікого це не колише, ні патріотичні партії, ні пригаслу "Просвіту", ні намертво загнутий Конгрес української інтелігенції, а більш у нас і громадськості ніякої немає.

Чи, може, ми всі думаємо діждатись уваги від держави? Від спаралізованого єдиноначалієм уряду? Від чужої, продажної, наскрізь проросієної Верховної Ради?

Не діждетесь!

Учителя на золотий п'єдестал!

"Наступний вік буде саме таким, якими будуть виховані для нього майбутні громадяни". (Ян Амос Коменський).

Великий чеський мислитель і педагог називав учителя душею і серцем виховання майбутніх громадян. Учителі, — казав Коменський, — тому й "поставлені на високо почесному місці, що на них покладений надзвичайний обов'язок, вище якого нічого не може бути під сонцем", адже від виховання дитини залежить "виправлення людських справ на землі", розвиток суспільства по шляху вдосконалення і щастя.

Враховуючи те, стільки Україні доведеться "виправляти" тих "справ", які натворила Росія в нас за 350 років окупації, ми повинні поставити нашого вчителя на золотий п'єдестал.

От тільки б не розбрат...

Які б Путіні і Медведєви знову й знову не зазіхали на Україну, і яка б вірнопідданська їм "п'ятиколонна" мелюзга в нас не допалася завтра до найвищої державної влади, нічого в них не вийде. Якщо Україна витримала таких деспотів, як Ленін, Сталін і всі генсеки з їхньою окупаційною комуно-імперською системою, то цих уже наполеончиків і в штанях, і в спідницях і поготів наша Мати-Батьківщина перестоїть, переживе й тільки посміється, як і їх перетре на порох усевладний Час і наше Прямостояння.

От тільки б ми в черговий раз "самі себе не звоювали", як казав колись великий гетьман Мазепа.

Біймося диявола розбрату в собі!

Як удар гримучої змії

12.08.2009. Учорашня заява російського імперіяліста Медведєва з ультимативними звинуваченнями України й конкретно Президента України В. Ющенка в недружній, антиросійській політиці нагадує накачку комуністичного кремлівського генсека, дану, скажемо, Шелесту чи Шербицькому. Цей російський президент дозволяє собі розмовляти з нами з позиції сили, з позиції окупанта, не приховуючи наміру встановити в Україні маріонетковий уряд і маріонеткового президента.

"П'ята колона" — олігархічні групи В. Януковича і Ю. Тимошенко та комуністи вже підтримали (хто відкрито, хто приховано) нахабну імперську заяву Медведєва.

Це не що інше, як утручання Росії у внутрішні справи суверенної держави. Це ще одне із серйозних свідчень того, що загроза Україні йде з одного боку, з боку вічного її гнобителя — Росії і порятунок наш один — вступ України в НАТО.

А поки що рятуймося національною єдністю, національним самостоянням. Виклик дано Незалежності, Державі, Нації. Свого ворога ми добре знаємо. Він безпощадний. Логіка його дій безсовісна, поза межами людяности.

Агресивна публічна заява президента Росії Медведєва, як удар гримучої змії.

Оптимістичне

Хоч 56% росіян вважають Україну недружньою державою, все ж мені віриться, що російський народ мудріший за своїх державних очільників.

Адже якщо, не доводь Господи, агресивний сказ таки потьмарить розум кагебістських керівників Росії, і вони посягнуть бодай на 1 міліметр української території, то ракети і бомби полетять на голови росіян же — родичів, які стоятимуть по обидва боки кордону. І чи не доведеться росіянам з України вибиратися до Росії колонами біженців? Хіба цього хочуть росіяни по обидва боки кордону?

Відроджуймо ген самозбереження

13.08.2009. В усьому український народ талановитий, як і будь— який нормальний народ, в одному він фатально бездарний, абсолютно бездарний — у нездатності консолідуватися перед ворожою загрозою. Бездарний до самознищення. Таким його зробили понад 350 років московської окупації. Азіятськи бездушний окупант очевидно вбив у нас ген самозбереження.

А жити ж якось треба, нас же понад 46 мільйонів. Не об'єднаємося проти окупанта, проти його п'ятої колони — всі пропадемо.

Кремлівські кандидати

14.08.2009. Біда не в тому, що прийде до влади той чи інший український кандидат у Президенти України, який чимсь нам не подобається. Лихо наше в тому, що в нас із кожними новими президентськими виборами все більше заявляється кремлівських кандидатів і кандидаток з промосковсько-камаринською закваскою.

"Незалежність-2"

Сьогодні в статті для інтернетівської "Української правди" відомий політолог Вадим Карасьов сказав у зв'язку з окупаційною заявою російського президента Медведєва:

"Потрібно підсилювати владу і думати про проект "Незалежність-2", оскільки незалежність, яку Україна отримала в 91-му році, незалежність від СРСР, а не від Росії, себе вже вичерпала. *Це важкий шлях, але його альтернативою є ведмежа любов.*" (Підкр. Карасьова. — В.З.).

Треба прислухатися до цієї фрази. У ній є надія на перспективу.

Це власне наш стратегічний шлях до порятунку Незалежності, до української перемоги.

Страшні істини сказав Україні Вадим Карасьов, але спасибі йому, що він їх сказав. Наша державна Незалежність фактично завмерла на нулю. Ми від Росії не звільнилися, виявляється, ні на гран.

Тепер, коли цинічною, нахабною заявою російського президента всі маски зірвані, ми повинні зі своєї сторони відкрито, чітко заявити, що наше завдання №1 — це неухильне, повне звільнення від Росії, від російської залежності.

Ми таки ще ми!

15.08.2009. Раз на тиждень ми їздимо у свій сад-город ("на дачу"). Одійшовши від тролейбусної зупинки, минаємо вулицю Нечуя-Левицького, далі простуємо провулком якогось Богуна (я впевнений, що це не козацький полковник Іван Богун). Із саду вертаємося провулком Макарова (мабуть, російського адмірала). Усе це на самісінькій околиці міста. Ідемо проз одноповерхові в зелених садочках кам'яниці, які останнім часом то там, то там перетворюються на двоповерхові котеджі.

На шляху нам попадаються мешканці цих провулків. І от завжди виникає якесь дике відчуття, наче ми з ними перебуваємо в паралельних світах. Ми для них ніби зовсім невидимі, вони голосно перемовляються між собою про своє, не звертаючи на нас, дачників, ніякої уваги, навіть не дивлячись на нас (у свою чергу ми також стараємося не дивитися на них). Інколи мені починає здаватися, що вони проходять крізь нас, так близько, байдужі-нько, наче ми в цю мить зовсім не існуємо для них.

І тільки маленькі аборигени цих провулків, бавлячись у піску чи їздячи на дитячих велосипедах, вітаються з нами (якось один навіть попросив мене надіти цепок, що спав з передачі). І що відродно — вітаються малі українською мовою. І дорослі розмовляють між собою, перегукуються через провулок, з однієї перії на іншу переважно українською. Тут мешкають українці, які ще не забули свого первородства. Багато з них, кажуть, довго тяжко працювали на нафтовій російській Півночі, збили грошей, повернулися додому й розбудували оце собі тут кам'яниці. І бач, не забули рідної мови й на чужині.

Ні, ми таки ще ми, нас так просто, з нальоту не візьмеш голими руками.

Наша неопалима купина

16.08.2009. Як вічна у світі французька "Марсельєза", ставши гімном Франції, так вічна й наша "Ще не вмерла Україна". І треба бути божевільним або всеядною імперською потворою, щоб най у своїй захланній думці спробувати зазіхнути на державу, на народ, який має таку неопалиму купину, що невпинно сталить, намагнічує й освячує його Дух на відпорність і самостояння.

Ще про ловців хмар

17.08.2009. Олександр Грін писав про себе, що "завжди бачив хмарний пейзаж над поганню й сміттям невисоких будівель".

А Жюль Ренар: "Моя батьківщина там, де пропливають найпрекрасніші хмари".

Що є для нас ті хмари, та гра небесних кольорів, світла, тіней, форм хмарно-тілесних і промінно-безтілесних? Не знаю, як кому, а мені щоразу перед цими горніми нерукотворними полотнами живопису так стає, наче дух твій піднісся в гори, побував на неймовірних висотах, побачив усі красоти світу, що їх дарував тобі Бог увидіти, дарував разом із життям, із розумом, який здатен усім цим зачудуватися колінопреклонно.

Храм це, храм для твоєї душі, Софія Київська на все небо.

З динаміка дев'ятим валом накочується бас Бориса Гмирі.

18.08.2009. "Белінський без релігії — з нижнього поверху. Гоголь релігійний — із верхнього". (Лев Толстой. Щоденники. 8 березня 1902 р.)

22.08.2009. З'явився такий собі адаптувальник української класики. Почав редагувати класиків, викидаючи на свій проклятутий смак їхні "довготи" і т. д., підмодернізувати їх під модне суюхвилинне сьогодні.

Це з розряду нищення світу. Такому дай богоподібну силу, він і до Бога простягне руки, попробує підправити, модернізувати.

Заражені імперщиною

24.08.2009. "У поемі "Катерина", окрім основної, людинознавчої, помічаємо виразну супровідну — національну тему. Автор попереджує Батьківщину про небезпеку москальства, тобто імперської хвороби російської душі". (Василь Пахаренко. Тарас Шевченко. К.— ТОВ "Атлант ЮЕмСі", 2007).

Як завжди, В. Пахаренко жорстко точний у своїх визначеннях. Саме оця "імперська хвороба російської душі" небезпечна нам і сьогодні.

Не втішаймо себе "напівзаплющеними" розмовами про те, що агресія, окупантські прагнення живуть лише в головах державних керівників Росії (якби ж то!). Цією імперщиною заражені широкі верстви росіян, невиліковно, мабуть, хвора їхня душа, інакше чому б так легко йшли вбивати, змішувати землю Чечні з кров'ю чеченців російські солдати в наші вже цивілізовані дні, чому так безсердечно дозволяє Росія своїм очільникам чинити розбій на грузинській території, зовсім не протестуючи проти окупантської політики своєї держави. Чому так дружно російський соціум підтримує агресивний, окупантський виступ-послання проти України свого президента Медведева?

Бо російська душа заражена імперською хворобою. Саме тут криється для нас постійна небезпека, проти якої застерігає нас сьогоднішніх і, на жаль, і завтрашніх Шевченко:

Кохайтеся, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі — чужі люде,
Роблять лихо з вами.

А якщо хтось сумнівається в сказаному, якщо хтось хоче звести цього "москаля" просто до солдата царської армії, то читайте з "Кавказу":

Все покажем! тільки дайте
Себе в руки взяти.
Як і тюрми муровати,
Кайдани кувати,
Як і носить!.. і як плести

Кнути узловаті, -
 Всьому навчим; тільки дайте
 Свої сині гори
 Остатнії... бо вже взяли
 І поле і море.

Залюбки покажуть, тільки дайтесь (спаси, Господи!) їм у руки.

29.08.2009. Помер Михайло Медуниця. Так мене вразив його останній роман "Голоси далекого вирію", якого він надіслав мені на моє листовне прохання. Крім цього роману я нічого з його творів не читав, а він, виявляється, мене трохи почитував. З роману в листах друзів я відчув, яка це була добра, милосердна, товариська людина і великий страсто-терпець (трагічно склалося його особисте життя).

Мою душу потягло до цього чоловіка, хотілося його хоч трохи розрадити своїм словом, якось підтримати морально. Хочу тепер, хай і пізно, прочитати його твори.

Царство Небесне такій людині.

Пиши й вір, що твоє слово не пропаде, якимсь чином озветься в душах людей, допоможе їм і Україні. Бери приклад із Михайла Медуниці. Він знав собі ціну, пам'ятай, як він сказав тобі в листі-написі на подарованому своєму останньому романі: "Хай це буде нескромно — однак іноді я думаю, що моє слово недалеко втекло від класиків".

Не будь розмазнею, бо затопчуть. Знай, те, що ти пишеш, потрібне твоєму народові й сьогодні, і завтра також. Отож борись не тільки своїм словом, а й за своє слово.

Добрий чоловік, і пише про правдиві речі, а от читати його не вчитаю, бо одне те, що не економний на слово, а то ще й неточний, нетудислівний, сухослівний.

Одначе всі його хвалять, у живі класики записують. І коли я зіпсував свій смак? Усе мені, щоб проза була психологічна, з підтекстом, зі своєю діалектикою сюжету, що розгортається на твоїх очах, з думками, внутрішнім світом героїв, без жодного "шляхового міліціонера" з паличкою, і без оповідача через п'яте-десяте в стилі: "А от у нас був такий випадок..."

Та в нас їх тисячі щодня буває, то що, все це тягти в художню прозу, ще й отак жу-жмом?

А ми ж для чого?

30.08.2009. Останнім часом можна почути розпачливі зойки: Що буде, коли не того оберуть на Президента шляхом махінацій? А що, коли нас продадуть нові праві Росії? А що, коли оцей проект Конституції, запропонований Президентом України В. Ющенком, який ми обговорюємо і схвалюємо, не буде прийнятий?

Хочеться спитати цих страхопудів: А ми ж для чого? Довго ми дозволятимемо всяким пройдисвітам, аморальним зайдам, які вихоплюють у нас верховну владу, плювати нам у нашу українську кашу? Ми маємо взяти кожен на свої українські плечі державну справу й змусити владу працювати на Державу, на зміцнення Держави. Коли я кажу — "українські плечі", я маю на оці не тільки етнічних українців, а й представників усіх нацменшин — і росіян, і татарів, і поляків, і євреїв, і греків-еллінів, сущих на нашій землі. Якщо вони хочуть добра своїм сім'ям, якщо вони хочуть жити з нами однією сім'єю, вони мусять захистити Україну від інтервенції як зовнішньої, так і внутрішньої. У крайньому разі хай хоча б не поповнюють собою ряди п'ятої колони ротатого імперського зазіхайла з безпутньо-путінської, накагебізованої Росії.

Пам'ятай: ми тебе обігріли!

2.09.2009. Жити в державі на правах прийнятого і обігрітого на цій гостинній землі й ненавидіти мову, культуру, звичаї цієї землі, а то й відкрито нападати, публічно зневажати їх — хіба це морально, хіба це по-людськи?

Пам'ятай, прийнятий нами, зневажаючи нас, наші духовні цінності, не поділяючи їх, ти для нас уже не людина, ти наш ворог.

Ми милосердні, ми хочемо тебе вивести в люди. Але ж і нашому, українському милосердю настає кінець, коли ти загрожуєш елементарному — нашому існуванню на світі, коли ти намагаєшся ізжити нас зо світу.

Я дуже переконаний в одному: не треба випробовувати наше милосердя. О, не треба...

Навздогінці сказаному. Щойно відзначався День шахтаря. У Донецьку відкрили реставрований стадіон. Дуже врочисто. І от на все поле великими літерами напис не українською, не державною мовою:

ДОНЕЦК

Цікаво, якою мовою зустрічатиме український Донецьк на цьому спеціально підготовленому стадіоні чемпіонат світу з футболу в 2012 році? Урочисте відкриття стадіону велось російською мовою — мовою сусідньої держави.

Виступ Президента України українською мовою стадіон зустрів і супроводжував безперервним свистом і вигуками рівня зеківсько-вуркаганного.

Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко побоялася виступити. Голова Верховної Ради В. Литвин по-лакейськи виступив російською мовою.

Ніхто з найвищих трьох державців не зробив зауваження з приводу дотримання закону про державну мову та статей Конституції. А голова парламенту, кажу, ще й догоджав цим знеславлювачам України, Української Держави.

На 19-му році Незалежності, на 19-му році відновлення української державності найвищі державні посадовці нагнулися перед імперсько-окупантськими настроями в Донецьку. Президентові хоч боліло це, і він після виступу демонстративно покинув стадіон, а тим двом малоросам не задзвонив подзвін. Вони ще й лопату подадуть — могилу копати для нас. Боже, в чій Ти руки віддаєш нас?...

Державці... відмовляються од державної мови

3.09.2009. Отак виступаючи в регіонах України російською мовою, як це чинять і Литвин, і Ю. Тимошенко, і Янукович, і тьма тьмуца українських міністрів, державних чиновників, вони стверджують незаконне, позаконституційне домагання надати статус другої державної мови російській. Конституція цього не передбачає, бо це була б смерть українській мові, а отже й українській нації й Україні.

Та запам'ятаймо раз і назавжди: без української мови не може бути України.

4.09.2009. Пригадую, як мені, студентіві-селякові з нашого підполтавського переважно степового вже краю велось в Києві, наче в лісі, в тих кам'яних багатоповерхових кварталах. Було в мене одне місце в Києві, це на перехресті вулиць Леніна (нині Б. Хмельницького) й Івана Франка, яке завжди, коли там проходив, так і хапало за душу. Отак було як дивитися з вулиці Леніна праворуч на вулицю Франка, що круто спадала вниз, очам між будівлями раптом відкривався широкий обнадійливий простір з вільним небом ледь не до самого обр'ю. Аж моїй дурній душі починало здаватися, що там, зовсім недалечко, ступити якусь сотню кроків, і вже кінець місту, а далі степ, воля... Хоч насправді там ще міста й міста було на добру втому ніг.

Очевидно й інші хлопці-селяки сучали за степовим простором. Іноді я з винайнятої квартири в центрі навесні перед кінцем семестру вимандрував для проживання

"зайцем" у студентський гуртожиток на Чоколівці, майже на околиці міста. Пам'ятаю, як одного разу надвечір я вийшов із гуртожитка й пішов-пішов вулицею аж за околицю, на-трапив на зелену ниву жита, що вже колосилося. І тут зустрів свого однокурсника із Чернігівщини, такого ж селяка, як і сам, початкуючого поета Дмитра Головка. Ми ходили над тим житом, гомоніли, і Дмитро зізнався, що його тягне в поля, до посіву, до городини, що тут він оживає душею. Над нами співали жайворонки. Десь із-за останніх будівель линула гуртова пісня, дуже лунка у вологому передвечірньому повітрі. Чути було, як вона маршовим кроком ішла там, за казармою, молода, енергійна в дужих солдатських горлянках:

Розпрягайте, хлопці, коней
Та лягайте спочивать...

Аж смерком уже вернулися ми з Дмитром до гуртожитку, збратані тугою за домівкою, за сільським простором.

Мене й досі тягне за місто навіть і з наших зелених тихеньких Черкас. Очевидно душа моя так і не урбанізувалася, і в гамірному Києві, якого я люблю на відстані, мою дорогу українську столицю, — не прижилася б.

Помер Анатолій Бортняк. Останнім часом він озвався до мене листами. Ми обмінялися книжками. Уже дуже хворий, він працював до останнього. Слово його стало пронизливо трепетне до України, філософськи вагоме, парадоксально-відкривальне і сатирично-викривальне. Він писав ще зовсім недавно:

Поки духу життєвого стане
і не згасне душевний вогонь,
раптом щось докажу несказанне!
наостанку чи вже удогонь.

Устиг, дорогий Анатолію Агафоновичу, і не мало. Спасибі тобі, поетотрударю. Спасибі...

Аж до перемоги...

Сьогодні перед президентськими виборами та й ще, може, більше після виборів — треба на певний період, аж до перемоги, до стабільності української України забути, що ти просто письменник, просто службовець, просто студент, просто селянин, робітник і стати письменником-борцем, студентом-борцем, службовцем-борцем, селянином-борцем, робітником-борцем за Україну, за перемогу українства, за перемогу демократії та її захищеність Конституцією і законами, за утвердження державної мови, культури, духовності і їхню захищеність.

Ніхто інший, як тільки ми самі, українці, не захистить ні України, ні її українності, ні демократії.

Антиалкогольне

5.09.2009. Каже старий журналіст:

— У мене є колективна фотокартка наших співробітників. Інколи я виймаю її і розглядаю. Так от тих, хто кружляв горілку стаканами, давно вже немає на світі, а ті, що пригублювали чарку для годиться, ще живі, ще топчуть ряст.

Сьогодні бачив неймовірно високі, могутні й дуже красиві у своїй могуті осокори, Вони невідворотно посувалися нашій процесії назустріч довгою колоною по двоє. На жаль, в сумному місці, на старому сільському кладовищі відбувалося це. Над вічним покоем...

Царство Небесне тій людині, старенькій жінці, яку ми ховали... Під жалобну відправу зовсім молодого священика і півчі з новенької церкви.

14.09.2009. Усе чутнішим, лідернішим стає голос Президента України Віктора Ющенка. З новою, рвйною силою і вічовістю зазвучав він на врочистих зборах Народного Руху України, присвячених 20-річчю утворення Руху.

Президент застеріг із усією громадянською тривогою, що до влади в Україні рвуться неукраїнські сили — блок Ю. Тимошенко і партія регіонів.

Президент закликав рухівців усіх років: "Станьте поряд з Президентом! Давайте створимо вперше публічну національну Конституцію. Я беру на себе обов'язок для створення загальносуспільного руху на підтримку Української Держави".

Якби ж почула Україна цей патріотичний заклик Президента.

Цей Ющенківський Рух треба створювати і негайно. У нього мають влитися найнаціональніші на сьогодні сили — партія "Свобода" і Українська Народна партія та інші. Костенко і Тягнибок зобов'язані перед Україною зняти свої кандидатури на президента України й працювати на перемогу єдиного кандидата від національно-демократичних сил — Віктора Ющенка.

"Тверда рука"

Наше суспільство хворе на ностальгію за "твердою рукою". От прийде тверда рука до влади й наведе порямок! Це наша дикість, непролазна азійщина.

"Тверда рука" — це лихо, це смерть, це тисячі, а то й мільйони, десятки мільйонів жертв, це біль, сльози, горе, постійний страх, невинна кров стероризованого суспільства. Україна й досі відчуває вагу тієї "твердої руки" Леніна, Сталіна, ВЧК, КГБ, політбюро КПСС, Гітлера, гестапо.

Не про "тверду руку" нам треба думати, а про твердий закон — Основний Закон, тобто про тверду, справедливу Конституцію, про отой "новий і праведний закон", що прихід його прозирив наш пророк Тарас Шевченко з деспотичної Російської імперії.

Такий Закон — нову Конституцію нам пропонує Президент України Віктор Ющенко, точніше спосіб її творення — всенародно, не під президента, не під прем'єр-міністра, не під парламент, а для народу — демократичну, національну, справедливу, українську Конституцію.

Ото й буде наша найтвердіша рука, твердиня нашого життя — для всіх 46 мільйонів, включно з Президентом, прем'єр-міністром, міністрами й обома палатами Національних Зборів. Тільки ж і ставитися до неї нам усім треба по-європейськи — і до Основного Закону, і до його рідні — конституційно витриманих законів нашої Держави.

Школи України сьогодні

15.09.2009. Розподіл школярів за мовою навчання:

Українська	— 3608,7 тис. учнів (81,3%)
Російська	— 779,4 тис. (17,6%)
Інші	— (1,1%)
Румунська	— 21,7 тис.
Угорська	— 16,4 тис.
Крим.-татарська	— 5,6 тис.
Молдовська	— 4,8 тис.
Польська	— 1,4 тис.

Оцей майже мільйон ніколи не заговорить по-українському та й не полюбить посправжньому Україну, а так собі, житиме в нас приймаком із претензіями на роль господаря на нашій землі. Бо виховують його в неповазі до державної, української мови.

19.09.2009.

— Та чого ти гестапишся? Залиш свої звинувачення при собі.

Та нас же витирали з історії!

І виступає по телебаченню розумник — колишній комунопартократ обкомівський і повчає нас, які проклинають советську ніч над Україною:

— Не можна так гудити наше минуле. Ті, що це роблять, забувають істину: хто в минуле стріляє з пістолета, воно вистрелить у того з гармати.

І як же розумно, як кругленько сказано, ні з якого боку не вхопиш, вислизає з рук, паралізує думку, та не спаралізує нашу совість і біль України.

Запитую того порохнявого комуно-фарисея:

— А як же німці? Коли б вони боялися пострілу тієї "гармати" з 12-річного гітлерівського минулого Німеччини, то вона б і досі конала під гітлерівським чоботом фашизму.

Крім замовчуваних десятків мільйонів жертв українців, знищених комуністичною системою за 70 років у ХХ столітті, страшно *це й те* задушливе — невизнання права українського народу на свою самостійну державу, на історичну перспективу, повне витирання його з історії людства.

Нічим уже стріляти по нас тому минулому. Усі заряди були випалені із тисячі гармат за 70 років комуністичного (не українського!) минулого. Кожного *вашого* року — сотні тисяч знищених українців. Радуйтеся своїм минулим, катюги, і не клейте його нам.

У нас не було того 70-річного минулого. У нас були муки минулого.

Пише Леонід Даценко у своїй новій кличнодзвінній книжці:

Дні слова з мене ссуть,
мов кров.
Та світ все такий же
безбарвний...

Це страшенно моє... Оці вже понад тисячу сторінок слів, слів і слів цього щоденника, написаних за 37 років, а хоч комусь воно тенькнуло з наших проводирів, які б могли полегшити буття України, спасти її від імперських загроз.

Чому наші слова не стають оберегами нашої Батьківщині?.. Чому народ наш такий товстошкурый, позбавлений імунітету самозбереження?

26.09.2009. Учора на телебаченні журналісти запитували Юлію Тимошенко, як вона ставиться до диктатури в державі, і вона, відповідаючи, цілком щиро й одверто сказала, що не бачить великої різниці між диктатурою і сильною владою, яка потрібна, щоб навести в державі порядок. Така відповідь сполошила журналюг, які до цього весь вечір підспівували "своїй Юлі". Вони один за одним, (одна за одною) почали просити, щоб вона точніше висловилася, і в кожному запитанні й тоні запитання звучало улесливе, рабське прохання-надія: "Ви ж не будете диктатором, якщо переможете на президентських виборах?.. Ви даєте нам гарантії?.."

Сполошилися! Нічого, вона вам ще покаже, де зеки зимують, вона вам дасть гарантії. З гарячими сльозами згадуватимете демократа, патріота Віктора Ющенка і п'ять його років повної свободи, демократії. Того Ющенка, якого ви цькували, лакейськи вислужуючись перед "рішучою", "діловою", "великим політиком". Великою в ламанні всіх законів і норм порядности й пристойности, заведених у цивілізованому суспільстві.

Шевченкове дзеркало нам перед очі

27.09.2009. У своєму "Подражанні "Осії. Глава XIV" Шевченко, звертаючись до України, радить, щоб вона "своїм лукавим чадам" сказала, застерегла їх од дурної надії:

І додай,
Такеє слово їм додай
Без притчі; вискажи: "Зробили,
Руками скверними створили
Свою надію; й речете,
Що цар наш бог, і цар надія,
І нагодує, і огріє
Вдову і сирот".

Річ у совісті

29.09.2009. Тих, що часто міняють свої погляди на протилежні, в політиці характеризують як таких, що не мають свого стрижня. А по-моєму тут ще справа й у совісті. У народі так і говорять: "Совісті в нього нема!".

Нагнула суд!..

Це ж треба! Прем'єр-міністр демократичної держави *через суд* заборонила журналістам себе, її партію та дії уряду критикувати. А що ж буде, коли її наші рабомислячі оберуть на президента? Виростили, журналісти, своїми продажними перами щастя на свої і наші голови, радійте тепер, заходячи в тюремну камеру.

Уже кілька днів ходжу під враженням атакуючої, меченосної збірки поезій "Український лев" Леоніда Даценка. Ця поезія рвійна, маршова, оптимістична:

За нами Бог ступає Україною,
він косить жито і кладе в снопи.
І ми, захоплені величними жнивами,
йдемо вперед — настав наш час!
І українське небо понад нами
тримаєм міцно на мечях.

Ця поезія атакує серця і кличе в атаку:

Плазувати не вмію, не хочу!
Я встаю, я іду!
Ви йдете?!

Інколи здається при читанні "Українського лева", що до нас озвався Олег Ольжич, чи поет "залізних рим" Євген Маланюк, чи Олена Теліга:

Коли вночі тебе розбудять -
(Нехай не сурми, а півні лишень кричать) -
Шукаєш не жіночі теплі груди,
а холод сталі гострого меча...

Це не сліпе наслідування цього кола атакуючих митців. Це заступання сьогоднішнім поетом своєї сторожової черги коло їхнього кличного вічового Слова-дзвону над Україною.

1.10.2009. Сьогодні вибралися з Леною в сад. Увесь день лицем до лица з осінню в тиші замиській, десь оддалеки — тільки шум автостради, але не набридливий, майже фоном для тиші, в яку шепотом вривається вітер. Дивлюсь, не надивлюся на небо. Вітер чи кілька вітрів одразу женуть біле хмаровиння, граючись ним, громадять у валки, просушують на сонці, і небо увесь час міниться, не може закріпитися в певному кольорі, і за цією мінливістю не змогла б услідкувати й сотня імпресіоністів. А я один, далеко не імпресіоністського ока, хочу все це охопити зором, зафіксувати в пам'яті й зберегти всі оці переходи від блакитного до синього, від синього до бірюзового, від бірюзового до зеленкуватого, і знову бірюзового, перенасиченого бірюзою.

А для чого воно мені, старому? Невже я ще можу повірити собі, що напишу роман і що все це мені ще придасться для його очей, його душі, його вміння називати словами всі ці кольори й відтінки їх.

Ні, ця кольорова розкіш просто для того, що називається — жити і бачити, і радіти баченому. От і все.

4.10.2009. Готова книжка "У магнієвому спаласі". Через кілька днів дадуть сигнальні номери. Чекаю, чекаю, чекаю, мов свої першої книжки. Безмежно вдячний людям, які сприяли її народженню. На неї витрачено понад 40 тисяч гривень державних коштів. Треба все зробити, щоб вона відпрацювала ці затрати.

Цікаво з народженням цієї книжки. Одне видавництво чомусь передумало видати щоденник і повернуло мені рукопис. Допомогла мені відповідальний працівник обласної державної адміністрації Елеонора Антонівна Левицька, похопивши соціально значимість книжки. Вчинила вона з підтримкою випуску щоденника у світ, як янгол-охоронець мого найсокровеннішого слова. Без її допомоги книжка не побачила б світу ще багато літ, адже рукопис її поневірявся в Києві шість років перед цим виходом.

Щастя України, що вижив

Читаю том третій творів Івана Дзюби "З криниці літ". Літературні портрети наших найдорожчих. Щойно закінчив "Різьбяр власного духу (Василь Стус)". Конгеніальне проникнення в осердя, в саму душу поезії Василя Стуса. Сказано високо, так, як ніхто, може, не спромігся сказати про великого нашого поета. А ще ця стаття перейнята щирим болем і сповідальністю автора.

А я скажу авторові: щастя нашої літератури, України, що ви, перший наш розуме, вижили, збереглися, що диявольська, антилюдяна система не зуміла вас знищити.

Та про це не тільки я кажу. Про це вже сказала вільна Україна.

Мова, як музика

13.10.2009. Яке-таки багатство ми маємо — нашу українську мову! Її не можна наслухатися, не можна начитатися, не можна й назгадуватися, вихоплюючи з пасиву пам'яті у свій актив по крихітці, по словечку, по вислову-ідіомі.

Я безпорадний перед зливою цього багатства. Виписую, перечитую, забуваю, а його ж треба пускати в обіг. Ну, ось хоча б таке:

"А з хати люди так і точаться, як бджоли з улля".

"А-а, каянський ти, сину!" (тобто, "сину Каїна").

"Де щастя, там і ворог".

"Розійшлись, як хмара на небі".

"Мене, сироту, до літ довела".

"Поки людина при силах, то її й слухають і поважають".

"Настигає косовиця".

"І на ось скіньки не обманюю".

"За одним присідом із'їли".

"У хорі співаю. У басах стою".

Зупинюся до наступного разу. Цього не можна наслухатись, як доброї пісні, високої музики.

І ще. За кожною фразою ціла картина, а то й сюжет нашого національного життя.

14.10.2009. Викристалізований поет.

20.10.2009. Сьогодні починається проклятуща 90-денна передвиборча гонка (чи перегони). Вибиратимемо Президента. Я хочу, щоб Золотоверхий Київ на Святих горах став нарешті столицею незалежної Української Держави, а не *ретранслятором* Кремлівської волі, московського імперського духу. Серед сонму претендентів на булаву не видно страгегів. Переважно пігмеї гендлярсько-базарної природи. Їхні "державні" очі дивляться паралельно їхньому пискові: в поживне українське корито. Лиш дехто з них іде й із чесними намірами, та тільки — не орел, бо не дано! А здорового глузду не вистачає поступитися державцю Ющенку, стати поруч із ним за Україну або хоч не заважати в боротьбі.

Школа підводить під імперське ярмо

24.10.2009. Кандидат у Президенти України. Молодий, енергійний, ерудований, бездоганно володіє кількома іноземними мовами, чудово говорить державною, українською, здібний організатор, до 35-ти своїх років устиг уже попрацювати міністром і економіки, і закордонних справ, і банкіром, і очолював Верховну Раду, а українського, патріотичного стрижня не має в душі. Перед виборцями Півдня і Сходу України виступає виключно державною мовою сусідньої країни, у своїх програмових пунктах обіцяє не виводити із Севастополя Чорноморського флоту Росії, не спрямовувати Україну до вступу в НАТО.

Це живий приклад ущербності нашої освіти, яка надає молоді знання і зовсім, наголошую — зовсім, абсолютно не займається національно-патріотичним вихованням учнів і студентів. Їх ніяк не можна назвати вихованцями шкіл, вишів, а всього лише слухачами курсів з певного комплексу дисциплін.

З наших шкіл, вишів виходять у життя не українці, а російськомовні особини, космополітичні індивіди, дуже далекі від України, від її культури, байдужі до її історії, готові будь-якої миті виїхати за кордон, покинути назавжди межі своєї Батьківщини, яку вони не вважають Батьківщиною, бо в них навіть немає такого відчуття — Батьківщина. Не закладено в душу.

А якщо ж і лишаються на Батьківщині, то існують, мов безрідні істоти, бездушні у своїх діях, помислах до Неї, а то й зоологічно ненависні до власного первородства.

Іншими словами наша школа напомповує Україну чужодухим російськомовним молодим населенням, а це може привести Україну, нашу державність до краху. Москва не перестає ні на мить приміряти на нашу шию колоніальне ярмо, з якого ми вже ніколи не вирвемося, коли дамося ще раз надіти його.

То допоки ж українська школа підводитиме Україну під імперське ярмо залятого сусіда?

Вседозволеність для ворогів

Учора у Верховній Раді виступало аж троє народних депутатів із фракцій партії регіонів та з комуністичної. Прославляли "великій советській народ-победитель в Великой Отечественной войне", "великого советского полководца Сталіна" і з лютою, звирячою ненавистю нападали на патріотів — народних депутатів, на все національне, українське, обзивали нас усіх національно свідомих фашистами — і нічого їм за це. У котрий раз цій п'ятій колоні, яка звила своє зміїне гніздо в парламенті, ще й рветься до поста Президента України, все сходить з рук. Бо в нашій беззахисно-демократичній державі панує вседозволеність для явних ворогів нашого українського життя.

Уявляю, з яким подивом колись прочитає оце надійно захищений державою вільний український громадянин.

Вірю. Так буде! Не вічно ж душитиме нас п'ята колона. Колись настане цьому край. Як тільки ми покінчимо зі своїм малоросійством.

Написав листа одному письменникові в Кончу-Озерну і з яким сумом згадав світлої пам'яті Володимира Яковича П'янова. Він мешкав у Кончі-Озерній, і колись я йому туди надсилав листи. А тепер куди написати? Старий Харон читати не вміє. Подейкують, що він тайкома (щоб не догадалися про його неписьменність), викидає наші листи в немилосердний Ахерон.

Страшенно розчарований Ніною Матвієнко, яка обспівує на виборах зараз Ю. Тимошенко. А як же вона в 2006 році в нас, у черкаській філармонії агітувала за Ющенка, і як ми тоді тисячолюдною залогом гаряче вітали її за це!

Хіба вона не розуміє, що оце коїть сьогодні, коли на боці В. Ющенка виступають найсвітліші постаті України — Михайлина Коцюбинська, Юрій Мушкетик, Євген Сверстюк, Роман Іваничук, Микола Жулинський, Роман Дідула, який так опікувався Ніною, допоміг їй видати щоденник.

Як ця людина, яка стала одним із символів України, не береже цього! Гірко, дуже гірко розчаровуватися в людях.

У Миколи Бердяєва є вислів: "життя у мрії". Я вловлюю в собі схильність до цього й намагаюсь якомога більше розвернути себе до реальності. І завжди боюся зустрітися з поглядом Горгони.

Останнім часом помічено за фракцією БЮТ і її очільниками, як почастишало вживання в їхніх виступах, спітчах слова "диктатура". Нам нав'язливо кажуть: "навести лад у державі", "встановити порядок, при якому запанує "диктатура закону" і т. д. Привчають наше довірливе вухо, свідомість до цього наркотично звабливого словечка "двадцять п'ятим кадром".

Поки що так скромненько — "диктатура закону", а там не зчуємось, де й подінеться цей "закон", як нас візьмуть за горло.

Майбутнє України за міцним *громадянським суспільством*. У цьому все більше й більше переконаємося на гіркому 18-річному досвіді нашого нео-державництва.

Якщо буде Україна пронизана громадськими об'єднаннями, спілками, організаціями, то суспільство тоді через них натискатиме на владу, підштовхуватиме її до державотворення, до демократизації, до перспективного розвитку України, і крадіям даватимемо по руках так, що в сьомому коліні заказуватимуть не посягати на чуже, всенародне.

6.11.2009. Афоризмами й стріляють, не тільки пишуть:
"Спочатку було Слово. За ним — грати". (Григорій Білоус).

**Президент нам говорить основоположні істини, ми його не чуємо.
Хоч ти, еліто, відтули вуха**

7.11.2009. Справді-бо, ну хто нам за всю нашу історію ще, крім Тараса Шевченка, говорив таке з висоти влади (Шевченко з висоти духовної влади), що каже ось уже п'ятий рік щоденно Президент України Віктор Ющенко. Ось і в останньому інтерв'ю "Сільським вістям" 6.11.2009 р.:

"Нація — це єдина мова. Єдина державна мова. Мова Росію не розділяє, хоча там 73 тільки автономних утворення, зі своїми рідними мовами. Але в них — одна державна мова.

Насправді у наших суперечках навколо державної мови бачу інший підтекст: чи повноцінне становлення Української держави через визнання державної мови, чи, даруйте, бавимось у державництво, тішимося "напівфабрикатом".

І ще:

"Якщо вам пропонують модель життя без власної історії, — це сліпі поводитири: вони ведуть вас до втрати державного суверенітету і незалежності".

І ще:

"Не мислю собі, як можна народитися, жити в країні і не бути її патріотом. Патріотизм має єднати нас — лікоть до ліктя".

Чого ж ми не чуємо цього? Еліто! Ти ж цього просила "як подання" (В. Стус) у президента Кучми, у президента Кравчука, в їхніх урядів, парламенту 13 років, а тобі у відповідь сунули в Україну смертельну радіаційно-біологічну зброю — "второй гасударственный язык — рускій".

Чого ж ти, еліто, не станеш навколо першого справді українського Президента, щоб не пустити до влади пройдисвітів, ворогів України? Хто ж, крім тебе, еліто, скаже про це народіві-виборцю?

Інколи й так подумаєш із тривогою: "А що, коли оцей мій щоденник — всього лише *"Волга впадає в Каспійське море?"*"

Не будьмо фарисеями!

10.11.2009. Телезустріч із ду-уже видатним письменником. Озвучуючи багато правдивих речей, він раптом каже телеведучому:

— Якщо хтось вам свідчитиме, що за радянської влади йому забороняли говорити українською мовою, не вірте.

Так-то воно, так. По формі наче й правильно. Але ж не фарисействуймо! Кажімо правду. Коли ви були не колгоспником, не простим робітником, не письменником, не учителем української мови, але спілкувались українською, — це насторожувало комітет безпеки, за таким інтелігентом, хоча б він був і членом партії, починали вести стеження.

А ось що мені аж двічі розповідав під чаркою світлої пам'яті наш письменник Костянтин Світличний. Коли його затверджували головним редактором альманаху "Донбас", то на співбесіді в ЦК Компартії України зробили йому серйозне зауваження:

— У нас не прийнято говорити по-українські. У нас общаються на русском языке.

От так!

Періодично нас, журналістів, збирав цензор на інструктаж і знайомив із новим списком засекречених даних, які заборонено згадувати в пресі. І завжди в нього був і новий "перечень" українських слів, котрі не можна вживати в газетних матеріалах. Це були, переважно, так звані "архаїзми", а ще синоніми, якими дехто намагається замінити *однокореневі* з російською мовою кальки. Я, наприклад, не міг у двох обласних газетах пробитися з питомо українськими формами: "обслуговування" і "відсоток". Мені й відповідальний секретар і літредактор правили їх на "обслукування" та "процент".

Коли мене виперли в Донецьку з газети "Комсомолец Донбасса" і я прийшов проситися на обласну телестудію, то її головний редактор популярно роз'яснив:

— Вот ми справлялись в обкоме партії о вас. Сказали нам, что вы не правильно понимаете национальную политику партії. Ми не можем вас принять на работу. У нас свайх хватает умников. Пішет адін: "Зичу вам успіхів". Какое славечко викавиривает: "зичу". Нет, чтобы па-человеческі: "бажаю".

З великим трудом я влаштувався на саме журналістське дно, в багатотиражку в будівельне управління.

А в чому полягало моє неправильне розуміння національної політики партії? Коли якось уранці я заговорив українською, звертаючись до завідувача відділу пропаганди редакції, він з обуренням сказав:

— Как?! І ти с етой бандой?!

Він натякав на україномовних літераторів з літературної студії, заняття якої я систематично відвідував.

12.11.2009. Він так вірно заглядав начальникові в очі, так прислуговував, що хотілося погладити його по голові або кинути йому кістку.

Їдальня на 300 посадочних місць. Ох ця канцелярщина! А я, наївний, думав, що посадочні місця тільки в тюрмі.

Та чого ви, наче вас возом зачепили?

Як він грізно лаявся:

— А-а, качалочки тобі в голови, а пранички в боки!

13.11.2009. Ну, не може людина бути одночасно і жадною, і доброю.

Випурхнув, як птах

Дядько Петро колись розповідав:

— Був у нас коваль. Кузня його стояла отамо на краю села. Своїми руками все навив. І хату, як дзвін, видвигав. Аж тут колективізація, розкуркулення пішло наліво й направо. Коваль, не довго думаючи, за жінку, діток — й тільки його й бачили в нас. Усе ціле-цілісіньке покинув однієї ночі. Як птах, випурхнув! Прижився десь у Донбасі. А так би розкуркулили, згноїли по Сибірах. Таке, племеннику, життя було в нас. Бодай його й не згадувати.

14.11.2009. До влади в Україні, до того ж абсолютної, рвуться дві чужодухі нам, не нашої, іноземної крові, аморальні істоти, які несуть велику загрозу Українській державі, Незалежності.

Порятунок від них один на сьогодні — знову, як у 2004-му році, — об'єднатися навколо українського Президента України Віктора Ющенка і віддати за нього наші патріотичні голоси на виборах. Іншої ради тому нема.

Хіба ж це не диявол говорив устами Леніна, коли він закликав:

"Уничтожать попов надо всегда, везде и в возможно больших количествах".

"Необходимо как можно быстрее покончить с попами и религией. Попов надлежит арестовывать как саботажников, расстреливать беспощадно и повсеместно, и как можно больше. Церковь подлежит закрытию. Помещения храмов опечатывать и передавать под склады".

Отака пранцювата нелюдь. І здох, як собака. Гавкав на місяць у своїх Горках. І Сталін же, який донищував церкви, також здох у себе на дачі в паралічі, покинутий усіма своїми блазенськими соратниками.

21.11.2009. Кажуть: із хама не буде пана. А з хазяїна як? Із хазяїна — і хам, і пан буде.

24.11.2009. На свій День Народження Олена подарувала мені такий садово-городній афоризм:

— Цей чоловік зовсім без земного коріння. Він вирощений на радянській гідропоніці.

Ми з Олею подарували їй одне й те ж: нашу постійну любов і тривогу за її здоров'я. Хай Бог буде милосердний до нас.

У пісні — благодать Божа

26.11.2009. Обласне телебачення передавало зустріч-бесіду з вокальним тріо із села Білозір'я. Літні жінки в народному вбранні, в очіпках, величні, мов святі, натхненно співали старовинних українських пісень, які успадкували від матерів. Була злива дзвінків од удячних слухачів. Люди дуже стужилися за народною піснею.

Одна слухачка сказала:

— Треба нам більше співати свого рідного, що лишили нам наші батьки, прабабки, бо без пісні не зійде на землю благодать Божа.

Чуєте, як вона сказала!

А співали вони таке:

Ой летіла зозуля,
На бережку сіла
Та й стала кувати.
Не чуть мого милого,
Ой не чуть, не видати.
Понад бережком два слідочки знати:
Що перший слідочок — коня вороного,
Що другий слідочок — козака молодого.

Аще ось цієї:

По полю пташка літала,
Травку розгортала,
Сокола шукала:
— Соколе мій ясний,
Ти ж мій друг красний,
Гордуєш ти мною,
Як вітер горою,
А сонце долиною.

Висока поезія, висока й філологія народна.

Щоб збудувати повноцінну Українську державу, треба спершу *виростити українців*.

Розсадник, де вирощуються українці, відомий — це родина і школа.

Кричали гуси...

29.11.2009. Похмурий ранок. Пишу листа. І раптом за вікном, у небі, над нашим будинком чую якийсь крик зі стогоном.

Виглянув у вікно. Від Дніпра на південь спішно пролетів мигтючий косинець гусей. На кілька місяців залишають Батьківщину, а скільки суму в їхніх голосах. А ми ж, трапляється, на все життя від'їздимо, відлітаємо, відпливаємо з України в чужі, хлібні країни і хочби тобі десь у грудях тенькнуло. Ще й радіємо. Нарешті заживемо по-людськи. А бандюгам, українофобам цього тільки й треба. "Їдьте, звільняйте для нас хлібний простір своєї Малоросії".

Як же щойно кричали гуси!..
Коли б ви чули...

1.12.2009. Створюється громадська всеукраїнська організація Українська Національна Рада. Серед її засновників найяскравіші імена нашої еліти. Рада береться захищати українську мову, виробляти рекомендації з розв'язання найважливіших проблем політичного, культурного й духовного розвитку нашого народу, посилювати вплив громадянського суспільства на діяльність державних інституцій.

Дай Боже! Може, це буде наша лінія Маннергейма, яка захистить Україну від Російської імперії та від саморусачення. Розумні ж люди стають до діла!

Читаючи щоденники Феодосія Рогового

Юрій Роговий надіслав упорядковану ним книгу щоденникових записів батька — видатного українського письменника Феодосія Рогового. У книжці охоплено період 1954-1992 років. Занотовано багато мовних перлин, підслуханих у полтавській глибинці. Ну, ось хоча б таке:

Вони проти нас *опір* стали, а ми прощаємо?

Нема за що й соли купити — так *вижився*.

Таке люди знали ще за віки до нас.

Аж до виросту жив при батькові.

Та він *закрепа*, хоч якого коня вдержить.

На глибокі рани материного серця поклади цілющі слова втіхи...

Ми до них з добром, а вони кожух вивернули.

Яка земля!.. Вухнали посій, і ті зійдуть!

А оце ось: *Заметиста* зима. Досі я знав: "заносна" зима, "забойна" зима.

Сотні золотих розсипищ живої нашої мови полтавського кореня. Ось звідки густина прози Рогового, туга матерія стилю. Трудилася душа, не лінувалася, трудилася й рука, записуючи.

А ви запитуєте — натхнення, звідки воно? Та в кожній такій фразі закодоване натхнення нашого народу. Хтось же перший догадався таке ось сказати про зиму — *заметиста*, може, тисячі років тому, і воно жило, вчило нас думати, бачити, почувати, *вчителювало* коло нашої душі, зігрівало нас, було нам за найнадійнішу домівку, за Батьківщину.

5.12.2009. Потроху розсилаю людям свій щоденник "У магнієвому спаласі". І весь час думка: "А що, коли все це твоє послання -"у село дідусеві", як писав А. Чехов".

Причастя піснею

"Чистий спів спонукає людей до чистого, висококультурного життя". (Павло Муравський).

І це справді так. У дитинстві я бачив, як співали в селі люди хором. Вони наче *причащалися піснею*. Боронь Боже, щоб після пісні хтось дозволив собі вимовити якесь грубе слово. Як можна! Вони ж любили слова пісні, вони ж не просто їх вимовляли. Вони їх співали, зігріваючи своїми голосами, які з буденних раптом ставали врочисті, лагідні, добрі, красиві. Деякі пісні були їм за молитву, бо направляли їхнє життя.

8.12.2009. У народі нашому колись казали: "*Злодій добрався до булави, та гетьманом не став*".

Це було колись так. А сьогодні нашому народові наче пороблено: хочуть злодія поставити собі гетьманом (Президентом).

9.12.2009. Наш Агатангел Кримський. По батьковій лінії татаро-білоруського походження, по материній — польсько-литовського. Виростав в Україні. То й мову вибрав собі рідною українську, без усіляких проблем та ще й близько шістдесяті інших мов вивчив.

Отож, немає мовної проблеми в Україні. Знай державну українську мову, свою рідну і ще інших стільки, на скільки в тебе вистачить твого поліглотства. Ні ж таки, давай нам "второй гасударственный язык"?

Не в мові річ, а в проклятушій сусідці — Російській імперії, якій треба побільше колоній, щоб жити за їхній рахунок і матеріально і духовно. Імперія ж і свій народ так розпонадила — жити за чужий рахунок, не напружуючи себе ні фізично, ні духовно: живе в Україні в другому, третьому поколінні, а її мови не знає й не хоче знати, бо він росіянин, йому важко опанувати, крім своєї, мову землі, яка його годує, яка його носить, яка його терпить.

А наш Агатангел Кримський зумів знати шістдесят мов. І кожен із нас зумів знати, крім своєї ще й чужу, російську.

Поїзд мчить у провалля!

12.12.2009. Який відповідальний зараз час! Оптимізму мало, але зберімо його по крапельинці до купи й киньмо увесь на боротьбу за Ющенка. Усі свої сили, енергію, віру спрямуємо на перемогу! Справді — це не просто вибори, це референдум для нас, українців такий же, як і 1 грудня 1991 року. Нація знову має визначити своє майбутнє: живемо далі своїм незалежним Державним Домом чи даємось байдуже, по-волячому підставити свої шиї під колоніальне ярмо Росії.

З кожним днем, який наближує нас до виборів, усе ясніше стає, що ті, хто не підтримує Ющенка, хто йде під руку чужинців по духу, або закліятуші вороги України, або затуркані, зазомбовані пропагандою всіляких пройдисвітів, ставлеників Російської імперії, або темна, забита, байдужа, спляча маса, не здатна ні думати, ні переживати за себе, за майбутнє своїх дітей і внуків.

Треба йти до таких, і до затурканих, і до байдужих, сплячих і будити їх, живосилом витягати з поїзда, в який їх посаджено й спрямовано до повної катастрофи. На порятунок відпущено всього лише місяць і п'ять днів. Не згаймо ні хвилини!

Поїзд мчить у провалля!..

З морозами, снігопадами настали якось несподівано дні інтенсивного читання. Одночасно читаю трепетні книги — нові Денники Петра Сороки "Натщесерце" і щойно надіслані видання Романа Дідули "В тишині серця" та "Вікнами до неба" (Книга двох). Двох, бо в книзі багато Ніни Матвієнко — і її листів, і спогадів про зустрічі з Віктором Ющенком, й інтерв'ю, аж Роман мав винести на титул ім'я геніяльної співачки у співавторі.

Та ще ж і перечитую листа пана Романа, в якому він із незатухаючим болем говорить про відступництво співачки від Ющенка, про несподіваний, як удар ножа в спину, перехід її в обслуговування, в прислужування своїм голосом Ю. Тимошенко — кандидатці на Президента України.

Вразила й мене зрада великої співачки. Бог дає небесної висоти талант людині для спасіння України, а обдарована не витримує небесної благодаті. Підвела все та ж запущена наша хвороба — малоросійство.

А ще надійшли сьогодні від Миколи Жулинського його книги "Відстані" та розвідка про еволюцію поглядів Івана Франка "Він знав, "як багато важить слово". І я і їх починаю читати. Також у мене в стадії прочитання щоденникові записи Феодосія Рогового, зібрані й видані книжкою його сином Юрієм Роговим.

Читальна заповідається мені нинішня зима.

Добро і святість

20.12.2009. У доброго Романа Дідули в статті "Слово Матері Терези" вичитую її слова про добро, доброту, які не могу не записати, бо це мене хвилює чи не все життя,

цим, роздумами про доброту продиктовано було мені у 80-ті роки минулого століття роман "Клекіт старого лелеки" та й низку інших творів. Ось ці слова Матері Терези:

"Святість особливо зростає там, де є добро. Я ніколи не чула про добрих людей, які б зійшли на манівці. Світ заблуканий, бо йому бракує щирості й доброти".

Мій батько Іван Харитонович був доброю людиною, про це мені говорили наші односельці, це і я відчував за його життя і ще більше, часто згадуючи його по смерті. Він справді ніде не схибив у своєму житті, а було воно в нього нелегке: війна, німецький полон у 1941 році, потім советський трудовий табір після визволення з полону, в цьому трудовому, "рідному-перерідному" таборі він ледве не загинув од дизентерії.

Тяжко гарував у колгоспі й на своєму господарстві, ледве зводючи кінці з кінцями, задавлений податками та дармовою, майже неоплатною роботою. В понад п'ятдесятилітньому віці збудував нову хату, важко захворів, і після того, прихворюючи, сторожував у колгоспі, мурував людям печі, майстрував дубові діжечки, лагодив узуття, і все робив з любов'ю, чесно, добре, чим не могли нахвалитися люди. Голубиною душі був чоловік.

Читаю Романа Дідулу. Читаю, читаю... Здається, що він прислав мені не книги, а свою душу.

22.12.2009. Якщо в Черкасах, де населення на понад 90% — етнічні українці, а більшість газет виходить російською мовою, то це не що інше, як тотальна русифікація цього стародавнього міста і всієї області .

Ради кого стільки газет випускається російською мовою в нашому місті? Ради купки колишніх відставників?

23.12.2009. У наших міських школах області немає здорової української душі. Вона паралізована, інфікована російськомов'ям і советодушшям.

Вони й зараз воюють за Росію

Знаю ветерана війни, який на кожному кроці, у кожній школі пристрасно говорить, що "ми воевали і за Україну, освободіли їю от німецьких окупантов". Так, звільнили її для Росії, бо воювали вони за Росію (Советський Союз). Та вони й зараз воюють за Росію, на повну бульдожачу силу ненавидячи Українську Незалежну Державу, воюють кожним своїм словом, кожним своїм помислом, своїм ветеранським криком і биттям себе в груди.

Воюйте на погибель своїм онукам і правнукам, якщо немає розуму.

Духовна окупація

З якої це речі в Черкасах позашкільна робота в гуртках, студіях ведеться з учнями російською мовою? Докалічуємо українців?..

І після цього мене зацитькують, коли я кажу про духовну окупацію України Росією.

Що ж ми куємо?..

25.12.2009. Прочитав у останньому числі "Слово "Просвіти" нарікання Леоніда Черватенка:

"Перебуваючи в середовищі студентів Києво-Могилянської академії, зрозумів, що багато студентів мріють зі знаннями англійської мови виїхати за кордон здобувати матеріальні цінності".

А я ж усі ці роки думав, що наша КМА — це надійна кузня українських патріотичних кадрів, які стануть добрими дріжджами для майбутнього українського хліба. А вона, виявляється, кує високопрофесійних *емігрантів*?.. Та що ж це за лихо на нас?!

Мені скажуть — даром музика не грає. А хто ж нарешті змусить любителів дармової нашої музики платити, а не розкрадати наше в нас перед очима цинічно, безкарно. Та від таких прем'єрш, від таких порядків скоро найсвятіший українець забіжить на край світу.

І все ж хто прибере з нашого життя цих злодюг, гвалтівників, убивць, кривосуддів, якщо найрозумніше, найталановитіше, повне молодечих сил отак капітулянтськи втікатиме з Батьківщини в найми до чужинців? На них, молодих, уся надія. А вона тане на очах.

30.12.2009. Чую на вулиці, хтось молодий комусь каже:

— Та вони вже віджили своє, тепер наш час настав.

Який егоїзм молодості! Але ж і я не поступлюся своїм егоїзмом, бо мені тут-таки подумалося:

"А я тільки зібрався пожити у своєму новому житті — у моїй старості".

2010

Народиться Мазепа-переможець

1.01.2010. Не хочу бути Кассандрою, але на Україну чекають важкі випробування. Схоже на те, що наш безпритульний народ вибере на нещастя собі й Україні ворога в проводирі.

Не почув цей народ віщого, кличного голосу Віктора Ющенка... Я дуже підозрюю, що цей народ навіть не розуміє, хто він сам є, яке його ймення і що таке Україна, в якій він має щастя жити.

Моя надія на вчителя, на школу. Там народиться майбутній Мазепа-переможець, Петлюра-переможець.

Лишається понад 21 рік виходу з "Єгипетського рабства".

Учителю! Працюй у поті чола над створенням української нації, не надіючись на владу. Вона в нас часто ще антиукраїнська.

Знову чув Молитву "Хай святиться ім'я Твоє" Вадима Крищенка, оксамитові голоси десятка виконавців акапельно. Таке потрясіння щоразу, коли слухаю... Душа відкривається назустріч Небу, лине-лине в блакитно-золоту височінь, і радість-радість перехоплює віддих.

Велике чудо сотворяється наяву.

3.01.2010. Пишу Щоденник. Періодично друкую в пресі уривки. А мене запитують при розмові:

— Щось пишете новеньке?

"Новеньке! А хіба мій Щоденник – не новеньке?", — хочеться відповісти.

Ні, Щоденник — це наче щось несерйозне, так собі, забавки.

А я йому всю душу віддаю. Для чого? Для кого? Невже тільки для себе? Для забавки?..

У першу чергу стіймо за себе в Україні

4.01.2010. Осьдечки ж воно, в І. Франка, про що думалося й тобі самотужки: "...Для такого великого діла, як відродження і консолідація нації, не біда прийняти в рахунок і порцію національної виключності, односторонності чи, коли хочете, шовінізму". (Читаючи

"Він знав, "як много важить слово..." Миколи Жулинського. К., вид. центр "Просвіта", 2008).

Про що це в Івана Франка? Та про те, що треба в першу чергу нам стояти за себе в Україні, а не розпливатися, національно губитися в безхарактерній, безвольній, розчепіренопалій космополітичній доброті до всього світу. Ми ж перш ніж заговорити про наші етнічноукраїнські потреби, обов'язково розкланюємося всім-усім сущим в Україні меншинам, починаючи з найблагополучніших росіян, а про себе вже якось стишено, бочком, угнувши голову в плечі, боячись, щоб чогось такого не подумали про нас та не образилися. А що ці зрусифіковані меншини з російською на чолі, буває, відверто назозулюються проти нас, українців, намагаючись випхати нас із нашого українського гнізда, то байдуже, якось перетерпимо, перемовчимо, краще зайвий раз *проінтернаціоналізуємося* перед ними, може ж вони схаменуться, візьмуться, якщо не за свій розум, то хоча б за совість і дивись, "войдут в наше положеніє".

Читаймо Івана Франка, наших світочів, і ми зрозуміємо, що будувати українську націю треба на консолідуючій основі етнічної української спільноти. Тільки так!

6.01.2010. Святий вечір. Уже зіронька сяє в небі... Пора! Збуджено, з підбігом риплять селом сніги під ногами. Несемо вечерю до хрещених батьків. Було-о... З нами це було.

7.01.2010. Проживаю, переживаю *Жулинські дні*. Читаю надіслані ним (сердечне спасибі!) книги "Він знав, "як много важить слово..." і "Відстані". Власне, гомону з цим щирим, щедрої душі, стійким українцем, надійним державцем, і багато народжується думок, одних зав'язується, інших дов'язується завдяки цій заочній нашій бесіді. Так воно й повинно бути саме в передріздвяні та різдвяні дні: народження нових знань про святе — про Україну. Завдяки цим бесідам викристалізувалася в моїй душі гігантська постать нашого Франка, та й сам Микола Григорович Жулинський став мені зрозуміліший і ближчий.

Мозок — нації!

"Перш за все треба здобути собі інтелігенцію, вернути нації її "мозок", — аби не було так, що є над чим робити, та нема кому". (*Леся Українка*).

Дзвінок підтримки

10.01.2010. Увечері зателефонував зі Львова Роман Дідула. Став заспокоювати мене. Каже:

— Не гризїться душею. Усе буде гаразд. Україна виживе. Як би не було їй важко. Знайте, у ворогів наших короткі ноги, а ще коротша їхня путь, бо ми, українці — великий народ. Нас не переможеш.

Він відчув там, у Львові, як мені гнітюче на душі саме в цей момент, і подзвонив, щоб підтримати мій підупалий дух.

А ще розкусив, мабуть, мою страхопудну натуру зі Щоденника. Я інколи перебільшую небезпеку. Але ж 350 років нам не таланить. З того проклятого Переяслава. Як тут не запанікуєш?

11.01.2010. Зразу після війни в нашому хуторі в деяких хатах ще попадалися не замки, а *засуви* (дерев'яні або металеві) і ключі до них — довгі ручки з язичком, що теліпався. Цей ключ стрімляли в отвір в одвірках і навпомацки шукали язичком засув із насічками. Треба було зачепити ключем засув, уклавши язичок у рівчачок насічки й посунути засув. Так і казали:

— Ти *засунув* хату (двері)?

Недавно мені приснився цей засув. І голос матері, яка сказала мені:

— Засунь хату.

І я прокинувся з дитинства у свою старість.

13.01.2010. День мого народження. Більше того — ювілей. Мені 75 років, хоч офіційно це має бути аж через рік. Наплутала колись баба Мотря, записала мене в сільраді вже по війні (справжні документи були втрачені у війну) на рік молодшим. "Щоб довше не брали внучка мого в армію", — казала вона задоволено. А мені все життя грай роль на цілий рік молодшого.

Наприкінці минулого року відбулася презентація щоденника "У магнієвому спаласі". Люди високо оцінювали ці мої емоції. Мабуть, я таки не даремно записую їх. Гарно відгукнулася преса, радіо, телебачення.

Писатиму й далі, і хай мені допомагає Господь.

14.01.2010. Учора вітали мене, старого пня, на роботі з днем народження. Дуже добрі люди, всі молоді, красиві, розумні, за віком мені в дочки годяться. Дивлячись на їхні привітні обличчя, забував, що я старий. Але про це нагадували мені шанобливі слова вітальників з побажанням здоров'я і довгих років життя. З їхніх вітань я зрозумів, що вони читали подарований мною Щоденник "У магнієвому спаласі". Так що привітання я одержував і від моїх читачів. А це найкращий подарунок авторіві.

До речі, подарували мені золоту ручку (і оце я нею вже пишу) та ще дуже розкішний записник формату книжки з наказом заповнити його відбитками нових днів Щоденника. Ого! У мене ще пів книжки попереднього записника не освоєно. Скільки ж мені років ще писати? Якби ж від того якась користь була.

Козарлюга ... "с русскою душой"

15.01.2010. По телебаченню виступає кобзар. Вуса сиві, звисають аж за підборіддя, на голові оселедець, у вишитій сорочці. Ну, козарлю-уга! Ну, живий козак Мамай! Проспівав якусь свого виробництва пісню про чарівну дівчину-українку.

Є ж такі козаки!

І раптом наступну пісню заводять російську:

Люблю тебе, мой край дорогой,
Люблю всей русскою душой...

Го-осподи! Ну й козаки пішли!

Зголіть хоча б оті "патріотичні" вуса, не смішіть людей.

Він вважає, що всі розуми вже поїв.

17.01.2010. Учора зателефонував із Києва Іван Власенко. Я аж ожив, почувши його добрий голос близької людини, одноступця. Рік тому в газету "Урядовий кур'єр" Ю. Тимошенко прислала якусь свою редакторшу, і та почала славити Юлька. Іван не витерпів цієї диявольяди й пішов з редакції на пенсію.

Ваня Власенко стоїть за Президента Віктора Ющенка, голосуватиме за нього. Так він сказав під час розмови по телефону. Я радий, що ми з ним — ющенківці.

Вечір. Закінчилися вибори. Ми програли... Народу в нас немає, нації немає. Є етнографічне населення, розбавлене іншими *агресивнобоекздатними* нацменшинами. Знову Україна топтатиметься на місці, відступатиме навіть назад, ще й дрейфуватиме в російську сторону.

18.01.2010. Тяжко. Гірко. Гіркущо. Таки справді немає української нації. Нема. Як ми ідеалізували, романтизували, опоетизували Майдан-2004! Ми вигукнули на весь світ,

що народилася нарешті українська нація. Так нам хотілося. Майдан був не національний тоді. Він був *космополітичний*. На ньому не йшлося про національне відродження.

На ньому було двоязико-одностаїне, стихійне: "Бандитам — тюрми!" То був тихесенький, миролюбний, куценький бунт на рівні шлункових потреб: "Відбери в багачів і роздай нам!" Хоч у частини нас були й національні прагнення. До того ж Майдан опирався на постать Ющенка. І якщо спочатку Майдан підтримував Ющенка, то в фінальній частині сам уже Ющенко тяг його на своїх плечах. Майдан уже *просився* додому, а Ющенко казав: "Потерпіть ще трохи, ще день-два". І це стало причиною, що він згодився на прийняття тієї політ.реформи, нав'язаної Україні кучмістами.

Пам'ятаю, як тоді стало тривожно на душі від думки: "Це до добра не приведе".

І от тепер поразка.

Але боротися треба. І ми боротимемося за національне відродження України.

О, П'ємонте!

Ну, П'ємо-о-онт!!! Як же ти проголосував? Кому ти віддав свою *бузинову* пальму першости! Тій, яка здає Україну *москалям*, яка розвалює армію, яка нищить село, яка здає газотранспортну систему, яка стоїть на колінах перед Путіним? Чого ж ти не почув Віктора Ющенка?

Ти ж хизувався таким своїм патріотизмом. Обзивав мене, полтавця, "москалем". Мене, полтавця, киянина, черкасця, харківця, сумчанина, вінничанина москалили 350 років, розкуркулювали, морили трьома голодами, масово розстрілювали, закидали в тюрми, концтабори в 1937-1938 роках. З мене вибили український дух, з мене й дивуватися нічого. А що ж ти, такий європеєць, такий національно свідомий і не почув сина свого, віддав душу свою чужій-чужаниці. Ти що, П'ємонте наш, чемериці об'ївся?

А ми ж, східняки, так на тебе надіялися, так надіялися, що ти всі до одньогокого віддаси голоси за Ющенка.

Не П'ємонт ти! Усього лише західний регіон України.

Не опускаймо рук і не піднімаймо рук, а стиснім кулаки, зціпим зуби — і в боротьбу до кінцевої Української Перемоги!

"Все буде своєчасно..."

21.01.2010. Оце після тих клятих, лакейських виборів Президента, після такої байдужості *населення* (нації таки ще нема в нас!) до долі України, продемонстрованої на виборах, я пригніченою душею натрапив, як на джерело в спеку, на рядки нашого стратотерпця Євгена Маланюка.:

А мета? Вона горить і гасне
В такт добі, але не загаса...
— Все буде, козаче, своєчасно,
Вчися ждять.
Дивись, яка краса!

Ні, це не випадково знаходяться саме такі слова саме у хвилини розпачу. Буде, буде!.. Усе в нас буде "своєчасно, вчися ждять".

Добре, що В. Ющенко не йде в небуття, що він буде в політиці. Публіцист Анатолій Стріляний назвав Ющенка "вождем національно-визвольного українського руху, національно-визвольного від Росії, вождем опору русифікації України". І далі Стріляний говорить,

що Ющенко в цій іпостасі "може лишатися далі, продовжуватиме бути вождем українського національно-визвольного руху".

Ющенкові треба створювати свою потужну партію, іти з нею в парламент, завойовувати більшість і через партію будувати незалежну Україну, творити українську націю, гуртувати навколо себе національну еліту. Йому треба відкинути всі емоції, образи, розчарування й братися за партійну роботу, тобто ставати стовідсотковим політиком. Во ім'я України. Він може зробити ще дуже багато для Батьківщини.

Несприйняття суспільством Ющенка відбулося через вплив масованої ворожої пропаганди вчорашніх комуно-партократів різних мастей і калібрів. Він для них чужий, не їхній. У цьому корінь проблеми. (Я з такими стикався і сперечався до хрипоти й ненависти). Темне, довірливе, національно не прозріле населення піддалося цій пропаганді, провокативній, цькувальній, наклепницькій, спрямовуваній із Москви протягом усіх 5 років президентської каденції Ющенка.

Прорахунок Ющенка — не було налагоджено могутньої контрпропаганди його команди, не було рішучих державницьких кроків на захист державної української мови, українності України. А ті, що й були кроки, лишилися не розпропагованими, не поясненими. Помилкою була, наприклад, відмова від щосуботніх прямих звернень Президента, заміна їх так званими "Акцентами Президента" (переказом-монтажем уривків з виступів Президента протягом тижня). От у суботніх зверненнях-бесідах можна було б пояснювати, пропагувати ідеологію державобудування.

Ну й найпомилковіше — зовсім із поля зору Президента було випущено школи і виші. У них не було налагоджено *національно-патріотичного виховання школярів і студентів*, не прищеплювалася (і не прищеплюється) любов до української мови, культури, звичаїв, історії свого народу. Треба зрозуміти, що *націю-патріота* можна виховати, створити в першу чергу через школу і виші. І частково через засоби масової інформації.

Хай йому грець! Не буду вже про політику.

Голубині душі

Лена каже:

— Для мене колись письменник — це було щось таке чисте, добре, розумне. Щось таке, чому можна довірити своє найсокровенніше.

А я подумав, що насправді такі письменники в нас, в Україні були: Шевченко, Нечуй-Левицький, Михайло Коцюбинський, Степан Васильченко, Архип Тесленко, Юрій Яновський, Олесь Гончар, Олександр Довженко, Павло Тичина, Григорій Тютюнник, Микола Вінграновський... А Василь Стус! Іван Світличний! Василь Симоненко, Микола Лукаш, Феодосій Роговий, Григір Тютюнник, Григорій Кочур. *Голубині душі*, а брали на себе стільки неписаних героїчних функцій захисників Вітчизни, України, так високо підняли над нею небо, що нас уже ніяка сила *не витре* з історії людства.

І все ж серед цього золотого списку мені особливо світяться імена Юрія Яновського і Олесь Гончара. А болем відлунюються в душі Шевченко, Архип Тесленко, Василь Стус.

29.01.2010. І ось офіційна заява в пресі голови Української Народної Ради Миколи Поровського про заклик 13-ти старців голосувати за Ю. Тимошенко:

"Це їхня власна думка, продиктована власним баченням. Вона не відображає позиції жодного з керівних органів Ради".

Далі в коментарі говориться, що 22 січня відбулися великі збори УНР. За їх підсумками ухвалено заяву про те, що В. Янукович та Ю. Тимошенко не відображають програмних позицій УНРади. Зокрема, сказано в заяві:

"Вважаємо за неможливе підтримувати будь-кого із двох кандидатів у президенти в другому турі, як і не бажаємо брати на себе політичну відповідальність за їх подальший політичний курс та здійснення владних повноважень".

Далі конкретизується ухвалення заяви УНР:

"Драч, Павличко, Щербак — члени керівних органів УНР — висловили іншу точку зору. Їхньої думки не підтримав жоден інший учасник зібрання. Збори інтелігенції, котра гуртується навколо Віктора Ющенка, — говорить Пороський, — одноставно ухвалили рішення про непідтримку двох "фіналістів". Під час голосування троє інакодумців вийшли із зали".

Дай Боже, щоб УНР стала одним із надійних загонів Ющенка.

92-і роковини битви під Крутами з російськими військами українських студентів. Поминальну панахиду по убієнних юних героях відправив молодий священик з півчою. Півча була чоловіча з терпкими дужими басами, які особливо посилювали незаживаючий трагізм цієї події в нашій історії.

У мітингу пам'яти взяв участь Президент України Віктор Ющенко. У своєму виступі він назвав битву під Крутами не поразкою, а перемогою. Це була перша визвольна битва через понад двісті років після Мазепи з лютим ворогом України — російським поневолювачем. Після неї був укладений Брестський договір, яким уперше на міжнародному рівні визнано Україну як суверенну державу.

30.01.2010. Велика небезпека від перемоги Януковича. У національно пробудженому суспільстві *інстинктивно* бажання знайти будь-який захист, бодай найменший. Надіються на Ю. Тимошенко.

Але ж на щось надіється Президент Ющенко? Він же послав нам месидж — голосувати проти обох (так він сам буде голосувати). На що він надіється? Що вдасться організувати рішучий опір суспільства наданню російській мові статусу державної?

Чи готовий він до боротьби? Чи готові ми, суспільство, до такої боротьби?

2.02.2010. Оцим уже хронічним у нас вибором між дуже поганим і менш поганим при голосуванні за кандидата в Президенти ми розбещуємо політиканів — претендентів на головну папаху. Замість того, щоб зі шкури вискакувати, а таки старатися реально бути найкращим, найчеснішим, найкваліфікованішим, найдостойнішим, воно думає про себе: "Вибирайте, виберете таки мене, бо ми так розставили шахи на нашій шахівниці, що ви, щоб не вибрати найзакінченішого паскуду, змушені будете віддати свої лохські голоси за мене, теж стовідсоткового *паскуду*, тільки не такого цинічно відвертого".

Скільки не дурних же людей, претендентів на еліту нації розпускають у ці дні нюні перед "Юлічкою милою". І це після того, що вона зробила з Україною за ці два роки її господаювання, як вона обікрала нас, як продавалась Росії, як фактично паралізувала всі дії Президента, нейтралізувала його, почавши дискредитувати з першого дня після його інавгурації. І це після того, як Президент розкрив суспільству все її антиукраїнське нутро, голосують за неї! Закликають голосувати за неї видатні поети І. Д., Д. П., політик М.Г., підносять її вже до небес, по-лакейськи розхвалюють у телевізорі на всю Україну.

Яка ганьба! Яке прогинання в усіх мислимих позах.

Та де ж сором ваш?!

Будете виканючувати в неї України? А за одним рипом і монаршої ласки, обгризених маслаків з її столу? А Україна ж на вас так надіялася!..

3.02.2010. Сьогодні на телепередачі начальник обласного управління освіти і науки О.В. Фещенко сказала:

— Ми не віддамо жодного з національно-демократичних завоювань Віктора Ющенка.

Оптимістично сказано. І справді, ні крихти з тих завоювань не віддамо, не поступимося!

Без мови не буде ні держави, ні нації

4.02.2010. Довели Україну до краху. Усе показує на те, що переможе Янукович. Він заявляє, що введе російську мову як державну. У нас немає ніяких сил для опору, для боротьби проти цього бандитського, окупантського наміру. Ми повністю роззброєні. Народний Рух знищений, національно-демократичні партії відкинені електоратом геть на задній план, у нульову позицію. Уведе Янукович другу державну мову — смерть Україні. Ми вже не встанемо. Думає про це хтось? Адже українську мову враз затопчуть, а без мови не буде ні держави, ні нації.

Коли б Ющенко підняв боротьбу проти введення російської мови.

Говорив у своїй партії з хлопцями. І вони не знають, що робити, як протестувати, коли переможе Янукович і почне приймати закон про державний статус російської мови.

Надія на Ющенка. На народ — ніякісінької надії. Не повинен Ющенко залишити націю, Україну напризволяще. Не повинен! Інакше чим він кращий за Кучму, за Кравчука? У нього ж таки за душею — Україна.

Боже, як тяжко! Чого Ти відвертаєшся від нас? Не полишай нас, Господи. Ми пропадемо без Твоєї помочі. Спаси Україну, Господи!

Конституційний суд — проти Конституції?

5.02.2010. Оце Конституційний суд України? Це ганьбище, а не суд! Роз'яснює, що в школах учителі повинні користуватись державною українською мовою тільки на уроці, а поза уроком можуть у стінах школи спілкуватися недержавною мовою, мовою російської меншини. Це порушення статті 10 Конституції України. Адже школа, не залежно, чи ти в межах 45 хвилин уроку знаходишся, чи поза межами цих урочних 45 хвилин, школа, кажемо, є місцем роботи вчителя, і він, перебуваючи на робочому місці, повинен спілкуватися (тобто *виховувати щохвилино*) лише державною мовою з учнями, зі своїми колегами-вчителями, з батьками учнів, взагалі з відвідувачами.

Отака в нас держава! А ми ще й нарікаємо на низьку національну свідомість населення.

Який висновок з оцього останнього роз'яснення Конституційного суду? Не чекати здорового глузду від цих поважних мантієносців, а самим братися за оборону державної мови.

Київська метеоролог-"іноземка"

Українське державне радіо видає нам такі перли:

— Температура *поблизу* п'яти градусів тепла.

Ця київська метеоролог-"іноземка" мала на оці наше "близько п'яти градусів тепла".

Волі не просять, волю беруть

Просите, канючите, щоб ми голосували за Юлію, надієтеся, що вона врятує українську мову від Януковича. Якжеж! Урятує. А чи знаєте, що ваша "захисниця" вже зрадила українську мову, ще не ставши президентом. *Вона видала розпорядження уряду, яким дозволила складати зовнішнє тестування не обов'язково державною мовою, а й мовами нацменшин, тобто російською.* Отак! Їжте, хохли, що вам наварила ця чужа-чужаниця. Вона ще й не такого спартолить. Чуєте, як воно відгонить кремлівськими щами! Кисло тепер?!

Попалась, еліто! Загнала себе й Україну в глухий кут! А чого ж ти не була на сполох, не агітувала справді за патріота України, Президента Віктора Ющенка? Чого мовчала, набравши води в рот, а то ще й оцирювалася проти нього!

Тепер маєте. Їжте.

Ніхто вам не дасть ні мови, ні волі, і не просить ні в кого, не ганьбіться. Мову, волю не просять, їх беруть явочним порядком, під дзвін шабель. Отож виймайте свої шаблі приржавілі та змащуйте салом, готуйтеся до боротьби.

"І хилитесь, як і хилились".(Т. Шевченко)

Ні, це не вибори, а монголо-татарське іго. А накликали його на свою голову малороси, не українці. Українців виявилось всього лише 5,45% (І млн. 300 тисяч). Це ті, що проголосували 17 січня 2010 року за Віктора Ющенка. А решта — хто ж такі?.. Що з нами роблять? Що з нас роблять? Чого ми все хилимось, "як і хилились"? Та коли ж ми випрямимось? Коли ми перестанемо гнівити Бога? Коли ми станемо повноцінними людьми?

"Малоросійське вже страшніше за татарське..." (Ю.Мушкетик)

І ще моє запитання. Перед ким ми хилимось? Господи, перед ким? Ну, хто нам така, та Москва? Ми ж — Київ! Вічний Київ! Ну, не розгледів колись його васальний Хмельницький, не відчув його божественної сили. А ми ж що? За 350 років не зарядилися нашою київською силою? Та що ж ми за народ такий?

До нас же звернувся словами-перлами київськими національний Вождь, ударив у кличний дзвін, а ми, як ті свині, потоптали ті перла і обернули їх проти нього.

Сьогодні Україну терзають зоологічні вороги її Янукович і Тимошенко. Один топче її відверто, йде напролом по наших національних святинях, по мові, по культурі, по історії. Друга робить те ж самісіньке, тільки маскуєчись під "щиру українку". Обоє вони — посланці пекла. За що нас так жорстоко карає сьогодні Бог? За наше безголів'я, за нашу безхребетність, за наше тотальне, перманентне малоросійство. Має рацію наш страстотерпець Юрій Мушкетик, коли каже: "Молоросійське вже страшніше за татарське..."

З малоросійства — в українці-націоналісти!

6.02.2010. Виписую зі статті-крику письменника-історика Юрія Мушкетика "Мусимо підняти червону калину!" ("Літературна Україна", 4.02.2010) зболені віщі слова, щоб не пропали з числом газети, а затрималися ще трохи бодай у моїй дірявій пам'яті:

"Для українця ж бути націоналістом — необхідно. Од віку гнущий і принижений, він тільки так зможе відчутти себе людиною, зможе протистояти шовінізму, байдужості, це слово нам забивали цвяхами в скроні і кулями в потилиці, й для багатьох і нині воно має негативне забарвлення. Націоналісти — наші кращі люди: Шевченко, Богдан Хмельницький, Виговський, Дорошенко, Куліш, Леся Українка, Франко, Довженко. Якби українці усвідомили себе українцями, ми процвітали б, ми були б могутніми й багатими. А так ми бідні, згноблені, упосліджені".

Я б у цей святий ряд націоналістів поставив ще й Василя Симоненка, Василя Стуса, Олесь Гончара, Івана Світличного. Вони пишуться в моїх очах золотими літерами.

Отже, для нас є єдині ліки від малоросійства — це наш невпинний рух із усе роз'їдаючого душу малоросійства (з цієї нашої добровільної монголо-татарщини, з цього нашого колінопреклонства перед Росією, з цього нашого манкуртства, посіпацького яничарства) — в українці, з українців — в українці-націоналісти. Націоналізм — наша зброя. Без націоналізму ми — українці, перебуваючи увесь час під силовим інтервентським полем Росії, *розукраїнізовуємося*, знову скочуємося в болото малоросійства і гинемо-гинемо-гинемо разом із Україною.

Україну чекають нові Крути?

Завтра вибори без вибору. В який смертельний кут ми далися загнати себе, як худобу, пройдисвітам, чужинцям, окупантам промосковським.

О! Якими малоросійськими (вічними вже!) слізьми ми ще згадаємо свій цей рабський промах.

І тепер ми стоїмо перед двома ставлениками кагебістської Москви, цього найжорстокішого, найнелюдянішого, найнищівшого різновиду російського імперіялізму. Ми знову вперлися в глуху кремлівську стіну. По своїй хохлацькій дурості.

Завтра ми собі на дурні голови посадимо промосковського ставленика чи в образі пахана-рецидивіста, чи паханки-олігарха, перефарбованої в "запеклу україночку".

І той, і та претенденти, прийшовши завтра до вершинної влади, візьмуться не служити нам, Україні, а правити нами, вправляти нам проросійські, промосковські мізки. Невже ми скоримося, підемо за затурканою масою й скоримося, і поклонно проситимемо в них України, "як подання", проти чого нас застерігав Василь Стус.

Де ти, молоде покоління? Де ви, слухачі державного курсу Києво-Могилянської Академії, Київського Національного університету імені Т. Шевченка? Де ви, діти-ровесники серпнево-грудневої Незалежності вікопомного 1991 року? Сміливіше ставайте в лави еліти українського народу. Вас кличе жахливе сьогодні. Рішучо підпирайте Україну проти російської тотальної навали. На вас, молодих, вся наша надія. Україну чекають нові Крути! Не даймо розперзатися в незалежній Україні ставленикам Москви.

Голос заслуженого артиста України Василя Обручова теплий, інтимний, щирий. Коли він читає поезію, таке враження, наче він одкриває для себе щось особливо дороге, красиве, поспішає поділитися відкритим з нами. Звідси в його голосі інтонації і здивування радості відкриття, і бажання зацікавити й нас відкритим, прекрасним.

Дуже оригінальний голос.

Конституційний суд — кривотлумач Конституції

А яка ж ганьба Конституційному суду: його суддя цими днями, коментуючи закон, *перейшов з державної на російську мову*. Тобто грубо порушив статтю 10, на робочому місці відмовився від державної мови, скориставшись іноземною мовою, мовою національної меншини. Чого можна чекати від такої держави, яка терпить такий Конституційний суд! Цей чужий Україні суд дозволив учителям шкіл спілкуватися в школі, тобто на їхньому робочому місці російською, недержавною мовою. Таке кривотлумачення статті 10 Конституції України міг дозволити собі запеклий ворог України, або інстанція, яка не боїться ні Божого, ні людського суду. Цей Конституційний суд має нас, українців, український народ за ніщо, за покірну, безмозклу отару. Не промовчуймо цього замаху на українську державну мову.

Сконструйований у Москві

8.02.2010. Переміг Янукович з мінімальною перевагою над Тимошенко. До влади прийшов байдужий до України ставленик Москви. Зараз він не такий небезпечний, як був у 2001-му році. В Україні завдяки Ющенку багато що змінилося. Ющенком відвойовано в Москви добрячий плацдарм для подальшої боротьби. Учора це нещастя Янукович виступало російською мовою. Це не український президент, а всього лиш донецький висуванець, сконструйований у Москві в 2004-му році (застаріла модель!). Україні зі стогоном доведеться, долаючи політичний інфантілізм і лінощі, знову йти на боротьбу.

Оце захисниця України, українства?

10.02.2010. "Тимошенко оставляет страну в таком неприглядном виде и с такой разбалансированной экономикой и разрушенной финансовой системой, что это сопоставимо с безжалостным правлением жестоких оккупантов. Таковую страну оставляют врагу. Но Тимошенко видимо знает, что есть еще чем поживиться, и от "корыта" не уходит". (А. Скачко. "Раздавите гадину").

Усе! І досить про Юлю, Юлічку, ТигрЮлю. І так сорому з нею наїлися перед усім світом за свою овечу довірливість, громадянську інфантильність. Ставаймо нарешті украї-

нським народом, нацією, бо прийшли до влади такі ж самі зажерливі окупанти. Нам і тільки нам, кожному з нас захищати Україну, Незалежність, Українську Європейську Державу. Розтопчімо в собі малоросійство. І ми переможемо !

11.02.2010. Вітер ведмежо ворухив важко насніженими лапами ялин перед адміністративними спорудами. Ялини були високі, ще з радянських часів, висаджені за неписаним комуністичним законом за зразком "кремльовських йолочек". Ця дурна ідеологічна мода й досі не перевелася в колонізованих головах безголових українських уже чинуш. Вони й тепер благоговійно обтикують новобудови тими "кремльовськими".

А чого чекати від *хохла малоросовича!*

Зима цього року не просто забойна, а завивайно-забуксовна. Машина на нечищених вулицях буксує через кожні десять-двадцять кроків одна від одної. Водії, настогнавшись із автом, залишають кермо, хапають лопату й відкидають перетолочений кремний сніг з-під коліс. Боротьба йде за метри просування вперед.

У державі ще страшніша пробуксовка, тут уже лопата не допоможе. Може, справді треба братися за вила, як радить в одному вірші Борис Олійник?

Підказуймо народіві, ведімо народ

13.02.2010. Нам, письменникам, треба постійно в тисячу голосів звертатися до народу, пояснювати ситуацію, яка склалася в результаті недоумкуватості нашої, коли ми пішли не за постаттю справжнього лідера нації Віктора Ющенка, а за *тінями пекла*.

Так от. До народу треба звертатися з поясненнями, він таки іноді слухає. Стояв я вчора в черзі за привозною водою у нас у дворі, і от прості баби почали клясти на всі заставки Януковича. І що мене особливо здивувало, одна з претензій до нього — це за мову. Їх обурило те, що він як майбутній Президент України звернувся до українського народу російською мовою. Перекопаний — це результат обурливих голосів у пресі, по радіо, телебаченні, на Верховній Раді нашої інтелігенції з приводу того звернення Януковича мовою чужої держави.

Отож, не мовчімо, підказуймо народіві, ведімо народ, якщо ми еліта.

Усоте кажу собі: Кинь політику. Чого ти вшнипився в неї? Усе те, що ти пишеш — це "на село дідусеві". Хто його читатиме? Кого воно схвилює? Та, може, дасть Бог, через якийсь десяток літ усі ці наші проблеми розв'яжуться молодими чесними руками, молодими порядними умами.

Тижнями сидимо без неба. Сніги в коліно, над головою не небо, а суцільна, від обрію до обрію сіра хмара-намет. Краще не виглядати у вікно...

15.02.2010. Настає час спокійно розібратися з цими ганебними виборами без вибору. Перемога донецького "інтелектуала", як уже пишуть, — це піррова перемога. Він не дотяг і до 50 відсотків.

Сказати, що Україна, українці зовсім непатріотичні — буде великою неправдою. Тут справа не в непатріотичності, а в нашій довірливості до солодких пісеньок про турботу за Україну Ю. Тимошенко. Ну, і в проклятому виборі-невиборі між "дуже" поганим і "менш" поганим.

До того ж, що це за президент, що це за гарант Конституції, який має намір почати свою державну діяльність з порушення Конституції України? Це сваволя і ганьба! Ніякої

офіційної функції російській мові ні в усій Україні, ні в окремих регіонах! Усе це грубе порушення статті 10 Конституції України.

Такого президента-порушника Конституції не потерпить навіть наш мирний народ.

16.02.2010. На своїй останній прес-конференції сьогодні В. Ющенко сказав: "Жодного розчарування не було б у Росії, якби вибори виграла в Януковича Ю. Тимошенко. Більш залежною від Росії є Ю. Тимошенко".

Президент чи Чингіс-хан?

19.02.2010. Кого ми обрали оце на свою голову — Президента України чи Чингіс— хана, окупанта російського? Ще не ставши Президентом, він уже пішов у наступ на основні конституційні положення. Це майбутній гарант Конституції? Ні, це казнащо, тільки не гарант! Він замахнувся на святая святих — на єдину державну українську мову, проголошену в ст. 10 Конституції України. Цей Янукович має намір ініціювати внесення змін до Конституції, ставити питання про надання російській мові функцій офіційної. Що ж це за гарант Конституції, який замість оборони її положень від агресивних чужодушних сил, сам, як найпідступніший окупант, завойовник, замахнувся її руйнувати.

У 1994 році був Леонід Кучма. Теж тоді прийшов з наміром впроваджувати другу державну мову — російську. Не вдалося. Україна, українці *не дозволили*. І сьогодні не дозволимо! Мертво станемо на захист своєї душі, душі Української Держави — єдиної української державної мови. Зберемо мільйони підписів проти впровадження другої державної мови — російської в Україні.

А новонав'язаному Україні Росією скажемо: якщо він не візьметься за розум, не облишить геростратівський намір — руйнування Конституції України — місце його буде на смітнику історії.

Визволяймося!

Не біймося дати реальну оцінку нашим стосункам з Росією протягом понад триста п'ятдесяти років. Ми мали не "старшу сестру", не "старшого брата", як нас навчали совети, а *найжорстокішого окупанта*, який був заповзязвся знищити нас духовно й фізично. Це був терор голодом, тюрмами, насиллям над українцями-чоловіками в час Другої світової війни, коли їх, моболізувавши, кидали маршовими ротами в бій беззбройних і необмундированих. Проти української мови, на її заборону, обмеження було прийнято близько 200 указів. Подібного сатанинського колоніального гніту не пережив жоден у *світі* народ. Такого ворога на віки (на 350 років) не мав жоден народ. Це лихо впало на українські голови.

Визволяймося! – наказує нам Україна. Ми чуємо, Нене!.. Йдемо!..

Виховання чи розвиховання?

(На послугах у русифікаторів)

20.02.2010. Учитель, який поза уроком, на перерві, у стінах школи переходить на спілкування російською мовою, — це не вчитель, не педагог. Це — *фарисей*, руйнач майбутнього українського народу. Він не виховує своїх учнів патріотами України, він *розвиховує* їх із українців у малоросів, хохлів. Адже дитина тонко відчуває фальш, зневірюється в потрібності української мови, сприймає знання рідної мови, як формальність, коли сам учитель, а то й усі вчителі в школі спілкуються російською мовою, не звертають уваги на те, що й учні розмовляють і між собою, і з тими ж учителями російською мовою.

Цікаво, задумувався про це так званий Конституційний суд України, коли виносив вердикт, яким дозволяється учителям та учням у школі розмовляти російською мовою?

Не про Україну цей суд думав, а про лакейську послугу сусідній агресивній державі, підігрував її експансіоністським, імперським, окупантським намірам *остаточно русифікувати Україну, український народ*.

Ще й ще раз, і в тисячний раз звертаюся до тебе, учителю: зрозумій, збагни, серцем відчуй, якщо ти справді Учитель! Уся надія в ці перехідні часи, коли ми ще й досі всім народом топчемо пісок пустелі, йдучи в землю *обіцяну*, уся надія на Тебе. Ти, *тільки Ти зможеш, зумієш виховати* майбутній український народ, націю. Не надійся, що це зробить держава. Державу в нас часто захоплюють, користуючись нашою національною нерозвиненістю, темнотою, негідники, фарисеї, відверті ворожища, яких би в стабільних державах замикали за ґрати й возили в клітках по містах і селах на всезагальний показ нації, щоб сахалася таких злочинців, моральних виродків, покидьків і близько не підпускали до державного керма.

Будемо й ми колись такою нацією, яка розпізнаватиме вовків, різних тигрЮль з овечою посмішкою й рятуватиме свою Державу від них своїми голосами на виборах.

До речі, задумаймося, до чого в нас дійшло в цю виборчу президентську кампанію. Споконвіку кажемо, попереджаючи від небезпеки один одного: "Пильнуйтеся, остерігайтесь вовків у овечій шкурі". А цього разу півроку всі дороги до міст, усі вулиці в містах були заставлені біг-бордами із зображенням молоденького тигренти в обнімку з прем'єр-міністром України ". І підпис: "ТигрЮля".

Нас уже що, вважають за таке ніщо, що навіть не ховають своєї звірячої суті, а ще й хизуються, красуються нею перед нами, одурманеними цією сірою мишкою — розпіреною до безмеж.

Добровільний ізгой

Українець, який відмовляється від рідної мови, — стає поза своїм народом, поза своєю нацією. Скажемо точніше — перетворюється на добровільного ізгоя.

Остання надія

У мене велика надія на Учителя, на школу. Та що там — велика. Остання надія. Тільки учитель у нас, в Україні виховає майбутній український народ, українську націю. Таке його завдання і покликання.

Ісус Христос був Учителем. Він набрав клас майбутніх перших християн із 12-ти учнів і ходив з ними три роки містами й селами Іудеї і вчив словом і вчинками на власному прикладі. І коли настав час померти за ідею, він помер за неї на очах своїх учнів, не відступившись од неї, божественно знісши всі тортури.

І воскрес!

Учення Ісуса восторжествувало по всьому світу в душах мільйонів і мільйонів.

Восторжествує і справа Українського Учителя, бо вона свята. Адже любити Батьківщину — святе діло. Це знає кожен справжній Учитель, а від Нього й ми, його учні.

Російський Вавилон

Було Вавилонське стовпище, коли давні люди затіяли будівництво вежі, яка б сягла неба, досягла до самого Царства Небесного. І тоді Бог, щоб покарати гординю людей, змішав їм мови, і вони перестали розуміти одне одного й розійшлися з недобудованого Вавилону (що означає Змішання) в різні сторони по всьому світу, кожен народ зі своєю тепер мовою.

Через тисячі й тисячі літ диявол підступився до свого нового породження — Саветскава Саюза й підкинув російським комуністам ідею нового Вавилону, і почали вони будувати нову Вавилонську вежу, нищачи усі мови, всі язика, нав'язуючи двохсотмільйонному стовпищу, так званому саветскаму народу одну мову — російську. Московські слуги Вельзевула тепер уже замахнулися на святе, на даровані Богом народам для нормального життя мови. І Бог знову покарав комуністичних зухвальців. Їхня потворна вежа на перших поверхах уже не втрималась і розвалилася, бо зводилася ж, кажемо, на богопротивному фундаменті — винищенні того, що людину робить людиною, народ народом, на убивстві національних мов.

Потерпить крах і організовувана з російського недоваленого поки що Вавилонна русифікація України. Українці нізащо не поступляться Даром Божим — Рідною Українською Мовою.

Малоросійство – окупант душі

21.02.2010. Та це ж українці не поступляться Даром Божим — Рідною Українською Мовою. А малороси?!

Послухаємо малоросів Київський міжнародний інститут соціології провів опитування методом інтерв'ю. Опитали 2040 респондентів. І що ж виявилось на 19-му році Незалежності України? На запитання: "Якими б ви хотіли бачити відносини України з Росією?", тільки 8% (справді українців!) сказали, що між Україною й Росією повинні бути такі ж відносини, як із іншими державами — із закритими кордонами, візами та митницею.

Переважає ж більшість опитаних (66%) вважають, що Росія й Україна повинні бути незалежними, але дружними державами, із кордонами без віз і митниць. Тобто з умовними кордонами, як у Саветському Союзі.

22% громадян України переконані, що Україна й Росія взагалі повинні об'єднатися в одну державу. Тобто кожен п'ятий житель України не хоче ніякої Української держави. А отже й ніякої української мови, бо в одній з Росією державі Росія накинє українцям свій зашморг — єдину державну російську мову. Та й ті понад 60% досі не відійшли від советсько— кремлівського чаду. Їх нищили 350 років, і зараз уторглися на українську територію російські танки, Росія пішла війною проти України, а вони все набиваються в друзі. До кого? До своїх душителів. Та вже ж "дружили" 350 літ!

Оце і є малоросійство, найперший ворог України. Воно роз'їдає Україну ізсередини, наступає в парі з російським окупантом на нашу державну Незалежність.

Проголосували по-малоросійськи

22.02.2010. Не по-українському ми проголосували на виборах Президента України. Ми проголосували, як дрімучі малороси.

По-українському проголосували тільки 5,45% нас, це ті, що віддали свої голоси за українського Президента України Віктора Андрійовича Ющенка.

Вони вже є!

23.02.2010. Учора був у Черкаському Національному університеті на науково-практичній конференції, присвяченій мовленнєвій політиці в Черкасах. Відніс їм одинадцять примірників "На камені рідного слова" і п'ять примірників щоденника "У магнієвому спаласі". Доповіді були дещо заформалізовані. Одна навіть присвячена моїй публіцистичній книжці "На камені рідного слова", за що я дуже вдячний доповідачу. Більше щирости, тривог за стан української мови, за виховання любови до мови, до України прозвучало в другій частині конференції за часом. Навіть виникла дискусія між мною і двома агресивними русистками, які переконували нас у необхідності двох державних мов. Викладачі, відчувалося, не згоджувалися з русистками, але відкрито мене не підтримали. Уловлювалося побоювання їх перед новим президентом з його русифікаційними намірами.

Та дуже я порадив, познайомившись зі студентами, які брали участь у конференції. Я побачив таку палку молоду любов їх до української мови, до України! Вони вже читали мої книжки, вибірково щоденникові записи в періодиці й дякували мені за мою любов до України, за мої переживання і навіть підбадьорювали мене у вірі в нашу українську перемогу.

Найбільше мене підбадьорило те, що вони вже є, уже *будують Україну собою*, тобто роблять те, до чого нас закликав Петро Яцик.

Отже, моє слово йде за адресою, до третього покоління, до внуків і знаходить відгук у їхніх серцях.

Що ж! Працюймо далі!

Цікаво, що студенти здивовано запитували мене:

— Як ви, літня людина, зуміли увійти в наш світ молодих з нашими болями, проблемами?

А хто його знає, як? Мабуть, я таки письменник...

Та вони ж циніки!

24.02.2010. На науково-практичній конференції я дізнався й про таке. Виявляється, в наших міських школах працює чимало вчителів, які або зовсім не знають української мови, або погано володіють нею, тому й послуговуються не тільки за межами уроку в стінах школи російською, а навіть частково й на уроках. "Частково" — це значить жахливим *суржиком*. Звучало у виступах таке поблажливе: "Ну важко цим учителям переломити себе, перейти на українську". Та скільки ж їм "переходити"? Уже ж 19-ий рік Незалежності, 19-ий рік переходимо? Та віслюка за 18 років можна навчити мови. Було б у нього тільки бажання, бодай і осяче.

Це учитель, живучи в Україні десятиліттями, а то й від самого народження, не може опанувати мову своєї держави? Це, як на мої вуха і на моє поняття — звучить суперцинічно.

Зі "Щоденника" Олеся Гончара:

"08.09. (19)93.

Лист від Василя Захарченка з Черкас. Як вчасно! Яка моральна підтримка! І як він точно висловлюється: "Відчуваю, як Вам болить ота несправедливість, мовлена вустами чи нерозумних, чи дуже підлих "молодих".

"Олесь Гончар — це явище. Щасливе, світле явище, явлене Богом для нас, українців, і з часом ми це усвідомимо...

А те, що на Вас нападають, — то це закономірно... Адже у Вас ворогів стільки, скільки й у нашої стражденної України".

Яка це важлива річ — солідарність, взаємопідтримка". (т.3, С.486).

Як добре, що я встиг йому це написати. Не встиг познайомитись особисто зі своїм кумиром, то хоч листовно освідчився йому й морально підтримав.

Коли оце перечитував запис О. Гончара й дійшов до слів: "...у Вас ворогів стільки, скільки й у нашої стражденної України", то подумав: "Це можна було б сказати й про Віктора Андрійовича Ющенка".

Кривосуддя — ніж у спині

27.02.2010. Страшний злочин сам по собі, та ще страшніше *кривосуддя*, яке виправдує цей злочин. Це вже дорога в нікуди.

Страшний злочин щодня чиниться в українських школах багатьма вчителями, які в стінах школи на перерві, поза уроком переходять з державної мови навчання на російську в спілкуванні між собою і навіть у спілкуванні з учнями. Я вже не кажу про те, що ці вчителі не помічають спілкування учнів недержавною мовою і не роблять їм зауважень. Такий учитель — уже не учитель, не вихователь, а *розучитель*, *розвихователь* школярів, а якщо й вихователь, то не українців, а стовідсоткових малоросів, байдужців до свого, рідного, українського.

І ось замість того, щоб засудити цей злочин у школі, який веде до калічення майбутньої української нації, Конституційний Суд України виносить рішення, яким дозволяє самозванно на Українській землі вчителям у школі, де ні на секунду не припиняється виховний процес, процес творення повноцінного громадянина своєї держави, — спілкуватися російською мовою. Конституційний Суд України на угоду "п'ятій колонії" в Україні приймає антиконституційне рішення, дозволяючи на службі, при виконанні свого службового

обов'язку послуговуватися недержавною мовою. А держава ж, а батьки, а Україна надіються на вчителя, що він сумлінно робить своє діло — виховує майбутніх українців.

Таке кривосуддя Конституційного Суду — ніж у спину молодій Українській Державі. Ніж, фарисейськи відточений на щербатих юридичних точилах.

Рішення Конституційного Суду обов'язкове до виконання. Та хай знають торжествуючі вороги: є і над Конституційним Судом вищий суд, Вищий Судія — Україна, Совість Українця перед Україною і минулими та прийдешніми поколіннями українців. І є над усім цим Бог. Як би не криводушили, український народ іменем України і Бога вирівняє їхні криві стежки!

Так буде! Інакше світ завалиться...

28.02.2010. У Феодосія Рогового вичитую: "Збирачка снів та ввижень баба Руся..."

Оці ввиження від "увижатися". Полтавське Посулля знає їх, а от нашим словникам вони навіть не ввижаються. А такий іменник не завадив би унормованій мові.

1.03.2010

На камінь сіли і лягли на камінь.
Накрились каменем у забутті.
І більш не розмовляли із зірками
Ні з житечком при маковій путі.

А мудре жито гралось колосками,
Житніло в житньому чутті,
І перепілку пестило руками —
Й само перепелилось в ласці тій.

А ми не бачили. Ми каменем накрились,
І камінь нас до каменя притис.
Під каменем вмирили наші крила,
Мох-повзунець по крилах тихо ліз.

І лівому крилу — Вкраїна снилась,
А правому — чумацький житній віз.

Це Тарас Мельничук. Десь улітку 1974 року в зоні №35 Всехсвятській сказав мені поет Ігор Калинець, витираючи паклею замашені коло токарного верстата розумні руки, що в концтабірній лікарні зразу за парканом лікується дуже цікавий український поет Тарас Мельничук. Пише модерні вірші. А невдовзі Тараса випустили з лікарні в нашу зону (назад, у його зону №10 Мельничука не повернули).

Це був молодий ще, такий, як і ми, може, навіть трохи молодший за нас чоловік, худорлявий, середнього зросту з хрипкуватим голосом, в якому вчувались іронічні нотки. Легкий у спілкуванні, він зразу ж перейшов на "ти", без нашого з Ігорем церемонного "Ви". Наступного дня Тараса вивели з нами в промислову зону на роботу. У мене того дня не було роботи, і Тараса також ще не прилаштували ні до якого діла, і ми цілий день протинялися по промисловій зоні, б'ючи байдики.

Того року видалося напрочуд тепле, сонячне літо, зовсім не характерне для дощового, вітряного Уралу. Ми ходили по промзоні, радіючи сонечку, стараючись не попастися патрульним офіцеру і прапорщику на очі. З-за високих, наколюваних парканів до нас привітно зазірала-зеленіла тайга, а на парканах, на колючому дроті сиділи червоногруді, кольору патрульних кашкетів пташки з горобця вбільшки й невлад весело запитували: "Сиди-ите-е? Сиди-ите-е?"

Тарас розповідав, як його засудили за рукопис збірки віршів, поданий ним до одного з видавництв. Редактор збірки відніс рукопис у КГБ як антирадянський за змістом.

Розмовляючи, Тарас виймав прим'ятий зошит і писав вірші, присівши на труби чи на цеглу, які лежали на території зони. Так він створив-записав до вечора десь 16 чи 18 віршів. Увечері їх прочитав видатний критик Іван Світличний і не забракував жодного, тільки піддав редагуванню й скороченню кілька поезій.

Вірші були талановиті. Не зважаючи на камінь на душі поета і на крилах.

2.03.2010. Сонце! За багато днів сірости, похмурости сьогодні після ранкового туманища — раптом розверсті небеса, заляті сонцем і блакиттю. І день, по вінця налитий сонцем. Таки березень. Хоч і дуже ще ранній, а все ж не зима.

Радости б, оптимізму! А їх немає...

Я — страх і жах для підлих москалів.
Зневаг до яничарства не порушу.
Який би чорт мені сільце не плів —
я націю продовжувати мушу.
Я — ніж, що ріже кривду і січе.
Незламний дух я Жінки й Березині.
Я не дозволю, щоб вкраїнську честь
свої топтали і московські свині.
(Людмила Солончук. "Українка").

Це позиція українки, вільної від малоросійства.

Українці, озивайтеся на голос Поета, який кличе до нашої, української державної волі.

Переростаймо своє малоросійство!

6.03.2010. Шевченківські дні. Учора — Шевченківський вечір у театрі. Знову кожне Шевченкове слово стріляє в душу, рве її, морозом обсіпає, пече пекельним огнем, та чи збудить народ наш, комунізований, росіянізований, *напівросійськомовний?* Малоросіянізований Кремлем і російськими посіпаками в Україні?!

Мільйони малоросів разом із іногородцями привели до влади своїм нікчемним голосуванням відвертих, нахабних, цинічних московських окупантів. Так званий президент України вчора в Москві під час візиту продав усе, що можна. Пообіцяв уже цими днями увести другу державну мову — російську. А це — смерть Україні.

За 19 років ця малоросійська маса — український народ, ні на гран не рухнулася назустріч Україні. Як жила безмозклою істотою на землі своїх батьків, так і далі бездумно пасеться на ній, заливаючись горілкою, поринаючи в СНІД, у пекло наркотиків, розпусту, проституцію.

Школа відбилась од рук держави, не виховує українських патріотів, а випускає зі своїх стін у кращому разі космополітичне перекотиполе, в гіршому — цинічних україножерів. Окремі ж діти якщо й приходять до України з мольбою своїх юних душ, то це не завдяки школі, а часто всупереч цій советсько-змосковленій установі.

Де наші герої, де той чесний, мудрий козако-українець, який нарешті поведе цей напівзаснулий, напівзрусифікований народ до України, до її святинь?!

Адже треба тільки збудити народ по-справжньому, без малоросійських спекуляцій, по-мазепинському рішуче, і народ відторгне зі своїх мас окупантів, москвоцентризм, переросте своє малоросійство і переможе.

Бо тоді кожен із нас скаже собі словами поетеси із Звенигородської Шевченкової землі:

Я не дозволю, щоб вкраїнську честь
свої топтали і московські свині.

Пробував перечитувати колись улюблених І. Буніна, А. Чехова, К. Паустовського — не бере вже за душу. Якось відійшло, пригасло... Відчув — чуже за духом, за культурою, а Паустовський ще й хизується через сторінку своїм забуттям рідної мови на користь російської, наче закликає читача: забудь і ти своє і полюби чуже. Я ж відчув — мова російських авторів мені змертвіла, лишилося від неї саме раціо, специфічно російське.

Оживаю душею від перечитування молодого Тичини, молодого Бажана, молодого Яновського (ще не зіпсованих советсько-російською ідеологією), від прози М. Коцюбинського, П. Мирного, від "Зачарованої Десни" О. Довженка, від поезії М. Вінграновського, від прози Григора Тютюнника, від "Виру" Григорія Тютюнника, від "Прапорноносців" Олесея Гончара, від його щоденників.

Як жаль, що не вміли, не хотіли, не могли нам прищепити любов ще в школі до рідної літератури, показати потенціал *усесвітнього рівня української класики* й сучасних творців.

А яка могутня наша українська мова у творах цих митців! Убити її, відмовитися від неї, не опанувати її українцю й у старості — великий гріх.

Праведний у рідномовності

Так, так. *І в старості*. Якщо ти відчув себе українцем, то переходь на українську! Що тобі в тій чужині мовній, яка тобі там радість? А перейшовши на рідну, українську, ти станеш за приклад своїм онукам і правнукам та й дітям, яких у тебе вихопила була советська система з рук і перетворила на російськомовних чужинців на українській землі.

Подумай, шановний українцю! Скрась своє життя рідномовністю. Це додасть тобі років і років, і перед Богом ти будеш праведний.

7.03.2010. "Кожен народ повинен іти до самостійности!. Народ, який не хоче бути незалежним — не народ".

Томаш— Гаррік-Масарик.

От кажуть зверхньо так: "нуль без палички". А чи задумувався хто коли-небудь, що таке паличка без нуля? Без двох, без трьох нулів?

З висоти почуття гумору

8.03.2010. Як нам треба мати почуття гумору, щоб вижити й перемогти! Мені здається, в його світлі стає видніше, хто є хто, в тому числі й хто ти сам.

Почуття гумору витверезує, ставить тебе на реальний ґрунт, подесаєтьє твої сили. Ще б трохи оптимізму — і ти на коні. Міцніше тепер тримай шаблю!

Щоб оці моральні пігмеї, циніки, погромники Конституції знищили нашу Незалежність на 19-му році відновленої української державности? Для цього треба, щоб оце мало-російське море перехохлячилося в московське болото. А ми ж таки помаленьку з малоросів вибиваємося в українців. І цього руху вже ніхто не спинить.

Так бачиться мені бодай з низенької ще моєї висоти українського оптимізму й почуття гумору українське майбутнє.

Не бояться гріха

"Поza сумнівом одне — усі нині існуючі мови беруть свої витокi в пiтьмі первічних часів, у первісних членороздільних звуках людей. Про це можна знайти міркування в багатьох мовознавців". (*Степан Губерначук. "Трипiлля і українська мова"*).

Тим більше гріх непростимий зазіхати на будь-чию мову, душити, нищити її.

То по якому ж праву якась Москва ось уже 350 років улаштовує погроми, нищення української мови на нашій незалежній землі, напускає на нашу мову російську, цькує нашу мирну, стражденну мову російською?

Ну, хай прості росіяни чи недоумкувата кагебітська верхівка Росії не задумуються, що чинять, воюючи проти Божої мови українського народу, але ж московські патріархи, митрополити, єпископи-то дуже знають, що творять. Не бояться ці гнилодухі фарисеї Страшного Божого суду.

Собі на поглум

9.03.2010. Новий президент України просто глумиться з України, нав'язуючи їй другу державну мову — російську. От і не кажи, що ми вибрали президента собі на поглум.

Ну як не виписати оцього болучо-актуального для України в І. Дзюби з його статті "Що ми знаємо про самих себе?". Читаймо уважно, бо цим можна успішно захищатися від різномастих українофобів.

"І досі підтакуємо борцям з "галицизмами", і досі не робимо практичних висновків з нібито вже трохи й усвідомленої тези про те, що українська мова — це не "києво-полтавський діалект", а величезне море, в якому злилися потоки з усіх українських земель — Полтавщини, Київщини, Слобожанщини, Полісся, Таврії, Поділля, Волині, Галичини, Буковини, Гуцулії, Закарпаття. І справа суспільно-культурної потреби й естетичного смаку — черпати з цього моря живу воду для постійного збагачення, відшліфування, розвитку загальнонаціональної літературної мови..."

Денаціоналізуватимуть і далі нас

Сьогодні на Тарасовій горі Янукович сказав, що в Україні буде одна державна мова — українська. Це вже відступ від його передвиборчої програми, де він проголошував слоган: Одна держава — дві мови!

Але тут же, на горі згадав і про виконання конвенції регіональних мов, щоб захистити "утискувані" мови, в тому числі (й першу!) російську, сказав про "перекоси в мовній політиці за останні п'ять років", які /"перекоси"/ він ліквідуватиме. Отже, нас чекають подальші обмеження української мови, подальша русифікація з *чорного ходу*. Ніхто ж насправді в Україні не утискує російську мову, навпаки російська використовується Москвою та п'ятою колоною і її президентом Януковичем як страшний прес на українську мову.

Нас чекає й далі та ситуація, про яку в 1913 році писав Лев Юркевич:

"Коли певному народові не дають вільно розвиватись, коли йому не дають школи, гальмують розвиток преси і взагалі культурного життя, то сим не тільки затримують його розвиток, а також через вплив чужої культури денаціоналізують і розбивають поневолений нарід на два ворожих табори. В одному таборі купчаться люде, національно воскреслі, в другому — національно мертві, і підпали культурі пануючого народу. Між національно живими і національно мертвими починається війна, на котру даремно витрачають люде цілі скарби народньої енергії". (*Лев Юркевич, "Національна справа і робітництво", К., 1913 р.*).

10.03.2010. Оце прийшла в Україну з Януковичем колоніальна адміністрація, підлегла Москві. Це навіть на голову нижче Кучми. Це чиста біда для України.

Ех, курячі малоросійські голови! Нагородили себе москвоцентричним президентом. Як же ви думаєте будувати Україну? Як же ви думаєте жити далі?..

Україномовних нас вони не переможуть!

11.03.2010. На освіту міністром поставили лютого українофоба Д. Табачника. Бідна школо! Нешасна українська мова!

Цей уже потопчеться по нашій мові, по патріотичному вихованню!..

І все ж борімося! Борімося за українську мову, відстоюймо її всіма силами, всіма засобами і любімо її, і захищаймо любу. А найголовніше — *говорімо нею всюди, з усіма*. Якщо вона таким чином житиме в устах десятків мільйонів, в устах народу, то житиме й у державі, незалежно, які б пройдисвіти не захоплювали в ній кермо. Нічого в них не вийде. Україномовних нас вони не переможуть!

Збережемо мову — збережемо самих себе, народ Український, Україну. *Бандити з московської дороги*, імперські окупанти, ця п'ята колона приходять до влади й відходять. І ці януковичі минуть, а Україна лишиться, якщо збережемо живую, *живомовною* українську мову.

Але ж розмовляймо українською!!

12.03.2010. Наслухавшись антиукраїнських виступів депутатів-окупантів з правлячої фракції регіоналів, вийшов надвір із убивчим настроєм. Та ось чую, ідуть молода мама і дівчинка-підліток і розмовляють чистою літературною моєю мовою. І враз де й поділося те окупантське гаддя, і така впевненість з'явилася в мені, і так змаліли ті вороженьки, що я сказав:

— Брежете! Ви нас не переможете, не знищите! Ми є всупереч вам і вашій Москві.

От тільки розмовляймо масово, всім українством українською і все! Ми непереможні!

Але ж розмовляймо!

Група "За Україну!" виносить на обговорення на сесію питання про зняття Д. Табачника з міністра освіти. Не проголосують. А от якби на цьому не зупинилися кириленківці. Якби організували протестний рух проти україножера Табачника по всій Україні.

Треба це зробити й добитися відставки цього ворога України. З перших кроків цю окупантську промосковську банду необхідно брати в багнети.

13.03.2010. Заторкуючи конфлікти між прем'єр-міністром Ю. Тимошенко і Президентом України В. Ющенком, чомусь звинувачують у конфліктності Ющенка. А ви подивіться, як працюють злагоджено, мов досконалий механізм, президент Янукович і прем'єр Азаров! Щастя цього Януковича, що не лишили при ньому прем'єркою Юльку. Вона б улаштувала йому не менше пекло, ніж Ющенку всі 5 років. Вона ж сміла оголошувати себе *опозиціонеркою* до Президента!

Значною мірою собака зарита ось де (запам'ятаймо це!):

— Усі п'ять років над Ю. Тимошенко був Президентом зовсім не Ющенко, а *російський Путін!* Вона з ним консультувалася, радилась, мотаючись у Москву таємно й відкрито (у той час як Ющенко жодного разу за останні років три не був запрошений як глава сусідньої держави), вона, ця Вона (згадаймо плакати з цією Вона) з Путіним розробляли тактичні ходи, як *нейтралізувати* Президента України через компрометацію, нахабне оббріхування, одбирання в Ющенка повноважень у змові з Януковичем. Оце й уся до крапельочки правда.

Ю. Тимошенко розбратом у помаранчевій коаліції привела до влади в Україні п'яту колону, стовідсоткових російських окупантів, бо їй так само Україна не болить, не потрібна, як і цій команді Януковича, плюс недобиткам-комуністам.

14.03.2010. Щовечора над центром Черкас носяться хмари гайвороння. На якусь мить небо стає чорне, глухнуть усі міські звуки від чорнохорового гортанного крику тисяч і тисяч цих 300-річних мешканців України. Вони обсідають "білий дім", міськраду, податкову інспекцію, висотні будівельні крани, наш 9-поверховий гігабудинок на 360 квартир.

Що ці сиві старці чорнорото провістять нам? Може, то душі наших замучених прабабків і батьків за понад 300 років московської окупації України попереджають нас про щось фатальне?..

А чи почуємо ми цієї весни голоси шпаків, соловейків, чи закує нам зозуля? Чи настане в Україні весна? Досі лежать нерушима сніги, ночами місто проморожується наскрізь мінусовими вітрами з московської "чорної діри"!

Як розморозити сьогодні Україну? Як не допустити кінця Українського Світу?.

Не по дорозі з Росією

Чим швидше українці зрозуміють, що їм *не по дорозі з Росією*, тим швидше Україну полишать біди, і вона зможе семимильними кроками піти європейськими дорогами до свого стабільного державного розвою.

Нам треба щоденно, щохвилинно вчитися жити *своєю державою*, добросусідньою з усіма іншими країнами, в тому числі й з Росією. Добросусідньою — не більше того. Ніякого "братерства", ніяких "спільних історій".

Ми зовсім інший народ, ніж росіяни. Ми зовсім іншу маємо історію, власну історію, власних героїв, ще не вивчених нами, недооцінених, а отже й недонаслідуваних нами в нашому житті. Прагнення наші історично були протилежними прагненням росіян, Російської імперії та її советської іпостасі — СРСР.

Наші прагнення віками були спрямовані до незалежності, до можливості й необхідності жити власною соборною Державою. Прагнення Росії були і є зовсім протилежні — знищити нас, нашу Незалежність.

Можливість нового Майдану

Думаю, через місяців дев'ять — через рік може спалахнути Майдан, сильніший за осінній 2004 року.

Зійдуться воєдино невдоволення еліти і невдоволення народних мас через порушення владою "п'ятої колони" національних питань: мови, освіти, зокрема через відміну незалежного оцінювання при вступі до вишів і через корупцію, відсутність економічних реформ, що призведе до дальшого зuboжіння населення, — отоді й загуде Майдан!

Та піднеси голову, не опускай рук, не сутулься, бо душа буде сутула. Не переможуть оці окупанти нас, Україну.

Ми переможемо!

Тільки не сутулься.

У нас Золотоверхий!

15.03.2010. Ми маємо жити Україноцентрично, Києвоцентрично й аж ніяк не Московоцентрично. Це не значить, що ми проти Москви. Хай вона собі стоїть наздоров'я, а ми собі Києвом стоятимемо. Як писав Шевченко: "У них (росіян — В.З.) народ і слово, і в нас народ і слово". От не треба тільки нав'язувати нам свою Белокаменную в столиці. У нас свій Золотоверхий!

Наш гарант — членство в НАТО

Усвідомивши, що маємо жити Україноцентрично, йдімо до НАТО. У НАТО гарантія нашої Незалежності, недоторканності наших кордонів. Тільки в НАТО ми спасенні, де, як пояснював нам під час виборчої кампанії народний Президент України Віктор Ющенко, діє принцип: "Один — за всіх, усі — за одного!".

Читаю "Лимерівну" Панаса Мирного, і душа моя розкошує в його мові, в нашій щироукраїнській полтавського кореня мові, не поруйнованій кальками з російської.

Яке багатство лежить між палітурок книги! Як його розконсервувати, пустити між люди, взяти в наше повсякденне спілкування? Ну, ось хоча б таке:

Забитий на голову.
 І туди — пече, і сюди — гаряче.
 Натоптуватий чоловік.
 У нього — ні за плечима, ні перед очима. (Бідний).
 Нема на них ніякої згуби.
 Вона не потурає на те.
 Пішли за нею навзирці.
 Якого ж ти добра хотів знайти між цими божевільними?
 Чого ти прискіпуєшся?

Завтра мені йти до студентів-філологів університету — майбутніх учителів української мови. Буду присутній на парі, присвяченій культурі мовлення, викладанню української мови в школі. Це те, що мені болить, про що я кричу. Хочу повести розмову про викладання української мови як про основний елемент, домінуючу складову національно-патріотичного виховання майбутнього українського народу.

Творити українців

16. 03. 2010. На українському учителю лежить *місіонерська роль* — обертати школярів-малоросів на українців, допомагати творити з населення націю.

17.03.2010. Телебачення передало: учора до Львова приїхав віце-прем'єр Колесніков, підкреслено абсолютно російськомовний, ненавидить усе українське. І от його зустрічають обласні й міські владці. І як говорить телекоментатор, вони дуже здивували Колеснікова своєю *запопадливо-охочою російськомовністю*. Ці малоросійські лакеї зі шкури пнулися, щоб догодити владоможцю, говорили до нього, доповідали йому ламаною російською мовою.

О, ганьбище! Добровільно замалоросили, і перед ким? Перед державцем, який відверто зневажає Україну і сміє це показувати публічно. Хто ж вас просив, хто вимагав переходити на мову чужої держави, порушувати статтю 10 Конституції України? Та хай та потороч у личині українського віце-прем'єра говорить хоч китайською, хоч малазійською, ви, представники української влади в регіоні, зобов'язані на офіційному прийомі, зустрічі з ним спілкуватися державною мовою.

Недостойно буде для Львова, коли про цей факт добровільного, лакейського російськомов'я промовчат львів'яни.

Тримай же марку, Український П'ємонте! Наша надія і опора нашого опору!

Не перекладай на Бога те, що мусиш зробити сам. Бог допомагає роботящим.

Після обіду за кілька останніх днів нарешті з'явилося кольорове небо для таких зівак, як я.

Золотий фонд політичної еліти (Як обидва прем'єри переслідували Огрязка)

Такі постаті українського політикуму, як Ющенків міністр закордонних справ Володимир Огрязко, звільнений з ініціативи Ю. Тимошенко, як політолог Рубан, як народні

депутати Лілія Григорович, Ксенія Ляпіна — це золотий фонд політичної еліти України. І таких особистостей у Віктора Ющенка багатенько. От би йому не розгубити їх, згуртувати навколо себе, збити міцну партію "Наша Україна" та розбудувати її в регіонах.

Особливо мені світитися Огрязко. Це перший український дипломат, який не став танцювати російськомовної малоросійської халяндри, а наважився спілкуватися на українсько-російських переговорах державною українською мовою з російською стороною, з *допомогою перекладача*. Це до позеленіння обурило російську сторону, Путін та його п'ята колона в Україні — Янукович, Юлія, комунаки не могли пробачити Огрязку його державного права вести міжнародні переговори мовою своєї Держави.

Якби ми були народом, свідомим свого національного обов'язку і своєї національної гідності, то вже за одного тільки Огрязка не могли б простити ні Юлі-ТигрЮлі, ні Януковичу.

18.03.2010. А зустріч моя зі студентами-філологами, майбутніми вчителями вдалася. Я побачив і почув національно свідому, закохану в українську мову, в Україну молодь. Вірю, з цих 20-річних дівчаток будуть гарні вихователі української нації. Чудово з ними працюють викладачі університету, зокрема методист з вивчення української мови Валентина Володимирівна Шляхова. Вона власне мене й знайомила зі своїми вихованцями.

Я їм передав трохи своєї "На камені рідного слова" та щоденник "У магнієвому спаласі".

"Неопалима купина"

19.03.2010. Школа — наша "неопалима купина". З неї, з цього куща, який горить і не згорає, ми змалечку чуємо голос істини — *"Українцю, будь українцем!"* Власне, так має бути. Так рідномовлять школи в інших державах.

Сьогодні на школу, на освіту, на майбутнє України замахнулася окупантська влада, поставивши міністром освіти зоологічного українофоба, який заперечує право українському народові на існування — чужо духу Україні істоту — Дмитра Табачника.

По всій Україні піднімається голос протесту з вимогою звільнити цього новоявленого Геббельса з посади міністра освіти і науки. Вірю, переможемо!

Нарівні з народом

21.03.2010. Усе мені на думці метафора з невмирущої пісні Миколи Негоди "Степом, степом". Оце *"розгулись гармати"* ("Степом, степом — розгулись гармати"), цей елемент війни сприймається вже, як належне, як природне явище: "розшумілась діброва", "розібрався вітер" тощо. Посилюється страшене, трагічне враження ще й тим, що сказано це дуже просто, по-народному — "розгулись". І далі, наступний рядок: "Степом, степом — *клекіт нароста* — передається шум смертельної битви, що наближається (там і крики солдатів, команди, стогін людський і звуки пострілів).

І знову ж передано це звичним, таким "природним" словом, наче клекіт журавлів, диких гусей чи й свійської птиці. А за цим же йде рядок: "Степом, степом падають солдати..."

Одне з опорних слів пісні — "степом". З 20-ти рядків подвійне "степом, степом" починає 10 рядків. Це слово передає стогін, стогін матері, яка "жде свого солдата" з війни.

Пісня побудована на протиставленні, яким закінчуються кожна із чотирьох строф, при чому в трьох строфах у протиставленні вжите словосполучення "...А кругом": "А кругом // в диму село", "А кругом // шумлять жита", "А кругом // розлив колось". У заключній строфі слово "кругом" зникає, його заступає слово "солдат", форма протиставлення лишається:

Мати, мати жде свого солдата,
А солдат
Спить вічним сном.

Є ще в пісні опорне, *головне* слово, подвійно вжите, як і "степом, степом": "*мати, мати*". Воно починає рядок у першій строфі й в останній. Воно також звучить, як стогін, як модифікація стогону, зачатого словом "степом, степом".

Ще про слово "кругом". Воно, приглушене в порівнянні з високоголосим "степом, степом", переводить хор у басові регістри, передаючи спочатку тривогу матері від картини бою, далі перебирає на себе роль передатчика всенародної трагедії, принесеної війною. В останній строфі воно зникає, його замінює слово "солдат":

А солдат

Спить вічним сном.

Пісня закінчується трагедією матері. Тут з'являється алітерація "с" у трьох словах, яке в поєднанні з "о" посилює особисту материну трагедію втрати найдорожчого у світі — сина.

Усі ці повтори заковують вірш-пісню в напружено-строгу, лаконічну форму, зосереджують увагу слухача на головному, не захираючи її зайвими деталями, які могли б привести до хаосу в сприйнятті змісту пісні.

Цю стрункість, строгість конгеніяльно витримав і композитор Анатолій Пашкевич. У своєму творенні "пісні-реквієму українського народу" (за О. Гончаром) обидва митці зрівнялися з генієм рідного народу.

Не знаю, як кому, а мені болить, і болить, і болить оте, як проголосував наш народ за Віктора Ющенка — 5,45 відсотка. А на Черкащині віддали (як не надірвались!) аж... 2 відсотки голосів українському Президентові України, тоді як чужій-чужаниці В. Януковичу віддали аж понад 20 відсотків.

Повна відсутність національного почуття в цієї народної маси, інстинкту самозбереження.

Як напампувати душі українців почуттям національного самозахисту від зникнення з історії, із життя?

Як, школо?!

А в музичній школі... розукраїнізують!

22.03.2010. Виступають на черкаській студії "Рось" дві викладачки Черкаської музичної школи №1. Говорять півгодини виключно російською мовою. То це в дитячій музичній школі навчання ведеться недержавною мовою? З якої речі? Це в українському обласному центрі, населення якого понад 95 відсотків складається з українців.

В музичній школі навчаються переважно учні з україномовних шкіл. То що? Їх переручують у цьому закладі в чужу мову? Розукраїнізують?..

Знаю тих, хто від імени Української держави мав би навести порядок, покарати винних у порушенні Конституції України. Та патріоти вони тільки на словах.

Отак і калічимо дитячі душі, на їхніх очах зводячи функції української мови до домашнього вжитку.

Не брати й не далекі родичі

24.03.2010. Якби вдалося переконати наш наївно-довірливий народ, що росіяни йому — *не брати*, а отже він не зобов'язаний брататися з ними, він нічим не зобов'язаний їм, Кремлю, Москві, Росії, якби, кажу, вдалося переконати нас, українців у цьому, я б тоді міг спокійно готуватися до великого переходу, будучи впевненим, що Україна вже вистоїть, виживе й стане справді незалежною, вільною, сталевоміцною державою навечно. Бо збагнувши, що між Україною та Росією нема ніякої *родинності*, українці б усіма інстинктами відчували страшенну небезпеку Україні, яка постійно чигає на неї з боку Росії, з єдиного на сьогодні боку, російського боку, і шукали б способу захиститися від цього перманентного азійського лиха.

Господи! Врозуми й просвіти український народ. Його почав був просвіщати народний Президент України Віктор Ющенко, але свого Президента не зрозуміли.

Ющенко звалила Росія

25.03.2010. Дехто з маститих і недомащених схаменулись, як усе втратили, як дали Росії розправитися з Ющенком. Прокинулися, стають до боротьби. А де ви були, як лисиці курей душили?

Нічого, ставайте хоч зараз до боротьби проти цієї проросійської чужоти. А треба було всім *особистостям з ім'ям*, шанованим у громадянстві, та обстати навколо Ющенка — першого справді українського Президента й сказати народові, роз'яснити ситуацію і хто такий для України, для її майбутнього Ющенко, і що його нищить щоденно Росія з допомогою п'ятої колони — БЮТ, комуністів, партії регіонів та іншої антиукраїнської шушвалі.

Не Янукович перемиг Ющенка. Росія, Росія звалила його, а ми, малороси й українці, й досі цього ще не розшолопали. І не Ющенкові має бути соромно за поразку (сам він і не міг перемогти таку безмежно нахабну, брехливу, бандитськи безпринципну, виродкову силу), а нас, нас має пекти сором, що ми не пішли за конче необхідними нам цінностями — подихом свободи, національним прозінням і національною гордістю, а повелися на солодкоголосий обман найманців Росії.

А Оксана Забужко — молодець, розібралася, хто є спаситель України, а хто — ворог.

Бо вухо малоросійське

А звалила Росія Ющенко тому, що ми ще й досі, на 19-му році державної Незалежності більше прислухаємося до Москви, ніж до свого Києва. Так воно, видать, уже влаштоване малоросійське, лакейське вухо.

Про "склеп", "чорну діру", "союзника"

27.03.2010. Про те, що малоросійське вухо націлене на позивні Москви, свідчить й останнє соціологічне дослідження: понад 60% українців визнають Росію своїм *найбільшим союзником*.

Це той склеп, з якого ледве витяг напівмертву вже Україну понад півтора століття тому Шевченко, оце — наш союзник? Та ще й найбільший? Та це ж "чорна діра", яка ось уже 350 років щомиті чигає на нас, готова поглинути навіки Україну, а для цього напускає на нас до безмеж наагресивлену російську мову, намагаючись із її допомогою вибити з нашого генетичного коду рідну, родову, націєтворчу і націєдержну українську мову.

Ми що вже, такі обезмовлені, що навіть не здатні знайти *точне означення* нашому сусідові, яке б стало застережливим оберегом нам, Україні, яке б щомиті попереджало нас про незатухаючу, фатальну небезпеку з російсько-східної сторони?

Мова — передова вогнева лінія оборони

Устаю й лягаю з однією й тією ж думкою: як доступніше, точніше донести до кожного українця, що намагання запровадити в Україні другу державну мову — російську є *смертельновороже* Україні, кожному українцю (і старому, і щойно народженому немовляті), і що кожен, хто хоче надати в Україні статус державної російській мові — *заклятуций ворог* України, незалежно, на якому суспільному щаблі він стоїть: аж на президентському, прем'єр-міністерському, нардепівському чи інтелігентно-рядовому.

Мова, рідна, родова (мова наших дідів, прадідів), наша Українська Мова — це наша вічна національна *передова вогнева лінія*, наш перший і останній рубіж оборони, за межами якого — наше небуття.

Озиваймось?..

Ми серцем голі догола!
Раби з кокардою на лобі!
Лакеї в золотій оздобі...
Онуча, сміття з помела
Єго величства. Та й годі...

До кого це — наш Пророк?.. Озивайтесь!
Озиваймось...

Молитва во спасіння

У мене коротка молитва: "Господи! Спаси Україну від агресії Росії. Амінь". Повторяйте її вранці й увечері, і серед білого дня, як тільки нестерпно заболить вам душа від тривоги за долю України.

Цю молитву прийме Небо, адже вона не во зло комусь, а *во спасіння* Україні, і *во спасіння самої ж Росії* від великого, непростимого гріха — зазіхання на чуже, перетворення мільйонів своїх співвітчизників на вбивць інших миролюбних народів.

Всоюжують Україну, негідники!

29.03.2010. Вповзло, вгадючилось, обвилосся навколо душі українців підле, окупаційне, продажне: "Створюймо Союз із Росією, Білоруссю, Казахстаном!"

Здрастуйте! Я ваша дядина! — казали в таких ідіотських випадках у нас на Полтавщині.

З якої це речі на 19-му році життя своєю Державою нам відмовлятися від неї, від самих себе? Ми вже там були-знебували 350 років! Наїлися цього щастя по саме нікуди!

І хто ж пропонує? Віце-прем'єр українського уряду! Це ж ки-имм тре-еба бути, щоб отак підло відступити від клятви, яку дає держслужбовець Україні не зраджувати державної справи, не зраджувати Державу, Батьківщину!

Скільки ж вас, розпрокляті душі, ще ходить семиножно й стоножно по нашій святій землі! Як вона вас ще носить? Як вона вас терпить і не поглине навіки во спасіння своє?

Будьте ви прокляті, державовідступники, "сміття з помела" Москви!

Будьте семижди прокляті у віках!

В обійми батьківщини...

Сьогодні вперше в цьому році поїхали з Оленою та Олею в наш сад. Був теплий день-тишко, і поки ми з цікавістю господарів оглядали будиночок, дерева, день делікатно ступав назирці за нами, увесь у сиво-серпанковій весняній блакиті. Раптом увагу всіх нас трьох прикували такі знайомі трубні звуки. Ми звели схвильовано голови й побачили високо текучі по небу ключі диких гусей. Вони летіли косинець за косинцем прудко, легко і ячали, передаючи своїми високими голосами непередавану радість повернення на батьківщину.

— Ой, скільки їх! — захоплено вигукнула Олена. — Тисячі!

А рівно чотири місяці тому, саме 29 листопада вони полишали Україну, і в акапельному їхньому співі клекотів невимовний сум, що зривався на крик прощання. Тепер же вони вітаються з нами з теплого піднебесся. І ми їм кажемо:

— Добридень, невтомні! Добридень, весняні! Може, ви хоч трохи розбавите сьогодні голоси чорних круків, які без вас дуже вже обсіли Україну, заповзялися вистудити її сибірськими вітрами, повідчинявши всі вікна й двері в нашій українській хаті перед Москвою.

Усім народом — проти Союзу!

30.03.2010. На превеликий жаль, є в нас ще люди, які сумують за *далеким уже* минулим — ССРСР. Є наївні українці, які надіються, що в новоутвореному Союзі з Росією, Бі-

лоруссю і *абсолютно незалежним* Казахстаном, утративши тепер уже назавжди навіть думку про свою самостійну Українську Державу, ми б зажили щасливо.

По-перше, ми там уже жили-вимирали 350 років і знаємо, що щастя в нас, крім великого горя, не було під Росією й одного дня.

По-друге, того міфічного союзного щастя не може бути, бо ми з Росією, з росіянами абсолютно різної породи й природи народи: вони наскрізь *проімперієні*, загарбницького духу, ми ж народ миролюбний, демократичний, *неагресивний*.

Потрапивши знову в імперські жорна, ми, крім того, що втратимо свою рідну мову, душу, ми ще й фізично будемо під загрозою масового знищення, бо імперія — це перманентні війни зі своїми колоніями, навіть зі своїм корінним російським народом і зі всім світом, і при цьому в топку воєн і збройних конфліктів у першу чергу кидатимуть нас, українців.

Доступніше кажучи, ви хочете, щоб у вашому місті, містечку вибухала в громадському транспорті закладена чеченцями чи ще кимсь "звйованим" імперією вибухівка, щоб підривалися ваші багатопверхові будинки, щоб півтисячні концертні зали захоплювалися терористами, і вас ради знищення кількох терористів усіх, усім залом — і глядачів, і акторів-труїли газом з наказу президента імперії, труїли на смерть; ви хочете, щоб захоплювали цілими школами ваших дітей озброєні, в масках нелюди, і щоб школу, повну ваших дітей і вчителів, брали імперські війська з наказу того ж імперського президента-нелюда штурмом, перебивши сотні юних життів?

Цього ви хочете? Так ви його матимете по саме горло, як має сьогодні сама Росія, Москва. Про це свідчать і вибухи в московському метро, що прозвучали вчора, позбавивши життя десятків пасажирів і покалічивши понад сотню їх.

Бережімо своїх витязів

З прикрістю щойно вичитав, що і *Юрко Гудзь*, виявляється, нападався на "Собор" Олеса Гончара в часописі "Світо-вид", №11 (14), 1994 р. Як ми не вмiли й клінічно не вмiємо цінити наших світлих, *самоспалювальних* на вогні національної боротьби витязів. Те, що робили з Олесем Гончаром та його "Собором", повторилося з Віктором Ющенком.

Ці обидва імені мені дзвенять золотими українськими голосами, від яких світає на душі. Та що там!.. Світає всій Україні! Бережімо своїх витязів правди і свободи. Вони — потенціал нашої нації.

В Україну прийшли окупанти

31.03 2010. Учора були в Черкасах гості з Києва: Михайло Слабошпицький, Світлана Короненко, Леонід Горlach. Зустрічалися зі студентами та з читачами в обласній бібліотеці імені Т. Шевченка. Нерадісною була наша зустріч, хоч і закликали вони до оптимізму.

Оцінка ситуації після виборів — *в Україну прийшли окупанти.*

Переможемо! Утвердимось!

Так, на Україну насунулася тевтонсько-московською "свинею" сила, яка не те, що трощить усі закони, статті Конституції, ця сила не визнає елементарних прав нас, корінної нації, ненавидить нашу українську мову, нашу українську землю, саме слово — "українець".

Дивлячись наперед, у перспективу, бачу, що доведеться, причому незабаром навчити *пришельців* поваги до України і її духовних цінностей. Вірю, Україна прокинеться, зцементує свої ряди для останньої битви, переможної битви, за якою постануть часи остаточного нашого відродження й державного, національного утвердження у світі.

Рятуймо біль наших душ!

1.04.2010. Як кажуть: "без дурнів". Запустили думку про можливість скорого розгляду питання про вступ України в союз із Росією та Білоруссю. І щось не чути голосу про-

тесту недавно створеної Української народної ради, тієї ж "Просвіти", інших громадських організацій. Я вже не кажу про голоси національно-демократичних партій. Таке враження, що дехто тихенько вже приміряє на себе смертельне імперське ярмо.

Та подібні хриstopродавчі, українопродавчі пропозиції повинні миттєво, на інстинктивному самозахисному рівні вражати нас у саме серце, і ми щонайперше, повинні криком кричати від фізичного болю, який нас нищить, загрожує нашому життю!

А нам воно не болить, наша душа, серце заросли такою товстою советською шкурою, що не проб'єш її нічим. А як і проб'є де-ін-де до самої душі, то виявляється, що там уже й української душі немає, а так, якесь наспіх зварганене советськими "мікрохірургами" криводушся українопродавця.

Не піддаваймося! Не дозволяймо вести над собою експерименти всяким зайдо-пройдисвітам, рятуймо живий біль наших душ, а з ними й Україну.

Україна жде нашого слова

Гріх сьогодні мовчати. Страшно, моторошно, безбожно сьогодні мовчати, коли з України нашої знову відверто, безкарно знущаються, збиткуються з нашої української мови, з нашої історії, паплюжать наших національних героїв. Усе істинно українське, питомо національне за советською традицією обзивають, обгавкують найчорнішими словами.

Іде неприхована окупація України. Не мовчімо! Не мовчімо, *бо вб'ють!* Нас, наших дітей, нашу історію, нашу душу — рідну мову.

Підступна неправда, що наше, письменницьке слово сьогодні непотрібне Україні, державі. Воно непотрібне продажній владі. Україна ж чекає нашого слова від нас. Вогненного, тривожно-гучного, як кличний дзвін. Ми чуємо Тебе, Нене!.. Йдемо!

Тиск ізнизу

2.04.2010. Тиск, тиск повинен іти знизу, від мас, від громадських організацій, від патріотичних партій на цих *пришельців, і вони відступатимуть*, бандитська рука, яка захищатиметься на святині національній, в'янутиме від нашого одностайного опору. Треба так тиснути рішуче, щоб вони почувалися не тільки донецькими пришельцями в Києві, а взагалі російськими попихачами, пропихачами в Україні.

Вони прийшли знову красти

Переконаний, уже давно б можна було налагодити в Україні пристойне життя людей, досягти економічного розвитку держави, якби у владоможців та чиновництва були позашивані всі кишень, і з трьох пельок, куди гулькає все національне наше багатство, дві пельки кожному державцю ми були поперецькували. Шкода, не догадалися...

Упевнений, і команда Януковича, в яку позповзалось все гаддя з усіх фракцій, нічого присутнього не зробить. І не через бездарність. Там є чимало здібних людей, але знову ж — усі їхні здібності, увесь запас здібностей іде на легітимізоване розкрадання наших статків. Вони вже були при владі, накрались, наїлись українського добра, аж очі рогом лізли. Тепер знову прийшли з мішечками. Докрадати недокрадене попередниками.

Перетворити малороса в українця!

3.04.2010. "Переконаний, що найважча робота в Україні — це робота по перетворенню малороса в українця. Але цієї місії я не зречуся ніколи". (В. Ющенко. "День", №58, 2 квітня 2010).

До Ющенка ніхто з президентської вежі нам і близько такого не кавав. Та подібне не могло пробитися в їхні советські голови.

Найперше, нам, кожному треба *самоперетворюватися* в українця. Скільки ж можна ходити ні в сих, ні в тих, із ганебною імперською кличкою "малорос", уже ж І9-ий рік живемо своєю державою. І тут хочеться звернутися до дорослих: "Якщо ви ще й не повністю освітлені українською свідомістю, але таки рухаєтеся на українське світло, зробіть усе мо-

жливе, щоб ваші діти були вже стовідсотковими українцями національної твердості рівня поляка, чеха, мадяра, німця!"

По-друге, це школа. Це має бути гігантський всеукраїнський розсадник по вирощенню українців із закладанням кожним класним керівником своїх *школок* з тендітними росточками, яким треба вдосталь давати світла, загартовувати їх на весняних свіжих вітерцях. Щоденна копітка мікропраця.

А скільки нам, письменникам, тут праці! Не шкодуймо для цього *місіонерського* покликання ні паперу, ні чорнила, ні комп'ютерів.

Працюймо! Самоперетворюймося!

Сучасний російський письменник Віктор Єрофєєв у своїй книжці "Енциклопедія російської душі" пише з боєм:

"Росія — це вид країни, що виробляє нещастя".

Що тут скажеш про Україну? Її велике нещастя, що вона сусідить із цим російським нещастям. Його було б менше або воно згодом і зовсім зникло б, якби ми не "браталися", не "родичалися" причому на правах *добровільного* малороса, який у своїй запопадливості втрачає не тільки розум, інстинкт самозбереження, а й своє справжнє ім'я.

4.04.2010. Христос воскрес! Господи! А коли ж воскресне Україна?.. Коли Ти позбавиш нас від ворогів наших?

Прийшли до влади знову нові й кричать уже звичне:

— Ми нагодуюмо народ!

А прийшли ж, щоб самим підгодуватися нашим народним.

Не забруднитися б

Українофоби обурюються: для чого, мовляв, перекладати російських письменників українською. Адже українці й так розуміють російську.

Звичайно, дурницю городять українофоби, бо російська й українська мови — різні мови, і росіяни та українці — також два різні народи, а тому, щоб українцю відчутти всі тонкощі художнього твору іноземного поета чи прозаїка, скажемо, Пушкіна чи Толстого, треба прочитати їх нашою рідною мовою.

Та коли я читаю переклади із сучасної російської прози, угноєної *суцільним матом*, то я проти перекладів з російської на українську. Читайте ви своє добро самі, купайтеся у своїй клоаці, а нашу мову не брудніть.

Якщо ж і перекладати, то тільки класику.

Щойно зателефонував Роман Дідула. Так утішив мене, заспокоїв!

— Що? Оці януковичі? Та нічого вони не зроблять із Україною.

І враз я побачив, відчув усю пігмеїстичність оцих табачників, семиноженків, азарових...

— Ми таки-ий народ, — чую оптимістичний голос Романа Теодоровича.— Один мій дивовижний знайомий зібрав *понад 40 томів українських народних казок*. Можете собі уявити? Який ще народ здатен на це? Для цього ж треба прожити тисячі й тисячі років, щоб стільки створити! А ці прийшли правити. Хто вони такі на нашій землі? Випадкові, непрошені гості. На кілька років. А ми — вічні. І Бог з нами, за нас, за Україну. Він знає всі наші помисли й прагнення. Він не залишить нас у біді.

Аж полегшало на душі. Справді, не таких бандитів перемелювала Україна.

Ну, ось вам і Бунін! Читаю в його "Одеському щоденнику":

"Зараз уночі (в дорозі в Одесу) довга розмова з вахтовим на носі. Зовсім інтелігентна людина, тільки із сильним малоросійським акцентом".

От яка біда! Якби з німецьким, французьким, англійським, грузинським, естонським, польським, чеським акцентом — байдуже було б. А ось "із малоросійським"... Простувато, простувато... Ну, не дотягує до "зовсім інтелігентної людини". А цікаво, на скільки відсотків не дотягує цей акцент 7-10-тисячолітньої мови?.. Хоч раз поясніть нам, росіяни, це своєю могутньою російською мовою, створеною кілька століть тому на базі церковно-слов'янського письма.

5.04.2010. Чого ми останнім часом багато говоримо про наш *національний інстинкт самозбереження*, про прищеплення його українцям? Бо в ньому потужно присутній *стратегічний* елемент підсвідомого мислення: "А що зі мною (з нами) буде *завтра, післязавтра?*" Тобто те, чого не було й немає і сьогодні в жодного (за винятком В. Ющенка) з так званих "українських" владоможців, цих злодійкуватих тимчасовців.

Розмалоросійсьсьь!!!

Знову Соборна!

6.04.2010. Слава Богу, сьогодні центральній площі в Черкасах повернули її законну назву. Тепер вона знову Соборна, замість нав'язаного колись їй комуністичною системою імені Леніна.

Отак, під корінь їхнього деспота, катюгу України! Слідом за пам'ятником і саме ім'я — на смітник історії.

Комуністи нахваляються протестувати. Даремна затія. Проти ходу української історії не попереш!

Пробують мені нав'язати читво російських класиків.

— Годі тратити останні крихти часу на чуже! — кажу собі й відкладаю колись уже читане й пережите. Хочу жити своїм, українським, яке увесь час витісняли, затіняли, заморочували російським, переконуючи нас ще з першого класу, що воно наше рідне, навіть рідніше від українського. Яке ж це злодійство, оте безнастанне душовикрадання, душогубство.

Та вистоїмо, виживемо, тримаймося тільки свого, рідного Слова, як Бога.

Іде шалений, навальний наступ на українську мову. Нова окупаційна влада, мов ті шакали, з усіх боків гризе державну мову, звільняє студентів од обов'язкових екзаменів з української мови, витісняє її з телебачення, зі школи, нав'язує офіційні мови в регіонах, тобто одну, російську на півдні та сході України.

Українці мовчать. Ця колоніальна адміністрація виконує волю Москви, робить усе можливе, щоб не відродилась українська нація. А без нації чия держава буде в Україні? Ще одна російська. І нема кому захистити Україну. Національної еліти нема. Національно-демократичні партії перетворилися в ніщо.

Молитесь на свою смерть?

Не розумію, як можуть росіяни, що живуть в Україні, зрусифіковані українці молитися на Росію, яка, нищачи Україну, прирікає і їх на голодне існування, на дочасну смерть. Коли ж, коли ви візьметеся за розум!

Хоч Вернадського слухаймо!

"Я відрізняюся від своїх політичних однодумців тим, що вважаю відродження української мови дуже великим позитивним явищем. Я не можу погодитися з тими, що, залишаючись українцями, приймають російську мову і російську культуру як рідну". (*Володимир Вернадський*).

Не хилімось перед хамством і розбоєм!

9.04.2010. Наступ на все українське, намагання замінити його чужим Україні, російським, що оце чинять прийшли до влади — це відверте хамство перед Україною, нахабна ноздрьовщина, брутальна, цинічна, розбійницька, принесена з імперської московської до роги.

А ми ж що? Похилили вже голови? Похилились? У черговий раз? І перед ким-им?!

Не хилімось. На нашому ж боці правда, бо ми захищаємо Богом дане нам своє життя на своїй землі. А вони — пришельці, а хто й корінний, тутешній з них, то вражений пришельством. За ними немає жодного права нищити нас, Україну. Це ж до нас слова великого Шевченка:

Борітеся — поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля свята!

Промовляючи ці слова, звертаймо увагу на *знаки оклику*, поставлені нам Пророком.

З матюками пополам

Детально, на грані фолу аналізує Росію росіянин Віктор Єрофєєв у романі "Енциклопедія російської душі", але ж, але ж... На 220 сторінок тексту чорним по білому виписано *понад півтисячі* російських матюків у різних, так би мовити, конфігураціях та ще безліч нецензурних найгідотніших лайок. Єрофєєв просто купається, кайфує в цих їхніх національних нечистотах. І все це вже переклали на українську мову. Більше того, матюки з цього роману переповзли, як зараза, в наші газети, які рецензують книжку.

Навіщо нам це? Чогось аж дуже нового про російську душу ми з цього роману не почерпнули, а от у російську матюгальну клоаку втовкмачили душі нашої молоді.

Думаймо, що ми робимо!

Нам же треба з обридженням, рішуче очищуватися від цього ганебного позацивілізаційного російського "набутку", як від прокази.

Щойно подзвонила з Тернополя Ірина Василівна Чубата, моя активна читачка, пропагандист моєї творчості. Дуже переживає поразку українських сил на виборах, ранимо ставиться до ворожих дій цієї прийшлої чужої влади. Дає мої книжки читати людям. Треба ще їй послати два примірники щоденника "У магнієвому спаласі". Може, моє слово сколихне ще чийось душу, когось укріпить у вірі й любові до України.

Буде, буде... Ще буде Майдан

Переконаний, усі оці знущання окупаційної, колоніальної влади відкладаються глибоко в пам'яті народній, боляче ранять душі українців, і з часом усе це спалахне новим

українським Майданом. Таким, як у 2004-му, тільки ще масовішим, напористішим, результативнішим.

Цей Майдан спалахне сам по собі, знайде своїх проводирів і добившись перемоги, проконтролює їхню роботу після приходу їх до влади.

Буде, буде...

Так і знайте, *пришельці*. Народ усе ж бачить і нічого не забуває. Нічого, ні крихти образи, ваших знущань з його святинь не прощає.

Любов без взаємності

10.04.2010. Дані соціологічного опитування свідчать, що 93% українців добре ставляться до Росії. А от 37% росіян навпаки, ставляться до України чомусь погано, а 33% їх вважають, що Україна повинна бути під економічним і політичним контролем Росії. З якої речі? Що ми винні їм, ми, українці і Україна? Яке вони мають право на нас? Хто вони нам?

А спитайте українців, чи хоч один із них скаже, що Росія повинна бути під економічним і політичним контролем України? На вас подивляться як на людину не сповна розуму. *Чому ж кожен третій росіянин дихає на Україну колонізаторським духом? Скомандує йому завтра йти проти України війною — піде, не задумуючись.*

Знаймо цю статистику і будьмо обережні у своїй любові без взаємності, щоб не втратити свободу.

Страшна трагедія для Польщі сталася сьогодні в Росії. При посадці в аеропорту Смоленська потерпів аварію літак, яким летіли Президент, його дружина, міністри, інші урядовці Польщі на поминальну церемонію в геноцидну Катинь, де було советськими карателями звірячо розстріляно в 1940-му році цвіт Польщі — тисячі польських офіцерів (це були переважно мобілізовані в час інтервенції Німеччини і Радянського Союзу в Польщу інтелігенти — вчителі, інженери, лікарі, науковці).

Усі 96 осіб, що летіли, загинули в аварії. Це вдруге через 70 років після першої трагедії смерть поглинула цвіт польської політичної еліти. Україні ці жертви аварії болючі ще й тим, що саме з цими польськими державцями экс-Президент Віктор Ющенко налагоджував дружбу українського й польського народів. Це були наші найщиріші заступники в Європі.

Російська Катинь, яка й так була геноцидом проти поляків, стала для Польщі найбільшою, найпроклятішою трагедією, яку польський народ не забуде ніколи.

У Польщі оголосили тиждень жалоби.

Тихий українець

11.04.2010. Зайшла мова про малоросійство, про його загрозу буттю України.

— Я думаю, ми перебільшуємо цю загрозу, — сказав мій співбесідник. — Та й немає ніяких таких малоросів, це ж умовність, художня фігура, своєрідна метафора чи що? Є реальні українці, одні з них активні, а інші тихі, спокійні, пасивні. От останніх чомусь і зазвичайно в нас називати малоросами.

— Ну, а от міністр освіти і науки, віце-прем'єр намагаються переписувати нашу історію, паплюжать наших національних героїв, викривляють історичні події, закликають до державного союзу з Росією і Білоруссю, тобто до ліквідації Української держави. А тихий, як ти кажеш, українець промовчує, не заперечує цим державцям (хоч страшно назвати їх нормальними державцями з їхніми окупантськими замашками), не протестує. То хіба отака байдужість, громадянська пасивність не є малоросійством?

— І я мовчу. А що я можу проти влади? Але ж я українець, як і оці ось люди, що йдуть повз нас вулицею, — непохитно відповів мені мій візаві.

— Може, ти й українець, тільки вже мертвий українець. Бо *незаперечений* тобою антиукраїнець, як личинка шкідника, завтра викублиться з кокона, виросте у твого прямого ворога й уб'є тебе, твоїх нащадків, знищить Україну.

Мій тихий українець нічого не відповів мені на це. Мовчав. Може, задумався?

Перетворення українця в малороса

13.04.2010. Та й що, отак і здамося цим табачникам та семиноженкам? Вони паплюжитимуть нашу історію, нищитимуть національно-патріотичне виховання в школах і вишах, штовхатимуть освіту до викохування в українських школах космополітів, яничарів, манкуртів, а ми мовчатимемо?.. А "Просвіта"? А Українська Народна Рада? А "Наша Україна" Віктора Ющенка? А національно-демократичні партії? Чому вони мовчать?

Та скажімо собі ясно, що до влади в Україні прийшла п'ята колона Росії, і ставаймо до боротьби за Україну, за наше буття на цій землі, в цьому жорстокому світі. Не дозволяймо себе нищити зайдам!

Ті зміни в навчальному процесі, які почали робити міністр освіти і віце-прем'єр, інакше не назвеш, як перетворенням українця в малороса. •

То ми господарі в себе в Україні, чи, може, слуги в цих найнятих нами слуг нам на службу?

Уражені малоросійством

18.04.2010. Наше українське лихо в проклятому малоросійстві. І річ не тільки в тому, що народ наш переважно ще малоросійський, а й самі національні проводирі наші були уражені цим малоросійством. Не кажучи вже про Богдана Хмельницького, навіть Іван Мазепа продирався до українця в собі крізь тенета малоросійства. Те ж малоросійство українських лідерів згубило на початку минулого століття Українську Народну Республіку.

А той невибувний *булавізм*, боротьба між лідерами до кінця хоч за кописточку замість булави — це не щось інше, як малоросійство.

Малоросами були й перші президенти України Кравчук і Кучма. А от Вячеслав Чорновіл був стовідсотковим українцем, готовим вести Україну до повної незалежності, тільки ж ми, малороси, не допустили його до влади.

Українських лідерів, не уражених малоросійством, а ще українофобством, низькопоклонництвом перед Москвою, повинна виховати школа, а допомогти їй у цьому має сім'я. Уже першокласнички повинні відчувати себе українцями, адже з них колись народжуватимуться національні державці, які ніколи не допустять до влади п'яту колону Москви, як це сталося нині.

20.04.2010. Учора були з Оленою у своєму садку. Роботи непочатий край. То ж працював, не розгинаючи спину, і тільки краєм ока бачив, який стоїть благодатний день, свіжувато-теплий, увесь у сонці й ще голий-голісінький, тільки фіялки цвітуть синьо-синьо, як буває небо під обід в самому зеніті, коли воно проглядає поміж білих, безкрапельних хмар. Та ще "золотий дощик" деінде по садках кущиками яснів зеленкуватим золотом.

За п'ять годин утомилися неймовірно. До автобуса сунули тіль живі. Видать, фермерство нам уже не по літах...

21.04.2010. Аварія польського літака з президентом Польщі Лехом Качинським, його дружиною Марією і цвітом польської політичної еліти в Смоленському аеропорту — від довірливості, віри в порядність людську й міжнародну.

І президент, і десятки державців та громадських діячів Польщі, які летіли з ним, чомусь забули у своїй Європі, не подумали — *куди* вони летять. Не додому ж.

Треба нам хоча б цього ніколи не забувати. Не сідати всім в один літак. Не нами сказано: Є сусіди й сусіди.

Пекуча статистика

Нові соціологічні опитування принесли такі дані. За партію регіонів сьогодні проголосувало б від 36,4 до 42,8% виборців. А от за "Нашу Україну" Ющенка — 2,5 — 1,4%. А

вже ж за 50 днів правління партії регіонів видно, що вона нищить усе українське — мову, освіту, культуру, домовляється здати Росії важливі стратегічні об'єкти, що призведе до економічної і політичної залежності України від імперської сусідки.

То про що думає цей наш народ?..

Моторошний любительський фільм на 1,5 хвилини показав інтернет. Хтось зняв прямо по гарячих слідах. Горять уламки польського літака біля Смоленського аеропорту. Поміж уламками, у спалахах пожежі мелькають віддалік якісь постаті. Долинає людський гомін. Польська мова. Лунають пістолетні постріли. Чується сирена пожежної машини, що наближається. Команда — зовсім чітко чути: "Уходім все!" Раптом стривожений, зляканий голос того, хто фільмував: "Нічево себе!" (Першим словом замінено матюк). Повторюється ця фраза двічі і кадри уриваються.

Що це було? Якась команда дострілювала живих, потерпілих катастрофу?

Польща та й світ, який він не є продажний (!), гуде від перегляду цих кадрів.

Ворог собі, бо малорос

З відчаєм кажеш собі, дивлячись, як наш народ голосує, кого вибирає в президенти, в народні депутати, як він мириться з тотальною русифікацією України: "Цей народ ворог сам собі, бо малорос".

Коли вжахнешся, що ти малорос?

І ще думаєш про свій народ:

— Коли ж, коли нарешті вжахнешся, народе, що й досі ти еси малоросом? Ніщо тебе не будить, не виводить на український шлях: ні полум'яне слово Шевченка, ні зболені заклики Франка, Лесі Українки, справді українського Президента Ющенка. Немає для тебе пророків у своїй Вітчизні, уперся ти очима на цілі віки в кремлівську криваво-червону стіну й поклав свій слух і розум на "лобне місце" на Красній площі коло Василя Блаженного й молишся, з мазохістською насолодою чекаючи своєї смерти во ім'я благополуччя улюбленої тобою -своєї одвічної гнобительки Росії.

Як ти швидко забув своє 17-добове священне дійство на Всеукраїнському Майдані! А він же нікуди не зник, він живе, він дихає тривогою, болем, він набирається протестної українобудівничої сили. Він ще заговорить! Тобою, народе український, заговорить і витягне тебе зі смердючої ями малоросійства, і ти прозрієш і викинеш на смітник історії роздуту тобою сьогодні п'яту колону Кремля, якій ти так по-дурному, зрадливо до України віддав державну владу.

Слухаймо, та слухаймо ж І. Франка!

"Без власних шкіл і без виробленої освітньої традиції, без перейнятого освітніми і народололюбними думками духовенства, без популярного і вищого письменства, ...без преси, яка могла б ясно держати і систематично боронити стяг національності..., без міцної опори в масах народу та інтелігенції навіть для тих небагатьох репрезентантів, що забажають вповні відповісти своїй національній і культурній задачі, наша Україна готова знов опинитися в ролі ковадла, на якому різні чужі молоти вибиватимуть свої мелодії..."

22.04.2010 Зразу, як він купив цього годинника, той мав тенденцію трохи поспішати. З роками почав відставати. На одну хвилину за добу. Переводячи стрілки наперед, господар казав собі поблажливо, з усміхом:

"Старенький уже, не встигає за часом".

А де ж народ, нація?

Це ж треба не побоятися відкритися публічно зі своїм українофобством, віддати Севастополь до 2042 -го року під російський Чорноморський флот. А чого йому, Януковичу,

боятися, гратися в патріота? Кого боятися? Наших роззяв, які віддали йому владу? Нашого електорату, який допоміг донбасівцям водворити їхнього боса на пост президента України?

Та з нами що хоч роби, ми ж мовчимо, по-рабськи надіючись, що від цього окупанта щось і нам перепаде. Байдуже, що нищить нашу Незалежність, але ж який крутий мужик, сильна рука, цей наведе порядок нарешті.

О, яка ж каша, яке смердюче вариво московське у ваших головах, наївні! Який порядок наведе? Для кого? У кого тріщатимуть кишні від нашого багатства?

Та що говорити! Вам однаково, хай хоч усю Україну завтра ліквідує, віддасть Росії, аби був порядок. Їстимете ви той порядок, намазуватимете на хліб замість масла.

Це ж треба! Чужого чужаницю поставили над собою для порядку. Ні, не народ ще ви, не нація! От як задумаетеся про долю своїх дітей, онуків, отоді, може, станете народом. Та тільки дивіться, щоб не було пізно.

Боротьба розгоряється

Сьогодні під стінами Верховної Ради відбувся мітинг протесту проти зради Януковича. У мітингу взяли участь 5 тисяч осіб. В ухваленій резолюції мітингу заклик — *якомога швидше усунути Януковича від влади*.

27 квітня до стін парламенту зберуться на мітинг десятки тисяч, щоб не дати Верховній Раді ратифікувати договір Януковича-Медведева про продовження оренди Севастопольських територій, зданих російському флоту ще на 25 років, тобто назавжди.

Боротьба за визволення України від російської окупації розгоряється?

Дістати до українського осердя!

25.04.2010. Ми кажемо: "До влади прийшли *антиукраїнці*. Ви обрали собі антиукраїнського президента". Ніякої реакції від загалу, від електорату на це. Бо цей наш електорат, народ, мабуть, ще не став українцем, він ще малорос та до того ж значною мірою *советський* малорос. Хіба ж його злякаєш антиукраїнцями, як він сам менталітетно ще антиукраїнець самому собі багато в чому. Ось де наше лихо!

Окупаційний, антиукраїнський режим заповзвся тепер ще дужче *малоросіти* Україну.

Завдання патріотичних сил дійти, докопатися крізь малоросійські нашарування таки до *українського осердя* громадян України. Воно має бути. Хоча б у половини наших громадян. Заспівайте української пісні — слухають, радіють їй, плачуть. То і є ще не виморожена до кінця, не прохоплена вічною мерзлотою Росії українність наших громадян. Треба її з емоційного рівня підняти до раціонального, тверезого, ділового. Тоді загуде мільйонний Майдан, паралізує злочинні дії окупантів і викине їх цього вже разу остаточно на смітник історії.

"Треба дивитися чортові в вічі"

27.04.2010. Сьогодні має відбутися перший рішучий протестний виступ опозиції і *народу* проти ратифікації у Верховній Раді договору з Росією про продовження оренди для Чорноморського флоту в Севастополі до 2042 року. Треба усвідомити опозиції, що це боротьба не з януковичами-азаровими-табачниками, а з Росією, до того ж із Росією як фізичною силою, так і з *Росією в душах українців*. У зв'язку з цим треба згадати слова Дм. Донцова, які він сказав перед 1914 роком:

"Беручи собі ціллю стати знову нацією, як перед віками, — українство повинно знати, що починає велику й небезпечну гру, яка вимагатиме від учасників витривалості і ясності думки. Прекраснодушні апелі до сердець противників мусять бути залишені. Треба дивитися чортові в вічі. Чи це потраплять зробити українці, від того залежить будуччина їх справи".

Отже, "треба дивитися чортові в вічі". Не вмовляти цих маріонеток Росії, а брати ширше — ставити свою українську відпорну волю всенародну проти агресивних, загарбницьких намірів Росії.

Хоч і не такий страшний чорт, як його малюють, але все-таки він ще й досі той самий чорт, що й 350 років тому був. Отож не опускаймо очей по-малоросійськи, а дивімося прямо в чортячі, стоячи проти них на барикадах.

А януковичі, які прорвалися на московській брехні до влади, — це ніяка не самостійна сила в межах України, це всього лише *плацдарм Росії* в Україні.

Росія в душах українців

І ще сюди ж, навздогін.

Переможна сила Росії не в її танках, літаках проти нас, не в маріонетковому уряді й президентові Януковичеві, а в тому, повторюю і наголошую, що *та Росія й досі сидить в душах багатьох українців*.

Оце й уся казка. Усе решта — то її камуфляжні варіанти, придумані дипломатами й розраховані на довірливість українців.

Президент зраджує наліво й направо

Хунта ратифікувала харківську зраду президента України Януковича — продаж севастопольських земель і вод під Чорноморський флот Росії до середини XXI століття. Яка ще країна має такого президента — клятвовідступника?

Сьогодні ж той же Янукович, цей горе-президент у Раді Європи, виступаючи недержавною, російською (позиченою в сусіда) мовою, сказав, що голодомор-33 не був геноцидом проти українського народу, зрадивши й тут український, зовсім чужий йому народ і все, що було напрацьовано за 5 років Ющенком і науковими дослідниками України.

Газета "Україна молода" за сьогодні дала тематичну шапку на всю першу полосу: "Викурити флот. Кремлівські посіпаки на чолі з Януковичем не матимуть спокою на українській землі: "харківська зрада і вчорашня ратифікація в парламенті мобілізували національні сили"

Йй-право, дуже гарно, блискуче сказано! Вчимося й учімося точно, реалістично висловлюватися у своїх оцінках. Це допоможе нам перемогти зловорожу силу й вирвати Україну з вурдалацьких кремлівських рук.

Він не став лакеєм Росії

29.04.2010. Важко сказати, хто очолить цього разу боротьбу проти окупаційного режиму. Ющенка скомпрометували проросійські ЗМІ. Усі п'ять років його каденції було правилом гарного тону ганити Ющенка якнайбрутальнішими словами. Ця пропагандистська прокремлівська отрута підхоплювалася наївними простими людьми по селах, містечках і навіть у стані еліти, інтелігенції зі швидкістю пандемії. Найменші промахи Ющенка розглядалися в збільшувальні скельця найпримітивнішими журналістами. І загал одвернувся від свого національного Лідера.

Можна сказати, що нашого справді українського Президента цькували найпаршивіші політики, нардепи, і що найганебніше — цькували партнери по коаліції — увесь БЮТ. Так старався цей БЮТ, що відкритим ворогам, комуністам та "регіоналам", нічого було вже й робити, хіба що пожинати плоди перемоги, які падали їм до ніг.

А був би Ющенко лакеєм у Росії, як Янукович і Тимошенко, був би переможцем у всіх рейтингах і виборах.

Вони — не зрадники, а окупанти

Учімося правильно оцінювати ситуацію, в яку потрапила Україна. Ми наївно покликаємося до кліки, яка прийшла до влади, докоряючи їй зрадою інтересів України. Насправді ж зрадили Україну ми, обравши президентом Януковича і не послухавши патріотичного голосу Ющенка.

Ці пришельці з Донецька — ніякі не зрадники. Вони окупаційної російської природи сила, яка просто *окупувала спочатку наші дурні душі*, а тепер і саму Україну.

Називаймо речі своїми іменами

До записаного кілька годин тому.

Читаю в щойно отриманому числі 17 "Слова Просвіти" статтю улюбленого мною професора-мовознавця Івана Ющука "Думаєте, це — реванш?" слова, які перегукуються з моїми думками:

"В Україні поки що панують — речі слід називати своїми іменами — колишні колонізатори й колабораціоністи та їхні нащадки, егоїстичні, захланні, які зневажають український народ, його мову, культуру й звичаї, нищили й нищать їх".

Саме так, називаймо речі своїми іменами.

Готуємося до Форуму українських сил?

На радіо "Свобода" Ющенко сказав, що ініціюватиме проведення Форуму українських сил для того, щоб сформувані концепцію акту непокори, плану дій по захисту конституційних, законних положень, святих для України.

Трохи полегшало на душі. Головне, відрадне, що Ющенко не виходить із визвольної боротьби. Його святий обов'язок перед Україною, перед Богом — очолити визвольний рух і добитися звільнення України від російської окупації, ліквідувати оцей російський плацдарм Росії в нашій державі — позбавити влади кліку Януковича.

Послухаймо і нашого Вишенського

Іван Вишенський писав, що "научился от Христа істини без похлібства лож ложю, вовка вовком, злодія злодієм, розбійника розбійником, диявола дияволом звати". Учімося і ми від Христа, в наших світлих попередників вказувати своїм словом на вовків, злодіїв, розбійників, які за велінням диявольського сусіда заходилися нищити Україну згори, скинувши овечу шкуру, в якій пролізли на командні верховини в нашій державі.

Не терпімо цих посланців захланного імперського сусіда, викриваймо їх, бо тільки правда й наша українська воля спасуть Україну.

Не зупинять державну ходу

2.05.2010. Та не переможуть вони Україну ніколи, нізащо! Як вони можуть її перемогти, коли я Її так люблю, що серце моє готове зупинитися в прискореному бігу, коли думаю про Неї, про Її подальшу долю. А таких же, як я, куди розумніших, мудріших, палкіших, комбатантніших за мене, таких, *кажу*, мільйони, десятки мільйонів.

Не даймо московським довгорукиим плюгавцям сплюндрувати нашу державну Незалежність, зупинити нашу державну ходу!

У 2004-му році на Майдан нас виходило 2 мільйони. Цього разу, вірю, вийде удвічі більше, адже ми *українніємо* з кожним роком, з кожним місяцем і днем. І українність наша молодіє. Ось чого несамовитіє, агресивніє Росія. А на більший її тиск і наша відпорність дужчає.

Вас навіть російський канчук не підстьобує

3.05.2010. Нахабність, цинізм, абсолютна безкомпромісність московської адміністрації Януковича в Україні примушує ворухитися ледачих, збайдужілих націонал-демократичних проводирів, прямо підстьобують їх російським канчуком.

В інших націй у таких випадках швидко народжуються лідери, вожді. У нас же добра сотня здорових мужиків, які вже потерлися й у владі, і в політичних діячах, не можуть з-поміж себе вибрати одного козака-отамана.

Та виберіть з-поміж себе лідерів і на кожен удар ворога відповідайте подвійним ударом.

Вони ж переокуповували Україну...

Ішли ми з Оленою з поліклініки. Коло філармонії наздоганяємо ветерана війни, який надсилу переставляє ноги. Груди обвішані медалями, орденами, знаками ударника, серед них і ромб про вищу освіту. Повертається до нас блідим обличчям: старий-старий, мабуть, за дев'яносто. Це вже й не обличчя, а застигла маска. Запитує:

— Скажіте, какой сьогодні день?

— Середа.

— Совсем выпало с головы.

А дивись, голосувати не забув за кого і проти кого. Проти України. До останніх днів своїх, до останнього віддиху — проти України, така вона їм ненависна. І кажуть при цьому: " Ми захищали ету землю!" Не захищали ви її, а *переокуповували* від німців для Москви.

Оце вишколили в школі!

Ідемо далі. Назустріч молода вродлива блондинка. Находу розмовляє голосно, розлючено по мобіліці. І садить таким моторошним російським матом на всю вулицю, на кожні п'ять слів — два матюки. І стало так гидко, так безнадійно чорно на душі. Кого ж вона виховає після себе, ця російськодуха черкашанка? І це ж колишня учениця і випускниця вже нашої, української школи. Про таких розбещених у нас на Полтавщині казали: "Відірви й покинь".

Кого ж ми готуємо? Це ж не школення, а калічення юних душ. Її, оцієї особи, вчителів би під цей град гнилих російських матюгальних слів! Може б заїла совість?

Уже розставлено всі крапки над "і"

7.05.2010. Як і передбачав я перед другим туром президентських виборів, перемога Януковича над Тимошенко — це таки видніше зло, бо цей буде буром перти, покаже себе вже з перших днів "у всій красі", і його скоро "розкусить" Україна й поставить точний діагноз йому.

І ось уже після перших 50 днів свого президентства Янукович заявив у Стазбурзі на засіданні ПАРЄ, що Голодомор-33 в Україні не можна визнавати геноцидом проти українського народу. І от що заявила з цього приводу, оцінюючи зраду Януковича, партія Ющенка "Наша Україна":

"Лише глибоко неосвічена людина, яка не любить свою країну та не знає її законів, могла заявити подібне публічно... Протиставляючи себе позиції українського народу та міжнародного співтовариства на угоду своїм московським господарям, Янукович не лише вчинив протиправне діяння, а й цинічно, на державному рівні здійснив наругу над пам'яттю мільйонів замучених українців. На нашу думку, найбільшими гріхами на землі є зрада свого народу та наруга над пам'яттю невинно убієнних. За подібні дії завжди, рано чи пізно, наступає розплата".

Отже, всі крапки над "і" розставлено. Далі слово і дії за громадськістю України, за українським народом. Таке не тільки прощати не можна, а й терпіти й дня не можна.

Вірю, Майдан буде, Майдан спалахне рішучіший, масовіший за той, 2004 року. Поведуть його нові люди. Прийде на Майдан і Ющенко. Є в нас і Вячеслав Кириленко, один із керівників студентського голодування восени 1990 року на Майдані Незалежності.

До чого тут георгіївські стрічки?

8.05.2010. Ну, до чого тут ті георгіївські стрічки — цей російський атрибут до нас, українців, до України, що нам їх сунуть щоразу на День перемоги. І хохли чіпляють ті стрічки до лацканів піджака, до грудей, друкарні оздоблюють ними святкові поштівки.

І взагалі, яке ж це свято — День перемоги? Та цього дня — 9 травня 1945 року в нашому селі було *як під час похорону* майже в кожній хаті. І таке ж було й у сусідньому Олениному селі Вітівка. Вона розказує, що село того дня наче вимерло. "Був сонячний ранок, -оповідає вона. — Я вийшла надвір, думала побачити радість, щасливих людей, бо цього ж дня всі так ждали. Це ще була й неділя і Великдень. Але на вулиці ніде ні душі. Тільки по хатах, до якої не підйдеш — жіночі плачі..."

Я пам'ятаю, як моя мати того дня плакала. Упала ницьма за двором, під недібраним стійком старої соломи й ридала, наче над мертвим, біла кулаками в землю, рвала її нігтями й голосила, промовляючи найжалісливіші слова, наче хотіла догукатися до убієнних — батька нашого і рідного брата Василя. Через 26 днів батько наш очутився, прислав листа. Трикутничок, списаний олівцем, сповіщав, що батько живий, був у полоні. І знову вже я на radoшах так заплавав, що серце розривалося.

Яке ж це свято? Давно вже, ще із 60-х років минулого століття в селах цей день став *поминальним*. Мало хто в селі начіплює медалі цього дня. Та їх і не густо було в рядових колгоспників, які й на війні були рядовим гарматним м'ясом для полководців. 9 травня люди йдуть на кладовище й там тихо поминають померлих і убієнних на війні.

Ці Дні победи давно перетворила Росія і п'ята колона в Україні (ці януковичі-азарови-симоненки-комуністи) на *гальванізацію* советсько-союзної ностальгії. Кожен такий День победи — це не день Пам'яті, не день Покаяння всякої смершівсько-кагебістської, заградотрядівської шушвалі, а ще одна спроба реставрації Советського Союзу, сталінщини, день демонстрації доблесті "рускаво аружія" і заклик до союзу Росії, України і Білорусі.

Нинішнього 9 травня особливо нахабно Росія лізе до нас на свято. Поприсилала не тільки ветеранів війни, а кажуть, і "доблестних бойцов в Чечне". Якщо це так, то це непростимий гріх.

Я думаю, Росія після двох погромницьких воєн у Чечні та Грузії за останні півтора десятка років не має жодного морального права лити крокодилячі сльози за жертвами Другої світової (Великої Вітчизняної по-їхньому) в цей таки Поминальний, суворо-сумний день.

10.05.2010. Сьогодні в Києві остаточно сформують Народний комітет порятунку України. Подивимося, що з цього вийде. Чи не спостигне і його доля Народної Ради України, яка була створена всього кілька місяців тому, і вже про неї забули. Щоправда, уже в самій назві крилася невизначеність, в'ялість, беспорядність. Те аморфне утворення мало намір *радити* владі. Тепер же йдеться про порятунок, спасіння України від нахабного про-російського ворога, який завдяки нашій недолугості, байдужості захопив державне кермо, взяв над нами, оспалими, владу.

Тут уже нічого не вradiш, тут треба злазити з печі, йти на майдани, підставляти ребра під міліцейські кийки, жертвувати своїми статками, спокоєм, ставати на шляху до прірви, куди ці окупанти, ця "грязь Москви" сьогодні штовхає приспану Україну.

Щоб Майдан визрів у душах людей

Комітет порятунку України повинен мати свою пресу і в центрі, і на місцях. Цю пресу потрібно розповсюджувати в наметах на майданах. Такі намети повинні стояти щодня. Треба по черзі виставляти намет від певної партії чи громадської організації в центрі обласного чи районного міста і розповсюджувати не тільки пресу своєї партії, а й інших партій і організацій, що входять до складу Народного Комітету порятунку України.

Комітет порятунку, Майдан порятунку має *вирости в душі кожного українця* і якнайшвидше, тоді й Майдан з майданами на місцях запрацює. Народний Комітет має залучити на свій бік якомога більше журналістів, письменників, художників, власне всю творчу

інтелігенцію. Підняти вищі навчальні заклади, дійти й до шкіл. Не забути й про робітничу молодь. Якомога більше молоді у свої ряди!

Хтось скаже, прочитавши мої прокляття цій владі, що я перебільшую в оцінках. А ось тижневик "Дзеркало тижня" За 10-16 квітня так характеризує цих окупантів:

"Лакейство перед Кремлем. Хамство у ставленні до переможених. Чванство у ставленні до співгромадян. Дефіцит творення, брак компромісності, відсутність уявлення про національний інтерес. (...) Віктор Федорович тупо, брутально, планомірно відновлює вертикаль влади. Не біда, що її заперечує конституція. Віктор Федорович заперечує Конституцію". (Сергій Рахманін. "Не помічаючи перешкод, не знаючи мети?").

Програла бій, але не війну

Дещо оптимістично прозвучали роздуми народного депутата Андрія Парубія з "Нашої України" про перспективи нашої, боротьби проти цієї московської чуми — нової влади "регіоналів":

"Найбільше, чого вони бояться — це витворення поля загальноукраїнського спротиву, національного наступу. Переконаний, саме навколо цієї мети і повинна згуртуватись українська громадськість (...). Найголовніше: у нас є підстави для оптимізму. Ми програли бій, але не програли війну. Нам треба перегрупуватись і самоорганізуватись. Я переконаний, що українському спротиву необхідно вийти далеко за межі політичних середовищ і партій. Громадські організації і суспільні авторитети, студентство, підприємці, вільні журналісти повинні об'єднатися для того, щоб породити нові форми організації і дії".

16.05.2010. Господи! Чого ж ми такі бездарні, боязкі *в себе вдома*, в Україні? Чужота Янукович і його команда, для яких поняття "Україна" — це всього лише *чиясь* територія, котру треба окупувати, русифікувати, денационалізувати, — діють так рішуче, наче вони господарі тут, наче вони мають на неї якесь моральне право. А ми, ющенківці, п'ять років просиділи при владі й протремтіли, "прокерували" державою на рівні самодіяльних любителів українності, боячись голос звести на захист тієї українності України, на захист наших одвічних прав на рідну мову, історію, культуру, на захист своїх національних героїв і прокляття підкинутих нам, нав'язаних імперією чужих героїв, переважно катів українського народу. Цього захисту не провели на державному рівні відразу, прийшовши до влади, через державні інстанції, не провели, а лише, стоячи на напівзігнутих у колінах ногах і тремтячи, озираючись Бог-зна на кого, обережно, делікатно, толерантно пробували заводити мову про свої національні права, зовсім не захищаючи Українську Державу від антидержавних дій сепаратистів у регіонах.

Але ж мають з'явитися нові сили, влитися в Комітет захисту України, стати поруч із досвідченими політиками й спасти Україну. Нам тільки треба раз і назавжди закарбувати у своїй генетичній пам'яті, що в нас єдиний у світі ворог — імперська Росія, і робити все можливе, щоб не потрапити в його павучі, липучі, облудні імперські тенета. Переконаний, жоден народ у світі не має такого моторошно невідчепного протягом століть і століть, жорстокого, кримінально підступного ворога, якого на наше нещастя маємо ми, українці. Цей ворог, як і належить ворогу, не знає ні гуманності, ні толерантності, ні обов'язковості. Він реагує тільки на силу, на рішучий опір.

Попробуйте відігнати свиню легенькими відштовхуваннями ноги, вона ще дужче, настирніше лізтиме на вас. А от як ви вжарите її ніском черевика по п'ятачку, отоді вона відскочить.

19.05.2010. Ну, не наші ж, не українські герої, оці їхні Суворов, Кутузов, Нахімов, Корнілов, Пьотр Первий, Єкатеріна Вторая і так далі. Це нас, школярів минулого століття, особливо 50-х років учили, що вони наші. І не наші Пушкін, Лермонтов, Достоевський, Толстой, Чехов. Геніяльні митці, чудові, але не наші. Це все постаті їхні, російські.

У нас, українців, свої герої, як і своя історія. Князі Святослав, Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, Данило Галицький, Дмитро Вишневецький (Байда), Петро Конашевич-Сагайдачний, Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Пилип Орлик, Іван Богун, Максим Кривоніс, Максим Залізняк, Іван Гонта, Триста учнів — героїв Крут.

Загроза прискорить формування нації

21.05.2010. Перед Україною, перед українцями, перед кожним українцем невблаганний час жорстко поставив нові, небувалі випробування на міцність, монолітність, стійкість, відпорність, самозахисність. Раптом після п'яти років розхолодження, розмагнічення, життя в тепличних демократичних умовах під захистом Президента Ющенка перед нами виринули з пекельного московського дна монстри Путін, Медведєв, Янукович, вовкодавний Д. Табачник і ціла табакерка покидьків-українофобів і заходилися терзати Україну, нищити, підминати під московсько-імперське іго.

В опорі цим чорним намірам ворогів України, в непримиренній, безкомпромісній боротьбі за відстоювання своїх українських прав на вільне, державне, незалежне життя України має віродитися українська нація з українською мовою, культурою, традиціями, історичною пам'яттю, з українською душею. У відродженні, формуванні української нації запорука успіху проекту "Українська національна демократична, самостійна держава", який, започаткований Богданом Хмельницьким, волає про своє здійснення до кожного українця ось уже понад 350 років, з часів лиховісного Переяслава.

Саме поява на життєвому горизонті загрози знищення і має прискорити формування української нації. У таких екстремальних історичних умовах загострюється не тільки розум, а й інстинкт самозбереження у населення даної української території.

Ми вже прокинулися. Або ми об'єднаємося в націю нарешті й підемо боєм проти монстрів-окупантів і переможемо, або лишатимемося й далі просто безликим населенням, і нас переб'ють поодинці.

Монстри звіріють. Але й козацький дух наш міцніє.

Невже ми — ніщо?

23.05.2010. Щоб оце якесь пройдисвітське, нахабне, безсовісне до тваринячости повчало Україну, як їй навчати своїх дітей, якої мови, якої історії, та не може цього бути! Треба нам уже зовсім опуститися нижче рабів, щоб витерпіти таке, щоб не примусити цей режим, аби він прибрав од освіти оце вовкодавче ніщо.

Якщо не доб'ємось усунення Табачника, не відіб'ємо в іншого україноненависника на посту віце-прем'єра непереборного бажання запровадити "спільну" нам історію з російською, тоді й ми станемо перед Україною, перед історією, перед нащадками тим, що носить ганебне означення: "ніщо".

Щоб не сповзати з українства в малоросійство, частіше читаймо, як Євангеліє, наших Донцова, Міхновського, Липинського, Маланюка, Огієнка. А ще Щоденник Олесь Гончара.

Нести свій хрест!

Ось що нам треба знати!

"Заялозеною фразою звучить у нас: "Христос воскрес, воскресне й Україна з Ним". Чи конче?.. Пригадайте, що відповів Христос тим, які домагалися цього воскресення: "Чи можете пити чашу, яку я п'ю?"

Чи нести хрест, що я несу?"

Це страшне питання хай встане перед нами в усій його маєстатичній величі. Бодай перед тією когортою "ізбраних", які з многих "званих" прагнуть іти на чолі нації в її поході із смерті до життя..." (Д. Донцов. "Від містики до політики").

Як бачимо, ніщо даром не дається. Кожен державний народ несе свій хрест, то й має державу, і самостійне життя, і вписаний в історію. А ми несли-несли свій хрест, та й випустили з рук, пішли на легші роботи — "водоносами" й "дрворубами" до чужих, державних народів. І ждемо волі, незалежності, як манни небесної. А ви хоч торби пошили за 18 років відновленої державності? Для збирання тієї манни пошили торби?

Зацвіла молода калина

У нашому садку цієї весни зацвіла молода калина. Вона з'явилася кілька років тому маленьким росточком, і ми довгий час не могли визначити за листям, хто воно таке. Нагадувало і клен гостролистий, і калину. Я чомусь схилився до того, що це клен.

І ось вона зацвіла білими кетягами-кружечками: по краях вінчиком в один ряд — білі чотири-п'ятипелюсткові квіточки, а всередині — кремово-зеленкуватий, дрібний-дрібний цвіт без пелюсток.

Тепер у нас повноцінний український сад із цією калиною. І де вона взялася? Не саджали її. Олена каже, що це пташки занесли нам у сад калинову насінинку.

Для мене, містика, несподівана поява в нашому садку калини і зацвітання її саме цієї весни — добрий знак для України.

Борімось!

І все ж Ющенко для нової України (хочемо ми того чи ні) — *це постійна величина демократичності, національної свідомості, патріотичності*. За цією величиною мимоволі тепер визначатимемося — падає наше суспільство чи зростає.

Пора, давно пора сказати у вічі кожному в Україні, хто не знає і не хоче знати української мови:

— *Як вам не совісно? Ганьба!*

24.05.2010. Хай нас не заколисують брехні окупаційної влади. Проганяймо сон розуму, щоб не проспати України.

Борімось!

25.05.2010. Учора над нашими садами зранку малювали небо янголи, підбираючи найніжніші тони блакитних і білих кольорів. А під обід їх змінив хтось могутніший і почав густо заставляти блакитне тло еллінськими скульптурами неймовірно карколомних ракурсів з крутими зломами, залишеними на них часом. Не встигли ми намилюватися цим видом, як рішучою рукою Могутця вся ця тематична виставка була зметена з небесної блакиті, а натомість на обрії, з-під сонця стала швидко рости темнююсина туча й ще здалеку грозитися меткими блискавками. Озвався грім, оманливо добродушний поки що, мов буркотіння задоволеного взяткою джмеля.

Ми сквапно перевдяглися, замкнули свій будиночок і пішли до околиці міста. Грім усе дужчав, й у світі темнішало. І вже перед самим тролейбусом, коли ми заходили до салону, на асфальт дзвінко впали перші краплі озонної води.

А сьогодні із самого ранку обложний дощ, сиро. Піджачна погода. Мені привалило роботи — вичитати півтисячі сторінок рукопису сьомого тому "Реабілітованих історією". Списки і списки репресованих — розстріляних, розстріляних, розстріляних у 1937, 1938, 1941 — 1945 роках та засуджених на 8, 10, 15, 25 років. Із села Коритня Монастирищенського району (тепер Черкащина) *на честь 20-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції* було розстріляно 63 колгоспники, починаючи від голови колгоспу, голови сільради і закінчуючи рядовим конюхом, а всього із цього села було заарештовано та розстріляно понад 100 осіб.

Така була історія мого бездержавного народу, який на сотні років випав був із світової історії, і з ним що хотіли, те й робили московські катюги. Зараз вони нам хочуть знову нав'язати спільну "історію", а потім і Союз імперський.

Боже! Як мерзотно стало в Україні...

29.05.2010. Міністр освіти Табачник сказав, що повикидає з підручників "брєдятину" про Голодомор-33 в Україні.

Ну, хіба це не моральна потвора, яка топчється по священній пам'яті мільйонів жертв Голодомору? Це — нелюдь! І той, хто його поставив міністром освіти й не зважає на численні протести українського суспільства, хіба ж не така сама або й ще більша моральна потворище? Два чоботи — пара? Тільки той, що вище, розтопаніший.

Боже! Як мерзотно стало в Україні після приходу до влади цих московських прихвостнів!

Як же далі жити під цією московською окупацією? Чого ж ми такі мляві у своїх протестах? Чого львів'яни позавчора не вийшли масово з протестами, коли приїздив до них Янукович? Хто ж, як не вони, мали сказати наше найвагоміше, найвідпорніше "Ні!".

Брак націоналізму в народі

30.05.2010. Натрапляю в пресі на слова Миколи Міхновського про брак націоналізму серед широкого загалу і про те, яким це нещастям обертається для України. Ось вони, ці слова, вдумаймося в них:

"Головна причина нещастя нашої нації — брак націоналізму серед широкого загалу. Націоналізм — це велетенська і непереборна сила. Під її могутчим натиском ламаються, здається, непереможні кайдани, розпадаються великі імперії і з'являються до історичного життя нові народи, що довгого часу були під чужинецькими гнобителями".

Замість того, щоб на повен голос пропагувати український націоналізм у ЗМІ, по телебаченню, радіо, в школах, вишах серед молоді, ми самі боязко вимовляли його всі 18 років Незалежності або відмовчувалися, коли російські шовіністи нас звинувачували в націоналізмі, й боялися пояснювати день і ніч кожному — і другові, і залятому московському ворогу, що націоналізм — це патріотизм, любов до Батьківщини і що *без націоналізму, тобто патріотизму ще не встояла жодна у світі держава, не вижила жодна нація.*

То ж пропагуймо хоч зараз націоналізм з усієї сили, щоб заглушити пропаганду російського шовінізму, яку розгорнула промосковська влада, що увірвалася в українське життя через брак націоналізму в нашого електорату.

1.06.2010. Запрошують на врочисте засідання, присвячене Дню преси. Мене запрошують як ветерана преси.

Ну, куди я піду? Кого слухати? Окупантів? Вітання буде від президента. Якого? Чийого? Антиукраїнського?

Це всеодно, що йти б слухати вітання фюрера. Хай воно їм пощезне, те їхнє привітання. Ще ж там треба й у долоні плескати.

О, не хочу! Осоружні. Чужими від вас тхне, як від вовків. Чужими!

2.06.2010. Завтра в "Україні" звіт Януковича за 100 перших днів його правління.

І знову, як ще кілька місяців тому їздили делегацією з нашої області на зустрічі з Президентом Ющенком, їдуть на завтрашній захід. Ті ж самі їдуть. Учора вони будували з Ющенком незалежну Україну, а сьогодні з Януковичем нагинають її до Москви, розвалюють по цеглинці. Се ля ві!

Як це дико! Особливо дико, що їдуть і не клерки, а так, охочі, як ті собачки — гукнули, і воно (таке ж патріотичне!) хвоста підігнуло, вушка прищулило й побігло дрібненько на поклик.

О люди! люди небораки!

Нащо здалися вам царі?
 Нащо здалися вам псарі?
 Ви ж таки люди, не собаки!

Зна-ав Шевченко нам ціну, знав. І попереджав нас, утримував од схиляння аж до хребтодужжя.

Розпрямляймося нарешті!

Усе жду, коли ж озветься, заgrimить словом істини, наступально-оборонним словом В. Ющенко, спасенним Словом для України.

А чи заговорить? Мусить. Він же українець.

Молодь дає точні оцінки маріонетковій владі

Тринадцять молодіжних організацій Сумщини заявили про участь у новоствореному молодіжному рухові "Спротив". У його меморандумі говориться:

"Дії нинішньої влади є такими, що підривають державність, суверенітет України та її авторитет у світі. Режим Януковича своїми діями демонструє, що є маріонетковим і продовжує багатовікову війну московської імперії проти українського народу".

3.06.2010. Читаю в Ігоря Качуровського:

"Відомо, що з нашої мови вилучено 40 тис. слів. Частину з них заступлено словами російської мови, а частину т. зв. "совєтизмами". (І. Качуровський. "Про почвірну еволюцію мови". "Київ, ч. 12, 2005).

Оце так розбій! Де ж наше українське прокляття Москві?

В агресивно-ворожому оточенні

Яке ж ми стихійно нерозумне ополчення, як запроклинали В. Ющенка деякі наші письменники з іменем. А ось мудрий чоловік із Чернігова Микола Михник через газету "Україна молода", 3 червня 2010 р. дає об'єктивну оцінку постаті Ющенка і його п'ятирічній роботі:

"Ющенко й сьогодні залишається для московської влади ворогом №1, бо є символом демократії, бо вижив після планового отруєння, бо дійсно обраний не підконтрольними кланами, а українським народом, якому ні разу не зрадив, працюючи п'ять років в агресивно-ворожому, амбітному і корумпованому оточенні".

Відомий і чесний (яка рідкість!) публіцист Анатолій Стріляний у жовтні 2009 р. писав: "Ющенко розумів, що скажуть оці самойлики, які донині ще в більшості. Але він це робив, вважаючи, що якщо не він, то вже ніхто. І це правда".

Ющенко створив Українську демократичну державу з першими проривами в наше національне українське життя.

5.06.2010. Правду ж каже Володимир В'ятрович (дай Боже йому здоров'я і успіхів у житті!) в інтерв'ю "Слову Просвіти", ч.22 ц.р., коли згадує п'ятирічну каденцію Президента В. Ющенка:

"За ці п'ять років відбулося дуже багато незворотних демократичних змін, які неможливо перекреслити. Хоч нова влада показує свою абсолютну реакційність, прагне зупинити ініціативи останніх п'яти років. Очевидно, це приведе до повного краху нинішньої влади, бо влада, яка прагне все повернути, не має шансів".

6.06.2010. Найдемократичніша демократка Росії Валерія Новодворська раптом радить Західній Україні від'єднатися від материкової України.

От вам і російський демократ, а мислить, як найзапекліший російський імперіяліст. Та про це тільки й мріє Кремль із тими двома карликами ума, моралі й росту.

Та найпечальніше те, що й деякі гарячі галичани також інколи висловлюються, мов несповна розуму люди, про від'єднання. Та коли б така трагедія сталася, то Росія враз поглинула б Україну, а потім розквітлася з незалежністю Польщі, а разом із нею і зі Західною Україною.

Викиньмо з голови ці думки сліпороджених політиків і борімося за Україну Соборну, Незалежну й Вічну.

Москва в наших душах

Не зрозуміло, чи поважні, елітні люди в нас розігрують із себе простачків, чи, може, й справді є такими, коли звинувачують Ющенка в тому, що він "не все зробив", "мало зробив" для утвердження демократії й націоналізму в Україні. А Москва не дала! Ну, не Януковичу ж він програв вибори, а Москві.

Та ще ж і яка Москва! Подумаймо!

На Ющенка тиснула Москва, не тільки та, що ззовні, коло Кремля, а й *Москва в наших україно-малоросійських душах*. І ця, друга, внутрішня Москва найстрашніша, бо це за давнена, хронічна наша хвороба. Нам нічого так не кортить, а тільки дай дружбу з Росією, хоч та Росія не дозволяє і на хвилину дихнути, як нам самим хочеться, вільно незалежно-державно. От буде така *задушлива* дружба, буде в нас і хліб, і до хліба, і міфічна вже ковбаса по 2,60 рубля за кіло, і кози в золоті.

А от скільки не казав, не переконував нас Ющенко в тому, що коли ми матимемо свою Державу з українською мовою (єдиною державною!), українською культурою, своїми звичаями, історією, то й усе в нас буде, як у людей — нормальне заможне життя без загарбницьких російських воєн, без організованих із Кремля голодоморів, політичних репресій, життя, гідне людини.

Не повірили. Висміювали ("читає нам лекції"). Не прислухалися. Москва в душах скомандувала: "За Януковича!" — і ми, як зомбоване бидло, послухали ворожої команди й віддали свої голоси не Україні, не Ющенку, а найзапеклішому нашому ворогові — Москві.

Що ж, починайте гризти лікті, бо кусати вам скоро буде нічого. Вас ізнову одурили.

А з Ющенком ми б добудували свободу й патріотизм в Україні — найбільші гарантії нашої Незалежності.

Читання...

Пригадую із задрістю, яке щастя оповивало мене в дитинстві при читанні книжки. З чим це можна порівняти? Ну, хіба що з кухлем колодязьної води в спеку. Чи з перепочинком після того, як набігаєшся, що аж п'яти вже терпнуть, і ось упадеш на зелену теплу траву горілиць і дивишся зачудовано в небо, високе, голубе, в білих легких хмаринках, що летять, летять безшумно, тільки кров у твоїх вухах гухкає, і ти з тими хмаринками теж лежиш, бо й земля під тобою легенько пливе.

Ні, це все не те. Те, тільки не все. Це як несподівана цукерка... Для твоєї малої душі. А може, як музика улюбленого твого Верді чи Бетговена, якою ти не раз був піднятий в дорослому житті вже так високо душею аж за оті біленькі хмари, в безмежну блакить неба.

Мабуть, це був стан праведника, коли б він розмовляв з Богом. Оце найточніше.

Не запродуймо душу чужому!

Застереження

Мені здається, є серйозна небезпека від надмірного захоплення російською (ну такою ж братньою!) літературою. Певна річ, треба читати Льва Толстого, і Пушкіна, і Буніна, і Лермонтова, і нашого-їхнього Гоголя, і Чехова, і Купріна, і перечитувати, і любити, але й матися на бачності, бо це, як наркотик, може настати звикання до цього іконостасу імен, наче до рідного, свого, за яким істинно своє може відійти на другий план. І вже ти, не зчуєшся й коли, станеш мислити мовою не рідною, а чужою, мовою твоїх улюбленців, ще не підозрюючи, що ти переходиш у категорію людей, які є "ніхто", які відпливли од свого, рідного, але й не пристали до чужого, бо там ти всього-навсього "чужий".

Отож, біймося наркотичної дії російської літератури на нашу покладисту українську натуру, великої літератури, та *не нашої*. Збагачуючи свою душу чужим, не запродуймо водночас її чужому.

Потримайся, Мово!

10.06.2010. Нашій мові доведеться ще потерпіти від заклятих ворогів, витримуючи тиск, образи, блюзнірство цих покидьків людства, безбатченків, кремлівських лакуз, космополітів, яких ми, рідна, батьківська Мово, допустили до влади.

Потримайся, Мово, ще трохи (ти ж стоїш уже тисячі років!), поки ми зберемося на силі, щоб прогнати оцих окупантів.

"Хто ватажком?.."

11.06.2010. А без лідера ніяк не можна добитися перемоги. Та не сякого-такого, не чергову якусь промосковлену-підмосковлену ляльку треба нашій опозиції, а справжнього Лідера, мудро-державного.

...Хто ватажком
Піде перед вами?
Хто поведе? Лихо, діти.
Лихо мені з вами...

Казав Шевченко, наче дивлячись на нас сьогоднішніх, які прогавили лідера, не підтримали, згордували ним.

Хто ж тепер здійснить булаву? А комусь же доведеться. Україна чекає. Україна стогне під чужокровними, чужодушними, чужовірними окрутенцями.

12.06.2010. Серія антиющенківських статей пройшла наскрізь "Літературну Україну". На одну, яка розтяглась аж на 3 сторінки в газеті, я не втримавсь і надіслав репліку на захист імені й діянь Президента В. Ющенка, від нападок автора, славнозвісного критика і поета. Статті брутальні, малоросійськи дурні, безсовісні, писані відомими літераторами. А в учорашній "Літературній Україні" виступив дуже відомий правозахисник так грубо, обзиває Ющенка останніми словами, як французький бендюжник. Закликає захищати від Януковича і його зловісної окупаційної команди демократичні, національні права, європейський напрям розвитку України. Тобто захищати те, що забезпечував п'ять років для суспільства Ющенко, всупереч змовам Януковича з Тимошенко і змовам Тимошенко з Кремлем. То де ж твоя, чоловіче поважний, елементарна логіка?

оцінки багатьох інтелігентів?

Вірю в ясний розум молоді. Вона вже створила молодіжний рух "Спротив". Вона вже бореться!

Може, це майбутній лідер?

Усе вирішилося таким чином. Екс-голова СБУ 44-річний Валентин Наливайченко очолить "Нашу Україну".

Віктор Ющенко відходить від політичної боротьби.

Схоже, що Наливайченко буде спадкоємцем, продовжувачем державницької лінії Ющенка? Наливайченко виступає з проектом нової Конституції України. Інтенсивно об'їздить регіони держави. Інтелектуал, гуманітарій.

Може, це майбутній лідер нації?

О, Україно! Хоч маленька надія зажеврила...

Читаймо: Що там росіяни про себе?

14.06.2010. А чого б нам не перечитувати щирих оцінок російської імперської суті, даних видатним росіянином В. Розановим у своїй передсмертній книзі "Апокаліпсис нашого часу", випущеній 1918 року.

"Мы, в сущности, играли в литературу: "так хорошо написал". (Далі в перекладі Є. Маланюка). І все полягало в цім "гарно", але *що* написав — цим ніхто не цікавився. Змістом своїм література російська є така мерзота, така мерзота безсоромности й цинізму, як жадна література... Вона цікавилася лише тим, "як вони кохались" і "про що вони розмовляли".

Наскрізь прогниле царство й смердюча революція. Оволоділи ж, на біду й згубу 1/6 частиною суходолу і оволодівши, в дійсності зіпсули 1/6 частину суходолу. Планета не стерпіла й перевернула все.

...На сході ограбували й споїли бурятів, черемисів, казахів, ограбували Арменію й Грузію, заборонивши навіть слухати рідною мовою свою православну літургію. Ой, леле... сам чув у Тифлісі. В Європі з'явилися Герцен і Бакунін і "внесли соціалізм", якого "от саме бракувало в Європі".

"Поміж Європою і Азією ми з'явилися власне "межи недоумками", власне нігілістами, не зрозуміли ні Європи, ні Азії. Лише всюди пияцтво, каламуть і бруд принесли".

Малоросам, які всі п'ять років допікали Ющенку за недостатню "дружбу" з Росією, може, оці сповідальні слова росіянина В. Розанова підуть у науку. В оце російське болото ви прагнете, так охоче, з таким ентузіазмом оддавши свої голоси московсько-підданому Януковичу? Насолоджуйтеся самі в тій імперській азійській клоаці, тільки для чого ж ви Україну в те болото тягнете?

Та розпинайте ж Варавву!

16.06.2010. Зараз можна чути від дуже пасіонарних патріотів такі "розумні" сентенції напополам із прокляттями:

— І що той Ющенко? Нічим не запобіг, щоб національно-демократичні перетворення не знищив його наступник. Та й зробив він мало, згаяв тільки час. А от Янукович прийшов і за перші 100 днів стільки всього встиг, показав такі рішучі кроки, поламав усе, що було до нього. Оце стиль роботи, оце по-державному!

Що ж зробив і далі робить Янукович?

Він потоптом пішов по всіх законах, по Конституції України, по самій Україні, по найдорожчому для України — по українській мові, по вітчизняній історії. Якби ж і Ющенко таким чином почав іти навпростець, демократизувати Україну через ламання статей Конституції, то ми б так і стояли *на нулю*, не просунувшись ні на крок до цивілізованого демократичного суспільства, а навпаки, впали б у яму, в провалля авторитаризму, а то й деспотії.

А так ми за п'ять ющенківських років, незважаючи на скажений спротив, підривну роботу Москви і Ю. Тимошенко, комуністів та "регіоналів", таки мали й демократичні, і національно-патріотичні начала, за відновлення яких тепер боремося з окупаційною клікою.

Одне слово, якби Ісус Христос діяв, як розбійник Варавва, то людство не мало б найгуманнішого вчення — християнства, й Ісуса не розпнули б, так, як і Варавву.

Що б там не говорили, я переконаний, ця банда довго не протримається. Прокрадеться. А значить, не поліпшить життя українців. Паразитів народ не потерпить. Так буде!

Не можу змиритися з тим, як проголосували центральні області, у тому числі й мої Полтавська та Черкаська, і навіть Волинська й Рівненська, віддавши в 5 — 7 разів більше голосів за отакого чужака, ніж за українського Президента України Віктора Ющенка.

За що ж ти голосувало, моє лихо? Невже в тебе зовсім згоріли мізки від горілки, ледарства думати, любити рідну землю, мову, свою державу, яку тобі виборювали віками твої попередники, кладучи свої голови за неї.

Нічого тобі, полтавцю, черкасцю, не треба, тобі б тільки напхати пельку, далі нічого не хочеш ні бачити, ні чути. А тобі ж пояснював Ющенко, що заживеш ти по-людськи, пристойно тільки тоді, коли матимеш свою державу, свою українську мову, як почуватимешся не московським холоуєм, а українцем.

Не послухав. Тепер жди, коли тебе нагодують ці окупанти. Утратиш свою державу, будеш і сам, і сини твої, і внуки знову класти голови за Росію в її безкінечних війнах. І служитимете не в теплій Україні, а по Сибірах, Далеких Сходах, Колимах. Там і в тюрях вас триматимуть, якщо заробите. Зате ж "навіки разом" з Росією, яку ви безтямно любите, бо так було давно вже заведено в Україні: любити ворога й ненавидіти своє, українське.

Коли, коли ти впустити у свою заморожену душу Україну?

Арабське прислів'я говорить досить дотепно: "Якби криком можна було збудувати дім, то осел уже давно б збудував ціле місто". Може, це й про мене?..

О, не умертвляйте своєї душі!

Що таке рідна мова і чужа мова, взята напрокат та ще й на все життя, замість рідної? От сьогодні із самого досвіта йде дощ. Мимохіть почав я добирати синонімічні ряди до оцього „дощ іде“. І що ж мені відразу згадалося, виринуло з глибин пам'яті, майже із забуття. Виявилось, що дощ -"припускає", "накрапає", "падає", "паде", "мрячить", "мжичить", "лопотить", "імжить", "мжить", "чинбарить", "порощить", "лле", "лле, як із відра", "сіється", "капотить", "крапає", "шумить", "аж пищить", "періщить", "пере", "обставляє", "квасить", "прасує", "барабанить", "шамотить", "шелестить", "порощить", "аж бульби схвачуються", "не перестає", "не вщухає", "аж сивіє", "дощ так і пужонув", репіжить", репігає", "дощ, як крізь сито", "аж плющить", "плюскоче", "парить", "хлюпає", "хлюпоче", "хлющить", хляпотить", "хльостає"...

А тепер хочу згадати якісь синонімічні ряди до російського: "дождь идет". Крім "льет", "моросит" нічого не спадає на думку. Це не тому, що в російській мові бідно на синоніми. Спитайте корінного росіянина з російської глибинки, і він вам їх десятками назве до багатьох слів своєї мови. Але ми, чужаки в їхній мові, не знаємо тих синонімів, ми знаємо тільки *ярличок* до того чи іншого предмета, явища, дії, означення. Під тим же ярличком — пустота, не наповнена для нас ні емоціями, ні барвами, ні напівтонами значень і звучань.

У чужій мові живучи, замість своєї, ми дебіліємо, стаємо недоріками, відторгнутими від емоційної стихії слова. Чуже слово для нас емоційно не заряджене, знеструмлене. За ним лишилася єдина функція — термінологічна. Таким чином, перейшовши в чужу нам, ту ж російську мову, ми фактично говоримо не живими словами, а *термінами*. Точніше кажучи, від переходу на чужу мову, ми умертвляємо свою душу. Пів лиха, коли хоч у сім'ї чи в колі близьких друзів можна ще спілкуватися рідною мовою, тобто відживати душею. А якщо ви повністю порвали з рідномовним середовищем?..

О, не заздрю вам!

Напористий дощ. Правда ж гарно? Особливо коли його спостерігаєш із вікна.

62%

26.06.2010. Росіяни вважають *найбільшим своїм ворогом* українців. З якої це речі 62% російського народу має мене, українця, за найстрашнішого ворога? За що? За те, що я, як і ті ж росіяни, хочу мати свою незалежну державу, жити в ній, під її захистом від зазіхань на мою волю різноманих загарбників? За те, що не хочу більш бути рабом, "грязню

Москви"? За це вони готові мене знищити? Так чи є в цього народу здоровий глузд, совість людська? Невже ці люди, цей народ належать до християн, до православних вірників?..

27. 06.2010. *Приплентач московський.* Яке точне слово? Якраз під оцю владу, яку нав'язала нам третина населення — переважно ті ж московські приплентачі та ще довірливі мікро-малороси.

Бідні українські бджоли

3.07.2010. Письменник, політик, дипломат, інтелектуал. Так багато зробив добра для оборони демократії за часів Горбачова, для становлення Української Держави. Спасибі й спасибі йому велике. Але ж на старості літ став наче себе корегувати, раптом поділив українців на "туподумних селяків", інтелектуально недорозвинених і на міських супер-інтелектуалів. І цей поділ потрібен йому в першу голову для того, щоб принизити "селяка" Ющенка, перед "інтелектуалкою" Ю. Тимошенко та й звалити всю вину за загальмованість реформаторства в Україні, за недорозвиненість демократії на Ющенка, знявши основну вину зі ставлениці Москви Ю. Тимошенко.

Інтелектуал, а заблудився в трьох соснах. А змова Верховної Ради проти української мови, збирання 300 голосів за впровадження другої державної мови — російської, від чого врятував Україну не хтось інший, а Ющенко. А змова Ю. Тимошенко (її ініціатива) і Януковича про зміни до Конституції, щоб обирати президента в парламенті, щоб підвищити прохідний бал у парламент, тобто змова про поділ влади на двох. Від цього "інтелектуалізму" Юлії врятував Україну "тугодум", "селяк" Ющенко. Чого ж ми, такі "інтелектуали" — еліта нації забуваємо про ці саможертвні дії Президента, це змагання власне одинака, зрадженого, з Москвою і українським Примосков'ям — п'ятою колоною, а ще більше — з *Примосков'ям у наших головах і душах* — цим лакейським малоросійським "меншобратством" перед "великим", "старшим братом" — Росією. Протверезував Ющенко наші промосковлені за 350 років російської колонізації мізки й душі, аж поки втратив свій рейтинг, "довіру" нашу до щирого Президента-патріота.

Та нічого! Понад 1,5 мільйона його прихильників зосталося таки. І ця цифра ще буде приростати мільйонами, як малорос переконається, що Янукович і "регіонали" прийшли не служити Україні, добробуту маленького українця.

А ще хотілося б запитати інтелектуала, хто ж такі в нас в Україні були і є "селяки" Павло Тичина, Олесь Гончар, Микола Вінграновський, Іван Дзюба, Роман Іваничук, Іван Драч, Дмитро Павличко, Юрій Мушкетик, Григорій і Платон Майбороди, Олександр Білаш, Микола Жулинський, Леонід Талалай, Роман Дідула, Петро Сорока, Петро Кононенко, Василь Симоненко, Володимир Панченко, Євген Гуцало, Петро Засенко, Володимир Дрозд, Дмитро і Григорій Білоуси, Григорій і Григір Тютюнники, Іван Власенко, Дмитро Головка, Борис Олійник, Михайло Слабошпицький, Володимир Поліщук, Василь Пахаренко, Василь Шкляр, Олег Черногуз, Василь Голобородько, Володимир Коломієць і т. д. (і сотні, і тисячі знаменитих "селяків"-українців!). Невже це армія, нація "тугодумів" чи ще як там їх хрестить інтелектуал — "пасічників"?

Бідні українські бджоли. Як же вам не поталанило.

9.07.2010. У Жуля Ренара вичитую в "Щоденнику": "Батьківщина. Ніхто не стане міняти свій край заради краси пейзажу".

Може й так. Заради самої краси — ні. Але заради вигоди чимало таких, що міняють і Батьківщину, і красу на хтозна що. Скажемо, заради "северних надбавок" багато вербувалося в російське Заполяр'я, Тюмень тощо.

З якоюсь домішкою моторошності іноді згадую своїх знайомих (однокласників, однокурсників, односельців), яких доля занесла на все життя в ту ж Росію. Мені здається, що вони там, на чужині не живуть, а якимось тимчасово перебувають, перебиваються, доживаючи свого віку. Начебто в якомусь тимчасовому гуртожитку з надією на свою домівку, чи ще страшніше, в будинку престарілих уже без будь-якої надії.

Навздогін сказаному. А хіба вдома, в Україні нам дають жити по-людськи, по-українськи оці чужаки, оці олігархічні "воротили", яких ми ще й поблажливо називаємо "донецькими". Ворожа, промосковська, підмосковська, московська нечисть псує нам життя ось уже близько двадцяти років нашої державної Незалежності.

Та прислухаймося хоч тепер до Ющенка! (Тривожне попередження)

Ось що він сказав у інтерв'ю телеканалу ІСТУ в передачі "Факти".

"Стати членом НАТО — це отримати акцепт на дійсну українську незалежність. А найбільша загроза для нашого суверенітету; — це російська агресія, в тому числі мілітарна". (Курсив мій — В.З.).

Найбільша загроза від Росії, "в тому числі мілітарна". Хай відчує своєю шкірою, своїм інстинктом самозбереження кожен росіянин в Україні, що це значить.

Російські ракети, російські бомби падатимуть не тільки на українські оселі, а й на домівки росіян в Україні так самісінько. Тож почувайтесь українцями хоча б в інстинкті самозбереження перед смертельною небезпекою, якою загрожує всім нам Росія.

Боронімося від московського агресора разом. Він і тільки він, "рідненький" Кремль, загрожує усім нам, сущим в Україні, незалежно від національності! Чуєте, більш ніхто серйозно не загрожує, тільки ваша єдинокровна Росія. Ваш протестний голос протверезить ваших співвітчизників у Кремлі, в Москві, в Росії.

Не мовчіть!

15.07.2010. Одні все життя ганяються за нагородами, всілякими там орденами, званнями, медалями, інші живуть так, що нагороди ганяються за ними, дуже відстаючи, часто так і не наздогнавши своїх достойників за життя.

Наскрізь продажні

Верховна Рада наскрізь продажна. Учорашні БЮТівці, НУНСівці непристойно масово переходять у кліку Януковича — в коаліційну більшість. Це така ганьба, таке ганебище! Цинічно посміхаючись перед екраном, голова Верховної Ради називає ціну за продану честь, совість і довіру виборців — за перехід у коаліцію Юді тепер платять, виявляється, 3 мільйони доларів. І ніхто з решток недопроданої опозиції не протестує, не блокують роботу парламенту, бо, мабуть, самі націлюються на зраду України.

Немає, не створено опозицією нестерпного морального клімату для зрадників, цих "тушок". З ними вітаються, спілкуються, мов би так і треба.

Та цим юдам руки гріх подавати, бо може відсохнути! Їх треба день і ніч безчестити від імені українського народу, України.

А що ж ми, український народ? Чого ж ми терпимо цих покидьків, цих шахраїв? Вони ж продають Україну!

Будьмо ж народом!

21.07.2010. Отак собі дивишся в черговій поетокнижці Павла Вольвача на рядки про його час народження — 9 жовтня 1963 року. І скорше емоційно, ніж просто подумки переносишся в той 1963-ій.

Весна, травень, Одеса. Дача Ковалевського. Нас понад 20 молодих, завзятих, романтичних, повних сподівань од майбутнього, задивлених у те майбутнє, своє і України. І з нами молодий, поетична надія України Микола Вінграновський — стоїть на самому початку своєї геніяльної путі. І ми ловимо кожне його слово, розквітаємо від його вибухово-ніжних українно-українських метафор.

А цього хлопця — Павла Вольвача, виявляється, ще й на світі нема. Восени він прийде на світ Божий. І хто б міг подумати, що то з'явиться талановитий духовний син Вінграновського, подружиться з ніжноукраїнським метром, освітиться його живлющою поезією. Читаю, вичитую в Павла з поезії з присвятою — *"Миколі Вінграновському, незникому"*:

Ви такий мені є — над плачі і платки -
 Фіолетово-флейтова музика.
 З позаземних рівнин золоті завитки,
 І у хмар ваших губи усміхнені.
 От і все. У своє знов мій мріється шлях.
 Повз вечірне розвітрене дерево...
 За горби, за міста в золотавих джмелях...
 Синьо світиться вами душа по краях
 І веде все, й витає попереду...

Не будьте перегноем!

23.07.2010. Не слухаєте своїх, не послухали нашого Президента Ющенка, коли він закликав перетворюватися з населення в націю, з малоросів на українців, ідентифікувати себе з українством, то послухайте хоча б чужого, російського Столипін, що він казав для науки своїм росіянам:

"Народи забувають інколи свої національні завдання, але такі народи гинуть і перетворюються в перегній, добриво, на якому виростають і міцніють інші, сильніші народи".

Наше, українське національне завдання — бути українцями, а не хохлами, попихаками в Москві і в цієї мерзоти — "п'ятої колонії" московської в себе вдома. Наше українське національне завдання — стати українською нацією на базі етнічної сутності, на базі української культури, історії, традицій, звичаїв. Наше найближче національне завдання — вступити до НАТО, щоб захиститися, урятуватися від російської агресії, від російської окупації.

Оце все нам говорив Ющенко, пробував це здійснювати, як міг, як зумів. Ми його не почули, не схотіли слухати з першої його патріотичної фрази, і потрапили тепер прямісінько в руки окупантів.

24.07.2010. Цікаво у Володимира Солоухіна в "Последней ступені" про співпереживання у вірші, в прозі. Без нього не може бути ніякого мистецтва, а просто матимемо інформацію у формі вірша чи статті. Цікаво. І як точно!

25.07.2010. Цей їхній патріарх "усія Русі" Кирил поводить, як найпаскудніший російський шовініст. Візитує оце в Україні, мов окупант. У своїх виступах-проповідях кричить, наче більшовицький мітингар за єдину православну русську церковь, об'єднану, нацьковує довірливу нашу паству проти Української православної церкви Київського патріархату, і вже лунають зрадливі голоси за ліквідацію УПЦ Київського патріархату.

І це називається слово благодаті? Оце такий слуга Господній? Та він звичайнісінький кагебіст у попівській рясі.

Окупаційна влада так затиснула нас, що за кілька днів вояжу цього російського клікуші ніхто ніде не подав жодного голосу протесту. На охорону порядку кинуті тисячі міліціонерів.

26.07.2010. Скільки б не було ворогів ув Україні — вони минуші, не вічні. Вічна тільки Україна! А вони — "роса на сонці".

З цим живімо, не випускаймо з рук зброї — української мови. Вона — наш панцир, спілкуймося в Україні всі поголовно тільки нею будь з ким — і ніхто нас не переможе.

Ніхто!

Але ж спілкуймося! Своєю і тільки своєю всі 24 години на добу!

Навздогін сказаному. Якщо ж ти раптом проявиш легкодухість і заговориш із співрозмовником російською, то всовістися сам себе, і хай тобі стане гірко і юдно на багато днів за зраду великого — України, а якщо ти ще не доріс до розуміння цього, то просто за зраду самого себе, за те, що даєш підтоптати себе (чуєш — себе!) чужинцям, зайдам, окупантам.

Так стоїть перед нами мовне питання і тільки так! Питання, якого ми ніяк не можемо, не волимо вирішити раз і назавжди всеукраїнським гуртом.

Але доведеться, рано чи пізно, інакше пропадемо, Росія нас підтопче собі на перегній.

Є очевидці. А як тих назвати, хто читає новини, знайомиться з ними через друк: "очечитці"?

Самоокупація

Боже! Я кожною клітинкою душі відчуваю, як вони, оці, що прийшли до влади, яким ми віддали по-хохлячому бездумно владу, як вони ненавидять Україну, цю нашу святу землю. Як вони окупантничать у нашому домі. Це гріх великий. І тут грішники — вони, але ще більші грішники — ті мільйони малоросів, хохлів, хто проголосував за Януковича, за людину, в якій немає жодної думоньки про долю України, про її майбутнє.

Щоб таке вчинити, віддати голос за явного окупанта (у його програмі були і федеративний устрій України, і дві державні мови, і здача Севастополя під російський флот — усе це було голосно заявлено), усі чули ці заяви, то ж кажу, щоб таке вчинити, проголосувати за таке, треба бути нелюдом: або циніком, зрадником Батьківщини, або безмозклого істотою, бур'яниною.

Єдине, в чому я переконаний, Бог цієї зради, цього невігластва нам не простить. Бо те, що сталося з нами на виборах президента, — це гірше окупації, це *самоокупація*, відмова від захисту Богом даної нам землі, Батьківщини.

Полтавки-малороски

(Радуйтесь!)

29.07.2010. Ось вам наочне свідчення того, як глибоко сидять в душах українців-малоросів Москва, Росія. Учора на молебні патріярха Російської православної церкви Кирила в Києво-Печерській лаврі він виголосив здравицю за процвітання російського та українського народів. І тут вилізли перед екран телевізора дві тітомахи, що приїхали аж із Миргорода на цю зустріч із російським попом, і в два голоси стали запевняти, що вони молять Бога, аби Україна й Росія знов об'єдналися в одну державу.

Отакі полтавки-малороски! Радуйтесь!

О, нещасна Україно! В яке кременівське бидло виродилися твої полтавки! Яке ж потомство лишать вони Тобі? Таких же малоросів-лакуз?

На якому ж році Незалежності вивітриться з українських голів московська залежність?

Ні п'яді української території!

31.07.2010. Письменник Андрухович "додумався" до того, що радить Україні відмовитися від Донбасу і Криму з тієї лихого години, що вони вкрай зіпсовані русифікацією, і нам з ними через це одна тільки морока. Через них ми й досі не вступили в НАТО та ЄС.

Україно, не дуже переймайся браком думання в деяких наших "мислителів".

Наш щит і меч

2.08.2010. Та доки ж я буду радіти невимовно, почувши раптом на російськомовній вулиці Черкас, як хтось із молодих перехожих заговорить українською мовою? Це ж радість жебрака, якому кинуть зрідка п'ятикопійку в алюмінійовий кухлик.

Яка ганьба всім нам! Академікам, професорам, учителям, батькам, студентам. Яке прокляття всім нардепам Верховної Ради, усім урядам за ці неповні 19 років Незалежності, за небажання, а то й заяче боягузтво по-справжньому взятися за державне відродження нищеної понад 350 років Московією, Росією, ССРСом української мови, за становлення її справді державною, єдиною державною (офіційною) в Україні.

Це наша зброя

Коли ми нарешті зрозуміємо, що українська мова для кожного з нас, українців і прихильників українства — це наша зброя, це щит і меч проти ненависти русифікаторів України, щит і меч, яких ми не маємо права ні на мить випускати з рук.

Навздогін сказаному. Та заговоримо завтра українською мовою всі українці в Україні (а ми складаємо 77,8% всього населення України, тобто абсолютну більшість), і мовне питання в Україні вирішиться саме собою (так що наші сонні президенти не зчуються й коли!), відпаде всяка спекуляція з другою державною (офіційною) мовою.

Нашим суцільним україномовленням будуть назавжди паралізовані русифікатори всіх мастей.

Але ж заговоримо!

Хоч і навколішках, аби панувати над світом

(Попередження нам)

5.08.2010. Здійснивши подорож Московією часів Миколи I, маркіз Астольф де Кюстін у книзі "Росія в 1839 році" зробив невтішний висновок про природу агресивності російського народу, який прагне до захоплення цілого світу: "У серці російського народу килить розхристана амбіція, ця амбіція не знає меж, вона може затроювати лише пригноблені душі, а живиться вона нещастям цілої нації. Ця нація істотно загарбницька й пожадлива внаслідок нужди, вона у своєму приниженому підкоренні леліє надію поширити тиранське панування на інших, слава, багатство, що їх вона сподівається, відвертають її думки від ганьби, в якій перебуває, а щоб змити із себе нечестиву жертву цілої суспільної та особистої свободи, ця рабиня навколішках мріє про панування над світом".

Хоч навколішках, аби панувати над світом. І так сотні літ. І так же й досі!

Учитаймося тут у кожне слово маркіза. Це ж попередження про небезпеку, яка нависає над Європою. У першу чергу над нами — Україною. Нічого ж не міняється в цьому народі.

А ще біймося масової жорстокості нашого нав'язкуватого сусіда

6.08.2010. Це вже не чужинець, а одноплемінник характеризує свій народ, Максим Горький — у статті про жорстокість росіян.

"Мені здається, — пише М. Горький, — що найяскравішою рисою російської національної вдачі є саме жорстокість, як гумор — англійської. Це — спеціальна жорстокість... Найцікавішою рисою російської жорстокості є її диявольська вигадливість, її, я сказав би, естетична вишуканість.

Говорю тут не про жорстокість, яка виявляється інколи, як вибух хворої або зіпсованої душі. Це винятки, що можуть цікавити психіатра. Тут говорю про масову психологію, про народну душу, про масову жорстокість".

17.08.2010. Прочитав літературний денник "Язика вогненні" за 2009 рік Петра Со-роки й пересвідчився, що на всю Україну один він послідовно, кваліфіковано відстоює життєвий простір для неокласичної української літератури, непримиренно, полум'яно бо-

реться проти ходульної, штучної постмодерної авангардистської "літератури", сприймаючи її як щось чуже Україні, противне волі Божій.

За останні 30 днів небо не показало жодного разу повноцінних хмар. Зрідка з'являлись якісь бліді, ледь помітні в гарячому сірому серпанку недохмарки, які скоро танули на немилосердному сонці при температурі 37-39°C, а частіше не було й цього, висіло вицвіле, попісніле небо цілими тижнями без жодної хмаринки, без найменшого подиху вітру.

І ось ми нарешті виходимо з цього липнево-серпневого пекла. Завтра обіцяють уже дощі, зливи, зниження температури. Уже сьогодні почало хмаритись із самого ранку, небесні малярі згадали свою професію, взялися копіювати Айвазовського і Дубовського, згадали, що небесам треба надавати грізного вигляду, без якого й гроза — не гроза і дощ — не дощ, і вже під вечір домалювалися до традиційних ельбрусів й апаратів.

Згадав і я про щоденник, щоб записати цей день нашого звільнення від стихійної спеки.

"Кремльовські йолочки"

("А ми тую червону калину підіймемо!")

19.08.2010. На Спаса. Під шосту ранку. Розкрив нову книгу поезій Василя Гея, подаровану автором, "Великоднє світання" і раптом натрапляю на "своє", те, що й мене давно вже мучить, дратує, душить від нашої насильницько-добровільної малоросійської *московщини*:

На Кобзаря обкомівська ялина
Холодний, темний кидає покров.
А де ж із пісні рідної калина?
Вона вже тільки в жилах, наче кров.

Уся Україна в цих "кремльовських йолочках" — що не обком партії, що не райком партії, що не найзадрипаніша колгоспна контора, то під стінами висаджені вони, "кремльовкі", щоб ішов українець мимо й благоговійно, по-хохлацьки колінопреклонно вимовляв, аж захиляючись відданістю кремлівському господарю усе те ж колоніяльно-лакейське: "Кремльовські йолочки..." Вони, вони — йолочки, йолопе!

У Черкасах уже на четвертий рік Незалежності добудовували обласну податкову інспекцію й з усіх боків густо обтикались ялиночками.

Часто мені думається, коли дивлюся на ці "кремльовські йолочки", чого ж ти, хохле, й досі не придумав замість чужинецької та ще й збільшовиченої традиції звернутися до своєї української, материнської і не обсадив свою контору нашою, рідною червоною калиною? (До речі, ялина має погану, нездорову енергетику).

І ось виявляється, про це ж саме думає, це ж саме мучить і поета Василя Гея в далекому місті Луцьку на нашій рідній Волині.

Як щасливо перегукуються наші серця на відстані сотень українських кілометрів. Значить житимемо! Що б там не задумували вороги наші.

А ми тую червону калину підіймемо!..

Чужі тільки руйнують

22.08.2010. До уваги довірливих українських патріотів:

— Протягом 19 років жодна з влад, яких ми обираємо, ще ні одного дня не будувала по-справжньому, не буде і не думає будувати Українську національну державу, а навпаки — руйнує її по-советськи, по-московськи нахабною, неприхованою русифікацією. І так буде, поки владу в Україні не візьмуть у свої руки українці. Не думайте, що вам збудують Українську державу чужі. Ставаймо до української роботи самі, всі, від села до столиці!

Окупаційна шахрай-влада. На словах молиться за Україну, а насправді, в душі проклинає її і робить усе, щоб завалити Державу й здати нас Москві.

Та от дивно. Ці зайти-шахраї забувають одне: рано чи пізно окупантів знищують.

Гіллячковий малорос

(З "колокольні" Івана Грозного)

Найголовніше зараз в Україні, найперше — це якомога швидше повалити кожному з нас російську окупацію внутрішню, яка ще з миколаївських часів, а тим паче із советських колочкою глибоко засаджена в наші душі й паралізує наші думки, наші мрії, прагнення, нашу українську, національну волю. Як же ж!— Росія — наш брат, та ще якісь "німці" кажуть, що й старший. Та не просто старший із нас двох (чи трьох із "сябрами"), а над нами старший! І не рипайся.

Та ти все ж рипнися хоч раз по-справжньому, українцю, з російської клітки й поглянь не зашорено по всьому світу: ніде, у жодного народу немає ніяких братів — кожен живе сам по собі, у своїх кордонах. А "брат", "молодший брат", "братерський союз" — це на мові окупанта, агресора: "колоніальний", "підневільний", "раб".

Услухайсь, українцю, що говорить тобі через свій лікнеп Росія: вона прагне переконати тебе, прямодушного, ось уже протягом понад 350 років, що на світі немає такого народу, як українці, а є всього лише малоросійська (поряд із білоруською) гілка єдиного великоросійського народу. Так що ти з "колокольні" Івана Грозного ніякий не українець, а всього лише гіллячковий малорос (на вітамінний корм Росії) та й то тимчасово малорос, поки не станеш зовсім уже Ванькой рускім.

Зачистка української духовності

23.08.2010. Сьогодні в Каневі, на Тарасовій горі громадянин Янукович відкрив зачищений музей Т. Шевченка. Зачистку нам, нашим національним, культурним цінностям зробили космополітки Лариса Скорик та Ганна Герман. Це блюзнірство над пам'яттю Шевченка, всупереч масовим протестним листам української національної еліти, дуже сподобалося громадянину Януковичу, який нині обіймає в нас найвищу посаду в Україні.

Серед допущеної публіки здається не було нікого з відомих українців, крім трьох "постатей" — Д., Богдана Ступки та співака Гришка. І от цей Ступка сказав на всю Україну перед телекамерою, що йому ця зачистка українського генія (нова експозиція і реставрація приміщення музею) сподобалася: "Є простір. Раніше була захаращеність". Простір, бо масу експонатів викинено, зачищено. Світлий український інтер'єр Василя Кричевського замінено на космополітичний, темний, чорний мавзолеоподібний із задрапованими вікнами, з гранітною підлогою замість паркету, з масонським каменем посеред фойє із зображенням хреста на підлозі під ноги відвідувачам (куди дивляться наші церковники на таке святотатство?!).

Нічого! Відійде, як кошмар, окупаційна влада, і нові, справді українські владці відновлять високоталановиту працю Василя Кричевського й повернуть в експозицію національний дух Шевченка.

А окупаційній владі, як київській, так і черкаській — ганьба за зіпсований музей генія України (хоча вороги ніякої ганьби за свої погромницькі дії не здатні відчувати). Одначе — незмивна ганьба! Ганьба й елітним прихвостням, які лакейськи підтримують нахраписто-чужинське потоптання української духовності.

Потоптання святого хреста

26.08.2010. Те, що зробили з Музеєм Т. Шевченка на Тарасовій горі — це розбійний, якийсь комуно-масонський напад на українську духовність з метою розтління душі українця.

Лариса Скорик, як і окупаційна влада, яка її підтримує, знають, що творять. Це йде не від невігластва самого архітектора, це робиться злочинно зумисно. Л. Скорик, яка проектує християнські храми, не могла не знати, що Церквою заборонено зображення хреста на підлозі, на тротуарі, на землі, де ступає нога людини. Це заборонено Святим Шостим Вселенським собором 692 року.

73-й канон Собору зокрема гласить таке: "Рисувати хреста на землі, як дехто це робить, зовсім треба перестати, щоб не зневажати знамена нашої перемоги топтанням тими, що ходять".

Отже, своє слово, свій голос зобов'язані підняти проти святотатства, яке твориться тепер у Музеї Т. Шевченка, і глави християнських церков ув Україні. Інакше гріх великий буде нам усім, хто відвідуватиме Музей через потоптання поверженого на наругу святого хреста.

Задумайтесь, українці! Що з нами роблять ці душогуби.

Ще й ще кажу собі:

— Не тіш себе. Україна зараз, як ніколи за останні 19 років, перебуває в окупації. А тому, як і належить громадянину своєї землі, ти мусиш боротися проти окупантів за спасіння своєї Батьківщини.

Вірю, що й кожен, кому болить доля України, так само сьогодні думає, відчуває, так само *зобов'язує себе* до боротьби проти чужинецького духу; чужинецького чобота за рідну землю, за незалежну, самостійну соборну Україну.

Моя радість

Виходжу надвір. Одчиняю двері нашого під'їзду. І бачу: стоїть на сходах стрункий юнак років 19-ти й розмовляє по мобільному телефону. Розмовляє українською мовою.

Моя душа співає!.. Ми перемагаємо! Ми переможемо!

Що б там не загівали окупаційні власті, а цей ровесник нашої Незалежності вже є, і його ніхто не забере в України, і Україну ніхто не в спромозі забрати в юнака.

Молоде міцно тримається за своє, рідне!

Скажуть — з чого ти радієш? Подумаєш, один заговорив українською.

Як один?! А той, хто його слухає, його співрозмовник? Він же також... Також! Їх уже двоє.

Сьогодні на книжковому розвалі придбав Яна Парандовського "Алхімія слова" 1990 року видання і зразу ж припав до його сторінок. Колись я його прочитав біжкомом, несерйозно. Саме багато писав тоді, ніколи було вчитуватися. Пізніше хотілося перечитати, та все щось відвертало мою увагу.

"Книга має бути виконана читачем, як соната". (Марина Цвєтаєва).

Можна ту сонату пробренькати, а можна дати крила їй і слухачеві.

" Там все холодне, все далеке, все байдуже", Поете!

Го-осподи! Та виявляється, і Д. привітав "реставрацію" Музею Т. Шевченка... Його слова на відкритті Музею, сказані "Україні молодій", шокують:

"Коли б мене спитали, хто виграв — Лариса Скорик чи Василь Кричевський, то я б сказав, що в даній ситуації виграли Україна і Шевченко".

Бідний Шевченко, бідна й Україна, що мають таких "правнуків поганих".

Шановний, Поете, що з Вами? Як же можна отак буром, по-малоросійськи байдуже перти проти думки широкого кола патріотичної еліти України?

Скільки ж можна ходити в колаборантах?

Як же **Ви** могли зрадити Кричевського з його "дивовижною, — як Ви кажете, — сонячністю"?

Невже Вам не жалко нашої духовности, яку так щільно зачищають окупаційні власті?

Невже... Невже... Тисячу разів *невже* Вам!

Якщо такі знакові постаті, як Ви, так будуть колабораціонувати, ми ж пропадемо! Де ж наш здоровий глузд і совість?!

Ні, Вас цим не проймеш. Тоді послушайте, що сказала тій же "Україні молодій" "проста" відвідувачка Музею з Черкас:

"Після побаченого мене наче ота каменяка, що ви привезли з Києва у Музей, придавила. В такому музеї узнати Шевченка й полюбити неможливо. З такого музею ніхто не винесе того святого, що може людину зворушити. Що там можна побачити? Життєпис Шевченка? Його там немає! Там все холодне, все далеке, все байдуже! Мені чорно в очах стало від того всього. Дійсно, що темниця. Нема нічого, що б за душу зачепило. На чому ми дітей учитимемо?"

27.08.2010. Те, що вчинив 23 серпня на Тарасовій горі Д., схваливши фактично окупаційну зачистку української духовности в музеї Т. Шевченка, — це елементарна зрада. Дуже гірко.

Через отаку нашу половинчастість, нашу поступливість Україна періодично втрачає все, втрачає державність.

Любов і ненависть

"Незалежність народжується з полярностей: любові й ненависті.

Любові до істини та добра. Ненависті до насильства та зла. Любов треба захищати, насильство та зло — щоденно знищувати". (Ірина Фаріон).

Не зраджуй! О, не зраджуй, українцю! Не відступай! Борись!
Переможемо!

Примусова русифікація

Звідки беруться молоді російськомовні українці? Їх виховують, вирощують фактично примусово, насильно в містах-мегаполісах Донецьку, Луганську, Харкові, Одесі, Дніпропетровську, Запоріжжі, а також у Херсоні, Миколаєві, Симферополі, Севастополі.

Примусово, кажу, бо в цих містах (за винятком кримських), де 50% і більше мешканців — українці, україномовних шкіл чи й набереться на 1-2%. Отже, діти українців вимушені навчатися в російськомовних школах. Їх фактично відлучають в Україні від України, і вони виростають між Україною і Росією. Вони й не українці, але й не росіяни, а так, якесь ніщо, хоч агресивно схильне до захисту чужого, російського.

З часом Україна, утвердившись як національна Держава (утвердить її влада з українців, а не з усущіль нацменів, як нині), поставить цих російськомовних перед необхідністю переходити в україномовство. Багато з них і перейде, але їхня українськість, як це не боляче, буде із щербинкою. У цьому будемо непростимо винні ми, що вже ось 19 років миримося в Українській Державі з подальшою примусовою русифікацією мільйонів молодих українців.

Утеча через слово

28.08.2010. Ну, ось! Читаю "Алхімію слова" і хочеться виписувати все підряд. Хоча б таке:

"Слово, молочний брат мрії, відчиняє хвіртку, через котру будь-якої хвилини можна вибратися на волю. І до чого ж легко втекти від нудного часу, похмурого пейзажу, від не-

стерпних умов побуту, нарешті, від самого себе — від цього приставучого, набридливого суб'єкта, від якого нам не позбавитися до самої смерти". (Ян Парандовський. "Алхімія слова").

"Кладовище загублених годин"

29.08.2010. Зупинившись на шкоді, якої завдає творчості письменника вимушена служба, що відбирає цінний час, так потрібний для написання повістей, романів, оповідань, віршів, п'єс, Парандовський показує письменника, котрий, "підбиваючи баланс року, із жахом бачить кладовище тисяч загублених годин".

Цікаво було б підбалансувати й мені, скільки годин умістилося в 3-х роках, семи місяцях і 10-ти днях, які я провів у бупрі та концтаборі на Уралі? Плюс до того ще 2 роки після ув'язнення, коли я не міг змусити себе взятися за перо. Вийшла б братська могила загубленим моїм дням заввишки, мабуть, із єгипетську піраміду. І це були в мене дні, місяці, роки найкращого вікового періоду для творчости прозаїка.

"Хіба ревуть вони, як кишені повні?"

31.08.2010. Ще й як ревуть! Мало того, що виолігархили з наших сімейних бюджетів останні соки: посадили нас на десятиліття на злиденні пенсії та зарплати, обклали хмарочосними податками, прирекли на фізичне вимирання, так вони ще замахнулися й на нашу українську душу, на мову, культуру, звичаї, духовність.

Відкрито, цинічно нищать мову, як шакали, ходять навколо свободи слова (як тільки стануть наші ЗМІ на коліна, нижчими за їхні зловірожі постаті стануть, так і нападуть. І вже нападають).

Те, що вони зробили з Музеєм Т. Шевченка на Тарасовій горі, хіба що тільки колаборанти не бачать.

Ці окупанти не зупиняться ні перед чим. Вони струблять на нашому плодовиному дереві все до останнього плодочка. Мало того, вони й саме дерево понівечать, обламають гілля, підріжуть коріння. Уже нівечать.

А ми мовчимо. Дали себе загнзудати Москві й мовчимо. А Президент України Ющенко попереджав нас ще так недавно про це лихо. Та хіба ж ми його слухали, інфіковані тією ж Москвою (бо у своїй землі нема пророків?).

Така солодка вам московська блекота?

Та прочніться нарешті!

Влада над Україною

Запишу це, хай воно й у моєму Щоденнику ще раз прозвучить. Може, й в окремій книжці колись. Слова ці дуже цінні, бо кардинальні для долі України, для нашої національної української боротьби:

"В Україну навезли дуже багато чужорідного і ворожого Україні елементу. Він живе тут спокійно, він ненавидить цю країну". (Василь Овсієнко. "Тепер в Україні фактично є влада росіян, а не українців". "День" — 6 серпня 2010).

Влада росіян, чужинців над нами. Чого ж ми, українці, не беремо її у свої руки? Чого ми так охоче ділимося належною нам за всіма міжнародними законами владою з росіянами? Бо все ще маємо їх за своїх братів. Багато з нас і досі, на 20-му році Незалежності боїться сказати самим собі, що влада в Україні в руках росіян і космополітів-євреїв. Ця влада тільки формально в Україні, насправді ж вона *над* Україною, бо не своя, чужа. А все, що "над", не підносить, не розвиває, а душить.

ВРО

7.09.2010. Перекопаний, багато читачів мого Щоденника не згодяться визнати "відкрити" мною якусь там "*внутрішню російську окупацію*", на котру ми ще так дошкульно страждаємо. Чимало таких буде, що почнуть запевняти себе й інших у своєму українсько-

му патріотизмі, як найбільший аргумент проти тієї клятої "внутрішньої російської окупації" (ВРО) висунуть своє знання української мови, спілкування вдома виключно українською мовою, та й дітей же своїх віддали до української школи. Так воно, то так! Але чому ж ви, шановний (-на) одразу, механічно переходите на російську, як тільки до вас звернуться по-російськи? З якої це речі цей добродій у моєму домі живучи (в Україні!) "много-много лет", не має жоднісінької совісті поважати мене, українця, і мою землю, яка носить цього добродія, терпить його, обігриває й годує, чому він так уперто нав'язує мені, цій землі своє російськомовне спілкування, а часто ще й звірюкою дивиться на мене, україномовного українця, як на свого ворога, на ворога його Росії, ще й обзиває мене за мою україномовність, не соромлячись, публічно "нацистом", "фашистом"?

Чому ви, шановний, навіть на одну-однісіньку хвилику ще ніразу не подумали про моральну ущербність цього часто ду-уже інтелігентного суб'єкта? Адже він поводить на нашій українській землі як загарбник, як гвалтівник. Так воно виглядає в дійсності. Якщо ти, росіянине чи просто російськомовний пришельцю, такий інтелігентний, такий освічений, такий добropорядний, то чого ж ти не поважаєш мого, українця, права, даного мені Природою, Богом на мою рідну мову? Чого ти віками чигаєш над нею двоголовим стерв'ятником? Ти що, такий недоумко, аж не можеш збагнути, що 50 мільйонів українців у світі так само, як ти своєю російською, хочуть розмовляти своєю рідною українською, так само, як ти маєш Росію, свою Батьківщину, хочуть, мають право мати Україну, свою Батьківщину?

Вам, шановний, українцю, ніколи, кажу, й на хвилику не спадало на думку спитати про таке росіянина, бо ви інфіковані, тобто внутрішньо окуповані Росією, російською культурою, російською духовністю протягом віків.

Або ось ще такий наочний приклад. Президент Ющенко п'ять років переконував вас, шановний, що Україні неодмінно треба вступати в НАТО, що це єдиний спосіб уберегтися від найнебезпечнішого нашого противника, до того ж відкритого, відвертого, — від Росії, від російської окупації. Ви, шановний, із внутрішнім переляком слухали це й не сприймали душею. Не сприйняли, й коли російські танки перли прямо на Тбілісі, і коли Ющенко, організувавши глав держав Литви, Латвії, Естонії, Польщі, став з ними впоперек загарбницької політики Росії в Грузії і фактично врятував Грузію від окупації, а опосередковано (поки що!) й Україну. Ви, шановний, цього патріотичного кроку Ющенко не зрозуміли. Усе через ту ж ВРО.

Чий це уряд?

8.09.2010. Уряд України проводить свої засідання російською мовою. Чий це уряд? А чия мова, того й уряд. Це — не український уряд, який потоптав конституційні статті про державну українську мову.

Це окупаційний уряд. І життя цьому уряду недовговічне.

Україна вічна. Окупанти, як завжди — діло тимчасове.

10.09.2010. У любові до Батьківщини не можна бути максималістом. Бо в любові до Батьківщини не можна бути любителем.

"Хто стане горлом обурення і протесту?"

"За кордон українців не випускають, та й не дуже кортіло — за той кордон: бо хто ж тут на Великій Україні, стане горлом обурення і протесту". (В. Стус. "З таборового зошита").

Прочитати б це тим українцям, які тепер валом валять за кордон. Я ще розумію тих, хто на якийсь відрізок часу виїздить для заробітку, але не пориває з Україною, повертається. Але я ніяк не можу зрозуміти тих, хто там залишається назавжди.

Як можна добровільно, коли тобі в Україні ніщо не загрожує, ніякі совето-російські репресії, чого тобі зраджувати свою Батьківщину, чого тобі жити в приймах? Я це сприй-

маю так, що людина зайшла в склеп, облаштувалася там й існує, чекаючи, коли її покладуть у домовину.

Я вже не кажу про те, що коли ми залишатимемо Батьківщину, віддаватимемо дітей з України на чужину, то хто ж тут, у Великій Україні стане "горлом обурення і протесту" нарешті во спасіння України?

Мучило це й Ганді, і він сказав:

"Я не хочу жити в домах інших людей, як незваний гість, як злидар чи раб".

Чого ж ми так легко кидаємо свій, український дім і стаємо приживайлами, нахлібниками в чужих домах? Звідки це в нас? Хто нас так *оциганив*? Росія, посівши наші чорноземи, витісняла нас, безземельних, у зелені клини на край світу та в канади на чужі землі. Це ж чинив і Радянський Союз неісходимий, вербуючи нас у свої нафтові тюмені, насильно вивозячи в телячих вагонах напівголих у пусті, проморожені наскрізь сибіри та солонки, воркути й магадани.

Відтоді ми ніяк не нагріємо собі місця, поступаючись в Україні владою і статками чужинцям.

Новаторство не руйнує

14.09.2010. Ось що думав, що писав у пресі про новаторство восени 1962 року Василь Симоненко, відстоюючи від вульгарних нападників-ретроградів поезію Івана Драча в рецензії на його першу новаторську збірку "Соняшник" :

"Новаторство, коли воно справжнє (курсив мій. — В.З.), ніколи не було і не буде руйнівною силою. Воно — глибоко природне і закономірне, як естафета поколінь. На досвіді митців минулого виростають справжні новатори, і їх поява не несе будь-якої загрози праці попередників. Так не тільки в мистецтві. У фізиці Ейнштейн і Курчатов не вчинили ніякої диверсії проти Архімеда, хоч і не стали в двадцятому столітті відкривати закон Архімеда". (В. Симоненко. Газ. "Молодь Черкащини", 30 листопада 1962 р.).

От би прислухатися нашим авангардистам, які своїм "супер-новаторством" змітають з кону все, що було створене до них.

Новаторство не руйнує, бо воно за своєю природою будівниче.

Не пишійть, новатори, хоча б російських матюків.

"Мовний Майдан неминучий"

17.09.2010. Надзвичайно будівничо-рятівне інтерв'ю Павла Мовчана в "Слові "Прогнозу" (№37, 16-22 вересня 2010) "*Цей законопроект є цинічно брехливим і совєтським*". Ідеться про загрозу Україні, українській мові, яку несе законопроект окупаційної влади "Про мови в Україні". Ним хочуть узаконити в Україні двомовність. А це не що інше, як укорінення в українське життя російської мови з правами державної. Мовчан каже:

"Переконаний, що нав'язування так званої "двомовності", що може обернутися тотальною русифікацією, збудить ще непробуджених. І хвиля не протестна, а гнівна, змие "грязь Москви". (...) Мовний Майдан неминучий. Насамкінець хочу сказати: українці пережили великі потрясіння, великі драми і національні трагедії великих злочинців і катів не заради того, щоб спасувати перед пігмеями історії!"

Воістину проти нас, проти українського народу, проти України стають пігмеї, гавкучі, дзявольчі моськи. Всього лише історичні моськи. То чого ж ми, маючи за собою таку силу нашої правди, Божої правди захисту Вітчизни, чого ж ми такі слабкі проти цих пігмеїв, мосьок? Чого даємо їм час вбитися в їхню вовчу силу проти України?.. Пропадемо ж, не об'єднавшись!

А української літератури наче й не існує...

20.09.2010. От читаю "Алхімію слова" Яна Парандовського. Досліджуючи психологію творчості, він удається до творчих лабораторій сотень письменників (од Гомера до сучасних), заходить у гості до французів, англійців, німців, американців, поляків, скандинав-

ців, росіян і ніде, жодним словом не зачепився бодай за один український поріг. Не існує така література для нього — українська, як і білоруська, а вони ж під боком у Польщі, Франко навіть писав дещо польською, Шевченко дружив із багатьма польськими громадськими діячами. Наче й не працювали в українській літературі першокласні прозаїки-новелісти світового рівня Михайло Коцюбинський, Василь Стефаник, Степан Васильченко, майстри великих прозових полотен Нечуй-Левицький, Панас Мирний, на польському прикордонні — Леся Українка.

Не існує для Парандовського такої літератури, як українська. *Спеціально* не існує. Увесь літературний світ прочитав "Алхімію слова", як Біблію, й утвердився в тому, що не було й нема якоїсь там української літератури. Обійшов увагою українських письменників і К.Паустовський у "Золотій троянді". Є в нього там Україна, але просто як географічне поняття, бо й сам він виростав у "географічному" Києві, заторкує й Одесу, але теж як "географічне" явище, космополітично-приросієне.

Яка доля бездержавних націй, така доля і їхніх літератур.

Відновили Державу — тримаймо її, тримаймо її на світі, будуймо. Інакше затопчуть сучасники-сусіди так, що потім жоден історик не знайде й слова про нас.

Світ жорстокий і несправедливий. Тож будьмо хоч самі до себе справедливими.

Сьогодні з ночі імжить дощ без перестану ось уже за 13-ту годину дня. Дощ невідв'язливий, потопний. І холодний. Бо осінь уже.

А вчора ще зовсім Божий день був із широкими розльотами хмар і тепленьким сонцем. Одне слово, Божий день і все.

"Росія самостійна держава? Самостійна. Так і ми ж самостійна". (Микола Хвильовий).

Антейчики і баришники

21.09.2010. Позичивши очей в Юди, вони пачками перебігають з опозиційних фракцій, з начебто ж патріотичних — з БЮТу, "Нашої України" до ворожої, антиукраїнської, правлячої коаліції. Перебігають, підкуплені мільйонами доларів. І нема їм ані ганьби від нас, виборців, ані прокльонів наших. Мовчимо, наче воно так і треба: прийшов до влади баришник, купує і перепродує Росії. Може, він думає, що так усіх нас перепродасть, купивши на виборах за кіло прілої гречки. Хай же вас, Юди, хоч Василь Симоненко опече вогненним словом:

За плату ви закохані в ідею
І зморшки морщите на ситому чолі...
Кому ж ви служите, приручені Антеї,
Відірвані від матері-землі?
("Прирученим патріотам").

Може, в часи Василя Симоненка ви ще якимось й антеїлись, а зараз ви всього лише продажні антейчики, така собі ганебна малоросійська дрібнота, перетерта, розведена, розмазана в "грязь Москви".

Бережімося, щоб і нас *не розвели*, не розантеїли нашу землю. Не вірте баришникам. Нема нічого хлібного на тій Москві, бо нема на ній нічого святого. Тримаймося Української Землі. Оце святе для нас. З нею ми люди будемо!

Душу виймають — мову!..

*Жиріє з крові змучених народів
Наш ворог найлютіший — шовінізм.*

(Над В. Симоненком, голову взявши в руки).

О, як він, шовінізм російський, жиріє в Україні незалежній, уже душу нашу виймає — мову.

Не даймося!

Чую, як під окупаційним чоботом плюгавих табачників та всієї Януковичевої камарильї хрупає, зі дзвоном розбивається українність України. Ці покидьки йдуть у наступ на нас московською "свинею", цинічно потоптуючи Конституцію, мову, історію. "Гарант Конституції" став найпершою загрозою Україні. А у відповідь чути поки що тільки наші розрізнені зойки.

Учорашня влада або мовчить, тремтячи за свою шкуру та награбовані українські багатства, або переходить на сторону окупантів.

Але ж має, має піднятися народ!

На окупанта завжди чекає рух опору.

Молитва за Україну

Молімося так:

"Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Господи, спаси Україну від агресії Росії!

Господи, спаси Україну від агресії Росії!

Господи, спаси Україну від агресії Росії! Амінь.

Та проказуймо це, стаючи на молитву і вранці, і в обід, і ввечері.

Бережімося од неї мовою

Якщо Росія не визнає за Україною права бути самостійною, незалежною, суверенною Державою, яке за нею визнав увесь світ, якщо навіть президент Путін під час своєї президентської каденції заявляв у Європі офіційно, що Україна — ніяка не держава, що це, мовляв, штучне утворення з територій сусідніх держав, якщо Росія і досі носить з маячною про злиття нас і білорусів із росіянами в один російський народ, то хто вона нам?

Невже друг, старший брат, сестра? Кума? Сваха? Бережімося од неї надійними кордонами, українською ідентичністю, мовою. Мовою і мовою!

Виявляється, в нас серед півтора сотні партій і партійок є й така. — "Совість України". Знайо-оме. Тільки де ж ще "...розум і честь народу"? Загубили?

Оце так почув...

Та не зупиняймося тільки на Табачнику. Десятки, сотні листів, відкритих звернень надійшло до президента від еліти України і колективних і соло з проханням, вимогою зняти Табачника з посади міністра освіти.

Пишуть із обуренням Януковичу і письменники, і художники, і академіки, і артисти, і вчителі, інженери, лікарі. Янукович не реагує на те. Не чує, оглух на обоє вух після виборів. А казав же: "Я вас почую".

Наша україномовність — наша зброя

Чого добиваються глашатаї двомовности надання російській мові статусу державної? Захисту прав росіян на їхню рідну мову? Брехня. Ніхто в росіян в Україні не відбирає їхньої мови.

Ця камарилья використовує російську мову як *зброю* проти України, українства, *найсмертільнішу* зброю проти нашої незалежності. Перетворюймо й ми нашу українську мову на зброю. Зброю захисту, зброю опору.

Найперше, кожен дорослий і ще малий, озброюймося українською мовою, виходячи на вулицю, йдучи в школу, установу, підприємство, спілкуймося скрізь тільки своєю, українською мовою, вирощуймо, виховуймо дітей своїх в україномов'ї в сім'ї, в школі, вишах, у самодіяльних гуртках, дитячих таборах відпочинку.

Тільки українською і тільки, відповідаймо на почуту від співрозмовника іноземну — російську.

Пам'ятай, твоя всюди вживана в спілкуванні українська мова — найвідпорніша зброя в боротьбі за твоє буття, за твою єдину в світі Батьківщину — Україну. З рідною мовою — ми українці. Без рідної мови — малороси. Українців не переможе ніяка сила у світі. Малоросів і перемагати не треба. Вони вже здалися, склавши зброю.

Українська людина і пігмеї

"Українська людина не може боятися пігмеїв, лакеїв, які не варті ані мізинця на її руці. Вони суть пил на нашій дорозі.

Українська людина розпочинається з великого усвідомлення своєї причетності до рідної землі, мови, простору, міста, річки, поля, неба і великого українського світу над нею.

Це і є наша нація, яку не можна вивезти і заборонити.

Тому я стверджую: приреченості немає".

(В.Ющенко. Виступ на з'їзді партії "Наша Україна" 24.09.2010 р.).

А відтак прощалось літо
З полустанком. Знявши шапку,
Сто сліпучих фотографій
Зняв вночі на пам'ять грім.
Б. Пастернак.

Ворог біля брами нашого серця

Не проспимо! За 19 років з часу Українського Світання ми багато чого проспали. Вже треті півні проспівали нам, а по Україні ще по-справжньому "ніхто нігде не гомонів". А треті півні сповістили нам про смертельну небезпеку, про те, що ворог уже підступився до брами нашого серця — до нашої мови. До цього він ішов усі роки Незалежності, спочатку нав'язуючи *абсолютній більшості(!)* українського населення чужу мову, вибиваючи з наших сердець, із сердець наших дітей у школах, інститутах рідну, державну, українську мову. А тепер уже й збройно вдерся на територію України!

Ми всі ці роки в'яло, боягузливо спросоння, крізь малоросійський туман у наших головах оборонялися, водночас дивлячись на нав'язувану нам російську мову, як на щось сакральне, що перебуває в ореолі величчя, бо на наших генетичних матрицях і досі палімпсестно проступають насильницькі шовіністичні письмена про "великій і магучій русській язык". Дооборонялися, поки ворог привів танки на схід України "защитать" цю ж російську мову й нас, російськомовних малоросів, хохлів од української державної мови, викирінуваної, нищеної "Українською" державою. Го-осподи!

Прокидаймося! Тільки станьмо тепер українець до українця на відстані відчуття плеча товариша, і ми вже — народ, нація, сила, якій ніхто не посміє диктувати свою окупантську волю. Ми ще загомонимо по-справжньому. Ох, загомонимо... Так загомонимо, що зареве, застогне Дніпр широкий, загримлять високі Карпати, заговорить уся Україна. Згадаємо, що ми Шевченкові діти.

Патріот чи хамелеон?

У ворогів наших міцна єдність, однастайність проти нас, вовча однозграйність. Ким би вони не були партійно: комуністами, соціалістами, олігархічними регіоналами, вони од-

ностайні в основному — в ненависті до України і в низькопоклонному лакействі перед Росією, в запродавстві Росії.

А що ж ми, патріоти, націонал-демократи, просто демократи, християно-демократи тощо, чого ж у нас немає єдності? Ну, на патріотичному ґрунті, скажемо. Видать не всі ми — патріоти насправді. Не всім нам болить Україна. Багато хамелеонства в нашому патріотизмі видать. Бо якби любив Україну по-справжньому, то пішов би на будь-які жертви ради єдності, навіть лідерством поступився б. Не кажу вже про роззявлену кишеню.

І приходять поети-меченосці

3.10.2010. До Спілки письменників України щойно прийнято Леоніда Даценка. Це вже цілком сформований поет з високим мистецьким рівнем. Та до того ж ще й поет-патріот, поет-борець, який заявляє по-шевченківськи, по-маланюківськи: "*Я на сторожі українців ставлю меч*". Останнім часом Даценко показує себе ще й добрим публіцистом, борцем проти сьогоднішньої окупантської узурпації влади.

Кількома роками раніше прийшли в нашу обласну письменницьку організацію такі ж поети-меченосці: Олександр Солодар, Петро Поліщук, Людмила Солончук. Кожен із них — це мистецьке диво, це свято мистецтва. Кожен із них самородково має високий талант та ще й самотужки виробив свою віртуозну мову, розвинув свій інтелект, аристократизм поетичної форми, діалектику вірша. А любов до України, біль, тривога за неї стали їхнє слово. Вони стоять з ним при самій брамі України.

Ось що сталося із щоденниками

"Кінець кінцем письменники, які вели щоденники, примирилися з долею, наперед знаючи, що всі їхні секрети будуть оповіщені. Відмовившись од ілюзій, начебто вони ведуть бесіду віч-на-віч із власною душею, вони перейшли на публічну сповідь. У літературній сповіді поважні традиції — її відкривають "Роздуми" Марка Аврелія і "Сповідь" святого Августина... Руссо за життя "Сповідь" не видав, а його продовжувачам у цьому жанрі не захотілося чекати посмертних публікацій, тому вже Гонкур ще за життя опублікував кілька томів щоденника, який вів разом із братом, у наш час так само вчинили Ян Лехонь, Жульєн Грін, Франсуа Моріак, Поль Клодель, Шарль Дюбо. Закінчилося тим, що інтимний щоденник зробився *повноправним літературним жанром* (курсив мій — В.З.), особливо у Франції, де він навіть санкціонований премією, призначеною для кращих творів у цій галузі. Усе, що зафіксовується в письмі, наполегливо прагне відірватися від автора і як твір мистецтва вступити у світ похвали і огуди, блиску і забуття". (Ян Парандовський. Алхімія слова).

Ура!

Не побойтеся тавра зрадника?

"Наголошую: у лавах якої би політичної сили ви зараз не мислили себе — ви не маєте права підтримати злочинний проект закону "Про мови". Зраду своєї мови, зраду самого себе не можна спокутувати нічим. Якщо ви, всупереч позиції людей — ваших виборців, підтримаєте антиукраїнський закон, на вашому імені назавжди залишиться тавро зрадника". /Валентин Наливайченко. "Відкритий лист до народних депутатів України"/.

Невже не почують? Та проклянемо ж ми, сьогодні, ще раніше за історію. Виб'ємо вам очі, позичені в Сірка, і як ви дивитиметеся на ясний світ Преображення України, яке настане, і скоро, не в історичному майбутньому, а вже завтра. Його народить патріотичний Опір українського народу чужої, колонізаторській окупації.

Вони таки посміли з'явитися з антиукраїнським, окупантським цинічним своїм проектом закону "Про мови в Україні" в українському парламенті. Цей закон за їхнім підступним задумом має змести нашу мову з історичного кону, а з мовою знищити й нас як народ.

І ми дозволили посміти їм, оцим чужинцям, оцим слугам кремлівських карликів? Оцим п'ятиколонним ліліпутикам дозволили?

Та ми ж проти них народ, скеля! Так чи ні?!

Геноцид від президента

Президент України на весь світ заявляє, що Голодомор у 33-му році не був геноцидом проти українського народу. І це в порушення закону, прийнятого парламентом своєї країни про геноцид проти твого народу — така заява глави держави? І це після того, як багато країн світу визнали Голодомор-33 геноцидом — така заява глави держави? То чи не є така безсердечна, україноруйнівна заява глави держави яскравим, фактичним проявом геноциду проти свого народу вже в наш час? Геноцидом проти національної пам'яті, проти законів України, геноцидом проти права на співчуття українському народові за мільйонні його жертви від голоду, геноцидом проти гідного пошанування жертв організованого голодомору в Україні.

Кого ж захищає президент України В. Янукович — свій народ, священну історичну пам'ять його про небувалу в світі трагедію, чи катів українського народу, катівський злочин проти України кривавого Кремля?

То чий же він президент?

Тільки не мій! Від такого (світ подібного не знав) президента йде загроза Українській Державі, українській Незалежності, українській нації.

4.10.2010. Час жовто-багряних вітрів, насідливих хмар і довго непросихаючих дощів на дорогах і стежках. Час тривожного прощання з пізніми птахами-мігрантами, що відлітають у теплі краї.

— Повертайтеся живі й здорові! Ми чекаємо на вас!

Окупантів — у три вирви!

Діалог

6.10.2010. Кого не зустріну зі знайомих на вулиці, і перше, що почувеш — це:

— Ну як?.. Що ж це воно робиться в країні?

— Як що! Окупація. Окупанти прийшли. Від Росії.

— І що ж воно буде далі? Що його робити?

— Як що! Виганяти! Окупанти на те й існують, щоб їх гнали в три вирви.

Як розхолити українців?

Виписую цю цитату з інтерв'ю Дмитра Павличка, даного "Літературній Україні" 7 жовтня 2010 року. Відчуття видатного поета перегукуються з моїми записами в щоденнику. На запитання кореспондента, "що втратив Павличко-поет тоді, коли присвятив себе політиці", Павличко відповів:

"Втратив багато, але й дещо набув. Я дізнався, що наш народ так довго був у неволі, так призвичаївся до свого ярма, що став подібним до вола, який перестає ревіти, коли чує на своїй шиї занози, бо знає, що після роботи йому дадуть їсти. Царська й комуністична російська тюрма стала для численних українців, чи точніше для хахлів, солодким спогадом".

Як зняти це ярмо із шиї хохлів? Як розхолити наших українців? Недавно обласна організація Української Народної партії провела акцію такого роз'ярмлення українського народу. Старе ярмо з-під волячих ший надівали собі попарно хлопці з УНП й носили його на своїх шиях при вході до Черкаської обласної держадміністрації. Потім скидали його з прокляттями окупаційному режиму Януковича.

Думаю, того дня багато українців побачили себе збоку, спостерігаючи за ходом цієї дотепної інтермедії.

Павличко каже:

"Мені прикро жити в країні, яку тяжко бачити загнужданою проросійською політикою президента, я не смію померти, не зуздівши її знову вільною. Ми відродимось і вистоймо як державний народ. Якщо нас не змогла перемогти машина імперії Романових, Леніна, Сталіна, то й найновіша, власна влада перевертнів буде зламана..."

Ці довгоруки примітиви озброєні лютою, звірячою ненавистю до України, до українців, до нашої мови, історії, духовності та ще бажанням обчистити Україну, як липку, набивши кишені заробленою кривцею народу.

У відповідь на ненависть ворога, на його загарбницькі посягання ми повинні озброїтися патріотичною рішучістю, здоровим глуздом, об'єднанням в єдиний український кулак, який і розтрощить ворога.

Тож не сидімо по партійках, за високими партійними парканами. Ті паркани не врятують. Виходьмо з-за парканів, об'єднуємось для жорстокої боротьби.

Слово корифеїв — наша зброя

10.10.2010. Якби знали наші корифеї Тичина, Довженко, Яновський, Рильський, Малишко, В. Симоненко, Стус, І. Світличний, Олесь Гончар, як нам важко тримати Небо України — нашу державну Незалежність! Скільки ще нечисті, покидьків, чужоземних зайд, яничарів бродить на нашій землі, як вони хапають владу, видають з українських рук. Ось і зараз, на 20-му році Незалежності ми зовсім утратили владу, допустили до керма державного таких ворожищ, таких пройдисвітів, що інакше як окупацією України не називаємо їхній прихід у стольний Київ.

Та ми не здаємося. Ми боремося, і в цій визвольній боротьбі нам допомагають ваші думки, ваше українське слово. Клянемося вам, ми відродимо Україну, очистимо її від виродків, "грязі Москви".

Як славно вітаються гуцули:

— Слава Йсу!

— Навіки слава Богу!

Стій за українські святині!

11.10.2010. Якщо ти справді українець, ти не можеш, не маєш права мовчати, коли при тобі хтось намагається зневажати українські святині — державний прапор, гімн, герб, наших національних героїв.

Не мовчи, давай відсіч, борони своє, рідне, священне для України. Крім тебе ніхто цього не зробить. За тебе ніхто цього не зробить. Тільки ти!

Будьмо собою, українська націє!

От вам і "братерство"! Радійте!..

12.10.2010. Дивлюся в інтернеті запис опозиційного зібрання в Росії. Виступає професор, поважний такий, інтелігентний, витончено інтелігентний, у борідці академіка-мудреця (він і є російським академіком), наводить цифри. "Русскіє" за його арифметикою складають 80% населення Росії. Решта — нацменшини.

Які ж це "русскіє"? Де їх так багато набралось? Виявляється — "русскіє — это великоросси, малоросси, белорусси", які становлять "єдиний, магучій російській народ".

Отак, ми для них не українці, немає такого народу, ми всього лише "*малоросси*", придатні як біоматеріал для слов'янізації їхньої угро-фінської породи. П'ятнадцять мільйонів українців у Росії вони вже записали в "**русскіє**". А з нами й нещасних білорусів.

І що ж далі рече цей академік?

— Ми, русскіє — не шовіністи. Ми міролюбивий народ. Об етом свідетельствует і то, что к нам, в Россию, все народности попросились добровольно".

Невже добровільно Кавказ багатонаціональний попросився? А хто його покоряв у XIX столітті? А хто завойовував Крим? Хто покоряв Сібір, Казань"? Хто вже в наш час,

ось на сконі ХХ століття і початку ХХІ століття влаштував дві війни проти свободолюбивої Ічкерії (Чечні) із жахливими окупаційно-фашистськими багаторазовими прасувальними "зачістками" із знищенням чоловічого населення, гвалтуванням і вбивством чеченок?

Знаймо Росію! Знаймо її окупантські, загарбницькі настрої, її несприйняття нас як окремого українського народу. Знаймо і рятуймо наші українські душі від облудного вірусу "дружби двух народів", "братерства", "строїтельства" русского міра" Російською православною церквою.

Готуймо Українського Лідера

Як тут не згодитися з професором С. Трохимчуком зі Львова, який пише: "Українська нація та її держава в небезпеці! Управляти нею, а, значить, грабувати її та плюндрувати рвуться чужинці (уже дорвалися — В.З.), котрі хочуть використовувати нас і наші багатства у своїх шкурних інтересах та інтересах своїх закордонних хазяїв".

І професор приходять до єдино правильного, точного висновку, рятівного для України:

"Потрібно, щоб державу очолив сильний лідер, Український патріот, українець з діда-прадіда, для якого українство, його мова і культура є родовою притаманною ознакою, а не тимчасово набутим блефом".

Чекаймо на прихід такого Українського Лідера, та чекаймо ж, не склавши руки, а шукаючи його по Україні, підтримуючи і готуючи до державного керівництва. Без нас, якщо в нас не вистачить здорового глузду постояти перед чужим світом і агресивними чужинцями за себе, самі нові наші Вашингтони, де Голлі так і лишаться тільки *для себе* Вашингтонами і де Голлями. Національного Лідера (визвольного часу особливо) треба готувати, як музиканта, піаніста, скрипаля, задалегідь, роками, а не перед самим виходом на сцену.

Це не розпалювання ворожнечі, а оборона

Поки ми боягузливо граємося десятиліттями в толерантність до Росії, не наважуємося сказати вголос, хто така Росія по відношенню до нас, — Росія не соромиться наступати на нас нахабно, зловороже. Особливо небезпечна мовно-культурна експансія Росії, вона супроводжується потоками ненависти й зневаги до української мови, української нації, нашої державности. Вона поставила собі за мету *виховати з українського громадянина російськомовного українофоба*.

Ось хто така нам Росія! Яким би другом, братом ми її не малювали, не глянцювали, а вона от така й *ні трохи не милосердніша!* Страшнішого ворога, яким нагородила нас доля, ще не мав жоден народ у світі. Коли ми це усвідомимо на генному рівні, то знайдемо єдино правильний метод боротьби з російською експансією і переможемо.

Треба інстинктивно і розумово відчувати, що ворог є ворог і з ним небезпечно гратися в толерантність, сховавши голову в пісок.

Мені скажуть: "Ти розпалюєш ворожнечу між народами". Я пишу ці слова лише для одного, для *боєздатної оборони* у визвольній війні, яку нам 350 років нав'язує маніякально-агресивний сусід. Говорити в нашій жахливій ситуації *постійно атакованих* про якусь "розпалювання" — це треба бути цинічним брехуном і окупантом. Це позбавляти нас, українців, права на оборону, це прирікати нас на смерть.

Будьмо гранично точні в дефініціях!

Мить радості

Писати про хмари, про стерильну блакить осіннього вітряного неба вже не буду, бо немає вже слів у мене все це передати на папері. Єдине, що скажу, ішов я сьогодні вулицею, звів голову — і о чудо! — таке небо в розвіяних тонких білих хмарах засвітилося, забриніло чистими кольорами до мене, до одного мене, що душа моя завмерла в радості й сказала, вся осяяна:

- Дякую Тобі, Господи, за цю прекрасну мить!

І ще подумалося: "Ради того, щоб побачити такий спалах краси перед твоїми очима, варто жити на світі".

Добивайтеся рівноваги, не балансуючи

15.10.2010. Якщо вам десь, на вулиці чи в приміщенні так, спанібратська гукнуть:

— Ей, ти, хахол, подь сюда!

Ви так самісінько спанібратська спитайте нахабу:

— А що ти хотів, кацапуро?

Приблизно так, як навчає нас мудрий Левко Лук'яненко власним досвідом.

І якщо ви, читаючи-перечитуючи *будь-якого* російського класика, натрапите на неодмінне поіменування українця хахлом, скажіть собі спокійненько:

— Ах ти ж, кацап - стоптані лапті!

І в східно-слов'янському світі настане рівновага. Земна куля не схитнеться, не перехнябиться в бік Росії, і Україна не впаде чолобитно до московських лаптів. Тільки ви не балансуйте, а обов'язково озвіться на "дружнє звертання" не менш "дружнім". Воно благодатно пробиває струмом протверезіння нахабу-нападника від голови аж до його стоптанних лаптів.

На нашу вулицю, під самі вікна будинку вночі тихо підійшла золота-золотюща осінь. От і все!

Скажете: "Хто так пише? Це ж заялений штамп".

Штамп? А ви погляньте з нашого вікна надвір, на липи в червонясто-золотих загравах. Я послухаю, що ви скажете? Отак, першої миті, не шукаючи метафор.

Смертоносці

На своїх ювілейних вечорах видатний учений, відкривач прабатьківщини індо-аріїв у Наддніпров'ї, при впадінні Псла в Дніпро Юрій Шилор назвав представників політичної еліти України смертоносцями. Точніше не скажеш. Особливо дивлячись, та що там дивлячись! — відчуваючи на собі, що робить з Україною ця команда з азарових, табачників, ефремових та інших персонажів.

16.10.2010.

"Козацькая воля, козацькая доля..."

Микола Шапошник. Творець козацьких пісень. Та ще й яких пісень! Як вони гриміли наприкінці 80-х років — початку 90-х, в пору визволення України з-під російсько-советського ярма і державного її становлення. Своім маршово-ентузіастичним, оптимістичним звучанням вони підносились, як наша українська молитва, до Бога.

І ось ми вже призабули цього козарлюгу. А було б по-людськи назвати його іменем вулицю в Черкасах, відкрити меморіальну дошку, подавши його в образі й одезі козака-запорожця, в яких найприродніше почувалася його неспокійна, бойовита душа.

А вчора я в одному з телефільмів про козацький табір відпочинку для дітей почув і побачив, як джури-козачата ансамблево співали натхненно одну з козацьких Миколіних пісень:

Козацькая воля,
Козацькая доля
Повік не вмира.

18.10.2010. Почав оповідання про собаку. Намацувальний період. Наче йде. Зупинив себе. Не поспішатиму. Уже більше року мучить воно мене. Таким болем, жалем буває заходить серце. Оповідання трагічне. А чи вдасться? Боюся, що біль зостанеться в моєму

серці, так і не вилившись на папір. А шкода. Оповідання могло б бути дуже й ду-уже... Але ж таланту треба до нього. Таланту...

Ну, прийди ж!

Україна чекає на свого чесного, кришталево чесного національного Лідера. Мудрого, демократичного і порядного Чоловіка. Прямо виглядає його, уже всі очі продивилася.

Ну, прийди ж!

Нищення мови — це масове вбивство

19.10.2010. Ще й ще переконуюся, що в мовному питанні з росіянами домовитися полюбовно неможливо.

Говориш, доводиш фактами, звертаєшся до людського, гуманного в співбесідникові, до співчуття до битої, топтаної чоботом російського шовініста мови, не пробиває, не бере його, не доходить. Німа його душа перед тобою, німе серце. Питаєш його, для чого тобі, чоловіче добрий, державний статус твоєї російській мові в чужій державі, у нас в Україні? За тобою ж стоїть така могутня держава Росія, в якій державна російська мова, цій мові нічого не загрожує в тебе на Батьківщині. Ніщо не загрожує їй і в Україні. Ви, росіяни, маєте в нас свої школи, де навчається 779 тисяч учнів, російську мову як предмет вивчає 1 мільйон 300 тисяч школярів, ви маєте в Україні російські театри, книговидавання, газети, журнали, телебачення. Ніхто не утискує російську мову.

Ми, всі українці, знаємо вашу мову, ви ж, живучи в Україні, з пелюшок і до пенсії, не знаєте, не вживаєте, не чуєте, не хочете чути жодного українського слова, часто глузуєте з української мови, бридитеся нею. Ви й досі почуваетесь в Україні панівною нацією. І в той же час лукаво закликаєте до "двомовности" в нашій державі. Ви, якщо ми згодимося на другу державну мову, ніколи не вивчите української, остаточно задушите своєю, яку ви давно перетворили на ненависний нам засіб підкорення народів.

У нас немає, крім України, іншої держави, де б функціонувала українська мова. Якщо ви задушите її російською, ми зникнемо як народ. Майте ж співчуття. Ви ж нас явочним порядком знищуєте!

Ніякого співчуття у відповідь, ніякої людяності від вас. Схоже, що ви за многі століття так і не розчингсханилися, так і не *ослов'янили* своєї душі.

І так буде, поки державне кермо не візьмуть у свої руки Українці. До того ж українці-державники, а не підлі землячки-хабарники. Не проповіді ми чекаємо від них про те, яка наша мова красива, співуча, а державних рішень, декретів, законів, спрямованих на захист і розвиток єдиної державної в Україні мови, української. На нашу українську мову ми маємо повне право, дане нам Господом.

Треба донести і українцям, і росіянам, що нищачи нашу рідну, родову мову, нищать кожного з нас духовно й фізично. Отже, хто замахується на мову корінного населення, той є убивцею, якому не буде прощення ні на цьому світі, ні на тому. Нищення мови — це масове вбивство народу-носія цієї мови.

Восени й у хмарну погоду стоять сонячні дні, коли отак прощально палахкотять золотим полум'ям по всьому місту, в селах, у лісах і байраках дерева перед зимовим сном.

"Здрастуй моя дорога дружино!"

20.10.2010. Знайомлячись в архіві СБУ із карною справою репресованого в 1937 році селянина із с. Синьооківка Золотоніського району на той час Полтавської області Миколи Єлисейовича Каплі, натрапив на листи рідних до нього. Його в 1930 році розкуркулили, мали вивезти на Північ Росії, та йому вдалося втекти. Переховувався. У середині 30-х повернувся в село. Пожив дома кілька років. Та ось 1937 року почалися масові арешти. Серед багатьох інших брали й тих, хто втік із заслання. Виїхав у Бердянськ, рибалив там в артілі.

У грудні 1937 року його заарештували, судили. Дали 5 років концтаборів. З неволі не вернувся. Лишилася дружина вдовою і п'ятеро дітей.

Листи написані дочкою і дружиною 6 листопада 1937 року в Бердянськ, за сорок днів до арешту. Листи страшні. За звичайними словами, в яких сповіщається втікачеві про будні сім'ї, встає жахлива катівська епоха, в якій жив наш український селянин-колгоспник під постійною загрозою арешту, в неймовірних злиднях, задушений податками, безправ'ям, приречений не на життя, а на виживання.

Водночас услухаймось і в звучання полтавської народної мови, яка пробивається крізь малописьменність адресантів. А як звертається в листі до свого чоловіка його дружина Палажка! Яка висока культура була нашого простого українського народу! О, не простий це був народ! Мав він чисту, аристократичну душу.

Читаймо. Подаю, як є, майже без розділових знаків. Аж часом з'являється враження, що читаєш "Влесову книгу".

Лист жінки Палажки

"Здрастуй моя дорога дружино! Пропишу я тобі що я жива і здорова ну тіко дуже ниспокойна що дуже по роботі важко. А ще важче тим, що я тебе нибачу та ще й ничую так моє серце томиться що на мене й сну нема все думаю як він там чи він є, що пів місяця ничуть нічого. А така тривога боже як що там ти то живий і пириносиш усі низгоди. Може ж ти заробиш хоч прожить самому. Коло мене сімейство та й то болтаюс важко самій ти все було кажеш сидит нікуди ніяк. А міні самій і обридало та ще й обридне нима кому перемінит і пожаліт. Из'їздела в Київ втургувала та й отдала всі, нічого й нукупувала взяла калош 3 парі та одні нипогодилися то продали. Продналогу отдала за квартиру Володі отдала бо хазяїни їхали в Київ то потребували за 2 місяці вісімнадцять рублів. За облігації отдала. А самооблог ще 20 рублів. Коля якщо є Марусі (2 рочки -В.З.) ботиночки то вишли бо нивдержу в хаті тряпочками ножки пообмотую то вона й лазит. Прощай. Пиши частіше хоч п'ять слов бо думка разна. Бувай здоров".

3 листа дочки

"6/XI — 37 р. Увечері, у суботу.

Тату! На нас продналогу 45 руб. Штраховка 4 руб. і за облігації 10 руб. Усе разом давать. Підписались на хлібозакупку 2 пуди. 1 пуд жита і ячменю 1 пуд.

Тату! Пропишу ще койщо. 22/IX була нарада у первій бригаді, і приїжджала машина тудя 3 чолов. з енкеведе. Тоді визвали голов обох, побалакали. Тоді голову сільради забрали та й поїхали, а нічого ще не чути, що таке. На другий день пита бригадир мене: нибуло нікого цю ніч? Кажу, ні.

Тату! Ни журіться за нами. Тату, як буде холодно вам, то може прийдеться вислати подушку та рядно. Молоть ще не мололи, так сидимо без хліба. Нема с ким і їхати молоть, усі понамелювали.

Досвіданіє. Ждемо ответа, як соловей лета".

В Амвросія Метлинського в записях народних пісень читаємо:

Чоловіче мій, *дружино моя*,

Завіз ти мене, де роду нема.

День іде

23.10.2010. На сході швидко ясніло небо аж під зеніт, там ось-ось мав з'явитися синьоокий день зі смолоскипом сонця над головою. Ночі вже не було. Вона так утікала, що навіть загубила свою вицвілу печатку — зблідлого місяця на протилежному небосхилі.

Як лев, як вовк, як собака...

27.10.2010. "Усе гине там, де володар не готовий кожної хвилини захищати свою владу, як лев, як вовк, як собака". (Нікколо Макіавеллі).

От би Українцю при владі отак захищати свою (українську) владу! Не вистачило розуму вчинити так у "помаранчеві" 2005-2009 роки. Не вистачило. Вірю, прийдуть українці українською командою і захищатимуть свою (нашу!) владу, як леви, як вовки, як собаки, як тигри, як гепарди... як українці-патріоти, а не хохли— торгаші честю, достоїнством, первородством.

"Закуція"

Перебуваючи в етнографічній експедиції у травні 1970 року в с. Жовниному Чернобаївського району на Черкащині, ми почули від місцевих жителів якесь дивне слово: "закуція". Уживали вони в такому контексті:

— Оце мені, закуція тут засіла!

Це жінка звертається до гурту чоловіків, які нашевкалися в хату, засіли за столом пограти в доміно чи в "дурня", а то й просто почаркувати.

У словниках такого слова нема. Ніхто з нашої бригади не натрапляв на нього. Стали ми розгадувати етимологію цієї "закуції". І найчутливіший до рідної мови, до її стихії етнограф із Божої ласки молодий на той час Вадим Федорович Мицик розкусив цього горішка:

— Я думаю, що це слово прийшло з часів Полтавської битви, коли після поразки шведів і Мазепи під Полтавою російські війська вдавалися до звірячих *екзекуцій* — вилувлювали козаків-запорожців, вдираючись у села, і катували, прив'язували закатованих до дощок і пускали вниз по Дніпру для застрашування всієї України. Наддніпрянське село Жовнине це все пережило на собі. Налітали ці зграї російських катюг, вдиралися в село й учиняли екзекуції. Так воно й лишилося в народній пам'яті. Народна етимологія переробила це іноземне слово на своє — "закуція", з часом надала йому чисто побутового значення.

Описуючи в обласній газеті нашу етнографічну експедицію, я згадав і цю "закуцію" і наше розшифрування. Еге! Викинули ще до цензури, самі апаратники редакції, і сліду не лишили.

"Пушкін — імперський поет і нині він працює на імперію, а не на Правду. І це належно оцінили за советчини, нашпигувавши його пам'ятниками всі великі й малі міста". (Петро Сорока. Денники).

Аж полегшало. Бо дехто такі дифірамби розспіває Пушкіну, що від них ураз мало-росієш.

Та за одну "Полтаву" має захопонати серце українця до цього поета. А "Клеветникам Росії"! А "Смірісь, Кавказ, ідьот Єрмолів!"

А Шевченко, який не любив Пушкіна. Не тільки ж як митця, а й ідеологічно не любив. За ту ж "Полтаву".

Не скачте з мови на мову!

28.10.2010. По українському радіо йде передача про мову. Дехто зі слухачів говорить, що коли треба, то вони переходять на російську в спілкуванні.

І ось голос із Херсона чоловіка вже в літах:

— Я так скажу. Ті українці, що скачуть з мови на мову, не поважають Україну.

Репліка херсонця б'є в десятку!

Клубок болю

31.10.2010. Сьогодні о 6-й ранку закінчив оповідання про собаку "Забери мене додому!.." Серце боліло від жалю до живого.

Моє 114 оповідання.

Історія не видумана, списана з реальної трагедії реальної собаки. Ім'я змінене. Коли я дізнався про фінал цієї історії понад рік тому, такий щемкий жаль мене охопив. Чи я хоч трохи передав його читачеві?..

І далі про Пушкіна

Ну, боготворите свого Пушкіна — боготворіть, а чого ви силуєте до любови інших, та ще й принижуючи їхню людську й національну гідність порядних, патріотичних українців?

Невже вам мало нашого колінкування перед вашою катівською "величчю" упродовж 350 років? Може, нагадати вам, з чого починалася ваша імперська велич? Хто вас елементарної грамотности вчив? Хіба не ми? Невже забули?

"Полтава" непростима!

Бо потрібен нищитель мови

5.11.2010. Десять років уже працює в Україні Міжнародний конкурс з української мови ім. П. Яцика. А це щорічно понад 5 мільйонів юних учасників. І ось XI конкурс намірився повалити покидьок людства — міністр освіти Табачник, який не дав наказ по навчальних закладах про проведення конкурсу. Не врятував ситуацію й президент. А до нього ж зверталися найповажніші з української еліти, та хіба для цих владців щось важить, крім їхнього українофобства! А він же одним розчерком пера міг би вже давно позбавити освіту від цього зоологічного україноненависника.

Про що це свідчить?

Про те, що їм потрібен безоглядний нищитель мови.

Третього не дано

6.11.2010. Усі маски зірвано, всі крапки не тільки над "і", а й над "ї" поставлено: до влади в Україні дорвалися могильщики України, які заповзялися знищити українську мову, а отже й український народ. А без народу Українська держава сама по собі ліквідується.

Отож не сюсюкаймо, не йдімо на співробітництво з окупаційною владою, а гуртуймося українець до українця, патріот до патріота в опорну, відпорну, визвольну силу.

Рятуймо Україну від влади україноненависників. Або ми їх, або вони нас. Третього не дано.

Як же нам гірко і тяжко зараз, коли б ви знали, наші нащадки!

У гастрономах Черкас багато молодих касирок обслуговують покупців українською мовою. До того ж добірною літературною. Це вже діти, виховані за роки Незалежності в українських школах. Інколи я кажу "спасибі" за обслуговування, вони ж тільки — "дякую", "будь ласка".

Нам треба вберегти оцей українізаційний темп у школах, ліцеях, вишах. Для цього ми повинні змусити президента прогнати з міністерства освіти мерзотника з мерзотників Табачника. За всяку ціну змусити. Бити й бити в одну ціль. Не витримає, здасться.

7 11.2010.

"Наче у храмі в шапці —

коли розмовля українець російською..."

(К.Мордатенко. "Паустовський: тектонічна трагедія").

Слово матері незбориме

8.11.2010. На подвір'я нашого будинку заходить молода мама з хлопчиком. Чую, він каже їй:

— Мамо, там такі гарні *прожектори* продаються...

— *Ліхтарики*,— поправляє мати.

— Так, ліхтарики, мамо. Купимо?..

Я став мимовільним свідком творчого процесу. Іде становлення рідної мови хлопчика. Очищення від наносного, що агресивним потоком лине на голови маленьких українчиків. На сторожі стоїть мама. На сторожі *душі* своєї дитини, своєї домівки, України.

Будь благословенна, Мамо!

Як нам уберегти оцю ранню українську зав'язь, оце живе в'язання тендітних вузликів національної пам'яті від лютих приморозків, нагнаних московськими вітрами?

Вірю у святе слово матері. Воно незбориме ніким! Бо від природи, а отже від Бога.

Ось ваш Жуков!..

(З практики м'ясника)

Офіцер на особливих дорученнях командуючого I Українським фронтом Ватутіна — Юрій Коваленко, який був присутній на засіданні перед початком форсування Дніпра (засідання проводив Жуков), свідчить: коли зайшла мова про те, що нічим озброїти мобілізованих і необмундированих із сіл і містечок України 300 тисяч українців, Жуков сказав:

— Зачем ми, друзья, здесь головы морочим. Нахрена обмундировивать і вооружать етих хохлов? Все они — предатели! Чем больше в Днепре потопім, тем меньше прідьотся в СібірЬ после войны ссилать.

Під час форсування Дніпра загинуло 250-270 тисяч необмундированих. Це ж тільки в Дніпрі. А по інших ділянках усіх трьох Українських фронтів скільки?

Ось вам Жуков! Благоговійте перед ним, кланяйтеся йому, ставте пам'ятники, дурні навіки хохли!

Вас ніщо не вчить. Ніяка історія, ніяка сучасність, контрольована й досі в Україні Москвою. Бо у вас куряча свідомість!

У мене таке враження, **що** ви кожного 9 травня святкуєте **не свою перемогу, а війну**, вашу Велику Вітчизняну війну із вашими Жуковими, Сталінами та іншими бездарними генералами-м'ясниками, **які** угробили **ні** за **що** десятки мільйонів своїх співвітчизників.

"Сталінградська битва" на... Дніпрі

(Продовження теми про м'ясника Жукова)

Відомо, що в Сталінградській битві було оточено й розгромлено 330-тисячну армію гітлерівців. На Дніпро перед форсуванням із сіл і містечок України пригнали пішки маршовими ротами мобілізованих польовими військкоматами 300 тисяч необмундированих і незброєних українців. Їх так і кинули в Дніпро беззбройних і необмундированих ("*На правом берегу у врага в бою дабудете аріжіє!*"). Їх витопили 270 тисяч чоловік.

Отакій *розгромний Сталінград* тепер уже **українцям** влаштували російські окупанти-катюги на Дніпрі. Це ж тільки на Дніпрі, а на інших ділянках фронтів! У Корсунь-Шевченківській битві, Яссо-Кишинівській операції та на інших ділянках, на інших, на ін. Прорвані дірки від контр-атак противника затикали тими ж необмундированими, спішно пригнаними на передову українцями.

Ви, як хлопчачки, граєтесь у війну

(Моторошна Перемога)

Я це кажу таким тоном тому, що пам'ятаю ту війну, її проходження все життя відчуваю на собі. Знали б ви, з якою надією на повернення з війни проводжали своїх рідних дружини, матері, діти, як ждали їх, як молили Бога, Матір Божу, усіх заступників Божих, щоб їхній рідний, найдорожчий вернувся додому неушкодженим, щоб його минула ворожа куля, снаряд і бомба. Як ждали, як *вірили в їхніх командирів*, що ті збережуть їм їхнього

чоловіка, сина, батька. А ви, ваші прокляті кумири, бездарі, злочинці пускали під ворожі кулі тисячі, сотні тисяч, мільйони, як олов'яних солдатиків, бо вони і їхні рідні, увесь народ були для маршалів ніщо, сміття, пил.

Вам би повинно бути соромно за таку "перемогу", бо це була не перемога такою страшною, антилюдською, сатанинською ціною, а *злочин* перед народом і особливо перед Україною і українським народом.

Колись цю перемогу, як і саму війну, народ наш згадуватиме із жахом і прокляттями.

Давно вже, багатьма сказано, що 9 травня треба перетворити із свята Перемоги на траурний день пам'яті по убієнних. У цей день має звучати найтрагічніша класична музика, а в церквах правитися панахида. І ви повинні стояти на панахиді й молитися, молитися за полеглих, убитих бездарно, злочинно *навмисне* ("чорносвітників" мобілізованих), злочинно байдуже. Ви повинні згадувати й молитися за вдів, за сиріт, за горе матерів, а ви, як ті недорослі, як хлопчаки, і досі, 65 років уже грається, ніяк не награтесь у Велику Вітчизняну війну Советського Союзу.

А ви кажете: "Торгсін"

9.11.2010. Під час Голодомору в 1933 році дізналися, рятуючись од голодної смерті, що воно таке Торгсін. Приїхав у село Єлизаветівку Катеринопільського району на Черкащині в той час кріпильник шахти "Іван" з Макіївки Григорій Кравченко й став розшифровувати отой Торгсін так: *"Товариці! Оглянітьсь, Родіна гібнет, Сталін істребляєт народ"*.

Донесли. Арештували. Київський обласний суд прирік "дешифрувальника" з Донбасу на 5 років неволі в концтаборах на Півночі Росії.

Церковнослов'янською, як у Київській Русі-Україні

14.11.2010. Як же воно насправді читалося церковнослов'янське письмо? Слухаймо мовознавця:

"Щодо церковнослов'янської мови. Вона, звичайно, дуже важлива, але повинна бути в Україні в українському фонетичному оформленні, а не в російському, як це інколи робиться. Тому що можна сказати "Благослови, Господи", можна сказати "Благаславі, Госпаді". У церковнослов'янському мовленні не було "акання" і пом'якшення приголосних". (Олександр Пономарів).

15.11.2010. Що ви хочете від Ющенка, проклинаючи його заднім числом? І того він не зробив, і того... А що *ми* зробили, щоб допомогти йому? Хіба не просив я всі 5 років, звертаючись до вас, еліти, і просто до електорату — підтримуйте нашого українського Президента! І в статтях писав, і в Щоденнику. Хіба хоч хтось послухав, прислухався?

Тоді жили хоч упроголодь (бо не давала ходу економічним реформам ваша Юля), та зате в умовах демократії. А тепер живіть у деспотії й злиднях, уцент обідраними, обібралими окупантами, лютими ворожищами України, за яких ви тримаєтесь, мов потопаючий за бритву, за яких і досі голосуєте. А багато хто з вас уже підтиснуло хвоста, опустило голову, пішло лащитися до цих окупантів. Борці! Патріоти!

Та прийдуть, прийдуть Люди, українські люди і спасуть Україну.

Тарас Шевченко запитував себе і нас і відповідав нам, застерігаючи від неправди, наказуючи жити по правді, вірячи, як у Бога, в нас прийдешніх і в нашу українську всенародну правду:

Чи буде правда меж людьми?
Повинна быть, бо сонце стане
І осквернену землю спалить.

Будь проклята половинчастість!

От нормальний же мужик. Полемізує з відвертим ворогом України. І то там, то там здає наші, українські позиції. Своєю половинчастістю. Будь вона проклята, ця наша мало-російська половинчастість, поступливість не відомо кому: чи советському минулому, чи нинішній наскрізь промосковській колонії?

Ні, якщо вже ти борешся, то борись же! Підняв шаблю, то будь же козаком. А в тебе рука тремтить...

Мій оптимізм

17.11.2010. Є оптимізм і оптимізм. Падати духом не треба, як би не було важко. Боротися, стояти. І все ж я не зовсім сприймаю оптимізм такого роду: виступає перед аудиторією промовець, розповідає про утиски української мови в Україні від окупаційної влади Януковича-Азарова-Табачника. Говорить про смертельну загрозу українській мові від намагання прийняти Закон про мови, яким має надатися російській мові фактично статус другої державної мови, яким буде впроваджено в Україні офіційну двомовність. І під кінець промовець оптимістично вигукує:

— І все ж я вірю, українська мова вистоїть, не зникне! Не такі тяжкі часи вона пережила і її не змогли знищити за цілих 500 років. А зараз...

А що зараз? Якраз у наш цивілізований, комп'ютеризований, радіо- і телефікований час *дуже легко* знищити мову, не тільки не захищену державою, а тією ж державою, захопленою промосковськими покидьками суспільства, загроженою. Раніше що б не затівала Російська імперія, воно зачіпало десь угорі тоненький шар населення, а основна маса української нації — це були селяни, 90% сільського населення, неграмотного, яке не вміло читати газети, а радіо і телебачення ще не було, так от оці 90% селянського населення проти 10% міського (яке, до речі, теж не було ще все русифіковане!), жили своїм окремишнім життям, спілкувалися між собою природною своєю рідною мовою, а іншої вони не знали й не чули, а якщо коли й могли почути від старого каліки-москаля, то вона їм здавалася такою дикою, що її одностайно висміювали найжорстокішим способом. Офіційні заходи імперської адміністрації по русифікації українців не приставали до нашого народу, відторгалися темною, неграмотною масою. Їхня неграмотність була основним *державним кордоном* бездержавної нації, який оберігав її мову, пісні, звичаї, мораль у недоторканній чистоті. Перед таким "кордоном" імперія (та й радянська влада в перші десятиліття) була безпорадна.

Зараз же цього кордону немає. Лишилося й основних носіїв живої української мови — селян 30%. І ця кількість зменшується. Та й саме село тепер пронизане цивілізаційними засобами впливу. Відтік здорового населення в міста шалений. У містах молоді селяни русифікуються, переходять на суржик, забуваючи материнську мову, засновують російськомовні (суржикомовні) сім'ї, стараються віддати дітей у російські школи. Та й україномовні школи можна тільки умовно назвати такими. Спілкування учнів і вчителів у таких школах переважно російськомовне.

Я б хотів у таких обставинах видобути оптимізм у моїй приниженій, змолоченій хамством українофобської влади психіці. Я не знаходжу його.

Якщо ми будемо покладатися на міфічну витривалість нашої рідної мови і не ставати до активної оборони і рішучого синівського наступу, козацького наступу на русифікаторів, ми можемо скоро обезмовіти, втратити життєдайну нашу силу — українську мову і погаснути як нація.

Мій оптимізм — непримиренна боротьба за українську владу в Україні. Тільки своя, українська влада спасе Україну, Незалежність і нашу національну основу основ — українську мову.

Коли сходить сонце, настає тиша у світі. Ніде ніщо не шерхне. А, може, це тому так, що ти дивишся-дивишся на ту рожеву величезну кулю, яка росте із землі, з обрію, і вся твоя увага, і зір, і слух, й емоції, і думки зосереджені на тому язичницькому чуді.

А потім там — там озивається пташечка... І день почався.
Помоливсь і ставай до роботи.

Сьогодні в Черкасах відкрили пам'ятник Василеві Симоненку. Нарешті за понад двадцять років! Пам'ятничок скромненький, камерний, не монументальний, за який Черкаси все борються. Це фактично паркова скульптура на 2,3 метра.

Боюся, що ця влада не поставить Василеві Симоненку справжнього монументального пам'ятника на одній із центральних площ Черкас. Кинули кістку нам — гризїть, заспокойтесь.

Яка ж незнищима ця диявольська сила ненависти до України! Ця сила мстить Василеві Симоненку за його подвижницьку визвольну боротьбу, за просвітлений шлях своїм вогненным Словом до національної свободи українському народові. Не можуть простити.

Щоб пам'ятали!

Вийшов перший том незакінченої тритомної автобіографії (спогадів) Марка Твена. Через 100 років після його смерті. Так заповідав автор. А окремі її частини дозволив опублікувати тільки через 500 років.

Яка ж у нього була сильна впевненість у тому, що його так довго пам'ятатимуть.

А ми квапимось видавати свої мемуари ще за життя. Може, й нам... А чого? Узяти й перенести публікацію своїх безцінних спогадів так десь на два-три століття.

Утішає й те, що чоловік написав аж три томи автобіографії. Я ж написав ще тільки два томи свого щоденника, півтора тома з нього видав. Почав записувати третій том. Хай буде.

20.11.2010. Прочитав велике інтерв'ю Валентина Наливайченка в учорашній газеті "Україна молода". Цікава людина. Інтелектуал, готувала його Москва на розвідника. Знає англійську та фінську мови. Інтерв'ю щире.

І слава Богу, хобі не має. Баскетбол було його хобі. "Гляньте на мої пальці — я їх кілька разів ламав (показує). Тепер уже нормально, а раніше було видно, наскільки вони перебиті". Значить, уже давно не грає. Ніколи.

Може, справді буде нормальним Лідером нації? Україна без лідера-українця, без українського Лідера з українським оточенням при владі, не виживе. Це особливо стало видно зараз, як її окупантськи топлять і топчуть чужонаціонали-"регіонали" та малороси, що пішли до них на службу, тобто до Москви в лакеї.

Латай свій розум, еліто!

Гірко здивував мене молодий критик, лауреат престижної премії ім. О. Білецького — Дмитро Дроздовський, який в інтерв'ю "Слову "Просвіти" (ч. 46, 2010 р.) раптом каже так: "Міри немає. Мене вразила цьогорічна реакція на заяви (було аж три заяви, незважаючи на негативну реакцію українців — прим. В.З.) Юрія Андруховича. Він висловився про те, щоб Крим і Південь відійшли Росії. Це викликало чималий резонанс і негативне ставлення до пана Юрія. Але всі матеріали, які з'являлися, можна було чітко поділити на "за" і "проти". І в жодному не було спокійного, виваженого аналізу ситуації, в контексті якої з'явилася ця фраза. Зрештою і Андрухович може помилятися, чому ж це полемічне висловлювання підносити на такий рівень, ніби його вимовив Президент України?"

О, ця наша малоросійська половинчастість, роздвоєність! Ми такі патріоти, так стоїмо за свою державу (!), і раптом готові задаром оддати, без бою, добровільно третину території України, відмовитися від неї, просто відгетькатися, подавїться нею, тільки дайте нам спокійно спати на нашій трипільській печі.

Ну, гаразд. Це сказав (аж тричі, нагадую!), мовляв, так собі, в полемічному запалі "пан Юрій", а ми вже й закричали, сполошилися. Чого? Це ж не Президент України сказав (до речі, він уже здав Севастополь під Чорноморський флот до середини XXI століття, тоб-

то назавжди завдяки отаким мудрим Андруховичам). Та у відомій п'єсі М. Булгаков не дозволяє кербуду Іванові Васильовичу віддавати шведу якусь малесеньку Кемську волость. Звичайний квартирний злодюжка з обуренням великого патріота Росії вичитує цьому лже-царю: "Как ты смеешь раздавать русскую землю, гад!"

А ми! А ми... Та хто ж ми такі, коли в нас національно свідомі еліта нації з таким дірчастим розумом? Як же ми думаємо будувати Українську Державу на віки і навіки?

Переживу й третю окупацію

Що я скажу. Я на своєму віку пережив дві окупації — німецьку і советсько-російську. Переживу й третю окупацію — прихвостне-московську "регіоналів".

Але ж, але ж, але...

Я й не став би переписувати це, якби мене воно не зачепило безпосередньо. Натрапив у згаданому вже сьогодні інтерв'ю Д. Дроздовського, на місце, де він наводить цитату з Дм. Донцова, котру, як він зізнається, "дуже любить". Полюбилась вона й мені, тим паче, що нею я можу навіть захиститися. Щось подібне кілька років тому спало мені на думку, і я опублікував його в "Літературній Україні" зі свого Щоденника, і як же на мене накинлись аж двоє супер-елітарних наших критиків! Не можна, мовляв, так про велику російську літературу писати нам, українцям. Ну, не можна й край! Гріх! Невігластво! Дикість! Це ж наша святиня! Так нас учили в часи советської окупації, і цей "рідний" дух ще й досі туманить нам отруєні себепониженням, себевториненням мізки. То ж випишу й собі (з урядністю за цитату Д. Дроздовському). Випишу, щоб стабілізувати свій настрій після нищівних реплік наших корифеїв-літературознавців, заражених окупаційно-советським духом:

"Назагал тип, пануючий у російській літературі, се тип безвольної людини, а має він там невичерпаний запас нюансів. "Російські класики, — пише наш сучасник, російський професор Ященко, — в суті речі, не класики, бо не здатні виховати сильних, енергійних, морально здорових людей. Що характеризує героїв нашої літератури? Моральна слабкість і бажання виправдати сю слабкість хибами самого життя... Мрії про будучність і повна нездібність здійснити ці мрії в теперішності, нездібність до акції, до творчої борні. Чацкій Грібєдова, що втікає перед огидою життя... Рудін та інші Гамлети Тургенева, Обломов і Райський Гончарова — безплідні балакуни і нероби, епілептики Достоевського, звихнені істоти Чехова, "лішні люди" — ось типи російської літератури.

Се людина без власної волі, що без принуки ззовні кроку не зробить!"

Це вам не наш Микола Джеря — бунтар, правдошукач, не Наталка Полтавка Терпило, Петро і Микола "сильні духом, енергійні, морально здорові люди".

Але ж, але ж, але... А швидше — "та"!

Та зате ж із мистецького боку російська проза — це височенна класика. Височенна. Цитувалося ж думку про сумнівну висоту духовності російської прози. Про відсутність активного стремління до справедливості, правди, людяності. А тому ця проза часто не озброює душу, а роззброює, заражає її безволлям, прямо таки отруює тим безволлям.

Щоденник думання

21.11.2010. "Це все ж не щоденник — те, що я пишу. Просто фіксація думок, що плинуть не в творчому й гармонійному зв'язку, а, швидше, за тим способом, який у психіатрії називається стрибками ідей. Так я можу писати цілий день. Очевидно для читання це обтяжливо, і якщо є крупинки, то вони розмелюються й пропадають". (Юрій Олеша. "Книга прощання").

Таке ж "лихо", я відчуваю, і з моїм щоденником. Це якщо й щоденник, то щоденник думання, чи що? А от чи цікаве воно читачеві, оце "думання".

22.11.2010. Сьогодні — День свободи, шоста річниця Помаранчевої революції. Як він пройде в Києві? Хочби була поважна масовість.

До речі, сьогодні мені Григорій Білоус у свій день народження сказав, як вітаються чеченці в Ічкерії:

— Будь вільним!

Відповідь:

— Завжди вільний!

Чудове вітання.

У нас є День свободи, а самої Свободи нема.

Ще про "Щоденник думання"

Моє думання в Щоденнику — це власне й не моє, а *збірнодумання* в суспільстві, підслухане, передумане мною і записане. У цьому, мабуть, й основний сенс мого Щоденника, "*перчинка*", як кажуть українці (по-російськи — "ізіюмінка").

Вечорами, навіть ночами чути, як кричать гуси, відлітаючи в ирїй. А сьогодні рано йшли ми з Олею, чуємо лункий клич у навально хмарному небі. Оля глянула вгору, каже:

— Гуси!

Хвилястим ключем померехтіли на південь. Голоси в них цього разу якісь ділові, зовсім без суму. Чи, може, це в нас у ту хвилину настроїв був ще не придушений тривожною дійсністю дня. Усе ж таки сьогодні День свободи.

Щоб вимерли всі до зернини

Стара 83-річна жінка з Драбівського району так сказала перед екраном про Голодомор 1932 — 1933 років:

— Видно, так було зроблено, щоб вимерли всі ми до зернини. Оце вам і вся правда.

Уже з пів місяця стає на диби малий і середній бізнес проти прийняття антилюдяного Податкового кодексу. Мітинги. Десятки тисяч на майданах України проклинають окупаційну владу. Ось і сьогодні в Києві зібралося 50 тисяч мітингарів. Пішли тисячними колонами з Майдану Незалежності до адміністрації президента з вимогою не підписувати Податкового кодексу, з ультиматумом — якщо президент підпише, ініціюватимуть проведення референдуму за перевибори Верховної Ради і президента.

Заноситься на новий Майдан, на нову революцію. Коли б швидше спалахнуло й змело з кону історії україноненависників.

Коли б не одурили протестантів. Без лідера важко їм добитися перемоги. Поки що їхнім Лідером є відчай приречених на поглиблення злиденства і на смерть.

Податкове ярмо

23.11.2010. Скинуть чи не скинуть наші люди податкове *ярмо*, яке їм надіває окупаційна влада? Поможі, Боже, нашим людям.

Суть податкового ярма:

Замість установлення адекватних податків на розкіш та на олігархічний капітал — влада збільшує стягнення з людей, які створюють робочі місця. Замість пошуку джерел для виплати гідних пенсій — громадянам нав'язують підвищення пенсійного віку. Замість зменшення кількості державних чиновників та подолання корупції — збільшують видатки на держапарат та закривають владу від контролю з боку громадян.

Влада намагається перекласти на підприємців відповідальність за провал соціальної політики — тим самим провокуючи безробіття, підриваючи можливість людей заробляти собі на життя.

Громада

Усе ж таки чого так панічно боїться громади влада, виставляє проти неї тисячні загони, тумени міліції з отими застрашливими, стерв'ятницькими "Беркутами" та "Грифонами". Очевидно влада сприймає слово "громада" як похідне від "громити". Або громада зараз буде "громити", або її треба "громити". Владі й на мить не спадає на думку, що громада збирається, громадиться, щоб громадити свою свободу, громадити свої сили для захисту свободи, а ще для очищення слуху в глухої влади.

Відторгнення

26.11.2010. Всеукраїнський Майдан-2 почався, діє, росте, не затухає. Піднімається на самозахист малий і середній бізнес проти драконівського Податкового кодексу.

Хтось хоче звести це до "подобається — не подобається мені" цю боротьбу. Але ще *ніхто* чомусь не помічає *серйозного здвигу* в суспільстві. Адже на наших очах відбувається єднання спільними інтересами Півдня і Заходу України, штучно розділених політиками-політиканами. Відбувається найоптимістичніше — відторгнення українським суспільством цієї антиукраїнської, окупаційної влади як чужорідного тіла.

Ось що відбувається на Майдані. Цього ще не збагнула ця влада.

Українське слово гріє всіх

Влада не пускає автобуси на Київ зі Львова. Вона ж не випускає і "своїх" із Півдня — з Одеси, з Донецька, Запоріжжя, Дніпропетровська.

І ось іде Хрещатиком горстка (з півтори сотні) одеситів, яким удалося прорватися крізь міліцейську блокаду й приїхати до Києва на Майдан. Вісім же тисяч одеситів не пустили. І ось вони йдуть, ці, що прорвалися, добулись (готові були йти пішки" — каже одна одеситка), ідуть гордо і скандують українською пісню "Майдану-2004":

Разом нас багато,

Нас не подолати!

І україномовні, і російськомовні скандують.

А ще Майдан кричить-скандує по-українськи:

— Ганьба!

— Геть!

На осінньому холоді, на стужі мітингарі горнутья до українського слова як до чогось свого, рідного, надійного, яке захистить їх, організує, зміцнить їхній дух, допоможе вистояти.

Майдан один

Уже майже тиждень Майдан один. Немає антимайдану, лже-майдану (організованого владою), як це було в 2004 та в 2007 роках. Це симптоматично на майбутнє — піднімається увесь народ проти цієї влади, із самого низу піднімається, політично, національно не освічений. Та ще й значною мірою з електорату нинішньої промосковської влади.

Протомайдан-2

Звичайно, це ще не Майдан-2. Це протомайдан. Але бере він дещо від того Майдану-2004. Найперше — мирні демонстрації. Взяли й девіз Майдану-попередника: "Разом нас багато, нас не подолати!"

І київське населення також бере приклад із своєї поведінки восени 2004 року: співчуття, допомога теплим харчуванням, теплим одягом, готовністю прихистити на ніч у своїх помешканнях.

27.11.2010. Учора виступав перед школярами. Як завжди, невдало, невміло, повз ціль, повз мету. Тисячу разів зарікався згоджуватися на виступи. Не моє це. Ні ж таки, умовили. Півмісяця жив у напрузі, у стресовій ситуації, не спав по півночі, думав, як виступати. І все дарма. Добре, хоч Петро Жук виручив, основну масу часу відтяг на себе. Го-

ворили ми про голодомор-геноцид 1932-33 років. Я більше про лінгвоцид сучасний, про наступ на українську мову, закликав школярів бути україномовними, спілкуватися скрізь тільки українською мовою. Дав їм свій щоденник і книгу публіцистики про боротьбу за збереження української мови. Може, хтось прочитає, і до нього достукаються мої слова, мої думки.

А виступати більш не буду. Ці виступи відбирають у мене останні крихти здоров'я.

Над жертвами геноциду

28.11.2010. Ходили вчора з Олею на панахиду по насильно замордованих голодом у 1932-33 роках українцях на місці захоронення (загрібання) померлих страшною голодною смертю. Стояли в колі сумуючих друзів. Цього року поминальний день відбувався без влади, організований не владою, а громадськістю. Влада собі окремо відзначала, лила крокодилачі, дозовані Кремлем сльози. Фактично відзначалося дві трагічні події в історії України — влада говорила над могилою жертв Голодомору просто про голод, як природну стихію, громадськість України про організований голодомор — *геноцид* проти українського народу.

Увечері на Соборній площі стояли на мітингу, засвітивши свічки пам'яті по жертвах геноциду українського народу. Молоді хлопці, студенти стояли із запаленими смолоскипами.

Зборімо ідейну трусість!

Недавно я писав у щоденнику про нашу "внутрішню російську окупацію" в наших душах, від якої треба в першу чергу кожному з нас позбавитися, щоб урятуватися від русифікації, яка все нахабніше налягає на Україну. І ось натрапляю в Дмитра Донцова фактично на те ж саме, писане ним до українців у серпні 1954 року:

"Треба розпеченим залізом глуму і демаскування випекти у власній душі пістряк ідейної трусости і (свідомо чи ні) духовного припадання до ніг московської "правди".

Повна безстрашність, абсолютне, стовідсоткове заперечення всього московського, така ж абсолютна афірмація своєї Правди, — лише тим зломимо Москву перш у своїм серці, а там і "на нашій, не своїй землі". (Д. Донцов. "Душа москаля").

Пам'ятник "необмундированим"

29.11.2010. Жоден загарбник, жоден колонізатор ще не виморював голодом поневолений народ. До цього дозвірилися тільки русо-більшовики. На цьому ж не скінчилися випробування зрабованої України.

Під час II світової війни ці московські супостати в 1943-1944 роках вдалися до нового геноциду, звільняючи від німецької окупації українські землі, проводили "зачістку" чоловічого населення, польовими військкоматами мобілізували українських чоловіків (які, потрапивши в оточення, прийшли додому в 1941 році, *вижили під німецьким окупантом*) і юнаків, часто починаючи із 16-річного віку, і необмундированих, неозброєних кидали на вірну смерть на найважчі ділянки фронту, на форсування Дніпра та інших рік і зайняття плацдармів. Таким чином було винищено під німецькими кулями та під дулами кулеметів заградотрядників понад мільйон найздоровішого чоловічого населення України.

Суспільство! Не чекай від влади ініціативи, саме постав пам'ятники "необмундированим". На Дніпрі, в Києві, в напрямі Яссо-Кишинівської операції, де полягли сотні тисяч неозброєних українців. Це не так убійним потрібно, як нам, нині сушим. Бо коли випустимо з пам'яті хоч одну сторінку своєї страшною історії, вона обов'язково повернеться до нас і на нас ще в страшнішій модифікації.

Пам'ятаймо! Усе пам'ятаймо собі й своїм ворогам.

Затишно

1.12.2010. Лена, згадуючи дитинство, раптом сказала:

— У нас у селі жила така затишна бабуся Олита! Було ми, малеча з усього кутка, злетимось, обсядемо її, вона щось розповідає, і так нам гарно, тепло коло неї, затишно. Як чудово сказано: затишна бабуся. А ще можна й так: затишний чоловік.

Отаке слово! Як же затишно в рідній мові!

5.12.2010. Прийшла зима з вибриками. Один день віхолить, снігу вкине по кісточки, а на завтра відлига, все тече, під ногами каша. І такою обіцяють синоптики, буде вся зима. Оце натерпимось!

Сковзаючись по втопаному підталому снігу на протоптах, ми з Олею придумали неологізм: "Дорога різко *неходабельна*".

Усе читаю щоденник Юрія Олеші "Книга прощання". Раніше він друкувавсь, як записи під назвою "Ни дня без строчки", вибрані-перебрані цензурою. А це вийшов повністю. Читаю вдруге його. Це добряча проза.

Інтелектуальна.

Цікаве спостереження: з 20 січня 1930 року до 14 січня 1955 року було написано першу половину щоденника. На неї пішло 25 років. На другу половину фактично всього 5 років, тобто в п'ятеро менше часу. На ці роки, останні в житті Ю. Олеші, якраз припадає хрущовська "відлига", коли стало можливим перейти з давучких опозиційних натяків до висловлення гіркої правди відкрито. А, може, це ще й від того, що в ті роки Олеша ще подумував продовжувати таку свою белетристику після тріумфу "Зависти" і "Трех толстяков", хоч і тоді вже зарікався писати сюжетні речі. Та що далі в зрілі роки, то він упевнювався все дужче й дужче, що його покликання — оці щоденникові записи під девізом "ни дня без строчки". Та й жахливі його запої в 30-40-і роки гальмували, мабуть, і щоденники. Може, ці запої йшли від гепеушних нищень співбратів-літераторів? Може, вони й уберегли самого Олешу від арешту й знищення?..

Біло-біло по всій вулиці, засипаній свіжим снігом, аж трохи зеленкуватим, очевидно, від передвечірнього неба. На тлі цієї молодой білини стоять чорні силуети дерев. Та ще перехожі, хто в шапці, а більшість безшапково, особливо дівчата — в теплих-теплих шубках і з вільно розпущеним волоссям, яке куйовдять їм пориви морозяного вітру. Що це: мода, тобто дурощі, чи справді їм не холодно отак іти гологолово серед зими?

Поки записував, за вікном став чорнявий вечір з рум'янцем на молодому виду. Таке враження, що йому зовсім не зимно там, надворі. Поки що.

Копії

6.12.2010. Дехто з російської еліти нарікає і нарікає й досі на те, що Гоголь писав свої твори, думаючи (першодумаючи!) українською мовою і на ходу перекладаючи себе на російську, від чого часто-густо його синтаксис, ідіоматика, і навіть лексика лишалися на-завжди українськими.

Ці нарікання цілком зрозумілі. Адже наш полтавець Гоголь, по суті давав російському читачеві не оригінал свого твору, а фактично його *копію*, переклад з іншої, *іноземної* для росіянина мови, до того ж не завжди повний переклад.

Таким чином чи не був Гоголь одним із перших творців майбутньої книжно-застиглої (боюся сказати — омертвленої) совєтсько-російської мови, проти якої так бунтувалися письменники-деревенщикі Распутін, Белов, Залигін, Носов, Можаєв, Абрамов та близькі до них Астаф'єв, Шукшин.

Жахливою російською мовою писав-перекладав себе в радянські часи й киргиз Чингіз Айтматов, викликаючи рясні нарікання за це критики. Подібне лихо було й з прозою російського письменника, вихідця з України Івана Стаднюка, білоруса Василя Бикова та інших націоналів, які дерзали переходити з рідної на російську мову. Користуючись термі-

нологією живопису, скажемо, що їхні твори в мовному відношенні були не оригіналами, а копіями (часто дуже блідими, якимись викривленими), здійсненими ще в самому процесі їхнього написання.

7.12.2010. Рожево-трояндовий схід.

Дорогою Совісти

8.12.2010. Де вихід із цього пекла, в яке завели нас олігархи, п'ята колона Москви, окупантська влада "регіоналів"? Що врятує Україну від цієї напасти?

Совість!

Елементарна совість!

Українська, національна совість!

А для цього до влади нарешті мають прийти чесні, совісні, порядні українці, для яких Україна, Українська справедлива держава, право над усе.

Прийшов до влади, забудь про власні вигоди від цієї влади, яку держиш у своїх руках. Працюй для України, для суспільства.

Де совість, там і доброта, і милосердя, і людяність, і справедливість. Совість не дасть згайнувати твій талант державника, а навпаки, піднесе його на вашингтонні рівні, вашингтонізує тебе.

Я жду таких лідерів і вірю, що вони прийдуть. Дорогою совісти.

Дороги без совісти — то дороги до пекла. Ми в цьому добре переконалися за всю нашу українську історію, і як не боляче це визнавати, і за ці 19 років української державної Незалежності.

Харизмою в болото!

Господи! Що ж це таке?!

Дізнаюся сьогодні, що І. працює радником у Януковича. Оце така в нас еліта, Україно?!

Мерзота це, а не еліта. Як же ти, знакова постать в Україні, митець першої руки, йдеш служити до ворогів України, окупантів? Ти ж своєю харизмою посилюєш ворога, даєш (виправдуєш!) моральне право окупантові впевненіше гнобити Україну, нищити, стирати її з лиця землі!

Яка ганьба! А я ж так надіявся на це знаменне ім'я, на цей один із наших символів, стовпів українства.

Упали Ви, І., своєю харизмою прямо в промосковське болото...

Хай Господь милує Україну від такої проклятої еліти!

Отакі ми високоповажні, високопатріотичні, а як до діла, до національного стояння, то виявляється, що ми всього лиш звичайнісінькі хохли-"кирпогнучкошиєнки" та й більш нічого. Невже це нам написано на наших таблицях назавжди?

Врозуми нас, Господи!

10.12.2010. На відкритті пам'ятника Василеві Симоненку в Черкасах, коли виконувався Державний Гімн України, ніхто не поклав руку на серце, один тільки Симоненко-пам'ятник зробив це. Усі ж сотні людей стояли по струнці "смірна!", наче на советському "Саюзе нерушимам..."

Дивні такі ми люди, мовби й не бачили, як цілих п'ять років прикладав руку до серця Президент В. Ющенко, а слідом за ним і багато з нас училося робити це.

Як же ми легко улягаємо окупаційній владі навіть у святих ритуальних діях.

"Друга державна" — це окупація!

(Крещендо)

"Що означає словосполука "друга державна мова"?

Воно означає, що ніби існує на цьому терені друга держава — і не менше.

Паралельна держава. Російськомовна держава. Тіньова держава, якій ніби належить левова частка економіки, мови, культури, історії, території, віри, сумління і нещастя корінної нації.

Проте таке явище в історії має більш виразну і бездоганну дефініцію — окупація". (Юрій Ілленко).

Запам'ятаймо це надзвичайно точне визначення невідчепної, смертельно небезпечної загрози для України видатного українського кінорежисера. Нам ще не раз доведеться застосовувати цей розгорнутий афоризм як зброю. Окупанти не відступляться від нас, поки ми не дамо їм рішучої відсічі.

У денщиках

11.12.2010. Прийшли всякими правдами й неправдами (проти тих неправд стояв Майдан у 2004 році) в Україну запеклі окупанти. То якщо ти патріот України, а тим більше — ще й належиш до еліти нації (відомий оперний співак, відомий першої величини поет, відомий актор-режисер), то ти ж рішуче борися проти ворога за визволення своєї нації, своєї Батьківщини, а ти йдеш до головного окупанта в радники, тобто в інтелектуальні денщики. Навіть не в Шельменки-денщики, а в *лакейськи віддані денщики*.

Невже наша еліта, "провідна верства" ще не доросла навіть до вояка Швейка, до того ж Шельменка-денщика? Про таких "провідників" Дмитро Донцов писав з усією відвертістю, з якою говорять перед історією: "Вирізняє цих людей інстинкт добре вимуштрованого пса, який улесливо махає хвостом перед паном, і переконання, що на чийм возі їдеш, того пісню співати мусиш..". "Жабокровними земляками" називав їх полум'яний публіцист.

А нам же треба крицевости Шевченкової, Франкової, Донцова, Лесі Українки, угорця Шандора Петефі, італійця Гарібальді, Івана Мазепи.

На всіх дев'яти поверхах шиби у вікнах насталені синім у розривах хмар небом. Сивий грудневий день по-старечому здолав уже свій невисокий перевал і поволеньки йде до раннього смерку.

Діалог

12.12.2010.

— До якої вона партії належить?

— До сатанинської. Вона там першим заступником у сатани. Усі ключі від пекла в неї.

Що таке "драгомановщина"?

(*На рівні гри в крем'яхи*)

"Божищем рідних пансів — лишався М. Драгоманів. Радив виступати з *"мінімальними"* програмами (підкреслення моє — В.З.); бо виступати з гаслом самостійності — значило "шкодити українській справі". (Дм. Донцов. "Відозва до Гриців").

Знай, якщо на тобі харизма, ти вже не належиш сам собі. Ти вже представляєш Україну, і кожен твій хибний учинок — це удар по Україні, по іміджу нації.

Талант нації пустили по світу

17.12.2010. Цими днями відбулися парламентські слухання "Українці у світі" у Верховній Раді.

У сесійній залі панувала атмосфера і здивування, і замилювання, і гордості, і... гіркоти. Дуже ми талановиті, та тільки ж у *наймах у чужих народів*. Якби та вся енергія розуму, таланту українців, яку вони віддали, змушені були віддати чужим землям, була зосереджена повністю на Україні, то ми мали б найпередовішу, найрозвиненішу, наймогутнішу Українську Державу.

Уся наша сила століттями йшла в найми до Росії, до Росії, до Росії та в інші іноземні держави. Талант свій, розум, геній наша нація пустила по світу (щоб не сказати — на вітер!).

Отака наша національна "радість". Сьогодні в наймах (у трудовій еміграції) працює 8 мільйонів українців.

І жодній із влад (повторюю — жо-одній!) чотирьох президентів України не заболіла душа за цими мільйонами пропащих сил українців. Більше того, нинішній, окупаційній владі навіть вигідно, щоб усі українці роз'їхалися, розійшлися світ за очі.

Крамарі, "вовки у вишиванках"!

(А треба Українців!)

18.12.2010. Що вийшло з командою В. Ющенка? У його і так *неукраїнський* блок "Наша Україна" набилося багато пройдисвітського типу людей. Вони пролізли до влади на плечах харизми Ющенка і зразу ж продали його. "Як каже голова виконкому "Нашої України" Сергій Бондарчук, "Ющенко, як відкрита і щира людина, довірився особам, які були поруч із ним. Сподівався, що вони продовжать ідею, заради якої він постраждав. Але, на жаль, ми побачили 25 гетьманів, кожен з яких тягнув у свій бік. Серед них було чимало "вовків у вишиванках".

Оці "вовки і вовчиці у вишиванках" й угробили великий український проект В. Ющенка.

Нині молоді сили, що прийшли в "Нашу Україну" — Валентин Наливайченко, Володимир Огризко, Сергій Бондарчук та інші, оновлюють партію. Надіятимемося, що цього разу це буде партія щирих українських патріотів, команда кришталево чесних, чистих людей, відданих тільки національній ідеї відродження незалежної України, а не своїм глибоким кишеньям світових, *вічних крамарів*, які були обсіли в 2004-му році Ющенка.

Ще й ще кажу, тільки *Українці* з великої літери при владі збудують Українську Державу.

"Нашоукраїнці" впевнено кажуть, що прийдуть до влади й тоді денонсують усі кабальні угоди з Росією, повідмінюють антиукраїнські закони, понаприймані окупантами.

Коли ж це буде? І що треба зробити кожному з нас, щоб це настало швидше?

По батькові

19.12.2010. Усе дужче вчіпляється в нас мода обходитися тільки прізвищем та іменем, без "по батькові". Уже й у вихідних даних книжки часто не побачиш, як же автора звати по батькові. Кажуть, оце "по батькові" йде з Росії, а ми, українці, будьмо європейцями. І звертаються до мене: "Пане Василю!"

Я нічого не маю проти "пана", це одна із наших традицій у звертанні. "Пане-брате", - казав козак козакові. "Пане-господарю", — співається в обрядових піснях. Але й "по батькові" це також наша, питомо українська традиція, яку перейняли від нас і росіяни. Ми, українці, громадяни Київської Русі, величали себе, звертаючись один до одного "по батькові". Візьміть ви "Слово про Ігорів похід", як він звучить по-церковнослов'янськи: "Слово о плку Игореве, Игоря, сына Святославля, внука Ольгова". І в тексті читаємо "Ігоря Святославліча", "Романові Святлославлічу".

Я відчув усю вагу оцього "по батькові" у своєму селі Гутирівка вже 48-річним чоловіком, коли на другий день після похорону батька Івана Харитоновича до мене звернувся на вулиці старший односелець, назвавши мене просто, навіть без імени — "Івановичу!" Я такий був удячний цьому значно старшому за віком чоловікові, який би міг назвати мене,

як це робив раніше, "Василем", — за оця "Івановичу" вдячний. Адже він, назвавши так мене, пом'янув мого покійного батька.

Звертаючись "по батькові" один до одного, ми висловлюємо повагу не тільки до самого співбесідника, а й до *його роду*. Наче передаємо привіт його батькові (коли батько ще, хвалити Бога, живий) чи поминаємо, якщо він уже пішов за межу...

Особливо важливо зберегти нам оце наше, питома українське "по батькові" (як і наше звертання в спілкуванні на "Ви") нині, коли ми ніяк не відродимо призабуту традицію пам'ятати свій рід, бачити перед собою генеалогічне дерево свого роду. Бо вже буває так, що ми не знаємо навіть, як звали наших діда й бабу.

І ще одна важлива обставина. Звертаючись "по батькові", ми оживляємо наші, колись дуже поширені в Україні імена, тепер уже майже забуті, випущені з обігу: "Порфировичу", "Полікарповичу", "Гнатовичу", "Прокоповичу", "Пантелеймоновичу", "Луковичу", "Свиридовичу", "Хомовичу", "Силовичу"...

До речі, згадую, розповідав колись мені, доброї пам'яті, вчитель із Великого Хутора Драбівського району Олександр Андрійович Дорошенко, як в ошадній касі незнайомий чоловік з радістю загукав до іншого, почувши, що касирка назвала того "Силовичем":

— О! Так і я ж Силович! Петро Силович! Я вже думав, що один на цілому світі зостався з цим "Силою".

І вони подали один одному руки й загомоніли так щиро, радісно, тепло, мов брати, що зустрілися через багато літ розлуки.

Така сила таїться в оцьому нашому "по батькові"! Не відмовляймося від нього. Хай вони там будуть "панамі", "герами", "серами", "господінами", а ми будьмо самими собою, українцями, як і наші Ігор Святославович, Роман Мстиславович, Ярослав Володимирович Мудрий.

Будьмо мудрі, бережімо своє!

Яка ж сильна річ, оця "Щира любов" у нашого Григорія Федоровича Квітки-Основ'яненка! Річ дуже українська, високоморальна, бо такий був наш простий сільський люд колись, здатен на високі, тонкі, шляхетні почуття. Героїня повісті Галя Таранець із Ганчарівки стоїть в одному ряду українських національних образів Наталки Полтавки, Миколи Джері, Шури Ясногорської, Євгена Черниша. Краса любові Галі неймовірної моральної сили, сонцесяйна, українсько-народна. Жертовна, трагічна, на яку здатен далеко не кожен. Тому й кажемо — не просто персонаж твору, а героїня твору Галя, Галочка Таранець.

А ось вам фінал повісті, смерть героїні:

"Так розговорювала вона, сидючи на постелі своїй, держачи Миколу за руку і припавши головою до батенька... як ось... бачить, коло неї великий світ... чує, кличуть її як-то дуже приємно... вона мов іде угору... зирнула униз... аж батенько її і мужик — над її тілом..."

Повна несподіванка. Це в нас написано, письменником-українцем, першим прозаїком нашим, на початку ХІХ століття, близько 200 років тому.

А якісь поторочі, зайти-окупанти Табачники дозволяють собі розпускати злісну ясу, що українська література другосортна, не талановита, не геніяльна.

Брешуть вороги! Як шолудиві пси!

Розсипища алмазів

20.12.2010. У Григорія Квітки-Основ'яненка мова лексично місцями суржикована, але ж синтаксично, ідіоматично — повчитися й повчитися, щоб хоч трохи стерти з нашого сучасного синтаксису сліди заскорузлого, канцелярсько-калькованого з російської розбійного нападу на нашу мову. Та й призабуту питома українську народну лексику пригадати. Услухаймось у звучання прозової мови нашої кінця ХVІІІ — початку ХІХ століть.

"Старалися за десять рублів".

"Спродався та й уривай додому".

"Нечистий його вродив" (У розумінні: "І де він узявся?").

"Вона тебе на розум наведе".

"Не на таківського наскочили".

"Дав за нею грошей їм на розживу".

"А людей усе підбавлялося".

"І не засилай, поточаться з хати твої свати".

"За таким скорохвацьким ділом і застали його".

"Нащо вона ті проклятенні гроші, крала?" (А справді, навіщо? Тільки Україну ввела в славу).

"Повсякдень приходила до них".

"Дожився честі — під варту взяли".

"Свої порядки задає, а дурни-ий же!" (А й справді, хіба не це ми бачимо хоча б і після останніх виборів).

Цілі розсипища алмазів у наших класиків. Та такі ж осяйні, що й огранювати їх не треба. Черпай пригорщами, і засвітитесь від них кожне твоє слово.

Василеве аутодафе

(зі споминів про В. Симоненка)

21.12.2010. Дивні оці мемуаристи. Стільки поназгадували про Василя Симоненка всього, і раптом один із його друзів сьогодні розповідає мені таке:

— Василь не терпів таємної "поліції" за її темні справи, а особливо її "помічників".

У нас була традиція: у день получки йти до книгарні й купувати книжкові новинки. І ось якось дивлюся, Василь бере з прилавка одіозних "метрів" — душителя "шістдесятників" поета Дмит., літературознавця Кос. Я дуже здивувався. А Василь тільки посміхнувся на те.

Вернулися гуртом у редакцію. Тепло горить плита редакційна. Василь одчиняє гарячі дверці й жбурляє туди творіння Дмит., а слідом за ним Кос., супроводжуючи свої дії словами: "У вогні їм місце, на самім дні!"

Із раніших розмов із Василем про цих авторів ми знали вже, що вони за одні. Кос. доніс на поета Виргана, і того запакували в концтабір на 10 років. Не кращий був і Дмит., якого опасалися всі в Спілці письменників.

Хочби слово пожаліли

23.12.2010. Нас уже 36 членів Національної Спілки письменників України в Черкаській області. Колись школярем я думав, роздивляючись у підручнику портрети українських письменників, що якщо він письменник, то безмежно любить Україну. Про це думалося перед світлинами Тичини, Рильського, Сосюри, Гончара, Головка...

І ось нас 36 в обласній організації. Різні ми. Не тільки характерами, рівнем таланту, а й світоглядом, громадянською позицією. Одним болить Україна, а іншим... Хіба ж не підписалося в 2003-му році аж 14 наших на підтримку тих кучмівсько-медведчуківських сил, які хотіли розігнати Спілку письменників. Вони ж і сьогодні в наших рядах і, боюсь, дехто з них і ще може зрадити, як тільки покличе влада. Бо Україна їм на 10-му — 50-му місці. А з того місця нічого не болить і не любить.

Якщо у вас у серці нема України, то хоч слово ж не зраджуйте, яким ви користуєтесь у творчій роботі.

24.12.2010. Якщо ти письменник, то стій дуже високо, щоб тебе бачили, чули, читали. Високо — це чесно, правдиво, справедливо, гуманно, словополум'яно для найдорощого — для України.

Стій високо, бо тебе ж бачать, чують, читають.

У три горла пруть!

(Гнівно.Крещендо)

Ну, хіба ж це наша влада, як вона бреше тобі у вічі, на кожному кроці, клянеться, що старається для тебе, а насправді знімає з тебе (з народу) останню сорочку для себе, для себе, для себе, для збагачення багатих. У три горлянки пре все, "у три горлі", як казали в дитинстві в моєму селі Гутирівка під Полтавою.

Та ще ж ці вороги замахуються й на душу нації, на нашу мову.

Боже збав, жалітися нам, плакатися. Це тільки зміцнює твого ворога. Проти ворога одна зброя — рішучість, нескореність. Одностайна нескореність, стійкість у визвольній боротьбі. Мобілізуймося навколо нескореності нашої, гніву до агресора, поки з нас ще не вийняли душу.

І далі про всеочисний гнів і свободу

(Крецендо)

Скоро вже двадцять років буде нашій Незалежності. І всі ці роки ми живемо в незахисній тривозі за Державу, за Україну. А все через проклятушого окупанта, незмінного окупанта, невідступного окупанта, через Росію, Росію, Росію! Хто б там що не казав, а я стверджую — через Росію і тільки через Росію. Усі інші причини похідні від загарбницької волі Росії. Скриньку Пандори відкрив Хмельницький у Переяславі, прийнявши на себе, на Україну односторонню, а отже холопську, вірнопідданчу присягу перед Московським царем.

Відтоді все інше, похідне, кажу, від ворожої, безбожної, розбійницької волі й підступності московського окупанта-колонізатора, гнобителя й розповзлося по Україні, як зараза: і зрадливість, і відсутність єдності, і половинчатість наша, і втрата віри в себе, втрата прагнення до національної свободи, втрата бойовитости, козацького духу, наша рабська покірливість, наше 350-річне звикання до національного горя — життя в неволі, до безперервного гніту окупанта через пряму агресію і через п'яту колону, яку ми толеруємо десятиліттями ось, як останні безвольні недоумки.

Нас може врятувати тільки нескореність, органічна, інстинктивна, *самозахисна* перед окупантом, та ще гнів до кожного окупантського прояву Росії. Цей священний гнів до ворога, відродить і наш нескорений дух, наш козацький героїзм, нашу непереможну волю до національного визволення, до дарованої нам Богом свободи жити своїм Державним Домом.

Тож випалюймо гнівом до окупанта, до ворога в усіх його іпостасях, насланих Росією на нас, нашу вахлакуватість, наше безволля, наше боягузтво, наше колінопадання перед ворогом, наше юдство, розбрат, божевільне булавохапання, булавопобиття своїх соратників. А далі — перемога і свобода. Наша, українська, богоугодна. Свобода жити повноправно на своїй, українській землі.

Упевнений, скільки толерантників у першу голову зі своїх же, українців, найдеться, щоб заперечити мені, осудити з позиції гандизму.

Гаразд. А якою зброєю користується ворог (та ще й підступний, садистськи немилосердний), російський колонізатор? Ненавистю до нас, лютенною ненавистю. А ми що проти цього маємо виставити — толерантність, гуманність? Це всеодно, що проти літаків, реактивної артилерії, танків іти з благородно оголеним мечем Ігоря Святославовича.

Ні, проти зброї ворога треба піднімати рівноцінну зброю — наш благородний, *визвольний гнів*. Всіляке ж ухиляння від цього приведе нас до самознищення.

Олександр Олесь, до речі, ще в 1907 році закликав нас до гніву, як засобу, як головної зброї для визволення, національного спасіння:

Коли б ми гніватись могли,
Які б пожежі засвітили,
Які б кайдани ми розбили,
Якого б ката розп'яли!
Коли б ми гніватись могли...

26.12.2010. Сьогодні Свято свят — День Народження нашої дочки Олі.
Свято свят... Дай Боже, їй щастя!

"Моя базова травма — Україна. І на це немає ради". (Ліна Костенко. "Записки українського самашедшого").

Діагноз Ліни Костенко

(*"Батьківщина або смерть!" Вставаймо!*)

"Ми рефлектуємо. Нас обзивають націоналістами, націонал-патріотами. А де ж та нація, де патріоти? Цю ж націю вже фактично здали в історичний хоспіс. Хтось її ще провідує, а в більшості вже відсахнулись. Вона безнадійно хвора, вона так довго вмирає, декому вже й навкучило, тільки що не кажуть у голос: "Умираючи, умирай!"

Націє! Прокинься, прочнись, прислухайся. Це говорить з тобою, промовляє над тобою, напівживою-напівмертвою твоя найбільша Поетеса. Годі нам умирати! Оживаймо! Не терпімо більше національного болю. Офіруймо своїх дітей на патріотичний неспокій, на патріотичну пасіонарність. Мобілізуймо у своїх надрах усе, що є патріотичного, фокусуймо його на організованій силі, відгукуймося на найменші порухи чесних, відданих українських людей, які вже сьогодні заходжуються коло державної української справи. Їх компрометуватимуть так, як і Ющенка компрометували. А ми слухаймо голосу своєї душі, націлюймо її на голос патріотів, які вже в дорозі до свободи.

Фільтруймо свої душі, лишаймо патріотичне, активне, героїчне, відкидаймо, як сміття, як непотріб, усе нице, непевне, безвольне, половинчате, і ми переродимося в активну, самозахисну, бойову, відпорну, вольову націю, яка не підпустить до державного серця України жодного ворога.

Тільки не розмагнічуймося й не розмагнічуймо наших дітей. Насталюймося! Прояскаймо ненавистю до ворога, не прощаймо йому жодного агресивного кроку.

Пам'ятаймо, ми вже давно перебуваємо на стадії межового кличу: "Батьківщина або смерть!"

Україна — Лаокоон...

27.12.2010. Нарешті натрапляю на Лаокоона, на нео-Лаокоона ще в одного автора — в Ліни Костенко в "Записках українського самашедшого":

"Україна пручається, як Лаокоон, обплутаний зміями. Вона німо кричить, але світ не чує. Або не хоче чути".

О ті змії! Клубки гаддя!

Це не те, що мої "Лаокоони літніх хмар", побачені при бездумному, замилованому спогляданні неба над "вільною Україною".

У Поетеси — це вловлювання німого стогону України, синхронного своєму стогону від болю, якого завдають нам "вороженьки наші", що ну ніяк не "гинуть, як роса на сонці". *Чорне небо над Україною! Дуже чорне. Болючо чорне...*

Народолоб-демократ

Пригадую одного народного депутата, в якого ми, черкаські націонал-патріоти, дуже вірили. Він виставляв себе таким демократом, українолюбом! Раптом приїздить із Києва на новенькому форді, та прямо тобі на фордяці, здоровецькому, взутому в колеса, як трактор "Беларусь". Де такі десятки — сотні тисяч доларів він міг доп'ясти, щоб пригнати собі у двір отаку озіяку? Неодмінно *корупційнувся*, продався, продав комусь своє депутатське первородство, наше народне довір'я.

І ось кінчається його перша каденція у Верховній Раді. А хочеться ж і ще влади на п'ять років. І мотався він по установах, підприємствах, виступав, клявся служити вірою і правдою. І що я помітив. То так же ж він престижно під'їжджав до обласної адміністрації на форді, а тут хочби раз вивів свого баского"коня" на люди за вуздечку. Ні-і! Куди там!

Скромненько всю кампанію, як проклятий, проїздив громадським транспортом, у переповнених тролейбусах та автобусах. Разом з народом.

Отакий демократ-народолюб! А ми віримо, надіємося...

Діалог

30.12.2010.

— І що тим росіянам так та державність їхньої мови не дає спокою?

— Панувати хочуть. От що!

— Та вже попанували. 350 років! Пора б і напануватися.

31.12.2010. За 45 хвилин до Нового, 2011 року. Ще й ще раз кажу: якщо чуєте, що хтось вимагає в Україні надати російській мові статус державної (офіційної), другої державної, так і знайте — *це говорить ворог України*, який хоче нашої духовної смерти, хоче перетворити український народ на безнаціональну, безмовну біомасу для творення російського народу.

Ви хочете бути підстилкою російської нації?

Ні?!

То боріться, відстоюйте єдину державну мову в Україні — українську. Мова — це наш національний і державний кордон. Не даймо ворогу зруйнувати нашого кордону.

2011 рік

1.01.2011.

Читаю в "Слові "Просвіти" за 30 грудня 2010 року інтерв'ю письменника Володимира Шовкошитного, легендарного чоловіка, одного з 18 письменників, що в 1990-1991 роках виборювали державну Незалежність України у Верховній Раді. Це поет, який починав свою творчість російською мовою і переломив себе, змусив свою українську душу заспівати, застогнати українською мовою (а це великий приклад для тих, хто сумнівається у свої 20-30-40 років — переходити йому з російської на рідну українську чи й далі русифікувати собою Україну?). Читаю цього ще не старого, 54-річного Українця і заздрю. Він розповідає: "Недавно був у 32 гімназії в Києві, де як письменник зустрічався з учнями. Коли я закінчив бесіду, вони встали й вигукнули: "Слава Україні! Героям слава!" Підходять до мене й говорять, що ніхто з ними так патріотично не говорив".

Я заздрю вам, Володю! Я не вмію промовляти на людях. Гублюся. Мене часто запрошують виступати перед школярами. Відмовляюся. Усі мої спроби-виступи, на які я таки зважувався, майже ніколи не вдавалися мені, і вони важкими каменюками лежать на серці. Не дано. Я не промовець-запалювач.

Різонуло й таке, сказане В. Шовкошитним:

"Підходять до мене і говорять, що ніхто з ними так патріотично не говорив".

Оце найболючіше. У столичній гімназії за вісім з місяцями років (дев'ятикласники ж уже!) і досі "ніхто з ними так патріотично не говорив". Наче й учителів у них немає. То як же з ними говорять на уроках і на виховних годинах? Про що говорять? І чи виховують їх взагалі? А якщо виховують, то як? Кого з них виховують? Ось яке лихо в нас із національно-патріотичним вихованням у школах за часів навіть Ющенка. А що ж нині з цим вихованням, коли освіту очолив міністр-українофоб?

3.01.2011. Увесь день сонячний. А в ранне надвечір'я небо на заході заграло подарунковими кольорами. Звалковані хмари враз стали рожевими, а небо між ними радісно-

блакитним, і блакить та засвітилася особливою ніжністю, призначеною Всевишнім для дитячого ока. Дивився, затамувавши віддих...

Повідь самогонна

(Ще одна загроза)

5.01.2011. Прочитав у "Холодному Яру", ч. 2 за 2010 рік щоденник Євгена Барана з Івано-Франківська "Наодинці з літературою", і стало мені гірко і боляче, і безнадія вхопила за душу. Через один запис — і повідомлення про смерть когось чи з письменників, чи із селян. Помирають молоді, до 30 років, 40-річні, 50-річні, яким ще б жити та жити. І в основному горілка вкорочує їм віку. І це ж у нашому "П'ємонті". А що ж робиться на Півдні, у Центрі?

Ми співаємось, як аборигени Заполяр'я — ескімоси. Хто їх спював, добре знаємо. Та ж нечиста сила й нас тепер вибавляє. Раніше в Україні окремі були п'яниці в селі, їх усі сахалися, за них не віддавали дочок заміж, їх не пускали порядні люди на поріг хати. А тепер ця пошесть косить усіх підряд чоловіків, часто й жінок. І ніякий із чотирьох президентів навіть не муркнув, мовляв, "народе мій, що ж ти робиш? Не спивайся! Нам же будувати Українську Державу!"

Мовчать письменники, мовчать журналісти, мовчить і влада, ніяк не спроможеться бідолашна Верховна Рада заборонити рекламу пива. Бо фарисействує.

І хто ж і спює! Ті ж матері синів своїх ще змалечку, жінки — чоловіків. Сивуха бутлями, бідонами, відрами вигониться. По селах цілий рік стоїть повідь самогонна.

А потім голосять над домовиною. Є розум у нації?

7.01.2011. Те, що затіяли "регіонали", що дозволяють собі сприяти рейдерським захопленням православних парафій Київського Патріархату й переведенню їх у Московський Патріархат — це вже такий розбій, таке святотатство перед Богом і Україною, що цього прощення від України не буде ніколи. Це не влада — це наша українська ганьба! Таке собі дозволяють робити тільки окупанти. Ось у яких страшних руках нині перебуває Україна.

Ледве не призвели мене до публічної ганьби у зв'язку з моїм 75-річчям, що припадає на 13 січня. Готували мені від верхів дорогушці подарунки. Я відмовився від ювілейного творчого вечора. Щоб не лізли зі своїми презентами. Хіба ж можна хоча б копіюку брати з окупантських рук! Це ж довічна ганьба. І сором навіть після смерті.

Якщо вони поpróbують таки десь підловити мене з привітаннями й подарунками, я публічно відмовлюся те прийняти.

Сьогодні дзвонив із Києва Іван Власенко. Так ми душевно поговорили! Я його часто згадую. Він каже тієї ж. Це перегук наших сердець. Іван усе дивується, що ми вчилися на одному курсі п'ять років, нічого такого не було між нами, просто віталися при зустрічі й усе. І як же наші душі відгукнулися одна до одної в тяжкі часи, і це переросло в дружбу.

На старості часто гублять друзів, а я знайшов друга. Під час його приїздів у Черкаси мені було так щасливо гомоніти з ним цілими днями. Це незабутньо.

Дамоклів меч над Україною

8.01.2011. Дивна безпечність національно-демократичних сил. Протестами, мітингами вдалося добитися того, що було відкладено розгляд антиукраїнського проекту Закону про мови в Україні, яким мали надати російській мові статус другої державної. Не знято з розгляду, а тільки тимчасово відкладено до сприятливішої ситуації. Так цинічно заявлено, а ми вже й заспокоїлися. Але ж у Верховній Раді готують ту "сприятливу ситуа-

цію", тобто таємно збирають 300 голосів. І одного дня можуть знову винести цей законопроект на сесію й за п'ять хвилин прийняти. Ми не зчуємось, як і трапиться це лихо.

Чого ж ми ждемо? Того результату, що й зі здачею Севастополя під Чорноморський флот Росії? Не гаймо часу. Треба збирати підписи проти розгляду цього законопроекту, проти наміру надати російській мові статусу другої державної. Збирати по всій Україні десятки мільйонів підписів, створивши для цього спеціальний Комітет захисту української державної мови. І говорити про збір підписів по ЗМІ, звертатися до громадян України незалежно від їхньої національності із закликом підтримати своїм підписом масовий протест проти русифікації України, нашої спільної Батьківщини. Пояснювати їм, що запровадження другої державної мови призведе до розколу нації, до нестабільності, масових заворушень, ліквідації державної Незалежності України, а отже до подальшого зубожіння населення, духовного занепаду, остаточного безкарного розграбування України проросійськими олігархічними кланами. Писатиму в газети!

Дамоклів меч висить над Україною, поки проект Закону про мови лежить наготові у Верховній Раді.

Не гаймо часу!

Щедрої душі український українець Анатолій Дімаров у своїх "Мікро-рецензіях" у "Літературній Україні" за 6 січня 2011 року одвалив одну й на мене. Ось вона:

"Василь Захарченко. Лицар нещадної правди. Нищить ворогів України словом, як двосічним мечем".

Може, й справді від мого "меча" хоч один ворог коли-небудь почухався?

Але ж так оцінити! Це ж не будь-хто. Метр сказав! Хоч і не без гумору.

Живу!..

З рідною мовою ми — українці

9.01.2011. Скажемо ще й так:

— Нав'язуючи свою російську мову, ви відбираєте в мене, українського письменника, засіб творчості — рідне слово, рідну мову. У мого народу виймаєте душу, нищачи своєю викоханою всіма силами імперії російською мовою його, дану Богом, з молоком української Первоматері всмоктану нами українську мову. Нам не треба вашої мови. У нас є своя мова, з якою ми — українці. Ви ж хочете вашою, чужою нам мовою зробити нас малоросами, російськомовними недоумками, придатними вам для рабства. Не діждетеся! Ми — українці, вічні на цій землі, на Божому світі.

Щойно передали по радіо — померла Михайлина Коцюбинська... Дослідниця, доглядачка творчості Василя Стуса. Останнім часом працювала над упорядкуванням десяти-томного видання творів Вячеслава Чорновола. Відходять святі люди української еліти. І серце України Стуса, Світличного, Василя Симоненка ячить услід тим, хто нас полишає стояти наодинці проти лютих ворогів України. А підмога від молодих буде?

10.01.2011. Може, Ліні Костенко треба було назвати свій роман "Записки українського самашедшого" інакше? Скажемо, "Записки з української божевільні". Бо записувач у романі цілком здорового глузду людина. Тоді б усе в романі зазвучало, закричало, застогло по-іншому. Не треба було б записувачу фіксувати все підряд -і стихійні, скажемо, явища у світі, і стихію безуму людства. Вистачило б фіксації українського безуму. Кут зору в романі змінився б. Цей цілком здорового глузду, правосильний записувач фіксував би стихію нашого безуму, піддавав би його аналізу, і ми б тоді побачили в романі не тільки факти нашого життя, які й самі щодня спостерігаємо, а й причину їх появи і те, що з нами та "причина" вчинила. Тобто цілком правосильний, здорового розуму записувач при такому куті зору показав би нам нас із усім нашим божевіллям відкидати патріотичних проводирів

і тягти руку на всіх виборах за своїх прелютих ворогів, могильників нашої Держави, Незалежності, свободи, руйначів нашої української душі.

Роман мав *струсоннути* нас, Україну, пробудити приспану в нас якщо не козацьку, то хоча б елементарну, загальнолюдську волю до життя тільки й тільки своєю Державою, своїм українським розумом. Та спасибі й на тому, що написано в романі. Хоча б і оті згадувані вже мною образи доведеної нами до катастрофи України — Лаокоона, що задихається, обплутаний проросійськими зміями, і української безнадійно хворої, умираючої нації, зданої в хоспіс, яку лише "хтось ще провідує, а в більшості вже відсахнулись... Навкучило, тільки що не кажуть уголос: "Умираючи, умирай!".

Думається, при зміні кута зору весь роман міг би отак кричати на сполох кожним своїм словом. Міг би стати нашою зброєю, зорею, яка б виводила нас, загнаних у цю божевільню.

12.01.2011. (У переддень мого 75-річчя)

Поки ще є в нас сьогодні...

Так і скажи всім, щоб почули:

— Віками випечена, викохана в імперії, наімперієна до безмеж російська мова на кожному кроці постає проти нашої державної української мови, але її ще стримують протягом усіх 19 років Незалежності слабенькі конституційні паски. Та як тільки російській мові нададуть статус другої державної, всі паски будуть зняті, нашійники розщепнуті, і вона моментально кинеється смертельним стрибком на українську мову й знищить її на наших очах, і ми, обезмовлені, оглушені, згвалтовані чужомов'ям, не зможемо вже оборонити ні України, ні самих себе.

І скажи всім ще й таке:

—Або ми сьогодні вже виступимо тугою, відпорною, опорною лавою проти русифікації, на захист своєї душі — рідної, єдиної державної мови, або завтра нас, українців зітруть з лиця землі.

У нас є ще сьогодні. Бог дає ще нам це сьогодні. Але ніякого завтра у нас уже не буде!

Ми довго мовчки відступаємо...

Одне мені хочеться взнати — скільки ж ми будемо відступати? Коли ми перейдемо в наступ за себе, за Україну, за нашу мову, освіту, історію, культуру?

Коли?..

І хто поведе?

Перефразовуючи російського поета, скажу: "Ми довго мовчки відступаємо..."

Допоки? Аж поки нас зовсім зітруть з лиця української землі ці окупанти?

13.01.2011. Ви кажете, ми живемо не в божевільні, а в нормальній державі. Я всі 19 років переконував себе і вас, що це так. Але ж скажіть мені, в якій Німеччині перша особа в державі, гарант Конституції став би вести запеклу боротьбу за надання мові сусідньої держави статусу другої державної в його Німеччині?

Скажіть, у якій Німеччині, Франції, Італії, Іспанії, Канаді, США, Японії і будь-якій іншій державі на планеті громадяни-виборці відкинули б Президента-патріота і, мов овеча отара, віддали б свої голоси за кандидата в Президенти, який поставив у програмі основною метою перетворити свою державу на двомовну, на користь учорашньої гнобительки нації цієї держави, на користь імперії, яка не визнає ні цю державу, ні цю націю, ні її мову, ні право на існування цієї нації, навіть називатися нацією?

І ще скажіть, у якій нормальній Німеччині, Франції, Італії, тощо мільйони громадян-німців, французів, італійців не знали б своєї рідної мови і користувались у своєму житті іноземною мовою?

Усе це діється на наших очах, у наших душах у нашій державі Україна, яку щодень усе більше перетворюють на *божевільню*, а нас, від генетичного споконвічно-

тисячолітнього здорового народження на особин, які не пам'ятають свого родства, своєї мови, на слабоумних, на пацієнтів божеволітні.

То, може, досить нам божеволіти, тихо сходити з ума, а напружити рештки свого національного розуму й згадати, що є на світі таке явище, як патріотизм, який і тримає нації на цьому світі.

Телебачення показувало передачу про народний хор "Калина" Полтавського педагогічного університету імені В. Короленка, яким керує заслужений діяч мистецтв Григорій Левченко. Хор існує з 1979 року.

Порадувало те, що цей хор не засмічений низькопробними, примітивними "творами" самодіяльних композиторів, на що хибують навіть дуже знамениті, заслужені хори. У репертуарі "Калини" народні пісні співучої Полтавщини, перлини хорового співу. Хор звучить розлого, гармонійно і в музичному супроводі, й акапельно.

Душа радіє за земляків. От би з таким хором поїхати, полетіти по всій Європі на крилах українській пісні, як колись це зробив своїм хором Олександр Кошиць.

Твоя україномовність — Молитва до Бога

14.01.2011. *(На святого Василя).*

І ще скажи їм:

Говоріть українською скрізь в Україні, на кожному міліметрі української території. Не вживайте в спілкуванні жодного слова колишньої імперії. Жо-одного! Несіть достойно рідне українське слово. Знайте, воно ваше, воно реальний вияв вашої душі, голос її, а через вас, україномовного, і голос нації, України. Слухаючи вас, говоритимуть українською й інші люди. Спілкуючись тільки українською всупереч русифікаторам усіх мастей, ви прискорите досягнення масової україномовності десятків мільйонів українців. Таким чином, говорячи українською, ви врятуєте українську мову, українську націю, Українську Державу, Україну.

Скажи їм і так:

Уся сила в нашій поголовній україномовності. Триста п'ятдесят років московсько-російської, з них понад сімдесят років советсько-російської імперської неволі не змогли знищити України, її мови, бо увесь український народ за винятком його скореної, змосковленої еліти, говорив у своїй сільській, поміщицькокріпосній та колгоспнокріпосній темряві суцільного нецтва своєю, Богом даною, українською мовою. Іншої він фактично не чув, не знав. І це врятувало українську мову. Отож порятунок наш сьогодні в змаганні з окупантами-русифікаторами лежить у нашому суцільному україномов'ї. Поголовно-суцільному! Знай, якщо випадеш ти з україномов'я, то й суцільний наш національний фронт розпадеться; адже ворог увірветься в наші ряди через завойований плацдарм у твоїй душі й піде його розширювати, проникати в наші тили, щоб своєю симбірною ордою добратися до нашого Українського Дерева Життя й підрубати його коріння.

Тримаймо наші душі на замку проти проникнення в них російськомовної колонізаційної, смертоносною сили. Для цього не вимагається ніякого героїзму, ніякої навіть жертвності. Просто треба раз здійснити рішучий крок у своєму житті, заспілкуватися рідною, родовою українською мовою, а все інше — порятунок, спасіння Боже нації саме собою зробиться. Тільки ж говори, говори, говори українською, і кожне тобою мовлене українське слово матиме силу молитви до Бога за наше національне спасіння.

На моє 75-річчя Лена і Оля подарували мені хрестик на ланцюжку, і так мені з цим оберегом спокійно, гарно на душі. У дитинстві школяриком третього-четвертого класів я носив олив'яний хрестик на грудях, почеплений моєю мамою. І ось тепер мені почепили його мої найдорожчі, рідні.

Це 75-річчя прийшло якось так несподівано. Ні, я вже кілька років став відчувати, що старію, віддаляюся від активного суспільства кордоном років. Але ж не до такої міри!

Зависоко це мені, я ще не звик до цієї висоти. Узагалі в мене від природи на висоті голова паморочиться. Раптом усвідомлюю, що оце серед багатьох людей буваю найстарший за віком, а це до багато чого зобов'язує людину. Це власне, мої перші враження із (чи від) 75-річного польоту.

Від запаморочення рятує те, що я багато вдивляюся в юні, молоді, молодші за мене обличчя, і забуваючись, починаю відчувати себе ровесником молодих.

У ці дні я багато чого зрозумів. І головне те, що голова паморочиться не тільки від підвищеного атмосферного тиску, а й від 75-річної відмітки.

Ні, 75 — це таки високувато і страшнувато. Ще ж не все зроблено, не все сказано. А що, як із цього п'єдесталу минулих гомінких літ уже не догукаєшся до швидкоплинного сьгодні.

Ні, краще не дивитимуся в дзеркало. І ліпше буде, як не перечитуватиму колись написаного, щоб не засмучуватися. Адже того, що написала молода рука, вже не напише стара, хіба що незграбно повторить.

15.01.2011. Уперше новорічного виступу Президента України не слухав, вимкнув телевізор.

16.01.2011. А що, злякали!

— А нам хочби й у пеклі, усе ж таки не холодно.

Мова милосердя чи агресії

Розмовляю з росіянином. Живе в російській "глубінке", в Україну навідується в гості до родичів дружини. І зразу ж про мову, про "пріданіє руському языку государственного статуса". Пробую пояснити, що цього не можна робити, що подібного немає в жодній країні. Дві державні мови тільки там, де держава утворюється з різних (скажемо, двох) національних територій. Надання ж у постколоніальній державі статусу державної мові колишньої метрополії автоматично поверне цю постколоніальну державу в лоно імперії, знищить мову корінного населення — українську. Не доходить.

А далі чую щось схоже на "аргумент":

— А вот говорят, что украинский язык в последнее время (це за час Незалежності) огрубел. Под влиянием галицкого диалекта. Пропадает певучесть, мелодийность украинского языка, чего не наблюдалось в советское время.

Господи! Яке твоє діло до української мови в нас, в Україні? До її милозвучності чи немилосердності? Чого ти зі своєї держави (з-за рубежа) намагаєшся навести свій "порядок" у нашій, чужій тобі державі? Без тебе розберемося. А ти дбай про чистоту, милозвучність своєї мови в себе дома. Як казав Шевченко: у них(росіян) народ і слово, і в нас народ і слово.

Ну, чого ви робите зі своєї мови, яку ми знаємо й поважаємо, не вісника добра, людяності, милосердя, а перетворюєте її на найжахливішу, найпідступнішу зброю агресії?

В одного добродія спитали, який його філософський принцип? І він, подумавши, сказав:

— Живи й не розлюднюйся.

А ще його спитали, чи знає він формулу кохання? Зовсім не математик, він усе ж відповів суперматематично:

X + Y = Коханнйнавсежиття!

19.01.2011. У Петра Сороки вичитую: "синьота неба". Чогось це слово мені не попадалося в житті, і я безсиномно вживав тільки "синява". Беру "синьоту" собі в актив. Хай трохи спочине "синява". А Петрові Івановичу Сороці моє щире спасибі.

Отож для ясности: У нас ворог — дві Росії. Росія зовнішня і Росія та, що сидить у кожному з нас ще із советських часів. Ці Росії нейтралізували й перемогли Ющенко прямо через отруєння і опосередковано через п'яту колону — "регіоналів", комуністів, соціалістів і Ю. Тимошенко.

Виступала по телебаченню О. Забужко мужньо, рішуче, безстрашно. Сказала популярно для кожного: ми й досі, всі оці 20 років ще живемо не в Україні — незалежній державі, а в УРСР, за її законами колоніальної республіки. От де лихо наше! Нам знову нав'язують закон про вільний вибір мови навчання, тобто повертають нас до того, що було в Радянському Союзі.

У всіх демократичних державах світу, — сказала Забужко, — навчання ведеться тільки державною мовою. Іншою, рідною мовою нацменшин навчання відбувається *факкультативно, в недільних школах*. До цього треба перейти й Україні. Не можна навчати постійно близько мільйона дітей у російськомовних державних школах, *готуючи таким чином масово російськомовних українців* (виокремлення моє В.З.) для подальшого влаштування пекельного життя в Україні.

Спілкуватися тільки українською!

(...як дихати, як кохати!)

20.01.2011. Ось і Люцина Хворост пише в "Літературній Україні" за 20 січня цього року те ж саме, до чого я добрий десяток разів закликав у Щоденнику й далі закликатиму, поки не почують мене хоча б тисячі, десятки тисяч, мільйон українців. Пані Люцина звертається до всіх нас, українців:

"Наш сьогоднішній вибір /виокремлення її — В.З./ — байдуже, чи в Харкові ми живемо, чи у Львові — спілкуватися українською. Не показушно, а легко, невимушено. З колегами, друзями й рідними. На вечірці, на пошті, у супермаркеті, на вулиці. Не ніяковіючи, коли нас перепитують. Це неважко. Це не причина комплексувати. Це — природно. Як дихати. Як співати. Як кохати!.."

Тільки так ми вистоїмо, нас не зломлять. Об нашу відпорну україномовність пощербляться всі вороги України.

Не будьмо ірокезами

(Поголовно україномовсь)

23.01.2011. За даними статистики 37% українців спілкуються в себе дома, на вулиці, на роботі російською мовою. Але дітей своїх вони прагнуть віддавати в україномовні школи. Ці *російськомовні українці* вважають Україну своєю Батьківщиною, люблять її, визнають Українську Державу, не хочуть, щоб Росія поглинула Україну, вони стоять за єдину державну мову в Україні — українську, і тільки 4% з них за те, щоб надати російській мові статус другої державної мови.

Про це пише газета "Україна молода" за 21-22 січня цього року.

Автор статті аж захлинається від пароксизму оптимізму. Договорюється до чортиків. Мовляв, тут немає нічого для нас страшного, адже є приклади інших держав. Латиноамериканські он країни іспаномовні — і нічого. США і Канада — англійськомовні — і нічого.

То що ж, і нам нехай світить, нашій Україні *суцільна російськомовність* у майбутньому?.. І що з нас, українців, буде через недалекий час? А те, що з ірокезів на території США і Канади, з індіанців у латино-американських державах, колонізованих іспанцями й португальцями. Там же серед сотень, десятків мільйонів нащадків пришельців, завойовників-колонізаторів лишилося по жменьці в якихось півтори сотні тисяч ірокезів і індіанців у кожній з тих країн.

А що таке може статися й з нами, про це свідчить логіка російськомовних українців, які ну ніяк не можуть перейти на рідну мову. Ось як вони кажуть: "Я народився й виріс у російськомовній сім'ї, а тому мені важко перейти на українську? Те ж саме буде й із дітьми цих російськомовних українців. Хоч дехто з них і вчиться в україномовній школі, але спілкуються вони й у школі між собою, і в сім'ї російською. І посилаються вони на те ж, що й їхні батьки: "Я народився в сім'ї, де мова російська, і оточення моє в школі, на вулиці російськомовне, тому не можу перейти на українську". От і все, коло замкнулося. Час іде, роки спливають, а ми топчемося на місці, бо наша держава перебуває майже безперервно в чужих руках, вона, замість того, щоб українізувати Україну, бореться проти поширення начебто своєї ж, державної української мови, увесь час намагається обмежити її вплив, а згодом і зовсім ліквідувати, надавши статус державної безмежно наімперієній російській мові.

Тож не будьмо ірокезами, індіанцями, борімося за свою, рідну, українську мову *поголовним, повальним, масовим* україномов'ям, і будемо ми багатомільйонним українським народом у себе в Україні.

Раптом натрапив на листа Миколи Шапошника від 21.12.1987 року. Я тоді лежав у реанімації з інфарктом між життям і смертю. Микола писав:

"Василю!

Друже!

Всім чортам на зло, тримай хвіст пістолетом. Надсилаю тобі компот із клубники. Це з мого саду. Поправляйся, а весною поїдемо збирати.

Зичу всіх гараздів.

Микола Шапошник.

21.12.87."

Весела, щира, товариська душа була. Козацька! Як йому ведеться там, поза нашим світом? Куди Бог козаків призначає?..

24.01.2011. Дивне відчуття. Читаю есей Петра Сороки про Миколу Горбала, про його село Летяче на Тернопільщині й дивуюся: "Та це ж зовсім близько... А мені в уральській зоні, коли познайомився там з Горбалем, здавалося, що він родом десь із такого далека, аж із Західної. То звідки ж тепер оце відчуття, наче це його Летяче поряд із Черкасами? Як звідки! Це ж поряд із Грицівцями Петра Івановича Сороки! Що ж тут дивного".

25.01.2011. Графоман — це ще й немилосердя не тільки до читача, а й до письменника-професіонала.

Будьмо україномовними!

(...бо зроблять нас *росіянами*)

Ось і приїхали ми з нашим малоросійським російськомов'ям українців до дідька в пекло. Думаєте, вони довго лишатимуться зі своїм російськомов'ям українцями, патріотами України, шанувальниками (хай і пасивними) української мови, єдиної державної? Поміляєтеся. "Регіонали" і комуністи вже агітують російськомовних українців (наших милих патріотів *на словах*) записуватися, ким ви думаєте, під час перепису населення 2012 року? Українцями? Гай-гай, малоросійська наша простота! *Ро-осіянами!* Якщо вони хочуть, щоб російська мова в Україні стала державною.

Знайшли нищителі України нашу Ахілесову п'яту — 37% нас російськомовних.
Урятує нас масовий перехід на спілкування українською мовою.
Будьмо нарешті україномовними! Не будьмо, кажу, ірокезами!

Навпаківці

27.01.2011. Коли задумаєшся над тим, як ми ось уже майже 20 років живемо в незалежній Україні, то мимоволі згадуєш казку Василя Симоненка "Подорож у країну Навпаки", де:

"Всі замурзані по вуха,
Галасують всі щодуху,
Оком чують, вухом бачать,
Догори ногами скачуть".

І справді-бо, "гарант Конституції" — президент роздає ворогу територію України під чужий військовий флот, разом із міністром освіти, українофобом дозволяє чужій державі писати підручники з історії України, обмежує поширення державної української мови, наміряється нав'язати Україні другу державну мову сусідньої, агресивно налаштованої до нас держави.

А ми, народ. Та ми справжні навпаківці! Ми відмовляємося від патріота-Президента і на свою погибель обираємо президентом залюбленого в гнобительку України — Росію чужодухого чоловіка, який приводить до влади орду україноненависників. 37% українців клянуться в любові до України і не хочуть знати її мову, мову своїх батьків, дідів і прадідів, *живуть російськомовно*.

Двадцять років "будуємо" державу, розвалюючи її. На чому ж вона ще тримається?
Може, на своєму "навпаки"?

Чи ж надовго його вистачить, цього нашого "навпаки"?.. Цього індивідуального, внутрішнього опору; в кожному з нас?

Виводити зі стану російськомов'я

(...і через курси української)

Нам би, особливо "Просвіті", Комітетові захисту України налагодити за підтримки держави на телебаченні й по радіо (перший канал) щоденні курси з вивчення української мови. Щодня хоча б по 15 хвилин заняття. Залучити кращих мовознавців, студентів-філологів *зі сценками живого спілкування українською*.

Можна, все можна зробити, заняття вести, було б наше бажання й напористість. Ну треба ж ставити якусь загату русифікації. Треба ж виводити зі стану російськомов'я мільйони українців.

28.01.2011. Отримав листа від Юрія Рогового з Полтавщини. У ньому він щедро знайомить мене зі своїми новими хоку, які має намір видати збіркою "Медова повінь".

Ну, ось таке:

Коли останній
вмовкне український звук -
заплаче небо.

Ой, Юрію Феодосійовичу! Небо то заплаче й заригає, може, й сорокоденним потопом, тільки ніяк не озветься вишколене конквістадорами з Півночі плем'я манкуртів-малоросів, цих новітніх ірокезів на колишній українській землі. У цих, у жодного навіть сльозинка не капне.

І як антитеза:

Нагадування

Москва, не дрімай!
Сагайдачного коні
вже овес хрумають.

29.01.2011. (День пам'яті Героїв Крут)

А куди ми йдемо?.. За ки-им?! Що з нами діється?! Прокиньмось!

Реставрація

(...просто говоріть українською)

30.01.2011. І ще скажи їм:

— Україна зараз у розбитому стані. Московські яничари спішно, навално доруйнують етнічний ґрунт української нації. Тому ми нині не просто громадяни своєї держави, не просто її оборонці, а ще й *реставратори* нашого етнічного єства на відпущеному нам відрізьку часу. Своїм індивідуальним україномовством ми фактично реставруємо й оживляємо рідну мову, рідну пісню — це бездонне джерело самої мови, заглиблюємося через мову, пісню, народні звичаї у свою національну історію, доходимо до самого її осердя. Наступний крок, еволюційний стрибок, реставрація української душі, відбудеться вже сам собою. Головне — почати з україномов'я у спілкуванні. А ще говоріть собі щодень, як ранкову молитву: "Я радий, я щасливий, що я українець. Я люблю Україну, люблю нашу українську мову, кожне світле, Боже слово в ній, кожному кому й знак оклику моєї душі в ній, я люблю українську народну пісню, я дихаю через мову, через пісню історією мого народу, я насталою мовою, піснею, історією своє серце і розум для боротьби за сьогодні й майбутнє моєї Батьківщини. Поможі мені, Боже!"

Кажіть так щодень і йдіть з рідним словом до людей, озивайтесь ним до них на кожному кроці, при кожному спілкуванні. Якщо й не чутимуть вас, а ви говоріть. Говоріть і говоріть. І все зробиться з Божою поміччю. Спочатку вас почує Небо, а потім і Земля рідна.

Книга-птаха нашої духовности

1.02.2011. Читаю "Вічник. Сповідь на перевалі духу" Мирослава Дочинця, і душа моя радіє від усвідомлення, що Україна має таку книжку-епос.

Читаю і не віриться: невже це ми, українці, маємо таку перлину духовности?! Книжку, яка може стати духовною опорою нам, українцям у змаганні за життя України, за нашу свободу, котру століттями в нас одбирають сусідоньки лихії, яких навіть сонце не бере, не сохнуть, "як роса на сонці".

Писано це на камені нашої національної української вічности.

Ця книга заслуговує не одностисячного накладу, а стотисячних накладів, щоб прийти в кожную українську сім'ю для духовної опори, лягти на покуті, під образами разом із Біблією і "Кобзарем".

Ліна Костенко започаткувала літературні турне по Україні зі своїм романом "Записки українського самашедшого". На таке турне заслуговує і Мирослав Дочинець зі своєю книгою-птахом нашої духовности.

Прототипом героя книги, самої книги став реальний 104-річний чоловік, характерник, цілитель, народний Знахар з великої літери, філософ Андрій Ворон із Мукачева, який лишив нам заповіді, "як жити довго в щасті і радості".

Нас нищать, а ми мовчимо!..

(...350 років мовчимо)

2.02.2011. Живемо в *екстремальних* умовах. На наших очах уже майже рік безчинствує влада, яку захопили окупанти. Нас, українців, Україну нищать фізично і духовно, а ми нічого не можемо зробити, дати раду всьому цьому, бо ми обезглавлені, обезпартієні, обезгромадені. Учорашні партійці-патріоти кудись подівались, як завжди перед небезпекою не

об'єднались, а розбіглися по своїх малоросійських печах, залягли на дно, в тепле просо. Хай тобі грець!

Забирають уже в нас і нашу україномовну православну віру, нищать Київський Патріархат, а ми мовчимо. З нас уже відверто, цинічно насміхаються вороги при владі, а ми мовчимо. Ще трохи натиску цих промосковських конквістадорів, і ми в них "попросимо вітчизни як подання". Як просили в перших двох президентів — Кравчука і Кучми.

Писав же Шевченко:

Розкрадають, як овець, нас
І жеруть...

.....
І всякий день перед нами -
Стид наш перед нами.
Окрадені, замучені,
В путах умираєм...

350 років не живемо, а умираєм!..

Допоки?!!

3.02.2011. Оце зателефонував мені праведної долі чоловік — Вадим Іванович Пепа з Києва, вітав мене із 75-річчям, сам маючи його вже близько місяця. Ми з ним — січневі. Каже:

— Ми з тобою вже в такому віці, що мусимо боротися за свій *особистий* час. З ласки Божої.

Теж оптиміст, як і я. Тільки я про це побоююся ще навіть самому собі казати, а він мужньо говорить. Отакі ми козаки. Гай-гай...

І скажи їм, прокричи:

— Вижити нам, українцям, можна тільки не зраджуючи, тільки об'єднуючись для боротьби, а не роз'єднуючись, а ще не відмовчуючись, не ховаючись за спину інших.

Натрапив на п'єсу "Гетьман" Миколи Негоди, видану окремою книжкою 1995 року з дарчим написом: "Василеві Захарченку, до думки якого завжди дослухаюся і всім, що він пише, захоплююся — Автор. 23.09.95".

Оце він, старша людина, брав до уваги мою думку... А в тяжкі періоди мого життя, коли я, розтрощений бісівською системою, потроху зводився до світла, як він мене підтримував морально добрим словом, авансував окрилюючими оцінками мої книжки, дослівно тяг мене до романного жанру, до епічності.

Добра душа. Хай тебе прихистить наш Господь-Бог там, у місці світлому, спокійному, доброму!..

Ось що таке батьківщина!

7.02.2011. Майя Флорівна Фролова (Лепешко — дівоче) понад місяць тому відсвяткувала своє 80-річчя. Дитяча письменниця, залюблена в життя, відкрита душа добру. Її книжками зачитувалися підлітки всього Союзу. Зачитуються нині підлітки України.

Буквально кілька хвилин тому натрапляю на її крилатий афоризм: "Завжди моєю головною любов'ю і великим тяжінням була рідна земля, адже батьківщина — це коріння, яке живить нас, у розлуці з нею висихає серце".

Батьківщина Майї Флорівни — Сміла на Черкащині.

У Василя Симоненка вперше з початку творчості (1953 рік) викричався посправжньому соціально гострий, як вибух ближнього грому, вірш "47-й рік", датований 21.09.1956 роком про третій голодомор в Україні. Це озвався майбутній грозивий Симоненко-патріот, Симоненко-дзвін кличний, Симоненко-прапор шістдесятництва.

І вдови плакали, кричали діти "папи",
А на сніданок — жолуді одні.
І в гарбах пнулися скелети-шкапи,
Худі, немов колгоспні трудодні.
Я не забув мужицькі очі хмурі,
Обличчя матерів налякані, тривожні,
Коли писали ви, продажні шкури,
Про їх життя, щасливе і заможне.

Серед глупоночі заповідалося на світанкову грозу.

11.02.2011. Сходило зовсім раннє сонце, запаливши верхки телеантен на багатопверхівках.

Дракон зжере шматками!

12.02.2011. Раптом натрапляю в інтернеті на "роздуми" ще одного нашого письменника (досить відомого!) про те, що Росії треба віддати Крим і Донбас, мовляв, позбавитися від цих "хворих" частин України, і тоді Україна заживе спокійно, Росія задовольниться цими шматками нас і відстане від України з територіальними претензіями.

Як це могло народитися в голові українського письменника, до того ж національно свідомого? Виявляється, він на багато років раніше від Андруховича заговорив про здачу Криму й Півдня Росії. А в Донбасі ж понад 50% проживає етнічних українців, багато греків азовських. То як же це віддавати Росії? Це ж зрада!

Ой, хлопці, такі ви доморошені, загумінкові, виявляється, мудрагелі! Ви серйозно вірите, що російський Дракон задовольниться тими ласими шматками? Та в нього ж тільки розіграється звірячий апетит. Лише віддайте хоча б міліметр української території російському агресору, хоч шматочок тієї ж нашої Тузли, і посипляться за *принципом доміно* один за одним решта регіонів України, дійде черга й до Львова... А за ним Дракон дихне атомним вогнем і на Варшаву, і на Прагу, і на Братиславу, і на Будапешт...

Боже нас ізбав од цього наміру!

Врозуми, Господи, нас, слабоумних!..

Прости нас, Україно, за зраду навіть подумки.

"Творчість — то акт доброти й найщедрішого самороздаровування". (Василь Стус. "Серед грому і тиші".1966)

15.02.2011. Ось що треба пам'ятати нам, м'якосердим, толерантним, сердобольним, добреньким до ідіотизму для своїх заклятуших ворогів! Читаю у Віталія Юрченка (Юрія Карася-Галинського) в його трилогії "Пекло на землі". Репресований селянин з України на етапі на Соловках, ідучи разом із сотнями таких же зеків по пояс у снігах кілька діб уже, ночуючи прямо на снігу, на простеленому брезенті, вибиваючись із останніх сил, говорить:

"Нехай би мене озолотили..., звільнили на волю, але того, що зазнав я досі — не забуду, поки життя мого. Свою лють, свої прокляття я передам дітям, внукам, правнукам. Я заклену їх на помсту. Не помстимося ми, помститься покоління. А ці знущання їм не минуться..."

Минулися, забулися навіть не правнуками, а вже внуками муки того селянина-страстотерпця із советського пекла.

Перший український Президент України Віктор Ющенко нагадав про Голодомор-33, добився визнання його геноциду проти українського народу, що має стати однією з *моральних опор* української нації у світі, і що?! Та ми ж, внуки й правнуки отого закатованого селянина, пішли потоптом по своєму Президентові. Труєного, нищеного морально Росією та її п'ятою колоною, під їхню дудку почали його проклинати й "проголосували" — дали 4,5 відсотка голосів. Як тільки не надірвалися, бідолахи.

Ну, тепер видихуйте свою дурість із цим, вибраним вами, стогніть під окупацією його братви. Та коли ж ви, нарешті, глянете з-за піднятої шаблі в очі своїм ворогам?!

Дістав з верхньої полиці книжку спогадів про улюбленого мого Юрія Яновського "Лист у вічність". Почав читати, тобто перечитувати.

Свята він людина був у нас. І є! Треба тільки його перевидавати. Боже! Який це українець!..

17.02.2011. Слухав і бачив у записі вечір Ліни Костенко в Харківському театрі. За дві години вона чотири рази встигла дрібненько так лайнути Віктора Ющенка. Оце ми така національна еліта. Чого ж ви, аж такі розумні та мудрі, за п'ять років не підставили своє плече йому, українському Президентові? Він же звертався до вас за такою допомогою, так ви сиділи в глибокому малоросійському підпіллі — на трипільській печі, носом у просі, а тепер вийшли з підпілля, щоб разом із окупантами-україножерами ганити Президента-українця, якого звалила Росія разом із п'ятою колоною. Скільки ж можна товкти одне й те ж у ваші сонні голови? Хоча б повітрушуйте пічне просо зі своїх заспаних вух.

Похід проти українських шкіл

У Донецьку та в містах Донеччини "регіонали" заходилися закривати україномовні школи. Батьки виступають проти цього мовного геноциду, батьки просять не нищити напні українські школи, протестують. У Донецьку, в Петровському міському районі батьки школи №111 пригрозили мітингами протесту і навіть самоспаленням.

Це вже відчай людей, викликаний антиукраїнськими діями окупаційної влади.

Подорож до праджерел

А знаєте, як по-українському буде: "Москва слезам не веріт". Ще в дитинстві я чув од старших людей у своєму полтавському селі, як вони казали, коли хтось починав нарікати на утиски від влади: "Еге-е, Москва на сльози не вдаря".

А в Номиса записано так: "Москаль на сльози не вдаря". Тобто, не звертає уваги. І ще в Номиса це в такому значенні звучить: "Він у багатство вдаря" (тобто "живе багато").

Навела мене на це "вдаря" сьогодні Лена. А я забув його зовсім, і оце тепер згадалося до самих корінців. Буде тепер в активі.

А ще таке згадується мені слово. Мати його часто вживала в отакому контексті: "Ну, чим йому завгориш?" Тобто "заборониш" щось учинити негарне.

І це слово зовсім випало тепер із ужитку. А колись воно жило, розкошувало на Полтавщині, і на Харківщині, як фіксує словник Б. Грінченка ("Нехай брешуть, людім не завгориш").

Як швидко міліє наша мова! Ще якихось 30-40 років тому ці слова були на язиці мільйонів українців, а сьогодні... Будьмо реставраторами. Відновлюймо нашу мову по словечку, по ідіомі, оживляймо її, напуваймо з глибинних, не забруднених праджерел.

19.02.2011. Усе частіше мені напрошується форма діалогу до написання. Може, справді вона освіжить мої роздуми, урізноманітнить їх?

Дослухатимусь, щоб не пропустити, коли підступить діалог.

Хто кому однодумець?

20.02.2011. Хто найближчий у письменника з людей? Його рідні, а за ними — його читачі.

Мені, трапляється, дзвонять незнайомі люди, захоплено говорять про якусь із моїх книжок, хвалять, дякують. Кажуть, що й вони так само думають, як і автор, що і їм дороге те, про що він пише. І тут і я з якимсь первородним подивом і вдячністю й собі вигукую:

— Так і мені ж це дороге! Дивіться, як збіглися наші думки. Ми з вами — однодумці.

Ні, не можна називати українським письменником автора, який пише *не українською* мовою. Не можна, не можна, не можна! Хоч хай він живе в Україні, у найглухішому полтавському чи черкаському селі, чи й у самій столиці України і навіть є одним із керівників Спілки письменників України, він не український письменник.

Мова, ось головний тут визначник. Мова й тільки мова.

Ну, скажіть, можемо ми називати українською пісню, написану, скажемо, російською мовою? Того ж Євгена Гребінки "Очи черные", "Молода ещо девица я была", "Казак на чужбине" стали *російськими* піснями-романсами, остання хоч і тематично про українського козака, а не наша, російська, і друкують її разом із названими іншими в російських пісенниках під назвою "Русские народные песни".

Тому й Микола Гоголь, наш полтавець — не український письменник, хоч як це нам шкода. Російський він, російський, і для Росії старався, Україна ж для нього була *екзотикою*, тематичним джерелом для російської літератури.

І Пушкін свою "Полтаву" побудував на українському історичному матеріалі. Але ж це не твір української літератури. Скажете, так ідейно ж "Полтава" проросійська, славить російського царя Петра.

А хіба козаки-запорожці в "Тарасі Бульбі" не подані як військові найманці російського царя? Хіба сам Тарас Бульба, конаючи у вогні, в останню мить свого життя не славить Росію і царя? Почитайте заключні слова повісті "Тарас Бульба", вкладені в уста Тарасові:

"Что, взяли, чертовы ляхи? Думаете, есть что-нибудь на свете, чего бы побоялся козак? Постойте же, придет время, будет время, узнаете вы, что такое православная русская вера! Уже и теперь чуют дальние и близкие народы: поднимается из Русской земли свой царь, и не будет в мире силы, которая бы не покорилась ему!.."

Та це не запорозький полковник Тарас Бульба, а прямо таки сучасний патріарх Російської православної церкви Кірілл зі своїм "руським міром", під який хоче разом із Путіним підім'яти Україну!

"Подымается с Русской земли свой царь...", і його славить Тарас Бульба. І до чого тут Україна? Якщо й ми так "стоятимемо за Україну", як Гоголів Бульба, то ми ніколи не збудуємо своєї Української Держави, не врятуємо України, а тільки віддамо всі свої українські сили на зміцнення і процвітання Російської імперії — головного могильщика нашої Батьківщини. І якщо ми так само, як полтавець Гоголь, російськомовно писатимемо свої твори, то ми дуже швидко здамо українську справу разом із Україною Росії. От де чигає на нас небезпека!

Скажете, в першому варіанті повісті цього прославлення Росії і царя не було. Так у першому варіанті всякого відступника від Батьківщини також не буває самого відступництва, поки він не візьметься за російське перо. Це приходить потім, у ході служіння ворогу.

Власне Гоголь, покаравши руками Тараса за зраду Батьківщини молодого Андрія, не помічає ще, що й сам він, автор, зрадив Батьківщину переходом на російськомовну творчість та ще й удавшись до прославлення Російської імперії і самого царя її. Згодом сама доля покарає Гоголя великим розчаруванням, роздвоєнням, що призвело його до передчасної смерті.

Засіваймо мовну ниву!

21.02.2011. Часто можна почути від молодих таке:

— Досить того, що я вивчив (вивчила) українську мову, але вважаю, що спілкуватися нею не обов'язково. Я спілкуюся російською.

І це каже українець. Він не думає, що мова, коли нею не спілкуватися, зачахне. Зсипав у комору, як зерно, запер на всі запори, і хай лежить, поки й не струхлявіє, поки його не струблять гризуни. А зерно ж треба сіяти, культивувати, вирощувати ниву, збирати врожай, жититися ним і знову сіяти й вирощувати, передавати його від покоління до покоління, зберігаючи родючий, врожайний сорт, акліматизований до рідної землі. Тобто, говорити українською мовою, цією квіткою над квітками, колоском над колосками, житити нею душу, розум. Тоді мова житиме, а з нею і ми, українська нація. Така закономірність.

Останнім часом помічається, що в місті побільшало молоді, яка спілкується українською мовою. Але ж окупаційна влада, її ідеолог Табачник підрізає коріння україномовної освіти, безкарно викорінює українську мову. Хто ж зупинить цього українофоба, цю антиукраїнську владу?

Засинаю увечері й прокидаюся вранці з думкою: коли ця чужота захлинеться у своїй ненависті до всього українського? Коли, Господи!

23.02.2011. У день рідної мови ми, письменники Черкащини зіткнулися з маленьким чудом. До нас, у письменницьку світлицю завітали учні з трьох шкіл Черкас. Хлопчики й дівчатка п'ятих-шостих, може, хтось і сьомого класів, у вишитих сорочках. Вони влаштували нам одногоднинний концерт. Співали українських народних та естрадних пісень, присвячених Україні, українській мові, читали вірші про українську мову, про любов до неї, про збереження її.

І подумалось оптимістично: якщо дитина промовляє перед численною аудиторією такі слова, співає пісні про Україну, прославляє в них українську мову, то це ж відкладається в неї в душі вже на все життя.

Подумалось і про таке: ці одинадцять школярів — переможці конкурсів, які проводить наша обласна "Просвіта" разом зі школами. От якби започаткувати таке надалі, щоб із переможців створити концертну групу і з нею обійти (об'їхати міським транспортом) школи міста з короткою на 45 хвилин *концертною програмою* в позаурочний час. Як би це допомогло школам у налагодженні національно-патріотичного виховання, в *прищепленні учням україномовності* в їхньому повсякденні. Через мистецтво, через пісню, на емоційному рівні. Адже за допомогою таких *летючих* концертів у виховний процес втягуватиметься вся маса школярів.

25.02. 2011. Останнім часом Микола Негода приходив до мене то автографом на подарованій книжці, то раптом, перебираючи свій архів, натрапляю на його вірш, присвячений мені.

"Василеві Захарченку, авторові роману "Довгі присмерки."

"Коли писав цей роман, чув і Вашу душу близько біля своєї і пам'ятав Ваш страшний 33-ій у дитинстві".

З автографа.

Всі сльози виплавав. Коли читав -боліло.

У дзвони з дідом бив... Поволі гас...

Вже висохло, здерев'яніло тіло,

Сама душа стояла біля Вас.

Напевне знала сам я не осилю,

але ж вагітніє й народжує земля...

Пишіть, не зупиняйтеся, Василю,

На подвиг цей Вас Бог благословля.

Хіба задовгих присмерків замало?

Хочби побачити проміння з мли.
 А скільки душ над Вашою стояло,
 невилаканих, тих, які — Були...
 Вони Вам не давали супокою,
 приходили в югу і заметіль.
 Вони водили Вашою рукою,
 щоб разом з Вами викричати біль.
 19.11.02".

Накричався за рік і два місяці, поки писав. У листопаді 1987 року закінчив роман "Довгі присмерки" на 27 друкованих аркушів, почав передруковувати й десь на 12 сторінці вдарив мене інфаркт. У лікарні — повторний, обширний...

Оце завіщане старшим товаришем — "Пишіть, не зупиняйтеся, Василю" звучить мені як наказ.

27.02.2011. На своїх "іменинах" (рік після інавгурації) президент України чотири години спілкувався з Україною по радіо й телеканалах. І от глава Української Держави на запитання російською мовою з Донбасу, Криму, Півдня України відповідав не державною мовою, а мовою однієї з нацменшин — російською. Таким чином президент України виступав не як об'єднуюча сила на ґрунті єдиної державної української мови, а як *різко роз'єднуюча*, фактично розколююча на наших очах Україну навпіл за мовною ознакою, щораз підкреслюючи цим, утверджуючи розкол, благословляючи розкол, штовхаючи Україну до двомовності.

Гандизм на український лад?

Діалог

— А ти все кличеш і кличеш: "Україномовність!", "Нас спасе наша суцільна українськомовність!" Усе натискаєш на цей нещасний наш народ, затурканий, знедолений, обдертий олігархами (вчорашніми комсомольськими босами, виплодками злочинної КПСС), доведений до вимирання. Краще б ти жало свого пера спрямовував проти владного олімпу, який ненавидить усе українське, нашу мову, саму Україну і семимильними кроками веде її під здачу Росії. Бо поки ми заукраїномовимось, вони знищать Україну.

— Та проклинав я їх, владоможців, що як ненаситна пацючня, роїлися і під першим, другим, третім президентами, і ще дужче плодяться під захистом четвертого. І що? Бодай когось із них хоч нежитем прохопило від моїх ламентаций? А простий, безправний народ прислухається. Уже хоча б тому, що ніхто ж із влади його до цього не закликає. Прислухається й подумає, і прокинеться в нього своя, українська душа. Я вірю в це.

— Ну, прислухається, скажемо, дядько Степан, дядько Микола, прочумавшись од самогону. Може, й віддасть свою дитину в українську школу. Ну, ще там десяток-два на райцентр. І що, це спасе мову, Україну?

— А від них засвітяться інші. І піде, піде між людьми це. Підхоплять учителі, школи.

— Та їх, ці українські твої школи закривають табачники, міносвіти по всій Україні.

— Бо ще мало нас, україномовних. Бо мільйони й мільйони українців ув Україні — російськомовні. Аж 37 відсотків! Я ж закликаю до поголовного україномов'я українців. Як тільки це станеться, як *заговоримо ми всі українською, то й переможемо*. У нас з'явиться непереборна відпорна духовна сила, яка змете зі свого національного, державного українського шляху, мов сміття, п'яту колону Москви.

— Якийсь гандизм на український лад. Вони нас душать, а ми толерантно собі будемо україномовитись?

— Іншого виходу нема. Поки ми не відчуємо себе українською нацією, злютованою рідною мовою, культурою, історичною пам'яттю, доти нас *поодиноці* ворог нищитиме.

— Це ж скільки часу треба угрохати, щоб усе етнічно українське заговорило своєю мовою! Коли ж вона настане — наша перемога? Як рак свисне?..

— *А вона вже настає.* Ми вже з тобою задумалися, гукнули інших. Уже пішло, пішло поміж людьми. Тепер головне — утвердити їх у тому, що тільки через масову мільйонну й мільйонну, поголовну україномовність, а з нею через пробудження національної свідомости прийде українська перемога.

— Чи ж усі в це повірять?..

— Повірять. Вони ж нормальні люди і знають, що з нічого не буває нічого. Треба, щоб було щось, на що ми всі можемо обіпертись.

— На мову?

— Та не просто на українську мову, а на повсюдну нашу україномовність в Україні. Повсюдну і поголовну. Я ще не переконав тебе?

— Я поспробую. От зараз зайду до супермаркету й заговорю з першою ж касиркою українською. А чи почує вона мене?

— Почує, коли ти говоритимеш до неї нормально, без натуги й оглядання, а так, як оце зі мною говориш.

З народної етимології

Та не репетуй так! Не показуй увесь свій *репертуар*.

1.03.2011. Боже, Юрій Яновський у 24 роки написав свій "Рейд", у 26 — "Майстер корабля". А я до 26-ти своїх боявся взятися за перо прозаїка. І на 27-му році, коли таки зважився, то цілий рік ще бився в конвульсіях відчайдушної графоманії, наслідування солдаквому сентименталізму Михайла Стельмаха. А починав же у свої 18, і мене глобальною критикою в університеті на літстудії так огріли, що я, ошелешений, і думати перестав про художню прозу аж цілих 8 років, усі свої помисли спрямувавши на "кар'єру" журналіста-нарисовця.

Тоді як мої ровесники на факультеті Борис Олійник, Роберт Третяков, Василь Симоненко, Ваня Власенко, Дмитро Головка, Валерій Гужва, Вадим Пепа жили літературою, в літературі, в творчості, я вирішив бути всього лише грамотним читачем літератури і газетярем (якого потім заперли в провінційну газетку "Робітник Кременчуччини" в Кременчуці літрабом на 690 дореформенних карбованців). І втратив чи не найджерельніші роки для творчости.

Можна тепер гризти лікті, але втраченого вже не повернеш.

2.03.2011. Одна жінка в колгоспі робила, як проклята, робила, *аж переривалась*. Її так і називали в селі — Перерва. Надірвалася в роботі, довго лікувалася в Полтаві та так і лишилася в лікарні санітаркою.

У лютому цього року Черкаський Національний університет імени Богдана Хмельницького пишно відзначив своє 90-річчя. І в ці окупаційні дні ніхто й не згадав одного патріотичного епізоду в житті цього вишу. Не згадали, бо й не знають про нього. А ми своєю дослідницькою бригадою вичитали сьогодні в архіві СБУ Черкаської області в справі №12481 фпд, арк. 60 таке: У 1941 році, в час німецької окупації "директор педінституту (тоді університет був заштатним інститутом) в наказовому порядку запровадив... вітання викладачів і студентів: "*Слава Україні!*" і "*Навіки слава!*"

Педінститут попрацював 3,5 місяця й у грудні 1941 року був закритий. У педінституті серед інших предметів викладалась історія України за підручником Михайла Грушевського.

Уджерелюймось

3.03.2011.

По низзю трави розкошують.

Горщик *розкипів* на жару. (Тріснув).

Годину *держало* весь тиждень.
 Він секретарем сільради писарював.
 "У мідяній труби ще не витрубляли". (Нар. пісня).
 Ну жерцем пожирають сироту.
 Устав у дідів досвіток.
 Пришвендяв аж із третього села.
 На мене такий плач наляга.
Шибиткуватий хлопчик.
 Дививсь, аж поки в очах *зверетенилося*.
 Шукав полапки в темряві.
 Почались весняні прогріви.
 Гаразденько ж зав'яжи мішок.
 Люди рознесуть славу, як полову.
 Де народ побачить, там і Бог почує.

Згадував дід

— Ото чоботи були колись! Подошва із спиртової шкіри така, що цвяха не вб'єш без шила. І верх густий. Незносимі! (З почутого).

У селі вчили:

Як присниться поганий сон, треба встати вранці, й ні з ким не розмовляючи, виглянути у вікно й проказати: "Святий Самсон! Куди ніч, туди й сон!"

У війну батька не чути було. Жодного листа не прийшло від нього, як забрали його влітку 1941 року на фронт. Аж після війни він уже очутився. У кінці травня 1945 року. То отак загадували на ніч сон. Треба було перехреститися й прошепотіти: "Святий Самсон! Загадую тобі сон: хай присниться мені батя!" І бувало так, що справді снівся батько, хоч я й не пам'ятав його обличчя. Це була якась наче *світла* тінь чоловіча. Я знав уві сні, що то батько.

Мати

"Летю з роботи без пам'яті, а вони (діти її), як курчата, на призьбі збилися до купи, гріються одне від одного. Та крихітки в рот не кинула — все їм". (З почутого).

Передбачення хорвата

4.03.2011. Сьогорішні лавреати Шевченківської премії Роман Горак і Ярослав Гнатів у своїй так високо поцінованій дослідницькій праці "Іван Франко" наводять цитату з листа видатного хорватського філолога Ватрослава Ягича до Олексія Шахматова 24 січня 1912 року:

"Україна, яка буде продуктивно розвиватися на півдні в більш сприятливих кліматичних умовах, ставши окремою державою, забуде Росію. Нова Українська держава посіє ненависть до Росії за довговіковий диктат і через призму певного часу зовсім відмежується від Росії і повернеться до багатокультурної та демократичної Європи, тоді зламати Україну, на чолі якої будуть такі досвідчені галичани з віденським світоглядом, як І. Франко, буде неможливо".

Сказано 99 років тому. Стали ми вже й окремою державою, і відмежовував нас од Росії В. Ющенко із завзяттям "віденця", щоб навіки бути Україні в Європі, незалежною від російської катівні. Поки що не вдалося. Російська окупаційна команда, захопивши владу, гне сьогодні знову, ламає Україну, їй сприяє *російськомовна стихія*. Але це тимчасово. Повернення вже не буде. Відчуженість до лиховісного гнобителя, смертельного ворога зростає. От би швидше вивільнити, вилікувати етнічних українців од російськомов'я. Це стратегічна ланка, за яку треба вчепитися з усієї сили і школі, і сім'ї, і патріотичній пропаганді. Вона, ця ланка, витягне в перспективі весь ланцюг визволення.

5.03.2011. Щойно зателефонувала працівник обласної бібліотеки імені Т. Шевченка Алла Василівна Малько й передала відгук одного з читачів про мій щоденник "У магнієвому спаласі". Він узяв почитати з виставки моїх творів до мого 75-річчя. Тримав, каже Алла Василівна, цілий тиждень. З усього видно, що прочитав "від" і "до". І що ж він сказав?

— Якби цю книжку прочитало пів-України, то ми б мали вже справжню незалежну Українську державу.

Таки ж моє слово *працює*. Шкода, що тираж маленький — 1000 примірників. Та й розповсюджений тільки по Черкаській області. Як шкода, що Київ одмовився випустити в себе щоденник. Це б пішло на всю Україну в кілька разів більшим тиражем.

Але жаль-жаль та й жалесенький. Такі вже ми є, українці. Спасибі, добра душа — Елеонора Антонівна Левицька — начальник Головного управління внутрішньої політики облдержадміністрації підтримала мене, виділила гроші на щоденник. А без неї я б ще роки й роки скитався з рукописом.

Так що українці не підтримують, і українці ж і підтримують. Залежно які українці!

А цими днями, в моє 75-річчя аж двічі публічно напалася на мене доктор філології за мої позви з росіянами, враженими імперськістю в стосунках з Україною. Скільки прихованої ненависти я відчув од неї. Вона сказала мені:

— Ви писали собі гарні прозові твори, сповнені доброти, от пишть їх і далі, не лізьте в політику. Це не ваше.

Моя національна самооборона — це виявляється — політика! Мої волення дати нам, українцям нарешті вільно дихнути не отруєною російським шовінізмом атмосферою в себе вдома, в Україні — це політика?

Нічого! Вживемо! Переможемо! Не треба тільки давати *звукати* нашим дітям до життя в отруєній сусідкою-імперією атмосфері. Привчаймо їх до ковтків очищеного всіма нами українського повітря, і вони вже не згодяться жити, дихати тюремною атмосферою соловецько-російської камери.

Національна самооборона

Щоб перемогти, щоб збудувати Українську державу, кожен із нас повинен, зоб'язаний сьогодні й надовго зайняти національну самооборону, озброївшись повсюдним українством, рідною культурою, елементарними знаннями української історії, перейнявшись світлою пам'яттю про національних героїв, а ще братерським відчуттям ліктя один одного.

Під Божою рукою

У них — люта ненависть загарбників, у нас — непереборне бажання жити в себе, в Україні, своїм мирним національним життям.

Сатана ще ніколи надовго не перемагав. Перемагає Світле, Боже. На цьому тримається, стоїть світ, близько двохсот держав. Серед них вистоїть і наша.

На наших очах сконало кілька імперій. Дочахає остання, заснована на богопротивному ділі. Нам же стояти вічно під Божою рукою. Відчуймо це!

Мовна конкіста

Я спокійно ставлюся до російської мови, як і до будь-якої чужої. З повагою, навіть більше, адже нас із пелюшок привчали любити, захоплюватися "великім, магучім", ставили його вище всіх мов не тільки Совецького Союзу, а й світу. Це перейшло десь на підсвідомість.

Але коли російській мові в Україні надають функцій конкістатора, у мені все закипає проти цього завойовника, окупанта, погромника України. Я тоді дивлюся на цей "великий, магучий" як на підступного, небезпечного, змієвповзаючого в українську душу ворога. І як можу, скільки в мене сил, уміння, борюся проти нього.

Скажемо кожен собі:

— Моє життя з рідною, родовою українською мовою, в українській мові, в стихії української мови. Нею дихаю, нею думаю, мрію і люблю. Нею розмовляю з Богом, коли молюся за Україну і своїх рідних.

Ну що ж у цьому поганого? Крамольного? Усім народам, значить, можна, а мене за це 350 років гноблять, переслідують, цькують публічно як найнебезпечнішого злочинця, в тюрми закидають. І досі, у "своїй" уже державі.

Тиша... Помріяти...

Етюд

7.03.2011. Прокинувся, коли вже ранок збирався переступити світлу межу дня.

Але сонце екрани протилежних будинків фарбувало ще в жовтий колір, без будь-яких відтінків, мов на дитячому малюнку.

За вікном у притул до холодних шибок стояла проморожена раннім березенцем святова тиша. І це на подвір'ї нашого 360-квартирного мегабудинку! Не чути з-поза стін і приглушеного гуготіння з міста.

Рідко таке буває. Так і свята ж у нас нечасті. Можна б сісти за стіл і писати в такій тиші, але ж і я заповнений і розбросаний кількадечним святом ще зчора. Краще полежу ще трохи, почитаю і помрію. Я все менше й менше мрію у своєму віці.

Як Маркс нас "любив"

Ось що ваш бог Карл Маркс, на якого ви й досі молитесь, казав про нас, українців ("південно-руський народ"): "Вони навіть не слов'яни, не належать до індогерманської раси і є чужорідною нацією, яку треба відкинути за Дніпро".

Більше того. Виявляється, на думку Маркса, ми, українці, "зовсім не нація, а етнічний покидьок, відпрацьований матеріал, який буде переплавлений у горнилі метисації".

Ну! Ви ще десь зустрічали, крім Гітлера та російського шовініста, такого виродка, справді покидька людства?! А ми ж мільйонно, мільярдно молилися на нього.

Та рано чи пізно людство вказує вельзевулу на його місце, визначене йому Богом.

Мародери не перебірливі!

Спостереження

8.03.2011. Наші російськомовні українці переконані, що вони говорять російською мовою. Кремлівська філологічна бухгалтерія теж такої оптимістичної думки.

А я ж чую, ці російськомовці-малороси спілкуються синтаксичними загальниками, мовними стереотипами, а то й огризками з російської й української мов. У всьому цьому добрі немає й тіні живої російської мови.

Невже ви там, за Кремлівською стіною, такі філологічно глухі чи бідні, що вас радує навіть отака мовна каліч вашого, як ви кажете, "великава, магучева"? Та я забув, з ким маю справу. Загарбники, вони тому й загарбники, що гребуть усе чуже підряд.

Мародери не перебірливі!

Хіба можна проминути?..

Моя філологія

9.03.2011. Справді, як можна залишати таке в словниках чи не зафіксувати вимовлене кимось. Може ж хтось натрапить в моїх текстах і візьме собі на употужнення своєї мови.

Я його не прихваляю.

Ворогів моїх колька коле.

Чого його пнутись у вовки, коли хвіст собачий?

Їх набилось, мов чорт пугою нагнав.

Іди геть, не печи мені очей!
 Отаку корову входорив.
 При-ийде та година, що вони всі поніміють.
 Як сказав, наче вогню на мене сипнув.
 Так його, бідного, те горе зсушило.

Рішуче слово мітингу

Прийшов з протестного мітингу, присвяченого Дню народження Тараса Шевченка. Полум'яний Шевченко допомагав запалити промови ораторів. Мітинг гострий, рішучий, виступи промовців революційні, спрямовані на повалення окупаційної олігархічної влади, на непримиренну боротьбу. Людей прийшло кілька тисяч. Багато літніх жінок і чоловіків, зовсім не знайомих мені. А виступали переважно молоді. Вони й вестимуть нас у завтрашній боротьбі.

Вірю, вибухне в Україні остаточна соціально-національна революція, яка змете з української землі цю бандитську москвоцентричну, лакейську нечисть.

Швидше б!

Правду каже один із лідерів "Свободи" Андрій Ілленко: " Той режим, який править в Україні — це пряме продовження московської окупаційної адміністрації, яка керувала в Україні до 1991 року. Цей режим не тільки економічно визискує українців та пригнічує їхні громадянські права, він продовжує політику окупантів у гуманітарній сфері, нищить українську національну пам'ять, витісняє українську мову. Тому майбутня революція в Україні буде соціальною та національною водночас".

Так буде.

10.03.2011. Усе повертаюся подумки до вчорашнього мітингу. Аж на душі пояснішало і надія з'явилася. Може ж таки піднімемося, проженемо окупантів. Жити ж соромно вже, отак вони знущаються з нас! І хто — покидьки, злодюги, виродки. Треба побільше таких акцій проводити разом. Об'єдналися в опозицію кілька національних партій, і як відразу зазвучав їхній голос!

Разом ми змінємо їх. Народові тільки треба більше роз'яснювати, завойовувати для цього інформаційний простір. Назріла необхідність (давно вже!) у створенні всеукраїнської позапартійної газети, яка б стояла на платформі української національної ідеї.

Круті ярма

Моє прозріння

В обласній бібліотеці імені Тараса Шевченка сьогодні відбувся вечір пам'яті Т. Г. Шевченка. Вечір пройшов на теплій, задушевній ноті. Супроводжувався камерним хором "Канон", який акапельно виконав кілька творів на слова Шевченка. Були щирі промови наших Валі Коваленко і Григорія Білоуса.

Григорій читав уривок з поеми "Спрага" про Шевченка на засланні в московському війську. Шевченкові під вербичкою, яку він вирощував у саду у фортеці, мріється Україна, Моринці, Іллінський ярмарок у Ромні... І отут я раптом відчув, який могутній чоловік — наш Григорій Білоус. Отакі ось рядки, це ж тільки почути треба:

— Купи ярмо-о! Ти що, оглухнув, діду?
 — Яке ярмо? Нашо воно мені?
 — Тоді візьми, добродію, задарма.
 Як не собі, то дітям віддаси...
 На ярмарку все ярма, ярма, ярма.
 Хто їх робив — тому б їх і носить!

Як на мене, то такі рядки іскрять геніяльністю. Або й так сказати: крізь такі рядки прозирає круто замішаний талантище:

На ярмарку все ярма...

Ох ти, Господи!.. Та чого ж ми не бачимо цього? Бо, мабуть, кожен закоханий у своє слово і за цим міцнющим бастіоном, буває, нічого не помічає.

Пробач, Григорію!..

А ще Білоус сказав (і це треба записати, бо забудеться ж, як і багато чого забувається, усно сказаного):

— У нас є офіційний День захисника Вітчизни. Ми, українці, маємо всі до одного стати захисниками Вітчизни. Захищати її на кожному кроці від усіляких ворогів, недругів, лиходіїв, супостатів, загарбників.

Пам'ятаймо його слова. Бо "на ярмарку все ярма, ярма, ярма..."

11.03.2011. Шевченко — глас Божий до України, національний Пророк. Нам його слухати й слухати й учитися жити за його державницьким девізом: "*В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля*". Сказано це в період, коли жодний відомий розум у приспаній Україні не здатен уже був і подумати про таке. Аж майже до початку ХХ століття.

12.03.2011. Уся ця катавасія навколо Шевченківської премії Василеві Шкляру свідчить про основне: українофобу Д. Табачнику, ненависному для українців треба піти з міністра освіти. А за ним уже всенародно треба "попросити" піти й усю окупантську українофобію.

Усе інше — то дрібні деталі, які не варті уваги суспільства.

Головне В. Шкляр сказав своєю заявою. Як саме: вдало, неоковирно, невміло, під чийось диктовку, в тому хай краще чорт зломить ногу собі, розбираючись, а чого нам над тим мозолитися? Головна суть сказана ультимативно: Табачника геть! Табачник має піти! Все!

А Національну премію України імени Т. Г. Шевченка треба зберегти. Не завжди ж наша Держава буде в руках ворогів України.

Василь Стус періодично приїздив із Києва в Донецьк провідати батьків. От бувало їдемо тролейбусом удвох-утрьох, гомонимо українською мовою. Тролейбус прислухається. І обов'язково знайдеться хтось із пасажирів, скаже:

— Как ви харашо говоріте по-українські! Ви із Західної прієхали?

Василь спокійно відповідав:

— Ні, ми з вулиці Артема.

Артема — це в Донецьку центральна вулиця, якою ми саме і їдемо в момент даної розмови.

Подібне траплялося в тролейбусі й з Аллою Горською. Вона відповідала на ту "Западную":

— Ні, шановний, ми з Києва, із столиці України!

Вимовляла вона це голосно й рішуче, і цікавий приставка відлипав од нас.

Думаю, так треба відповідати українцям у Донецьку чи Луганську й сьогодні, спокійно, статечно, з почуттям господаря.

Люблю ловити момент, коли інтенсивно насичені вогнянорожеві кольори раннього вечора переходять у згасаючі ніжнопастельні напівбарви наступаючої ночі. А як уже й пастелі тануть у мороці, на мить наринає Тичинине:

Замовкає річ...

Вечір.

Ніч.

Як жалько, прямо таки по-полтавськи *жалько* стає ще одного проминулого дня і всього вже проминулого...

Для перемоги треба українців

14.03.2011. Щоб настала українська перемога в Україні, як мінімум треба, аби українці були. Тоді в них буде українська мова, українська культура, українська економіка, українська зброя, українська воля до перемоги. Тобто все те, чого нема ще в малороса.

У малороса навіть ворога нема, бо він же у ворога все життя низькопоклонно ходить за меншого брата.

15.03.2011. "І Храми-На-Крові, й Росія-На-Крові...", — з гіркотою писав Євген Гуцало в останні свої роки в "Ментальності орди". Страшну, розбійницьку природу російського характеру, завойовницьку суть Росії дослідив і розкрив нам Євген у цій книзі.

Стотисячними накладками треба видавати й перевидавати цю "Ментальність орди".

А ми... Спромоглися на один бідненький випуск у 1996 році... Ех, ми-и...

Та це ж наша зброя для захисту України від знищення. Остаточного! Чуєте? Остаточного!!!

Та не москальтеся перед москалем

А отут я з Василем Шклярем згоден на всі сто, що він каже про нас, якщо не лакеїв перед росіянами, то повних роззяв, у яких крадуть усе, навіть душу, а ми й подумати не можемо про свій національний захист:

"Звісно, якщо москаль до тебе звертається своєю мовою, і ти йому відповідаєш його ж мовою, що часто в українців буває, то через якийсь час українська й справді може зникнути. Бо українська нація зараз слабка. Мій брат вивів таку формулу: один москаль ставить на місце п'ять хохлів. Тобто якщо збереться шість чоловік, і серед них буде один росіянин, то всі українці переходитимуть на російську мову, і навіть між собою переходять на російську. З цього боку, я справді відчуваю велику загрозу".

Чого ж ми добровільно складаємо зброю перед чужинцем, який ще й не встиг нам оголосити війну? Советсько-імперське дресирування лащитися до хазяїна в нас, певно, вже вросло в генетичний код нашої нації. Ви б послушали себе збоку: як ви говорите цією мовою колишнього хазяїна з Москви. Ні, ви не просто говорите, ви ще й улесливо повискуєте при цьому.

Прислухайтеся до себе.

Росіяни про себе

(До уваги нам)

16.03.2011. "В противоположность всем законам человеческого общежития, Россия шествует только в направлении своего собственного порабощения и порабощения всех соседних народов".

П. Чаадаев.

Гоголь про Росію:

"Не житье на Руси людям прекрасным. Одни только свиньи там живущи".

"Донецьке сміття і московська грязь"

І хохли-безхатьки

17.03.2011. Таки Дмитро Павличко чи не єдиний з еліти говорить зараз голосом України. У вірші "Напис на камені" поет промовляє про Шевченка і про сьогоднішню Україну гіркушу правду, кидаючи її межі очі осоружним окупантам на мітингу в Києві біля пам'ятника Тарасові Шевченку 9 березня 2011 року:

Чи знає він, що у Верховній Раді
 Хахли сказали рідній мові — зась,
 Чи знає, що тепер у нас при владі
 Донецьке сміття і московська грязь?!

А скільки замазалося в ту московську грязь останнім часом наших таких же розпатріотичних патріо-отів! Повстрявали в різні комітети, міністерства, в радники пішли до загарбників. Що ж вони їм радять? Як дужче занастити Україну?

У нас своя історія

18.03.2011. "Історія допоможе нам усвідомити причини наших змарнованих можливостей. Ми ще не винесли найголовнішого уроку зі свого минулого: Україні та українцям немає долі без незалежності й свободи. Все, поза ними, заводить українську справу в глухий кут. (...) Нація формує відповідь на теперішні питання через свою історію (...)

У такому відкритті національної історії немає нічого унікального. Колись і Польща, і країни Балтії, і Фінляндія були у складі Російської імперії. Але нікому не прийде в голову про їх спільну з нинішньою Росією історію". (Віктор Ющенко).

От тільки хахлам лізе в голову казна-яка московщина, що вони ладні віддати "старшому братові" і своє першородство, за що той "старший брат", мов холодним душем, віддячує руским оскалом: "Тамбовській волк тебе таваріщ!".

"Отаке-то на світі робиться", — як казав наш Шевченко.

"І стільки тої синьоти!.."

19.03.2011. Ось і в урбаністки Ірини Жиленко натрапляю на це слово, на цю "синьоту":

І стільки тої синьоти,
 що, Боже мій! — горять світи...

Уперше з півроку тому зустрів я його в Петра Сороки в його Денниках, і так воно мені зласкавило душу, що я сказав собі: "Як гарно відкривати в рідній мові рідні слова. Найі на схилі літ?"

Ну, соромно мені!.. Ну, не знав я його, ходив по Україні, як іноземець, без нього.

Один Бог знає увесь огром нашої мови і, може, каже там, у святій небесній синьоті: *"Та й молодці ж ви, українці! В який розкішний сад розвинули те зернятко, що колись, на світанні, я дав його вам для людського, українського заживку. Бережіть і райуйте в ньому та все в нових і нових трудах"*.

Із серії "Діалоги"

— А ви плакали коли-небудь над поезією?

— Буває, що й заплачу. Не одному ж Пушкіну "над видумкою сльозами обливатися". Я ж теж розчуляю, хоч і прозаїк.

А почитаю я Ясунарі Кавабату. Отак візьму й почитаю. Пам'ятаю, як читав його "Стогін гори" серед лютої уральської зими 1976 року в ізоляторі пермської зони № 10. Це був у мене період, коли в моєму читві превалювала сучасна зарубіжна література. Тоді вона ще була переважно неокласичною, з модерним флером, ще не вражена оцим сьогоднішнім пост-модерним розпадом.

Уже скоро чотири місяці буде, як я написав оповідання про собаку Рудька "Забери мене додому", а душа болить за ним і досі. І кожного собаку, як де здибаю, як побачу його морду, його сумні очі, мені стає жалко.

І в нащадках малорос

20.03.2011. Учора натрапив у інтернеті на інтерв'ю з одним гуманітарієм — політологом, критиком, викладачем вишу, літератором, який носить прізвище, як ми пишемо, *видатного українського письменника*. Називали його за життя "живим класиком", "старійшиною української літератури" тощо. У цьому інтерв'ю *чадо батькович* показав себе таким запеклим ворогом усього українського, нас, патріотів, націоналістів, він інакше не називає, як фашистами. І що характерно, стає в обороні найпотворніших, зоологічних українофобів Дм. Табачника, Бузини. Кожна фраза його інтерв'ю дихає ненавистю до України, до Української держави.

Подумалось, як міг викохатись у сім'ї "класика української літератури" такий виродок, такий ненависник батькового рідного Слова? Недаром я недолюблював цього "класика", бачив його духовну мілину, дивувався його байдужості, навіть скептичності в ставленні до Незалежності в наші ці дні.

Якщо над Олесем Гончаром мені завжди сяяла світла аура українності, патріотизму, то над цим "класиком" жодного разу нічого не засвітилося, скільки я не брався за його романи (і сучасні, й історичні).

І все ж я шокований цим інтерв'ю нащадка нашої знаменитості. Як же можна було, працюючи в українській літературі, сприймаючи як належне — вознесення довірливими українцями його в класики української літератури, виховати отакого *войовничого українофоба*?

Ось що таке наше малоросійство! Будь ти хоч і тисячу разів класиком, а як малорос, то вже ти навіки малорос. Й у своїх нащадках малорос.

Страшна наша хвороба. Досі, на жаль, маловиліковна. Як же вберегти від неї душі молодих українців та їхніх дітей?..

Ще про хворобу малоросійства

Знаючі люди кажуть, що від неї можуть урятувати школа, сім'я.

Та найбільше в цій *епідемічній* хворобі допомагає "самолікування". Якщо ви вдихнули хоч крапельночку вакцини *українності*, не опирайтеся її *рятивній* дії, не глушіть її лінощами, байдужістю до своєї заблуклої душі.

Держава в нас ще слабка, патентованих ліків у неї ще не вистачає, бо не вистачає й самих "лікарів". Тож не бійтеся вдаватись до самолікування, не чекаючи скорої допомоги від державної "медицини". Тут якраз народні засоби найбільше допомагають. Було б ваше непереборне бажання і самоволя до вашого національного виздоровлення й оздоровлення.

І школа, і сім'я

Звичайно і сім'я, і школа повинні виховувати патріота. Це в ідеальному випадку. І все ж я надаю перевагу школі, на неї покладаю більше надій, бо школа *зобов'язана* виховувати, адже школа — це держава. А сім'я — це приватна справа, сім'єю не поуправляєш, сім'ї не накажеш виховувати саме українського патріота, сім'ю можна тільки просити, їй можна тільки радити.

Що трапилось у випадку з *чадом* "класика української літератури"? Сім'я не вихувала патріота-українця, а може, навпаки — ще й розвихувала. І школа радянська, чужинецька на той час зайнята була зовсім протилежним, сприяла народженню "саветскава народа", так що не могла підправити сім'ю, скорегувати її виховний вектор, бо паралельно сім'ї, разом із сім'єю росила з її дитини советського яничара.

Українське суспільство не застраховане від того, що й нині, в незалежній Україні знайдуться сім'ї, які взагалі не опікуються дітьми або виховують із них малоросів, російськомовне помело. І тут має вступити у виховний процес українська школа й узяти повністю на себе вирощення з учня патріота України, тобто працювати двожилаво: і за себе, і за сім'ю.

Словом, у сім'ї святий обов'язок займатися національно-патріотичним вихованням, у школи ж — і святий, і державний обов'язки.

Мої конспекти

21.03.2011. "Найбільш неприйнятне для мене відчуття Бога як сили, як усемогутності і влади. Бог ніякої влади не має. Він має менше влади, ніж поліцейський. Категорія влади й могутності *соціологічна* (виокремлення моє — В.З.) вона відноситься тільки до релігії як соціального явища, є продуктом соціальних повчань. Бог не має влади, тому що на Нього не може бути перенесене таке нище начало, як влада. До Бога не застосовне жодне поняття, яке має соціальне походження. Держава є досить нище явище світової дійсності, і ніщо, схоже на державу, не переноситься на стосунки між Богом і людиною і миром. На Бога і божественне життя не переносяться відносини владарювання". (М. Бердяєв).

Чого гамселити кулаками у відчинені двері? Сказано ж у Євангелії: "Кесареве кесарю, а Божове — Богу".

І ще:

"Гуманізм переживає кризу і крах, оскільки він приходиться до усвідомлення самодостатності людини. Достоевський і Ніцше з найбільшою силою означають цю кризу гуманізму, цей перехід його в антигуманізм, в заперечення людяності. Але мені самому глибоко властивий релігійний гуманізм, віра в людяність Бога. Це людина нелюдяна, Бог же людяний. Людяність є основним атрибутом Бога. Людина вкорінена в Богові, як Бог укорінений у людині". (М. Бердяєв. Самопізнання).

Те, що чинила 350 років і намагається й далі чинити Росія з Україною та іншими народами, хіба це не криза гуманізму і навіть таких аж "гуманістів", як Достоевський чи той же Пушкін ("Клеветникам России", "Полтава" тощо). Хіба важко було побачити, відчувати подібним російським "гуманістам", яка *богопротівна* Російська імперія? Чого вони її захищали з такою благоговійною гордістю? Що ж у них викликало ту гордість? Може, "самодостатність" російської людини, вільної від Божої людяності? Хоча б ота *батурицька різня*, вчинена московським військом над населенням гетьманської столиці. "Город сожжен. Все жители преданы смерти, вплоть до стариков и младенцев". (з рапорту Меншикова Петрові І).

Божий суд світлом

Мої конспекти

22.03.2011. "Я твердо вірю, що суд Божий не схожий на суд людський. Це суд самого підсудного, жах від власної тьми внаслідок видіння світла і після цього преображення світлом". (М. Бердяєв. Самопізнання).

І ще:

"Чиста духовність і чиста людяність мало доступні людям. Чиста людяність здається середній людині чужою, далекою і недоступною. Чиста людяність божественна, бажана Богові. Сутність християнства і величезна його новизна була в розкритті людяності Бога, в боговолюдності, в подоланні прірви між Богом і людиною". (М. Бердяєв. Там саме).

Драгомановщина. Самостійники

Мої конспекти

23.03.2011. "М. Драгоманов переконував українців, що московський народ є дуже мирний, не загарбницький, це, мовляв, царі й пани гнали його підбивати інші народи (це саме торочать наші демократи навіть і тепер, коли той "мирний" народ вже показав свої загарбницькі ікла). Він доводив, що Московщина не гнобила Україну. Навпаки, Катерина II відкрила Україні доступ до Чорного моря, завоювавши Крим (...)

М. Драгоманов скаженів від найменшого вияву непошани до Московщини, до московського народу і літератури. А особливо лютував від згадки про азійське походження московського народу (...) М. Драгоманов ненавидів і нищив добре ім'я національно свідомо-

мих українців О. Кониського, В. Антоновича, К. Михальчука, П. Житецького, В. Подолинського та інших (...)

Опинившись 1917 р. при владі, драгоманівці завзято поборювали не лише саму ідею державної незалежності України, а й кожний стихійний вияв української самостійності в нашому народі. Всі українські селянські та військові з'їзди стихійно вимагали 1917 року, щоб УЦРада проголосила державну незалежність України, щоб негайно творила українське військо, щоб повиганяла москвинів з України. Саме цього і НЕ хотіла робити драгоманівська УЦРада, бо ж такий "сепаратизм" є зрадою заповіту М. Драгоманова: "З Північною Руссю не зломим союзу". (Павло Штепа. Московство).

Павло Штепа наводить списки національно свідомої української інтелігенції:

"Неправду кажуть, ніби всі національно свідомі українці були тоді драгоманівцями. Щоправда, переважна частина нашої свідомої інтелігенції була таки москволюбською, але була і протимосковська, хоч і не така активна, як москволюбська, і тому історія мало оповідає про їхню боротьбу з Московщиною.

З найвизначніших українців драгоманівцями НЕ були: Омелян Огоновський (1832 — 92), Іван Франко (1856 — 1916), Леся Українка (1871— 1913), Кость Михальчук (1840-1914), Олександр Лотоцький (1870-1939), Андріян Кащенко (1898-1921), Михайло Коцюбинський (1864-1913), Володимир Антонович (1834-1908), Олександр Русов (1847-1915), Олександр Кониський (1836-1900), Павло Житецький (1836-1911), Федір Вовк (1847— 1913), а менш знаних були тисячі.

Противниками Москви були з визначніших: Микола Міхновський, Валентин Отмановський, Вячеслав Липинський, Дмитро Донцов, Олена Пчілка (Ольга Косачева), Юрій Колард, Іван Липа, Юрій Липа, Мусій Кононенко, Володимир Самійленко, Богдан Лепкий, Віктор Андрієвський, Опанас Андрієвський, Іван Луценко, Микола Макаренко, Сергій Шемет, О. Степаненко, М. Боярський, В. Шкляр, Т. Зінківський та тисячі інших.

Їхні думки висловив Т. Зінківський 1890 року так: "Москвини виявляють свою "культуру", своє національне "Я" тим, що знущаються з народів, які попали у московські пазури. Наші дурні гадають, що знущається московський уряд, а не московський народ. Мовляв, якби московський народ мав змогу висловити свої думки, то він був би осудив таке дикунство. Це — неправда. Це — безпідставна омана. Заходи московського уряду винародовити підбиті народи цілковито згідні з поглядами самого московського народу, згідні з культурою московського народу і з його історією".

Запам'ятаймо оці світлі імена. Кожен із цих великих українців заслуговує на те, щоб про нього було написано книги в серії "Життя славетних", щоб про них свято пам'ятали, видавали їхні твори.

А що стосується того, що начебто немає вини російського народу в злочинах Росії проти поневолених нею, гнічених колоніальних земель, мовляв, це справа рук самого уряду, то скільки ж тих урядів змінилося вже — і царські, і більшовицькі-генсеківські, і тепер ось уже уряд РФ — і всі вони загарбницькі. Якби ці уряди були іншої, чужої природи російському народові, то хіба б він терпів їхню агресивну, завойовницьку суть протягом століть?

Із серії "Росіяни про себе"

Наш "витверзник"

24.03.2011. "Ми, росіяни, в Європі — гості, а в Азії ми — вдома".

(Ф. Достоєвський. "Дневник писателя").

"Не ззовні, а зсередини татарська духовність заволоділа душею росіянина. Це духовне завоювання тривало водночас із політичним упадком Золотої Орди. В ХУ ст. тисячі охрещених і нехрещених татар ішли на службу до московського князя, вливаючись до лав майбутнього дворянства. Двохсотрічне татарське панування не знищило волі в Московщині. Воля в Московщині загинула власне після визволення з-під татарської влади".

Г. Федотов. "Новый град".

"Не відділенням від Золотої Орди, не скиненням татарського нібито "ярма", але цілковито навпаки — перебиранням усього ідейного спадку татар стала Московщина великою потугою".

М. Трубецькой. "Наследие Чингис-хана".

"Хто не бреше і не краде, той не росіянин".

Олександр І.

"Ми, росіяни — народ волоцюг".

М. Горький.

"Росіяни — народ волоцюг, ледарів і злодіїв".

С. Рождественський.

Виправдання злочинства, грабежу в російських народних прислів'ях:

"Что взято — то свято".

"С трудов праведных не наживешь палат каменных".

"Найпитомішою прикметою вдачі росіянина є його садистична жорстокість".

М. Горький.

Для чого я цитую ці висловлювання? Щоб розвіяти у своїй голові туман ідеалізації поняття "народ" (будь-який народ). Народ складається із живих людей, не ідеалів, а живих, кажу, людей. Отож і народів, як живому організмові, притаманні всі "плюси" і "мінуси", як і окремим індивідам. Про нас, українців, також багато негативу пишуть, і часто заслужено. Узяти хоча б те, як ми голосуємо, кого вибираємо собі у владу. Часто думаєш після чергових виборів, а чи є хоч одна здорова клепка в голові цього народу?

Отож, читаючи про інших, хоча б думаймо, щоб і самим не бути такими. Хіба ж не набралися ми від сусідів пияцтва, часто безпробудного, ледарства, крадійства, матюгальства, навіть письменники й письменниці молоденькі й пристаркуваті почали тепер ліпити свої "геніяльні" романи з матюків. Про таких у нашому народі колись казали: "Воно таке: ні стейки, ні гейки".

А були ж ми в минулому чистішими, Богу вгоднішими, моральнішими, духовно світлішими, бо до Неба ближче трималися, хоч і без советських космічних польотів.

Як же ми паплюжимося, бо розмиті кордони, не тільки мовні, а й моральні.

Коли одурені прозріють...

Із серії "Діалоги"

25.03.2011.

— Ну що! Чого ж ти заговк тепер? То все було — "Ющенко, Ющенко!" А йому народ віддав аж 4,5 відсотка голосів. Усього-навсього! Га?!

— А це ще нічого не значить, оця твоя вища арифметика. Той же народ і Христа розіп'яв колись. Час покаже всю правду й усю силу цього чоловіка, і вагу того, що він від душі зробив для нас. Багато посіяного ним добра ще воскресне в наших малоросійських душах, і багато одурених ще прозріє. Та ми й зараз уже волелюбні, хоч як нас гне оця прокучмена окупаційна система відвертих ворогів України. Нічого у вас не вийде, "грязь Москви"! Ми вже вдихнули помаранчевої свободи.

Пустити в обіг

27.03.2011. Вражає отаке народне поєднання корінного слова з прикладковим епітетом: "джерель-вода".

Не забути б нам. Пустити в обіг.

Натрапляю в "Золотій колісці" Миколи Рябого на справжню золотинку:

" — Це для мене буде така пам'ять — на віки вічисті!" — каже одна старенька.

Як же я жив досі без цього співучого слова? Кинувся до словника Б. Грінченка. Є! — "Вічистий". Звернувся до 11-томного "Словника української мови" — нема! Що? Не прослідковується вже?.. А Микола ж почув, уловив на льоту в себе на Вінниччині.

Як таки ми бездумно викидаємо в Лету надбання наших пращурів! Від цього ж загатиться ріка Забуття й поглине всіх нас своїми холодними водами.

28.03.2011. Мітинг протесту проти драконівського підвищення комунальних тарифів і ціни на проїзд у громадському транспорті Черкас. Я пішов на мітинг і з подивом побачив, що проводить його соцпартія. наших правих серед худенької тисячі мітингарів — ні духу. Гримлять советські патріотичні пісні на руском язике. Стоять переважно старі люди. Серед них зрідка хтось із молодих, і я. Мені аж незручно робиться, що я затесався серед старих. Та незабаром я починаю внутрішньо сміятися із себе, коли до мене доходить, що я тут старший за добру половину мітингарів.

Рівень промовців значно нижчий від наших, правих. Але злість така ж: "Ми вибрали негідників, яничарів, які наживаються на наших злиднях, забираючи в нас останнє, намагаються довести нас до могили". У відповідь:

— Ганьба такій владі!

— Треба братися за коси і вила!

Дехто з промовців згадує, як гарно жилося в Союзі. Комуністична пісенька. А компартія не підтримала мітингу, не вийшла на майдан. Продалась олігархам. Кілька промовців різонули правду-матку, що це ж нас і грабують учорашні комуністи, бо ми в 1991 році не провели люстрацію. Ведучий, лідер соціалістів області переморгав цей випадок, змовчав.

Як би там не було, а народ потроху закипає проти цих окупантів. Що ще треба зробити йому, як ще дужче познуцатися з нього, щоб він таки ожив і заклекотав очисною ненавистю?

А заклекоче! Ця ж банда не зупиниться сама. Дуже глибоко запустила вона злодійські руки в українську кишеню.

Наші рідні трипільці

Мої конспекти

29.03.2011 Записую, щоб раз і назавжди закарбувати це у своїй голові, щоб мене не зміг збити з пуття жоден академік-яничарин.

"...Творці Трипільської цивілізації нікуди не зникли з українських земель і нізвідки не прийшли на сучасні українські землі, як це хочуть нав'язувати дослідники-міграціоналісти, а зроду-віку проживали в нашому Подніпров'ї, себто були корінним чи то автохтонним людом на своїй предковичній подніпровській землі й увійшли в етногенез українства".

(Станіслав Губерначук. "Трипілля і українська мова").

І ще конкретніше:

"Усе багатство українських вірувань, обрядів, звичаїв, фольклору та української мови розвинулося задовго до останніх тисячі років української історії і має витоки десь там у нашій сонцепоклонницькій прадавнині, зокрема і в добі Трипільської цивілізації. Щодо останнього, то важливими є висновки відомих українських учених В. Щербаківського та Я. Пастернака. Ось що писав Щербаківський у своїй праці "Етнографічний тип українця": "Наші трипільці мусять нарешті одержати по заслугах те, чого вони варті. Вони створили тут, на Україні, першу тривалу хліборобську осілість... Вони, власне, склали весь фольклор, який маємо, всі народні обряди, вірування і інше, майже всю усну словесну творчість". Коротшим, але так само вагомим є висновок щодо зв'язку українства з Трипіллям Я. Пастернака: "Для українців розвоююю базою були трипільські племена".

(Станіслав Губерначук. Там саме).

Який же багатий і давній наш рід український! І якісь недоломки комуністичні, московська гниль отут на нашій святій землі хочуть нас знищити, обікравши, привласнивши собі нашу історію? Та нізащо! Стояти нашому народові, українству віки-вічисті!

Свідомий зрадник

30.03.2011. Українець. Молодий, ерудований, блискуче знає юридичну справу, бездоганно володіє українською мовою і виступає переважно нею. Яюсь, швидше інтонаційно вловлюється, що йому щось ще болить українське, а от же входить у депутатську більшість, обраний за списком окупантів — "партії регіонів". Чого ти, чоловіче, сидиш на їхньому ворожому боці? Чого свій розум оддаєш бандитам, нищителям України?

Ти ж не яничар, а дієш по-яничарськи. Вони ж, твої господарі, яким ти служиш, націлилися знищити твою рідну мову, надавши статус державної споконвічній асиміляторці — російській.

Ти ж розумієш, хто ти є. Якщо ти не перебуваєш у яничарському забутті, то хто ж ти тоді? Зрадник! Ще й повністю свідомий зрадник. Це, мабуть, найнебезпечніше для України. Несвідомий ще може колись пригорнутися до рідного, а свідомий...

Не малоросійствуйте!

Є в нас держава нарешті. Двадцятий рік стоїть. Стоїть на місці. А от державного розуму нема до неї. Ось вона й стоїть, не рухається, не набирається своєї, національної потуги. До державного керма тягнуться або злодії, або авантюристи, або люди боязкі, хоч і чесні, або відверті вороги з п'ятої гряземосковської колони, або жлобська дрібнота, яка шукає поживи, почестей, слави. Пустої, дутої слави. Не має розуму державного й загал. Багато ще таких ходить по українській землі, які готові щохвилини чкурнути в союз із Росією. Надіються на дармівщинку? Від кого?.. Ой, українці! Не малоросійствуйте. Ставайте до роботи державної у своїй державі.

31.03.2011. Геній — це життя на випередження свого часу, проникання в майбутнє, просвітлення шляху до всього майбутнього, а то ще й попередження від небезпек, які чигають на шляху до майбутнього. Як це в нашого Шевченка.

Як "українську політичну націю" розуміють російські радикали?

"В їхньому розумінні ядро цієї нації складатимуть аж ніяк не етнічні українці, а росіяни з їхньою гілкою малоросами. А рухатися ця політична нація буде строго в напрямку, куди вкаже старший брат із Півночі". (Олександр Музичко. "День", №52-53, 25-26.03.2011).

Хоч ти йому кілок на голові теши!

2.04.2011. Народний депутат Верховної Ради України, росіянин. Аж слиною бризкає, кричить разом із своєю владною окупаційною партією регіонів: Давай російській мові статус державної в Україні, давай "двомовність" і квит, бо російську мову начебто затискають, не дають виховувати дітей росіян і російськомовних рідною мовою. А для них же повно російських шкіл на державному утриманні в Україні. Ніде більш у світі нема такого, щоб держава утримувала за свій кошт школи меншин.

Та, негіднику! Ти ж це вимагаєш спеціально, щоб задушити українську мову імперською мовою-асиміляторкою. Ти ж знаєш, що російській мові немає ніякої загрози. Не зникне вона, бо є велика держава Росія, де російська мова — державна. Єдина державна на всю федерацію. А українська пропаде, якщо ми не захистимо її в Україні. Їй ніде більш прихилити голову в світі й розвиватися вільно, всебічно, державно, як тільки в Україні.

Немає нічого, ні співчуття людського, ні совісти. У нас про таких на Полтавщині кажуть: "Хоч ти йому кілок на голові теши, а він своєї править": руському язичку — статус державного. Бо хоче знищити Незалежність України, нашу державу, використавши для цього російську мову як зброю проти української.

Отож будьмо мудрими! Хоча б не цілуймося з цим свинячим рилом, не набиваймося йому в "молодші брати". Живімо своїм, українським життям! Не біймося — не осиротіємо без "старшого брата".

Будьмо україномовними! Наша україномовність — це найдієвіший засіб захисту Української держави, України, своєї української душі в себе дома, в Україні.

І якже легенько зрадила!..

4.04.2011. *Ще одна зрадила.* Була в президентській службі В. Ющенко. Наставляла нас в Українському домі перед виборами, як агітувати за Ющенко. Виступала останнім часом з різкою критикою влади "регіоналів". І ось пішла в службу президента В. Януковича. Та що ж це таке?

Як же можна отак на 180°?..

А я наївно зараховував її до відданих українській справі.

Отак пуститися берега! Піти на службу ворогів України...

Лена прочитала останнє моє оповідання "Забери мене додому!.." Сподобалося. Схвилювало. Слава Богу!

Може, я ще щось напишу?..

Демокра-ат!

Згадалося

На сконі Советського Союзу, в часи так званої горбачовської "перебудови" запрацювала Верховна Рада СРСР по-новому, зі з'їздами, постійними сесіями. І от на з'їзді Ради яскраво заявив про себе прогресивними, супер-демократичними виступами депутат із Ленінграда Собчак. Він був молодий, ерудований, блискучий юрист. Демократією аж іскрило від нього. Його було цікаво й відрадно слухати, як він громив, прямо таки розхитував залізною логікою підвалини соціалістичного ладу.

І ось у головах комуномонстрів Кремля заграло "Лебедине озеро" — цілих три дні не вмовкали від чарівної музики Чайковського екрани телевізорів. Одинадцять гекачепістів тремтячими руками перед глядачами всього Союзу заходилися закопувати демократію, та скоро з їхніх рук було вибито похоронні лопати.

24 серпня Верховна Рада УРСР прийняла Акт про незалежність України. А через кілька днів зібралася позачергова сесія Верховної Ради Союзу. І тут не те що закричав, зарепетував на увесь Союз великий демократ із Ленінграда Собчак, до речі, уродженець України (виродок!):

— Ні в коєм случає не давать незавісімость Україне!

"Великому російському демократу" депутати з України пояснили, що парламент України законно прийняв Акт про незалежність України, і тут ніяка сила у світі, крім Божої та українського народу, не має права відмінити його.

— Летім в Київ! Там разберьомся! — гарячкував Собчак. — Я етого так не аставлю! Ми не разрешім развалівать Саюз!

Із Собчаком вилетіло ще кілька російських делегатів. У тому ж літаку летіли й народні депутати з України.

У Києві, перед Верховною Радою непрошених гостей з Росії зустрів кількатисячний мітинг Українців, які скандували:

— Україні — Незалежність! Україні — свободу!

Повиступали російські "демократи" в сесійній залі, показали свій імперський вищир: "не дадім!", "не дапустім атделенія!" та й поїхали з клубком азійської злості назад, у свою Москву.

А ми ж думали досі, що вони справжні демократи. Які ж це демократи, коли вони відмовляють у свободі цілому європейському 50-мільйонному народові, гнаному, гнобленому віками. Демократія ж — мати Свободи. Тільки не для російських "демократів".

Довженкові кошмарні передчуття

"Чи зберуться наші люди знову на Україні? Чи повернуться вони з усіх нетрів, далеких далекостей нашого Союзу і заповнять її замість померлих од ворога, од мору, од кулі і петлі? Чи так і лишаться там, а на наші руїни наїдуть чужі люде і утворять на ній мішанину. І буде вона не Росія, не Україна, а щось таке, що й подумати сумно". (О.Довженко. Щоденник. 14/IV 1942).

Оце вам і радянський Довженко. Який там радянський! Український він, і в тяжкі дні поразок на фронті влітку 1942 року переживає не за "усі нетрі, далекі далекості Союзу", а за Україну, опасується загрози її національному буттю від "чужих людей", стороннього наброду, які "утворять мішанину (!) в Україні," і буде вона не Росія, не Україна".

За українську Україну боліло серце у великого її сина Довженка.

Знаймо це. І хоч сьогодні не переживаймо так уже упадисто за ті "далекі далекості" покійного Союзу, киньмо думати про нав'язуваний нам російськими попами "Русській мір" — цей привид колишнього Советського Союзу.

Живімо своїм Українським Світом, а не промосковською "мішаниною".

Та й ще прочитуймо Довженка!

6.04.2011. Іще через 20 днів вистогнує Довженко на фронті свій біль, геніально передбачаючи післявоєнну долю України, українського народу:

" Якщо вся доблесть синів України у Вітчизняній війні, всі жертви і страждання народу і вся переможна сила після війни хитроумними руками і перами відповідних молодців оформиться в єдиний... котел, а на рахунок українців цими ж таки руками випреться штучно утворена гітлерівська петлюрівщина й антисемітизм з усіма наслідками м'ясорубок, краще б мені вмерти і не знати більш людської підлості і бездонної ненависті і бездонної вічної брехні, якою оплутані ми".

(О. Довженко. Щоденник. 4/V 1942).

Усе це Україна пережила й переживає й досі, і "бездонну ненависть" уже в наші дні 60-ти відсотків росіян до нас за незалежну Україну, і "бездонно вічну брехню" про антисемітизм українців під час війни (стількох євреїв урятували українці, ризикуючи своїм життям за переховування!). І замість "петлюрівщини" як запалахкотили розправи за "бандерівщину" (якої ще не було тоді, коли писав Довженко). Через які "м'ясорубки" була перепущена Україна у віддяку за героїчну боротьбу й жахливі жертви у війні. А хіба ж не замахувалися Сталін, Берія і Жуков вивезти проти зими в 1944 році всіх українців із України в Сибір?

А мільйонні жертви українців у війні ми ж і досі ніяк не можемо порахувати. І 8 мільйонів, і 10, і більше називається. Але ж мільйонні, багатомільйонні!

І хіба ж, оформивши внесок українців у війні в "єдиний котел", уже в цьому році прем'єр-міністр Росії В. Путін (яким захоплюється дехто з довірливих українців в Україні!) не договорився до чортиків, прорікши, що Росія перемогла б гітлерівських окупантів і без України та українців. Уважно читаймо українських геніїв. Їх душа ж *пророчисто боліла* за Україну.

"Братерство" очима росіянина

Мої конспекти

8.04.2011. "Треба сказати, що на словах росіяни завжди готові визнати, що українці — народ, але — увага! — "братній народ". За цією лукавою формулою криється тверде переконання, що ми — росіяни і українці — ОДИН народ, покликаний жити в одній державі зі столицею в Москві. Говорячи про "братній український народ", більшість росіян сприймають українську мову і саме українство як прикре історичне непорозуміння, історичний

вивих, що виник через шкідливий вплив Литви і Польщі. І при цьому росіяни не цікавляться: а може, вивихом є вони самі?"

(Олексій Широпаєв, російський публіцист, поет).

Отаке воно, "братерство", отакий він — "братній народ", старший брат", а ми, значить, "молодший брат". Я закликав і закликаю: викиньмо з голови назавжди цю імперську маячню про "братерство". Ніякі ми не брати, а *нормальні* окремі, етнічно, ментально, духовно різні народи.

Чесний, з реалістичним поглядом росіянин О. Широпаєв *попереджає нас про небезпеку* для нас, українців, оцих розмов про "братерство", возведення в нашій свідомості цього "братерства" в ранг святості. Говорити нам, українцям, про міфічне "братерство" з російським народом — це значить отак по-дурному, добровільно відмовлятися від державної незалежності, добровільно надівати собі на шию імперське ярмо і вже не на якийсь там історичний період, а на віки вічні, бо ж, кажу, *-добровільно*.

Звільнившись від імперського чаду, українці допоможуть нарешті прочуматись і самим росіянам. О. Широпаєв пише в статті "Україна ніби ставить перед нами, росіянами, дзеркало":

"Нам, росіянам, час усвідомити, що отримання Україною незалежності глибоко закономірне. Це історична справедливість, з якою необхідно не просто змиритися, нам треба її зрозуміти і прийняти. Розуміння, що Україна справді інша країна, *справжній закордон* (виокремлення моє — В.З.) — ось ключ до нашого самопізнання, самокритики і самозвільнення, передумова зародження нової російської ментальності без імперських і антизахідних стереотипів. Якщо це станеться, все наше бачення історії і світу зміниться. Україна ніби ставить перед нами, росіянами дзеркало. Треба чесно і безстрашно вглядітися в нього".

Щоб те дзеркало нічим не затуманювалось, не забуваймо й собі вдивлятися в нього, щоб не загубити істинно свого, українського обличчя.

Шевченка можна промовляти в церкві

Знати б це нам!

9.04.2011. "Так, Шевченко був проповідником і вмів ним бути. Він постійно навчав так, ніби говорив у церкві. Пригадайте "Моє посланіє". І відразу стверджую: більшість Шевченкової науки можна повторювати в церкві на проповідях, так ніби цитати з якого церковного твору (...).

І через Шевченкову релігійну та національну науку звать автора "Кобзаря" пророком. Справді, у своїх творах Шевченко виразно виступає як учитель моралі та національної свідомості, як учитель життя".

(Іван Огієнко).

Це сказав український вчений, він же *митрополит Іларіон*.

Читаймо Шевченка, проповідуймо його. Із Шевченком ми — народ, українська нація, а націю не можна вже ні перемогти, ні замовчати.

У нас що, своєї еліти немає?

Ми таки роззявкуваті — українці. Нас ображають, а ми прощаємо, вдаємо, що не чуємо. Переємнємось, почухаємо потилицю та тільки пробурмочемо примирливо щось таке безвольновибачливе нашим недоброзичливцям.

Максим Горький на прохання українських письменників дозволити перекласти на українську мову його повість "Мать", по-імперськи, по-барськи відповів, що не бачить потреби перекладати повість на якесь там "наречіє русского языка". Нічого, проковтнули й далі хвалимо, до небес підносимо "великого пролетарського російського письменника".

Михайло Булгаков, мешканець Києва, талановитий російський письменник у своєму романі "Белая гвардія" набрався ворожого нахабства вдатися до блюзнірських великодержавницьких шовіністичних випадів проти України, українства, проти його змагань у 1917-18 роках за незалежність України. І нічого, прощаємо, ще й утримуємо державно його меморіальний музей у Києві на Подолі. Та ще ж і як захоплюємося творчістю цього ідейно,

духовно чужого письменника, як благоговіємо перед ним, часто забуваючи про своїх, національних світочів, а потім нам колють очі всілякі "мислителі" з-за рогу, типу Дм. Табачника, що ми, українці, ніяк не нація, не народ, бо в нас начебто нема своєї національної еліти.

Хто ж нас після цього поважатиме, якщо ми так лакейськи щедро прощаємо національні образи, прощаємо кожен поодинці, розписуючись за всю націю. А всіляка наволоч, нечисть, "грязь Москви" в Україні й поза нею, дивиться на наші рабськи похилені в терплячій шанобі голови та й собі розперізується на повну хамсько-імперську широчінь окупантів.

Іскри вогню з Холодного Яру

10.04.2011. Був 7 квітня на мітингу об'єднаної націонал-демократичної опозиції. Об'єдналися нарешті хоча б на обласному рівні 16 національно-демократичних партій і громадських організацій, утворивши обласну опозиційну адміністрацію. Мітинг протесту проти дій окупаційної влади, яка нищить, обкрадає народ, Україну. Соборна площа була забита народом. Прийшло понад тисячу людей. Промовці говорили вибухово гостро. Перед початком мітингу запалили символічний вогонь, привезений того ж дня з Холодного Яру.

У повітрі носиться передвістя майбутніх змагань за Україну, масових, мільйонних протестів. Немає поки що нових загальнодемократичних лідерів, нема й ще об'єднання національно-демократичних сил усієї України. Може, наше опозиційне обласне об'єднання послугує за приклад і для Києва?

Як би там не було, а я на цьому мітингу ковтнув бодай малесеньку порцію надії на майбутнє визволення. Ще "повіє вогонь з Холодного Яру" та й на всю Україну. Були б ми мудрі й не кидалися на приманки московських перекупок різного штибу.

Формула нашої перемоги:

Патріотизм + єдність = Українська перемога.

"Патріотизм" — це в нас є. А от другий доданок "*Єдність*" для українців — це щось незбагненне, якийсь елемент з вищої математики, а, може, ще й складніше. От і не можемо сотнями років виконати просту арифметичну дію, елементарну для інших народів.

В духовну еміграцію?

Коли чуєш, як молода українська мама звертається до своєї дитини російською мовою, хочеться вигукнути:

— Ну, навіщо тобі здалася та російська, яку ти так нерозумно стелиш *колисково* своїй дитині? Ти ж українка і дитяточко твоє миле українське. Чого ж ти йому калічиш душу чужиною? Воно ж буде нещасне у своєму російськомов'ї, в абсолютній, ще, може, й агресивній глухоті до рідного. Ти ж мама! Пожалій свою дитину. Не штовхай її в духовну еміграцію на рідній землі.

Як догукатися до молодих?

11.04.2011. Колишній компартократ обласного рівня написав книжку. Його соратник, ідучи на побачення з автором, звернувся до мене з проханням:

— Ти напишеш рецензію?

— Ну, треба прочитати саму книжку, тоді поговоримо.

Та й по сьогодні немає ні книжки, ні згадки про написання рецензії.

Я кілька разів нагадував, щоб дали ж почитати.

Не дали. Рецензії з'явилися в газетах від інших рецензентів.

Я уявив розмову цих двох: автора і його соратника. Очевидно автор з таким "класовим", компартійним обридженням відхилив мою кандидатуру, колишнього зека-антисоветчика, що його соратника заткнуло назавжди, та й ідейно вони близькі, таки комуністичної закваски й досі не видихали бідолахи.

От я й думаю, які ми все ж таки розмазні! Тому й досі не побудували гарантійно незалежної України. Усе віримо, що *вони* перемінилися, проясніли душею, повернулися лицем до України.

Як же вони повернуться тим лицем, коли його нема в них. І душі нема для України.

Хай йому лихо! Це ж *вони*, отакі-о й голосують навіть без "гречки", добровільно, із заклятих нечистим переконань за ворогів України, за вчорашню комсомольську бюрократію. І їх ще мільйони топче ряст на українській землі.

Як же через їхні щільні ряди догукатись Україні до молодих поколінь? Як молодим догукатися через них до України?..

Капітуляція ще перед боєм

Хто такий малорос?

14.04.2011 Таке питання ставив перед читачем великий українець Євген Маланюк, і відповідав: "*Малорос — це той, хто складає зброю ще перед боєм*".

Оце мені пригадалося, коли я вчора слухав телерозмову із супер-маститим, аж до перекруту розкрученим письменником-вісімдесятником. Він переконував нас у тому, що треба віддати Росії Крим і Донбас і частину Півдня. Залишити власне Центр і Захід України, врятувавши таким чином українність України.

Отакий патріот! Отакий нині став з'являтися український письменник, готовий перетворити свою Державу на ящірку, яку схопили за хвоста, і вона, рятуючись, залишає в руках ворога той хвіст, а сама чимдуж тікає...

Куди? У Карпатські гори? Світ за очі?

О, малоросе! Не спасуть тебе ні гори, ні долини. Запам'ятай своїм дрібненьким мізком: московський дракон не задовольниться хвостом. Він хоче, розпроклята імперська душа, всю Україну. Так що закасуй рукави й ставай до роботи, до боротьби, до жорстокого, рішучого, безкомпромісного бою за змалоросіянованих, зрусифікованих українців, виводь їх із рабського російськомов'я в зону рідної, української мови, повертай їм українську пам'ять.

Кажеш, ніколи нам приводити до української пам'яті той "хвіст", Росія нас держатиме за нього, і ми відстанемо від європейського прогресу.

Не відстанемо! Устигнемо з козами на торг. Не тратьмо часу на сумніви, на ледарство. Працюймо вже сьогодні, в сю хвилину.

18.04.2011. Сьогодні за неповних три години написалось оповідання "Колгоспна пастораль". Це вже 115-те. Отак несподівано. Сідав з надією зробити початок бодай на тричотири фрази. Не йшло... А потім уже не міг і на секунду відірватися.

Може, ще не все втрачено?..

20.04.2011. Цілий день передруковував оповідання. Багато правки було. Стильової. З трудом просувався крізь хащі неточностей, службових слів. Що значить не "розігрувати гами" щодня по кілька годин. Працював навпомацки. Вийшло 5 машинописних сторінок із хвостиком.

21.04.2011. Пішов другий рік чужої влади. Янукович нічого не виконує з того, що обіцяв перед виборами. Усе робить навпаки, так що жити бідним стає ще бідніше, а багаті вже тріскаються від нагробованого. Гарант конституції зупинив українізацію і дав зелене світло русифікації.

І що ж?!

Дивлюсь я на *наший* (як кажуть на Черкащині) народ і відчуваю — прийдуть вибори до парламенту чи Президентські, віддадуть свої рабські голоси за партію регіонів і за цього ж Януковича. Їх чим дужче души, тим наші люди вдячніші катові, бо їм аж солодко стає від "твердої руки" того омріяного ката. Усім людям у світі — солоно від пущеної крові, а українцям — дефіс — малоросам солодко. Моляться на Росію, на Путіна, на білоруського

бацьку Лукашенка, на біса, чорта, тільки не на Україну, не на Незалежність, не на себе й не за себе.

Недаром же кипіла душа молодого Шевченка-пророка в 1845 році та й усе життя. Бачив, відчував цю рабську покірливість малоросів і випалював її пламенним Словом од Бога. Читаймо свого Пророка, опираймося на його Слово, прозріваймо хоч тепер, через півтора століття. Чуєте стогін Тарасів:

Обніміться, брати мої,
Молю вас, благаю.

Це вже *вічний* для нас клич до патріотизму і єдності. У цьому наше спасіння. Це наша найгостріша зброя, перед якою відступають ворожі армади. Перед якою відступить наш найзапекліший, напутінізований у край ворог-москвин.

Понад місяць тому ми, лауреати Національної премії України імені Т. Г. Шевченка, звернулися з відкритим листом до Президента України В. Януковича з проханням про зустріч. І ніякого голосу звідти.

Що ж це за глава Держави? Мабуть, у цього глави немає жодних дотичних із нами, як і взагалі з українським народом, з Україною.

Напрошуючись на зустріч, ми все ще надіялися на те, що можемо розвернути його лицем до України, а потилицею до його улюбленої Москви. Хотіли ґрунтовно, віч-на-віч із главою Держави поговорити про найдорожче, про державну українську мову, про недопустимість надання державного статусу ще одній мові — російській. Закликати Президента України повести рішучу боротьбу за об'єднання України на базі єдиної державної мови — Української.

Надіялися.

23.04.2011. У *страсну суботу* Міністр освіти Дм. Табачник викидає з підручників для шкіл та вишів важливі для України події: Крути, Голодомор, Мазепу характеризує як зрадника, замовчує трагедію Батурина, де російськими катюгами під орудою Меншикова були вирізані всі батуринці, старі й немовлята. Цей негідник Табачник, виконуючи програму окупаційної влади, хоче майбутній український народ позбавити знання своєї історії.

Чим же відрізняється ця проросійська аморальна потвора від Геббельса, який проголошував з-під крила Гітлера, що годі залишити всього одне покоління народу без знань рідної історії, і той народ виродиться в натовп. А з натовпом можна чинити все, що заманеться окупантові.

Та чи є в нас українські вчителі? Якщо є, то чого ж вони терплять цього отруювача нації смертельним ядом? А батьки школярів? А партії, громадські організації? Та разом натиснути по всій Україні, відступлять негідники від дитячих душ.

Питомо державне рівняння

"Українська держава — це українська мова" (М. Слабошпицький)

24.04.2011. Христос воскрес! Воскресне Україна! Ми всі в Україні суцї, від найрядовішого українця будь-якої національності до самого аж Президента маємо сказати (і зробити все від нас залежне):

Українська держава — це українська мова.

Як це ведеться в усьому світі: Франція — це французька мова, Англія — це англійська мова, Швеція — це шведська мова, Італія — це італійська мова. І Росія ж — це російська мова! Там же, де висувається в державні дві мови, держава починає хворіти на розбрат, розкол, потрясіння і рано чи пізно падає, "і падіння її страшне".

Отже, Українська Держава — це українська мова і крапка! Ніяких інших — ні російської, ні англійської, ні китайської, ні угорської, ні, ні й ні!.. до нашої Української Держави клеїти не можна, бо це буде злочином перед українцями як етнічними, так і україн-

цями інших національностей, адже це призведе до розбрату, жорстокостей, насильства, крові, часто невинної, до численних смертей.

Треба всім в Україні й за межами її, в Азії ближній і далекій, в Європі, Америці, Австралії і Африці запам'ятати, уяснити просту, як білий світ, істину:

— Українці ніколи не дозволять знищити це елементарне рівняння: "Українська Держава — це українська мова". І чим швидше засвоять це в Україні й у світі, тим шасливіше житиметься всім в Україні. Будь-які інші "рівняння" приведуть до соціальних катаклізмів, рівнозначних зсувам, землетрусам, цунамі, бо "рівняння" ті фальшиві, чужорідні в Україні, антиукраїнські.

Отже, рівняння "Українська Держава — це українська мова" не філологічне (як де-хто може подумати), а питома державне. На таких рівняннях тримаються всі держави, тримається світ. Утримається й Україна.

27.04.2011. Учора ходили на свою дачу. За п'ять годин я так утомився, так, що боліла мені кожна жилочка.

Олена каже: "То ти не звичний до фізичної праці".

Звичний, ще й як, тільки ж не в 76 років до таких навантаж. Мабуть, це останній сезон наш на цих городніх-огородніх роботах. Ночами серце почало боліти. І я вже починаю реально думати про те, про що всі думають у моєму віці...

Несерйозна я людина. У мене ж фактично немає часового простору для мрій-планів на майбутнє, а я ще помріюю, хоча й остерігаюся цих мрій.

Пишу третій том Щоденника. Хіба це не мрія?.. І кому це потрібне? Хоч ти й чотири-п'ять томів напиши, хто його читатиме?

О, наївносте!.. (Може, навіть з великої літери).

30.04.2011. Учора в нас у сім'ї було свято, яке триває для мене й сьогодні. Прийшов лист із Лебедина Шполянського району від родини Іллі Івановича Коливая. Пише його дружина, Валентина Панасівна, в минулому вчитель географії в школі, тепер на пенсії. Її лист — це наче відповідь долі на мої сумніви — чи потрібне комусь те, що я пишу? Особливо Щоденник.

Ось цей лист.

"Вельмишановний Василь Іванович!

Низький уклін Вам, наш Українець, за Вашу творчість, за прекрасні "Щоденники", яким немає ціни, за оповідання "Очима до голубих віконниць", "Ванюша" — читали з внуком (8 років) і плакали, а Ваші романи "Прибутні люди", "Білі вечори" і т. д. Жаль, що Ваших книг немає в сільських бібліотеках та і в районній мало. Дістаємо, хто де зможе, обмінюємось, робимо виписки.

Ми Вас дуже любимо, поважаємо. Ваші "Щоденники" таке велике враження справили на мене. Геніальне оформлення книги "На відстані зойку", які почуття, яка чудова мова, рідна, добірна, наша українська. Прекрасна книга "У магнієвому спаласі". Від Ваших книг не можна відірватись, — читала ночами, щоб вчасно повернути позичену книгу. Слава Богу, що є такі Письменники, як Ви, Ви даєте надію, що не вмере українська мова! Ми, Ваші читачі, присвоїли Вам Героя України!!!

З глибокою повагою до Вас і Вашої родини —

В.П. Коливай.

21.04.2011 р.

с. Лебедин".

Отакій несподіваний лист. Лист підтримки, лист визнання мене, як письменника. Щирий відгук на моє слово, відгук, в якому чується перегук наших сердець.

Моє слово потрібне людям. Воно працює, бореться за найдорожче — за Україну. Моє серце відчуло, що потрібне для рідного народу, для нашої боротьби і перемоги, тож працюю далі!

1.05.2011. Придивіться до лип о цій порі. Яка ніжна-ніжна зелень огортає їх, аж палякотить. Не листя, а яснозелений вогонь. А крізь цю молодесеньку зелень чорним графляться гілки крон. Можна довго дивитися на зелені гейзери лип, і зір не втомлюється, навпаки — свіжіє, наче від джерель-води.

Діалог

— Важко? Ех, козаче! А кому зараз легко, радісно в духовній окупації московських зайд? Хіба що немовляткові, закоханим або щойно одруженим.

— А ще нашим ворогам.

— О, кому-кому, а цим супостатам завжди радісно.

— Боже, коли ж вони засумують, заплачуть.

— Як наша Україна враздується.

Діброва зелена

Знову виконували по радіо цю пісню, і знову ніхто не називає автора її слів. Вважають її народною. А написав же "Діброву..." наш Микола Негода. Одна з найлаконічніших пісень в Україні. У кількох рядках пропливає все життя людини. А який місткий підтекст. Чисто народний.

Так Микола Тодосійович і не відновив авторських прав на своє дитя. Подарував народові.

Щасливе відчуження для автора.

Одне з надбань людства

Хтось із знаменитих італійських співаків з Ла Скала сказав, що російська мова обмежує простір для голосу, тоді як в українській мові голосові співака просторо, як і в італійській.

Уже тільки за це треба дбайливо ставитися до української мови, берегти її, як одне з надбань людства.

До того ж, українська мова — це ключ до розуміння походження слов'янських мов. Я вже не кажу, що вона — мати санскриту.

Яким же треба бути всесвітнім негідником, щоб нависати смертельною загрозою постійно, невідчепно над українською мовою. Це всеодно, що підпилювати гілку, на якій ти сидиш.

Живі струни

2.05.2011. Періодично беру Коцюбинського й оживаю разом із його героями. Куди й діваються літературні манекени, роботи й біороботи, якими по саму зав'язку напхано літературу. З'являються живі люди, які нормально чують звуки навколишнього світу, вловлюють запахи, бачать кольори, відчувають холод, тепло, думають, радіють, сумують.

Щоразу читаю його наче вперше. Чому це так?..

Справді, чому? Грає ж він на тих самих твоїх струнах. Так-то воно так, але ж ті твої струни кожного разу по-різному натягнені чи ослаблені. Головне, що він угадав зачепити справжні, живі струни. Решта — вібрації.

Нарешті з'явилися класичні хмари, виліплені молодим травнем. Увесь день вони милують око, де б ти не йшов, де б не звів погляд у небо. Такі й не снилися Паустовському в його *позиченій* середнерусской полосе.

Хмари, короновані сонцем, в які ти закоханий із самісінького малечку.

Хмари у високому українському небі, над зеленим-зеленющим нашим містом, яке я так часто згадував у пермському концтаборі совітів, називаючи раєм. От тільки б нам, українським людям, хоч у своїй уже державі не "подуріти", "німим на панщину не йти" до промосковлених окупантів. Та хоч "діточок своїх не вести" в московське пекло.

А хмари красиві. І садки цвітуть красиво. По всій Україні.
А Україна?..

Скільки ж вони знущатимуться з нас?..

5.05.2011. Сказ окупантів зашкалює. До Дня перемоги Верховна Рада, якою повністю керують окупанти, прийняла постанову про вивішування по установах советських червоних прапорів із серпом і молотом. Це вже таке блюзнірство, така наруга з українців, з Незалежності, з України!

Як далі терпіти оці ворожі пики, морди цих паскуд? Інакше ж не назвеш це, як елементарне паскудство. Скільки ж ще часу вони запаскуджуватимуть нашу Україну? Далі ж терпіти вже не можна.

І "Наша Україна" ніяк не зіпнеться на ноги. Не дають ходу Валентині Наливайченку.

Учора в нашому обласному відділенні Спілки письменників був поминальний вечір. Пом'янули всіх наших колег, які вже пішли за межу. Горів на нашому столі двосвічник. Ми відчували, що вони цього вечора були з нами.

Домовилися, що кожен із нас напише бодай кілька рядочків спогадів про когось із померлих письменників. Гарна це думка. Треба, не відкладаючи, сісти й написати про Сашка Зеленька, про Віктора Сироватського, про Миколу Шапошника... Про Андрія Химка.

Скільки брехні, бруду вилито советською пропагандою, а раніше ще російсько-імперською на нас за те тільки, що ми хотіли й хочемо, прагнемо своєї незалежної Держави. Називали нас і "мазепинцями", і "петлюрівцями", і "бандерівцями". Тільки не патріотами. А ми ж — патріоти!!!

Забудькам на згадку

7.05.2011. "Не треба бути фаховим істориком, щоб зважувати й оцінювати значення Львова й Галичини в цілості історичного і культурного процесу нашого народу й Батьківщини. Вистачить лише пригадати нашу Козацьку Добу і усвідомити собі місце народження всіх тих Ставровецьких, Галятовських, Плетенецьких, Беринд та інших аж на тім, що ту добу очолив Петро Конашевич Сагайдачний (із Галицьких Кульчиць!). Лабораторією Козацької Доби була західна частина нашої всеукраїнської "еліпси": ґрунт Галицько-Володимирської держави, Остріг і Львів, а Галичина — найголовніше, бо то вона видала галерею фундаторів нашого бароко. А не забуваймо, що й старший Хмель вчився в Галичині". (Євген Маланюк).

8.05.2011. Чогось потягло ще вдосвіта перечитати окремі місця у своїх романах. І я деякі таки перечитав. Нічого. Наче не погано писав колись. Тепер уже так не напишу. Романи таки треба компонувати замолоду, коли ще не починає домінувати старече картонне раціо.

А ще я вкотре переконався, що романів багато писати не треба, щоб не повторюватися. Багато романів можна наплодити, коли пишеш на історичні теми, коли сюжетом стають олітературені історичні події, конкретні історичні особи. Тут що не нова історична подія, то й новий роман.

Дехто розширює свою тематику, вдаючись до досліджень патологічних відхилень у своїх героїв, до описів хворої психіки тощо. Гоголь, Достоевський і багато сучасних молодих. Мене ж завжди цікавили прості, нормальні, здорові душею люди.

Історичних романів я писати не буду. Це вже ясно. Героїв з якимись відхиленнями, психічними вадами теж не ліпитиму. Але писати ще буду.

Тільки хто ж тебе тепер друкуватиме? Ці окупанти? А по смерті — все це викинуть на смітник.

Ну й хай! А ти пиши. Може ж і не викинуть. Було б написане. Може, додивляться колись люди й прочитають те, що ти оце понаписував.

Головне, сам себе дотепер не викидай на смітник.

За ціну не держалися...

9.05.2011. У гарному, значною мірою пацифістському фільмі "Беларусскій вокзал" звучить пісня у виконанні героїв кінотвору — фронтовиків:

Нам нужна победа,

Одна на всех,

Ми за ценой не постоім.

За Фройдом — це мимовільна обмовка? Навіть не зовсім і обмовка. Ми (точніше наші батьки й діди, та й ми потім — тепер уже) так звикли до того, що війну "м'яснікі" (за Віктором Астаф'євим) Жукови, Конєви, Ватутіні "вигравали" великою, неміряною кров'ю своїх солдатів, що вже сприймали це як належне, як суворий героїзм, закономірну самопожертву. Так сприймав увесь так званий "советський народ" — увесь цей підневільний "советський загал".

От і в цій пісні з кінофільму з яким сентиментальним замилюванням вимовляють-проспівують оці слова герої-фронтовики: "Ми за ценой не постоім". І співають же це й досі, вже понад три десятки років, незважаючи й на критику, яка прозвучала з душевним болем ще за советських часів.

Ну, хай та Росія собі співає, їй треба естетичного адреналіну перед бойовими атаками в Чечні, на Концертні зали з отруйними газами, на школу в Беслані, повну школярів, учителів і батьків. Цій імперії ще воювати й воювати, аж поки не настане їй кінець. А для чого нам, українцям, Україні співати цю солодку отрую? Невже мало нам перемолочених 8 — 9 мільйонів українців у тій бездарній війні? Та 4 мільйонів у тилах.

"Будьте люде!"

10.05.2011. Не розумію, чого вони так святкують цю Перемогу? Ну, ще в перший рік по війні пополам зі слізьми, з горем було багато радості в тих, хто вижив. Але ж зараз, через 40-50-66 років по війні треба б уже й елементарний людський глузд, якщо совісті не вистачає, й перестати танцювати на кістках 13 мільйонів полеглих співвітчизників-українців. Ну, хай ті наїжджі відставники, чужі чужинці скачуть, радіють, їм до наших полеглих (та й до їхніх, *російських*) немає ніякого співчуття. А чого нашим, українським дідам-ветеранам радіти? Та прийдіть на могили полеглих, доobelісків з іменами вбитих на війні земляків, пом'яніть їх, згадайте, погмоніть про них. Подякуйте за жертвність. Адже в усьому світі цей день — не свято, а День Пам'яті.

"Будьте люде!" — просив, закликав нас колись великий наш національний Пророк.

Будьмо людьми!

Власне в праві на Перемогу нам було фактично відмовлено ще в 1945 році, коли Сталін виголосив здравицю великому руському народу й поставив його головним переможцем у війні, розхваливши його на всі заставки: і який він витривалий, хоробрий, кмітливий, геройський, і що завдяки лише йому здобуто перемогу над ворогом. А решта народів Союзу zostалися ні в сих, ні в тих.

Мало того, ще в 1944 році хотіли ж Сталін, Жуков, Берія вивезти з України на північ Росії та в Сибір усіх українців.

І не спроста були в них ці наміри. Бо Україна промовчала за мільйонні жертви в час розкуркулення, за 10 мільйонів заморених голодом-33, за мільйони репресованих у 30-ті роки. А раз проковтнула ті звірства більшовицької людиноненависницької системи, то можна цих хохлів усіх під корінь вивезти з їхньої землі й заселити її росіянами.

Не вистачило вагонів на всіх. То вивозили частково. Із Західної України вивезли, винищили сьому частину населення.

Святкуймо й далі Перемогу. Тільки чию?..

Показали хроніку 1945 року. Перед робітниками якогось заводу виступає тричі Герой Радянського Союзу льотчик Іван Кожедуб. Говорить без папірця, чітко і головне — добірною українською мовою, чисто, без отого солдатського акценту, вимова м'яка, природно українська. Це так здивувало.

І згадався мені інший пілот, двічі Герой Радянського Союзу І.С., родом із села. Його поставили наприкінці 80-х років на партійний облік при нашій обласній письменницькій організації. Спілкувався І.С. серед нас, україномовних, виключно російською мовою. Якось його прорвало, коли ми заговорили про перехід шкіл міста на українську мову навчання. І раптом наш І.С. так запально, сердито, безсердечно, я б сказав, виголосив прокляття українській мові, своєму українському походженню й українському акценту, від якого він усіма силами позбавлявся у війську, що ми всі на мить зацікавилися. Бачте, з нього в ескадрильї кепкували за українську вимову. Боляче було слухати цього доброго чоловіка, якого ми поважали у своєму письменницькому колективі. Скільки українських душ було отак покалічено радянською системою? Скільки нас, українців і досі, вже в незалежній Україні не наважується чинити опір навалі русифікації. І досі ми боїмося, що з нас будуть кепкувати окупанти за нашу рідну мову.

А із сумчанина Івана Микитовича Кожедуба не кепкували. Він не втратив, не розтратив своєї рідної мови, зберіг її в недоторканності. Бо був особистістю, був людиною в першу чергу. І Героєм! Справжнім українцем.

До речі, оце читаю святу книгу споминів про незабутнього Олесь Гончара "Я повен любові..." Валентини Гончар. В епізоді про поїздку в 1976 році української делегації в Білорусію несподівано натрапляю на такі рядки: "Попсувалися стосунки в Олесь з одним членом нашої делегації, льотчиком, двічі Героєм Радянського Союзу. На одному з прийомів Олесь назвав у своєму тості його козаком. О, як він образився, як невдоволено заперечував: "Нет, нет, я сталинский сокол..." І вже до кінця поїздки був відчужений до Олесь, відвертався при зустрічі".

Валентина Данилівна не називає прізвища цього "сталінського сокола", але дуже вже він нагадує своєю відчуженістю від рідного, від України нашого І.С.

Що ж мало статися з душею цього хлопця з українського села, як вона мала переродитися, виродитися, щоб отак одвернутися, зненавидіти своє, рідне — мамину мову, українця в собі?

11.05.2011. Учора небо перед приходом нового циклону заграло синьобратньою гаммою кольорів: блакитними, сизими, бірюзовими й синіми. Не можна було відірвати очей від захмарювання, яке повиставляло по всьому небу хмари різної конфігурації, від того, як їх виліплювали тут-таки на очах горні вітри, вдаючись до найвишуканіших форм.

Усе це цвіло, сяяло небесною благодаттю, аж поки сонце не пірнуло в непроглядні хмари. І тоді день посірів, утратив свою мальовничість.

А земля раділа кожною своєю зелинкою, чекаючи рясного весняного дощу, який усе барився.

Ветеран-каратель

У час правління Леоніда Брежнєва була мода на "Малу Землю", бо саме на ній воював генсек, "написав" мемуарну книжку "Малая Земля". Школи одна з-поперед однієї шукали ветеранів, які воювали на тій "Малій Землі", запрошували на виступи перед школярами.

І от якось перед старшокласниками однієї зі шкіл Черкас з'явився кремезний сиво-головий полковник у відставці. Його представили учням як учасника бойових дій на "Малій Землі".

Почавши із загальних слів про героїзм радянських військ у боях на "Малій Землі", про те, як там відзначився генеральний секретар Комуністичної партії Радянського Союзу товариш Леонід Ілліч Брежнєв, полковник у відставці раптом сказав таке:

— Я воевал в заградотряде. Наше задание было — не допустить паники среди солдат на передовой, стрелять по боягузам, которые пытаются бежать из окопов, бросив рубеж обороны, не выдержав натиска врага. При отступлении мы, оставляя территорию, пристреливали раненных наших бойцов, чтобы они не попали в руки немецких оккупантов и не были использованы против советской армии.

Коли вчителі почули ці слова ветерана, вони були шоковані, перелякані. Дійшла інформація про цього "малоземельця" до обкому партії, і звідти грізно розпорядилися не допускати цього советського карателя-вбивцю на гарматний постріл до жодної зі шкіл області.

Та страшна правда про звірства над своїми солдатами в советській армії пішла вже межі люди.

А президент Янукович таки не підписав Закон про обов'язкове вивішування так званого "Прапора перемоги" на державних установах. Не зважився. Побоявся, бо був великий опір у суспільстві.

Таки як тиснути на них знизу, можна чогось добитися. Тим, що президент не підписав Закону, було збито з них апломб україноненависників.

Тремтячі шкури!

Небо пам'яти

До моєї колекції

13.05.2011. Воно засвітилося до мене у вікно, як тільки я прокинувся. Мабуть, воно й збудило мене. До блиску білі-білі купчасті високі хмарки стояли, і поміж ними сяяла неймовірної ніжності його, небесна блакить. І враз ізгадалося найраніше моє дитинство й рідні люди навколо мене. І той легкий, радісний настрій, — настрій, напевне, росту, розвитку...

Боже, як людина на старість самотніє.

Візьму до своєї колекції оце сьогоднішнє високе небо. З ним легше живеться.

Цинізм Москви

Ну, як вам подобається? Москва спровокувала конфлікт у Львові на 9 травня, а тепер звинувачує львів'ян у безпорядках. Із Криму та Одеси спеціально заслали до Львова свою третю колону — російських шовіністів з червоними советськими прапорами, окупантська влада на чолі з президентом наказала міліції Львова цю зграю російських фашистів пропустити, впустити в місто й не чіпати.

І ось 9 травня під прикриттям "беркутівців" у центр Львова в'їхало кілька кримських та одеських автобусів з російськими шовіністами. Вони й розгорнули величезні червоні шмати свої. Звичайно, Львів заклекотів, бо було перед цим рішенням обласного суду — ніяких масових заходів у цей день не проводити.

А поки в Думі Росії проклинають львівських націоналістів, висновуючи загарбницьку ідею, що це Львів дозволив собі повстати проти російських зайд через те, мовляв, що послабшала в українському місті незалежної Держави *російська присутність*.

І ось лають львів'ян за конфлікт, до якого спричинилися зайти, а ці зайти публічно нахваляються й ще приїхати до Львова й таки пройти демонстративно із советськими прапорами. І цього не чує ні Москва, ні продажна влада в Києві.

Який цинізм! Як гидко, як гірко жити в безпорадді нашої опозиції, яка ніяк не розгойдається, щоб вивести маси на Майдан.

Скільки ж можна терпіти наругу, цинізм Москви і її поплентачів-холуїв ув Україні!

Вийти на Майдан стотисячно!

І ось сьогодні міністр внутрішніх справ зробив у Верховній Раді звіт про 9 травня у Львові.

Кожне його слово — нахабна неправда. Він побудував свій звіт на звинуваченні львів'ян і захисті, вигороджуванні так званих "ветеранів" з Криму й Одеси. І його брехню підхопили комуністи й "регіонали".

У залі панував цинізм відвертих ворогів України. Ці нахлібники Москви повністю продалися Росії, яка організувала цю провокацію у Львові.

А тим часом російські неофашисти в Україні й у Росії заявляють, що й ще прийдуть більшою зграєю до Львова з червоними прапорами 22 червня. Народний депутат Кендзьор закликав львів'ян вийти 22 червня на майдани міста стотисячною народною масою для оборони незалежності України. І вірю, так воно й буде.

А ось *офіційна* оцінка Львівської обласної ради, дана подіям 9 травня у Львові:

"У Львові відбулася цинічна провокація. Чинна влада відверто показала, що працює за кремлівським сценарієм, написаним у ФСБ. Вона працює на загострення суспільних протиріч та розкол України".

Маски зірвано з московських реваншистів!

До небесної колекції

14.05.2011.

"З дитинства на заході бачив дива,
Природа мені дарувала видіння.
Тих хмар чарівних на картинах нема,
То школа Краси і Святого творіння".
*(Для Коливай, учитель музики
із с. Лебедин Шполянського району).*

Захистимо Львів — захистимо Українську Державу

16.05.2011. Кремлівські реваншисти влаштували провокацію у Львові на 9 травня і тепер цілий тиждень з ранку до вечора крутять по телебаченню в новинах спеціально відзняті кадри сутички львів'ян із неофашистами з Криму, Одеси та сходу України, яких за розпорядженням з київського владного олімпу привезли до Львова у 8-ми львівських автобусах міліцейські служби Львова.

Надалі неофашисти й навіть влада Харкова обіцяють висадити ще потужніший десант у Львові 22 червня. І влада України на чолі з "президентом України" Януковичем мовчить, не думає припинити цей шабаш московських реваншистів.

Російські реваншисти і п'ята колона Росії в Україні, і міністр внутрішніх справ України одностайно звинувачують львів'ян у цьому конфлікті.

Найганебніше те, що все більше, все відвертіше, все цинічніше своїми діями нинішня влада України показує себе п'ятою колоною Росії.

Сьогодні наші запеклі ворожища перетворюють Львів на найболючіше місце України. Нам усім разом із ста тисячами львів'ян, — які, я вірю, дослухаються до заклику народного депутата України Кендзьора і вийдуть на вулиці міста, — треба захистити Львів.

Необхідно кожному в Україні зрозуміти одне: захистимо сьогодні Львів — захистимо Українську Державу.

Ні, цього спокійно, здоровим глуздом сприйняти не можна. Ще у квітні шовіністично налаштовані ветеранки в Севастополі публічно робили написи на червоних полотнищах, які мали пронести у Львові нацисти російські. Це показувалося по телебаченню, сам процес написання. Серед тих численних написів прочитувалися такі: "Слава русским победителям!" "Львов — русский город!".

Ясно останньому дебільному їжаку, що *таке* везти до Львова не можна, що це — злочин. Тільки президентові було неясно, який, ховається тепер од відповідальності за фарисейськими словесами про недопустимість таких провокацій. Та він якраз і є першим виконавцем московської провокації, задуманої в Кремлі.

Пишу про це так настирливо детально й емоційно, бо це живі епізоди болючого становлення відродженої Української Держави. Дехто навіть зараз не розуміє, що сталося у Львові. Зустрівся з одним робітником на пенсії, в минулому політв'язнем, правозахисником. Каже: "Львів'янам треба було мати витримку, перетерпіти мовчки день 9 травня й оті червоні прапори". Яка наївність, яке повне нерозуміння політичної ситуації. Промовчати — це значило б здатися, відступити, дозволити окупантам, реваншистам Москви і їхній п'ятій колоні (регіоналам, комуністам, литвинівцям, владі) розвивати свої наступальні дії по колонізації України.

Ні, свиню б'ють по писку, якщо вона лізе в чужий город. Б'ють, щоб відігнати, незважаючи на її вереск.

19.05.2011. Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь. Господи, спаси Україну від агресії Росії. Амінь.

Програма-девіз Івана Мазепи

21.05.2011. "До останньої краплі крові воювати з москалями так довго, доки не визволиться наша Малоросійська отчизна й Військо Запорозьке від деспотичного московського ярма". (Іван Мазепа).

"Же през шаблі маєм права"

Ей, Панове Єнерали,
Чому ж есте так оспалі!
І ви, Панство Полковники,
Без жадної політики,
Озьмітеся всі за руки,
Не допустіть горькой муки
Матці своїй больш терпіти!
Нуте врагов, нуте бити!
Самопали набивайте,
Острих шабель добувайте,
А за віру хоч умріте,
І вольностей бороніте!
Нехай вічна буде слава,
Же през шаблі маєм права...
Іван Мазепа. "Дума". (Уривок).

Де наші читці-декламатори? Наші Олексенки, Довжики, Биструшкіни... Чому ці програмово-закличні слова великого Гетьмана не звучать зі сцени в урочисті державні свята, чого їх не популяризують державне радіо, телебачення? Чого до них не звертаються самодіяльні читці? Як же ми думаємо "реабілітувати" найвеличнішого Гетьмана-патріота України у свідомості українського народу? Про нього ж за 300 років московської неволі стільки мовлено підлої брехні московськими попами і офіційною державною пропагандою

Російської і Советської імперії, що народ український дивиться не власними, а позиченими в гнобителів очима на свого кривого сина-патріота як на першого ворога України. І досі ж годована людом України колонізаторська московська церква в Україні блюзнірськи, з лютою ненавистю проголошує анафему Мазепі, а значить і найдорожчому нам — Незалежності України.

Не мовчімо! Відкриваймо українському народові святу правду про Первоапостола визвольної боротьби України з Московського проклятушого ярма.

23.05.2011. Сьогодні під обід краї неба обставлено білими мармуровими скульптурами епохи Відродження. Багато вгадується серед них творінь великого Мікельанджело. Вони ростуть, як ті кристали, тягнуться блакитним полем до zenіту. Скоро стає видно, що під скульптурами темносині п'єдестали, які на очах зливаються в суцільну тучу, і це обіцяє на після обід летючу грозу або хоч легенький дощ.

Тим часом робота стоїть і нетерпляче жде, а я ніяк не можу відчаруватися від неймовірної краси теплого майського неба.

Разом зі мною спостерігають за нерукотворними небесними дивами білі акації, бузки, що цвітуть у нас під вікном. І чекають, чекають дощу.

Треба його, ой як треба.

У нас свої герої!

Сьогодні *День героїв*. Свято неофіційне, а громадянське, шановане поки що в західних областях України. Гарне свято, так необхідне для України. Вірю, воно пошириться по всій Українській Державі й стане державним, коли народ наш оджене від державного керма чужої сили, які окупували Україну.

У мене свої герої, великі українці — Іван Мазепа, Іван Виговський, Петро Конашевич-Сагайдачний, Іван Богун, Тарас Шевченко, Симон Петлюра, Олесь Гончар. А холоднорські брати Чучупаки! А герої Крут!

Згадуються й нав'язані з дитинства советською пропагандою "герої", багато з яких, виявилось, були для українців антигероями, лютими ворогами України, її катами.

Нам треба піднімати своїх національних героїв, своїх славетних українців. Вони — наша опора у вихованні майбутнього українського народу.

Виховуймо Лідера нації!

24.05.2011. Іноді бере такий відчай! Та скільки ж ще нашій Україні терпіти, терпіти несправедливість, верховенство чужих людей, які нав'язують 46-мільйонному народові свою, узурпаторську волю, знущаються з наших національних святинь, з мови, звичаїв, державної Незалежності. Ця мерзота обкрадає Україну, наживає мільйони й мільярди, доводячи мільйони українців до крайнього зубожіння.

Я звернувся до відомого в Україні старого журналіста із запитанням, швидше риторичним:

— Коли ж це все закінчиться, оцей кошмар, оце нищення України, карколомне скорочення населення? Коли Україна позбавиться нарешті оцих бандитів, які увесь час захоплюють владу?

Журналіст відповів коротко й чітко:

— У нас немає Лідера. Нація увесь час живе без Лідера. Тільки чесний, діловий і вольовий Лідер-українець може вивести Україну з цієї ями.

І я з ним згідний на всі 100 відсотків.

Тож виховуймо Лідера!

Будьмо українцями!

25.05.2011. Цими днями побував у Полтаві патріарх Київський і всієї Русі Філарет. Він освятив новозбудовану дзвіницю Свято-Покровської церкви, яку звели вже в незалежній Україні, провів молебень коло пам'ятного знаку жертвам Голодомору 1932-1933 років.

Патріарх наголосив перед полтавцями на незмінності свого і мільйонів українських вірників прагнення — створення в Україні єдиної помісної православної церкви як духовної основи Української Держави.

Патріарх сказав:

"Якщо душа українська, то й держава буде українською. А коли душа хохляцька, такою ж буде й держава".

Тож не будьмо хохлами, не кланяймося мільйонним стадом російському шовіністові першої гільдії московському патріархові Кіріллу Гундяєву. Виганяймо його зі своєї української душі.

Будьмо українцями!

Продажне обласне радіо так благочинно показало відзначення Дня перепоховання Шевченка на Чернечій горі під Каневом 22 травня, що прямо народ наш любов'ю саяв до представників влади. А виявляється, як сповістила центральна преса й самі учасники подій, владу зустріли свистом, громогласними вигуками "Ганьба!", які весь час супроводжували виступи цих "очільників".

Ненависть народу до окупаційної влади наростає з кожним днем.

Тринадцята сторінка

30.05.2011. Краєзнавець Олександр Ветров подарував мені свою дослідницьку книгу "Таємниця Холодного Яру. Невідома війна: національний рух опору у 1940-1950-х роках" (Черкаси. Вертикаль. 2009) з козацьким побажанням: "Хай не ржавіє лезо української шаблі!" З цієї книги я дізнався про багато невідомих фактів з історії Холодного Яру, з хроніки національного руху опору на Черкащині, і навіть про себе узнав з подивом невідоме мені досі.

Виявляється "26 вересня 1969 року Секретаріат ЦК ВЛКСМ, засуджуючи недоліки в ідейно-художньому змісті журналу "Дніпро", серед шкідливих, ідейно-ворожих творів часопису згадав і опублікований твір В. Захарченка "Не хочу казки".

Саме тоді я перебирався з Донецька в Черкаси, "висадився десантом" 9 листопада 1969 року на правий берег Дніпра, на благословенну землю Черкащини. Партійні обласні органи Черкащини не доскіпалися, не додивилися до такої карколомно-вбивчої критики мене, а то б не допустили до Шевченківського краю й на гарматний постріл.

А з оповіданням "Не хочу казки" (я згодом перейменував його на "Золотий туман") сталася така притичина. Я його написав у 1968 році, привіз улітку до "Дніпра", віддав у руки заступникові головного редактора Борисові Олійнику. Згадується: ми ще молоді, повні життєвої енергії, надій на майбутнє, і дружні, одностайні на той час. Як я заздрю нам тодішнім! Аж зліва болить ображене, як дитина... Оповідання зайняло 12 сторінок машинопису з переходом на 13-ту. Олійник зробив серйозне зауваження:

— Ніколи не закінчуй 13-ою сторінкою. Ні-ко-ли! Лиха не обберешся.

Я сприйняв те скептично. І даремно. Наступного року оповідання було опубліковане. У головному героєві впізнав себе редактор газети, в якій я працював, і дуже образився на мене, хоч я й замінив ім'я, прізвище, спеціальність героя. Але історію з його життя виписав без змін.

Я дуже переживав, не думав, що це так зачепить редактора (він був дуже доброю людиною, до мене ставився надзвичайно прихильно, не зважав на недобру славу, яку розпускали кагебешні органи про мене, узяв мене на роботу. А на додачу ще й переслідуваного поета Володю Міщенко).

Я часто згадував цю пригоду з оповіданням і навіть не підозрював, що через нього (і не тільки через нього!) наді мною вже був занесений нержавіючий катівський меч кагебе.

Оповідання про благородний вчинок мого редактора, який лишився з прийомною, з дитбудинку взятою дівчинкою. Від нього пішла жінка, спроба згодом налагодити сімейне життя з іншою не увінчалась успіхом. Інша поставила категоричну умову: повернути ди-

тину в дитбудинок. Мій редактор не згодився на це й розірвав стосунки з цією "іншою", і жив далі з прийомною дитиною. Але ж антилюдяна, катівська советська система на такі речі не звертала уваги. Вона виловлювала крамолу в кожному вашому епізоді, в кожній фразі, навіть слові вашого твору.

У цьому оповіданні я вперше у своїй творчості звернувся до теми *необмундированих* ("чорносвитників", "чорної піхоти", чорнорубашників"). Я таки зупиняюся на терміні "необмундированих", вжитому вперше в советській літературі Дмитром Міщенком (повість "Батальйон необмундированих"). Ідеться ж не про колір одягу мобілізованих українців у 1943-1944 роках під час звільнення українських територій від німецьких загарбників советськими загарбниками. Їх *не обмундирували*, тобто не зодягли в солдатську форму, не озброїли, не провели з ними бойової підготовки, а так і кидали голіруч, не навчених в найтяжчі ділянки фронту при форсуванні Дніпра та інших рік, захопленні й утриманні плацдармів. І що найпідліше — поранених у бою не спасали, не клали в медсанбати чи шпиталі, а перев'язавши, відправляли пішки додому лікуватися. Удома, в глухих селах, без медичної допомоги багато поранених померло від ран.

Я про це обережно, *замасковано* згадав побіжно, кількома фразами в оповіданні. Проскочило, але ж советсько-партійно-комсомольська служба таки навздогін накрила мокрим рядном.

Ось ці кілька фраз. Допитливий хлопчик Коля (син тієї "іншої") доскіпується в головного героя, бачачи, як він добре плаває в морі, пірнає:

" — А ви довго можете пробути під водою?

— Колись міг протриматися з хвилину, — сказав Андрій.

— Ого! Ви могли б бути гарним розвідником, — похвалив Коля.

— Розвідником — не розвідником, а це врятувало мене на Дніпрі. Як гахнув по нас фріц посеред ріки, тільки тріски полетіли від плота. То я вже вхоплю ротом повітря поміж кулями й під воду, і пливу, пливу, а річка кипить від куль, осколків.

— А як же автомат? — запитав Коля.

— А ми були з порожніми руками.

— Без зброї?

— Чорти батька його знають. Чи не встигли видати? Мене тільки призвали й зразу в Дніпро, — сказав Андрій і замовк.

— То й що ж далі?

— А далі виліз я на берег, там мене й стьобохнуло в ногу. Може б, якби не зразу турнуло з ніг, то й голову б знесло?

— І ви жодного німця не встрілили? — розчаровано запитав Коля.

— Та я їх не встиг і побачити. А якби й побачив, то чим би стріляв? Кулаком навкидьки хіба?

Це Колю, мабуть, зовсім розчарувало, й він геть утратив цікавість до цієї людини. Помовчавши, він озвався:

— Я був учора в тутешній крамниці. Там продаються маски й ласти.

— То що ж, доведеться купити, — сказав Андрій. Коля зрадів".

Замаскував! Додивилися. Зна-ає клята кішка, чиє сало з'їла.

На той час це була нечувана зухвалість, прямо таки нахабство, отаке сунути *їм* під їхні безстижі, катівські очі. А тепер хоча б *монумент Необмундированому* поставили в Києві. Державо, кого ж ти зараз боїшся? Москви? А ти свого запроданства не боїшся?.. Сотні ж тисяч "необмундированих" українців витопили в Дніпрі, знищили беззбройних у Яссо-Кишинівській бойні, в Корсунь-Шевченківській битві, в Карпатах, а то й у голоруких атаках поблизу своїх сіл. На гарматне м'ясо перемелювали цвіт нації — чоловіків і юнаків України україножерні "м'ясники" Жуков, Конєв, Ватутін. Радуйтеся, українці, покладайте квіти до їхніх пам'ятників.

А коли ж ми Необмундированому покладемо? Нашому дідові, прадідові, батькові, братові, невинно убієнним Совето-Російською імперією?

Коли ми здолаємо свою тринадцяту сторінку?

Моя філологія

Згадалося. І часто чомусь згадується. Уранці їдемо робочим потягом до Полтави. На перегоні Івашки — зупинка. Якась жінка визирнула у вікно й голосно, зі здивуванням вимовила:

— Ні лялечки!

Тобто нікого нема з пасажирів на зупинці.

І так мені це слово запам'яталося. Таке воно тепле, ловке, "кукібне" — сказав би наш Юрій Яновський.

Можна б ще вжити: "Ні душі!" Але ж яке співуче, ніжне, свіже, ранкове:

— Ні лялечки!

О, мово, "живи і живи!" — молився Олесь Гончар.

Житиме, якщо ми вважатимемо своїм святим, природнім обов'язком не тільки словословити їй, а й спілкуватися нею на кожному кроці. Скільки нашого спілкування рідною мовою, стільки й життя її.

Перехід без потреби, а тільки через свою традиційну рабську звичку на гнобительку російську — це нищення на пні рідної мови, зрада її, мов матері.

Побіймось Бога!..

Ворог, він і є ворог

1.06.2011. Народний депутат України. Тобто наш, український депутат. Не німецький, не турецький, не російський. Але ж виступає не державною українською, а російською (як і переважна більшість депутатів Верховної Ради таки ж України). Аж слиною бризкає, кричить, що треба надати російській мові (яка й так панує в Україні!) статус державної.

Що мені думати про цього депутата? А що взагалі думають про заклітушого ворога?!

2.06.2011. "Це ж велика дурість — хотіти говорити, а не хотіти бути".(Феофан Прокопович).

Сказано 300 років тому, а наче сьогодні й про сьогодні України.

На допитах катують...

Спровокований окупаційною владою конфлікт у Львові 9 травня повністю почепили на львів'ян, які захищали в даному разі Україну, Незалежність. Російських нацистів, призвідців конфлікту зробили "жертвами" нападу "свободівців", які виступили проти советських червоних прапорів.

Як пише "Україна молода" в сьогоднішньому числі, "працівники міліції продовжують "терор" проти "Свободи"... Серед останніх новин — розправа з червоноградським "свободівцем" Миколою Прокопчуком. "Ще 28 травня його забрали на допит — без повістки, прямо з роботи. Упродовж трьох днів допитували в Червоноградському, а потім Сокальському райвідділах. Катували, гасили об нього недопалки. Шантажували, що звинуватять у вбивстві", — інформує речник ВО "Свобода" Юрій Сиротюк.

Як же так? Оці катування в міліції по всій Україні протягом ось уже майже 20 років Незалежності!.. Прийшов уже четвертий президент, і жоден із них, жо-оден навіть пальцем не кивнув, щоб припинити оці ежово-беріївсько-гестапівські катування затриманих, підозрюваних. Мало нам 37-го року, розкуркулення, голодоморів? А катований позвірячому в лінійній міліції станції імени Тараса Шевченка в радянські часи поет Василь Симоненко! Це призвело до його такої ранньої смерті... Ми це вже забули? Бо чого ж ми в незалежній Україні не припинили беріївсько-сталінської традиції катувати людей на допитах під час слідства? Про ці катування в міліції пишуть, як про samozрозуміле, і ми вже й сприймаємо це як належне. Це наша українська ганьба! Це злочин **усіх** наших президентів і

влад перед українським народом. Мало з нас корупції, тотального обкрадання України на десятки й десятки мільярдів доларів олігархічною владою, так нас ще й катують, тримають народ упроголодь, без медичного безплатного обслуговування, русифікують освіту.

Як же далі жити в отакій ганебній ганебі.

Хто є справжнім українцем?

Запам'ятаймо!

4.06.2011. "Справжня українська свідомість починається від буднів, від щоденного нашого життя. Легко й навіть приємно протанцювати гопака в українському вбранні або продеклямувати патріотичну поезію чи проспівати українську пісню. Далеко тяжче з дня на день пам'ятати, що тільки той є справжнім українцем, для кого українська мова є невід'ємною органічною частиною його щоденного життя, знаряддя вислову й порозуміння з українським оточенням і — в думках — з самим собою". (Наталя Лівицька-Холодна).

Прокинувся, договорюючи останню фразу не сну, а якогось безсюжетного і безвидового марення. "А якою ж мовою я говорив?!"

Українською.

— Ну, слава Тобі, Господи!

Хоч душа моя вільна. Не русифікували.

Коли ж настане світанок українців?

(...інакше Україну поглине Росія)

5.06.2011. Оце все, що творять у Львові після 9 травня, переслідуючи національно свідомих львів'ян за рішучий протест проти прийнятого продажною антинародною, антиукраїнською Верховною Радою закону про використання на висоті державній советського багатозлочинного червоного прапора із серпом і молотом, є не чим іншими як перетворенням правових органів України "в каральні підрозділи сусідньої держави" (Василь Куйбіда. Знайти в собі сили! "Літературна Україна", 2.06.2011).

Ми й не зчулись, яка глибока окупація України була проведена за 20 років формальної незалежності. Адже всіма державними органами, на всіх рівнях повсюдно, і навіть у Львові, Тернополі, Івано-Франківську ведеться жорстока русифікація України, і що жахливо, ці державні органи чинять цей злочин з *природним відчуттям своєї правоти*, бо генетично вони походять не од відновленої УНР, а від Радянської України. Їх із перших кроків Незалежності почали ліпити із комуністичних партократів у Києві, в областях, районах і сільрадах. *А найуперше тут винні самі совето-затуркані українці, які не захотіли обрати першим Президентом України Вячеслава Чорновола*, а з овечою безхарактерністю віддали свої голоси рабські за секретаря ЦК Комуністичної партії УРСР Л. Кравчука. Тобто капітулювали без жодного бою, здали Україну в криваві мацаки все тому ж советсько-російському спрутові, який душив її всі 70 советських років.

Де ж партійна сила в Україні зараз, яка б із Шевченковою ясністю, рішучістю, апостольською правдивістю просвітила український народ, *безкомпромисно* заходила над його світоглядним українським пробудженням?

Колись же має, повинен настати національний світанок у головах українців! Інакше Україну поглине її 350-річний кат — Росія. Кажімо ж правду хоч самим собі.

Якби мені не тини та й не перетинки...

Спомин

7.06.2011. Згадується мені народний художник із села Золотоношка Дрابعівського району, в'язень Бухенвальда Іван Іванович Лисенко. Під час роботи над романом "Довгі присмерки" я побував у нього вдома. Розмовляли всю ніч про минулу війну, про Бухен-

вальд. Згадував він про те лихо тяжко, говорив дуже скупно, замовкаючи по півгодини. Більше показував свої талановиті, самородкові картини, виконані в стилі примітивізму. Вражали полотна, присвячені нашим "трипільцям", їхньому побуту. Складалося враження, наче художник щойно повернувся від "трипільців", з тієї староукраїнської епохи, де зафіксував ці їхні заняття розтиранням зерна, виготовленням глиняного посуду, будівництвом житла, вибілюванням полотна. А ще похопив лелек, що вилися в небі над трипільськими селищами, стояли на солом'яних дахах.

Гостюючи в Івана Івановича, я звернув увагу на те, що його оселя стоїть зовсім неогороджена. Не було ні паркану, оснащеного колючим дротом, ні брами та хвіртки, навіть простенького штахетника чи традиційного перелазу. Подумалося — звідки така нехоть до загорож? І от аж сьогодні, після добрих двадцяти п'яти років я раптом сказав собі:

— Це від Бухенвальда. Від концтаборів. І гітлерівських, і советських... Хай вони тямляться!

За чим ностальгуємо? А як же Українська Держава?

Писав уже про це й ще пишу. Учора в Черкасах урочисто відкрили меморіальну дошку, присвячену колишньому господареві області — першому секретареві обкому компартії. За значні заслуги перед областю. Назвали почесним громадянином міста. Випустили книжку спогадів про нього.

Що ми робимо?.. Що ми хочемо цим сказати?.. Згоден, ушанований був добрим організатором, але заслуги його перед областю, як і перед Україною швидше номінальні. Усе перероблене м'ясо з Черкаського м'ясокомбінату, наприклад, щодня відправлялося в Росію — один вагон у Москву, один — у Ленінград. Нам же лишалися обрізані кістки, білі-білісінькі, без залишків м'яса, з однією блідою плівкою та хрящем, може. Торохтіли ними порожні полиці в магазинах.

Отак успішно вів цей секретар область, як і всю тоді Україну вели, до повного поглинання Росією.

То що ми пропагуємо, що прославляємо сьогодні, в незалежній Україні з таким благоговінням? Советське знищення, удушення України, її мови, якою, до речі, зовсім не спілкувався цей секретар, калічення душ українців так званім інтернаціоналізмом прославляємо. Секретар не визнавав національного виховання, вороже боровся з ним.

Так ми ніколи не побудуємо Української Держави. Ми ж цими ностальгійними дошками за комунократами швидше реставруємо колоніальну республіку УРСР, ніж будуємо Українську Державу. Ми *руйнуємо її в душах українців* і так забитих советською пропагандою.

Короїди

8.06.2011. У 1991 році ми проголосили Незалежну Державу Україна і проголосували за її щасливе буття. Але в управлінні нею лишили всюди, крім деяких західних областей, на місці, нерушно всіх секретарів обкомів, райкомів, голів сільських рад. І наївно вірили, що Україна наша вже незалежна, і що вона будується й розбудовується.

А тим часом учорашні партюкрати сиділи недвижимо на керівних місцях під синьожовтими прапорами і, як ті короїди, розточували Україну зсередини, розкрадали її, наживаючи собі великі статки, пускали у світ простих українців голими й босими, беззахисними перед хворобами, бо медицина раптом стала платною, а грошей у мільйонів українців не було заплатити за найпростішу операцію. І ось за 20 років населення нашої країни скоротилося на 6 мільйонів і скорочується й далі невпинно. Мільйони здорового, молодого люду виїхали на заробітки за кордон. Багато лишається там на все життя. Іде прихована "зачістка" українського населення в Україні. І впину тому немає.

Нема зараз й української, нашої, рідної політичної сили, яка б зупинила цю окупацію України. Отаке лихо. А короїди тим часом догризають Україну.

Зокрема, ці короїди, колишні обкомівські працівники ще п'ять років тому сиділи в кріслах обласної державної адміністрації, зараз вони на ситій пенсії "державних службовців", виступають у місцевій пресі, у Черкасах, наприклад, паплюжать ім'я чесних журналістів, обливають брудом українських шістдесятників, ревізують творчість Василя Симоненка, намагаються трактувати його як кондового поета-комуніста, співця радянської України, прославлювача радянської системи, відбирають у Симоненка його, нашу Україну, Українумрію, Україну вільну, незалежну, за яку в нього розривалося серце великого Поета.

Та вірю, в Україні, в українського народу знайдеться засіб і проти короїдів, і проти зовнішньої агресії з Росії.

Краплина оптимізму з преси

Позашивайте кишені дратвою

9.06.2011. "Закони природи всесильні, маятник коливається, коло крутиться, точка перебуває то в одному положенні, відтак в іншому, раз на горі, раз на долі...

Обставини життя, а вірніше — жорстокий пресинг із боку Партії регіонів та їхніх прибічників при владі, рано чи пізно змусить національно свідомі сили без різниці походження, мови та відмінності в поглядах тих, яким болить серце, душа за долю України, її нарід, об'єднатися навіть для того, щоб фізично вижити. Обов'язково з'явиться новий, молодий лідер, який зуміє об'єднати народ. Він уже народився і є серед нас, але його ще ніхто не знає, бо не настав ще момент істини, всенародного національного зриву. Але переломний момент не за горами! У нас нема зерна неправди за собою. Вище голови, сміливіше крок, нове покоління українців!" ("Україна молода", 8 червня 2011).

Прийди! Прийдіть! Нові, молоді, з почуттям честі, совісти, розуму, мудрости, незламної волі й рішучости сина й господаря нашої, дарованої Богом Української Землі, перейняті щирою любов'ю до Батьківщини!

Тільки виконайте перед Україною одну неодмінну умову — позашивайте свої кишені найміцнішими сировими нитками (дратвою).

То вони таки не слов'яни! От вам і брати!..

Знаймо це!

10.06.2011. Історик-дослідник Володимир Білінський стверджує, що росіяни "насправді зовсім не слов'яни". І розповідає про те, що один із найкращих археологів Російської імперії Олексій Сергійович Уваров на завдання уряду імперії впродовж 1851 — 1854 років розкопав на території "колиски Московської держави" (Московські, Суздальські, Переяславські, Ростовські, Володимирські землі) 7729 курганів VIII — XVI століть, та не знайшов жодного слов'янського поховання.

"Московити, — говорить В. Білінський, — етнос фінського походження з великим додатком пізнішої татарської (тюркської) крові. Бо після завоювання тих земель військом хана Батия у 1237 — 1238 роках разом із новими власниками землі — його братами Берке-чаром, Чилаукундом, Мухаммудом і Чимпаєм — на терени сучасної центральної частини Московії переселилися тюркські роди: каракиреї, ширини, аргини, барини, дулати, конгирати, мангити, жалаїри, татари та інші.

Окрім археологічних досліджень є антропологічні. Засновник російської антропології Анатолій Петрович Богданов, дослідивши сотні мерянських (фінських) останків Московської губернії і не виявивши жодного слов'янського, завдав остаточного, нищівного удару по російському слов'янському походженню". (Літературна Україна. 9 червня 2011).

Постійний самозаклик-пересторога

(...не російськомовсь, бо пропадемо)

11. 06.2011. "Та не російськомовсь же, бо пропадемо і ми, і Україна!"

Хай це стане кожному з нас постійною самопересторогою, інстинктом самозбереження.

От як наче б безодня щоразу вставала перед твоїми очима, коли ти заговориш у спілкуванні з іншим в Україні мовою окупанта, московського душителя.

Бо в україномов'ї ти самоутверджуєшся

Ти відчув раптову полегкість, радість переможця, заговоривши на вулиці, в телефонному, кабінетному спілкуванні українською мовою. Своєю рідною, батьківською, материнською, родовою мовою.

Кажу, відчув радість переможця, бо в україномов'ї ти самоутверджуєшся національно, українно.

Непереможні в суцільноукраїномов'ї

Коли ми, всі українці, тотально, повсюдно заспілкуємось українською мовою, нас не здолає жодна підступна, ворожа сила, ні зовнішньо-сусідська, ні червива "п'ятиколонна".

Наша тотальна україномовність утвердить, удержавить на своїй землі Україну зовсім легко, без особливої боротьби. Бо основна боротьба, національне самостояння — це наша україномовність.

Не голослівна "любов" до рідної мови, а дієва, природна, коли хочете — *відроджена* кожним із нас україномовність.

Нам передали україномовну землю

Прислухаймося до мови української землі, яку передали нам у спадок наші пращури. Вона ж українська! Услухайтесь, як вимовляє наша земля, кожна п'ядь нашої території українські назви трав, дерев, річок, угідь, сіл, міст, долин, гір, полонин. Бережімо цю мову, учімося рідної мови в рідній землі. Не даймо спаплюжити нашу топоніміку, ономастику — мову рідної землі мовою зайд, чужинців.

Коли ж дерусифікуємо наші міста?!

Ну от ми й дожилися. "Регіонали" в Одесі "з метою збереження російськомовної Одеси" (вчитайтесь тільки!) рішенням міської ради ліквідували україномовні школи, зробили їх змішаними, де вивчатимуться російська і українська мови, де батьки матимуть "демократичне" право вибирати мову навчання для своїх дітей (як у Радянському Союзі). То для чого ж тоді ми будували незалежну Українську Державу? Треба було й далі жити в Союзі, *в задушливому, смертельному для нас російськомов'ї*. Для чого ми оце гордимо *бутафорський український тин?*

Освітній бос Одеси так і каже у вечірній програмі "Час" на 5-му телеканалі 10.06.2011 року: "Це зроблено з метою збереження російськомовної Одеси".

Це в українському місті Партія регіонів ставить перед собою таку мету. Рішуче, вголос, офіційно. На чужій ідеологічно для неї території, завойованій колись Москвою без жодного пострілу, бо добровільно відданий разом з усією Україною велемудрим Б. Хмельницьким.

Так от, за 20 років Незалежності жоден із президентів України, жоден із депутатів-патріотів не наважився законно, *державно*, рубя поставити питання про *дерусифікацію українських міст*. А вороги наші, не рахуючись ні з чим, порушуючи всі конституційні норми, проголосили, що вони українське місто Одесу зберігають російськомовним, рішуче, войовничо відстоюють статус російськомовного міста, а разом із тим заганяють у суцільне, тотальне російськомов'я все населення Одеси, яке більше, ніж наполовину складають українці.

На підтримку і розвиток російської мови міською радою виділяються значні кошти. А на підтримку української, державної мови? "А для чого? Досить того, що 7 років у Одесі проіснували україномовні школи", — нахабно відповів один із керівників міста. Планують і виші перевести на російську мову. "І взагалі, не втручайтесь у наші місцеві справи з Києва. Ми тут і самі, без вас розберемося", — сказав чиновник-українофоб. Одеська міськрада звернулася до міськрад південних і східних міст підтримати ініціативу Одеси.

Скільки ж ми, українці, гнутимемося на своїй землі, у своїх українських містах бідними сиротами? Коли ми рішуче, по-державному оголосимо про дерусифікацію українських міст? Коли ми скажемо про це прямо в обличчя президентові, Верховній Раді, уряду про їхній прямий обов'язок перед Конституцією, перед Україною захищати й розвивати державну українську мову?

Не спімо, не тратимо більше й секунди в малоросійській невизначеності, в хохлацькій байдужості, в наївній надії, що якось воно буде, саме собою розв'яжеться. Не розв'яжеться, а зав'яжеться тугим вузлом на горлі країни. Треба діяти! Рятувати Україну!

14.06.2011. Послав до "Літературної України" репліку-протест проти русифікації Одеси міською радою, яка ліквідувала в місті україномовні школи, дозволила самим батькам вибирати мову навчання для своїх дітей. Пропоную оголосити боротьбу за дерусифікацію українських міст. Не знаю, чи дасть редакція. І це чи хоч когось зачепить? Свого часу я кількома репліками в тій же "Літературній Україні" прямо казав, що треба ліквідувати антиконституційно прийнятну політреформу, якою вороги України обмежили до неподобства повноваження Ющенка. Думав, ухопиться хтось за це, підкаже Ющенку: "Повертай собі повноваження через Конституційний суд". Та й не рухнувся ніхто!

У центрі міста розритий асфальт, гуркочуть бульдозери, пил стоїть над румовищем, обнесеним парканом. Чую фразу, вимовлену юнаком, з якою він звертається до свого товариша:

— *Тут буде майдан.*

Пройшли повз мене. А мені — музикою, піснею ця фраза, вимовлена м'яко, по-українськи.

Усе більше хлопців і дівчат розмовляє в Черкасах українською мовою. А це — наше безсмертя.

Ні, як він гарно вимовив, той юнак:

— *Тут буде майдан.*

Як просторо стало від рідної мови!..

Пишу все оце, мережу. А чи стане воно хоч комусь підмогою, чи озброїть його душу прагненням України, вільної, щасливої, не загроженої російською асиміляцією.

Стихія рідної мови

Такий старий дідюга, що вже й мохом узявся.

Покинув їх на Божу волю.

Дитина вже дибки мірялась.

Душу туга розбира.

А вже погана луна про неї йде селом.

Се й з того світу повстають, якби таке скоїлось.

Піде за тебе, а потім сама тобі й очі виїсть.

Під твоїми словами немає міцної підбійки.

Так плакала за ним, що аж об землю побивалась.

Ніколи не змовчить йому, та й войдуться цілий вік.

Иди та на всі чотири сторони озирайся.

А він став, як опечений, і слова не вимовить.

"В мідяній труби ще не витрубляли". (Народна пісня).

Надворі ще дідів досвіток.

Джерель-вода.

Перепняв шлях їм.

Тепер тут нові заведеньки.
 Хоч у дим, аби з ним.
 Як можна на таке діло зажмуром іти?
 Віку мало, та горя багато.
 Звідки ти притарахтарив — ні світ, ні зоря?
 Грошам нема заговін.
 Гаразденько ж роби це!
 Бережися його, він з гадючим хребтом.
 Сказав він по-знавецьки.

Рідна мова — це ж як молитва

(...повертайся, *старий*, у рідну мову)

Ще й ще повертаюся до одного й того ж: ну чого хоч і літньому вже, старому українцю, вихованому в російськомов'ї, навченому російськомов'я, привченому до чужинецького російськомов'я, чому б йому бодай на старості літ не зітхнути вільно зі своїми внуками й правнуками та не перейти на рідну, українську мову?

Не розумію, як можна, прозрівши національно, не використати останні миті буття свого на землі й не пригорнутися душею до рідного, батьківського, дідівського, родового свого — української мови. Це все одно, що увірувавши в Бога, відмовитися від молитви, від "Отчешашу".

Слова з-під самого серця

(...не забуваймо битого шляху до рідної мови))

16.06.201. Нумо дива філологічні шукати в наших народних піснях! Адже в них слова стоять ті, що випурхнули з-під самого серця. Ну ось хоча б таке: "Земле наша сиресенька! Мати наша ріднесенька! Нащо ти нас породила, висотою поростила, висотою поростила, красою покрасила?".

Чи й оце: "*Я в чужім краю гірко пропадаю*". Чи багато з нас, змандрованих на чужину, усвідомлюють, що вони там пропадають? І найстрашніше те, що їм навіть *не гірко* пропадати. Що вони не збагнули того, що "*грошам же нема заговін*". Тож пора додому вертати.

"Зацвіла синя квітка за моїм городом,
 Не вбивайся, мій батеньку, за багатим родом".

Скільки ніжності, мудрої печалі у двох рядках. А поезії! на цілу збірку. "На калині чорний ворон кряче, на чужині й сиротина плаче". Оце "*й*". Як багато ним сказано! Здавалося б, за ким сумувати сиротині, ностальгувати, нікого ж у рідній стороні не лишилося. А за рідним краєм, за Батьківщиною... Ой, як тяжко без неї навіть сиротині на чужині.

Не забуваймо битого шляху до рідної пісні, ностальгуймо без неї, за нею.

18.06.2011. У небі хмари, мов білі троянди, що тільки-но розпустилися. І спека така, аж дух перехоплює.

Відцвітають липи, і коли йдеш хідником, дрібні-дрібненькі рудуваті пелюстки, наче кришений тютюн, густо сіються з дерев, засипають тобі обличчя, розхристані груди, сорочку, очі. Пахне теплим медом.

Пора дзвонити до знайомого пасічника.

Одна з наших молитов

Дорогий П'ємонте Наш! Тримайся, не втрачай здорового Франкового глузду! Не слухай підступних шептунів про відокремлення. Без Тебе не встоїть Українська Держава, так тяжко відновлена і Твоєю ж невинною патріотичною кров'ю сотень тисяч Твоїх краян. Без Тебе загине українська справа. Упадеш і Ти!

Стіймо разом! Не віддаймо ні п'яді Української Території!

Ні п'яді!

Для перемоги потрібен Лідер нації

(Справжній, а не імітатор)

19.06.2011. Кажуть: нам не треба вождів. Об'єднаємося, домовимося на виборах не перебігати дороги один одному й усе. Ну, це на виборах парламентських. А на президентських же як? Знову кого попало вибирати? Чи кого нав'яжуть вороги? Потрібен Лідер патріотичного руху, а отже нації. Уже зараз потрібен, а не за кілька місяців до виборів. Лідер авторитетний, розпіарений, тобто достатньо наагітований народові, опертий на міцну партію. Постає більш-менш нова, не заяложена в попередніх партійних колодах.

Ставши Президентом, такий патріотичний чоловік має всі до одної години, хвилини за час своєї каденції віддати виключно побудові й зміцненню Української держави. Майбутній Лідер має готувати себе до президентства, до державоуправління, главодержавства заздалегідь, роками.

Ми, суспільство, український народ, повинні шукати такого Лідера й гуртом ліпити з його главу держави на 10 років, на дві каденції. Не може стояти осторонь такого кандидата еліта нації, консультувати його — її обов'язок.

Майбутній Президент має обов'язково бути етнічним українцем, патріотом. Він покликаний бути творцем Держави, яка б стала на захист, підтримку і розвиток українності України: української мови, української культури, української історії, української духовності, масового україномовлення. Водночас Українська Держава має давати простір і для розвитку нацменшин, оберігати їх, як і українство, від засилля, домінування над ними російськомов'я і обросіянення. Росіянам створити умови, рівноцінні з умовами для інших нацменшин. Не допускати на території України експансії російської мови і культури. Отже, не може бути найменшої думки про надання російській мові в Україні статусу державної. Ні за яких обставин!

З таким Лідером переможемо!

Муляри. Муравлі

І ніякі окупанти нас не зупинять!

Дівчина (студентка чи старшокласниця) випереджає мене, енергійно розмовляючи з кимсь по мобільці українською мовою. Гарною літературною мовою. Так же ж ловкенько, природньо вимовляє слова. У мене таке радісне враження, наче нас, україномовних з кожним днем більшає. Особливо серед молодих. О, нас уже ніякі окупанти (внутрішні і зовнішні) не зупинять! Кожне вимовлене українське слово зміцнює мури України. А ми, виявляється, непогані муляри. Муравлі.

Чого ж ви паплюжите патріотів?

21.06.2011. Виступає по обласному радіо якась функціонерка прокомуністично-московського спрямування, закликає 22 червня, в день початку війни проти німецько-фашистських загарбників прийти на Пагорб Слави й засудити націонал-фашизм в Україні й у Черкаській області.

Ну, гаразд. Комуністи в кожному українському патріотові, захисникові Незалежності України вбачають фашиста, а от де його хоча б і в нашій області бачить державне обласне радіо? Бодай одного фашиста тут, у Черкаській області?

З якого це переляку свідомого українця, повторюю, захисника державної Незалежності України, патріота почали офіційно називати націонал-фашистом?

Це що, і я теж націонал-фашист?

Ці ворожища у своєму сказі все, і святу пам'ять про полеглих у полум'ї війни використовують для боротьби проти України, проти Незалежності, для реставрації ССРСР, хоча б у свідомості людей.

Бо ми вдома!

22.06.2011. Іде молода мама з маленькою дочкою. Розмовляють голосно, на всю нашу вулицю. Українською. Бо в Україні, вдома. І голосно, і українською.

Хай їх Бог береже!

Це вже наша ганьба!

(У міліції та війську катують людей!)

23.06.2011. Коли ж *таки* ми позбудемося цієї ганьби — катувань у міліції? Зафіксовано, що в 2010 році випадки катувань зросли з 600 тисяч до 780 тисяч, тобто кожні 40 секунд в Україні у відділах міліції когось катують. Лише на початку 2011 року зафіксовано від таких катувань 25 смертей. Я ніколи не міг навіть на мить подумати, що ця советська зараза переповзе й ув українську міліцію.

Преса перелічує засоби катувань, які застосовує наша рідна міліція: протигази, динамо-машини, наручники, вологі рушники, габаритні книжки, повні пляшки з водою, електричний струм, гумові палиці, акумулятори, поліетиленові пакети.

Де це?.. У застінках гестапо? У ежово-беріївських катівнях? Це в українських міліцейських відділеннях. Оце для цього ми будуємо Українську Державу?

Це що, записано в Конституції України — право катувати затриманого? Як із цим мириться Конституційний Суд? Суди всіх рівнів? Чого оглухли наші всі по черзі чотири президенти України, що не чують стогону катованих громадян у керованій цими "гарантами" країні?

А вам, лже-демократи-нардепи? Теж позакладало? Вам не сняться ночами кошмари? Ви ж знаєте про ці катування. А членам уряду?

Це ви називаєтесь українською владою?

Мовчите, нічого не робите, щоб покінчити з цим беззаконням, з цим середньовіччям. А мовчите, значить *спільники* катів. А ми говоримо про гуманізм, про доброту, про співчуття, співпереживання, толерантність. А поруч нас, за дверима першої-ліпшої міліцейської дільниці діє система знущань з людини, з усього людського в людині, система найжахливіших катувань, аж до позбавлення життя.

Ганьба!

Така ж ганьба, як і "дідівщина" у війську.

Я ще розумію — комуністи там, соціалісти, "регіонали", "литвинівці" — ці чужаки, "грязь Москви", від них іншого й не можна чекати. Але чого ж за п'ять років нічого не зробила помаранчева влада, щоб очистити від катувань, принесених із ССРСР, міліцію і військо? Як можна було говорити день і ніч про свою любов до народу і, маючи у своїх руках дану тобі цим народом владу, не захистити народ од традиційних советських звірячих катувань?

Як треба не любити свій народ, щоб бути такими байдужими до його долі!

24.06.2011. Вибрали президентом України Януковича, а він виявився всьогонавського наймитом Кремля. Хіба ми не знали цього, коли вибирали? Хіба нам не пояснював дуже популярно цього перед виборами український Президент України?

Заліковуйте покришені зуби!

26.06.2011. А 22 червня (22-є іюня) у Львові минуло спокійно, мирно, в глибокій жалобі за жертвами красноармійськими, і за українськими. На вулиці Львова вийшли десятки тисяч мирних, толерантних львів'ян. Цього разу ніхто не посмів ні з Харкова, ні з "мами-Адесси", ні зі Севастополя приїхати з катівськими червоними прапорами Советського Союзу. Хто й приїхав, то тихенько собі пройшов до могил полеглих і поклав квіти.

Таки Україна живе, угомонила промосковську гідь, піну. Влада підтиснула хвоста, як побитий псюга. Ніхто не посмів з'явитися з транспарантами, як 9 травня, де було написано серед шовіністичних російських гасел і таку мерзоту: "Львов — параша, Победа на-

ша". Це не просто думка вижилих із розуму старих севастопольців, це було гасло цієї влади, яка окупувала Україну. Дубовий рівень цієї влади, рівень "Мурки", а нахабство завойовника, окупанта.

Не посміли. Скреготали зубами 42 дні після ворожої вилазки 9 травня, а не посміли. Залікуйте тепер покришені зі злості зуби!

"Тюрма на Лонцького"

(...в руках кремлівських катів)

У мене на столі лежить буклет "Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів "Тюрма на Лонцького". Це кривава, незатихаюча рана. Болить і болить. І болить...

Це катівня трьох окупаційних режимів. Тут діяли почергово каральні органи трьох окупаційних влад: польської, німецької, радянської.

Читаю в буклеті:

"За часів першої радянської окупації (1939 — 1941) тут розміщувались управління НКВД у Львівській області, в'язничне відділення цього управління та в'язниця №1, розрахована на 1500 в'язнів. Однак уже невдовзі ця цифра була суттєво перевищена. На початку німецько-радянської війни влітку 1941-го у в'язниці №1, як і в інших в'язницях Львова та всієї Західної України, відбулися масові розстріли. Протягом 22 — 28 червня тут було знищено 1681 особу.

Та читаймо ж це й думаймо: в руках яких кремлівсько-московських катів перебувала Україна 70 советських окупаційних років! Думаю, якщо й після усвідомлення цього хтось ще хоче вернутися в Советський Союз, ностальгує за ним, то він або не сповна розуму, з урабленими душею і мозком, або закінчений советський катюга на українській (досить ситій, уїжній для такої категорії) пенсії.

Що? Не виакується?

(...вище лакейської природи не сягнеш)

Мобільний телефонний зв'язок допомагає визначити кількість україномовних, наших рідномовних у відсотковому відношенні в Черкасах. Навіть зашкалює за 50 відсотків україномовних переговорців.

Утішає те, що україномовці говорять на вулиці розкуто, так само голосно, впевнено, як і російськомовці.

Говорять з рідними, друзями, співробітниками. Отож мова живе всупереч ворогам.

А окупанти, тобто наші найманці, на побігеньках у Москві? Для цих існує одна єдина у світі мова — лакейська, яка, до речі, часто відрізняється від добірної російської мови господарів. Наші ж хохлуї як не стараються, інколи аж переакують наче самих росіян, а все ж не можуть *виакатися*, щоб звучало без київсько-полтавського м'якого акценту, а так, як у Москві, в господарів.

Ні, не виакується. Вище лакейського рівня не сягнеш, не перебореш лакейської природи.

"Дажь нам, Боже, днесь! Не треба завтра..."

(*Читаючи Василя Стуса*)

28.06.2011. У День Конституції України. Хотілося сказати — перечитуючи Стуса. Ні — читаючи. Щораз, як уперше. Бо пірнаєш усе глибше й глибше, а виринаючи, бачиш ширше, ясніше над водною блакиттю. Осяжніше бачиш. Далі. *Бо наше Завтра віддаляється на століття.*

Дажь нам, Боже, днесь! Не треба завтра —
 Дажь нам днесь, мій Боже! Дажь нам днесь!
 Догорять українські ватри,
 догоряє український весь
 край. Моя дорога догоряє,

спрагою жолобиться душа...

Ми ждали, боролися й молили Бога за своє сьогодні ("днесь"), вибиваючись із чужинського пекла, з лядського, потім з московського століттями, сімдесят років — із советсько-російського. Ми вже ось двадцять останніх років хапаємося за своє сьогодні, ось-ось же воно!.. А воно фата-морганить нам порожніми патріотичними словесами, помаранчевими надіями і втратою, втратою України. Віддаємо без бою, по-хохляцьки байдуже, безпорадно випускаємо з рук владу, і приходять на двадцятому році Незалежності монстри зі звірячим, знайомим советським оскалом, від якого несе на всю Україну Московщиною, і на наших очах "догорають українські ватри, догоряє український весь край".

Ми й ще просимо в Бога: "Дай нам, Боже, *Сьогодні!*"

Скільки ж можна просити?! Хіба ми не нормальні люди? Хіба не дав нам Господь розуму, волі до перемоги, інстинкту самозбереження, прагнення до свободи, гідності бути господарем на подарованій Небом землі, а не рабом, хоробрости, злоти, гніву до ворога, який посягає на нашу волю?

Бог дав нам дуже багато. Усе нам дав Бог! Користайтесь щедрістю Божою, як Щитом, як Мечем, і переможемо.

Бог дав нам Сьогодні. І розум користати ним, берегти його. Але ж нам не вистачило мудрости вберегти своє Сьогодні. То набираймося її тепер від інших у світі, навіть од своїх заклятущих ворогів, щоб відвоювати своє, Богом дане, небеснозаконне, небесноутверджене за нами, українцями.

"Ти вже не згинеш, ти двожилава..."

("Раби зростають до синів")

Сто років мучених надій,
і сподівань, і вір, і крові
синів, що за любов тавровані,
сто серць, як сто палахкотінь.

Та виростають з личаків,

Із шаровар, з курної хати

раби зростають до синів

своєї України-матері.

Ти вже не згинеш, ти двожилава,

земля, рабована віками,

і не скарать тебе душителям

сибірами і соловками...

Оптимістичний Стус. Подивившись нині на нас, які знову втрачають своє "днесь"(сьогодні), що б він сказав нам зі своєї оптимістичної Гори про нас — горе України?

Ми, отут угорі, при владі, коло влади, і духовна українська еліта, втратили за 20 років майже все, і втрата не припиняється й далі, щомиті. Україна тримається ще на інстинкті самозахисту, самозбереження, вірю, він є в нас, українців, як і в інших народів. Він живучий. На цьому інстинкті таки "раби зростають до синів своєї України-матері". Зростають вони в наших сім'ях. Але ж якщо ми держава, то в найупершу з найуперших черг повинні були взятися за *школи*, перетворити їх на живильні джерела національно-патріотичного виховання майбутнього українського народу, на острівці нашого українського "днесь" (сьогодні).

Ви ж подивіться, як за школи з російською мовою навчання держиться "п'ята колона"! Вони ж усі 20 років знову нищать україномовні школи, щоб ми, "раби не зростали до синів своєї України-матері". То чого ж ми так мляво відстоюємо наші україномовні школи, україномовні вищі навчальні заклади?

У помаранчевої влади не вистачило ні мудрости, ні сміливости налагодити в школах України національно-патріотичне виховання.

Побоялися?... Хіба Бог хотів, щоб ми були боягузами? Він же дав нам для самозбереження інстинкт самозахисту, а ми перетворили його на *інстинкт боягузтва*. Ми тут переплутали Боже з диявольським.

Кожен учителю, і рядовий, і директоре! Зробіть елементарне, не чекаючи від влади вказівок (влада в Україні переважно антиукраїнська, табачниківська, запам'ятаймо це!), зробіть, кажу, наші школи острівцями українського "днесь" — і для України українське Сьогодні ("днесь") прийде вже завтра.

Іще в цій тиші гробовій
колись почувеш: орлій клекіт
шикує молоді шерехи
всіх наших змагань і надій.

"Ти гнівом виросла..."

Ти ще виболюєшся болем,
ти ще роздерта на шматки,
та вже крута і непокірна,
ти випросталася для волі,
ти гнівом виросла. Тепер
не матимеш од нього спокою,
йому ж рости й рости, допоки
не упадуть тюремні двері...

Двадцять років тому Україна "випросталася для волі". Так чому ж ми топчемося на місці, а тим часом у нас із рук виривають Україну?

Бо ми — безвольні. Ми боїмося навіть поставити неодмінною умовою, що в перші десятиліття життя відновленої Держави треба надавати владу верховну переважно українцям. Нас же в парламенті, етнічних українців жменька ("шопта", як писав Стус), яку вже давно загнали чужоприбульці в п'ятий кут і богують на всю Україну.

А ми сидимо тихенько і в столиці, і в провінції, ще й повчаємо один одного бути толерантними до ворогів, не реагувати на їхній наступ, терпіти, вести себе "першокласно" (як у першому школярському класі). Боже збав, на ворожий гнів відповідати гнівом. Ви що? Це ж не гуманно.

Мені, до речі, дехто в Черкасах закидає, що я в щоденнику не стримуюся, що треба писати без гніву, бути толерантнішим. Ворог наступає, відбирає в Україні право на існування і він же повчає нас не гніватися, терпіти.

Та читайте Шевченкові послання, скільки там спопеляючого гніву! Читайте Стуса:

Ти гнівом виросла. Тепер
не матимеш од нього спокою,
йому ж рости й рости, допоки
не упадуть тюремні двері.

Запам'ятаймо це! "Допоки не упадуть тюремні двері".

Без гніву не буває боротьби. Без гніву не буває перемоги. Чи ви бачили козака-запорожця в бою... без гніву?

Не підняте багатство

(Де ви, лексикографи?)

Коли читаєш Василя Стуса, то дивуєшся: чому й досі ніхто з лексикографів не взявся скласти словник творів В. Стуса. Правозахисник Василь Овсієнко, який відбував мос-

ковсько-советську каторгу разом із Стусом, розповідав уже в пресі, як Поет працював над словом. Він перепитав чи не всіх політв'язнів-українців (а вони були там "представлені" з усіх країв України), як у них називають той чи інший предмет, те чи інше явище природи, ту чи іншу подію і т. д. І все це занотовував собі. Таким чином він употужнював свою мову, синонімізував її, можна сказати, й уперлинював такими лінгвістичними коштовностями, що вони тепер освітлюють його поезію непогасно. А його неологізми, новотвори! Читаймо це, вивчаймо в школах, вишах, досліджуймо. Таке мовне багатство робить читача українцем, гордим за свою мову, за творця цієї мови — український народ.

Бог дав цьому народові перші начерки мови і здатність творити, а народ уже дотворював, розвивав цей Божий дар до рівня чуда. От якби ми так завзято творили і свою державу, яких би ми висот досягли!

Та повернімось до мови В. Стуса. От вам синонімічність його поезії: "А світ весь витих, витух, відпалав...", "Ще виживу, вистою, викричу я", "Як благостиня прощень, опрощень, прощ і прощавань"...

Його словотвори: "Світ залито густою смолою передум, перезла, перемсти", "І всепрошення добрих всеочей", "І ось ти — все, що снилось, як смертеіснування й життесмерть", "Промельки кроків, волань і зірок" "Та все обрушає нестерпно двопогляд"...

Яке не підняте багатство!

Ганьба в Межигір'ї

/Подарунок на конституційні іменини/

29.06.2011. По телебаченню вчора транслювали більшегодинну зустріч-інтерв'ю президента Януковича. Інтерв'ю він давав у себе "на дачі" в Межигір'ї шістьом допущеним журналістам. Коли йому ставив черговий журналіст запитання російською мовою, президент України тут же переходив із державної мови на мову сусідньої країни, на мову колишньої нашої імперії-гнобительки.

Оскільки на зустрічі було аж чотири російськомовних журналістів-найманців ув Україні, таких, як Євгеній Кисельов і Савік Шустер, то президент України на добрих (недобрих!) 83 відсотки часу відповідав не державною мовою.

Отакій нам подарунок на День Конституції!

Де ще у світі ви знайдете голову якоїсь держави, щоб він дозволив собі спілкуватися із журналістами (які до того ж працюють у його державі) мовою іншої країни.

Понад годину з телеекрана транслювалася подвійна чи навіть потрійна ганьба: журналісти України не поважали президента України і саму Україну з Конституцією, розмовляючи (діалогуючи) не державною мовою, і сам президент разом із чужодушними журналістами не поважали Україну, нас, громадян України, які на 80 відсотків — етнічні українці. Ну й ще, четверта ганьба: президент сам себе не поважає, свої державної посади, переходячи в спілкуванні на не державну мову.

У відповідях про мову Янукович фактично схвалює проголошення офіційною російської мови в південних областях, що приведе до штучної федералізації України, якщо ми мовчатимемо.

Вибрали, хохли, собі президента, — радійте тепер та дивіться ж, ходіть рівненько в імперському хомуті. Ніде не муляє, не тре? Байдуже, вам же не звикати.

Як же нам жити далі в отакій намосковленій ганьбі?

Як?!

Ох, Майдан! Майдан!..

3.07.2011. Передчувається мені: на осінь може спалахнути новий Майдан. У всякому разі "Наша Україна" закликає національно-демократичні сили згуртуватися в опозиційний опірний кулак, домовитися про спільні дії, про висунення на окрузі єдиного кандидата, щоб не побивати своїх своїми на виборах. На 12 липня Валентин Наливайченко скликає ці сили на нараду.

Мотор руху в "Нашій Україні" вже понад півроку — Валентин Наливайченко. Йому, саме йому треба офіційно віддати першість у партії, лідерство. І чим скоріше, тим краще для визвольної боротьби, яку треба негайно починати. Негайно...

Вони що, зовсім нечутливі?..

(...а ми надіялися на співчуття цих росіян)

"Росіянин не має найвартіснішого, що має людина — це здібности відчувати моральне добро і зло. (Виокремлення моє. — В.З.). А ця здібність є основою всієї людської культури". Ю. Міхелет.

Це говорить французький історик. Можна вірити йому, можна не вірити. Та тільки мені після цих слів стало зрозумілішим оте нелюдське, дикунське ставлення росіян до поневолених народів, зокрема, до нас, українців протягом століть. Які могутні були імперії — Оттоманська, Британська, Іспанська, Португальська, Австро-Угорська. Здиміли, розпались. А от Російська імперія й досі стоїть непорушно. Ще недавно, за радянщини, зазіхала на світове панування. Ніяк не хоче визнати за Україною право на самостійне існування. І це ж агресивна позиція не тільки правлячої верхівки Росії, а й *самого народу російського, рядових росіян.*

По своїй наївності я навіть співчував простим росіянам, що як же це ущербно їм у моральному плані живеться-відчувається від усвідомлення, що вони ж поневолюють інші народи. Аж воно он у чому річ: вони не мають від природи здатности (не здібні!) "відчувати моральне добро і зло". Для них такої людської "мороки" просто не існує та й годі.

Пам'ятаю, як у школі в 10-му класі вчитель історії вихваляв советську дипломатію, наводячи приклади, як удавалося советським (російським) дипломатам добиватися перемоги шляхом тонко розрахованих ходів, побудованих на обмані. Оце російське шахрайство вважалося вищим пілотажем дипломатії.

Ох, Міхелет, Міхелет! Спасибі за гірку правду. Тепер я хоч перестану надіятися на співчуття росіян до нас, українців. Будемо самі, своїми етнічно-національними силами відбиватися від агресії Росії, відкинувши наївну віру в сердобольного "старшого брата".

5.07.2011. Не російськомовмось! Ради всього святого.

Будьмо українцями!

Бог нас сотворив

Про це говорить (свідчить) багато вчених світу. Ось і українець Віталій Іванович Цимбалюк, академік Академії медичних наук України, нейрохірург свідчить:

" Структура мозку унікальна. То тільки Творець чи Господь Бог міг таке створити. І чим більше живу, тим більше розумію, що навряд еволюція могла створити такі речі. Я багато разів цей мозок бачив, вивчав... І подумати, що в ось цьому кілограмі триста, кілограмі чотириста (а в когось і до двох) мозку можуть народжуватися такі геніальні думки — це просто неймовірно". ("Слово Просвіти" 7 — 13 липня 2011 р.).

9.07.2011. Як таки збиває мене все більше й більше в політику. А це ж усього лише крик сьогодні, який завтра вже затихне. І запис твій згасне, як оте хитре чорнило, що зникає на папері без сліду протягом якихось півгодини.

І все ж маю писати й так, якщо моє слово бодай на якусь секунду стане в пригоді Україні.

Коли ж буде страхова медицина?

Жах, закинутість самотньої людини в незалежній Україні. Найточніше я це відчув, побачив на власні очі в лікарні, де в останні роки був там двома нападами. Людина при смерті, гострий апендицит. Треба негайно робити операцію. Але у хворого немає під рукою зараз грошей. Операцію не роблять. Лікарі знають, лишаються в пацієнта лічені години, а може й хвилини...

Надходить вечір. Операцію не роблять. Хворий кричить від пекельного болю. Опівночі замовкає. Назавжди...

Давно назріла необхідність запровадити страхову медицину. Та жоден із трьох попередніх президентів навіть не муркнув про це. А на словах — вони людинолюби, патріоти. А я кажу — *людиногубці* вони. Четвертий теж ні кує, ні меле зі страховою медициною.

Гірко. Коли ж ми перестанемо мучити себе, коли ми, українці, дамо рішучу відсіч чужакам, окупантам різних мастей, коли ми самі візьмемо владу в Україні у свої, українські руки?

Коли? Чужі нас і далі нищитимуть, прикриваючись вишиванками, причепленими косами, заплетеними в українську "корону", і демагогією про їхню "полум'яну любов" до України.

За визволення повстане народ

(Ющенко ж з'їла Москва)

Трагічна постать першого *українського* Президента України Віктора Ющенка. А хіба не трагічні постаті його попередників — Івана Мазепи, Симона Петлюри?

Призвідець цієї трагічності, трагедії самої України один — Росія.

Ми ж усі бачили, чули (кому ще не позакладало), що верзли про Ющенка і президент Росії Медведєв, і прем'єр Путін. Вони увімкнули на всі децибели свою агресивну пропаганду в Росії, в Україні й у світі по компрометації Ющенка. І 46 мільйонів українців повелися на цю бандитську пропаганду, одвернулися від свого Президента, чесного, нашого, українського, не ворожого Україні, не українодава!

Без нас, народу, без 46 мільйонів нас не те, що Ющенко, а й архангел Михаїл не переміг би цих московських недоброзичливців, що розповзлися по всій Україні, межі нас, українців.

Але ж перемогти ворожищ треба, щоб урятувати Україну. І перемога настане. Мусить настати.

Настане, коли ми всі, разом із українським Героєм повстанемо за визволення України.

"Неподалець"

11.07.2011. Петро Сорока навів мене незвичною формою слова "неподалеку" на нове для мене слово. Читаю в книжці денників "На захід від спадаючого сонця": "Сьогодні перед смерком іду звичною стежкою і не можу повірити очам — неподалець од стежки, за якийсь десяток метрів, за поплямованими кущами ожини зацвів бузок".

Оце "неподалець". Я погрішив, що це словотвір автора. Коли ж, перемагаючи лінощі, розгорнув словник Грінченка, то натрапив на ціле золоте гніздо: "неподалеку, неподалеці, неподалець". І вживається це в центральній Україні, у Верхньодніпровському та Новомосковському повітах (нині це Дніпропетровська область).

Узяв і 11-томний тлумачний словник. Там зникли з оvidу і "неподалеці", і "неподалець". Лишилося тільки "неподалеку", з'явилися "неподалік" і пестливе "неподалечку". Советські лексикографи теж, виявляється, були ліниві, рідко зазирали до словника Бориса Грінченка.

А як і заглядали, то з пересторогою, з оглядками на КГБ. І випустили з рук безліч мовних перлин.

Беру на озброєння "неподалець" (а з ним і "неподалеці") з удячністю моторному, пам'ятливому письменникові Петрові Сороці.

Дуже оптимістичне

Діялог

12.07.2011.

— Чули? Помер Чернечень.

— Та що ви кажете?

— Учора поховали.

— Ще ж і не дуже старий...

— Серце. Інфаркт.

— Ой мруть люди. Мруть...

— Мруть та й нам дорогу труть. А ми сухарів підсушимо та й самі туди рушимо.

Досі я чув тільки перше речення з цієї примовки. Його все вживав дядько Петро на похоронах. І я думав, що це й уся примовка. А оце, слухаючи сьогодні вранці розмову двох старих у черзі до бочки з водою, відкрив для себе, що в цієї оптимістичної приказки є, виявляється, продовження, ще "оптимістичніше" за початок.

Нема вже дядька Петра, а то б я йому доказав його приказку до кінця.

Чого ж ти юдиш? Обнулюєшся!

13.07.2011. На Верховній Раді таки прийняли "донецькі парні" антилюдський пенсійний закон, будь він неладен. Націонал-патріоти, демократи, опозиціонери стільки сказали негативу на цей закон. Із тисячі зауважень опозиції окупантська більшість врахувала тільки кілька.

І ось у списку тих, хто проголосував за цей закон, прізвище такого ж уже патріота, борця, такого командира суспільної думки, що просто не можеш вийти з дива: як же він міг?

Ну як же ти, такий борець за Україну, за нашу українську мову, за Незалежність, і раптом елементарно зраджуєш усе це? Скільки ж вас отак уже обнулилося! Ми ж так, юдячи на кожному крутому повороті, не доб'ємося нічого, лишимося переможеними, не визволимося з російської неволі.

14.07.2011. І ще раз: не вірю у вашу російськомовну любов до України.

Не морочте голову собі й Україні.

На сльозах сотень народів

(...*стоїть і стояти буде Росія*)

Коли б люди жили добротою, по-Божому, хіба б страждала отак століттями, скажемо, хоч і наша Україна!

Ой, наївняче! Ти віриш у доброту нашого сусіда? Та він же стоїть увесь на сльозах сотень колись щасливих, незалежних народів, багатьох із них уже задушено, стерто з лиця землі, не залишено й імені їх.

А ти про доброту...

Та й тобі ж вибивають очі тим, що не вистачає, мовляв, у тебе доброти до твого душепителя, до одвічного руйнача свободи твоєї України.

Родовий голос мови

(*Синтакса*)

Чи в нас мова ще виграє отаким синтаксисом (синтаксою, як писав Максим Рильський)?

Бив він на те, що на залізниці проживе спокійніше.

Ач як роздобрився, брязнув кашуком.

Мене батько тобою докоряє.

Ось *недалеко кажучи*, мій дядько поїхав учора на базар, а там німці людей розганяють.

Дивіться, щоб вони нас *переважувати не почали*. (Тобто перемагати, випереджати в чомусь).

Хоч з того хазяйства й *невеликого добра*, а все ж таки хазяйство.

Як заплішивсь до тієї роботи, то поки й не кінчить.

Саме раз косити ячмінь. (Пора косити).

І стає в них розуму таке робити.

Нагонцем ішли за ним.

Запик себе в роботу на все літо.

Боже, як нам не згубити родового голосу нашої мови?

Грабіжник української історії

Росія — давній, ще з часів петровських та катерининських — нахабний грабіжник української історії. Вона (Росія) паразитує на українській історії, приховуючи сором'язливо, відмовляючись од свого кривого, напівдикого (і це в часи Київської Русі!) угро-фінського походження в московсько-пінських болотах.

Не знаю, *як можна відмовлятися від свого рідного?* Це ж не по-людськи якимось. Як можна не згоріти від такої ганьби? Як можна жити з такою ментальністю розбійника з великої дороги?

Вирватися з пащі московської

15.07.2011. "І пам'ятайте ви, інтелігенти українські, що народ український визволитися може лише тоді, коли з пащі московської і варшавської метрополії він свою голову вирве". (Вячеслав Липинський).

З польської вирвалися. Тепер усі сили на те, щоб остаточно вирвати свою голову з московської пащі. А ми, замість того, щоб скористатися розпадом ССРСР, на 18-му — 20-му роках Незалежності по-дурному поклали свою голову в московську пащу, віддавши владу ледь не на тарілочці з голубим ободочком промосковським забродам, окупантам. Бо й помаранчева влада була частково дурною, а більше червивою на зраду, і народ наш ще не протверезів од московського дурману.

Тож, українські інтелігенти, читайте заповіт Липинського разом із Отченашем і вранці, й увечері, і серед дня, коли будете, відбудовуєте Українську Державу. А як знову спробуєте обніматися зі "старшим братом", то тоді співайте амінь усій нашій справі.

Поклик

Телефонний роман

Ішла жінка вулицею і розмовляла по мобільному телефону. Її тонкий голос проривався крізь щільне гурчання автомашин на мостовій, голубино линув поверх їхніх агресивних децибел, ніжно припадав до когось невидимого:

— Вітю! Де ти, Ві-ітю!.. Ну чого ти замовк? Вітю!.. Повертайся... Алло!.. Алло-о...

Кінець.

Лідер-безсрібник, Лідер-пасіонарій

(...він прийде. Не просімо!)

17.07.2011. Україні давно вже потрібен, як повітря, Лідер, Лідер-характер, Лідер-герой, Лідер-пасіонарій, а не ліберал, не обережний обережець, який на кожному кроці говорить народові — "не бійся", принижуючи цим самим народ до себе, осиковотремтливо-го.

І враховуючи 20-річну зіпсутість українських влад, слабкість на втори державних та політичних діячів у нас перед наживою, вигодою, Україні потрібен Лідер-безсрібник, який не піддатен цьому ганебному суспільному злу, або хоча б такий Лідер, який здатен геть за-

бути дорогою до своїх кишень, а ще для більшої певности — хай він публічно позашиває ці кишені.

Україні осточортіли державні діячі-"будівельники", споруджувачі своїх озіякуватих палаців, дач-помість, скуповувачі по закордонню супер-дорогих вілл.

Словом, Україні потрібен Лідер-патріот! Лідер-патріот, а не продажна драна цеберка, крізь яку витікають усі статки України, її державна потуга, і крапля за краплею державна Незалежність.

Шукаймо свого Лідера серед молодшого покоління. Він є! І його час надходить. Час визволення України з лабет "п'ятої колони" Росії, колони, викоханої нашою ліберальністю, поступливістю, трьохсотлітньою затуманеністю наших мізків московською блекотою.

Пробуджуймося, щоб не проспати вічового поклику нашого Лідера!

Повернімо свою пасіонарність!

Ну й чого чимало українських ("фотельних", як назвав їх Дмитро Донцов) політиків та й учених, кривляться, коли згадаєш того ж Донцова? Зразу ж, убравши голову в мерзлякуваті плечі, повчально говорить тобі у відповідь такий "фотельний":

— Донцов? Інтегральний націоналізм. Це нам не підходить.

І просиджує у своєму фотелі 20 років Незалежності, а тим часом ворог вириває в нього з ледачих, безвольних рук владу, а з нею — рідну мову і потроху Незалежність. А треба таки прислухатися до того, що про нас отаких тюхтіюватих борців говорить Дм. Донцов, та стати по— справжньому до визвольного діла, до будівництва своєї, української Держави та до виховання в школах і вишах вольових патріотів України:

"Довгі століття знищили у нас не один здоровий інстинкт. Зробили з колишніх степових піратів — кліткових цвірінькалів, які ревуть та стогнуть і ридують над своєю долею безталанною... Довгі віки зробили з колишньої хижацької Варяжчини — травоїдів, які забули навіть про інстинкт елементарної самоохорони, зі степових тарпанів — коней циркових, уїзджуваних блазнями".

Отаке з нами лихо сталося! Нам треба силою волі побороти цю катастрофічну метаморфозу нашу, прийти до своєї національної пам'яті, адже ми маємо побудувати свій український державний Дім на вічні віки.

Не лінуймося прислухатися до наших національних розумів, бо ще *"ніколи не було між нами стільки поглухлих, стільки сліпих..."* (Донцов).

Нам треба повернути свою пасіонарність.

І про Мальбрука заспіваєш...

"Коли будуть суєслови закидати вам "нетолеранцію" і "ненависництво", — пригадайте, що ті, які Шевченка знали, свідчать про те, що він відносився "задирливо і нетолерантно до ідеї поєднання з москалями", що вражав не одного "хижим проявом своєї загарливої ненависти" до всього, що гнобило й душило його Україну!" (Дм. Донцов).

І все! І годі про це!

А може, ми толеруємо самих себе, свою нерішучість, боягузливість, я вже не кажу про наше відступництво, про симптоми іудства.

Може, це в нас у черговий раз "Мальбрук у похід зібрався"?..

Надіймося на себе

20.07.2011. Українську справу мають робити в першу чергу українці етнічні. Їм це сам Бог велів чинити. На них і надія в Україні найбільша. Та що там найбільша — єдина! Знаємо рідкісні випадки, коли полум'яними борцями за Україну були люди інших національностей. Згодом цих інонаціоналів більшатиме й більшатиме серед патріотів України. Але це за умови, коли ставатиме на ноги, міцнітиме Українська Держава. Поки ж що надіятися на те, що зведуть нам на ноги, поставлять Україну, нашу державну Незалежність інонаціонали — це рівнозначно програшу битви, капітуляції.

А тим інонаціоналам, які разом із українським народом, з його інтелектуальною верствою будують українську національну Державу, наше щире, сердечне спасибі й низький братерський уклін. Я на них дивлюся, як на святих.

Але, кажу, надіймося на себе. І хай сором їсть нас за нашу пасивність, байдужість до боротьби за Україну вільну, державну, благополучну.

21.07.2011. Без ворога — ні до порога?..

Діалог із коментарем

В ощадному банку:

— Профукали ми Юлю нашу. Засудять, — сказала стара жінка.

- Не засудять. Вона ж не собі до кишені поклала ті мільярди. От якби собі на розбагатіння, тоді б засудили. А так нікогда! — озвався старий од віконця до каси.

— Засудять. За перевищення влади.

— А я кажу, не засудять. Вона ж не привласнила собі ті кошти. Юля ще стане президентом і поверне нам наші советські рублі. От побачите !

Який же наївний наш народ і байдужісінький до своєї держави, до Незалежності, до долі України. Підписання Юлією газових контрактів з Росією на 10 років на неймовірно кабальних умовах, які Україні та Ющенко в кошмарному сні не могли приснитися, підписання їх — це державна зрада, це мільярдні збитки, це вся економіка, поставлена на коліна перед Росією.

Усе це народ наш *не просікає*, хоч Ющенко десятки, сотні разів пояснював, оцінював те, що вчинила Ю. Тимошенко проти України, у змові з Путіним, з Росією проти України. А воно, нещасне, близькозоре, рота роззявить, слухає і далі молиться на Юлічку: "Вона поверне нам наші радянські збереження".

А я наївно вірив, що після цих уже газових кабальних угод народ нарешті таки почуватиметься від диявольського Юльчиного туману й хреститиметься від неї, як від нечистої сили, від підкиненого нам самим сатаною ворога.

А з простим народом і політична еліта, мов той кролик на погляд удава, іде прямо під її ворожу, нечисту руку.

Як це не парадоксально, але показує на те, що позбавить Україну від цього насланя ворог України. От і виходить, що в нас, не як у людей. У нас традиційно вже, помалоросійському, ще від Хмельницького пішло: "Без ворога ми ні до порога". Отак ми доборолися, довоювалися, допродалися, доіудствувалися, — зіудилися, спродалися, звоювалися, зборолися... Стоїмо на краю прірви, роз'єднані, розсварені, морально прибиті й пришиблено перепитуємо один одного:

— Як же воно так вийшло? На 20-му році Незалежності втратили українську владу, і тепер щодень, щомиті втрачаємо Україну.

Старі борці спаскудилися, а нові, молоді ще не з'явилися на історичному кону.

Хто там їх притримує?..

Як часто мені згадується бабуся Антонина і її голос. Не голос, а незаживаючий материнський біль. Дивлячись на портрет молодого сина Василя у військовій формі, з двома сержантськими трикутничками в петлицях, вона говорила:

— Від ран він помер у госпіталі в 42-му, десь під Ленінградом. Так мені відписали з війни. Тяжко був поранений. Боліло йому... Дуже боліло бідному...

Так вона й відійшла на той світ із цим ні на мить незатухаючим болем.

А ця смершота, кагебісти, заградотряднікі, евакуатори цілих народів з Криму, Кавказу все радіють, усе похваляються своїми подвигами у Великій Отчественной та портрети Сталіна носять і червоні прапори на великій прайднік Победи.

Хіба в громі парадів згадаєш тих, хто впав на полі бою, кого гнали, підставляли сотнями тисяч під німецькі кулі й снаряди беззбройних, навіть необмундированих.

Коли ж ми по-людськи перетворимо це свято на День священної пам'яті за полеглими співвітчизниками, як це давно вже роблять по всіх зарубіжних країнах.

Кого не знищив страшний сталінський Голодомор-33, цей геноцид українського народу, донищили Сталін і його бездарні, бездушні маршали та генерали на війні. І ми славімо їх, ставимо їм пам'ятники, замість того, щоб поминати мільйони й мільйони українців, злочинно знищених на чужій війні. На війні, яка нічого не дала українцям, крім ще сильнішого рабства, ще одного голодомору-47 овдовілим їхнім жінкам, осиротілим матерям і дітям.

А вони, ці вічно живі все парадують, видзвонюючи ювілейними медалями й орденами, окупаційна влада провокує у Львові бійки з привезеними тією ж христопродавчою владою з Криму й Одеси російськими шовіністами, наміряючись знищити в Україні все українське, плює нам, українцям в душу. А я слідом за бабусею Антониною чую і 9 травня, і щодень, як боліло і болить дядькові Василю Гутирі — сержантові кадрової служби від смертельних ран у військовому шпиталі.

Загроза №1 — євразійство України

Прірва російських обіймів

22.07.2011. "Треба бути або наївним, або воістину сліпим, щоб не бачити, як "всмоктується" у суспільну свідомість панросійська ідентичність через російські ЗМІ і через українські, передусім комерційні телеканали, які жадібно хапають усе з "російського столу" завдяки дешевиці, особливо крихти у вигляді кримінальних чи розвідницько-чекістських серіалів, і, не пережовуючи, подають українському загалу. Це ж очевидно, що Росія прагне відновити ідеологічний контроль на пострадянському, передусім на українському і білоруському просторі. Безперечно, це одна зі складових глобалізації, але глобалізації імперського гатунку, коли здійснюється політика, за висловом Романа Кіся, "*розукраїнення України*" в "цивілізаційно, інформаційно та лінгвокультурному та психокulturному планах" з метою інкорпорації її в лоно євразійсько-російської цивілізації.

Саме це євразійство — політичне, економічне і гуманітарне — є однією із найсерйозніших загроз, які нарастають через відсутність цілеспрямованого державного курсу на якісне оновлення всієї гуманітарної сфери українського суспільства".

(Микола Жулинський. "Український вибір на межі століть". "Слово Просвіти", ч.29, 21-27 липня 2011 р.).

Сказано прямо, чітко, без остраху від того, що агресивний наш сусід не в гамівній сорочці.

Щоправда, ще не відомо, кому першому треба її надіти — сусідові, чи тому малоросу, хохлу хохлуйовичу, який і після таких ясних дефініцій ученого не подолає в собі симптомів "братерства" й далі кидатиметься в прірву російських обіймів.

Оце так цитата!

"На те, що зараз відбувається в Україні, я стараюся не дивитися, бо це поза межами людського розуміння. Це вже навіть не божевілля. Так ніби вони всі затялися знищити Україну... Коли вони не одумаються, то постане старе питання — взятися за сокири, за коси..." (Іван Дзюба).

Ні! Таки "Я і Україна"!

24.07.2011. Чи не щодень розгортаєш газету, а там наче зведення з фронтів: у такому-то таборі отруїлося харчами 20 дітей, там — 30, ще в іншому місці — 16... І так по всій Україні.

Та що ж це робиться в нас на 20-му році Незалежності? Як же треба не любити самих себе, ненавидіти цю нещасну Україну, щоб отак недбало, по-варварськи ставитися до її майбутнього!

І батьки, і діти вже бояться тих таборів, як вогню.

Несвіжі продукти, харчі, приготовлені в антисанітарних умовах. То повинен же бути жорсткий контроль, сувора відповідальність. Та й голосу громадськості зовсім не чути.

У советські часи такого нехлюйства, такої злочинної безвідповідальності держави перед дітьми не було. Так, це правда, советська імперія труїла душі маленьких українців тотальною русифікацією, починаючи з дитячих садочків, у школах, масово, майже стовідсотково переведених по всіх містах України на російську мову навчання. І в позашкільних установах, у різних там гуртках, студіях, музичних школах усущіль панувала російська мова.

Тепер же ми труїмо дітей і фізично, і розумово, духовно. Ось що пише про розумове, моральне, духовне отруєння професор Іван Ющук у газеті "Слово Просвіти":

"У міністерських навчальних планах моральне, національне, гуманне виховання не передбачене. Навіть предмет "Я і Україна" тепер уже замінено на "Я і світ". Навіщо, мовляв, здалася вам та Україна (земля, щедро напоєна кров'ю наших дідів і прадідів, які захищали її заради своїх нащадків)? Розбрідайтеся, розповзайтесь по світах. Цей парадокс мають збагнути вчителі й викладачі (якщо ще не збагнули) і донести правду своїм вихованцям".

Бо й справді *розповзуться!* Уже ж не секрет, що 50% школярів мріють у майбутньому залишити Україну, виїхавши за кордон на роботу і проживання. І здібніші, освічені в українських територіально (не духовно!) школах, вишах, але обездуховлені, обайдужені до України, фактично *морально скалічені* школою, з легкою душею (пустою душею) виїдуть за кордон.

Зайдіть у будь-яку міську школу Черкас, Умані, Сміли (це Шевченківський край, як ми гордо ще говоримо), та ви на перерві в коридорах не почуєте української мови! І школярі, і вчителі і з учнями, і між собою спілкуються й досі, на 20-му році Незалежності мовою сусідньої держави. А багато ж із них у сім'ях, дома — україномовні. Яка ганьба нашим школам! Що ж ви робите!..

А ми дивуємося, чому такі бездушні до дітей оті харчоблоки, що так їх притрують по літніх таборах. Та тому, що самі школи, сама освіта в міністерських навчальних планах спрямовуються в бездушшя до України, до її історії, культури і мови, мови, мови...

Мені все впомку один із урочистих ранків часів президентства Ющенка, яким у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького відкривався новий навчальний рік. На просторому університетському подвір'ї коло погруддя Б. Хмельницького вишикувалися тисячі студентів. Урочисто звучить Гімн України. І ось із цих тисяч юнаків і дівчат всього лише один першокурсник приклав праву руку до серця, хоч Президент України вже кілька років клав руку на серце в такі урочисті моменти. І цей ритуал тоді все більше входив у наше життя. Чому ж такі байдужі до цього такого елемента патріотичного публічного вияву залишилися тисячі молодих українців, чому їх не навчили цієї поваги до державних святинь у школах? Певен, і того єдиного першокурсника не школа навчила прикладати руку до серця при виконанні Державного Гімну.

Мені, українському письменникові, який прожив на цьому світі 75 років, усе життя присвятив рідній українській мові й літературі, нічого іншого не лишається, як тільки звернутися прямо до учителів України: ви бачите, хто очолює Міністерство освіти і хто покриває його, куди спрямовані дії цієї державної структури, в яку моральну, бездуховну прірву ці дії можуть завести наших дітей. Не забувайте ні на мить, що ви *Вчитель, Наставник*. І не залежно від того, вчитель ви української мови, чи фізики, математики, хімії, біології, історії, будьте ви в першу чергу духовно *Українським Учителем*, україномовним з учнями на кожному кроці, щохвилини. Пам'ятайте, що ви повинні, зобов'язані виховати не тільки фізиків, математиків, біологів, хіміків, істориків, а свідомих із них українців, полум'яних патріотів України. Разом творіть у школі колективний предмет "Я і Україна".

А Міносвіти не вічно буде в руках запеклого антиукраїнця. Прийдуть і туди полум'яні патріоти — ваші сьогоднішні вихованці.

Іванові Дзюбі — нашому національному розуму завтра 80 років. Надіслав йому вітальну поштівку. Думав послати ще й свою книжку "На відстані зойку" і не наважуюся. Це ж треба забрати в нього час на читання. Жалко. Хоч є в щоденнику 9 місць про нього. Може, йому й цікаво було б прочитати. Подумаю ще.

Саме життя збудує Україну

(Процес неминучий)

26.07.2011. Оптиміст Іван Михайлович Дзюба у своєму ювілейному фільмі, у фіналі, аналізуючи "божевілля", що твориться в Україні, в правлячих та політичних колах, які "ніби вони всі затялися знищити Україну", говорить, що *життя саме* вноситиме корективи, обмежуватиме руйначів, спрямовуватиме Україну на самостійну державну дорогу. Якщо ж оці україноненависники, розкошувальники на статках України "не одумаються", то перед народом "постане старе питання взятися за сокири, за коси", і нічого їх уже не врятує, ніякі збройні загони охорони їхніх маєтків.

Адже оце "саме життя" не допустило провокацій влади і російських націоналістів, планованих на "22-оє июня" у Львові. Українофоби відступили. Таким же "самим життям" можуть стати вчителі, які всупереч Міністерству Освіти проводитимуть кожен на своєму уроці святу справу — національно-виховну, патріотичну роботу зі школярами. Це ж стоється і вишив, і батьків.

"Саме життя" перемогло в Донецьку і Макіївці в боротьбі з місцевою владою, яка при схваленні Міносвіти хотіла під приводом оптимізації закрити україномовні школи. Батьки, які стали на захист рідних шкіл, перемогли, виграли в судах. Донецький апеляційний адміністративний суд 22 липня відмінив рішення міських рад про закриття україномовної школи №111 в Петровському районі Донецька, та україномовних шкіл №3, 27, 100 в Макіївці.

Таким же найдієвішим проявом "самого життя", найживішим "життям" може стати наша принципова тотальна в Україні україномовність, тобто спілкування українців (і толерантних інонаціоналів) українською мовою. Те ж "саме життя" висуне на аванпости і нову когорту молодих патріотів, народить і Лідера-пасіонарія, Лідера-будівника державности України.

Процес цей "самого життя" життєвий, на жаль, млявий, дльвий, тобто дуже довгий, з багатьма втратами, але неминучий. То ж будьмо тим "самим життям", не дозволяймо вільно дихнути жодному українофобові, в яких би він чинах не партачив нам Державу, ставмо громадою його на місце, спасаймо від нього Україну.

Бог щедрий

Отак гортаєш-гортаєш книжку за книжкою і раптом — ось воно!.. Зблиснуло, засяяло. Поезія!

Давно вже гречка одцвіла
і конюшина зжухла,
і дід Яким несе на піч
старезного кожуха,
і баба Мотря огірків
у діжці насолила,
і з павутинкою в бровах
край стежки плаче слива.
Гай-гай, лелеченьку,
вже й ти думками у польоті?
Лиши нам брата на луці
з відеречком у дзьобі.

Це наша Валя Кузьменко-Волошина.

Гай-гай, не один корифей почухає потилицю: "Ну, чого не мені підкотилася оця "слива, з павутинкою в бровах"?"

Та хіба тільки слива? І хіба тільки все корифеям і корифеям?

Бог щедрий.

Ти ж рідне слово побиваєш чужим!

(...це шизофренія чи зрада)

Уявіть собі: зустрічаю на вулиці знайомого поета. Багато нами говорено - переговорено під час таких несподіваних зустрічей. І не раз зафіксовано собі: "А ми - одностудійці. Обом нам болить одне й те ж".

А сьогодні він несподівано говорить таке, що й у голові моїй не втовплюється:

— Пишу. І українською, і почав російською. Дружина казала спершу: "Ти ж гвалтуєш себе, бо не в російській стихії живеш". А це заявила: "А ти знаєш, не погано виходить". То я все більше поринаю в російську.

З несподіванки я навіть сказати нічого не міг. А він усе розводився захоплено про те, як йому все легше й легше пишеться російською.

— Повіриш, однаковісінько, що нашою, що тією!

— Ти ж рідне слово побиваєш чужим, укорінюєш чуже в Україні своїми руками! — хотілося мені крикнути, та я бачив, що він мене зараз не почує. І хто знає, чи й узагалі колись почує.

Це ж лихо з нами, як і шизофренія: коли вже пристало, то назавжди. Не догукатися.

День пам'яти полеглих

"Друга світова війна однозначно є трагедією українського народу, котра забрала мільйони життів, і ми повинні вшановувати пам'ять її жертв бодай жалобною стрічкою". (Андрій Карбовник, депутат Львівської міської ради).

За рішенням міської ради у Львові проводять на 9 травня не святкування Перемоги, а заходи з ушанування пам'яти полеглих.

Святе діло!

Вічність на всі віки

29.07.2011. У молодості здається, що в тебе того часу — вічність. Тож куди спішити? У старості ми тієї ж співаємо: куди мені спішити? Попереду ж нічого вже не чекає, сама вічність.

Мабуть, найбільше відчуваєш свою самотність на вулиці свого міста. Навколо чужі, переважно молоді люди, яким ти зовсім байдужий, для яких ти просто старий дід. Можеш за цілий день не зустріти жодного знайомого. Багато їх уже пішло за межу. А як кого й зустрінеш, трапляється, то не завжди й упізнаєш, так його змінили роки, протягом яких ти не бачився з ним.

І ще дужче, тісніше огортає твою душу самотність.

Стати національно егоїстичними...

(...інакше "русский мир" поглине нас)

Конспект

30.07.2011. У статті "Де взяти енергію розвитку України?" шеф-редактор журналу "Універсум" *Олег К. Романчук* пише: "Як запобігти російському поглинанню? Дуже просто: треба "будувати український світ". Демократичний, цивілізований, сучасний. Будувати наполегливо, цілеспрямовано, якісно, відкрито розвінчуючи імперські ідеологеми північно-східного сусіда, викриваючи його антидемократичну сутність, ліквідовуючи комуністичну семіотику неоколоніалізму, даючи тверду відсіч різноманітним спецопераціям. Будьмо мудрими стратегами й розсудливими тактиками. Будьмо розумнішими за экс-метрополію, плекаймо національну науку й освіту. (Золоті слова. -В.З.).

Українська ідея — це творення висококультурної, правової, авторитетної, освіченої держави".

І далі, про що й мені, доморощеному, думалося й писалося: "Українці мають виробити в собі почуття самоповаги, поваги до власної історії, як це, наприклад, притаманно грузинам і вірменам. Треба віднаходити в собі найкращі якості, відтак культивувати їх, попри всі перешкоди. Із населення має постати народ. Інакше успішні реформи будуть неможливі. Маємо утверджувати, пропагувати позитивний потенціал нашої історії. А для цього треба позбутися пасивності, байдужості, фаталізму й покірності. Урешті-решт, мусимо стати національно егоїстичними".

Тільки так! Інакше сатанинський "руський мір" поглине нас. Ви, українські вірники Російської православної церкви, послухайте, з якою ненавистю, з яким великоросійським, імперським нахабством, з якою кагебістською безпардонністю на кожному кроці по українській землі патріарх Кіріл пропагує, нав'язує до зриву голосових зв'язок цей "руський мір" Україні та Білорусі.

Хрестіться, люди добрі, від цього пекельного нещастя! Ви ж бачите, чуєте, що в них, в їхньому "руському міре" навіть патріархи церкви говорять голосом сатани.

Про національних провідників

Для засвоєння вітчизняної історії, для виховання справжніх провідників нації, які деколонізують, дерусифікують Україну, наведу таку цитату зі спогадів одного з активних учасників визвольних змагань у 1917 — 1920 роках генерал-хорунжого Українського Війська Юрка Тютюнника:

"Ми мали сприяючі умови, щоби творити — наш ворог Росія, захитався у своїх найголовніших підвалинах. Ми мали знаменитий матеріал для будівлі — спалахнувши революційним ентузіазмом народні маси. Та серед керманічів Центральної Ради не знайшлося людини з творчим генієм. В нас були каменярі і часом непогані, але не було архітекторів-творців. Ми не мали провідників. "Ті люди, що вважали себе провідниками, не були ними".

Як не гірко, але ми й досі не маємо *провідників*. Усе, що бралось й береться за побудову держави, гниле, постсоветське переважно, а ще просто зрадливе, нерідко прямо таки супер-іудське. І чи не всі божевільно голінні до наживи. Ще жоден, кого хвиля нової української революції винесла нагору, не втримався перед можливістю збагатитися, розжитися на палац, іноземні автівки, а то й на кілька дач-помість, відпочинку на Канарах. Таке ж стояло перед нами наше, клялося на Майданах, сльози втирало, говорячи про любов до України, а вилізло нагору, захопилося за державне кермо й переплутало державну кишеню зі своїми глибоченними, як могили...

І все ж я вірю, прийдуть чесні, справжні, порядні, інтелігентні, духовно чисті провідирі, які не вкрадуть жодної державної, народної копійки. Ці й збудують Українську Державу, яка захистить Україну навіки.

Бас неперевершений
(*Великий Борис*)

Борис Романович Гмиря. Бас за силою звучання, за діапазоном, за красою звучання вищий за шаляпінський. А Україна й досі не пошанувала його належно. За советсько-російської імперії співака цькували, висіла загроза арешту. У Київській опері йому не давав проходу молодий співак-баритон, який був там парторгом. Цей співак мені дуже подобався, і виявляється, він творив злочин перед мистецтвом України.

Гмирі не давали партій басових, замість них фактично змушували співати баритональні й навіть тенорові. Він писав заяви, вимагаючи не робити цього, бо це розхитує, нищить його басовий голос. Його не випускали на гастролі в капіталістичні країни.

У 1957 році Гмирю звільнили з театру. У 55 років, у повному розквіті його таланту. Мусив виступати від філармонії на гастролях із концертами. Ці постійні переслідування підірвали його здоров'я. Помер у 66 років.

Журналіст, музикознавець Іван Лисенко у своєму "Словнику співаків України" пише про Б. Гмирю:

"Володів звучним голосом красивого тембру, широкого діапазону, дивовижної пластичності, легкості й м'якості звучання в усіх регістрах".

У репертуарі співака було близько 600 творів найрізноманітніших жанрів, у тому числі понад 100 українських народних пісень, романси Лисенка, Степового, Стеценка, Косенка.

У книжці "Видатні діячі України минулих часів" (серія "Золоті імена України") Б. Гмиря так характеризується:

"Співак-філософ, унікальне явище в українській і світовій музичній культурі. Його називали "Великим Борисом", талант — дивовижним, голос абсолютним басом, а звукову місію — ідеальною й ніким не перевершеною донині. Вокальна спадщина співака вражає не лише своїм обширом, а надто культурою, манерою виконання, божественним впливом на душу та серце людини".

Співак вів щоденник протягом 30 років.

Україні ще досліджувати й досліджували творчість Б. Гмирі, оцінювати й оцінювати і найголовніше, випускати записи його золотого голосу й слухати.

Треба нам учитися в росіян *шаляпінізувати* своїх геніяльних співаків. Такі величні постаті, як Борис Романович Гмиря (чуєте, як оте "р" розкочується, гримить, вибухає громом) є запорукою невмирущості, непроминальності великого, світового явища — по імені Україна.

Учора гортанно співали-перегукувалися по дачах півні. Голоси їхні звучали бадьоро, лунко, піднесено. На пого-оду!

Сьогодні, як і вчора, день увесь у трударстві. То він розмальовує небо хмарами, добираючи найніжніших кольорів і композицій, то виставляє готові скульптури мармурової білини й віддає їх на поталу вітрові, і той тут таки безжально шматує ці важенні брили, мов пап'є-маше. Отака божевільна сила!

Спасибі, хоч спеку нам розігнав.

Читаю про крилате небо Антуана де Сент-Екзюпері, і душа причащається його такою гуманною прозою, його Добрим Словом мужньої людини.

Не реформи, а репресії проти нас

3.08.2011. Прийшли до влади "регіонали". Прийшли?.. Та підхопили владу, яка валялася, роздерта надвоє. Дався Ющенко, щоб його скомпрометували в очах українців. Далися ми на паплюження Ющенка Росією всі п'ять років його каденції. Перемогли окупанти. І взялися за реформи. Та це не реформи, а *репресії* проти народу: пенсійна, податкова, судова тощо. На черзі медичне обслуговування із закриттям по селах фельдшерсько-акушерських пунктів, зональних лікарень, з підвищенням цін на ліки, із закриттям аптек-

кіосків, з обмеженням продажу імпортованих препаратів. А от про впровадження *страхової медицини* промовчують. Схоже на те, що й ці "народолюби" її не запровадять. І вимирати-мемо ми й далі, як мухи, не в змозі заплатити за невідкладну операцію.

А кому ми потрібні?!

Мова і язык

Із діалогів в інтернеті

7.08.2011.

— Ей ви, хохли, свінї, бросайте свою свинячю мову, переходіте на нормальний язык.

— Воно й видно, що у свині ніколи не було мови, один тільки язык.

Проповідник, місіонер, пророк

11.08.2011. Велика місія лежить на Учителеві. Саме від нього в першу чергу залежить майбутнє духовне, моральне здоров'я нації, її патріотична самосвідомість. Школа, учитель покликані прищепити українським дітям любов до рідної української мови, історії, культури, до своєї Батьківщини України.

Для цього український учитель у класі, на перерві й за межами школи має стати для своїх вихованців проповідником, місіонером, пророком.

Наш "Український світ"

12.08.2011. Вони прийшли до влади робити з України "русскій мір", і вже нав'язують його нам протягом 500 захоплених ними днів. Та нам не можна впадати в розпач і бездіяльно спостерігати за злочином, який творять проти України "регіонали" разом із комуністами. У відповідь окупантам ми мусимо, зобов'язані творити наш, "Український світ", незалежний ні від яких світів. Створимо свій, український світ, нас стануть поважати інші світи, а "русскій мір" відпаде від тіла України, як п'явка.

13.08.2011. Не так навіть страшно тих, хто хапається за державне кермо, як нас самих. Ми, ми страшніші! Як ми голосуємо, кого вибираємо собі на біду? Вибираємо циніків, які й не приховують свого злодійства, своєї корупційності.

Наче так і треба. Бо воно ж начальство, йому можна красти. Може ж і з нами трохи поділиться. Обіцяє ж золоті гори.

А потім чекаємо від цих пройд милости.

І мої крик, зойк, пересторога

14.08.2011. Перечитував дві години останні записи в щоденнику. Серце підказує: таки це потрібне людям. Треба писати. Ну, не буде в мене ще одного-двох романів, зате будуть і мої крик, зойк, пересторога.

Це ж теж зброя. І навіть художній жанр.

15.08.2011. Ой, блажен, хто вірує. Блажен, хто вірує...

Нутряна сила України

Відчуваю нутрянну силу України, в Україні. Які б чорні сили не нависали над Україною, нічого вони вже не зроблять. У народі, в оцих наших 46-ти мільйонах нас є моноліт, хай і оброслий мохом зневіри, омочений болотом розбрату, зради, але він є, і об нього ро-

зіб'ється все вороже, чужорідне, п'ятиколонне. Всякий поки що приходящий до влади з лихим, антиукраїнським наміром поламає зуби й пазурі загарбника об той наш моноліт.

Той моноліт поки що в низах народних, його не пускають на державну гору, але скоро, скоро прийдуть туди нові, молоді, кістка від кістки від того моноліту, заряджені нутряною українською силою. А вона є, є, є!.. Я знаю багато таких людей, світлих, чистих душою, монолітно цілеспрямованих, заряджених українським духом. Я радію їм, я щасливію ними. Вони сьогодні тримають на собі Державу, не дають її розвалити чужою духом загарбникам нашого державного керма. Вони протистоять насадженню в Україні "русского міра", переродженню України в русській мір. Вони творять наш, український світ.

Я вірю в перемогу нашої української сили. Треба вірити в цю силу, і вона употужнить нас, натхне, змонолітить нашу волю до остаточного визволення України.

Віра гори зрушує, не те що купку зайд-пройдисвітів.

Де ж Валентин Наливайченко? Невже проект відродження "Нашої України" не вдався? То хай береться за створення власної громадської організації (вона ж уже народжувалася в нього!), яку можна перетворити в партію. У нього ж є потуга, було (може ще й зараз є?) прагнення створити українську силу, яка повинна прийти до влади.

Невже в нього опустили руки? Ще ж рік тому в нього виходило непогано.

18.08.2011. Наша Держава не захищена від поглинання Росією ні законами, ні мовою, ні Конституцією, багато статей якої не підтверджені дією законів. Влада переходить від президента до президента вже вчетверте, а становище Держави лишається без змін, а якщо й змінюється, то в гіршу сторону.

Серед політикуму за 20 років зросла продажність, зрадливість, не прикрите іудство. Іде боротьба не за спасіння України, не за зміцнення Незалежності, а за владу як засіб до збагачення шляхом безмежного грабіжництва.

Визволення України з-під окупації її русифікаторами залежить нині не від політиків, а від самого народу. Народ, 46 мільйонів (мінус п'ята колона — ця грязь Москви), має попрацювати двожилаво: за себе як за народ, і за політиків та ще й висунути зі свого загалу нових, молодих проводирів нації.

Заслон поглинанню України Росією ми можемо, зобов'язані поставити нашою мовою, принциповим україномов'ям.

"Єдиномишленнікі"?..

Каже мені російськомовний знайомий, росіянин:

— Ми с тобой, Вася, єдиномишленнікі, єдинственно в чьом у нас с тобой расхождєніє — ето в языке.

Отак! Ну просто "братья"!

Говорить він про це з такою інтонацією, наче це "такой себе пустячок" — оця мова, ніби я забавляюся, "общаясь на мове". Йому це не болить, бо його "великій, могучій" нічим не загрожений, для нього он яка Росія несходима, а мені без моєї, української мови, яку подавляють, *зайнакиують*, нищать російською по всій Україні, немає життя. Без української мови я вже буду не українською людиною, я вже буду нічим, *я вже не буду*.

Без мови — смерть моїй нації.

Як йому це пояснити? Як у нього викликати *елементарне людське співчуття*? Пробую поговорити "по душам", і щоразу бачу — не сприймає мого дискурсу його душа.

Нація збогуниться

Щойно отримав од Юрія Рогового книжку тривіршів (хоку) "Медова повінь". Читаю:

Відплата

Коли останній
вмовкне український звук —
заплаче небо.

І він про те ж, про що я тільки-но писав. І на наступній сторінці:

Нацриса

Із богунами — проблема.
З гапонами —
завжди через край.

Тому-то й досі не захищена в нас Держава. Але ж ностальгуємо за Богуном. І Юрій Роговий і тисячі нас і тисячі. І тисячі...

І він з'явиться. І падуть ниць перед його шаблею гапони. І нація збогуниться!

Замінник мови

(...від чужого слова душа дерев'яніє)

19.08.2011 А російська ж мова, яку брутально, силоміць нав'язують і в незалежній уже Україні, для українця ніяка не мова, а всього лише *неприродний замінник мови*. Ось на що обертається в Україні "великій могутій язык".

Душа українця не розквітає від такої мови, а *дерев'яніє*. Дерев'яніє й російській язык в устах українця-росіємовця. Отож треба бути несповна розуму, щоб переходити на чужу російську мову в себе вдома, в Україні. Треба бути несповна розуму й тим росіянам, щоб нав'язувати нам, українцям, свою мову, віддаючи її на українське *калічення*.

Сміявся сонях...

21.08.2011. Несподівано надіслав книгу свого вибраного "Лет" Олександр Завгородній з Дніпропетровщини. Поет для мене до певної міри легендарний. На початку 70-х років минулого століття ми з Анатолієм Сіриком слідували за його публікаціями в періодиці. Завгородній жив тоді в Естонії, вивчав там естонську мову, перекладав естонських поетів. Сірик захоплювався цим учинком Завгороднього, казав, що й сам мріє так само поїхати в одну з республік Прибалтики, вивчити місцеву мову й перекладати з неї. І таки поїхав згодом туди.

Отак я заочно давно знайомий із Олександром Завгороднім. І ось через багатезно років од нього такий подарунок. І лист: "Давно хотів надіслати Вам щось своє, бо відчуваю, що дихаємо однаково. Нарешті "Лет" злетів і з радістю надсилаю..." Книга видана красиво, солідно. Має 360 сторінок: поезії, переклади з естонської, фінської, іспанської, французької, польської, шведської, литовської, російської, а ще вибране з української синоніміки. Ось, наприклад, до слова "хурделиця" Олександр зібрав аж 147 синонімів.

Другий день живу в стихії слова цього щедрого, ніжного, тонкого лірика. Воно в нього світле, тепле, сонячне. Це ж треба так любовно сказати: "журавлі *журлять*", "місячна повінь тополям *по горлечко хлюпотить*", "*гаркаво грім подаленів*"...

А оце, написане так лаконічно, на одних доторках серця:

Стоять дерева в білих кімоно,
і поміж них щонайпишніші — вишні.
Шовково вітер гіллячки колише, -
Немов листа до квітня біло пише...
Стоять дерева в білих кімоно...

Хіба не шедевр!
Чи й ось такий вірш:

Біля хати
височенний усміхнений
сонях.
Увесь час йому смішно,
бо лоскочуть бджоли...

Сьогодні я був у нашому саду й бачив, як сиділи на оранжевих космеях джмелі. І що ж!.. Космеї сміялись. Їх лоскотали джмелі.

Бачу, двох днів мало. Треба бути джмелем, щоб облітати всі квітки Олександрового саду. Недаремно ж книжка називається "Лет".

Ну ось перегортаю ще сторінку і від лірики потрапляю до такого болю, мого, нашого, українського, якогось фатально одвічного чи що:

УКРАЇНО, -
болюча бандуро моя.
Минають століття,
на порозі — двадцять перше.
А Тебе
все ніяк до пуття
ніхто настроїти не може...
1995.

"Сяйвина"

22.08.2011. А як бути з оцим словом, яке я оце вперше щойно зустрів в Олександра Завгороднього в поетичному рядку: "Поглянь, як грає небо сяйвиною!" Я перегорнув наші словники. Не знайшов ніде цієї сяйвини. Очевидно це словотвір О. Завгороднього. Але ж який сяйний, який сонячний! Буде гріхом, якщо він так і лишиться між палітурками чудової Олександрової книжки "Лет", що вийшла старцівським накладом — 300 примірників.

Я нахабно беру собі до вжитку цю нашу, українську за всіма ознаками філології перлину, цю неповторну "сяйвину" з надією, що вона повторюватиметься й повторюватиметься, як і старші її родичі: "сяйво", "сяйний", "осяйний", "сяєво", "сяйливий".

Золота Рибка

Українська неказка

24.08.2011. Ось і прийшов він, наш 20-тий Український Великдень. Наше свято свят. Теоретичне... Бо святкувати нічого. Навпаки, тривоги за Незалежність побільшало за ці роки не в двадцять, а в сотні разів.

Що ж трапилось? Ми з перших самостійних кроків почали втрачати Незалежність. У 1994 році нам на московському повідку привели в президенти України Кучму. У розпачі я тоді задумувався з надією, вірою над майбутнім України, якою вона буде так десь років через шістнадцять. Загадував, так би мовити, бажання... І вірилося, що таки ж через 16 років, на 20-річчя Незалежності Україна буде вже повністю вільна, захищена членством у НАТО від агресії Росії, при владі в Києві Золотоверхому будуть нові, молоді державці, виховані в незалежній уже Україні, а тому вільні від советського імперського, російського чаду. Україна буде демократична, національна Держава з єдиною державною українською мовою, якою спілкуватимуться українці всюди, в школах, вишах, на службі, в побуті, мова наша буде захищена Конституцією і законами, ніхто вже не смітиме навіть заїкатися про надання державного статусу іноземній російській мові. А отже, Україна, Українська Держава буде захищена найнадійнішим кордоном, кордоном над кордонами — своєю, українською мовою, яка житиме в серцях українців і на їхніх устах. Єдине, про що я пожалів тоді, що, мабуть, не доживу до того часу й не побачу це щастя України на власні очі...

І ось маємо 20-річний ювілей Незалежності. В Україні зникають рештки демократії, над українською мовою нависає загроза від наагресивленої російської мови, яка все більше витісняє з усіх ланок, і що найжахливіше, з дитячих сердець українську мову. Тобто, мовний кордон України не діє, а це приведе нас до національної і державної смерті. На святая святих — на Міністерство освіти вгніздився Діма Табачник і донищує українські школи в Донбасі, національно-патріотичне виховання майбутнього покоління народу. Янукович узурпував владу, відмовився від прагнення вступити в НАТО. Україна рухається не в аверсному напрямі, а в *реверсному*, прямо в руки Москви, в московські кайдани. Російські попи насаджують в Україні так званий "руській мір". Національно-демократичні сили розтроснені, роз'єднані.

То що ж таки сталося з нами? Загадували ми дуже багато, і Золота Рибка вже й почала була терпляче виконувати наші бажання, та "грязь Москви" в Україні схопила Золоту Рибку. І що жахливо, за неї почали битися й самі націонал-демократи, наші патріоти, тільки не за її визволення, а щоб хоч луски надерти з неї й собі, напхати й свої кишені, які й у них, не тільки у ворогів, виявилися теж глибокими, як могили.

І сидимо ми тепер біля розбитого корита, в якому нікуди не попливеш. Нам навіть параду не дозволили провести на честь такого урочистого ювілею. Дозволили тільки танцювати гопака по всіх майданах України. І неодмінно у вишиванках.

Таким чином, маєє місце бить,— як кажуть росіяни,— "поющая і пляшущая Малороссія".

Народе Український! Прокинься! Зроби хоч цього разу "свого Мойсея"!

Трохи філології

Дилогія

25.08.2011. Українська мова — кордон душі, кордон України. Українська мова — це сама душа українця, сама Україна.

Знайте, хто буде Україну без української мови, або й з українською мовою, але не захищеною державним законом, той насправді буде Росію на Українській території. Тобто зводить домовину Україні, копає глибоку могилу нашій Батьківщині.

Не попускайте ворогу!

Не попускайте!

Можна ще й так сказати:

— Українцю, пам'ятай: без української мови ти вже не українець, хоч ти й живеш в Україні. Ти перекотиполе, наймит в інших народів, старатель і оберігач чужої мови й духовності.

А конкретніше — ти хохол на побігеньках у сусіда — Росії. Він дивиться зверхньо на тебе з азійським прижмуром та так і каже, презирливо посміхаючись:

— Маладец, хахол! Ай да маладец!

Та не споюйте чоловіків!

30.08.2011. Підійшла літня жінка, з першого погляду — селянка. Пропонує позмовницьки самогонку. І так мені стало гидко на душі, особливо отой тон змовника. Я сказав, що не треба мені й сахнувся від неї, як від зачумленої. Але ж вона піде далі й надубає клієнтів. Отак споюють самі себе. У цієї ж підстаркуватої дурної вівці, курки є ж, мабуть, свої діти, дивись, снують по світу п'яницями або й лежать уже на кладовищі.

Дуже вона мені гидка. Скількох таких дурочок знаю по селах, поспоювали своїх чоловіків і синів, позаганяли на той світ, а тепер нарікають на вдовину долю.

Де та материнська, жіноча мудрість? Чи про неї тільки в книжках пишуть?

31.08.2011. Назустріч ішла струнка височенька молода мама, тримала за руку крихітну донечку. Щось пояснювала дитині. Я вчув одне слово, сказане кілька разів:

— Перевантаження.

О, славна україно! Хай тобі щастить! І спасибі на святій справі. Донечка твоя буде щасливою, радісно щасливою, коли усвідомить, що вона україномовна українка з першого маминого слова.

1.09.2011. Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь. Господи, спаси Україну від агресії Росії. Амінь.

"Не внятно!"

Діялог

2.09.2011.

— Про яку незалежну державу говорити, коли міністри, віце-прем'єри, сам прем'єр-міністр говорять на людях, виступають не мовою нашої Держави, а мовою сусідньої, російською — державною мовою іноземної країни. Поводяться, як звичайнісінькі окупанти. Куди вже далі нам іти? До цілковитого самоув'язнення, самоокупації, добровільної здачі Росії?

— Бо терпимо елементарну неповагу до нашої Держави тих, хто править нею, хто стоїть на чолі її.

— Та протестуємо...

— Значить слабо протестуємо. "Не внятно", як кажуть росіяни. А якби на кожному кроці того ж міністра, заступника, державного службовця, народного депутата парламенту за користування недержавною мовою, за виступ, за відповідь на прес-конференції, при дачі інтерв'ю російською просвистіли всім залом, проганьбили криками обурення раз і вдруге, і втретє, зігнали з трибуни, то вони б швидко опанували державну українську мову.

— Та ще якби й преса ганьбила їх, і щоб відкрито колективні листи-вимоги йшли безперервно на ім'я президента. А то й узялися б зібрати підписи мільйонів громадян.

— То чого ж ми сидимо, опустивши руки? Починаймо. Бо сьогодні вони самі виступають недержавною, а завтра й нас усіх примусять. Наміряються ж нав'язати нам другу державну мову російську або хоча б надати регіональним мовам статус офіційних, тобто державний.

— Піднімаймо голос, поки нас ще чують. Поки не вбилась у колодочки ця окупаційна влада.

На жаль, ворог у нас є

(Для прочумання від московського чаду)

3.09.2011. "Ворог, лютий ворог у нас — сусід. І він завжди залишиться ворогом і завжди оскалюватиме зуби на нас. Ми повинні працювати в екстремальних умовах боротьби. А перемагає той, хто бореться. Не будьмо оспалими, і тоді ми скажемо словами Тараса Шевченка: "Вона знову оживає, і сміється знову". (Дмитро Степовик. Професор, богослов).

Якщо держава не бореться за утвердження державної української мови в Україні, то вона цим самим відкриває зелену вулицю дальшому засиллю колонізаторської російської мови, дальшій, ще нещаднішій, ніж за ССРСР, русифікації України. Це на совісті усіх чотирьох президентів України, на совісті всіх скликань Верховної Ради, на совісті кожного управлінця і парламентарія.

Це й нам заповіт!

Барон Карл Густав Еміль фон Маннергейм, маршал, головнокомандувач збройних сил Фінляндії, президент у своєму заповіті звертався до фіннів з настановою:

"Я хочу, щоб у свідомості майбутніх генерацій закарбувався тільки один урок: незгода у власних лавах смертельніша за ворожі мечі, внутрішні ж розбіжності відчиняють двері іноземним загарбникам".

Хіба ж не це *відчинило двері* в 2010 році окупаційній "грязі Москви", яка залила всю Україну.

Микола Хижняк

4.09.2011. Снівсья покійний *Микола Хижняк*. Наче прийшов він до мене. Таке, як десь у селі. На підвір'ї пасуться в травичці кури. Я витираю стілець, запрошую:

— Сідай, Колю, та поговоримо.

— Ага...

Він казав при цьому смішне слово:

— Почіркаємо?

Стільчик чогось не витирався: курка поруч пила воду з якоїсь посудинки й забризкала. І тут я прокинувся. І став думати про Миколу, про Донецьк, де ми в шістдесяті роки мешкали. Близької, надійнішої людини в мене там і не було. Хіба ще Володя Міщенко.

Микола був щирий, доброї душі чоловік і якийсь близький, довірливий, як брат. Бог милував його від переслідувань КГБ. Він одружився, переїхав у придонецьке містечко Мар'їнку, працював там у районній газеті. Може, це й урятувало його. Контактів у нього з "міченими" поменшало. Писав, серйозно працював у поезії. Але не друкувався. Я тим часом піддавався кадебістському слідженню, викликам на бесіди в КГБ, трусам, ув'язненню, вивезенню в пермські концтабори... Контакти будь-які надовго урвалися. І вже в незалежній Україні Микола озвався до мене листом. Перед своїм 60-річчям видав дві поетичні книжки з допомогою поета Петра Бондарчука. Чесні, талановиті поезії. Я порадів їм. Микола зберіг совість перед мистецтвом, виболів поезією, употужнив свій "*шухлядний*" голос. Ну ось хоча б таке:

У присмерку, на грані ночі й дня,
Коли німують зваблені тетері,
Без стуку входить, як мара, брехня
В твою довіру, як у власні двері.
Вона увійде, і не закричать —
Слеями затисне туго рота,
Спов'є в зневіру міцно. Яко тать,
Підступно кине у багно підлоти,
А потім в темні хащі заведе,
Де лиш примари та окаті жахи,
Де щира правда вкрадена в людей,
Прикута до розп'яття, як до плахи.
Тож в присмерку, на грані ночі й дня,
Коли німують зваблені тетері,
Чатуй пильніше, чи не йде брехня
У наші душі крізь довіри двері?

Так через двадцять шість років "віднайшовся слід Тарасів", як писав Микола Васильович Гоголь. Віднайшовся поетичний слід Миколи Васильовича Хижняка. Його прийняли до Спілки письменників України. Давав і я одну з рекомендацій йому. Помагав і Ваня Власенко, щоб не затоптали "провінціяла" столичні генії при прийомі.

Періодично ми листувалися. І раптом він захворів. Інсульт ударив. Доконала його районка, в якій уже й на пенсії секретарював ще. Видирався він з хвороби. Ще був лист від нього. А потім звістка — помер...

Був це патріот України, уродженець зрусифікованого Донбасу. Один із наших "шістдесятників". Серце його билося за Україну, боліло за Україну, раділо за незалежну вже Україну.

Не гоже забувати таких вірних синів України. Перевидати б його твори та згадувати і в селі коло Сніжного, де він народився й топтав стежку до школи, і в Мар'їнці, де понад тридцять років працював, та й у Донецьку.

Оце все пишу та думаю: настане колись таки щасливий час для України, що візьме молодий українець оці мої *елементарні* зойки й з подивом скаже, здвигнувши плечима:

— І чого той чоловік так настирливо ломивсь у відчинені навстіж двері?

О, дай Боже! Молимо Тебе!..

5.09.2011. Та скільки ж просити: *"Не російськомовсь! Це ж вірна погибель нації!"*

Київська "русская речь"

12.09.2011. "Для нас, "киевлян", "чистая русская речь" наше слабое место...Мы говорим плохо, с южным акцентом..." (В. Шульгин. Дни).

І тоді, виявляється, в 1916 році малоросам *не виакувалося* па-масковски в Києві. Мимоволі озивалась українська природа, хоч як вони її не русачили із "нижайшим, благоговейным старанием". Навіть у такого махрового україноненависника, заповзятого російського шовініста, як В.В.Шульгін, упоперек його "чистой русской речи" ставала все та ж невибувна українська природа, волав до його заглухлої душі голос предків.

Ну, не годимося ми, українці, на русское *чисторечение*, навіть якщо наші душі вщент роз'їдені наймитським малоросійством. "Не дано!" — як кажуть у Росії. А в нас — "Як не піп, то й не сунься в ризи".

Як вони нас "люблять"!

15.09.2011. "Независимая Украина — это неестественное государственное образование, обреченное на скорую гибель". (З підручників історії Росії для шкіл і вишів Російської Федерації).

Прямо смертний вирок винесено нам!

От вам, хохли, і дружба зі "старшим братом".

Не надійтеся на те, що це всього лише пережиток радянського періоду, що це не надовго. Надовго!!! Це вбивається, вкручується, угвинчується в мізки майбутньому російському народові, кожному простому росіянинові.

Ну ненавидить нас офіційна Росія за бажання жити своєю державою, і цю ненависть виховує в російському народі, ставлячи нас у позицію найбільшого ворога Росії.

Тож будьмо готові зустріти цю ненависть гідно, *державооборонно і душеоборонно*. Самі бачите — не казочки розповідають своїм дітям, юним росіянам у Росії.

Це пропагандивний замах на Україну!

Мої конспекти

17.09.2011. "Те, що діється в Росії, наочно засвідчує, що значна, якщо не переважна частина її політичної еліти й громадськості ніяк не хоче змиритися з утратою України — саме як втрата, з погляду російських імперських інтересів, сприймається самий факт існування інтересів українських. З роками, в міру утривавлення державного статусу України, дедалі хитромудрішою стає "аргументація" необхідності реваншу, "реінтеграції", нового "возз'єднання" тощо... Тож варто звернути увагу на деякі нові мотиви в старих піснях, покликані надавати їм привабливішого і сучаснішого звучання". (І. Дзюба. Нагнітання мороку).

І далі:

"Для певної частини російської публіцистики саме існування України як держави є неприпустимим викликом Росії. І сама ідея незалежності України подається як виплід тупого егоїзму невдячних і темних "хохлов-салоєдов".

Знаймо й про таке, щоб не мали ілюзій щодо братньої Росії:

"В чем сущность русизма? В трех предельно простых и ясных тезисах: Россия пре-
выше всего. Россия — это государство русских. С Россией и русскими — Бог".
(Холмогоров Е. Русизм. Выбирая Путина. Спецназ России. 2007,
№11, ноябрь).

18.09.2011.

На схід сонця квітнуть рожі:

Будуть дні погожі.

Це Павло Тичина в молодих-молодих "Соняшних кларнетах". Виніс із Чернігівщини. І в нас теж так казали. У моєму маленькому селі під Полтавою. "На схід сонця від них стояв ліс". "На схід сонця вийшли вони з дому". Один і той самий синтаксис, що на Чернігівщині, що на Полтавщині.

Ми ж догадувалися !..

27.09.2011. Це не просто щире золото поезії, це подарунок душі назавжди, як, скажемо, ті ж "Соняшні кларнети". Наче звичайні слова, а яке чарівництво! Від Петра Сороки.

Язичники

Густий туман дощу
Шукає в річці броду,
Ми гріємось в хатах,
І світимо свічки,
А в полі під кущем
Обтрушеного глоду
Язичники сидять
І ловлять дрижаки.
Їх очі, як зірки
Від холоду незрячі,
Але немає в них
Ні болю, ні тривоги,
Вишіптують уста
Слова такі гарячі,
Що не почути їх
Не може добрий Бог.
Але хтозна коли
Цю хмару волохату
Відсуне він за пруг
І висушить цей лан,
Тож запросити б їх
У нашу теплу хату,
Але вони від нас
Ховаються в туман.

Хто вони, оті *язичники*? Ми про щось таке догадувалися... І справді, ось вони, зовсім поряд, оно під найближчим кущем глоду...

Петро Сорока збагатив нас, Україну на цю поетичну перлину. Кажу, ми догадувалися про це, воно стояло в періодичній системі поезії, на дні нашої національної підсвідомос-

ті, давно чекало свого *відкриття*. Це — поезія до сліз, сліз розчулення, сліз радості, сліз невмирущої людяності.

Зітхання нації

— О-ох! Нашим судам закони писані, та, мабуть, не чітко прописані...

29.09.2011. Просять: Напиши. Скажи своє слово.

А я ж не критик. Я всього лише — *подобається-не подобається*.

Совість

"Немає совісті — немає духовності. Немає духовності — немає людини. Залишається бездуховна особистість. Особистість мертва. Самі в гробах сидять і мене туди тягнуть, а я ніколи мертвим не був". (*Григорій Сковорода*).

Собі на замітку

(*Мої конспекти*)

30.09.2011. Наше "Слово Просвіти", спасибі йому, у ч. 39, 29 вересня — 5 жовтня 2011 року наводить такі дані: "На конкурсі в Парижі 1936 року мов різних народів світу на вокальність, співучість і красу звучання наша мова посіла друге місце, а перше поділили між собою французька і персидська мови. "Великому і магучему" ж дісталось лише 36 місце, яке він поділив із африканською мовою суахілі. Такі от уперті факти". (*Л.Бурдій. "Я за рідну мову"*).

Так. Факти дуже вперті. Вони нам — моральна опора в оборонній боротьбі за спасіння рідної української мови від нахабного, цинічного наступу на нашу мову російського агресора з його "великим і могутнім".

4.10.2011. "Треба, щоб щоденник, який ми ведемо, не був тільки базіканням, як це надто часто відчувається в "Щоденнику" Гонкурів. Треба, щоб він допоміг нам *формувати характер* (курсив мій — В.З.), безперервно його виправляв, випрямовував.

Руссо веде бесіду зі своєю душею, а Гонкур — зі своїми недоумкуватими сусідами".
(Жуль Ренар).

Совісті в них нема!

9.10.2011. Нарікаємо на прем'єр-міністра Азарова за його чудернацьку мову. Та в нас же *академіки* спілкуються недержавною мовою. Подивисься будь-яку телепередачу: один за одним виступають академіки НАНУ на "кондовом русском языке", і не знаєш, що й подумати: чи перед тобою український учений, чи російський.

Яка ганьбище!

Та Азаров, спасибі йому, *хоч пробує* за службовим обов'язком державця говорити українською мовою, а в цих високо вчених російськомовців і натяку немає на перехід на державну мову. І що характерно: в цих академіків-чоловіків переважно українські прізвища. Не в дружин же своїх вони їх узяли!

Яким же треба бути чужодухом, щоб за 20 (двадцять) років Відродження української державності навіть не спробувати перейти на рідну мову, на мову Української Держави, з чийх рук ти годуєшся.

Невже вони такі розумово обмежені, як деякі супер-знамениті наші супер-зірки спорту.

У нас, у полтавському селі про таких кажуть:

— Совісті в них нема!

Безперервний геноцид усі 70 років

Винищення беззбройних мобілізованих українців у 1943 — 1944 роках, так званих "*необмундированих*", *чорнорубашників*", кинутих голіруч під німецькі кулі й снаряди при

форсуванні Дніпра та всіляких дунаїв, в Яссо-Кишинівській операції, на інших тяжких ділянках фронту, було ще однією після Голодомору-33 советською *формою геноциду українського народу*. Ось чому потрібен у Києві і пам'ятник Необмундированому, і музей.

А як бути вже зовсім точним, то для української нації всі 70 років советської окупації були *безперервним геноцидом*.

Перемагає національний егоїзм?

Виявляється, Вацлав Гавел був проти братерського розлучення Чехії і Словаччини. А коли це таки сталося в 1993 році, то він на кілька місяців залишив політично-громадське життя на знак протесту.

Прикро, що не тільки російські правозахисники не хочуть вільної України та державної незалежності інших народів, а й знаменитий чеський правозахисник, 5-річний в'язень концтаборів не мав та й не має співчуття до словацького народу. І в таких високих європейських демократів гору бере великодержавний національний егоїзм.

Цікаво, чи є хоч краплина національного егоїзму в українців, які й досі ніяк не мислять себе без братерської дружби аж до злиття з Росією. Егоїзму не загарбницького, а обронного, захисного від поглинання захланним сусідом.

Багатолюдина чи напівлюдина?

10.10.2011. Сильну, вибухову статтю дав у "Слові Просвіти" Анатолій Шевченко "Глухий кут малоросійства". Він розширив коло малоросів, віднісши до нього не тільки "тих колишніх українців, що свідомо чи не свідомо відцуралися свого етнічного кореня, а й росіян, євреїв, представників інших національностей, які здавна живуть в Україні, але не вважають її своєю рідною землею..."

"Малорос, — пише А.Шевченко, — став антиподом української нації й до 1991 року заважав українцям здобути свободу і незалежність своїй державі".

А ще такий несподіваний поворот думки в нав'язлому вже в зубах афоризмі, яким так люблять прикриватися російські шовіністи, про багатомовознання:

"Кажуть: скільки людина знає мов, стільки разів вона людина. Думка цікава, хоч і не бездоганна, — говорить А.Шевченко. — Я доповнив би її так: хоч би стільки знав мов, але коли ти нехтуєш своєю рідною, то ти — напівлюдина".

А подарували Олешу!

(...і ми, і поляки)

12.10.2011. Читаю втретє "Заздрість" Юрія Олеші. Наче вперше. Чи не кожна фраза вибухає такою метафорою, що ти починаєш бачити цей світ наче з *четвертого виміру*. Якось незбагненна чарота письма цього українського поляка з Єлисаветграда.

Подарували ми з поляками Росії такий талантище!

Опонент-рятівник

13.10.2011. У нас література, мистецтво абсолютно не потрібні владі. А це ж її кардинальна помилка. Держава, яка байдужа до мистецтва — не цивілізована держава, та взагалі — не людська держава. Адже мистецтво супроводжує людину з перших її кроків, з першого видиху Адама, в якого вдихнув свій дух Бог. Та й створена ж людина ідеально мистецьки, бо творив її Бог.

Де замовкає мистецтво, в тому числі й література, там говорять гармати, гримлять заграбовані двері, дзеленчать ключі вартового. Там життя поступово перетворюється на пекло.

Відомо, що будь-яка, найлюдяніша влада вироджується без свого опонента — опозиції. А література якраз і є вічним, з часів античності, опозиціонером. Це дзеркало для

влади, це корекція для людства в бік людяности. Література, мистецтво — це надійний бар'єр проти розлюднення людини.

Сонячний злиток

14.10.2011. Кажуть, Б. визначають на пошукача звання лауреата Нобелівської премії. З Богом!..

Не вистачило в нас кебети висунути на Нобеля Миколу Вінграновського. За розширення меж поетичної мови і української також. За естетичне проникнення в такі глибини людських почуттів аж при зародженні відчуттів.

Це Поет!..

Ось і в учорашньому числі "Літературної України" достойник поетичного цеху Драч Іван сказав про геніального Вінграновського: "Він був дивовижним сонячним злитком, який променився направо й наліво, всюди і скрізь. Світився красою, щедрістю, талантом, Довженком, кіном, молодістю".

Таким і пам'ятаймо його і гордімось ним і його сонячно злитковою поезією. Як і тими ж "Соняшними кларнетами" Павла Тичини. Теж не помітила Європа великого чуда поезії, як не помічає й досі й самої *України*, намагаючись її *запройдисвітити* чужодухими пройдисвітами й пройдисвітками.

А вона ж із давніх-давен — Сонячний Злиток самої Європи (Європи!).

Прислухаймося! Вдумаймося!

15.10.2011. "Справа така: або ми нарешті вб'ємо в собі малороса, або він зведе зі світу всю нашу націю". Анатолій Шевченко. "Глухий кут малоросійства".

"Хто хоче землі нашої — покладіть йому повно до вуст, нехай удавиться нею і замовкне". (*"Велесова книга"*).

З дощу та під ринву

Уже є заміна?

Учора був на мітингу об'єднаної опозиції. Серед націонал-демократів уже вимовляється з підкресленою повагою, в голосах чується перспективна надія:

-Арсеній Яценюк...

Та ще ж і по батькові називають.

Ну, знову ж нам крєвно чужий! Невже мало було Юлії Тимошенко? Він виступив із гаслом: *"Україна проти Януковича!"*

Усе правильно. 11 жовтня я про це також записав у щоденнику. За що судити Януковича. За проданий Севастополь під окупацію Чорноморським флотом Росії.

І от учора виступає Яценюк на телевечорі в Шустера, ганить президента за Севастополь, і проскакує в нього така фраза:

— Та ще ж і продав дешево! *Хоч би ж був узяв високу плату.*

Прямо по Фройдю — "обмовка". Ніколи б патріот не сказав цього. Язик не повернувся б, душа б затерпла, коли б раптом набігла така думка, бо хіба ж можна торгувати територією Батьківщини. А чужій душі воно не болять. Аби добрі гроші, можна й украяти частину рідної землі.

Ну, куди ж дивляться наші українці — чолові національно-демократичних партій? А вони знову всі до чужака перебігають. Як той казав, з дощу та під ринву.

16.10.2011. За Суботовим стоять високі могили, зелені серед сизого моря хлібів. Одну могилу вже заорали, тільки північний бік від дороги лишився не заораний, крутий дуже, і здається звіддала, що могилу прикрили сизою ковдрою.

Мова художньої прози

"Так звана "загальна мова" у кращому випадку може бути лише технічною мовою, тому що вона має на увазі готову думку, а не є засобом її створення. Вона звичайно прозаїчна (без образів). Але проза без поезії існувати не може: вона постійно виникає з поезії". (О. Потебня).

За одним упругом

Із діалогів

— Та що ти розчарковуєш на півдня? Давай, я за одним упругом перехилю стакан, та й усього діла.

— У тебе, мабуть, кам'яні печінки, чоловіче добрий.

— Не жалуюсь!

"Епілоги відносяться до романів, як життя на тому світі до нашого життя".

В. Шкловський.

Кислючі, ще доспасівські яблука.

Повір'я з хлібом

Якщо хтось кидає хліб на землю, не доївши, то десь його близький у цей час страждатиме від голоду.

У зоні №35 на Всехсвятській Ігор Калинець. Боже збав, щоб він коли викинув шматочок хліба до помийниці. Він його кришив і роздавав пташкам. У цьому відчувалася велика народна культура "західняка", а не просто генетична пам'ять про страшні совєцькі голodomори, що їх пережили "східняки".

А от наддніпрянець байдужісінько викидав не спожитий хліб. І не простий собі чоловік, а інтелігент, великий гуманіст. Не було в нього оцього Ігорового побожного ставлення до хліба, як до тіла Господнього. Не прищепилося змалечку в робітничому селищі матір'ю-ударницею сталінських п'ятирічок, матір'ю-комсомолкою.

Як у нас уживалися наче ж і висока духовність, і совєцьке безбожество? Точніше, що нас тримало на високому рівні духовности в атеїстичні совєтоокупаційні часи? Може, мова наша рідна, народна пісня? Від них уставала святість, світила, як неопалима купина, не дозволяла розлюднюватися.

Після третьої чарки

Східна легенда говорить, що для виготовлення вина аллах змішав 100 грамів крові орла, 300 — барана, 500 — свині. Після першої чарки відчуваєш себе орлом, після другої...

"Найплототворніший час для письменника, коли він нічого не пише". (К. Паустовський).

Можливо. У всякому разі це мене дуже втішає.

Гоголь якось сказав, що примусило його взятися за перо: "Для чого б я став писати, якби я вмів говорити".

А я все думаю: "Для чого я пишу? Що мене змушує писати й писати?.. Аж воно он у чому річ!"

"У судженнях про нас наші вороги ближчі до істини, ніж ми самі".

Ф. де Ларошфуко.

Кажуть, з доброї сім'ї виходить людина, яка всьому світові рідна.

Півники зацвіли попід віконню. Стоять, мов козацька сотня на параді.

З хідника

Повільно проїздить тролейбус-"гармошка". В обох салонах люди стоять обличчями до вікон, руками тримаються за поручень угорі, наче масово здаються комусь у полон.

Море лежало вранці тихе, ще сонне, і по його поверхні, мов під шовковистою шкірою коня, перебігали легенькі брижі.

Парубок. Цигарку ховав у широкій долоні й десь аж у рукаві, щоб мати не побачила. Часто рукав затлівася. Кепкували з нього:

— Ей, Стьопо! Рукав од жилетки горить!

— Де?..

Висипаючись із кишені на солому, копійки не забряжчали, а якось стримано засичали, наче людина, якій зненацька наступили на босу ногу.

У чоловіка такий скрипучий голос. Коли він починав балакати, то здавалося, наче терли каменем об камінь.

Сніг на ріллі, притрушений побіч дороги пилюгою, лежав сірими латками, ніби копірувальний папір.

22.10.2011. Зізнався Іван Драч у своєму ювілейному інтерв'ю "Літературній Україні": "А заважає творчій праці найбільше старість. Найкраще працювалося — у двадцять п'ять, гірше — у п'ятдесят, а найгірше — у сімдесят п'ять. Так воно є!"

Так воно є, Іване Федоровичу. Зізнаюсь і я.

Микола Вінграновський вслухався в серцебиття не тільки всього суцього, а й самого слова, яким і передавав це серцебиття. Слово його живе, тепле. Воно дихає, лукаво посміхається, зітхає, говорить з пристогном про найсокровенніше.

Він любив слово, як дитина казку.

Боже, який поет! Спасибі Тобі, Господи!

23.10.2011.

— Ну, я всіх дохторів європейських обійшла і встановили, що я інвалід до самої вже смерти.

Я не окупант

Якась пташка в ранковій, ще вологій тиші монотонно дзінькала, тонко-тонко, вібруюче:

— Дзіннь! Дзіннь!

Що ти хочеш сказати, пташко? Щоб я забирався геть? Я піду. Я вже йду. Я не окупант. Живи щасливо у своєму зеленому світі, зі своїми маленькими дітками-дзіньками.

— Чого в тебе стільці стоять, наче тут щойно билися ними?

Восени вдосвіта

Вітряно. Небо чисте, а по ньому низько-низько висять великі, розклепані зірки. Серед них відвіяна вранішня, така, що навряд чи вмістилася б і на долоні.

Сміх у нього був різкий і розгонистий, мов крик чайки.

Золотом хотів би відгорнутись од смерти, та не помагає вже ні золото, ні срібло золоте.

Поставили лопати під садком, самі у двір пішли води напитися.

— Нехай стоять хоч і до смерку. Тепер у селі ніхто їх не візьме, — сказав один із цих городян. — Не те, що в місті.

— Правда? — посміхнувся дядько. — Та тепер і в місті лопат і не показуй. Живосилом сунутимеш у руки, як чорт од ладану відмахуватимуться. Чарку? О, це з дорогою душею. З руками відірвуть. А щоб лопату, кажете... Нема дурних.

Культурний угору

Він культурний і вихований тільки в одну сторону — вгору, до начальства. А вниз — безпросвітний хам.

Своєю порядністю він піднімався на таку моральну висоту, що всякий його антипод машинально займав місце Сальєрі.

Колодязь у селах Монастирищенського району на Черкащині. Різьблене цямриння й увесь кожух, усе це ще й розфарбовано, має віконце, яке зачиняється. Відчиняй, набирай воду, причащайся. Вона там, усередині цього чудового витвору мистецтва, жива душа колодязя.

Набрав, зачини після себе віконце. Бережи воду в чистоті.

Сусідчині очі

То так вона й серед дня не бачить нитку ушити у вушко голки, а от що сусід по-ніс, те їй видно й у глупоніч, як на долоні.

Таке лихо.

Це було не оголошення, а просто *приголошення*.

Він любив серпень. Любив за те, що в ньому вже вгадувалась осінь. Оце передчуття осені, оце чекання чогось задумливого, присмученого, хвилюючого... У цей час починають якось інтенсивно пахнути яблука, нагріті сонцем, і листя тополь. Здається, що вся земля пахне ними, і що й люди пропахли яблуками.

24.10.2011. Уже й зорі в небі погасли всі до одної, а ліхтарі вздовж вулиці все ще світилися й світилися, змагаючись із юним ранком.

"Дідько тиші не любить", — кажуть, коли десь ізчиниться гамір, колотнеча.

Це має жити після нас

Перебирав оце папери й натрапив на листи від дорогих мені людей: від Івана Дзюби, Юрія Мушкетика, Петра Перебийноса, Миколи Жулинського, Петра Сороки, Олександра Глушка, Романа Дідули... Скільки в них доброти до мене, палких почуттів до України, до становища, в якому вона зараз опинилася. І подумалося: Це ж треба скласти в чистенькі течки, щоб не загубилося, не пропало. Там відкрито стільки душі цих дорогих Україні постатей у нашій літературі.

Може, хтось зацікавиться після нас, видасть. Це ж треба Україні. Такі людські почуття: доброта, співпереживання, підтримка щирим словом. Це ж має жити, не вмирати з нами, промовляти до тих, хто йде за нами, допомагати їм будувати Україну.

— Та ми знаємо цілий мішок пісень! Аби ви слухали. Хочете, відпечемо вам зараз таких старовинних, із сивих тисячоліть наших, що аж-аж-а-аж!.. Ви зроду таких не чули та й чи почувете їх у нашому майбутньому, яке в нас заповзялося видерти з душею сусідоньки злії.

Ні, вони є, не зникли, живуть. Я їх чую, подумки розмовляю з ними. З дідом, з прадідом. Хоч і не бачив їх, а знаю, які вони були, з розповідей. І щось роблячи, зважуючись на якийсь рішучий крок, звертаюся, скажемо, до прадіда Павла за порадою.

Щоб працювати в цьому колективі, треба *впитися* в нього.

У лісі. Над ним колом зійшлися сосни, стояли й гомоніли собі про щось своє, пожіночому похитуючи своїми косматими головами. Заблудився.

У сосновому лісі людину видно далеко, як на пустинних вулицях світанкового міста.

Птахи раптом голосно забалакали з моєю появою в саду, і мені здалося, що вони говорять про мене. Я навіть відчув на собі їхні круглі погляди з гіллястої вишини дерев.

Ага! Як сказав мудрець: "Кожен народ говорить з Богом самотійно".

Вірю?..

"Вірю!" Що значить — вірю? Вірять у Бога. "Знаю". "Бачу". Решта — "Беру на віру", "Шукаю істину".

Несподівано натрапляю на справжню мовну перлину: " Того року була *"вистойна"* осінь.

Тепла, тиха, сонячна, з деревами, що повільно визолочувалися кожним листочком. Пустити б це слово в широкий обіг.

Цензура!!!

Зустрів редактора нашого альманаху "Холодний Яр" Григорія Білоуса. Сердитий. Що трапилося? Каже: "Взяли верстку в облдержадміністрацію, шукають крамолу в наших текстах".

Отак! Цензурують нас, як і при Кучмі.

Помста окупанта

А ще зустрів Сергія Давніченка. Це він кілька років тому радісно повідомив мені радісну радість: на центральній площі звалили пам'ятник Леніну. На постаменті лишилися самі ноги до колін вождя. Як ми удвох раділи тоді цій радості! Він працював в управлінні інформаційної політики облдержадміністрації і раптом розраховувався. Питаю: "Чого?"

"Пішли" його. Дочулися про його українські настрої, і ця окупаційна влада звільнила. А чоловік він талановитий, поет, мислить світло, патріотично. Не треба зараз таких.

Отак живе Україна. І нікому захистити її. "Правиця" — праві партії ослаблені, народ, обібраний до нитки, не хоче голосувати за патріотичні партії.

29.10.2011. Увесь досвіток читав В.Стуса. Краєчком ока заглянув у М. Вінграновського.

Вершинно!

І "гоголівщини" біймося

"Ніколи не загине той народ, що збагнув причини своїх поразок".

М. фон ден Брук.

А що ми збагнули зі своїх поразок? Нашу *роз'єднаність* збагнули? Наше *зрадничество-перекинчество* на сторону перемагаючого ворога збагнули? Чи, може, наше *всероз'їдаюче малоросійство* збагнули, починаючи від Хмельницького з його ганебним Переяславом, йдучи аж до сьогоднішнього прославлення Драгоманова, Махна, і цим виправдуючи і смертельну драгомановщину для української державности в 1917 — 20 роках і не менш смертельну махновщину-отаманщину. А як ми захоплюємося полтавцем Гоголем, боячись назвати не менш смертельне й для сьогоднішньої України явище — *"гоголівщину"*. Скільки пішло й нині йде українських літераторів *російськомовною стежкою* в літературу, стовповою дорогою, прокладеною М. Гоголем до Санкт-Петербурга і Москви.

Ну, чого ми так радіємо, що наш геніяльний українець не українську прозу ставив на крило, а чужу, російську? Що нам з того? Який хосен? Чужим дав *зародок*, живильне джерело їхньої прози, а нам, своїй батьківщині — "гоголівщину", яка глибоко засіла в наші голови й душі, *міцно припнувши їх до московщини*. Зізнаюсь, я також, як і чимало нас, пробував писати, мав намір такий, російською мовою творити прозу, взоруючись на Гоголя. Не знаю що, чи душа не прийняла чужого, чи інстинкт українського самозбереження заговорив у мені, чи Бог оберіг мене, тільки не згрішив я перед Україною на "гоголівщину". А скільки нашого брата-українця пішло в найми до сусіда, віддавши йому і свій талант і душу.

Така вона, оця "гоголівщина". Одна з причин добровільних наших поразок, "капітуляцій ще перед боєм".

Оце так ми встали з колін?..

Встане Україна.
Світ правди засвітить.
(Т. Шевченко).

Допомагаймо їй устати. Або хоч самі вставаймо. Дехто ображається за те, що нас закликають устати з колін. Мовляв, ми вже давно встали. Якщо встали, то чого ж ми віддали владу в Україні знову ворогам, запеклій п'ятій колонії Росії?

30.10.2011. Читаю Архипа Тесленка. Як страшно писав цей чоловік! От де видно, що таке література. *Біль*. У першу чергу біль. І співчуття. І доброта. Милосердя. Ну, і вічне прокляття нечисті, ворогам.

У 29 років імперія знищила його. Знищила?! Народ записав свого захисника в класики.

"Схоплювання почуттів перед їх кристалізацією"

31.10.2011. "Коли психологічна суть Стусової поезії в схоплюванні почуттів перед тим, як вони скристалізувалися — висока майстерність, що дається небагатьом поетам, — коли його поетичний зір здатний бачити форму ще не оформлену, а його поетичне слово в найкращих поезіях "Палімпсестів" спроможне знайти мову для цієї форми самого формування, то природно, Стусів шлях до поезії, до кожного вірша зокрема, лежить саме в самопізнанні і, за Скородою, пізнанні самого себе. Але тут постає Стусів парадокс: шлях до себе, шлях перебування в собі веде водночас до пізнання життя взагалі..." (Юрій Шерех).

Не знаю, хто б глибше схопив суть Стусової поезії і проаналізував саму будову його вірша, діалектику його.

Читаючи Шерехів аналіз, ясно бачиш, як Стус на скаку, на повному леті перехоплює почуття, коли вони ще не перейшли межі між інстинктом і почуттям, бо й самі ще є напівінстинктом, напівпочуттям, але вже перед самою тією межею перелету: "з" — "у". Там вони, ледь не на межі й перехоплені поетом.

Ну й багато інших поетичних *див* одкриває Юрій Шерех (Шевельов) у поетиці Василя Стуса в ґрунтовній статті "Трунок і трутизна (Про "Палімпсести" Василя Стуса)", вміщеній у "Третій сторожі". (Київ, "Дніпро", 1993).

Бажано б цю статтю повторювати в наступних виданнях творів В. Стуса. Вона — чудовий дороговказ не тільки до духу (про це написано чимало), а й *до самого тіла поезії* великого нашого поета.

1.11.2011. Вивів мене сьогодні з рівноваги один із колишніх співробітників Василя Симоненка своїм органічно-комуністичним несприйняттям постаті Симоненка. Я дуже підозрюю, що вони тут, ті що кожного дня бачилися з ним, так і не збагнули, хто ж він був насправді. Вони сприймають і досі його на побутовому рівні. Не розуміють його глибокого патріотизму, антишовінізму, його Шевченківського відчуття України, якими просякнута його поезія. Вони вважають його комуністом.

Василь Симоненко в них маленький, провінційно затурканий, такий точнісінько, як вони самі.

Спогадаймо рідну синтаксу

3.11.2011.

— *Правилися* дорогою до міста.

— Він таки *дорозумівся*, хто перед ним стоїть.

— Така, що *зорі не засипляє*. (Рано встає).

— А ти *бий на те*, що нічого не чув і не бачив.

— *Дивись, питаєш собі горя*.

- Вина його на яв вийшла.
- Не пішло йому рукою. (Не мав удачі).
- Усе сіло попелом.
- За такими синами та й горе покотити.

Якби не були такими лінивими, ми б зберегли стільки добірного зерна в нашій мові, що жодні кальки з російської і близько не підступилися б до нас.

Поїдьте хоча б і на нашу Чигиринщину, Звенигородщину, Уманщину чи полтавськими Пирятином, Лубнами та поговоріть із жінками там. Вони вам за годину розмови допоможуть виправити десятки, а то й сотні кальок із чужої мови, привернуть вас до щиро українського синтаксису.

Якщо ж не маєте змоги поїхати в села, то хоча б не лінуйтеся перечитувати Нечуя-Левицького, Панаса Мирного, Шевченка, Ганну Барвінок, Григорія і Григора Тютюнників, Феодосія Рогового, Миколу Вінграновського, Андрія Головка... Та Боже! І Архипа Тесленка, і Степана Васильченка, й Ільченка, і Яновського, і Косинку, і Тичину, і Рильського, і Василя Земляка...

Пригортаймось до рідного!

Вимоклі вітри

(Українськометафоричний Вінграновський)

4.11.2011. Літературознавцями помічено, що метафористика Вінграновського, його персоніфікації суто українські, глибоко національні.

Ну ось хоча б оце:

*І ті вітри, що вимокли над степом,
В печі над жаром сушаться й собі.*

Навряд чи це могло б зануртувати аж у підсвідомості поета-урбаніста. Це жило в поета родом із села та ще й степового. Ми ж не тільки "кукурудзяний" народ, як пише Вінграновський. Ми ще й *солом'яний* народ. Мільйони маленьких вінграновських-степовиків грілися, виживали на степових вітрах біля солом'яного багаття, точніше — коло печі, заправленої соломною, украденою в колгоспі, притягнутою вночі на материних плечах з ожереду, що загруз по коліна в снігу. Я це знаю по собі, бо й Полтавщина наша безлісна, переважно степова і така ж солом'янообігрівальна в часи воєнної і повоєнної колгоспщини була, як і Миколаївщина Миколи Вінграновського.

Що ж мені, читачеві, походження сільського, сказали ці два рядки? Який підтекст тут прочитується? Я побачив ниву житню ще з озимого її зеленого часу, потім у проталинах напровесні, улітку. Як те жито жило, підрастаючи на дощах, на хвищах-вітрах, як воно мокло й просихало на сонці й вітрі, аж поки не стало зерном і соломною. І от ця вкрадена натрудженими, закоцюблими на морозі материними руками й притягнена додому на материних плечах солома разом з перемерзлими вітрами, стала хатнім топливом, теплим духом, теплом, яке гомінко гуде, полускуючи в печі, і виходять у теплі з неї разом із зашпорами всі вітри, "вимоклі над степом", і "над жаром сушаться й собі". Оте "й". Тобто сушаться разом із взуттям, намоклим у відлижних снігах, разом із обмерзлою по долу одежею. Сушаться та аж постогнують в опівнічній стомленості.

Поет говорить лише про вітер у теплій печі, а ми ж бачимо жінку, матір, що оце повернулася з посереднічної морозної стужі, стомлена, вимокла й перемерзла на таких холодах, що там, у степу, холодно навіть самим вітрам, які чи не перші кинулися відігріватися, просушуватись, як тільки мати затопила в печі.

Отакі "ті вітри, що вимокли над степом". У матері з маленьким Вінграновським хоч хата є, хай і не топлена часто, а вони ж, бідолахи, зовсім бездомні.

"Ви йдете?!"

6.11.2011. І втретє явив себе новою книжкою, повною кованих залізних строф, Леонід Даценко.

...Долиною туман тече... Долиною
ми розтікаємось мечами у степи.
За нами Бог ступає Україною,
він косить жито і кладе в снопи.
І ми, захоплені величними жнивнами,
йдемо вперед — настав наш час!
І українське небо понад нами
тримаєм міцно на мечох...

Закличний, мобілізуєчий його "І янгол з автоматом на плечі. *Захалєвна книжка українця*":

Плазувати не вмію, не хочу!
Я встаю, я іду!..
Ви йдете?!

Запитує нас автор. Оглянувся, поправив автомат на плечі:
— *Так ви йдете?!*

Леонід Даценко з тих рідкісних, Шевченкового духу поетів, які говорять рішуче, на повний голос про те, про що ми всі думаємо, від чого залежить доля України, а то й доля світу, а сказати публічно не наважуємося.

Збірка Леоніда висувається на обласну літературну премію Василя Симоненка. Якби ж то вистачило духу, мужности і совісти в членів Комітету проголосувати за "Янгола..."

Навіть без ювілейного параду

7.11.2011. Сьогодні Москва провела величний парад на честь 70-річчя параду 1941 року. Оце видно, що влада Росії дбає про піднесення патріотичне свого народу.

А що ж наші "партачі життя", партія регіонів, влада "регіоналів" упереміш із комуністами та розпродажними литвинівцями? Як вони по-фарисейськи відмовили українському народові в проведенні ювілейного параду на честь 20-річчя Незалежності України! Звернули на те, що, мовляв, немає грошей у бюджеті, зекономимо на параді. І будували вертолітні аеродроми для Януковича, під'їзні асфальтові траси європейського рівня для Януковича тощо.

І наші націонал-демократи нагнули голови, промовчали, здалися новітнім окупантам. Яка ганьба!

Отак ми пункт за пунктом здаємо Україну, Незалежність захланним ворогам нашої Вітчизни, сидячи (просиджуючи) в парламенті, очолюючи наче ж патріотичні націонал-демократичні партії.

Каїни ви! Ка-аїни...

Хто воно такі українські патріоти? Це ті, що на кожному кроці закликають один одного до єдності проти зазіхань на Україну Росії, проти наступу московської п'ятої колони, яка вже взяла владу в Україні, закликають до хрипоті, і *не об'єднуються*, а ще більше, з кожним роком, з кожними виборами роз'єднуються, розколюються, розсипаються в пил, паралітично настовбурчуючи один проти одного свої гострі ліктики, набичуючи один проти одного свої безмозклі голови, по-каїнськи відводючи свої безстижі очі.

І що характерно, поговори з кожним з них — усі вони нещасні *Авелі*, а де ж той *Каїн*, що так їх *авелював*?

Та не Авелі ви, а звичайні собі дволикі Януси: перед народом співаєте Лазаря, а в душі кожен — заклятуший якоюсь антиукраїнською силою Каїн.

8.11.2011. Дивився фільм про Вінграновського, про літнього вже, у 2004 році. І помітив, що він дуже схожий став на дядька Петра Кабака, мого кумира. Й інтонаціями баритонального голосу, і манерою сказати фразу, а потім, ледь примружившись, дивитися трохи скептично, як це сприйнялося в товаристві.

Фільм із трьох частин. Гарний фільм, щирий, душевний.

9.11.2011. "Такая нелепая, неуклюжая страна — эта наша Россия". (А. Чехов).

"Кобзар" — молодим подружжям

Дуже цінну пропозицію, прямо рятівну пропозицію подав публіцист Олександр Михайлюта в статті "Сьогодні перед судом стоїть Слово" ("Україна молода", 9 листопада 2011 р.) — запровадити в практику дарування молодим подружжям під час реєстрації шлюбу "Кобзаря" Т. Шевченка. Це б наvertsало молоді сім'ї до української мови, до України, пробуджувало й закріплювало на емоційному рівні патріотичні почуття.

І ще. Ми кажемо: Як було б добре, коли б у кожній сім'ї був настільною книгою, святинєю поряд із Біблією "Кобзар". А от таким чином, через урочисте вручення в Палаці шлюбів і буде торувати шлях у кожному сім'ю Шевченкове Слово. Продумати дарчі написи.

Де набрати стільки примірників "Кобзаря"? — питаєте. А хай кожне видавництво періодично, шляхом шефства над Палацами шлюбів випускає певну кількість примірників головної української Книги. Можна й спеціальний фонд для випуску "Кобзаря" створити.

Упевнений, святе Шевченкове слово сприятиме міцності сімей, стане їхнім оберегом.

Європейські малоумки

15.11.2011. Наївно думали: "Європа нам допоможе. В обійми свої демократичні так і прийме, як тільки вислизнемо з катівських рук Росії".

Ага! Дуже чекали нас у Європі. По-перше, ми така широченька тьотя, найбільша за всіх у Європі — посунься. А хто ж отак добровільно посунься. А, по-друге, усі вони, європейські суб'єкти, кожен окремо боїться Росії, і та ж Франція, і Німеччина, й Італія. Не доведи Господи, образиться Москва за їхню прихильність до України.

І малоумкуваті мосьє Жан і гер Хельмут готові штовхнути Україну знову в колоніальні лабеті Росії. І не думають, що з Україною в кігтях Росія знову виродиться в Союз непобедимий, в головний біль не тільки Європи, а й усього світу. І велика "боротьба" за мир без дна, без покришки почнеться спочатку, тільки вже в прискореному варіанті.

"І згря мовчечки лягла". Це у Вінграновського.

Не знаю, чи ще якась мова може отак заграти обставинним прислівником, попестити його, як мале хлоп'я. Яка милозвучність, гнучкість!

Та з такою мовою ми не просто мовці, ми — Моцарти!

19.11.2011. Невже оце моє слово щоденне не докричиться ні до кого, не сколихне душу читаючого? Невже не затерпне й ще чиясь душа за Україною, як терпне моя душа? Тоді навіщо нам слова?..

Сьогодні на другому етапі письменницького з'їзду письменники за другим заходом попробують таки живосилом витрусити з керівного крісла Н., який за собою самолюбним

перестав бачити Спілку письменників, більше того — утратив здатність відчувати біль України за своїми маленькими клопотами маленького українця, зараженого невиліковною хворобою — малоросійством.

"Душа набереться житні"

20.11.2011. "Ви забуваєте, що поет не задає собі ні задачі, ні тону, як писати. Душа набереться житні — от і пишеш".

П. Куліш.

21.11.2011. Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь. Господи! Спаси Україну від агресії Росії. Амінь.

23.11.2011.

"Добудь нові слова, нові струни,
або мовчи — могили не співають".
Леся Українка. "На руїнах".

Не в газеті було його покликання

25.11.2011. "Від газети хочеться ригати. Думаю, куди б його втекти, але нічого ще не придумав". (Василь Симоненко. З листа до Є. Дударя 20.03.1962).

А з нього роблять маститого журналіста його сьогоднішні мемуаристи. Симоненко ж уже давно був увесь душею в рідній літературі й прагнув вирватися з газетної катівні. У цей же час він напивував дороги в аспірантуру Інституту літератури Академії Наук УРСР в Івана Світличного.

О, я відчуваю, як йому було прикро важко тратити свій молодий творчий час на суєтну редакційну порожнечу, на очужилу журналістську роботу. Таке було й зі мною. Як тільки я випустив свою першу книжку новел, так моя душа й стала рватися з газети на "творчі хліби". Та аж через 16 років я вирвався на творчу волю (хоч це й була всього лиш радянська наскрізь процenzурована неволя). І враз я з новеліста піднявся до повістей і романів.

Якби хоч 2 — 3 роки перед смертю був дихнув позагазетною волею В. Симоненко, він би встиг... О, як би багато він міг додати до свого творчого доробку!

Знаю, хтось скаже, що я процитував якесь випадкове місце з листа, написане Василем Андрійовичем під настрій. Так ось, читаймо й ще одне місце з листа до того ж Євгена Дударя за 11.10 1962 року:

"Газета обридла до неможливості. Працюю, ледве стримуючи блювоту".

Слідкуймо за датами: перший зойк на початку 1962 року, другий наприкінці того ж року.

За місяць перед тим у листі до Миколи Негоди (19.09.1962) Симоненко пише:

"...Незважаючи на те, що мене щоднини грабує газета, я таки примудрився вшкварити поганеньку поему.

Якщо побачиш Крижанівського, то, будь ласка, запитай у нього адресу. Я хотів би порадитися з ним в одному ділі. Це відносно аспірантури. Все-таки газета — це смерть, а мені не дуже хочеться пробувати на своїх похоронах".

Запам'ятаймо!

27.11.2011.

Моя мова

Все в тобі з'єдналося, злилося —
Як і помістилося в одній —
Шепіт зачарований колосся,
Поклик із катами на двобій...

Василь Симоненко.

Збагнути подвиг Симоненка

28.11.2011. Та ось же воно, у Євгена Сверстюка те, над чим я б'юся самотужки, стоячи перед світлою постаттю Василя Симоненка, хрещений його вибухово українною, просякнутою україннонародною стихією, поезією. Є. Сверстюк сьогодні (з нашого сьогодні) каже:

"Творчий подвиг Василя Симоненка полягав у тому, що він стрімко піднявся до вершин вільної думки — і уся вчорашня кон'юнктура відразу облетіла, як торішній лист. Власне, таким його і бачить сучасний читач — у високому леті".

Та біда в тому, що ще й досі дехто з тих, хто його знав, працював з ним поряд, плується в тій "учорашній кон'юнктурі", тягне Василя назад, у КПСС, робить з нього комуніста, тоді як в останні два роки його душа була вже повністю антикомуністичною.

Недавно один порядний чоловік, який працював із Василем, сказав мені при розмові про Симоненка (з такими розмовами я пристаю сам до нього, цікаво ж більше взнати про поета від людини, яка їздила з ним у відрядження, вважає себе його другом), що Симоненко був і лишився комуністом, що нічого аж такого незвичного він не написав, за що б його могла переслідувати радянська система, коли б не його передчасна смерть. Усе ж те, що потім видали за кордоном, друкувалося, мовляв, у черкаських газетах.

Але ж друкувалося з комуністичними правками ударних рядків, слів, із вилученнями, скороченнями в тексті.

Оці міряння Симоненка на свій аршин убивчі. Чимало черкасців через те міряння так і не добилися до справжнього Симоненка. Не збагнули подвигу Симоненка.

Господи! Нам, українцям, єдність подай. Амінь.

1.12.2011. "Чи не знаєте ви, що ви — Божий храм, і Дух Божий у вас пробуває? Як хто понівечить Божого храму, того знівечить Бог, бо храм Божий святий, а *храм* той — то ви!" (І послання св. ап. Павла до коринтян. 2 (16, 17).

Пам'ятаймо й це

"Нація повинна боронити свою мову більше, ніж свою територію". (Леся Українка).

Грунт виховання

"Тільки тоді виховання буде дієвим, коли базуватиметься на національному ґрунті. Цьому допоможуть рідна мова, рідна пісня, релігійні обряди". (Софія Русова).

Росія у виборах

6.12.2011. Ну, що це за держава? На виборах — безсовісні, цинічні фальсифікації з боку правлячої путінської партії. Мітингарів-протестувальників проти такого шахрайства влади та ж влада хапає сотнями в Москві та Петербурзі й закидає в буцегарні. І немає механізму, який би міг повертати в лоно закону чергову правлячу владну партію.

Це не держава. Це комуно-кагебістська тюрма. І така вона, Росія, споконвіку. І до цього державовиродка є ще бажаючі в Україні піти під його стервятницьке крило?

Треба бути останнім малоросом, хохлом, рабом, щоб горнутися до своєї погибелі, якою дихає на нас ця сибірська Росія.

Нинішня влада захлинеться своєю жадобою до наживи за рахунок суспільства. І станеться це вже скоро.

Біда в іншому. Біда в тому, що на зміну можуть прийти такі ж самі захланні злодюги, яких "в епохи бунтів і повстань" піднімають на вилах.

8.12.2011. "Як же кожен із нас чує свою власну мову, що ми в ній народились?" (Дії св. апостолів, 2(8).

Це здивування свідків з різних народів, які почули, як раптом заговорили апостоли рідними мовами народів усього світу після зішестя на апостолів Святого Духа.

Мати б щастя чути всюди в Україні нам, українцям, *"свою власну рідну мову, що ми в ній народились"*.

А ви все плачете за ССРСРом!..

"Радянський Союз для мене ніколи не був батьківщиною. Я не можу вважати батьківщиною країну, яка знищила мільйони людей у голодоморах, репресіях. Для мене батьківщина — це Україна".(Леонід Кравчук — Президент України).

Навіть цей обережний, поміркований чоловічок багатьом малодушним малоросам, що благоговіють перед пам'яттю Союзу, перед нинішніми кремлівськими кагебістськими карликами Путіним і Медведєвим, перед попом Росії Кірілом Гундяєвим з його "русским міром", — сказав, де їхня батьківщина.

От якби ще нинішньому президентові ця істина дійшла. Щоб навіть він збагнув, яка це неймовірна ганьба, алогічність поклонятися з вершини глави Української Держави чужому, проімперському попу. Хто дав йому право це чинити від імені нашої Держави?

Чого ж ми мовчимо, байдуже спостерігаючи ті численні урочисті цілування президента України з чужоземним попом — патріархом чужої держави? Це ж великий гріх перед Україною. Ці публічні акції стимулюють ще більше закорінення малоросійства в душах українців.

12.12.2011. "Правдиві вірші — то молитви". (Валентина Отрощенко).

16.12.2011. Лауреатом премії імені Василя Симоненка цього року став поет, громадсько-політичний діяч на Черкащині Леонід Даценко. З дев'яти голосів у конкурсній комісії при голосуванні за Даценка подало сім членів комісії.

Цього року особливо радісно було голосувати за лауреата. Він — справжня духовна рідня Симоненку.

Довелося похвалюватися. Дехто боявся начальства, адже Леонід Даценко очолює черкаську обласну опозицію. Ясно, що начальству не сподобається наш вибір. Але то його турботи, а при чому тут ми?

Ми вчинили достойно, назвавши Лауреатом достойного.

Час і совість

"Якби справді час був справедливим судією, людство було б і сьогодні інакшим, інакшою була б і його Пам'ять, і воно знало б не всіляких кортесів та ермаків, а тільки культури, що їх кортеси та ермаки повинували, і не ставило б людство монументи на честь тих, хто пролив моря крові, і не творило б собі щораз нових і нових ідолів, ладних і час обдурити. Час поставить усе на своє місце? Він поставить, що йому треба, на те місце, що йому треба. А потім прийде інший час і все розставить по-своєму. Так було вже не раз. І так буде без кінця. А той час, який розставив щось по-нашому (чи по-чиємось, супроти нас), — він минутий, як і всі інші часи. Так що проблема думання й оцінки не резервується для якогось гіпотетичного "справедливого" часу — такого не було й не буде. Працюймо і думаймо сьогодні! І завжди. А майбутні часи або муситимуть, або ні рахуватися з намисленим і надіяним до них".(Іван Дзюба).

Возводимо час в якийсь абсолют у майбутньому. Як начебто час колись залежатиме не від людей, таких же самих звичайних людей, які були вчора і які сьогодні суцї.

Що? Гїрко? Нема нїякої надїї? А я скажу — то ще добре, що час залежить від звичайних людей. Бо де люди, там серед усього їншого, людського, є ще й совїсть. А совїсть людинї від Бога.

Кажемо Час і кажемо в множинї — часи, які змінюють один одного. Час — величина постійна, яка видозмінюється від ступеню насиченостї совїстю. Звідси — часи, бїльш совїсні, менш совїсні: ближчі до Бога, дальші від Бога.

Тож орієнтуймося на Совїсть, надїймося на совїсні часи. Саме собою зрозумїле — без власної совїстї надїятися нї на що.

Дехто з деспотів, абсолютно далекий від елементарної совїстї, ставив собі пам'ятники по всїх усядах, та приходив на зміну совїсний час, і ті пам'ятники розбивали вщент, стирали на порох, а пам'ять про деспота проклиналася.

Нї, без совїсти не можна нїкому надїятися на добру пам'ять у Часї.

Нинї часи їдуть один за одним дуже безсовїсні. Взяти хоча б ХХ вік з двома світовими війнами, з трьома голодоморами в Україні, із сїмдесяти роками советської деспотїї. *Взагалї для України останні 350 років під московським ярмом були абсолютно безсовїсні. І ця безсовїсність триває й сьогодні.*

Совїсні голоси українських поетів, українських патріотів, починаючи від Шевченка, волають до совїсних часів, які нарештї почують Україну. Без неї не бачити людству щасливих часів. Що швидше збагне це світ, то краще буде для нього. Україна ж під російським, імперським чоботом — це знову різка поляризація світу, новї світовї тривоги, новї світовї катаклїзми аж до цілковитої погибелї світу.

Нестїйкий українець

(Дїялог пробудження)

23.12.2011.

— Чого ти так скептично скривився, коли я заплїшив отому бовдуру, що я українець?

— Бо засумнівався.

— У чому?

— У найсуттєвішому. Ти тому, як ти кажеш, бовдуру доводив це не своєю мовою.

— Так він же ж не розумїє по-нашому!

— Чого ж він не розумїє? Він уже двадцять років живе в нашому гїга-будинку. а перед цим мешкав отут ось на схилах Днїпра теж серед українців.

— Ну, знаєш, як воно до тебе звертається російською, не хочеться розїгравати інтермедїю Тарапуньки і Штепселя.

— То не будь Тарапунькою! Будь чистомовним українцем. А ти якийсь глиняний, від першої російської фрази, зверненої до тебе, ти вже й поплив і розвалився. Нестїйкі ми, брате. Малороси... Думаєш, менї просто триматися на українській нотї шоразу з оцими російськомовними? Та це треба виробити в собі й у своїх дітях до звичайного автоматизму. А я ж, коли кажу "Дякую" російськомовній цяцї в супермаркетї, то почувуюся так, наче мене зараз лигнуть по загривку. Мабуть, мене й досї душить оте 350-річне російське ярмо? Знову ж хочуть припасувати його до наших ший. Брешете, людомори, цього разу не вийде!

А тим часом...

Товариство "Просвіта" підбило підсумки традиційного конкурсу "Я гордий тим, що українець зроду". У ньому взяли участь понад 500 школярів з усієї України. Конкурс цей має такі номїнації: поезія, проза, гумор, пісенно-музична творчість, виконавська майстерність.

Лейтмотивом конкурсу прозвучали слова з вірша учениці з м. Іллічівська Одеської області Катерини Комолової:

Та якщо зашиють нам роти,

Хай тоді прокинеться каміння!

О, вже не зашиють!

1.01.1012. Помер Григорій Білоус. Позавчора поховали. Осиротіла Спілка, осиротіла наша література... Чую всі ці дні, як осиротіла моя душа.

Помер серед ночі, за роботою, за комп'ютером. Устиг написати третю частину Сквороди. Націлявся творити четверту частину.

Думаю, це була б річ, оцінена Шевченківською премією. Якщо бути чесним перед Григорієм, то його Скворода уже й трилогією заслуговує на цю премію. Там є геніяльні прозріння. Як і в поемі про Шевченка "Спрага" оті *ярма* на Іллінському ярмарку:

— Купи ярмо-о! Ти що, оглухнув, діду?

— Яке ярмо? Нащо воно мені?

— Тоді візьми, добродію, задарма.

Як не собі, то дітям віддаси...

На ярмарку все ярма, ярма, ярма,

Хто їх робив — тому б їх і носить!

Полишив нас, Україну з цими клятими ярмами. Але встиг сказати нам про них. Пошевченківському сказати. *Попередити!*

Далі вже договорювати нам за нього і діяти. Бо навіть постійні носії їх — воли пішли вже у вічність. А ми ще носимо... То що ж, і нам, українцям, слідом за волами канути в Лету, так і не втопивши тих мережаних, московських, красноплощадних ярем у ріці забуття?

Так душі ж наших великих просять:

— Скиньте!

Душа Григорія просить.

Скинемо!

"Не може ж так бути", щоб не скинули.

Солодка отруя України

Ось і гранично відвертий Петро Сорока в Денниках пише про те, що й мене давно вже мучить:

"Я виростав і формувався значною мірою на російській літературі. Знаю її силу й красу, усвідомлюю її велич (...)

Маю право зізнатися, що люблю російську літературу. І доки мого життя, доти, мабуть, буду робити в ній нові відкриття.

Але... лише 10 чи в кращому разі 20 відсотків літератури, не підчерчено гнилим шовінізмом і фальшем.

Решта — гнилизна. Саме ця гнилизна дев'ятим валом накочується на Україну.

А російський кінематограф сьогодні — 99 відсотків отруйної і фальшивої гнилизни, що подається в обгортці правди і краси.

Жахливо.

Це ідеологічна тотальна війна проти України. Може не менш жахлива, як фізична війна. Бо це замах на душу народу". (П. Сорока. "Дерево над водним потоком").

Боляче це усвідомлювати, бо і я виховувався на російській літературі, мабуть, аж до вчадіння. І моя душа *необережно* полюбила її. Та коли я почав українно прозрівати, то й на мене, як і на П. Сороку, навалились оті 90 відсотків "братньої" літератури й стали душити отруйною "гнилизнаю" імперського шовінізму, відмовляючи моєму народові в праві бути рівноцінним серед інших народів, відмовляючи в праві на його життя на планеті, в праві на свою Батьківщину.

А кажуть: геній і злодійство — речі несумісні. Росіяни ж суміщають, так би мовити, явочним порядком. І вони що, думають, що ми й за їхнє "оголтелое злодейство" проти України будемо їх любити?

7.01.2012. *Напередодні Дня народження Василя Симоненка.* Назріває конфлікт між обласною владою і нашим обласним відділенням Національної Спілки письменників України. Обласне "регіональне" начальство незадоволене, розгніване на конкурсну комісію з премії В. Симоненка за нинішнього лауреата Леоніда Даценка, автора відзначеної премією збірки поезій "І янгол з автоматом на плечі". Начальство сказало, затупало ногами: "*Спілка стала в опозицію до влади!*" Не тому присудили премію. Координатору національно-демократичної опозиції в Черкаській області.

Щоб принизити лауреата і власне всіх членів комісії з премії, обласна адміністрація йде на порушення багаторічної традиції — вручати премію на урочистому вечорі в театрі на день народження В. Симоненка. Спущене згори розпорядження — премію вручити на задвірках — тихенько в кабінеті начальника облуправління культури.

9.01.2012. Учора, в день народження Василя Симоненка ми клали квіти на його могилу на Одеському цвинтарі та на могили Миколи Негоди, Анатолія Пашкевича, на зовсім свіжу, болючу, як рана, могилу Григорія Білоуса: висока гора вінків і квітів, і на самому щолопочку квітогори — сивовусий портрет Григорія.

У М. Негоди під підписом про дати народження і смерті на пам'ятнику двоє слів: "Степом, степом..."

Безсмертні слова безсмертної пісні.

Поїхали й до паркової скульптури із зображенням В. Симоненка, яку приткнули за палацом шлюбів. З нами були й представники адміністрації. З їхньої розмови стало ясно, що пам'ятника В. Симоненку влада не збирається ставити, незважаючи на кілька конкурсів, які проводилися протягом понад двадцяти років. Фарисеї вирішили відбутися парковою скульптурою.

Знаймо це!

Ось як боліло наше російськомов'я Олесю Гончару. Запис його в Щоденнику 11.10.74:

"Принижувати, зневажати українську мову зараз стало модним... Відцурайся рідної мови, потопчи її, зрадь — отоді будеш для нас підходящий. Змагання в холуйстві, розгул нової валуєвщини... І все це подається під знаком відданості російському народові, ніби для нормальних, справді братських стосунків неодмінно потрібна ось така жертва, неодмінно треба, щоб "менший" без кінця клявся у своєму холопстві, зрікався святинь та самообпльовувався в приступках юродства та незрозумілої довічної покути.

Яке гидке це чиновницьке лицемірство! Адже ніхто інший, як саме чиновництво і сіє розбрат. Б'є без кінця поклони російському народові, а само до нього таке ж байдуже, як і до свого власного народу".

У такому холуйстві ми жили тоді. Його нав'язували нам згори — у школах, вишах, ПТУ, на роботі, на офіційних заходах.

То ж тепер, у своїй *незалежній* Україні звільняймося від цього заскоружлого низькопоклонства перед російським, перед Росією, Москвою, пригорнімося душею до рідного, до нашої мови, до нашої історії, до святої пам'яті про своїх національних героїв. Станьмо нарешті самими собою — Українцями.

Станемо розумними, совісними Українцями, то й оберемо до влади совісних Українців, і життя наше, українське почне налагоджуватися.

Живімо нарешті для себе, для України, а не для якогось лже-брата лже-старшого.

Як козацька шабля

10.01.2012. У спогадах про Олесю Гончара Валентина Данилівна наводить усний його вислів про Г. Тютюнника:

"— Григір любив слово, як голос рідної землі..."

Як точно, містко сказано в цій коротенькій фразі й про Григора, про вагу його слова, і про рідну мову, і про Україну!

Запам'ятаймо собі, на генному рівні "запишімо": Наша земля — Україна говорить голосом української мови. Це її природній, домашній голос. Усі інші голоси, то гостьові голоси, залетілі з інших земель. Україна вслухається в них, але просить совісті промовляючих ними, не глушити її голосу.

Україна ще просить, а ми, її Українці, доведені до межі нерозуміння нас, — *вимагаємо* не глушити голосу нашої матері. І вимога наша мусить бути гострою, як меч Київської Руси-України, як козацька шабля.

І вдарив грім!

(Вони не пройшли!)

12.01.2012. Учора це було. На вечорі пам'яті Василя Симоненка. Коли настав момент вручення відзнак лауреатові обласної премії імені В. Симоненка, театральна зала, переповнена понад краї, вибухнула гнівом, презирством до влади, патріотичним піднесенням. Вручати премію лауреатові цього року поетові Леоніду Даценку за книгу віршів "І янгол з автоматом на плечі" не прийшло високе начальство, і цю місію довелося виконувати самому голові комісії з премії Володимиру Поліщуку.

Оце й обурило всю залу: неувага начальства, повна ігнорація самого вечора В. Симоненка, лауреата, учасників вечора.

Пристрасно, полум'яно виступив лауреат. Кожна запальна його фраза переривалася не те що оплесками, затяжними оваціями. Цю владу було названо *окупаційною*, заявлено, хто на цій землі господар, а хто завойовники-пришедьки, прибудди, душителі українського слова.

Гостроти вечору додали гості з Києва Михайло Слабошпицький і Володимир Шовкошитний. Шовкошитний звернув увагу на те, що нині серед перших осіб влади в Україні немає жодного українця.

Зала, як одна істота, реагувала синхронно з виступами. І стало знати, яка динамічна сила патріотизму живе в нашому народі. Який громовий гнів до окупантів стугонить у наших людях.

Ні, нас не зловиш! Нас не поставиш на коліна! Окупація не пройде!

Карфаген мусить бути зруйнований!

Два роки не бачився з Михайлом Слабошпицьким. Зустрілися душевно.

Як брати.

Уворуем еще и Бориса Гмырю?

(Читаючи — Борис Гмыря. Дневники. Щоденники 1936 — 1969. Харків. "Фоліо". 2010)

Борис Гмыря — український неперевершений співак (бас), який залишив позаду навіть легендарного Федора Шаляпіна. Недооцінена бездержавною колись Україною фундаментальна величина української нації, її владний мистецький голос на весь світ. І ось у нас, тютхтіюватих, уже краде його серед білого дня Росія для себе. Мало, бачте, їй украденої нашої історії, украденого нашого слов'янського першородства, так вона ще й вихоплює з рук сплячої нації і наші знакові постаті, таку світову величину, як Борис Романович Гмыря.

Ось у книзі "Щоденники" Б. Гмирі читаємо з коротенького розділу "Принадлежность Б. Гмыри к русской культуре. По страницам Интернета":

"1) "Энциклопедия "Страницы московской театральной жизни". Александровы О. и Д., 1998. В графе национальность у Гмыри записано "русский" (який народився в Лебедині на Сумщині в родині простих роботящих українців. Збереглося 14 листів матері Ганни Федорівни до сина. Усі вони писані українською мовою: "Якщо можливо, то приїдь на пасоч-

ку — підемо до моєї дочечки, а то я коло неї не була, то підемо умісті попрощаємось..." (Дочка і чоловік, батько Бориса Гмирі Роман Костянтинович померли в 1933 році від голоду — В.З.).

2) Музыкальный словарь в рассказах. Михеева Л.В. М. Сов. комп., 1984. "...Имя замечательного певца-баса знают, без сомнения, все. Это Федор Иванович Шаляпин... Прославились и такие певцы-басы, как Пирогов, М. Михайлов, И. Петров, Б. Гмыря..."

3) WEB-страница: "Добро пожаловать в нашу маленькую Россию", в абзаце "Великие голоса России" отмечено: "...Эта страница познакомит Вас с великими русскими оперными певцами — Марком Рейзенем, Борисом Гмырей, Надеждой Обуховой, Максимом Михайловым..."

4) WEB-страница: "Великие голоса России — Борис Гмыря".

5) WEB-страница: "Великие оперные певцы России. Большой театр России". Среди 16 выдающихся оперных певцов бывшего СССР, которые работали в этом прославленном театре, первым в списке стоит имя Бориса Гмыри. Да, Гмыря очень часто пел в спектаклях Большого театра, но никогда там не числился постоянным солистом".

Отак, як писав-молився Богу в псалмі 43 Шевченко, "...І вороги нові розкрадають, як овець, нас і жеруть!.. Без плати і без ціни оддав еси ворогам проклятим; покинув нас на сміх людям, в наругу сусідам..."

Сяєво з минулого на нас

17.01.2012. На мій день народження Лена і Оля подарували мені "Щоденники" Бориса Гмирі. Це така була несподіванка. Фантастично!!! Читаю, читаю і читаю. Крім того, що це неперевершений геній співу, сильніший за Шаляпіна, він ще й людина надзвичайна — добра, ніжна, високопорядна, аристократ духу.

Не читаю, а п'ю цю книжку. І водночас Оля виписала ще й спогади Валентини Данилівни Гончар "Я повен любові..." (Спомин про Олесея Гончара). Так я поперемінно читаю обидві книги. Стільки світла від обох устає. Таке свято для душі!

А головне — це дотикання до такої чистоти духовної, якою ми маємо в морально забрудненому, занехаяному середовищі нашого повсякдення рятувати наші душі.

Це сяєво з минулого на нас. Благодатне, наше, українське. Щоб ми нарешті прийшли до своєї, національної пам'яті.

"А де ж чиста народна моральність?"

"Дивились спектакль Ленінградського театру "Братья и сестры" за Абрамовим. Жорстокий спектакль. Тваринне існування людини.

— Все зводиться до одного: погамувати фізіологію, голод, витівки, нездорові пристрасті. А де ж чиста народна моральність? Чи, може, у них там так і є?.."

Це з книги спогадів про Олесея Гончара "Я повен любові..." Валентини Гончар. Пряма мова — то запис вислову Олесея Гончара.

Мабуть, воно "у них так і є". "Деревенщик" Федір Абрамов — тонкий знавець народного побуту й народної душі росіян, коли б у них було те, що так турбує Олесея Гончара, то Абрамов написав би ж про ту моральність.

Подумалось: чи не скочується й собі наша сучасна модерна література молодих з густим матом до цієї ж відсутності в самій ній моральності, тобто до злої неправди про наш народ. Він же моральний! *Ще* моральний, хвалити Бога!

18.01.2012. "Хто здатен пожаліти іншого, той одразу стає кращим". (Мати Тереза).

20.01.2012. "Усім варто усвідомити, а особливо владі, що основою етнонаціонального комфорту всіх (національних меншин України — В.З.) є етнонаціональний комфорт української нації". (Іван Заєць, народний депутат України).

"Неможливо екзамен кидати, почав дорогу пробивати, то треба її скінчити, щоб тоді бути *вільним козаком на всі краї* (виокремлення моє — В.З.) і бути людиною хорошою". (З листа матері Ганни Федорівни до молодого Бориса Гмирі).

25.01.2012. Цими днями несподівано зателефонував якимось увечері Віталій Дончик. Каже: "Давно хотів познайомитися, поговорити. Ми однаково думаємо і однаково сприймаємо В. Ющенка". Читав колись у "Літературній Україні" мою замітку "А караван іде" із закликом до еліти підтримати Ющенка. З мого доробку читав книжку "Дзвінок на світанні" 1980 року. Пообіцяв передати свою нову книжку через Володимира Поліщука. А я запитав, чи його не обтяжить, якщо я йому надішлю щось зі свого, пізніше написаного. Він сказав, що радий буде почитати.

Говорив він зі мною якимось душевно, голос його добрий, теплий. Мені всі ці дні, як згадую нашу розмову, стає світло на душі.

27.01.2012. "Недарма імперії насамперед намагаються знищити рідну мову завойованих націй. Утративши мову, асимільований народ віддає імперії свої таланти, розум і всі досягнення. Він стає погноєм для переможця". (Леся Ткач).

30.01.2012. Акварельний вечір. Ніжні рожеваті кольори на білому снігу, на дахах у тому ж снігу. І мороз під 20 градусів. Для мене виходити на такий мороз, як на ніж.

"Ганьба!"

У нас навіть Конституційний Суд антиконституційний. А ви дивуєтесь, чому таке сильне навантаження в суспільстві на слово "ганьба". Я думаю, що воно ще й не зовсім до—вантажене. Як на мене, то воно має мільйонноусто звучати денно й нічно, аж поки не змете з української землі цю загарбницьку з ніг до голови владу.

Що таке "регіональна мова"?

(Це друга державна з чорного ходу)

8.02.2012. Це шулерські хитрощі русифікаторів. Це та ж сама друга державна мова, тільки з регіональним флером. Мовляв, там, де скупчено живуть російськомовні, там і офіційною буде (тобто державною) російська мова під назвою "регіональна". У нас більшість міст дуже зрусифіковані. От до них і вчепляться ці негідники, пройдисвіти зі своєю "регіональною" — цим виплодком цинізму і облуди.

Будьмо пильні! Упровадження так званої "регіональної" мови — це протягання другої державної мови окупантами-русифікаторами з чорного ходу.

Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь. Господи! Спаси Україну від агресії Росії. Амінь.

Хай прийдуть безсрібники!

9.02.2012. Ну, були ж у нас порядні, святі українські люди в Спільці письменників (навіть за советів) — Юрій Яновський, Олександр Довженко, Максим Рильський, Олесь Гончар, нині суціль з нами Юрій Мушкетик. *Перевірені на владі* — **безсрібники!!!** Не грабастали собі в кишені. Любили Україну над усе й для неї працювали.

Чого ж зараз у нашому політикумі немає таких людей, таких українолюбів-будівників? *Святоукраїнців*. Що не вирветься яке нагору, до державного керма — і продалося, піддалося не волі патріотичних "залізних рим", а "металу", отому, що за нього "люди гинуть", як насміхається з нас Мефістофель. Збагачуються наліво й направо за рахунок нас, суспільства. А такі ж уже *помаранчеві* виникли були, ми аж зраділи, аж підросли національно в надії, у вірі в них...

Та наша надія, наші кумири розвіялись, як дим, одні стали битися за чини, інші, до-рвавшись до влади, кинулися наживатися, грабувати, та так же ж завзято, не згірш ворогів наших.

А де ж сьогоднішні Олесі Гончарі, Довженки в політиці? Без совісті, без порядності нічого ж у нас не вийде!

Я не можу уявити Шарля де Голля корупціонером, загарбником земельних угідь собі під помістя.

Та прийдіть же в політику, в державне керівництво, Олесю Гончаре, Олександрє Довженку! Скільки ж ще нищитимуть нашу Україну оці пігмейчики, оці малороси, оце *ніщо*, лакейська "грязь Москви"?

Допоки!

Націоналізм

(У ньому наше спасіння)

"Націоналізм (філософія націоналізму) — *категорія генетична* (усі виокремлення автора — В.З.), тому **це єдина ідеологія**, яка є творінням не стільки людського розуму, **скільки Всевишнього**". (Володимир Монастирський, доктор медичних наук, професор. "Націоналізм: чим він є? Міні-лікбез для української еліти і не тільки").

І далі:

"**Націоналізм** завжди намагається встановити **націократію**, тобто форму організації функціонування політичної системи, яка базується на **ідеології** та **політиці** націоналізму. *Націократія* — *різновид демократії* і відрізняється від неї лише тим, що при націократії *джерелом влади є нація*, а при демократії — **народ**, тобто всі громадяни даної держави.

Важливо зазначити, що практично в усіх так званих *національних демократичних державах* формою політичної системи фактично завжди є не демократія, а **націократія**.

Націоналізм є тим *чинником*, який *спонукає нації* до *національного визволення*. Так досвід національних держав усіх континентів переконливо свідчить про те, що **тільки ті нації перемогли у своїй країні, які** були очолені *елітою, озброєною і наснаженою філософією націоналізму*, з лідером — **незламним націоналістом**". (Там саме).

І далі, для повної вже ясности:

"**Націоналіст** — патріот, який **інтереси своєї нації завжди і в усьому ставить на перше місце перед такими ж інтересами всіх інших націй і навіть перед своїми власними інтересами**". (Там саме).

Судячи з останнього, *то в нас за 20 років Незалежності не було при владі й близько жодного націоналіста*. Так собі, самі лише *ліберальчики* впереміш та почергово з ворогами України.

10.02.2012. У нас це ще з кагебістсько-советських часів живе: якщо ти борешся за українську мову, значить ти проти російської мови.

Та хай вона собі живе, та російська, тільки б вона не душила мою українську в моєму домі — в Україні. Хай собі живе, але ніколи не забуває, що в нас вона — не вдома, а в *гостях*.

13.02.2012. Краще вже говорити в обличчя оригіналові, ніж із його блідими копіями. (*Про начальника і його донощиків*).

Пребудемо вічно

У другій половині 19-го століття міністр внутрішніх справ Росії Валуєв вирік українській мові свою імперську заупокійну, що, мовляв такого "язика не било, нет і бить не может". За принципом: "Не може цього бути, бо бути цього не може".

А ми є й у 21-му столітті, бо наша українська мова з волі Божої тисячоліттями була, є і пребуде вічно, і ми з нею пребудемо вічно! Хай це зарубають собі на носі сучасні московські Валуєви, а з ними й продажні місцеві Валуєви-зброди та Валуєви-хохли.

Лихо з лих, та й сто разів лихо з лих...

14.02.2012. Власне ХХ століття було *антиукраїнським*. Близько 200 указів, постанов про заборону української мови та про обмеження її вживання за царату й генсеківства советського, три голодомори, розкуркулення 200 тисяч господарств і вивезення їх у Сибір, шквал репресій 34-го, 35-го, 36-го, 37-го, 38-го років, а для Західної України масові репресії в 39-му, 40-му, 41-му роках, масові розстріли політв'язнів у тюрмах у 41-му при панічному відступі советів, дві світові війни, масові мобілізації польовими військкоматами в 1943 — 1944 роках на звільнених від німця територіях "чорносвітників" — "необмундированих" українських чоловіків та кидання їх у воєнну м'ясорубку неозброєних і ненавчених на масові знищення.

Усе це було з нами, українцями. Жоден народ не зазнав стільки горя, як ми. Бо велике лихо бути чиеюсь колонією. Во стократ більше лихо бути колонією Російської імперії (незалежно царат це чи більшовизм).

Історія і антиісторія

Знову й знову вороженьки наші запускають нам теорію про спільну історію Росії і України. Та не буває спільної історії в гнобителя й гнобленого, в метрополії й колонії. Те, що становить історію метрополії Росії, є на тому ж відрізьку часу *антиісторією* колонії України (Малоросії). І тільки в ті моменти з'являється історія в колонії, коли колонія повстає проти метрополії за своє визволення.

Перший не малорос

Діялог

— Ну, що ти мелеш?! Який же Мазепа зрадник? Кому зрадник? Росії? Ти вже, бачу, начитався гадючої табачниківської історії й утратив здатність самостійно, тверезо мислити. Мазепа — перший з великих гетьманів — не малорос у сучасному розумінні цього слова, а патріот України, борець за незалежну Українську державу.

— Перший? А Хмельницький?

— Як казав про нього Шевченко: "Великий, та не дуже". Вояка, полководець геніальний, але не державець. Не стратег. Отой його "Переяслав" — це елементарне *малоросійство*. Узяв і бухнув Україну царю під ноги. Мазепа ж перший порвавсь, як сокіл, з неволі й став нам живим прикладом, дороговказом у боротьбі за самостійну Україну.

Співзвуччя в нашому лихові

17.02.2012. І настали в мене живильні дні *дончичокочитання*, благодатного дончичоківського відкриття й пізнання. Читаю надіслану Віталієм Дончиком його книжку "Доля української літератури — доля України", що вийшла в серії "Бібліотека Шевченківського комітету" (К., вид. "Грамота", 2011).

Читаю суголосне, співзвучне з моїм думанням, писанням, говорінням на виступах перед учителями, учнями й студентами, читаю голос старшого побратима, якому нестерпно болить те, що й мені:

"Не раз думається: прожив уже 79 років і впродовж усього свідомого життя, а, фактично, ще з дитинства, постійно переживав — в Україні, на моїй і моїх близьких і далеких предків, землі, постійні, невідчепні прикрощі й занепокоєння щодо рідної мови. Безбатчанкам, малоросам, яничарам, нігілістам різного гатунку, мабуть, цього не зрозуміти; але, певен, що нормальна освічена людина поділить мою тривогу (бо сама переживає те саме): чому ми мусимо миритися з тим, що на наших очах мова, якою розмовляли мої батьки й діди, якою розмовляє велика частина сучасної України, якою розмовляють мої діти і внуки, мова, якою створено й донесено з віків близько трьохсот тисяч неповторних пісень, мова безсмертного "Кобзаря" зневажається, топчеться, витісняється... На догоду чого і кому?"

І далі (про це і я писав багато разів) читаємо:

"Та найприкріше те (...), що з усіх боків чуємо, і особливо останнім часом, що, мовляв, масовий наступ, витіснення, обмеження, порушення прав і свобод, різні "тиски" здійснюються в Україні проти... російської мови і російськомовних громадян. Хіба не блюзнірство? Хіба не відверте називання чорного білим, не кричущий цинізм? Хочу заповзятливим апологетам "другої державної" і "братських зв'язей" (добре знаємо, які вони "братські" — ці "об'єднують, тільки попусти", — каже Л. Костенко з досвіду Хмельницького), різним "енкам" з депутатськими значками, які свою цинічну базграніну про "утиски" російської мови" (особливо, мабуть, на сході й півдні України!?) поширюють як заїжджену платівку на всіх теле— й радіоканалах, сказати таке. Російська мова реально має, але *може й не мати* (згідно з національним і Європейським законодавством) такі права й можливості, як вона має в Росії, як французька у Франції, німецька в Німеччині, польська в Польщі... Зазіхання ж на права мови титульної нації в Україні, вимоги офіційної двомовності — це порушення Міжнародної хартії, це ніщо інше, як рекетирські наміри позбавити українську мову її історично, юридично, культурно, психологічно і ментально обґрунтованих прав і пріоритетів на своїй одвічній території. Це — прагнення законсервувати ганебний status quo, тобто імперські порядки, серед яких основний — "руссифікація всей страны". Прав і можливостей у мов національних меншин (...) в Україні більш ніж достатньо, вони гарантуються тією ж 10 статтею Конституції України і вичерпним Законом України "Про меншини".

Ці цитати джерельні, а тому для мене вони *компасні*.

Стихійний захист ослаб

Що характерно — українську мову оберігали не тільки письменники, еліта нації, а й сам народ. Оте споконвічне висміювання кожного, хто неправильно вимовить якесь слово, або перекрутить його на московський лад, намагаючись заговорити "культурно", "по-городському". Такому враз пришивали прізвисько, яке переходило на всю сім'ю, на його рід у наступні покоління. І в селі через два й три покоління кожен міг пояснити етимологію цього прозвища.

А як глузували в селі з тих, хто після служби в армії уперто говорив каліченою російською мовою. На такого дивились, як на задаваку або на нещасного, дефективного чоловіка. Та десь під кінець уже ХХ століття на це якось перестали звертати увагу, і вже вам якась бабуся розчулено може похвалитись тим, який у неї росте онучок у Полтаві, ще й продемонструє сказані ним "мудрі" фрази російською мовою. І це вже сприймається загалом як належне. Ну, справді! Яке розумненьке дитя росте в нашій славній Полтаві. Стівідсотковий моральний каліка-малорос із безповоротними яничарними потенціями.

Радуйся, Україно!..

Замполіт, комісар Кремля

Бійтеся слова від лукавого!

18.02.2012. По кілька разів на рік уривається в Україну патріарх Російської православної церкви Кіріл Гундяєв і з комісарською пристрастю, прикликаючи все Бога, пропагує серед довірливих українців "русскій мір", нав'язує ідею "єдиной Русі". З якої це речі цей верховний посадовець чужої РПЦ пропагує нам з розмашистими мирянськими інтонаціями попа-розстриги розвал України, ліквідацію нашої національної церкви, кличе іменем своєї імперії нас до самознищення як народу? Прояснює роль цього комісаристого патріарха колишній генерал КГБ Калугін:

"РПЦ зайняла нішу, що належала в радянські часи компартії. Російська православна церква і будівництво "русского міра" — одне з прикриттів, які використовує нині російська розвідка. Через свої парафії у світі вона маніпулює свідомістю вірян, ніби подаючи духовну підтримку, а насправді впроваджуючи те, що інспіровано органами безпеки РФ". ("Україна молода", 16 — 22.02.2012 р.).

Бійтеся слова від лукавого!

Тримайтесь нації — нашого оплоту!

Усіляке протиставляння прав людини правам нації є нічим іншим, як чистої води демагогією, імперським намаганням знищити націю (нації), а зі знищенням нації відібрати елементарні права й самої людини, яка тепер, лишившись свого щита-заступника нації, буде беззахисною перед сваволею імперії.

Уловлюєте бісівський хід: одним махом (ліквідацією нації) побивається й сама нація, і права її незахищеної людини.

Позиція-оберег нації

Мої конспекти

19 02 2012. "Маємо докорінно змінити наше ставлення до того, що означалося в колишні часи поняттями *співдружність, взаємовплив* (курсив мій — В.З.), а далі й узагалі — **взаємозближення культур**. (Виокремлення автора — В.З.).

Реально ж для української літератури це завжди було замахом на її життя і — усвідомлюваною чи ні — боротьбою за існування". (В. Дончик. Доля української літератури — доля України).

Рятівна для України позиція. Позиція-оберег нації.

І далі:

"Хай розквітає всебічно культура Росії, їй так потрібна хоч якась протиотрута: проти шовіністичного чаду, закоренілої зверхності щодо інших народів.

Тільки чому все це має обернутися неоколоніалістським засиллям російської книжки, преси, естрадної пісні, кіно, російськомовного продукту *в Україні*, у наших книгарнях і кіосках, театрах і кінотеатрах? Та ще й нашим коштом — держави і платників податків? Називається таке розширення меж "російського міра" не інакше, як *експансія*, і хижацька її суть ніскільки не стає кращою від того, що це культурна експансія, як не стає злодій благороднішим від того, що він грабує музей, а не банк".

Контекст і Текст

І далі кричущо необхідне, без чого *ми* не будемо *ми*, і наша держава не буде державою:

"Щоб захистити себе, свою культуру (про етноохоронні зусилля дбають усі нації), конче необхідні: 1) рішучість влади із відповідно самостійним менталітетом і орієнтацією на історично-національну духовність; 2) закони, які б не просто щось "квотували" і визначали певні ("толерантні") відсотки, а беззастережно забезпечували (згідно з конституцією!) українській мові, літературі, культурі, пресі, радіо, телебаченню закономірний *пріоритет*, а внаслідку — цілковите й повнокровне функціонування державної мови на всіх теренах України і в усіх сферах життя; 3) категорична відмова (як наскрізне національне надзавдання!) від свідомого чи підсвідомого самодопитування: чи гірші ми, чи кращі? Порівняно з Росією? з Європою? з Америкою?

Таке озирання *нав'язують* нам, за такими принципами не живе жодна культура жодної країни, тим більше культура з тисячолітніми витоками (...). Так, мусимо взорувати на світові виміри, але покладатися на критерії, засади, традиції найперше власної національної системи цінностей, не мордувати себе "всесоюзними", "есендівськими" чи іншими (європейськими, американськими) контекстами. Контекст, найпрезентабельніший, — "не візрєць для наслідування", він не мусить заступати, пригноблювати Текст". (В. Дончик. Там саме).

Малоросійська наша толерантність

21.02.2012. Ми соромимося, не наважуємося заступитися за *державну* українську мову. Боїмось образити національні почуття нахаби — зрусифікованого малороса чи представника нацменшини. А *вони* не соромляться. Російські нацмени в Одесі б'ють журналіста, який

вимагає дотримуватися закону про державну мову. Голова Одеської держадміністрації змушує подавати йому офіційні документи *тільки на російській мові*.

У Криму, Одеській, Луганській, Запорізькій областях, у Харкові російській мові, грубо порушуючи Конституцію України, надали статус регіональної, тобто начепили їй функції другої державної, і вона *самодержавно* витісняє державну.

Чому ж ми, українці, народні депутати опозиційної меншости, еліта нації, сама нація, миримося з цим російським шовінізмом у нас у державі? Чому не примусимо державу навести лад з використанням державної мови, оберегти Україну від нахабної русифікації її ж держчиновниками в регіонах?

Чому не вплинемо на президента, який не хоче звільнити з посади міністра освіти зоологічного українофоба, циніка, що нищить українську мову, витісняючи її зі шкільних та університетських програм?

Ставаймо українцями! Захищаймо Україну *самотужки* від ненависних русифікаторів!

Діялог

22.02.2012. — Що ти все наприкінці своїх записів закликаєш: "Уставаймо!", "Захищаймо!" і так далі? Ти ж не даєш записи цієї миті до друку, і ці твої палкі заклики роками грітимуть самі палітурки твого блокнота, не доходячи до тих, кого ти закликаєш.

— Ти говориш про "цю мить", "цю хвилину". Та це пролежить при нашому пройди-світському державному управлінні, спрямованому на руйнування України, і п'ять, і десять років і не застаріє, а ще трагічніше, розпачливіше волатиме. Та що там казати, ще й досі кожне слово Думи Івана Мазепи ("Же през шаблі маєм права") злободенне, наче написане для нас *сьогоднішніх*. Так що не переймайся, дійдуть мої записи до своїх адресатів.

А ми таки витримали сусіда

Іноді з відчаю й таке подумається: якби нас, українців, числилось якихось 1,5 мільйона, як, скажемо, естонців, то від нас би либонь уже й сліду не лишилось на світі. Адже це всього лише на одне ікло колонізатору. Але ж естонці мають свою державу, а ми віками все ніяк не закріпимося на державному рівні: що збудуємо державу, в нас, розбратаних, тут же її й вирвуть із тепленьких ще рук. Та будь нас і з китайський мільярд, і то б ми, мабуть, ходили без своєї держави.

І все ж таки ми витримали увесь цей розпроїмперський кошмар й ось уже двадцять років відроджуємо свою державу. І відродимо, хоч хай той сусід і лусне від злості!

Латвійська відсіч російській

Оптимістичне повідомлення

24.02.2012. Ой молодці ж латвійці! За наполяганням росіян, що мешкають у Латвії, провели референдум про надання російській мові статусу другої державної. *Майже 75% проголосували проти!*

"За" проголосували росіяни та ті латвійці, в яких змішані сім'ї.

А 999.999 лишилися!

Діялог (оптимістичний)

— Ну й що оцей наш діяч! Боровся, боровся за українську Україну. Тепер же, коли Україна потрапила в руки окупантів, і вони цинічно, прямо таки держимордно русифікують її, цей "борець" публічно заявляє, що він *не в опозиції до нинішньої влади*. Що ж це таке? Як же він сміє це заявляти? Він що, відрікається від справи, якій віддав п'ять років боротьби? Де ж елементарна логіка в його діях?

— Отакі ми й є всі — без логіки, бо малороси, хохли.

— Чого це всі? Я, наприклад, не малорос і не хохол. Я почуваю себе українцем, і будь ласка, не хохли мене, прошу. І моїх рідних і знайомих також не хохли. Не треба узагальнювати, шановний. Бо це веде до обезволення, до добровільної капітуляції ще перед боєм, як казав поет.

— Де ж тепер нам узяти оптимізму для того бою? Ми ж мільйонно, нацією йшли з ним. А він...

— Ну й що? В одному з круглих мільйонів не дорахуємося тепер одного українця? Траге-едія?! Але ж 999.999 нас у тому мільйоні лишилося!

Важливісімо!

2.03.2012. "Мова рідна збагачує і підтримує інтелект, розвиває духовний світ кожного з нас, наповнюючи його справжнім багатством, піднімаючи загальний рівень культури. Через те нам і накидають чужу мову, щоб ми були розумово слабкими, не здатними протистояти стороннім негативним впливам. Психологи стверджують, що *чужа мова пригнічує природжений інтелект*. (Курсив мій — В.З.) *Ми можемо користуватися нею, але вона не пристосована до нашої мозкової матриці*". (Іван Юшук).

Державу закріпимо назавжди!

Громадянин України Анатолій Ільченко в Миколаєві *наступально* обороняє українську мову від засилля русифікаторів на всіх рівнях. Він подав понад сто позовів на різні інстанції, починаючи від ЖЕКу й закінчуючи гарантом Конституції, який також цинічно порушує цю ж Конституцію в мовному питанні. Вимога позивача скрізь одна й та ж: "Я відстоюю своє право отримувати інформацію своєю рідною, до того ж державною мовою". (З газети "Україна молода").

Є ж люди, є козаки, які б'ються за основу основ України — за її державну українську мову, розуміючи, що без неї не побудуєш Української Держави. Анатолій Ільченко не один. Є такі борці і в Луганську, і в Донецьку, і в Дніпропетровську, і в Криму.

Що більше буде таких несхитних, пасіонарних патріотів по всій Україні, то більше певности: цього *державобудівничого* разу обов'язково перемаємо — не дамо вирвати з наших рук Українську Державу, закріпимо назавжди. Закріпимо на наріжному камені — українській мові.

7.03.2012. "Демократія — це вміння жити в конфлікті". (Жорж-Жак Дантон).

Я вам кажу!

Діялог

— А ви чудово виглядаєте! На п'ятдесят, не більше.

— Справді? Бо я сьогодні хоч і голився перед дзеркалом, та ніколи було глянути на свої вісімдесят.

— Я вам кажу!

Голос украдених українців

10.03.2012. "Ми за паспортом — руські, так нас ото як записали всіх у голодоморному 33-му, так ми й живемо *переведено* в руські. А між собою звемо себе хохлами. Ми між руськими й українцями така собі хохляча прослойка". (Зі слова старого кубанського станичника зі станиці Красноармійської, колишньої *Полтавської* Краснодарського краю в Росії).

Пекло України

11.03.2012. Якщо й існує біблійне пекло, то Україну воно, по справедливості, має минути після другого пришестя Христа судити людство. Адже Україна вже відбула своє 350-річне пекло, оте розпрокляте московсько-російське імперське і советське, особливо ці

70 років советського пекла. Жоден народ не витерпів такого пекучого, зв'язного пекла на своїм віку, якого зазнала Україна від "братньої" Росії!

І ще ж і досі ті пекельники не відступаються від України, ними *нашпигована* вся Україна. Захоплені наші храми, Києво-Печерська і Почаївська лаври. А два роки тому пекельники окупували й державну владу в Україні.

Коли ж ми погасимо це пекло на нашій, на святій землі?

19.03.2012. "Якщо людина не здатна плакати над чужим горем і стражданням, то вона гірша за грязюку, по якій ходить, бо в грязі ще проросте зернятко, і нею живитиметься коріння, живитимуться стебла, листя і квіти, а душа нечуйної людини безплідна й не може обдарувати нічим, крім хіба гордині. Гординя ж — ворог усього прекрасного, ворог людей, і рано чи пізно вона штовхає на вбивство". (Вільям Сароян).

Не поступаймося ні на гран своїм!

Усе стоїть і стоїть перед очима та викладачка російської мови з Черкаського університету імені Б. Хмельницького. Не запам'ятав її прізвища, але запам'ятав сіре обличчя, руське волосся й холодні сірі очі. Вона під час моєї торішньої зустрічі з викладачами й студентами єдина так накинулася на мене з доріканнями за мої змагання за права української мови, за оборону її від нацьковування на неї російської мови, озброєної до зубів імперськими набоями, що в аудиторії запахло совєцьким кагебїзмом.

Я лишив цей напад без відповіді. Не хотілося вступати в суперечку із жінкою. І даремно, адже серед викладацького складу університету подавляючу більшість складають жінки. З ким же, як не з ними й дискутувати там.

По закінченні зустрічі я розкланювався з учасниками, а та жінка стояла осторонь, самотою, дивилася на нас, і я, такий уже ж гуманіст-толерантник, підійшов і до неї людськи попрощатися без каменя за пазухою, сказав кілька фраз *примирливого* характеру. У відповідь вона зі злістю, з великодержавною, ще совєцькою зверхністю буквально прошипіла:

— Ви пішете хорошу прозу, і пішіте себе на здоров'є, а в політику не влазьте. За чєм ето вам? Ето не ваше.

І я з відчуттям недотепи, якому раптом бурхонули межі очі й на голову відро крижаної води, відійшов, занімівши. "Так тобі, дурню, й треба! Так тобі, роздурний дурню, й треба в науку, хоч і запізнїлу, — картав я себе. — Ну, чого ти, розмазня, поперся до цієї ворожої чужоти зі своєю добротою, гуманністю? Вона тебе взяла за хохла, готового вже розкаятись у своєму "тупому" україноборстві.

Знай, наївняче, імперіалїста перекопати не можна, бо в нього немає серця до гноблених ним. Ворога можна перемогти тільки непримиренним, непоступливим національним захистом свого, рідного, життєдайного.

Не поступайся ні на гран своїм, українським в Україні, правами українности перед ворогом!"

Може, ще й "катиуженьки наші"?

23.03.2012. Ранок спогадів з Леною. Вона запитує мене, яких пісень співали в нас колись, як ми були ще зовсім малими. Сказала, що в дитинстві вона думала, що люди не стільки говорять між собою, як просто співають. Вона помічала, що навіть у балачці вони часто промовляють словами пісень.

— Слідом за дорослими й ми, малі, граючи в крем'яхи, співали. А хлопці змалечку вже вмїли грати на струнних інструментах.

— Бо ми музикальний народ, — глибокодумно сказав я.

— А цю у вас співали? — спитала Лена й проказала початок:

Посїяла конопельки,
Вершки зеленіють,

Мене милий покидає,
Вороги радіють.

Не радійте, вороженьки,
Вам легше не буде,
Він походить, він побродить
Та й знов любить буде...

— А далі не згадаю.

— Бач, і тут ці "вороженьки", не тільки в національному Славні. Дуже ми вже добрі, терпеливі до своїх ворогів — і таких ось, пісенних, і справжніх, *смертельних*, про яких співаємо врочисто, державно.

— Ну от, знову тебе потягло в політику.

— Бо вони ж не дають нам жити. Ці московські сусіди навіть не визнають нас за народ. А ми все задобрюємо їх: "брати", "вороженьки". Можна ще й так: "комуністочки", "шовіністики", "катюженьки наші".

— А чого? "Не радійте, катюженьки, вам легше не буде".

— Супер-ніжно. І не дихай на них, щоб і пелюсточка не впала.

Така ганебище — президент України, *сам Президент України (!)* — виявляється найперший *не* гарант Української Держави, а її нищитель! Напередодні візиту до Росії він заявив, що в Україні буде прийнято ухвалу про дві державні мови.

Я писав і писатиму й далі, що той, хто хоче надати статус державної мови в Україні російській, є найстрашнішим ворогом України, бо він цим самим несе смерть українській мові, а разом з нею і смерть самій Україні.

Вірю, в українського народу вистачить і сил, і здорового глузду дати рішучу відсіч і самому Президентові, тимчасово найнятому на вірну службу Україні, а не сусідній державі. Такий розбій не можна прощати нікому.

"Для репресировання членів родини"

26.03.2012. У карній справі №13959 ФПД (архів СБУ в Черкаській області) Мойсеева Василя Івановича, 1915 р. н., українця, слюсаря з чотирикласною освітою із с. Угловата Христинівського району Київської (нині Черкаської) області, розстріляного рішенням Військового трибуналу 85 стрілецької дивізії 1941 року начебто "за измену Родине" (реабілітований у 1999 році), я натрапив на аркушах 43-44 на моторошний документ (типовий для того часу), а отже обов'язковий до виконання. Ось він:

"Лит "А".

Сов. секретно.

Ноября 16 1942 г. В отдел НКВД СССР — гор. Москва.

Согласно директивы НКВД СССР №455 от 19.X — 1942 г. препровождаются справка о составе семьи и копия приговора осужденного по ст. 19-58-1"б" УК РСФСР к расстрелу Мойсеева Василя Ивановича, для репрессирования членов его семьи.

Приложение: 2 экземпляра справки и 2 копии приговора.

Зам начальника 1-го спецотдела УНКВД ЛО (Подпись).

Нач. отделения госбезопасности (Подпись).

Справка

о составе семьи Мойсеева Василя Ивановича

№ п.п.	Степень родства	Фамилия И.О.	Год и место рождения	Место жительства
1.	мать	Мойсеева		Христиновский р-н,

		Мария Захаровна	58 лет	д. Угловатая
2.	жена	Мойсеева	26 лет	Ленинградская обл.,
		Евдокия Ефимовна		г. Пушкин, совхоз
				"Детское село", кв. 10
3.	сын	Владимир	3 года	тоже
4.	дочь	Евдокия	3 месяцев	тоже
5.	брат	Антон Иванович	24 года	в РККА
		(фамилия не указана)		

Округполномоченный 1-го ОО УНКВД ЛО лейтенант госбезопасности (подпись)".

І таких довідок складалося сотні тисяч.

Для чого я це наводжу? Щоб відсвіжити пам'ять тим, хто й досі ностальгує за сто-кратівським Радянським Союзом, за людиноненависницькою комуно-ленінщиною, комуно-сталінщиною, комуно-беріївщиною. Благоговійте й далі перед своїми катами!

Чого ж ми самогубці?

27.03.2012. Ні, це нестерпно! Я на межі відчаю. Ще трохи, і я перестану вірити в наше майбутнє. Я не розумію нас, українців. Якись у нас решітчасті душі чи що? Невже ми вже в точці неповернення й гинемо в себе на очах?

Іде телепередача-спогад про популярного, знаменитого, улюбленого співака, у репертуарі якого були найвідоміші, наймиліші нам українські пісні, написані найвідомішими українськими композиторами на слова найвідоміших українських поетів. Цими піснями, голосом цього Орфея проспіваний увесь Київ, Україна недавніх десятиліть.

Згадує його дружина, друзі — відомі українські митці, згадує дочка, вона ж дружина широко відомого оперного співака першого ряду. Згадує і він, і всі говорять добірною українською мовою. І ось черга доходить до третього покоління — до *внучки*. За віком — старшокласниця. Говорить інтелігентною... *російською* мовою. За кожною інтонацією вчувається російський настрій, дещо зверхній до діда — співака українських пісень. На додачу до цього демонструються ще й вітальні поштівки, писані нею до діда російською мовою.

На наших очах такий могутній український бастион культури впав, розсипався на порох. Ну, якже два українські співаки (дід і батько), їхні жінки (баба і мати) не перелили в душу рідної кровинки, свого майбутнього, разом із українською піснею рідну українську мову? Якже вони так легко випустили з рук рідну душу, своє, кажу, майбутнє, віддали її в чужі, неприязні руки нашого одвічного губителя?

У відчаї питаю себе, своїх одноплемінців:

— Чого ж ми такі самогубці?..

Це ж в яких колах суспільства витікає крізь пальці Україна! А що ж говорити про наш "простий" люд!

Опам'ятайтесь! Що ж ми чинимо?!

"Помольники"

Мої конспекти

30.03.2012. У Володимира Затулівітра натрапляю на соковите слово: "Чи не тому *помольники* до мене звозять не лантухи зерна, а лиш серця і біди".

У словнику є "помолець" (помольці). А тут такий синонім "помольцю"! Гарне ж яке слово! *Помольник* (помольники).

Почитаю й ще Затулівітра. Він не просто поет, а ще й дбайливець мови, словолюб.

Ну, ось! Я ж казав. Читаймо для пам'яті, для ширшого погляду на світ: "чіпкі *насі-нисті слова*". Такі слова добре зійдуть і рясно вродять, якщо їх доглядати.

Ще читати?..

Спасайтесь у національній церкві!

31.03.2012. "Ми будуємо свою рідну Українську Церкву, щоб у ній знаходили спасіння не тільки поодинокі душі, а щоб у ній спасався від загибелі весь український народ". (Митрополит Василь Липківський).

8.04.2012. 5 квітня в Українському Домі відбувся "Національний круглий стіл "Місія інтелігенції та вільних людей України". Слава Богу! Ще є щось живе, не спаскуджене в суспільстві, *наша справжня еліта*, яка має повернути націю до високої моральності, підвищивши боротьбу проти морального занепаду в суспільстві, і в першу чергу в середовищі державної влади, в найвищих її ешелонах.

У 90-ті роки суспільство було вибрело на моральноборчу хвилю, створивши на Форумі інтелігенції Конгрес української інтелігенції (КУІн). На превеличезний жаль, першим форумом усе й закінчилося. Написали серйозний Маніфест, з яким звернулися до влади, та на тому все й згасло. В ініціаторів не вистачило духу навіть перевірити виконання того Маніфесту. Байдужість, малоросійські лінощі на пні роз'їли КУІн.

І ще був більший злет української духовності на Майдані під час Помаранчевої революції, та Майдан зрадили ті паяци-лже-патріоти, лже-демократи, які стояли на подіумі (на сцені) перед усім українським народом, клялися в любові до України, у вірності правді, істині, поки не отримали влади. Чимало з них одразу ж позалізали по самі лікті в державну кишеню, дехто сьогодні перебіг на службу в окупаційну владу, навіть не почервонівши, що свідчить про те, що в них немає й крихти совісті.

І ось голос духовності нації проривається знову! У форумі "Національного круглого столу інтелігенції" — остання наша надія. Якщо й цього разу наша національна еліта загасне, не спалахне, не засвітить вогні духовності, етики, які б рентгенівськими променями просвічували прояви аморальності кожного нардепа, міністра, президента, судів, Верховної Ради, влади на місцях, тоді Україні доведеться ще довго борсатися в сьогоднішній нищоті, моральній розбещеності, безстыдстві, цинізмі, які нищать українність нашої держави, роз'їдають суспільство.

Дай Боже сили, рішучості, невідступальності ініціаторам "Національного круглого столу", патріархам української еліти. На них, кажу, остання надія, адже вони — наша національна совість, голос якої досі був дуже слабкий у своїй незібраності, розпорошеності.

Поможи нам Боже!

11.04.2012. Ой, боюсь, що й "Національний круглий стіл" нашої еліти може спасувати перед зловонною клоакою нищоти, цинізму, відвертої брехні, неконтрольованості, безвідповідальності окупаційної влади януковичів-табачників, комунак симоненків. Якщо не знайде українська еліта шляху до народу, не підніме рівень його громадянськості, від намірів еліти лишаться тільки прекраснодушні проповіді.

Написав одному з ініціаторів Круглого столу листа. Коли б прислухалися до деяких моїх самодіяльних думок. Потрібна підтримка на місцях, яку необхідно організувати. Для цього часто виїздити в регіони членам Комітету, підбирати кадри для активної роботи по напрямках, визначених на засіданні Національного круглого столу(НКС).

Думається мені, що потрібен НКС друкований орган, газета, яка б виходила у світ хоча б двічі на місяць.

Сьогодні, йдучи на роботу в архіві, раптом відчув такий потяг до прози, так схотілося сісти й писати повість. Це мене зарядив Селінджер. Перечитую всього. Його діалогізована проза — це те, до чого я схилиюся вже давно, подумую написати оповідання із самих діалогів. Аж оце, перечитуючи Селінджера, "відкриваю" для себе, що він, виявляється, майже всі свої новели побудував на діалозі. Частково це робив і Гемінгвей ("Білі слони").

Ця краса проти нас

12.04.2012. "Для того, щоб певна територія стала колонією іншої політичної та національної сили, їй не обов'язково підписувати договори про визнання статусу домініону, як це було у випадку багатьох британських колоній. Росія після завоювання певної території включала її до своєї держави або призначала органи влади, які б обслуговували російські інтереси. *Російська література* (курсив мій — В.З.) *брала участь у цьому процесі, упродовжуючи на завойованих територіях наратив російської присутності і витісняючи з цих територій їхню власну історію та письменство, що мали для них важливе значення*". (Ева Томсон, професор університету Райс (США)).

То як я можу після цього любити чи бодай поважати велику російську літературу?

Цією своєю *нелюбов'ю* я аж ніяк не принижую (не хочу принизити) російську літературу. Вона справді сильнодіюча емоційно, могутня, велика, як і сама Російська імперія. Але ж не можу я любити ворожу мені, ненависну Російську імперію за її могутність, подавляючу, пожираючу сусідні народи агресивну її силу!

То чому ж я повинен любити (так мене привчали ще зі школи совєцької) російську літературу за її могутність, високоталановитість, коли це все спрямоване було (і є й тепер) проти моєї Батьківщини, проти мого існування, існування мого народу?

Своєю нелюбов'ю прекрасного агресора я тільки спасу свою душу, визволивши її від рабського низькопоклонства перед агресором, точніше перед підступною, *емоційною зброєю* агресора.

Тримаймо свою ділянку фронту!

16.04.2012. Коли говоримо, що треба кожному з українців на своєму місці, не надіючись на продажну (чи навіть окупаційну, як нині, чужу) владу, відстоювати державну незалежність України, боротися за її зміцнення, то часто можна почути у відповідь:

— А що я, маленька людина, без будь-яких особливих повноважень, можу вдіяти? Сильні при владі все задушать. Будь-яку ініціативу знизу, будь-який патріотичний намір кожного з нас поодиноці зведуть до нуля.

Воно наче й так. І вже ми й готові на такі зауваження "відгукнутися" своєю безініціативністю, зневірою у своїх силах. Писав же Євген Маланюк про наше малоросійство, яке штовхає нас до капітуляції ще перед боєм. І цим самим ми розв'язуємо руки бандитській владі, покійно дозволяємо владоможним негідникам нищити державність України, її українність, знущатися з кожного з нас, як їм заманеться.

І ось цими днями я отримую листа з Канева од Віри Степанівни Гнучої, пенсіонерки, педагога, працівника в минулому Музею декоративного мистецтва та музею-заповідника Т.Шевченка. Вона пише:

"Ще хочу сказати, що ми, та сім'я, що зберегла для історії листівки Олекси Гірника, що спалився 21 січня 1978 р. на Тарасовій горі в знак протесту проти рад.влади і її політики. Мій чоловік Олександр Миколайович перший приїхав на це місце, він тоді працював замполітом і виконував обов'язки начальника Канівського РВВС і йому вдалося приховати листівки. А Іщенко Михайло Єфремович написав книгу "Спалився за Україну" про подвиг О. Гірника".

Уявімо собі на хвилинку, що Олександр Миколайович учинив би тоді, 21 січня 1978 року, по-іншому, не як патріот України і віддав би совєцькій владі листівки. І Україна не взнала б про подвиг Олекси Гірника, про його полум'яний протест проти нищення тією владою української мови в школах, ВНЗ, установах, війську. Та проста українська сім'я виконала свій громадянський обов'язок перед Україною, стала на боротьбу із совєцько-російським колоніальним режимом, і на її ділянці фронту ворог не пройшов.

Тримаймо кожен *свою ділянку фронту* неприступною для ворога України, і ми переможемо!

Щойно прозвучала Молитва за Україну "Хай святиться ім'я Твоє" Вадима Крищенка з концерту "10 заповідей Господніх". Це вершинна річ. Скільки слухаю, і завжди душа

моя підноситься, торжествує й надіється на українську перемогу. Такі слова, така музика приходять з Неба й сповнюють благодаттю землю. Свята музика.

Такими творами Бог обдаровує улюблених своїх.

Ні на кого обіпертися

Діялог

17.04.2012.

— То за кого ж, кумо, голосуватимемо цього разу?

— За дідька лисого! Не піду сама й на поріг нікого не пущу, хай і не потикаються їхні брехливі агітатори. За кого не проголосуєш, а воно — пройдисвіт пройдисвітом. Тільки підсадимо його на той високий пост із думкою: "Ну, це вже наш, нашішого не може й бути. І балакає по-нашому, і клянеться — тільки те й робитиме, мовляв, що про нас, простих людей, дбатиме", — а воно зразу ж по нишпірках так і пішло. Наче його змалечку чортова дюжина злодіїв учила красти. А про нас за всі п'ять-десять років і не муркне ніде.

— Та вони, хоч лівий, хоч правий, обидва на ліву ногу. Усе наліво пруть і пруть лантухами, та що я кажу — лантухами — вагонами вивозять.

— Отож я й кажу. Глянеш через рік на свого обранця, а в нього, каналії, добра нашого вже на мільйони, а совісті нема й на копійку.

— Таке воно і є, кумо. І ви скажіть, звідки вони беруться, отакі виродки? Домучують бідну Україну. І ні на кого ж обіпертися, ось що страшить.

— Не те, що обіпертися, подивитися ні на кого! Ви ж погляньте на них, жодного людського обличчя, самі безстижі пики. Такий про вас дбатиме?

— А таки ж обирати когось треба.

— І не подумаю.

20.04.2012.

Ой, полечко-поле,
 Все туманом вкрито,
 А на тому полі
 Два козаки вбито.
 Один козак багатий,
 Другий сиротина.
 На багатому вишита сорочка,
 А на сиротині ані шнурочка.
 За багатим вся родина плаче,
 А над сиротою чорний ворон криче.
 Ой, полечко-поле...

Сумна пісня.

22.04.2012. Цілий день красиве хмаро-небо. І кольорів, і форм, і мінливості повні очі. Це після дощових погод. Але й сьогодні вже надвечір підступає, росте, суне всуціль чорна туча із **сивою** сократівською головою.

Дощ буде.

24.04.2012. А от буває ж так, що письменник подає один за одним, десятки гострих, цікавих, не заялжених новелістичних сюжетів, але фактура їхня не розроблена, не деталізована, від чого вони стримлять такими цупкими, якимись дубовими шматками. Не новели, а наспіх накидані на папір *заготовки*. Гострі, оригінальні, але *не прописані прозово*, всього лише заготовки. Аж шкода.

Може, такому автору-сюжетнику ще й співавтор-майстра заєднати до творчої роботи? А, може, й так воно мистецтво, художня проза? У всякому разі критика вважає це за повноцінну прозу. Може, тут річ у тому, що така проза мені не по смаку? Усього навсього.

І ще не зовсім так. Я боюся такої *непроробленої* прози з-під мого пера. Ось у чому річ, голубе мій сивий!..

Морально опущені

29 04 2012. Терористичні вибухи 27 квітня в центрі Дніпропетровська сколихнули всю Україну. Вибухи пролунали протягом години на чотирьох тролейбусних зупинках. Від вибухівки, закладеної в бетонних урнах, постраждало тридцять людей, троє з них — тяжко поранені.

Терористів досі не знайдено. Суспільство гадає-здогадується — хто б це міг бути. Одні грішать на владу Януковича, інші на опозицію Тимошенко.

Дожитися до такої ганьби в Україні, щоб владу підозрювати. Це ж як треба антилюдяно, безбожно тій владі (чи й опозиції) себе опустити морально! Як же далі Україні жити з такими структурами?

Шашликовий день

1.05.2012. Перше травня! Перше травня! Свято Шашлика в лісі. Скільки ти, Петре Симоненку, не вождись, не розпинайся на мітингу в Києві на Майдані, а з твого 1-го Травня народ уже давно зробив Шашликовий день!

— Ой, хто в лісі — озовися! Шашлики всіх народів, єднайтеся!

Мілкодонні малороси

2.05.2012. І знову те ж самісіньке! Виступає по телебаченню ну така ж уже українська артистка, так уже вона любить Україну. І раптом *цитує* (о, ці цитування-обмовки прямо по Фрейду) свого внука. І виявляється, що він говорить російською. І сама бабуся відповідає йому (самоцитація) також російською. Діалог у них іде російською з цим шестирічним онуком.

Отакі ми *мілкодонні малороси*. Ще самі так-сяк "глаголамо" українською, а діти, внуки, як прийдеться. Частіше всього ми їх *добровільно* віддаємо російськомовній стихії. А потім ще й запитуємо один одного: "Як же ж так! Минають цілі десятиріччя української Незалежності, а нічого не міняється на краще на мовному бранному полі, в нашому житті. З кожним роком стає ще гірше. Чому ж не йде "апостол правди і науки", не виростає нове покоління свідомих україномовних, україноборчих українців?"

А де ж вони візьмуться? Звідки? Ті апостоли правди і науки. Ми ж їх і досі наставляємо в *чужій* правді і науці, ворожій нашій Україні. Невже ви не помічаєте цього за собою? Та ваш же син, онук за цілий Божий день не вимовить жодного українського слова! А то ще й тричі позбиткується, насміється з вашого рідного слова, зі свого *родового* (як писав незабутній Анатолій Погрібний) слова.

Найперший і остаточний наш ворог

(...*Росія хоче все!*)

5.05.2012. "Помиляються ті, хто вважає, що Росія хоче надто багато, насправді вона хоче все. А віддати все не готовий ніхто". (Андрій Парубій).

Про що тут говорити? Росія й на 21-му році відновленої державної Незалежності не визнає за Україною права на самостійну державність. Більше того, не визнає нас навіть за окремий народ, нав'язуючи нам роль всього лише частини російського народу.

Та хоч Росія й розлетиться на друзки, і тоді кожен її кавалочок дихатиме проти України своїм смертоносним імперським духом. Нам треба про це пам'ятати щомиті, не розслаблюватися в "братерській" маячні, відчувати постійну навальну російську, московську загрозу, вибудовувати у своїй душі неприступний бастион із української мови (поголовного україномовлення), бастион із української духовності.

Наш поет із Керелівки (Шевченкового) Сергій Ткаченко. Незламний, сейсмично відпорний всілякій, найменшій загрозі українності України. На кількох наших письменницьких зборах, коли ми сиділи розмагніченою громадою, готові поступитись українськістю в принципових ситуаціях, Сергій спалахував, смолоскипно кидався наперейми нашій національній глухоті й рятував українську справу на нашому маленькому відрізку фронтоопору русифікації України.

Цей приклад ще й ще переконує, як багато важить чітка патріотична позиція кожного українця в утвердженні україностояння України у світі.

Навіщо самопаплюжитися?..

7.05.2012. Останнім часом один із поетів із таким високим ім'ям став брудненьким у своїй поезії. Прямо таки *задирливо* брудним. Важко уявити, скажемо, незабутнього Миколау Вінграновського, щоб він дозволив собі таку ненормативну лексику (бруталності сексуального стибу, а то й відвертий мат).

Як таке писати старістю, то краще замовкнути.

Перед розкритою Книгою Неба

Нема нічого величнішого від краси передгрозового неба. Краса ця неземна. Бога смертним не можна бачити, щоб не осліпнути, і Він обережно показує нам лише відгомін свого могуття і краси через оці загадкові передгрозові хмарокартини, перед якими підносяться й водночас маліє душа, радіє око художника, і безволіє пензель у його здивованій руці.

Переходжу від одного вікна до протилежного й чую, як душа моя молиться до Неба. Таке було в моєму сільському дитинстві, на пастильниках, коли мене оточувала степова тиша й самотність перед розкритою Книгою Неба. Так близько тоді Бог був...

8.05.2012. Довго я бився з графоманом у собі. І таки переміг. Відібрав у нього папір, усі ручки, олівці. І він відступив перед моєю навальною рішучістю, замовк, здався... А рішучості мені в цій боротьбі надавала моя лінь. Власне, вона й перемогла. І замовкло все! Заспокоїлося в мені...

А тепер прокинуся серед ночі й думаю: "А, може, підсунути *йому* бодай недогризок олівця?... Може, *він* хоч трохи порозумнів? Не міг собі уявити, що буде таким нестерпним *наше* мовчання".

Коли розповідаєш про себе в якому-небудь інтерв'ю, запитують звично вже:
— Ви б хотіли повернутися у своє минуле?

З одного боку — це твоє життя і життя дорогих тобі людей... А з другого — це ж знову неволя в Совецькому Союзі, знову поголовна тюрма. За яким лихом туди повертатися? Щоб убили кагебісти?! Першого разу вдалося вижити, а другого разу вже *зачистять*. І потім, першого разу Бог спас Україну, все скінчилося розпадом імперії. А як другого разу не вдасться Україні вискочити з колоніального російського пекла? Вони ж нас остаточно *русифікують*! Ні, не буду гнівити Бога. Робитиму Боже діло — будуватиму подаровану Небом Україну, приводитиму її до національної пам'яті своїм розкутим словом.

13.05.2012. Учора цілий день у нашому саду. Страшенна спека, просто літня вже. Працювали важко, одному тільки солов'ю було в цей час добре, радісно. Витьохкував, щебетав, заливався руладами безперестанку. І як уже доценту стомлені йшли додому в призахідному сонці, він усе ще співав. Це його перший концерт у цьому році, а ми навіть не могли по-справжньому насолодитися його тонким бельканто.

"Хай живуть щоденники!"

14.05.2012. Узяв із полиці "Книгу прощання" Ю. Олеші. Кілька років тому читав її. Думав погортати, щось прочитати. І з першої сторінки зачитався. Наче вперше. Це його щоденниково-мемуарна річ, те, що раніше подавали нам наскрізь цензуровані совєцькі видавництва *вибірково* під назвою "Ни дня без строчки".

Щирість, відвертість неймовірні, аж до незахищености. Несприйняття радянського способу життя, тієї лже-соціалістичної системи. Записи в роки, коли поруч хапали знайомих, друзів з відомими на увесь Союз іменами й розстрілювали чи запроторювали на довгі роки в концтабори. Писав, наражаючись на смертельну небезпеку. Тепер маємо його чесний голос з-під совєтського пресу. *Голос із шухляди*.

Ю. Олеша впевнює мене в потрібності того, що я оце десятиліттями мережу в щоденнику, замість того, щоб і далі писати белетристику. Ось його запис 5 травня 1930 року:

"Замість того, щоб почати писати роман, я почав писати щоденник. Читач захоплюється мемуарною літературою. Скажу про себе, що й мені значно приємніше читати мемуари, ніж белетристику. (Останню ненавиджу). Для чого видумувати, "сотворяти"? Треба чесно, день у день записувати істинний зміст прожитого, без мудрствування, а кому вдається — з мудрствуванням...

Хай живуть щоденники!"

Сонцеграйно

17.05.2012. Якби хтось талановитий глянув сьогодні моїми очима на небо, повне вологих хмар найвишуканіших барокових форм, Боже, що б він написав! Якого б крилатого лету народились у нього слова нашої сивочолої, юноокої, мудроокої, добросердої мови!..

Сонцеграйний, хмаролетний день. О, ця невпинна гра світла й тіней. Світла й тіней... Сполошні погрози нашвидкуруч збитих туч пролитися набіжним дощем, і обіцянка сонця крізь поблажливий усміх виставити семибарвну заставу з райдуг.

Ще ж тільки перша година дня по полудні, а що ж буде до вечора?..Одне вже ясно, що роботи з мене сьогодні не питай. Голова моя зведена до неба, очі мої в небі. Розкоші...

Совісніше...

Сьогодні 90 років нашому старійшині в літературі Анатолію Андрійовичу Дімарову. Учора послав йому вітальну поштівку, подякував за братів Тютюнників і за нас усіх, кого він підтримував і підтримує своїм щедрим, щирим словом, тепло авансуючи кожного не без веселої іронії сивочолого Життєлюбця і Життєзнавця.

Один з останніх наших класиків. Поки ще вони з нами, тепліше й надійніше в Україні. Совісніше...

Не нам про теє знать

"Пастернак, потрясший Анну Ахматову сравнением тумана с Лаокооном".(Юрій Олеша).

Не знаючи про це, я з добрий десяток років тому порівняв у одному зі своїх романів літні хмари з Лаокооном. Звучить це так: "*Лаокоони літніх хмар*". Я догадувався, що це супер-метафора, але в мене не було серед читачів Анни Ахматової. Хоча один з молодих поетів таки помітив і при зустрічах кілька разів приахкував, згадуючи ці мої "Лаокоони". І я, посміхаючись із вдячністю, затаєно думав: "А може, я... О, може, не даремно промережив рядками слів рідної мови все своє життя?.."

Не нам про теє знать.

"Рідна мова — шлях до Бога"

18.05.2012. "Кожна віра найміцніше зв'язана з рідною мовою народу, бо рідна мова — то основний родючий ґрунт кожної віри, рідна мова — шлях до Бога".(Іван Огієнко).

23.05.2012. Нависає загроза над українською мовою, завтра ж бандитська влада у Верховній Зradі прийме закон про надання російській мові статусу офіційної там, де російськомовні становлять 10%. Тобто в кожному місті України. І нікому заступитися за українську мову. Про мову ніхто не згадує сьогодні, щоб зняти завтра з розгляду законопроект мовний. Завтра хтось для годиться покричить, але то вже буде, як мовиться, у свинячий голос.

Фашизм наступає на душу України. І порятунку немає.

Ганьба в Полтаві

У Полтаві влада регіонів нахабно, по-окупантськи відкрила меморіальну дошку са-трапу російського самодержавства фельд-маршалу Іванові Паскевичу, катові Кавказу й повсталі в 1831 році Польщі. Його іменем вирішено назвати одну з нових вулиць Полтави.

Отака ганьба діється в моїй рідній Полтаві. І в той же час роками влада і Юлії Тимошенко, і нині регіоналів відмовляється поставити в тій же Полтаві давно виготовлений пам'ятник Іванові Мазепі.

Соромно за Полтаву. Дали проросійській окупантській владі сісти собі на голову мої тихі, боязкі, байдужі земляки.

Та вони й російської не люблять!

27.05.2012. "І коли вам скажуть, що хтось із українців, живучи в себе вдома і не знаючи своєї рідної мови, дуже любить російську мову, — не вірте цьому". (Василь Земляк).

І я так думаю. Та переконаний у цьому. Просто хохол шукає вигоди у своєму російськомовленні.

Двоязикі тільки гади

"Двомовного народу не може бути — це патологія". (Василь Земляк).

А от Росія і п'ята її колона в Україні заповзялися з нас, українців, зробити "двоязичних". Але ж двоязикі в природі тільки гади.

5.06.2012. То не факт, що начебто якийсь один народ був боговибраний. Кожний народ вибраний Богом, треба тільки пам'ятати про це й поводитися *боговибрано*, а не розбишако-розбійницьки, і Бог тебе захистить своєю всевладною десницею.

"Філолог"

— Ну, з "просом" усе ясно, це від "просю". А от що значить "пшоно", що за цим таїться, це, я вам скажу, загадка.

Дилогія підлости і болю Бютівці" нас зрадили?..

Ситуація з мовним законом у Верховній Раді, як обухом по голові нас ошелешила, хто вийшов протестувати на Майдан. Опозиція *не перешкодила* прийняттю цього закону в першому читанні. Є велика підозра на *зраду* БЮТу і "Фронту змін" Яценюка. Несамовитий Ляшко прямо каже про змову з регіоналами.

Дожилися. Нікому захищати Україну від лютих ворожищ у Верховній Раді, від регіоналів, комуністів.

У черговий раз зрадили

6.06.2012. Таки ніяких сумнівів: учора у Верховній Раді відбулася зрада опозиції, яка дозволила без найменшого опору більшості прийняти мовний закон у першому читанні. Ці негідники зрадили українську мову, Українську Державу. У черговий раз нахабно, цинічно зрадили. Юди.

234 Юди

8.06.2012. Газета "Слово Просвіти" в ч. 23 вмістила список тих нардепів, які проголосували за проект закону "Про засади державної мовної політики" (№9073) 5 червня, який фактично перекреслює державні функції української мови й робить замах на саме існування України. Цих злочинців набралось аж 234. Усіх їх я називаю (і вірю, народ назве!) юдами. Отак — 234 юди в стінах Верховної Ради України — це повна окупація України. Це регіонали, комуністи та ще "тушки".

Усі вони мені осоружні, вороги такі ж ненависні й небезпечні, як советські банди Леніна-Троцького, гірші, ненависніші гітлерівських загарбників. Це найманці путінського Кремля, зловісної Російської імперії, яка не визнає права за українцями бути самостійним народом, а не частиною російського.

Злочинно обіудилась і опозиція, вступивши в змову з юдами.

Україну треба вже визволяти

10.06.2012. Які ж осоружні пики оцих нардепівських юд! Усіх 234-х. Окупантських. Вони ведуть Україну в прірву. І нікому зупинити цю національну катастрофу. "Нашій Україні" заціпило. Мовчить і Ющенко.

Мовчить і той Національний круглий стіл інтелігенції, так він після 5 квітня ніде й не пискнув. Так і не народив обіцяних елементарних відозв до народу, вимогливого Маніфесту до влади. Не став духовною силою нації. Погрались черговий раз за столом у патріотичні слова й розійшлися по домівках, демобілізувались ще на 300 літ. А треба було створювати громадський рух за визволення України.

Україну треба вже *визволяти!*

Рвані рядки

11.06.2012. Останнім часом у мене пішли якісь рвані рядки. Не можна писати рівно, плавно, коли перед очима оті, кажу, осоружні, ненависні окупантські пики безсовісних 234-х юд, нардепів — регіоналів та невиводних комунок, що заповзялися знищити українську мову російською.

Молитва

Господи! Спаси нам нашу рідну, даровану Тобою українську мову й Україну від окупаційної навали проросійських заброд з партії регіонів та комуністів. Амінь.

"Він писав, ніби граючись"

Ось що пише у своїх спогадах лікар з Переяслава А.О.Козачковський про те, як у жовтні — листопаді 1845 року працював, гостюючи й лікуючись у нього Шевченко.

"У жовтні того ж року Шевченко приїхав до мене знову, хворий, і прожив у мене близько двох місяців. Уранці він звичайно писав, зовсім не прагнучи залишитися наодинці. Він писав, ніби граючись. Я саме мав тоді справу з євреями, і вони часом заповнювали мою вітальню, в якій Шевченко найчастіше працював, але цей гамірний кагал не тільки не заважав йому (хоча він міг би піти до кабінету), а навпаки, продовжуючи писати, він прислухався до розмов євреїв, втручався в них і, розсмішивши чимось кагал, сам реготав, продовжуючи швидко і безупинно свою справу, без будь-яких виправлень".

А це ж був період, коли тієї осені й початку зими народилися, вихлюпнулися найвершинніші його речі, заклично-пророчі, його *нагорна проповідь* до українського народу. Зокрема, саме в Переяславі були написані "Наймичка" і "Кавказ".

"У зв'язку з ремонтом мого будинку він (Шевченко пр. В.З.) переїхав у В'юнище до поміщика С.Н. Самойлова, де прожив близько місяця".

Творче піднесення, яке почалося тієї осені в с. Мар'їнському ("Єретик", "Стоїть в селі Суботові на горі високій домовина України..."), поема "Сліпий" ("Ляхи були — усе взяли, кров повипивали!..А москалі і світ Божий в путо закували!.."), розгорілося в Переяславі й продовжилося у В'юнищі палати, палити пророчим словом серця "землякам моїм в Україні і не в Україні" посланієм "І мертвим, і живим, і ненарожденним...", "Холодним яром", "Псалмами Давидовими", "Трьома літами", віршем "Минають дні, минають ночі..." ("Страшно впасти у кайдани, умирати в неволі, а ще гірше — спати, спати, і спати на волі...") і вибухнуло 25 грудня в тому ж Переяславі — "Як умру, то поховайте мене на могилі..." ("Поховайте та вставайте, кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окропіте").

Пушкін і Кавказ

"И воспою тот славный час,
Когда почуя бой кровавый,
На негодующий Кавказ
Под'ялся наш орел двуглавый".

І ще:
"Но се — Восток под'емлет вой!...
Поникни снежною главой,
Смирись, Кавказ: идет Ермолов!"

З катів кати

15.06.2012. Одну за однією розглядаємо в архіві СБУ в Черкаській області кримінальні справи червоноармійців-фронтовиків 1941 — 1945 років і повоєння, яким винесені за статтею 58 — 10 ч.2 смертні вироки чи вироки про ув'язнення на 10 років концтаборів і 5 років поразення в правах. Це за те, що червоноармієць у розмові з бойовими товаришами необережно висловив сумнів у перемозі Червоної армії над Німеччиною чи покритикував брехливі повідомлення Сов.інформбюро про переможні бої советських військ, які насправді панічно відступали по всіх фронтах, таким чином "проводив агітацію і пропаганду, в якій зводив наклеп на радянську владу".

Особливі відділи НКВС працювали на цих же всіх фронтах у дивізіях, полках, батальйонах, їхні інформатори були розставлені в усіх підрозділах і не пропускали жодного солдатського слова, необережно сказаного чи подуманого вслух при сторонніх вухах.

Засуджених Військовим трибуналом бійців розстрілювали перед строем червоноармійців. Часто на роль виконавців вироку брали самих солдатів з того ж підрозділу, де воював засуджений. Таким чином за час війни Особливими відділами НКВС, СМЕРШ, заградотрядами було розстріляно близько мільйона червоноармійців. Та мало того, що кровожерний советський режим розстрілював солдата, він ще й піддавав суду сім'ю страченого, дорослих рідних виселяли в далекі північні краї Росії, дітей відривали від матері й розкидали по дитячих будинках.

А як карала за подібні вчинки своїх фронтовиків фашистська Німеччина? Ось читаю біографічні дані німецького письменника Вольфганга Борхерта, який усю Другу світову війну пройшов на фронті рядовим солдатом. У 1942 році його заарештували за "ворожі рейху і нацистській партії висловлювання" в листах із фронту рідним, в яких він проклинав "коричневу воєнщину", "есесівських свиней", увесь гітлерівський режим. Військовий суд прирікає його до 4 місяців в'язниці з наступною "спокутою вини" на фронті. Всього 4 місяці, а не розстріл чи 10 років ув'язнення в гуманному Радянському Союзі.

Більше того. Після відбуття покарання на Борхерта з передової знову йде донос за те, що він пародіював Геббельса в казармі й розповідав анекдоти "з метою підриву бойово-

го духу вермахта". Ну тепер уже на винуватця-рецидивіста чекає неймовірно жорстока розправа режиму! Слідство, суд — і 9 місяців в'язниці.

Такі факти. Від них ніде не дінешся. "Наші" енкаведисти-садисти таки були з катів катами.

Молитва

Господи! Спаси нам нашу рідну, даровану Тобою українську мову й Україну від окупаційної навали проросійських заброд — з партії регіонів та комуністів. Амінь.

Кара знайде і наздожене

Кара знайде, наздожене кожного, хто проголосує за закон українофобів Колесніченка й Ківалова. Український народ такої зради, такої агресії не простить ні президентові Януковичу, ні Табачнику, ні їхнім маріонеткам-нардепам. Ганьба й опозиції, яка продалась окупантам, вступила в таємну змову з ними, боїться втратити на виборах голоси російськомовних малоросів.

Треба створювати широкий громадський рух за порятунок України й переходити в наступ на банду окупантів Януковича, яка людської мови не розуміє.

Вічні малороси. Ганьба!

26.06.2012. Прийшло якесь... керувати Комітетом облтелерадіо, розмовляє підкреслено тільки російською (це в державній установі!), запевняє всіх, що не розуміє української, дитячій вечірній передачі зробила ця дама зауваження, що їм ні до чого старовинні народні звичаї, пісеньки, що дітей це не цікавить, що їм треба пропонувати комп'ютерні ігри.

І вже вся теле і радіостудія ходять на цирлах коло цієї дами, і всі вже *заштокали*, стараючись догодити начальниці.

А як же Україна?..

Вона що, може стерпіти оцю зраду, оце боягузливе відступництво від рідної, державної української мови?!

Як же треба не поважати себе, як треба збайдужіти вже в новому, *післясовецькому* поколінні, щоб добровільно переходити на чужу мову, відрікаючись бодай на мить своєї.

О, малороси!

Вічні малороси!

Ганьба!!!

Ми — однолюб!

(Про мовне питання)

То вам мови не вистачає добірної, зернистої, стрункої, прозорої, чіткої і красивої, як намальованої?.. А послухайте, як ще співає по селах наш народ:

"Твоя мила у лузі над водою, // Умивається гіркою сльозою, // Утирається жаркою кропивою..."

А оце:

"Чи мені журитися, // Чи письма писати, // До милої слати? // Напишу перами, // Та приллю сльозами, // Та й пошлю вітрами. // Я вітру не вірю, // Сам сяду, поїду // До милої в гості..."

Чи й ось таке:

"То ж не сизий голубонько по дереву в'ється, // То ж моє серденько по милому б'ється, // Та не так в'ється по дубині, як по березині, // Плаче-рида милая дівчина по дружині".

"Сидить козак у хатоньці — // Горенько горює".

"Ой коли б я зозуленька // Та крилята мала, // То я б свою Україну // Кругом облітала, // То я б свого миленького // По шапці пізнала".

І ще випишу:

"В зозуленьки візьму крила, // В соколонька — очі // Та й полину до милого // Тем-ненької ночі".

Скільки тут почуття! Яка душевна напруга! І все це через метафору, через образну сув'язь. І ви, заброди, московські недоломки, хочете все це знищити? Ви хочете відлучити наших, українських дітей від такого духовного багатства, від такої краси? Ви хочете все це замінити чужим нам "язиком"? (Чужа мова, якого б народу вона не була, буде *штучною* і для язика, і для душі, і для серця). Відкасніться з нею від нас, не нав'язуйте її нам у рідню, не нав'язуйтеся, не в'язнить із нею. Не полюбимо. Ми — однолюбим! Якщо хочете, щоб ми поважали вашу мову, як і будь-яку іноземну, не перетворюйте її на кайдани для нашої душі, які ви ще маєте нахабство й позолочувати. Та хай вони будуть і зі щирого золота, однак вони нам ненависні стануть, якщо ви лізтимете з ними до нашої душі.

Давайте розсудимо мудро, по-шевченківському: "У вас народ і слово, і в нас народ і слово". Отак розсудимо по-людськи та й поважатимемо на відстані здорового глузду: ви — нашу, ми — вашу. Як воно й заведено поміж добрими людьми, поміж нормальними державами.

27.06.2012. Хай там що не говорять, а ти пиши свій щоденник. Може ж він стане щоденником усіхнім?

Словом, пиши! Як казав класик: "Катай, Матюшо, напам'ять "Гуси"!"

2.07.2012. Українська народна пісня зовсім витіснена з екранів телебачення. Дуже рідко трапляється, прозвучить вона по радіо. Отак незалежна Україна хоронить сотні тисяч українських народних пісень. Кажуть науковці, що зафіксовано наших пісень близько 300 тисяч. А в них же — вся наша історія, наша мова, наші звичаї, наша душа, яка без цих пісень відмирає цілими ланками, міліє, знебарвлюється, спрощується, перестає бути оберегом нашої українності в кожному з нас.

Без пісні (отого багатства нації), як і без української мови ми вироджуємося, перестаємо бути повноцінними представниками української нації, перетворюємося на малороса, тобто переводимося на *ніщо*, часто агресивне до своєї нації.

У народній пісні виконавець у першу чергу демонструє саму пісню, її слово, мелодію. А в естрадних метеликах-одноденках (у цій поп-"музиці") співак перш за все показує себе, свій голос (часто безголосся, малоголосся, нерідко антиестетичне), інакше навіщо б він до нестерпності повторював своїм криком по десять разів одне й те ж слово чи фразу.

У відпустці?

Діялог

3.07.2012.

— Ха-ха-а! Живем! Начальство у відпустці!

— Воно-то у відпустці, але ж вуха його й очі лишилися в конторі! От тобі й ха-ха.

Обухом по голові!

Отак, сьогодні промосковські окупанти у Верховній Раді вдарили Україну обухом по голові. Віроломно прийняли, розтоптавши всі регламентні норми, закон мовний, який надає фактично права державної російській мові. Це стовідсоткова загроза існуванню української мови й самої Української держави.

Сім народних депутатів од опозиції оголосили безстрокове голодування на майдані коло Українського дому. На мітинг зібралось близько півтисячі протестуючих.

Потрібен Майдан безстроковий

Повинен зібратися могутній Майдан і змусити президента відступити. Його треба змусити накласти вето на шахрайськи проголосований шахрайський закон про мовну політику.

248 мерзотників, закінчених ворогів України, 248 юд ставлять хрест на Україні. Якщо ці наші паралітики, так звана "опозиція" нагне голову, не піде на непримиренну боротьбу, буде все програно.

Вибори не в жовтні треба вигравати, а вже сьогодні на Майдані.

Не на пляж, а на Майдан!

4.07.2012. Це не влада в нас, це влада *над* нами, це скот, а не влада, свині, і поки їх не вжариш із усієї сили ніском у писк, вони рахма лізтимуть нам на голову, душитимуть по-садистськи. Це прийшли стовідсоткові окупанти. А з окупантами не говорять, не домо-вляються, а ведуть нещадну боротьбу, аж поки не виженуть геть з рідної землі, поки переможуть.

Хай того спалить святе сонце, хто в ці дні покине поле-бою — Майдан і помчить відпочивати на європейські пляжі. Дивіться, щоб потім, наприкінці літа не повернулися ви прямо в концтабори!

Діялоги, діялоги...

5.07.2012.

— Ти диви, як живе наш Президент! Оцей червоний домище на п'ять поверхів на березі штучно створеного каскаду озер. А в самому домі все сяє від позолоти. Висять кришталево-золочені люстри, кожна на 100 тисяч доларів. Долівка вся з мармуру. Дивись, отак, може, й ми всі, українці, заживемо. Дай тільки час!

— Це ж що, новий агітпункт для дурнів? Ти кажеш, і ми так заживемо в золоті й сріблї. Щоб так зажити, голубе...

— У кого ж він латається?

— Та вже ж не в кого, як у тебе, старого роззяви.

— У мене? Ти що, смієшся? Я ж бідняк, як грак — з долини та в байрак.

— Помиляєшся. А пенсія! Він же з твоєї, дурна голово, нещасної пенсії струже, якої тобі не стає на хліб і камсу уволю, і ти підробляєш, де тільки можна, щоб не впасти з голоду.

Хроніка опору

6.07.2012. Закінчується третя доба Майдану на захист української мови. Людей збирається в Києві перед Українським домом понад тисячу. Ночує разом із голодуючими по 300 душ. Люди стоять рішуче, долаючи втому, палюче сонце.

Але вже знаходяться люди серед керівництва опозиції, які говорять, що людей довго не можна тримати на палючому сонці, що, мовляв, цей закон не встигнуть вороги застосувати до виборів у жовтні, а в жовтні ми переможемо на виборах і відмінимо його.

Цим фарисеям нетерпиться чкурнути на європейські пляжі на все літо, кинувши Україну на розтерзаня промосковським окупантам.

Та протоюдочки ви наші! Про що ви мовите? Не сонце дошкуляє спекою Україні і героям Майдану, а смертельний закон, прийнятий і не відмінений на погубу держави, української мови, України.

Повторює про сказане 4.07 мною: " Хай того спалить святе сонце, хто в ці дні покине поле-бою, Майдан і змотається загоряти на європейських пляжах!"

Майдан налаштований на тривалу акцію протесту.

Хроніка опору

Щойно в Черкасах обласна влада ліквідувала містечко мітингуючих проти мовного закону, напустивши на нас міліцію і "Беркут". Я вперше побачив, що таке цей "Беркут", як вони, півсотні молодих натренованих у бронжилетах темносірою лавиною сунуть на куп-

ку наших молодих хлопців, ламаючи, змітаючи все на своєму шляху, хапаючи людей, викручуючи їм руки, збиваючи з ніг, волочачи по асфальту, б'ючи ногами жертву, кидаючи у "воронок".

Притягли сцену на колесах на майдан начебто для "фестивалю" пісні, щоб мати привід знести наше наметове містечко.

Які крутії без честі, без совісти! Я був свідком такої лютої жорстокості молодиків у бронешилетах, які, мов окупанти, фашисти потоптом ішли по збитих з ніг наших хлопцях.

І це наша, Українська держава? Ні, це окупаційний режим, установлений на нашій святій землі, це лютий ворог удерся на нашу територію, в наше українське життя і душить, убиває все наше, українське, нищить нашу Незалежність!

Але, гади, "грязь Москви", ви не знищите українську мову, Україну! Народ не дасть! Народ змете вас, як непотріб! Ми переможемо!

Це схоже на зраду Майдану

А керівники опозиції увечері розпустили Майдан у Києві. Розпустили, нічого до кінця не довівши. Президент може підписати мовний закон будь-коли. Люди готові були й далі стояти на Майдані, аж поки президент відмовиться підписувати "закон". А ці великі патріоти Яценюк, Томенко та інші протрубили відбій. Поспішають-таки на європейські пляжі. Фактично кидають мову під ноги цим окупантам.

Оце наше лихо. Нема лідерів, яким би по-справжньому боліла Україна.

Не по Сеньке шапка

7.07.2012. А не всі розійшлися вчора з Майдану коло Українського дому. Багато молоді лишилося й далі протестувати проти прийняття фашистського, комуністичного україномовновбивчого закону ворогами України. Ночували на асфальті. Сім молодих людей оголосили безстрокове голодування, аж поки буде відмінено антиукраїнський закон. Сьогодні на Майдані понад 100 мітингуючих. Лають керівників опозиції, зокрема Яценюка, яких ніхто не уповноважував закривати безстрокову протестну акцію, на яку вчора зібралось було 2500 патріотів Української Мови, України. Протестуючі збирають підписи проти фашистського закону.

Слава цим молодим людям, які не злякалися палючого сонця, мук голодуючого. А Яценюки, Томенки хай їдуть на Канари. Тільки ж хай не пнуться в національні лідери, не приміряють публічно "шапку Мономаха", так і не вирішиши із Сені в Арсенія. Як мовиться в російському прислів'ї: "Не по Сеньке шапка", тобто як не піп, то й не микайся в ризи. Добра свита, але не на того шита.

Може, якраз той Мономах стоїть сьогодні серед розпеченого асфальту на Майдані. Дай Боже!

Хроніка опору

8.07.2012. А на Майдані коло Народного дому молоді українці стоять під палючим сонцем (33градуси), полишені лідерчиками опозиції. Збирають підписи проти бандитського закону про мови, ще й готують "привітання" Януковичу на завтра з днем народження. На Майдані понад сто осіб. П'ятеро голодують.

Він має прийти

9.07.2012. Як у нас буває. Раптом побачили Месію українського. І загукали, замолилися на нього:

— Месія! Месія!

А він красується, але ні оре, ні сіє. І програли... Ганебно. Сторчгольно...

Та якщо ти Месія, то *месій* же! Месій!

І все ж вірю, чекаю: Він має прийти! Україна, українська земля, прах у ній сотень поколінь українців чекає на цей прихід.

Переможеш на обох фронтах

Може й вірю, тільки ніяк не годе зрозуміти кожного старого чи ще тільки літнього українця, який каже:

— Я українець. Я люблю Україну і мову, але не могу розговоріватись на українській мові.

Якщо ти справді любиш Україну і мову, бачиш, що від утвердження української мови, а ще конкретніше *україномов'я*, суцільного *україномов'я* серед *етнічних* українців залежить доля української державності і самої України, то заговори ж рідною мовою, чого ж ти своїм *російськомов'ям* посилюєш окупантів, вони ж тебе російськомовного зараховують у свого спільника, спираються на тебе в руйнуванні України. Вони тебе викреслюють з українців і приплюсовують до росіян.

Схаменись, російськомовцю, і старий, і літній (я вже не кажу про 20-річних), заговори бодай суржиком, через пів року ти заговориш чистою українською мовою. Бо кожне мовлене тобою українське слово уводитиме тебе в стихію української мови, *україномовлення*.

Заговори рідною, українською, і ти посилиш собою ряди українців. З тобою ми переможемо. Переможе Україна.

Подумай, коли ти заговориш українською, на одну душу збільшиться кількість українців, і на одну душу зменшиться кількість русскоязычних. Ти доб'єшся перемоги відразу на *двох фронтах*. Точніше, на обох фронтах.

Хроніка опору Дев'ять голодуючих Оптимістичне

Уже голодують дев'ять мітингарів під Українським домом. Це молоді люди, хлопці й дівчата, свята наша молодь. І це найоптимістичніше! З ними було вночі 50 мітингуючих. На знак жалоби по жертвах трагедії на Кубані від повені пов'язали чорні стрічки до державних прапорів, а до дня народження Януковича вони наділи на руки чорні пов'язки.

Найщасливіші миті творчості

11.07.2012. "Художник, який наперед має в голові повне й закінчене уявлення про те, що він збирається писати, не може пишатися своєю працею". (Вінсент Ван Гог).

А, мабуть, так воно і є. Це ж свідчення великого художника. Не думав же, бо й не знав наперед, Лев Толстой, що його Анна Кареніна "викине такий номер": кинеться під поїзд. Багатьох із нас своя Ганна Кареніна раптом потрясла своєю *непередбачуваністю*. І то були найщасливіші миті в нашій творчості.

Говори рідною!

12.07.2012. Знай, кожне вимовлене тобою, українцем, *без потреби* російське слово при спілкуванні — це ще один удар по Україні, ще одна підмога агресивним намірам Росії проти тебе ж, проти твого народу.

Говори рідною!

Хроніка опору

13.07.2012. Протест проти мовного закону триває під Українським домом. Незважаючи на те, що вчора двоє голодуючих потрапили до лікарні, кількість голодуючих не зменшилася. На їхнє місце стають інші. Сьогодні голодуючих 12 душ. Їхні вимоги заветувати закон президент не виконав, тому вони розширили свої вимоги й закликали населення підтримати їх у боротьбі. На майдані сьогодні близько сотні протестуючих.

Хроніка опору

А ці негідники з опозиції мало того, що самі припинили протестні акції на захист мови, усунулися від боротьби, так вони сьогодні чисто громадянську акцію, яка стоїть усі ці дні сама, без них, закликають припинити боротьбу за українську мову й приступити в понеділок до їхньої акції "Україна проти Януковича".

Це не опозиція, а штрейкбрехери. Спершу вони оголили фронт боротьби, а тепер хочуть його повністю *ліквідувати*.

Хто ж підніме народ на боротьбу за мову?

Молебень за рідну мову

14.07.2012. Дивуюся, чого наші церкви — УПЦ Київського патріархату, Українська автокефальна православна, Греко-католицька, українські протестантські церкви досі не провели молебні за спасіння української мови, яку заповзялися знищити супостати з партії регіонів, комуністи та інші прислужники Москви, нав'язуючи Україні антиукраїнський мовний закон.

Особисто я, парафіянин УПЦ Київського патріархату щовечора молюся Богу за спасіння Української мови. Думаю, що мільйони інших парафіян сьогодні моляться за нашу рідну, святу мову, даровану нам, українцям, Господом.

Молімось!

15.07.2012. "У найтяжчі миті життя людина звертається за спасінням до Бога. Така фатальна мить настала в житті українського народу.

Молімось! Молімось у церквах, удома, на майданах, перехрестях вулиць за Україну, за мову, в якій наше буття, за спасіння від смертоносного супостата".

Так я закінчив свою статтю "Молебень за рідну мову", яку з Олею зараз перешлемо комп'ютерною поштою до газети "Слово Просвіти". У статті я пропоную нашим церквам провести молебні в парафіях за спасіння української мови. Чи дадуть?

Чи дослухаються церкви?

Надія на Бога і на... ворога

16.07.2012. Не вірю я цій "опозиції" бютівській. Продажна, байдужа до основи основ нашої нації — української мови. Ця опозиція вже одвернулася від боротьби за українську мову проти душителей її. Ще й народ одвертає від боротьби. Є підозри в суспільстві, що головка опозиції продажна, у змові зі владою, тобто, діє так само по-юдськи, як чинила Ю. Тимошенко, увесь час змовляючись із регіоналами і Януковичем та Путіним проти В. Ющенка.

Зараз опозиція всі сили, все своє лихварсько-викрутасне уміння тратить на шкурні інтереси — як би на наших виборчих голосах пройти в парламент та ще й у більшості. Я певен, здобувши більшість, вони й не подумають поставити питання про скасування цього окупаційного мовного закону, якщо він, не доведь Господи, буде підписаний президентом.

У мене вся надія на Бога і на... ворога. На ворога, якому Бог підкаже не підписувати цей проклятий закон.

Але неодмінно й самі борімось, борімося з усіх сил! Бог на боці слабших, якщо в них незламна воля до перемоги. Від тих, хто здається, передчасно складає зброю, Бог одвертається, бо то значить, що для них перемога не така вже й украй важлива, що предмет перемоги для них не дорівнює їхньому життю.

"Все називав своїми іменами"

Ну, який же, який же, який же ж оцей Іван Карпович Захарченко — наш *словочесний* прозаїк і публіцист із Ситняків на Київщині! Публіцист першої руки. Читаю в його щоденнику (9 листопада 2001 р.):

"Шевченка не зіпсували ані слава, ані миттєві принади життя, яких зазнав наприкінці свого віку. Він свідомо, як і підсвідомо, служив правді. Не звихнувся, все називав своїми іменами. І які б громи не падали на його голову, залишався людиною..."

Оце найточніше, найпроникливіше сказано: "*Все називав своїми іменами*". І як просто сказано!

Спасибі, Іване Карповичу! От би нам, сьогоднішнім поетам і взагалі громадянам Української держави, навчитися все називати своїми іменами! Як би ми зажили! Полюдськи нарешті.

Хроніка опору

За скасування мовного закону

Голодуючі під Українським домом тринадцятий день продовжують боротьбу. Сюніч ще одного голодуючого забрала швидка допомога. На його місце стали інші. Зараз голодує дванадцять молодих українців. З ними понад сотня протестуючих. Одна з голодуючих, юна студентка сказала, що вони будуть і далі голодувати, вимагаючи скасування мовного закону. Закликала партії, громадські організації підтримати їх. Борцям за українську мову надіслав привітання Левко Лук'яненко. Їх знову провідав Євген Сверстюк.

17.07.2012. Щойно прийшов із мітингу коло обласної адміністрації: "Україна без Януковича!", "Черкащина без Тулуба!" Не знаю, що з цієї акції вийде. Виступав Микола Томенко. Казав, що коли об'єднану опозицію оберуть у більшості, то вони розпочнуть імпічмент президентові. А поки що збиратимуть підписи проти Януковича. Люди охоче почали ставити свої підписи. Навіть черга утворилась.

Але за мову всі забули. Надіються, що Янукович не підпише мовного закону. Мовляв, для Кремля і Путіна це вже не горить.

Наївні чи просто набиті дурні?

Покинули дітей на Європейській площі. Хіба ж вони втримають фронт протесту?

Мова зараз — основне. Треба добитися скасування антиукраїнського мовного закону, а тоді вже боротися за владу. Треба ще дивитись, хто рветься до влади і для чого? Якщо зараз не скасують мовного закону, то й ці бютівці, хоч вони й завоюють владу, не скасують його. Не вірю їм!

Вибухової ненависти до ворога!

18.07.2012. Яке ж ніжне-ніжне сьогодні небо! Оце його біле, витончено-примхливе бароко хмар і блакитна емаль самого неба таку радість несуть очам, а душу гнітить нестихаюча тривога за мову. Коли ж уже московська диявольщина відкасеться від нас, дасть нам спокій, перестане з нас виймати душу — рідну мову, замінюючи її сурогатом мови — пластмасою мертвих слів чужої мови (адже в душі живе слово тільки рідної мови, слова ж чужих мов — мертві, без живого духу, манекени, ляльки, яких ми намагаємось оживити штучною рацією-грою).

За ці 20 років Незалежності я мав усього кілька днів спокою, радості, щастя, надії, що моя мова тепер уже житиме, що зникне загроза, яка весь час нависає над мовою з Москви.

Нас урятує не безвольна малоросійська толерантність, віками нав'язувана нам п'ятою колоною, а Шевченків гнів, ненависть до невідчепного постійного ворога з Півночі, невгасаючий біль і тривога за Україну, її мову, які цей ворог сьогодні ще дужче, підступніше, нахабніше, ніж усі 350 років, хоче відібрати в нас.

Берімо собі на озброєння Шевченкову *вибухову* ненависть, гнівну відпорність проти ворога. Інакше нам не бачити рідного неба над своєю Батьківщиною та й самої Батьківщини теж.

Хроніка опору

Це ж бютівці лишили мову напризволяще!

Сьогодні на Європейській площі голодування проти мовного закону припинено. Але з площі мітингуєчі не йдуть. Вони продовжуватимуть боротьбу. Нині, о 14-й годині їх там півсотні.

Схоже, що українська мова лишиться скоро без найменшого захисту. Препаскудні "опозиціонери" Яценюк і компанія кинули мову напризволяще.

І де тільки беруться на нашу голову такі "борці"?

Як не гірко, не прийшла на допомогу молодим борцям за мову й так звана "правиця" Ющенко.

О 17-й годині повідомили по теле-, що мітингуєчі йдуть з Європейської площі. Переносять свою боротьбу на Поштову площу, де діятиме штаб чи координаційний пункт, куди сходитимуться нитки протестуючих пунктів з областей. Протестуючі переходять до дієвіших заходів на місцях в областях. На Європейській збиратимуться на мітинги раз на тиждень чи й на два тижні. Що з цього вийде — побачимо.

Маленький лікнеп

З мови *все* починається, мовою *все* й закінчується

А тим часом регіонали заявляють, що закон підпишуть у парламенті наприкінці липня й передадуть на підпис президентові. А той, звичайно, без опору суспільства спокійно підпише нам на погибель, бо ми такі затуркані "прості люди", які так і не доросли до української нації. Ми ніяк не збагнемо, що *все починається з мови* — і хліб, і до хліба, і держава, і Незалежність.

Не буде мови — не буде й хліба у волю, бо не буде ж своєї держави, яка *той хліб* дає своїм громадянам.

Отож, з мови *все* починається, мовою *все* й закінчується.

Вчити патріотизму з нуля

19.07 2012. *"На жаль, українці про себе знають майже стільки, скільки знають про українців на Заході"*. (Тарас Компаніченко. Керівник ансамблю "Хорея Козацька").

Нам справді потрібен *лікнеп*. Українців треба вчити з нуля — любові до України, до її мови, народної пісні, історії.

Селяни знають мову, пісню, звичаї, спілкуються українською мовою, а от *ціни* цьому всьому не можуть збагнути, навіть не здогадуються про неї, про те, що це є всьому голова: і державі своїй, і Незалежності, і їхньому добробуту, вартості їхнього життя, взагалі їхньому життю. Основа всього українського буття — рідна українська мова. Селян треба вчити цього знання, цього карколомного збагнення, а також елементарної української історії.

Городян треба вчити і мови, і пісні, і народних звичаїв, національної культури, історії України.

Зі знанням цього всього прийде і *любов* до України, до рідної мови, культури, і *гордість* за них.

Для цього треба запровадити *лекторії* на радіо і телебаченні. Влаштовувати лекції, бесіди, зустрічі з митцями, письменниками на підприємствах, в установах, у клубах. Організувати мережу *курсів* з вивчення української мови. Займатися цим має "Просвіта" і "Всеукраїнський комітет на захист української мови" та його філії в областях.

Чинити це треба, не відкладаючи на потім, не тратити жодного дня. Поки не зробимо цього, не рушимо з місця. Лихіше! Утратимо й те, що мали досі.

На самоплив цього пускати не можна. Селян у нас чим далі меншає, а отже й корінно-природних знавців мови, народної пісні, обрядовості також вибавляється, меншає. Міське ж населення, полишене на самого себе, Москва та її окупаційна команда — п'ята колона буде й далі під усяким приводом *русифікувати*. Проти русифікації є один за-

сіб — любов до України, до свого: до мови, культури і рух за *україномов'я*, масовий перехід міського українського населення на *україномов'я*.

Заукраїномовить патріот

Самого собою масового переходу на *україномовне* спілкування не буде. Воно настане, масово *заукраїномовлять* українці після хоча б елементарного ознайомлення з українською історією, культурою, після зародження в українців патріотичних почуттів.

До взаємопідтримки і взаємоповаги та любові

У ці дні боротьби проти русифікаторського мовного закону нерідко доводилося чути від росіян, що живуть в Україні:

— Я росіянин (росіянка), моя рідна мова російська, я спілкуюся на ній скрізь, і ніхто мені не забороняє цього робити. Я поважаю українську мову, переконаний (-на), що вона має бути єдиною державною мовою в Україні. Я не володію, на жаль, українською, так нас навчали за радянських часів, але дітей своїх віддав (-ла) в *україномовну* школу, і вони знатимуть і свою рідну російську мову, і українську. Вони вивчають її охоче і вже полюбили.

От оце юне покоління росіян варто підтримувати, працювати з ним, наводити приклади відомих українських письменників, учених з тих, які не будучи українцями за походженням, часто росіянами, стали славетними людьми в Україні, володіли українською мовою, любили її. Такі приклади пробуджуватимуть у юних представників нацменшин патріотичні почуття до України. Такі інонаціонали ніколи не стануть ворогами українства. Навпаки, вони захищатимуть українське, не втрачаючи свого національного коріння.

Таких людей пригортатиме Україна й любитиме за вірність їй.

Одну тільки правду

З натури

Журналіст запевняє очільника-корупціонера, заспокоюючи його:

— Та ви не хвилюйтеся так! Журналісти про вас поганого не напишуть, тільки правду. Одну тільки правду.

21.07.2012.

Читаю Панаса Мирного. Боже, як мені гарно в його пребагатій мові! Що це за синтаксис та й лексика! Глибинно полтавської природи. Чого ж ми так рідко розкриваємо папітурки їхніх творів, в яких лежать золоті *запаси* нашої мови. Як близько були наші класики до мови рідного народу, жили й творили в її стихії!

З яких же сукновалень натягли ми "сукна" у свою сьогоднішню мову? З московських, з допомогою промосковських сукновалів-наглядачів (цензорів, кагебістів, та й самих видавців, цих численних виполовачів усього живого, українського з української мови).

22.07.2012.

Виповз із совісти, як гад зі старої шкури.

23.07.2012.

Підрахував обсяг своїх романів. Їх у мене 10. Забрали вони 2.195 сторінок (130 друкованих аркушів). У середньому 1 роман займає 219 сторінок. З них "Довгі присмерки" сягають 530 сторінок.

Готичне зростання

Конспект

У статтях про Шевченка Євген Маланюк відзначає Шевченків "безупинний ріст", "*готичне*" (виокремлення моє — В.З.) зростання його геніяльної особистості".

Маланюк пише: "І свідомість його, і його творчість являють рідкий в історії культури приклад органічного, суцільного зростання особистості, й її світогляду — вверх. Можна прослідкувати, як теми й мотиви раннього періоду творчості — Шевченко розкривав, поширював і поглиблював у творчості періодів наступних".

"Вдихнути історичне життя"

І далі, далі-і. В "Три літа" читаємо в Маланюка:

"Цілком свідомий страшної віддалі між "своєю" Україною і реальною "Малоросією", він з усім надхненням поета, з усім запалом своєї вогненної натури намагається *заповнити* ту історичну і соціальну порожнечу, що побачив на батьківщині. Він намагається оживити гоголівські душі української шляхти і розкрити очі ошуканій кріпацькій масі, себто сполучити й оживити спаралізовані складники нації, вдихнути *історичне життя* в завмерлий національний організм".

Оце Шевченкове й сьогодні нам треба здійснити: *"вдихнути історичне життя в завмерлий національний організм"*.

Це б мала робити наша "Просвіта", але не може, бо вона закінчується за межами київського кабінету, у неї дуже слабко розбудована мережа місцевих просвітянських філій. Потрібна міцна, розгалужена в областях і районах Всеукраїнська просвітницька організація, яка б будила національну свідомість громадянства, *виковувала* з громадян свідомих українців-патріотів. Вона має сама працювати на просвітницькому полі й одночасно *контролювати* таку діяльність державних органів через гласність, через непоступливу критику найменшого бойкоту з боку держави та її службовців, включаючи й найвищих державних очільників.

26.07.2012. "Від Еразма з Роттердама до Фоєрбаха, до звільненого "мавп'ячого" дарвінізму, від Спінози до Маркса і його російських коронованих і некоронованих наступників — сили абсолютного зла безнастанно намагалися детронізувати людину, як образ і подібність Бога, перетяти зв'язок людини з божеством, *видихнути, видмухнути* з неї те живе, що вдихнув був в Адама Творець, і спровадити людину *назад*, до тварини, до глини, до мертвої порохніючої матерії". (Євген Маланюк).

Претендентів на Лідера України

Спеціально

"В одній зі своїх головних праць легендарний самурай і стратег 17-го століття *Мусасі Міямото* писав про лідерів, які прагнуть мати довір'я народу: "однією з важливих лідерських якостей вождя є — "току". Під цим мають на увазі такі особисті якості, як твердість — "висічений із каменя", стратегічне мислення, добротність і скромність. Справжньому володарю "току" — треба дуже мало слів, щоб йому повірили люди. Там таки мовиться: "Якщо ти хочеш вести людей за собою, спершу заклади міцний фундамент у самому собі.

Відчуваючи твою ґрунтовність і несхитність, люди підуть за тобою". (З інтернетівських записів).

Якщо ти є такий в Україні, то рішуче берися за святу справу, і хай Бог помагає тобі й усім українцям. Україна вже давно заждалася тебе.

Маланюк про Винниченка й український біль

27.07.2012. Простодушне признання. Герой тримає в руках свою незаконну дитину. Дитина вп'ялася пальчиками в кирпату руку "Мефістофеля".

"— Я знаю, що це чисто інстинктивне, "останок здатності *наших предків лазити по деревах і хапатися за віти*".

Зворушливо!

Але ж цей мавп'ячий родич "відроджував націю", "визволяв". Від свідомості цього можна, дійсно, звірем завити..."

"Перш за все, Винниченко не індивідуальність, а — тип, і при тому тип *російської* природи на Україні. До індивідуального протесту він не здатний — лише "скопом", в "рядах соціал-демократії" або "комуністів".

Одна з найстрашніших перемог "южной Росії" над Україною — творчість Винниченка — квінтесенція російсько-жидівського намулу на Україні". ("Буряне поліття" (1917 — 1927).

Молитва за мову

29.07.2012. Господи, спаси нам даровану Тобою українську мову для України від окупаційної навали проросійських заброд з партії регіонів та комуністів-антихристів! Амінь.

У вологій синяві танула на вітрі біла хмара, мов ніздрюватий сніг, що взявся вже водою.

Милість Небесна

Дитинці погано зробилося серед ночі. Воно горіло все в жару. Температура підскочила до мінус 40 градусів по Цельсію. У повному розпачі молодий батько одним духом кинувся по бабу Обломеїху — єдиного медика на всю сільрадівську округу. Баба з костюмом наввипередки поспішила на поміч. Вступивши в хату, вона тільки глянула на розпашіле сухе личко дитини, попросила перваку й марлі. Тихенько проказуючи "Богородиці", баба змочила марлю в цій "скаженій" самогонці й поклала дитинці в ручки. І воно поступово стало затихати, уже не пручалось, розслабилося, заснуло... На лобику й верхній губці виступила росичка.

— Богородице Діво, радуйся благодатна Маріє, Господь з Тобою, — молилася баба гаряче й подячно. — Пресвята Богородице, спаси нас!

І до молодих мами й тата щасливим голосом:

— Хай спить ваша манюня. Її вже не палить. Бачите, росичка висіялася на личку. Завтра танцюватиме ваша дівка! Славте Господа і Матір Божу за милість Небесну.

Навіть Тургенєв!

"Якби я був українцем, я б особисту байдужість до своєї народности вважав би за злочин. Я б не схотів бути росіянином". (І.Тургенєв).

Молитва за мову

30.07.2012. Господи, ми Тебе просимо й молимо: поможи нам зберегти нашу рідну українську мову. Дай нам, Боже, сили й розуму відстояти її Державність, її державну неприступність різним окупантам, руйначам, цим російським покидькам і підкидькам по всій Україні. Амінь.

Бо рідна мова від Бога

Рідна мова дана кожному народові, кожній людині від Бога. Значить, вона свята. Отож посягати на мову будь-якого народу — це посягати на святе, чинити великий гріх, бо йти проти волі Божої. Хай же знають це московські окупанти! Настане час, коли їм доведеться стати на відповідь перед Богом за гніт нашої, української мови.

Я переконаний, що й той творить гріх перед Богом, перед його волею, хто відмовляється від рідної мови й переходить без потреби, добровільно на чужу, на мову заклятого поневолювача твого народу. Подвійний гріх, коли він ще й збиткується зі своєї мови, нищить її разом із чужинцями. Це непростенний гріх перед Богом, перед своїм народом, перед нащадками.

Бо нема просвіти народу

31.07.2012. 41% населення України готове проголосувати за 2 державні мови, 51% — за одну державну українську. 8% ще не визначилися. Де ж набралось стільки байдужців до України, до свого та своїх нащадків майбутнього? За переписом населення 2001 року росіян та інших нацменшин в Україні було 22,2%. Припустимо, що всі вони за дві державні мови. А де ж ще взялося близько 19% ворогів української мови чи просто роззяв, а то й тупих байдужців?

Я їх так називаю, бо це ж не хто інший, як етнічні українці. Як же треба, позаріз треба, смертельно треба й давно вже перетреба(!) *національної просвіти* нашим українцям, щоб хоч елементарно роз'яснити їм, що воно й до чого, та й почати теплом рідного слова, просвіщенням знаннями з рідної історії розтоплювати в душах українців російські заморозки, прищеплену їм Совето-Росією російську ментальність.

Робити це треба через пресу, радіо, телебачення, інтернет, через повсюдні лекції, бесіди, через безплатні курси української мови. Для цього потрібна організація, сильніша й мобільніша за "Просвіту", що якось збезволіла. Добре було б по-людськи вчинити, до чого закликає нас Шевченко ("будьте люде"), щоб ця організація не підміняла "Просвіту", а діяла в парі з нею. За кілька років, до чергових виборів Президента народ наш прозрів би, *засвітився* б національною свідомістю й став би повноправним господарем у своїй, Українській Державі.

З ким же стояти Україні?

Опозиція кинула Україну

Ну, що! Литвин підписав мовний закон. Ворог, він і є ворог. А ми, наївні, надіялися, що він дотримає свого слова й не підпише. Що ворог стане стіною проти русифікації України.

А що ж опозиція? Що з їхньою дутою "перемогою", якою так похвалявся "вождь", "лідер", "рятівник України" Яценюк? Цій опозиції нема ніякого діла до України, до української мови. Гірше того, ця опозиція просто *собою засмітила* національно-патріотичне поле протесту проти окупації України.

Отже, опозиція кинула Україну. З ким же їй стояти? На кого спертись у своєму історичному стоянні?

Ну де ж лідери нації? Де той рішучий, совісний, чесний, мудрий, хто поведе Україну до визволення з-під російської окупації?

Просимо милости у ворога!

2.08.2012. Представники української інтелігенції просять зустрічі з Президентом, щоб обговорити ситуацію, що склалася в Україні у зв'язку з шахрайським "прийняттям" антиукраїнського мовного закону в парламенті. Хочуть переконати президента не підписувати цей закон.

Президент відпочиває в Криму, і наші інтелігенти збираються їхати до нього. В яку принизливу позицію поставили свою інтелігенцію опозиційні демократичні партії, усунувшись від протестної боротьби за порятунок державної української мови, залишивши національну еліту сам на сам із ворогом. Їдьте, домовляйтеся, просіть милости у ворожої влади. Замість вимоги свого, законного в гордому національному стоянні, колінопреклонне чолобитство про пощаду, милостивість до України.

І ця опозиція запевняє нас, що здобуде перемогу на виборах у жовтні?! Перемагати треба було на Майдані влітку в протестній боротьбі проти *русифікаторського* мовного закону. Отоді вирішувалася доля виборів до Верховної Ради. А тепер обіцянки перемоги — це пусті слова, підбиті похвальбою. У цієї опозиції готове вже й виправдання, якщо не наберуть конституційної більшості голосів. Скажуть: це винні ви, бо не проголосували за нас.

Але ж як ви не стали стіною за найдорожче — за мову українського народу, за його душу, то хто ж вам повірить під час голосування? Ви ж унесли в настрої своїх потенційних

виборців найнебезпечніше, що може бути під час виборчої кампанії — розчарування у вас, у ваших намірах.

А догавкався. На зустріч інтелігенції з обласним начальством мене не запрошено на завтра. Знаю, чия це й ініціатива — не запрошувати. Та Бог з ними, "обережними обережниками". Боятися, полізу виступати й скажу не в тон колінопреклонним.

Хроніка опору

Смолоскип боротьби не гасне

3.08.2012. А коло Українського дому вже рівно місяць не припиняється боротьба за порятунок української мови, проти мовного закону, так по-бандитськи прийнятого у Верховній Раді й підписаного Литвином. Після того, як зражені керівниками об'єднаної опозиції та хвалькуватої "Свободи" пішли з майдану після добрих 10 днів голодування молоді захисники державної української мови, на зміну їм заступили голодувати чесні громадяни України старшого віку. До сьогодні їх голодувало п'ятеро. На восьмому дні голодування до них приєдналося ще двоє громадян із Коломиї.

Назву цих п'ятьох: **Олександра Дідик** (52 роки), вчителька вищої категорії, викладає українську мову і літературу в Коломиї; **Михайло Пігуляк** (58 років), безробітний з Івано-Франківська; **Мирослав Драган** (73 роки), лікар-генетик з Нью-Йорка; **Юрій Тищенко** (51), маляр-декоратор з Коломиї; **Роман Кісь** (63 роки), етнолог, науковий співробітник Інституту народознавства НАНУ, Львів; **Леонід Тертичний** (51 рік), електрозварювальник з Черкащини; **Леонід Бровченко** (63 роки), військовий пенсіонер, майор з Вінниці, закінчив Ленінградську академію зв'язку. Він розповідає:

"Я відчув, що людям поранили душу цим антидержавним законом. Після того, як народний депутат Арсеній Яценюк спрямував протест на захист української мови в русло акції проти Януковича, а депутати залишили сходи під Українським домом, мені стало прикро. Довідавшись, що молодь не здалася і голодування триває, я негайно виїхав у Київ і приєднався до акції. Молодь, яка припинила голодування через реанімацію, прийняла рішення продовжити боротьбу в областях України. Але я як кадровий офіцер Збройних сил України, розуміючи велике значення запаленого смолоскипа боротьби на захист української мови, твердо вирішив: не здаватися і не дати йому згаснути".

90 — 95% — етнічні українці

(Особливі прикмети "Нашої України")

Спершу цитата з "України молоді" (3 — 4 серпня 2012 р.):

"Принагідно він (Юрій Костенко — прим. В.З.) звертає увагу на досить промовисту "особливу прикмету" передвиборчого списку "Нашої України": "коли ми делегували до нього по 30 представників від наших партій, я помітив, що 90, а може, й 95 відсотків наших висуванців — *етнічні українці*. А подивіться на списки інших політичних об'єднань...Звичайно, це тільки штрих. Але ж ми говоримо, що в Україні мають господарювати українці. Про це мені казали навіть у Луганську".

Ну, слава Тобі Боже! Є за кого голосувати, є за кого й агітувати інших. Є до кого голову й душу прихилити під час виборчої кампанії. А то все така непроглядна чужота всі ці останні місяці лізла в очі, що не продохнути.

"Українці — за "Нашу Україну"

Це рекламний слоган "Союзу патріотичних сил "Наша Україна".

А читають!

4.08.2012. Таки ж моє щоденникове слово працює. Оце отримав листа з Канева від колишнього наукового співробітника Канівського музею-заповідника Т. Шевченка Віри Степанівни Гнучої. Вона пише:

"Ваш Щоденник переходить з рук в руки, користується великим успіхом, бо читають його Ваші й наші однодумці, буквально черга за ним".

Записуватиму й далі.

Пам'ятаймо це про Івана Мазепу!

"Ніхто ніколи не буде в нашій краї величнішим за Івана Мазепу". (Пилип Орлик, гетьман України).

"Як кабани в сажу"

*(Зі спогадів про Т.Шевченка польського поета,
революціонера Юліана Кенджицького)*

"...В поляків він (Шевченко — прим. В.З.) цинив висоту манер, гуманні почування... та любов і безмежне пожертвування ідеї вольності.

— Ви знаєте, що втратили, — говорив, — а те, що втратили, хочете повернути й тому не жалієте ні життя, ні мастку. А нашим панкам аби повне корито, їм усюди добре. Сидять собі, як кабани в сажу, й чужою працею черево розпихають".

Упізнаємо їх і сьогодні. Поруч із чужаками скільки їх сидить у сесійній залі Верховної Ради, наших же, хоч візьміть і з Литвинівської партії — це ж колишня аграрна (селянська) партія. Та й сам Литвин — український *етнічно* панок, родом із села. І 20 штиків його партії — селяки-панки. Та й у регіоналів, у комуністів поряд із росіянами, євреями тощо чимало українців, деякі навіть блискучо україномовні, а всі проголосували за антиконституційний, антиукраїнський, антидержавний мовний закон ворогів-недоумків Ківалова і Колесніченка. Бо нічого їм не дороге — ні Україна, ні рідна мова, ні Незалежність. Бо "кабанів у сажу" одне цікавить — "повне корито".

Ради цього корита чотири рази зрадила українську мову і об'єднана опозиція "За Батьківщину", жодного разу не виступивши на повну силу проти проекту закону Ківалова і Колесніченка. Більше того, на самому припочатку майданної боротьби громадськості України проти мовного закону окупантів та ж об'єднана опозиція і партія "Свобода" припинили протестну акцію, *покинувши* під Українським домом голодуючу молодь саму проти окупантів, тобто вчинили найганебніше і найзлочинніше — втекли з передової, зрадили Батьківщину. Бо що їм мова, що їм Україна, коли окупаційна влада може їх одштовхнути від корита.

Рохкайте й чавкайте поруч із окупантами, тільки ж народ, електорат чує це й уже починає вловлювати кнурячий запах, який іде від ваших брехливих заяв-обіцянок.

Небесно-грозовий Гмиря

6.08.2012. Наша киця Кузя дуже боїться грози. Ще та гроза тільки десь збирає приобрійні хмари, а Кузя вже непокоїться, нашорошується шерстю, і лиш заgrimить за вікном, як вона прожогом кидається під ліжко, забивається в глухий кут, і звідти її вже не виманиш ніякими ласощами й умовляннями, аж поки не перегрозує небо.

І ось іде передача по телебаченню про Бориса Гмирю. Перші акорди пісні й вступає голос Гмирі, розкотистий, громовий:

Ди-влюсь я на небо...

Кузя з переляку стрибає зі стільця під ліжко.

— Ку-узя! — гукаємо. — Це не грім! Не гроза! Це Гмиря! Борис Романович Гмиря...

Відgrimів небесно-грозовий бас Гмирі. Почали говорити про нього ведучі програми в нормальних децибелах, і Кузя покрадьки вилізла зі сховку, зрозумівши свій промах.

— Ех ти, Ку-узя. Злякалася Гмирі, — кажу я до неї. На слові "Гмиря" я мимоволі стишу голос.

Обличчя мови?..

7.08.2012. "Діалект взагалі формує тіло — горло і обличчя. Вони навзаєм один одного формують... Іван Макарович Гончар колись їздив по селах і знімав типажі, і тепер бачимо, що той типаж український — він стає зовсім іншим. Вироджується. Чи народжується новий якийсь, як знати? Російська мова дає зовсім інші типажі, від користування нею обличчя зовсім іншої форми набирає". (Ніна Матвієнко).

Рахунок України — XX віку

8.08.2012. Сьогодні акварельне небо. Хмари покладено ніжно-ніжно ще ніжнішими фарбами. Це ж стільки треба було пензлів, щоб усе це списати! Та воно й готуватись почало ще з учорашнього вечора, коли сонце сідало "за стіну", за хмарний обрій над Дніпром. Сідало після десятиденної зенітної за останні 112 років спеки в 37 градусів. Така спека на Київщині спостерігалась лише в 1900 році. Мабуть, то було знамено про те, що *Україну чекає пекельний проклятуший XX вік.*

А проклятішого віку справді Україна до того не знала: дві світові війни, одна з них прокотилася по Україні. Визволення України і потім після кровопролитної війни за самостійність України — 70-річна російсько-більшовицька окупація, три голодомори, розкуркулення, колгоспна каторга, катування масовими репресіями в 1937-38 роках, винищення українського чоловічого населення в 1943-44 роках, яке кидали необмундированим і беззбройним (щойно мобілізоване польовими військкоматами) на передову, на форсування рік, захоплення плацдармів голіруч і утримання їх до останнього необмундированого. А окупація західних земель України і вивезення сотень тисяч "західняків" в російську тундру й тайгу, а вбивство звіряче в тюрмах Західної України тисяч ув'язнених, коли московські кати панічно втікали від наступу гітлерівських військ... І це не весь рахунок України. Це тільки частина названих звірств збільшовиченого XX віку в Україні.

Лише останнє десятиліття XX віку повернулося лицем до України, але й тепер, на початку XXI віку не дає жити Україні її одвічний ворог Росія. *Триває русифікація України, нищення української мови, Української Держави.* Нищать її вчорашні комуністичні виплодки — комсомольці, які нині при владі, при капіталах, яких бездумно обирає наш народ, що ніяк не прочумається від комуністично-московського чаду.

Янукович плюнув у обличчя Україні

(Перемога на виборах може статися тільки через Майдан)

9.08.2012. "Мовний" закон, залятий, антиукраїнський, антиконституційний, русифікаторський закон, учора підписав президент Янукович.

А іншого фіналу й не могло бути. Українську мову, Українську Державу, націю, Україну наглим способом *зрадили* так звана об'єднана опозиція, партія "Свобода" та інші партії. І сталося найганебніше — замість того, щоб боротися проти ворожої вилазки *окупаційної* влади, українці почали просити милости у залятушого ворога. Думали, що ворог розчулиться й стане на захист мови.

А він, верховний ворожище, посміявся з інтелігентів-чолобитників і підписав. Плюнув у обличчя Україні.

І жодна партія не закричала, не гукнула до народу вийти на Майдан, на майдани по всій Україні на рішучий, *непримиренний* протест. Усі зайняті наступними виборами. Та вибори і вибір сьогодні відбуваються на Майдані, якого бояться опозиціонери-зрадники. Перемога може статися на виборах тільки *через* Майдан.

Нашій *лакейській* наївності немає меж! Добалакалися до того, що почали писати в газетах, що, мовляв, Янукович любив покійного Богдана Ступку, а Ступка перед смертю різко засудив "мовний" закон. Отож, президент не повинен підписати цей закон. Він же не раз казав, що любить Ступку, це ж гріх буде президентові, коли він пам'ятає великого акто-

ра зганьбить. На похороні Ступки й вирішили хворі на лакейство голови проситися до президента на розмову про непідписання "мовного" закону.

Президент вибрав тих горе-інтелігентів, з якими б хотів мати розмову. Чи не половину делегації склали угодовці, приближені до служби президента.

Погово-рили!

Диявол із задоволенням посміявся з них, з усіх нас. "Разв'юл лохов!"

Спасіння в україномовності українців

Але спасіння наше, України, української мови в нашій тотальній україномовності *етнічних* українців. Про це я пишу вже кілька років, у цьому переконаний, від цієї думки не відступлюся, бо саме в цьому лежить істина, *корінь* істини.

Я це відчуваю серцем, душею. Коли я йду надвечір'ям вулицею Черкас, то чую попереду, позаду себе, як там, там і там(!) молоді мами, зовсім ще дівчатка промовляють до своїх діток півтора-дворічних, трирічних українською, *літературною* (ще ж недавно зі школи!) мовою. І мені розвидняється від цього, як від сонця рано-вранці. Ще його самого не видно, але схід уже рожевіє, ясніє, запалюється майбутнім світлом дня.

Коли всі україномовитимемо, а нас, етнічних українців близько 80 відсотків, то хто ж посміє нав'язувати нам, Україні мову чужої, сусідньої держави. В україномовному морі потоне будь-який злонамір наших ворогів.

10.08.2012.

Прицільно точно!

І якщо хтось почне вам доводити (хай хоч і сам президент!), що в Україні має функціонувати дві державні мови (друга з них російська), скажіть такому без будь-яких еківоків:

— Ви — запеклий ворог України!

Так і скажіть. З ворогом треба прицільно точним бути. Інакше не бачити вам ні перемоги, ні життя. Ворог задушить вас і вашу націю своєю російською мовою.

Цей президент чортів! Не наш

Підписання президентом антиукраїнського, русифікаторського "мовного" закону свідчить про те, що в Україні нема свого президента. Він чий завгодно, чортів, ростово-суздальський, пензенський, тульський, тільки не наш.

Собі

Не зраджуй хоч ти свого Щоденника. Пиши й пиши. Записуй наше щодення. Догукуйся не тільки до слухозрячих, а й до сліпоглухих, скалічених більшовицько-окупаційним режимом. А найбільше до самого себе догукуйся. Болить тобі, не терпи, як терпіла 350 років Україна російську окупацію, не терпи, кажу, а кричи, стогни, проклинай ворогів, окупантів. Почують люди, почує й Бог. І записуй чужі болі, крики, які ти виловлюєш із нашого страшного повсякдення. Головне не дайся ворогу, не поведись на його підступність, цинічну брехню, не схилися перед його звірячою мордою. Стій за своє, за рідну мову, за Українську Державу, за українську Україну. До самої Перемоги!

Хроніка опору

"Наш народ незламний!"

11.08.2012. Акція протесту проти антиукраїнського "мовного закону" під Українським домом триває і після підписання цього ворожого неподобства так званим "Президентом України". Голодує п'ятеро дорогих нам українців.

Олексій Бур'ян, 64 роки, с. Глодоси, Кіровоградська область.

"— Залишив маленьке господарство і дружину й приїхав сюди. Вирішив боротися, чого б мені це не коштувало..."

Емілія Бережницька, 70 років, голова Спільки художників "Коло-ми-я", Коломия, Івано-Франківська область.

"— Хочу побажати нашому народові бути самодостатнім, а не сподіватися на "доброго царя". Можна досягнути успіху, якщо дбати про власну землю самостійно, переймаючись своїм громадянським обов'язком. Наші матеріальні блага в чужих руках. Але якщо ми не здамо духовні висоти, збудуємо й економічні. Наш народ незламний! Ми зберемося із силами та обов'язково подолаємо зло..."

Аліна Боднар, 19 років, студентка, майбутня журналістка, м. Сокиряни, Чернівецька область.

"— Приїхала сюди для того, щоб змінилися звичайні люди, такі, як я, щоб не думали, що кожен із нас нічого не вирішує у цій державі. Конституція України написана для того, щоб життя в країні їй підпорядковувалося, і саме народ — основне джерело влади. Ми маємо вирішувати, яка мова буде державною..."

Євгенія Ягліньська, 19 років, вчителька початкових класів, м. Калинівка, Вінницька область.

"Коли настала загроза підписання "мовного закону" Президентом, я вирішила розпочати голодування на знак протесту. Президенту начхати на нас... Не розумію, як можна публічно присягати на вірність Україні та її народу, не маючи любові до них у серці. Як можуть наші зверхники виховувати патріотів, якщо вони не патріоти. Я хочу діяти, а не сидіти на місці. Моя життєва позиція — завжди починай із себе. У ситуації, що склалася, маю надію на Бога та національну свідомість українських громадян".

"— **Володимир Волошин**, 22 роки, с. Яревище, Волинська область. Веде господарство.

"— Якщо відстоїмо українську мову, то зможемо побороти злочинну владу..." ("Слово Просвіти", 9-15 серпня 2012 р.).

Ворог №1

Отак президент України після підписання антиконституційного, русифікаторського "мовного закону" остаточно став *ворогом №1* України. Від такого антидержавного, антиукраїнського, цинічного, окупантського злочину *глави держави* здригнулися сотні поколінь українців у святій українській землі й полегли наші співвітчизники в битвах, катівнях, еміграціях на чужих землях.

Змінити ворожий режим!

12.08.2012. Так воно і є насправді — не те, що ворог, а ворожище №1 цей, з дозволу сказати, президент, глава держави. Ось і в заяві платформи "Собор" про те ж саме сказано:

"Підписавши "закон" про засади мовної політики, президент Віктор Янукович оголосив себе і свій режим (Авт.) відкритим ворогом українського народу.

Українська платформа "Собор" закликає всіх співвітчизників чітко усвідомити, що кожен день дії цього закону — крок до знищення ідентичності Українського народу.

Тому зміна режиму — питання виживання нашої Вітчизни". (Із Заяви української платформи "Собор").

Перед носом у роззяви-хохла!

Діялог

13.08.2012.

— Ну й чого ти перед ним Шельменка-денщика почав грати? "Зашто-окав"...

— Так ми ж... З поваги до мовця. Коли б я по-своєму, він же мене не зрозумів би. Елементарно, старий.

— Елементарно?.. А що ж він, уперше б оце почув був нашу мову, якби ти заговорив до нього своєю рідною? Він же живе в Україні із самісіньких пелюшок, і що, не чув української мови?

— Ну ми ж усе стараємося, щоб не образити, з поваги і всяке таке... Хай краще мое буде знизу, тільки щоб ніякий гачок не гавкав, що націоналізм розвели і всяке п'яте-десяте.

— Знаєш, яка в мене перед очима картина виникла, коли ти раптом завчено-слухняно перескочив на чужу мову? Ти стоїш над домовиною, в яку живосилом уклали зв'язану по руках і ногах нашу мову. У тебе в руці замашний московський молоток, отой від гербового Серпа, у зубах цілий букет цвяхів. Ти опускаєш віко труни над мовою, виймаєш із рота один цвях і старанно забиваєш у віко. Виймаєш другий цвях, прицільний удар, увійшло по самий капелюшок. Виймаєш із рота третій...

— Ти дуже драматизуєш ситуацію.

— Та хоч і *трагетизую!* Драма ж ця нам давно вже написана, ролі розмічені. Ми з тобою, як і мільйони нас, етнічних українців, у цій драмі-трагедії всього лише статисти з однією й тією ж ролю.

— Популярно ти пояснюєш.

— Можу й ще популярніше. Кожне сказане етнічним українцем в Україні без потреби російське слово в спілкуванні — це *передостанній* цвях у домовину української мови. Скажи це собі, своїм дітям, онукам і правнукам, старий.

— Передостанній?

— *Уже* передостанній! Останній цвях загілить сам окупант перед носом у роззяви-хохла, який своїм російськомов'ям нищить і себе, і свою націю, і Вітчизну!

— Е, ні-і, досить! Більш я жодного разу не стукну у віко нашої труни. Не діждетесь! Я — не самогубець!

14.08.2012. Чекаю нової книжки "Таке поліття". Думаю, вона хоч трохи *попрацює*, якщо не повикидають гострі місця з уривків щоденника, якого я подаю після новел. Оля створила гарне художнє оформлення. Прямо таки чудове!

"Ти зійдеш, рідна, із хреста!"

15.08.2012. А чого ми у своїх муках, болях національних, страхах за Україну не опираємося на думи, болі, любов великих патріотів, на їхні слова, які вибухають оптимізмом. Нам же, як вогню, як повітря, треба оптимізму! А він же ось:

Тебе ношу я в грудях темних
І в невсипущому мозку,
Мою найкращу з дум неземних,
Жагу й любов мою палку!

Ласкаве небо, грім залізний,
Була ти, будеш і еси!
Тобі, тобі, моя Вітчизно,
У серці дзвонять голоси.

Це з поеми Максима Рильського "Жага", вступ, який так любив Василь Стус і часто цитував у наших розмовах у вузько-широкому товаристві.

Повторюймо й ми, дивлячись у ненависні морди ворогів своїх:

Була ти, будеш і еси!

Чуєте, людиноненависники, україноббивці! "*Еси*" сьогодні, бо "*будеш*" завжди, вічно, "*моя Вітчизно!*".

Поет промовляє до нас у фінальних рядках поеми пророчо, оптимістично. Черпаймо духовні сили з цих строф:

О, бачу я вогнем облиту
Страждущу постать на хресті,-
Та знаю: доки сонця-світу,

Не зникне правда у житті,

І вірю, нене, до загину,
Що зійде промінь у долину,
Неначе шабля золота,-
І в заповідану годину
В прозору тишу голубину
Ти зійдеш, рідна, із хреста!

У найтяжчі хвилини буття України звертаймося до наших великих національних світочів по духовну зброю, берімо на озброєння передану нам у святому їхньому слові "шаблю золоту". І переможемо!

Проста душа

Городницьке

— Оце ж я спішила через чужу ділянку, мені так ближче до своєї, навпростець. Дивлюся, щось лежить у сусідів під кущем смородини. Ну нахилися ж та й візьми, а я дурна побігла далі.

Розпустили!"

Трохи "філології"

16.08.2012. Як ми радісно повідомляли всім дорослим про початок наших шкільних канікул:

— Нас розпустили на все літо!

— Відпустили, — поправляли нас учителі й узагалі дорослі. — Розпустити вас ніяк не можна, бо ви й так уже *розпущені* далі нікуди.

От згадалось. Боже! Ціле літо попереду, і ти вільний кожного дня. Яка таки була радість!.. І все ж ми мали рацію, а не дорослі, — так думаю я сьогодні й дивуюсь, як це навіть учителі не відчували оцього нашого "розпустили"? Вони ж тримали нас у руці, в *кулаці* всю осінь, зиму, весну, повну школу галасливої дрібноти, і раптом *розтискали* той кулак, і ми, малеча, в один мент *розліталися* по довколишніх селах і хутірцях. Саме *розліталися*, *розбігалися*, бо нас *розпустили!* Коли б просто відпустили, то ми б, як щодень, пішли б спокійним гуртом. А то ж розпустили, і ми з тієї руки, кулака *розлетілися*, *випурхнули*, мов пташенята.

У "відпустили" ніякого ж руху нема. А тут же рух, вибуховий рух, така радість тягне тебе повним ходом через усе літо, тільки встигай ногами перебирати... Як можна такого не розуміти? Ось же вони ще мить тому були у твоїй руці, і вже їх наче поривом вітру *здмухнуло*, *рознесло* по зеленому світу...

Захищаймо Майданом! Собою!

Нарешті з'явилася гідна, мужня заява-відповідь українців запеклому ворогу України — окупантській владі В. Януковича у зв'язку з підписанням ним мовного закону. Народний комітет захисту України закликав усіх свідомих українців, студентську молодь, усі опозиційні сили до об'єднання. "Ми вважаємо за необхідне негайно створити штаб підготовки до Майдану".

Я, старий український письменник, готовий підписатися під кожним словом Заяви Народного комітету захисту України. Справді, "в історії незалежної України, — як пишеться в Заяві, — ще не було такого тяжкого часу, як друга половина 2012 року." У Заяві виважено точно сказано: "З того дня, як Янукович підписав мовний закон, ми вже не на свободі, ми в таборі для полонених. Або вирвемось, або помремо! Разом — на волю!"

Це голос воїнів!

Ще так страшно ми не писали. Оце настав той фатальний час для України, коли ми якщо не об'єднаємося в єдиний відпорний національний кулак, то загинемо разом з Батьківщиною.

Якби ж то нарешті за словами *настала дія*, боротьба. Я казав і писав не раз, що потрібен Майдан, новий Майдан для захисту Мови, Держави, України. Коли б же вистачило порошу в ініціаторів не відступити... Інакше оті заключні трагічні фрази-крик, зойк, заклик перетворяться на фарс самогубців. Так підписанти ж дуже серйозні — вершина нашої духовної еліти.

Брати наші! Не підведіть! Україну поставлено на розстріл. Захищаймо її собою!

На Майдан — до перемоги!

Василь Захарченко.

Письменник, лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка.

Жду нового Майдану!

Перед прірвою

18.08.2012. Учора надіслав листа до "Літературної України" на підтримку Заяви Народного комітету захисту України проти підписання Януковичем мовного закону.

Невже на таку волаючу, трагічну Заяву, Заяву-вогонь патріотичний не відгукнеться суспільство? Невже не спалахне новий Майдан?

Окупанти, ці покидьки Москви, розперезалися на очах усїї України й підперезалися таким цинізмом, що світ ще не видів, і мають нас, українців, зовсім уже за ніщо. Як же можна таке терпіти? У себе вдома терпіти. Хіба ж ми не нація, не народ? Скільки ж нам гнутися перед заклітущим вічним нашим ворогом — Росією та її хохлячими лакузами, підножками?

Усі ці дні після злочину головного окупанта, загарбника Януковича (не називаю його президентом, бо це гріх великий перед Богом і Україною!) після підписання ним фіктивного, антиконституційного "закону" ношу в собі *передпокійника*, якого з тріумфом садистів-убивць донищують по областях ці супостати: партія регіонів та комуняки.

Боюсь, що й цього, вже смертельного разу цей Комітет захисту обмежиться заявою.

Потрібен мільйонний Майдан на многії дні, аж поки ворог не відступить від горла України. Надія на студентство і на старих патріотів. За ними в цей вир боротьби має піти маса народу.

Або — або!..

Перед прірвою

Невже ж ми й цього разу втратимо Незалежність? Та нам же не простять потомки, як ми не прощаємо Богданові Хмельницькому і керівникам УНР, тому ж Винниченку.

Тільки ж нас *нікому* буде проклинати. Цього разу, якщо втратимо Незалежність, державу, то російські імперіалісти знищать Україну. України більше не буде!

Сьогодні ми дійшли до межі "або — або!". Або переможемо, відстоїмо свою державу, або втратимо все. І якщо Харон якимось на переправі, згадавши м'яку вдачу українців, раптом від доброти своєї гукне: "*Агов! Українці є?!*" — то з натовпу чекаючих переправи через Стікс не пролунає у відповідь старому жодного голосу.

Довели Україну до прірви...

Невже всі вже капітулювали перед прірвою?..

19.08.2012. Довели Україну до прірви всі ми потроху. Одні кинулися грабувати її після розвалу Союзу, інші, потрапивши на наших голосах довіри до парламенту, стали полакейськи підбирати крихти, що впали зі столу розжирілих грабіжників, продаватись їм, зраджувати нас та й собі жиріти по-свинячому, потоптуючи ратицями Україну, інші, як приспали їх комуно-російські окупанти, так і не пробудилися від советсько-московської чемериці, і досі сумують за Союзом, ще для інших нічого не варте рідне слово, і вони разом із п'ятою колоною нападають на нього гірше окупантів, ще іншим усе байдуже — і рі-

дна мова (вони ніяк не можуть збагнути, що воно таке, який з нього хосен), і Незалежність, і самостійна своя держава, одне їх турбує, аби тільки хоч трохи сипнули сьогодні корму в годівниці.

А ворогу до всього в нас, в Україні, діло, їм усе в нас потрібне, *уся уздром Україна* їм потрібна, яку треба розтоптати вщент, і вони топчуть її на наших посоловілих од ліні, байдужости, довірливости, недоумкуватости очах, добралися вже до нашої душі — *мови* й накрили її, придушили наврогованою проти нас, наагресивленою до безумства російською мовою. А це вже прірва! Якщо вчора ми ще стояли *над* прірвою, то сьогодні ми вже *сунемося в неї* й чуємо, як ґрунт виривається з-під наших ніг і глухо падає на дно прірви.

Хто ж зупинить наше падіння!

Невже всі до одного мовчки вже капітулювали перед прірвою?..

Опозиція ще раз зрадила українську мову

25.08.2012. Ну й що! Ця наша об'єднана опозиція, яка 8 серпня, після підписання супостатним Януковичем "мовного" закону на запитання громадськості, чому не вийшла зразу ж на могутній мітинг-спротив, заявила багатообіцяюче, що вона проведе рішучий, масовий мітинг-протест а-аж 24 серпня, на День Незалежності. Отоді, мовляв, і поборемося за мову й покажемо свою силу опору. Таке з дозволу сказати *відтермінування* протесту дуже здивувало й розчарувало Україну. І все ж вона терпляче вірила обіцяльникам й терпляче ждала півмісяця того протесту, Майдану бодай одноденного.

Закликав у своїй трагічній Заяві й Народний комітет захисту України до рішучого мітингу в Києві на День Незалежності та до нового безстрокового Майдану.

І що ж! Об'єднана опозиція "За Батьківщину" і "Просвіта" навіть і не подумали прийти до Українського дому на мітинг, де безперервно бореться понад півтора місяця проти "мовного" антиукраїнського закону, за спасіння української мови громадськість, не припиняючи безстрокового голодування.

Об'єднана опозиція (10 тисяч осіб) зібралася на Софійській площі й пройшла швидше святковим, ніж протестним маршем до пам'ятника Шевченку, вдруге зрадивши мітинуючу громадськість під Українським домом.

Більше того. Мітинг об'єднаної опозиції був задуманий зовсім не на захист якоїсь там державної мови, зібрані у святкових вишиванках на цей момент уже й призабули про підписання Януковичем фальшивого закону. Вони звично, стадно протестували проти ув'язнення Юлії та Луценка й агітували голосувати за опозицію. Через дві години мітинг охрип і розійшовся.

Це повна зрада української мови. Бо обіцяли ж *саме* за неї вийти на мітинг, так думали й багато мітинуючих, а кричати довелося знову одне й те ж: "Юлі — волю!". Так спрямували мітинг керівники опозиції та ще й увімкнули звернення "до народу" самої Юлі, чим викликали не малі сльози в довірливих жінок.

Ні до чого не привела й трагічна, тривожна Заява Комітету захисту України, підписана відомими людьми з української еліти. Таке враження, що нас усіх заколисала, уговкала окупаційна влада вишиванками та синіми (колір прапора партії регіонів) полотнищами по всьому Києву і містах України.

До речі, не дала й "Літературна Україна" мого відгуку на Заяву Комітету. І ніде й не муркнула про ту Заяву в наступному номері після публікації її. Я ж відчував, що й цей порив Комітету може закінчитися нічим і попереджав про це в заяві.

Так на пні в нас усе гасне. Україну вже зіштвхнули в прірву, а ми й далі спимо.

Знав, знав нам ціну Тарас, коли казав:

Дурні та горді ми люди
На всіх шляхах, по всій усюді,
А хвалимось, що ось-то ми
І над землею, і водою,
І од палат та до тюрми

Усе царі, а над собою
Аж деспоти — такі царі,
І на престолах, і в неволі.

Орли, орли ви сизокрилі,
Поки вам лихо не приснилось,
Хоч невеличке, хоч на час!
А там — під лавою в шиночку
Сховаєтесь у холодочку.
Огонь небесний той погас,
І в тую косяну комору
Полізли свині із задвору...

Наші слова, заклики втрачають силу, вироджуються в белькання паяців.
Зрада! Зрада самих себе.

У тінях небагатослів'я

27.08.2012. Раптом пошта принесла в мою самотність нову книжку тривіршів (хоку) Юрія Рогового. Розкрив і заговорило до мене українське хоку:

Обізвався б хто.
Не так вже для мене, як
для себе. Люди ж.

І вже бачу, що не закрию цю **книжку** увесь вечір, поки не пересмакую, не виловлю всі думки-настрої, сплетені з тіней цього небагатослів'я.

Гудкі бджоли

30.08.2012. Ох, ці хоку Юрія Рогового!

Липень
Липень медами
липовим цвітом липне
до бджілок гудких.

Це ж треба таке словечко: *гудкі бджілки*. Беремо?..

Розуміння Шевченка

1.09.2012. "Феномен Шевченка відбиває нашу національну природу, наше світо-сприймання, наше минуле і нашу надію на майбутнє. Він символізує душу українського народу, втілює його гідність, дух і пам'ять. Отже, Шевченко в нас більше, ніж великий поет, він національний пророк і мученик, розіп'ятий і воскреслий". (Євген Сверстюк).

Учителько моя!..

Сьогодні вперше переступило поріг школи майбутнє нове покоління. Яким його зробить школа за 11 років? Чи буде воно просвітлено-патріотичним? Чи любитиме Україну *українською мовою*, чи позичатиме для своєї любові чужу мову в чужій державі, в чужого народу?

Надія на вчителя. Точніше, на оспівану в піснях дитячими голосами *вчительку*. Надія, що саме вона вистоїть, не дасть поламати українські душі своїх вихованців ніяким агресивно-продажним міністрам окупантської орієнтації.

Учителько моя!..

Молитва

Господи, спаси нашу українську мову, не дай супостатам задушити її чужою, російською. Амінь.

Проказувати вранці й увечері, а також будь-якої хвилини, коли підступить до серця велика тривога за рідну мову й коли не бачиш реальних захисників мови на Землі.

Рятував селянський світ

4.09.2012. "Шевченко прийшов не з розхитаного світу напівзросійщеної інтелігенції, а з тверезого селянського світу, що вперто зберігав історичну пам'ять, мову і пісню". (Євген Сверстюк).

З цього приводу хочеться ще раз повторити те, що раніше писав та й усно відповідаю тим, хто кажуть: "Що б там не робили вороги з українською мовою, а вона вистоїть, як вистояла сотні років, не зважаючи на окупаційний, колоніальний гніт Росії". Вистояла, бо український народ, як й інші народи в ті часи був переважно селянським, а якщо й у місто потрапляв у найми чи на фабрику, то українець і там говорив українською. До простого народу не доходили оті валуєвські укази, бо він був неписьменний у 18 — 19-му, першій половині 20-го століть, не читав нічого, а радіо й телебачення тоді не було.

"Валуєвські укази" зачіпали інтелігенцію, поміщиків, дворян, ще раніше козацьку старшину, які через вигоду переходили на службу ворога, Росії, зміцнювали собою, збагачували духовно російську культуру. Майже всі поміщики по селах були російськомовними, до яких приїздив Шевченко. І та ж княжна Варвара Репніна.

Саме й переміг Шевченко віки й віки тим, що вийшов ("прийшов") із "селянського світу", а не від зросійщеної, напівзросійщеної інтелігенції. Той же Костомаров інакше не мислив Україну, український народ, як одну з двох гілок російського народу.

У 20-му столітті село меншає, як шагренева шкіра, і на нього чиниться великий тиск російського (мови, пісні, викривленої історії). Якщо раніше, ще в середині 20-го століття в селі глузували із зросійщеного односельця (у війську чи в місті зросійщеного) то вже під кінець століття сільська бабуся зустрічала, скажемо, з Полтави внучат ламаною (підлаштувуючись) російською мовою, на яку перейшли її діти в городі й внучат муштрують також цією "городською" культурою. Захитався й селянський світ нині. Ось у чому лихо.

Порятунок мови, України — це масовий, тотальний перехід етнічних українців — сільських, і "городських" на україномовлення. Тільки це нас спасе. Тільки це!

5.09.2012.

За гріхи предків (За Є.Сверстюком)

Я ридаю, як згадаю
Діла незабутні
Дідів наших. Тяжкі діла!
Якби їх забути,
Я оддав би веселого
Віку половину.
(Т. Шевченко).

А хіба ж нам не болить наша історія? Переяславська рада Хмельницького? А той *інфантильний* автономізм Центральної Ради з Грушевським і Винниченком?.. Не те, що болить, а пече не історичним, а сьогоднішнім вогнем, коли ворог наш і сьгодні повчально киває нам на *той* Переяслав, називаючи ту ганьбу Хмельницького "возз'єднанням" України і Росії.

— Нікому ні допомогти, ні пожаліти, — сказала самотня стара жінка, лишившись наодинці після розбою буряної грози перед розкритою хатою проти підступаючої осені.

Повернути в щодення

Лена раптом згадала, як бабуся було, вгостивши чимсь смачненьким, говорила з усмішкою:

— Втішайся.

Яке ж добре слово і як педагогічно точно вжите! Майже забуте саме в такому контексті.

Ну, як їх усі позгадувати й повернути в наше щодення?

Щоденна молитва

Кажімо її й кажімо, промовляймо пошпепки, а ще частіше *подумки*:

— Господи, спаси нашу українську мову, не дай супостатам задушити її чужою, російською. Амінь.

З діалогів

Хохол українського походження

(Відповідь у "крапку")

— Он твій ворог.

— Ворог. Ну, то й що?

— Ти так спокійно говориш. Він же таке на тебе понаписував у тій паршивій газетці. Таке-е! А тепер он відвертається. Вдає, що впритул не бачить.

— І правильно робить. Може ж йому соромно.

— Ні, ти мене дивуєш.

— Що ж мені, підійти та за барки його вхопити? Повіриш, мені якось швидко все перекипіло.

— А ворогу того тільки й треба. Він же зачепив найсвятіше. Твою тривогу за Незалежність, за мову. Потоптався, негідник, по нашій історії. Реанімує советські панегірики Переяславу Хмельницького, співає осанну Петрові, проклинає Мазепу. За такі ж речі треба давати здачі.

- І дали. Інші дали за мене. І це ефективніше, ніж став би я сам оборонятися. Навіть коли б пішов у контратаку, одначе це б сприймалось, як оборона, а то й виправдування перед цією нечистю. Знаєш, мені не хочеться про це розводитися. До того ж, досадно за нього, якось аж жалко цього черкаського "Віссаріона Белінського".

— Жа-алко?..

— Уяви, як ця людина...

— Люди-ина?!

— Ну нелюдь. Отак одірвавшись від України душею, занехаяла в собі людину, стала виродком. Він же із Золотоніського села, з колишньої Полтавщини. Від українських батька й мами, виростав в українській гущі. Часом якісь же погуки рідного, маминого зринають й у морального виродка? Це ж, мабуть, болючий процес. Він же не дебіл, не дурний, й українська мова його творів жива, просто таки чудова, а сам він ладен віддати всіх нас зусумом Росії. І все він розуміє. Розуміє, що запродав душу дияволу. І тепер він *ніхто*. Ні українець, ні росіянин. Таке собі непорозуміння. Хохол українського походження.

— Ха-ха-ха-а!.. Оце в "крапку", як каже один суржикомовець. Так і треба було тобі написати. Ото був би ефект!

Схопився

(Філологічні нюанси)

8.09.2012.

— Я все думаю про вчорашнє твоє визначення за отого "хохла українського походження". Чи нема тут елемента тавтології? Хохол — він же ж таки етнічно українець. От і виходить: "українець українського походження". А якого ж ще походження може він бути?

— Ти маєш рацію. Повна нісенітниця. Але тут є один тоне-енький нюанс. Батьки ж його не були хохлами! Вони були звичайними українцями, а синок **схохлився**. Ось у чому річ. А ще трапляється й так, що батько був відомим борцем за Україну, а сина неначе підмінили: українофобствує так, що аж душа терпне за добру пам'ять про його батька. А то трапляється з нами й ще дивовижніше. Сам же був таким борцем, патріотом, українцем, і раптом повело його стежкою ворогів українства. Схохлився на пні.

— Такі нюанси нам відомі. Ідеться, так би мовити, про *свіженького* хохла. У першому коліні.

Набираймося духу україномовити!

(...життя підказує, диктує, вимагає)

9.09.2012. "Маємо незалежність, а людей із козацькою кров'ю до неї бракує. Маємо Церкву, а людей із чистою совістю не вистачає! Маємо "переспілих" патріотів, а живого, чесного патріотизму нема! Маємо державну українську мову, а люди з гнилою кров'ю не хочуть її вивчати або не мають духу нею розмовляти скрізь і з усіма..." (Євген Сверстюк).

Це написано 15 років тому, а й досі нічогосінько не змінилося на краще. Навпаки, дожилися ми до того, що державна влада, сам президент душать українську мову чужою, російською, злочинно нав'язуючи її Україні в другу державну, що сприятиме масовому розплодженню малоросів-хохлів, вироджуванню їх із українців.

Ми й окупантів вибирали собі на голову через оту відсутність духу розмовляти українською "скрізь і з усіма".

Що швидше ми наберемося духу україномовити масово, всі, і мале й старе, то швидше зметемо цих окупантів зі своєї землі. Ніхто за нас цього не зробить, жодна партія. Спасіння (української мови, а отже Незалежності, Держави) в наших руках, в руках *кожного* з нас. Кожного! Нумо, говорімо, мовмо, спілкуймося своєю, рідною, українською мовою із своїми рідними, із сусідами, з незнайомими на вулиці, в транспорті, на базарі, в крамниці, з чиновником у державній установі принципово українською, не переходячи на російську, з якої вороги наші роблять окупаційну мову.

Російській не бути другою державною!

(Будьмо готові одбити атаку)

12.09.2012. І в сотий, і в тисячний раз повторюю — намагатися надати російській мові в Україні статус другої державної мови може тільки запеклий ворог України, української мови, кожного етнічного українця, аж до немовляти, яке найшлося сюніч.

Ворог використовує російську мову як наймогутнішу зброю проти нашої української мови, проти Української держави, проти нашої Незалежності.

Отож, скажемо рішуче: ні російській мові, ні будь-якій іншій, крім української, не бути державною в Україні. А для цього переходьмо, всі етнічні українці, на свою рідну українську мову в щоденному *повсюдному* в Україні спілкуванні.

Це нас урятує.

Молитва за українську мову

(Щоденна)

13.09.2012. Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Господи, спаси нашу українську мову, не дай супостатам задушити її чужою, російською. Амінь.

Старі

Раніше старі люди були носіями мудрости. Було чого повчитися в них, особливо малечі. А тепер у багатьох старих замість мудрости довічно поселився в голові сталінський

"Короткий курс історії ВКП(б)", на якому замішана ненависть до самостійної, української України. Ще й цю советську пошесть доводиться пережити незалежній Україні.

Як же їй трудно на кожному кроці!

14.09.2012. У Григора Тютюнника вчитав у записнику №7:

"Дід ремонтував обід у плотні. "Скільки вам, діду?" "Та, — одказує, — вже й самому не віриться — 78".

А мені хіба віриться? Через чотири місяці, як подарує Господь, будуть ті ж 78.

Григорові відчуття Донбасу

(Мертвомовні малороси)

16.09.2012. "Звернусь, мабуть, до рідної мови, бо не можна про Батьківщину говорити не батьківською мовою. Та й життя російського я не знаю, бо в *донецькому краї живуть не нації, а якісь перевертні*". (Виокремлення — В.З.). (Григор Тютюнник. З листа 27 лютого 1963р. до Анатолія Кислого).

У листі до вдови Григорія Тютюнника О.Ф. Черненко днем раніше те ж нарікання: "Справа в людях, в роботі, в мові, в образі життя людей цього краю. Мені вже давно насточортіло жити серед перевертнів, хочеться зв'язати себе нарешті з рідною мовою, бо я вже бачу: без неї — хана".

А ще пряміше в листі до іншого колишнього однокурсника по Харківському університету П.І. Коленського 22 березня 1963 р.: "Твердо взявся за вивчення рідної мови. Гризу словник Грінченка, перекладаю. Школа насточортіла, як і увесь Донбас взагалі: п'янка, бійка, матерщина — завив би. Думаю міняти місце".

Точне Григорове відчуття Донбасу. Я також десять років прожив там, мав намір писати російською і на власній душі переконався, що російської *справжньої* на Донбасі не навчишся. Російськомовні письменники Донбасу, які не мали російського кореня, писали якоюсь прісною, неживою мовою, штучности якої не приймала Москва. Сам був свідком, як у Москві на одній творчій зустрічі знаменитий російський поет Єгор Ісаєв громив, в пух і прах розбивав мову одного такого донбаського російськомовного поета з хохлів. Він писав вірші (стіхи), виявляється, мертвою мовою, а нам вона здавалася російською.

Григорі серцем українця відчув це дуже тонко, адже він, як зізнавався педагогові, однокурснику брата Григорія Тютюнника П.Т. Гаврилову, "на протязі п'ятнадцяти років по зернині збирав російську мову, триєрував те зерно, сушив і вже почав був "сіяти", і нічого з того не "зійшло". Він побачив, що зерно його падає "на камінь".

Отака та "російська" мова в Україні, за якою так лягають душею "російськомовні", а насправді *мертвомовні* малороси.

Дороге слово Григора...

17.09.2012. Читав-читав листи Григора Тютюнника, аж поки несподівано не натрапив у листі до Феодосія Рогового від 19 листопада 1971 р. на цілу "рецензію" про мене:

"Щойно закінчив читати В. Захарченка. Дали на рецензію з "Р.П.". Нічого, добре пише, то благословлю".

Спасибі, дорогий Григоре!

Рецензія його справді була позитивною. Григорі рекомендував до видання. На Київських обласних зборах (ми, черкаські, тоді ще стояли там на обліку) Григорі підійшов до мене й гарно, тепло похвалив у рукопису повість "Проїздом". Дуже вона йому припала до душі. Говорив він про неї, ніби смакуючи. Іншу повість розкритикував, і я її знищив. І досі пам'ятаю тепло його голосу, щирість похвали і те, як мені зробилося на мить відрадно, хоч саме в той день було чорно, ранимо боляче на душі, бо саме тоді нас оглушила звістка, що напередодні відбулися масові арешти дисидентів: Василя Стуса, Івана Світличного, Євгена

Сверстюка, Миколи Холодного та багатьох-багатьох інших у Києві, Львові, Івано-Франківську.

"Р.П." книжку ту не зміг видати, незважаючи на позитивну рецензію Григора. Я вже був тоді на чорному олівці КГБ, у списках тих, кого й близько не можна підпускати до со-ветських засобів масової інформації.

А зуб що, видерли?..

З архіву СБУ

20.09.2012. У карній справі мешканки м. Звенигородка Черкаської області Коломієць Тамари Дмитрівни 1924 р. н. (Архів СБУ в Черкаській області, справа №1545П), засудженої в жовтні 1944 року за те, що під час німецької окупації була перекладачкою у воєнних службах, лежить незвичний, дикого змісту для нормальної людини документ. Наводжу його повністю мовою оригіналу:

"Начальнику АХФО УН КГБ по Каменец-Подольской области. 11 октября 1944 г. №2961.

На основании приговора Военного Трибунала войск НКВД Киевской области от 10 октября 1944 года — ценности, изъятые в Коломиец Тамары Дмитриевны и находящиеся у Вас на хранении с 24.05.1944 г. по квитанции №49, как-то:

1. Кольцо именное "Тамара" с одним камнем желтого металла — 1,
2. Коронка и зуб желтого металла — 1,
3. Цепочка желтого металла длиной 16,5 см — 1,
4. Часы ручные дамские "Ормо" с браслетом желтого металла — 1 — подлежат сдаче в доход государства.

Квитанцию о сдаче вышлите немедленно в ВТ Киевской области.

Председательствующий — капитан юстиции — (Поздняков)".

Цікаво, як можна було рекувізувати коронку і зуб "желтого металла" без самої людини? Не носила ж дівчина їх у сумочці разом з іншими речами. Значить, їх треба було спеціально видалити (хірургічно видерти!) з рота, якщо зуба не вибили ще раніше, під час допитів, на тортурах.

О, катюги Радянського Союзу!

Антонів екзамен

З натури

22.09.2012. Дядьки з наших хуторів — Гутирівки, Пальчиківки та пристанційного хутирця Уманцівки працювали на залізниці, хто стрілочником, хто колійним обхідником, черговим роз'їзду, інші в ремонтній бригаді. У цих робота важка, все "на пупа", під "раз-два — взяли-и!" — хоч рейки міняти, хоч шпали. Більше ломом підважувати залізничну сталь та молотом гамселити по костилях. Хіба ж так нарвеш жили за зміну! Про себе дядьки казали з гордістю: "Ми — движенці!"

І не нарікали на свою роботу, бо поряд була ще убойніша — колгоспна, від зорі до зорі за голий трудовдень, а тут хоч нормований день та й копійчина, не яка там і дзвенюча, а таки ж свіжа, і пайок хлібом і до хліба як не французькими галетами, то советським повидлом, як на голодні роки, то спасіння, жоден "движенець" із своїми сімейними в голодні роки не пропав.

Раз на рік "движенці" складали кваліфікаційний екзамен у дистанції шляху (чи "путі", на професійній мові "движенців"). Ох і боялися ж вони цього екзамену, мов школярки! Мій дядько Петро Кабак, стрілочник першого посту, який на язик клепаний козарлюга, а й він уже за місяць наперед починав бідкатись, як би його і на цей раз проскочити, не провалитися, коли почне начальство ганяти по теорії.

— Та по своїй спеціальності я то знаю все до цурочки, хоч і посеред ночі збуди мене, — зі смаком розказував він уже після екзамену, якого таки благополучно здихався на цілий рік. — А от ота клята теорія полі-ітики... Усі жили з нас щоразу вимотує. Нам і лек-

ції читають. Поки слухаєш кризь дрімки, наче все тобі ясно, а стануть питати, я тобі кажу, племіннику, наче в туман дивишся, баран бараном. І це з кожним таке нещастя.

— Скажіть, Кабак, який оце останній з'їзд партії був? — питає мене начальник дистанції.

А чортійгобатьказна, який! Був та й був собі. Кричало до хрипу щось те горласте радіо в Полтаві на вокзалі, хіба ж усе похопиш умом. А газет ми ж зроду не читаємо. Антон Бородай он жодної ж букочки не знає. Два тижні в перший клас пошмарував босоніж до перших приморозків, та на тому й захрясла його грамота на віка. Начальник дистанції в котре вже нахваляється:

- Оце востаннє терплю й прощаю. Ще раз таке повториться, дискваліфікую без розговору.

А ми чуби звісили та тільки сопимо собі мовчки. А що тут скажеш?

— І як же вам не совісно, хлопці. Ви ж ще й не старі, а такі політично не підковані, такі ялові в політичному питанні настоящего моменту. Хочби ж брали приклад зі свого товариша ось Бородая Антона Савовича. Чоловік уже в літах, можна сказати — перед дверима пенсії, і грамоти високої в дитинстві не прихопив, а як у політичному моменті в державі орієнтується! Що не спитай по програмі — розкаже від точки до крапки.

У червоному кутку дистанції, де нас парять і патрають ось уже цілий день, густо навішано всіх наших вождів. Начальник і питає Бородая, тикаючи вказівкою в один із портретів:

— Антоне Савовичу, виручайте. Ви знаєте, хто оце?

Антон звівся зі стільця, високий, горбить свої скам'янілі плечі, наче несе на них всі оті свої примусії — розводний ключ, молот, ліхтар з гасовою лампою, чохол із сигнальними прапорцями, рожок, усю амуніцію обхідника. Над сивою головою йому аж пара димком устає. Оце попався чоловік...

— Антоне Савовичу, знаєте чи призабули, може?

— А якже! — раптом відповідає Бородай. — Знаю! Чого ж не знати? Зна-аю! Та ми всі гуртом у нас в Уманцівці знаємо його й поважаємо. І в нас у червоному кутку такий висить. І сумніву не може бути, щоб я не знав. Я ж кажу, знаємо й поважаємо.

— От бачите? — докоряє нам начальник. — А оцього знаєте?

— О, цього ще більше знаю. Здавна він нам по знаку. Хоч куди не поткнися в Полтаві, і він на видному місці висить. Чого б же й не знати. Без нього вже й життя свого не мислимо. Хіба ж можна без нього... Дуже поважаємо.

— А оце ж хто такий? Знаєте?

— І не сумнівайтесь. Знаю. Давно по отих безвухих окулярах його примічаю. Сурйозний чоловік, строгий дуже і розумний. Навиліт тебе бачить. Знаю, а якже!

— Чули? — каже начальник. — Учїться в старшого покоління.

А ми аж давимось, щоб не вмерти зо сміху. Хто в кулак чмихає, хто покахикує та тільки покрекчує. Зате вже по дорозі додому вагон ходором ходив од нашого реготу. І язички враз розв'язалися навіть у найбільших мовчунів:

- Та "знаємо його й поважаємо"! Ох-хо-хо-о!

- "Безвухі окуляри". Це ви, Антоне Савовичу, про того в пенснє?

- Та ні-і! Той, що в пісні, без окулярів ще ходить. У погонах, брате, таких золотих, що нам, сірим, і не снилися, - сказав Антон. Артисти та й годі.

Воно сміх сміхом, а всім же гора з пліч! До нового екзамєну лишається рівно рік. Та й портрети вождів, з усього видно, міняти не збираються, то ж і вчити нічого нового не доведеться. Антон же усіх їх знає, як Отче наш, і в пенснє, і в пісні, так що виручить і наступного року, коли що.

З російським заквасом

26.09.2012. "Книги і фільми про нашу правду, про наш народ мусять тріщати од жаху, страждань, гніву і нечуваної сили людського духу". (О.Довженко. Щоденник. 1942 рік).

Немає в нас ні книг таких, ні фільмів. Бо нема й держави української, а так, якесь утворення, що переходить з одних рук в інші, і руки ті чужі, бандитські, а душі правіїв бездушні до України, а серця в них без любові до Батьківщини — що в "народних" депутатів, що в міністрів, що в президентів, якого б нам не підсунули. Якись безбатьківщинні безбатченки, а не владці. Це все ще й доси тисне нас советська потерть — колишні комунопартократи та комсомольці з російським заквасом. А ми все ждемо, все надіємося, коли ж у них заболить душа за Україною. У цих — ніколи!

Ми, народ, маємо виростити, виховати з-поміж себе повнодухих українців, у яких би душа кипіла за Україну, а голова охолоджувалася розумом і державною мудрістю. Для цього самі ставаймо українцями, звільняймося від советських щеплень малоросійства, цих примусових вакцинацій, впроваджуваних нам протягом сімдесяти катівських окупаційних років.

На боротьбу за нашу незнищенність

28.09.2012. Створюється, фактично вже діє *Всеукраїнський Форум "На захист української мови і державності"*. Форум постійно діючий. Такі ж Форуми мають постворюватися в усіх обласних і районних центрах.

Дай нам Боже хоч цього разу не відступити, не забалакатись, а стати могутньою *контрнаступаючою патріотичною силою*, яка не дасть Росії та її агентурі в нашій державі — окупаційній владі Януковича знищити державну українську мову та нав'язати українцям російську мову в державну та ще й "рідну-перерідну" ("другу рідну").

Ми ще є, нас багато суперпатріотичних, які здатні запалити народ на боротьбу священну, *за себе* — за нашу незнищенність.

Україномовлення вас олюднить

(*Мої конспекти*)

Оце натрапив у пресі на моторошну цитату з праці видатного українського і російського філолога Олександра Потебні (1835 — 1891) про те, до якого лиха призводить асиміляція однієї нації іншою, зокрема перехід з рідної мови на мову асимілятора:

"Вообще денационализация сводится на *дурное воспитание*, на нравственную болезнь: на неполное пользование наличными средствами восприятия, усвоения, воздействия, на ослабление энергии мысли; на мерзость запустения на месте вытесненных, но ничем не замененных форм сознания; на ослабление связи подрастающих поколений со взрослыми, заменяемой лишь слабою связью с чужими; на дезорганизацию общества, безнравственность, оподление".

Оце треба пхати в морду кожному русифікатору, щоб переконався, що *ми знаємо*, що вони з нами хочуть зробити, і що ми нізащо *не дозволимо* їм здійснити це. Нізащо!

Так само треба цитувати оце місце з мудрого Потебні й нашим малоросам, які все ще тримаються за своє "косноязычне" російськомов'я, мов чорт за суху грушу, й не хочуть переходити на рідну мову, ще й дітей, онуків своїх штовхають у прірву російськомов'я: хай знають, у яку "мерзоту запустіння" їх загнано, як їх деморалізовано і обікрадено, позбавлено повноцінного людського в людині, і хай нарешті починають *лікуватися* україномов'ям, приходять до людської норми через природне для них україномов'я.

Наші хранительки мови

29.09.2012. Вичитав у літературознавця, поетеси Валентини Коваленко, що І. Нечуй-Левицький записував українську мову, народні вислови, словечка переважно від жінок, менше від чоловіків. "Тому для літератури, вважає письменник, "взірцем книжного язика повинен бути іменно язик сільської баби, з її синтаксисом", — пише дослідниця.

Пригадую своє дитинство в селі. Справді тієї багатющої мови стільки було наслухався від жінок, що якби записував усе почуте, можна б видавати цілі томи. Жінки балакучіші від чоловіків. Дядьки стриманіші на слово, а ще ж війни були тоді — фінська, з німцем, з японцями... Служба у війську. Усе це калічило чоловікам мову "кацапською", як у

нас казали, лексикою. У багатьох була вже не мова, а суржикова полова. Жінки ж зберігали разом із домашнім вогнищем і рідну мову в чистоті й багатстві, відгранювали її й розвивали своєю природньою балакучістю.

Про "підвішений" язик

1.10.2012. Кажуть: "Та в нього язик добре підвішений, то й ораторствує на всіх зборищах". Підвішений-то, підвішений, та треба ж, щоб і до того клепаного язика хоч *щось* було підвішено.

Гірко жити в країні, де якась сотня-друга чужодушних зайд, бандюг, разом із главою країни — ця згряя розбійників тримає тебе і мільйони, десятки мільйонів нас за дурнів!

Це не ксенофобія

(Мої конспекти)

6.10.2012. "Доки українська людність не сконсолідується національним імперативом і не вимете з владних кабінетів антиукраїнських діячів, доти всяка потолоч визначитиме, хто може бути нашим національним героєм, а хто — не може, вказуватиме, яке місце в нашому домі має належати нашій мові. *Це не буде ніякою ксенофобією* (виокремлення моє — В.З.), якщо ми скажемо цьому брудному набродові: ми — тутешні, на цій землі — могили наших предків, і ми, передовсім ми, маємо права — й історичні, й політичні, й моральні — визначити, як нам жити в нашій державі". (Михайло Слабошпицький. "Літературна Україна", №38, 4 жовтня 2012 р.).

Свята правда! Бо ми ж такі толерантні, нас ображає кожен зайда, говорить, пише на нашу мову, культуру всілякі неподобства, зневажають нас, прямо ледь не плюють нам у вічі фізично (духовно ж давно вже обплювали всі наші святині!), а ми терпимо, не наважуємося сказати бодай слово собі на захист, бо ж це можуть розцінити, як ксенофобію. А зайти не церемоняться, навідають на нас зі своєю російською мовою, сватають нам її на другу державну, щоб нашою, корінною, українською "здак інтелігентно" бридитися, вважати її за відсталу (і це тоді, коли наша мова європейська, така, що вмитися до неї не тільки російській, та ми ж не хвалимося цим і не нав'язуємося з нею жодній державі).

Ви ж наче маєте себе за інтелігентних людей, суперцивілізованих, справедливих, демократичних! Якщо ж бути правдивими перед людьми і перед Богом, то ви, топчачи зі своїми ідеологами-горлорізами (живучи при цьому в Україні!) все українське — мову, звичаї, культуру, нав'язуючи нам чуже, ваше російське, чините несправедливо, неправедно, не по-божому, невдячно, а отже, як останні хами, циніки, найбрутальніші окупанти.

Я хоч і знаю вашу окупантську натуру, все ж не можу вийти з дива. Невже ніхто з вас, цивілізованих людей, інтелігентів, демократів, православних християн, мешканців України не задумався й досі, на 22-му році нашої державної Незалежності: "Що ж я чиню? Це ж із мого боку чорна невдячність цій державі, цьому доброму народові за те, що мене тут пригріто, що мене тут терплять, що мене тут прийнято повноправним громадянином. Я ж як цивілізована людина, а не дикун, не звірюка бездушна, а тому й безсовісна, повинен дякувати цій благодатній землі, цим людям за гостинність, за толерантність до мене, до моїх батьків, моїх дітей і внуків. Чого ж я пішов на повідку в цих безсовісних, у цих пройди-світів, які шахрайськи захопили владу в цій країні й гноблять цей народ, обдирають до нитки. Це ж не може не викликати ненависти в цього народу до мене й моїх рідних, а через мене, агресивного, й до всього мого народу...".

Невже ви не подумали за всі роки життя в нас, із нами про те, що ви таки в гостях у нас і що гостеві не можна поводитись, як завойовнику, що завойовника ненавидять гнані, гноблені й що рано чи пізно його витурять з країни.

Справді-бо, не хочете жити за законами нашої, Української держави, то забирайтеся геть, світ великий, пошукайте кращих земель, ще дурніших господарів, де вас можуть терпіти дужче, ніж ми вас терпимо.

Вино Вінграновської поезії

Диптих

7.10.2012.

Вечір.Ніч

І знову до півночі просидів
З Вінграновським у руках.
Господоньку! Дякую Тобі
За це щастя, що він у нас є.

8.10.2012.

Ранок

Ви знаєте Вінграновську Україну?
Не знаєте?
Почитайте Вінграновського, як я
Весь ранок оце його читав,
І ви визнаєте, яка в нас Україна!..

Щільненький дощ

Русак русаком, старий уже. Калмикувате обличчя. Дачі наші на одній вуличці. Такий привітний чолов'яга. Оце йдемо сьогодні з Леною додому, а він назустріч. Щойно дощ прошумів і враз по-осінньому похолодніло.

— Здравствуйте! — усміхається — Уже атдахнули?

— Та вже. Від дощу тікаємо.

— Да здесь еще что-о! Почті сухо, а вот в городе. Я как раз в тралейбус саділся, так лівень как хлинул. Такой, знаєте, *щільненький*.

Отак ми українізували цього чоловіка. Таке словечко десь підхопив і так же ж смачно проказав. Що то добра душа! І мене синонімізував на одну позицію. "Щільненько" косять, стрижуть, гребуть. А тут дощ пішов, напустився — щільненько, напористо, бо густий та ще й з вітром.

Молитва за українську мову

Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Господи, молимо Тебе, дай нам сили спасти нашу Пресвяту Українську Мову, не допусти, щоб супостати задушили Україну сибірами російської мови, чужої нам чужаниці. Убережи, Господи, нас із Україною від московської навали. Амінь.

Нарцис місцевого значення

9.10.2012. В обласній держадміністрації вестибюль, усі поверхи обчіпляні портретами Самого(!) — голови облдержадміністрації або як ще поважно, на московський лад його називають — "губернатора". Отак піднімаєшся сходами, і на кожному поверсі тебе зустрічає зі стіни "губернатор".

І подумалось: "Чи в нього дома нема дзеркала, що він тут на себе дивиться, дивиться й ніяк не може надивитися? Публічний Нарцис якийсь". Його ж портрети в кожному числі ледь не кожної місцевої газетки, на білбордах центральних вулиць. Така самозакохана влада засіла в сердешній Україні.

Село пустять з торбами по світу

11.10.2012. Село українське занехають безсовісно. Ліквідують фельдшерсько-акушерські пункти, зональні лікарні, закривають школи, орендовану землю не удобрюють

перегноєм, а сиплять, як не сповна розуму, хімію, хімію, трують і землю, і людей, які живуть поряд із плантаціями багатіїв.

А пенсії! Чоловік проробив 47 років на тракторі й заслужив пенсію в тисячу гривень. А сільрадівці, які вигривалися все життя коло груби в сільраді, мають по дві з половиною тисячі.

А незабаром скуплять за безцінь бандюги при владі землю в селян, а село пустять з торбами по білому світу.

Така в нас нині виродкова влада з гори й до самого низу. На зовні так наче й люди правлять нами, а насправді немає там ні совісти, ні чести. Ці особини зовсім без моральних гальм.

У "болоті" потонемо (Швейкіянство нас не врятує)

Мої конспекти

12.10.2012. "В Україні є три можливих шляхи розвитку: або тотальна перемога українських сил, або антиукраїнських, або хиткий баланс, *політичне болото* (курсив — В.З.), яке тривало 20 років. Надія зберегти це болото і в ньому утримати якийсь анклав українськості — це ілюзія. Не можна будувати державу *на порожнечі* (курсив — В.З.), на компромісі антагоністичних сил. Треба думати не про компроміс, а про перемогу". (Андрій Ілленко, голова Київської міської організації ВО "Свобода").

Ми всі ці 20 років були якимись українськими Швейками (тобто хохлами). Швейкіянство нам не допоможе, не врятує нас. Це чехам можна було прикидатися Швейками проти Австро-Угорської імперії. Попробували б вони пошвейкувати проти Російської, Советської імперії — цієї суперфашистської сили, яка все живе, національне підминає під себе.

Нас урятує тільки тверда націленість на політичну українську перемогу, на завоювання верховної влади в Україні Українцями з великої літери, справжніми синами України, які стоять на міцному національному ґрунті.

У болоті ж компромісів ми самі потонемо й Україну втопимо. З ворогом не може бути ніяких компромісів, а тільки рішуча відсіч. Який же може бути компроміс із російським колонізатором, коли в нього ідея-фікс — знищити Українську Державу, знищити Україну, все українське стерти в порошок, не лишити каменя на камені.

З "Якось воно буде" — нічого не буде!

(Продовження теми)

Оце наше закореніло хохляче, найвне "Якось воно буде" — шлях у нікуди, в ніщо, це апріорі запрограмована поразка. Покладатися на "Якось..." — це будувати на піску. Оце наше прокляте, безвольне "якось..." нагадує мені російську казку про "пошехонських мужичків". Росіяни цією казкою-"билью" саморозвінчали своє національне "якось...", і тепер якщо вже за щось беруться, то "мьортвой хваткой". Якщо вже й цього разу піддаємось Росії, то ці вилікувані сатири-сміхом "пошехонці" вже знищать нашу українську націю остаточно, назавжди. Ми вже не вивернемося з-під цієї дикої азійської сили.

Отаке воно страшне наше "якось воно буде". Біймося його. Лікуймося від цієї тотальної добровільної саморозслабленості.

Не Швейк, не хохол, а фортеця!

(Ще на продовження теми)

Кожен із нас, українців, повинен покінчити в собі із швейкіянством, гандизмом, з хохлізмом, малоросійством і стати на рішучу боротьбу за себе, за своє українське єство, за Україну. А для цього кожен з нас має перетворитися на неприступну, відпорну фортецю, розмовляти тільки українською мовою, не переходячи ні з ким в Україні суцільно на російську. Віддавати своїх дітей тільки в україномовні школи, вимагати їхнього відкриття в будь-якому куточку України. Агітувати своїх батьків, дідів, щоб переходили на українську мову спілкування.

Тільки при наявності нас — фортець, самофортець щиро українська державна влада матиме під собою ґрунт, опору в творенні української України.

13.10.2012.

Зашуміли в офшори

(Диптих)

Ой ви, очі, сіркові очі!

(Чорно-біла картинка з натури. Розфарбуйте)

Ні, ну як же й гидко! На політичному шоу в Шустера виступає віце-прем'єр, розпинається, як влада цих чужинців од партії регіонів дбає про народ, як піднімає економіку, щоб потім підняти зарплати й пенсії за рахунок зростання ВВП (внутрішнього валового продукту). Так, вони бачать, розуміють, що людям ще важко живеться, але треба трохи потерпіти, влада робить усе можливе, щоб піднести життєвий рівень, — обіцяє високий урядовець. І тут з місця запитує його член партії "Свобода" отак упритул:

— Відомо, що ви особисто щойно продали свій виробничий комплекс за 1 мільярд доларів і всі гроші перегнали за кордон, в офшорну зону. Скажіть нам отут, як на духу: скільки ви заплатили податку з цього мільярда?

Цей з дозволу сказати віце-прем'єр блимає, як той сірко, починає говорити про те ж саме, що влада, кабінет міністрів дбає про добробут людей і т.д. І жодним словом не обмовився про сплату податку з того мільярда, який зашумів в офшори слідом за іншими мільярдами.

— Та що ж ви дбаєте? — обурюється "свободівець". — Повторюю, ви 1 мільярд вимели з держави, в якій прем'єрствуєте, і не сплатили жодної копійки податку. А саме того мільярда не вистачає, щоб розрахуватися з кількомісячними боргами з шахтарями та виплатити надбавки чорнобильцям.

Ця мерзота робить мертві очі й у котре белькоче про те, як вони, "регіонали", дбають про людей, так і не сказавши, скільки ж він "заплатив" податку з проданого свого комплексу. Бо ж не відстебнув ні копійки, ні centa, ні півцента від того мільярда на податок.

Йому вибивають його мільярдним пограбуванням держави очі, а він їх позичає в сірка. У котре вже ми згадуємо, дивлячись на цю розпрокляту чужинську, окупаційну владу, про сіркові очі, а їй хочби що. Переморгають і далі крадуть, цуплять українське добро.

Бідний сірко, мабуть, скоро зовсім осліпне.

Заробила

З натури

Їдемо з Олею маршруткою із нашого садка. На зупинці заходить сива старенька, важко спираючись на палицю. Оля ("Завжди готовий!") підхопилася з місця. Усадовили стару. Дякує. Їдемо. У вікна косооко заглядає несміливе осіннє сонце.

— Гарний сьогодні день, — говорить старенька. — Ви ж тільки подивіться, який гарний день. Тихо із самого ранку, вітру — та й не дихне. А знаєте, чого оце така славна погода сьогодні?

— А чого?

— Бо сьогодні мій день народження, — посміхається стара.

— Он як! Вітаю вас щиро! Хай вам здоровиться ще на довгі літа.

— Спасибі. Я скоро встану на "Зеленій", і ваша доця знову сяде.

— Та байдуже. Не турбуйтеся.

— Оце ж їдемо в банкомат зняти гроші. Там моя пенсія лежить. Я працювала на хімкомбінаті, одержую пенсію півтори тисячі гривень. Заробила. Оце ж аж за два місяці знімемо. Перетерпіли ще один місяць, на картопельці з олійкою постилися, щоб там біль-

шенько призбиралося. Якраз саме й піст підскочив, то воно й легше було викріпіти без марципанів. Тепер нам набігло аж три тисячі. Ага! Заробила. Робота в мене була все з хімією. Оце ж і з палицею дибаю, у кісточках сидить та хімія.

"Що ж ти, стара, отак першому-ліпшому незнайомому хвалишся? А не дай Господь натрапиш на нечистого на руку?.. Зовсім здитиніла старенька". З пасажирської гущі в проході раптом з притишеним докором озвалася до старої височенька дівчина:

— Ну чого ти розбалакалася, горе ти моє?

Мені зробилося совісно.

Стара замовкла, а потім зазбиралася виходити на своїй "Зеленій".

— Дай руку, бабусю! — примирливо сказала дівчина. Значить, внучка.

З трудом, важко висіли з маршрутки. Посунули до банкомата — зняти ж призбиральну пенсію.

Заробила стара. На клятій хімії... Як же на тобі підлаталися, бабусю... Обікрали... на всі дні. До самого кінця...

14.10.2012. Скvapно пройшов крізь дощ під парасолями старих дерев.

Сьогодні весь денечко дощ. Покрова. День козацької слави. День утворення УПА. Сьогодні мають пройти урочистим протестним маршем вулицями Києва національні сили на честь 70-ої річниці утворення Української Повстанської Армії. Чи покажуть ходу по телевізору?

Відбулися марші й мітинги національних сил у Києві, Львові, інших містах. У Києві зібралося понад двадцять тисяч мітингуючих. Приїхали люди з різних областей України. Вийшли до пам'ятника Леніну й комуністи — сотня престарілих провітритися, грожалися не пустити колону націоналів на Хрещатик, та порошу не стало. Сама порохня!

О 3-ій годині проскочила відеоінформація по 5-му каналу. А в наступних висиланнях місцева слухняна телестудія "Рось" перекрила рекламою сюжети з відзначення 70-річчя утворення УПА з Києва і Львова по 5-му каналу. Окупаційна місцева влада так розпорядилася. Така в нас свобода слова.

Московський бич не поєднає!

16.10.2012. Подумайте — у Росії збирають підписи за поновлення союзу Росії з Україною і Білоруссю. І це на 22-му році Державної Незалежності України! Цей московський шизоїдний фашист, російський загарбник уже відкрито йде в окупаційний наступ проти нас, чуєте (?!), проти нас, а ми все мовчимо, все молимося на їхню розчудесну культуру, літературу, попсу, які тільки присипляють нашу пильність, розмагнічують нашу українську душу, обеззволюють нас, малоросіють.

Мав рацію батько українського роману І. Нечуй-Левицький, коли писав про "непотрібність для України великоруської літератури". Про те ж саме вже із совєцького полону волав до сучасників, а, мабуть, більше до нас, нащадків і Микола Хвильовий: "Геть від Москви!"

Нічого нам клеїтися душею до Росії, нічого нам склеювати Гоголем Росію з Україною (бо "у них народ і слово, і в нас народ і слово", казав Шевченко), досить з нас одного "нерозумного" Богдана. Гоголь покинув українську літературну ниву, яку на силу свого таланту обробляв його батько, полтавець Василь Гоголь. Син перейшов на чужу ниву.

Ми зовсім інший народ. Нас нічого не єднає з Росією, крім московського бича, пуги, "кнута" (рос.).

А Гоголь що ж. Гоголь, може, не так стер, як *затемнив* різницю, грань між росіянами і українцями, між двома різними менталітетами своїми "Вечерами на хуторі близ Диканьки". Петербург після "Вечеров..." став сприймати за *свій* край, благодатну чорноземлю українську з отими дивакуватими кумами Солопіями Черевиками, Цибулями, Солохами, простакуватими парубками Вакулами з черевичками московської цариці Катерини, як він сприймає, скажемо, своє "окаюче" Поволжя, свій тихий Дон тощо.

Ой, подалі, пода-алі від Росії, за свій український корінь тримайтесь та косуймо своїми європейськими карими на Європу. Тобто додому, європейці, повертайтесь, витягаймо свою душу з московсько-азійського полону.

17.10.2012. "У більшовиків з'явилася нова форма страти: убивство з-за рогу". (Володимир Короленко. Щоденник. *Полтава*).

Позбавитися болотярів!

(До оптимістичного)

— Ти невиправний песиміст. Треба ж хоч трохи веселіше дивитися на світ. Оптимістичніше, друже!

— Так, я згоден з тобою. Я й сам себе картаю за ці мої песимістичні нотки і з усієї сили тягну себе за вуха, за плечі з *песимістичного болота* на сонце оптимізму сушитися. Та не встигаю хоч трохи протряхнути, як наша українська дійсність хапає мене за гамалік і знову товкмачить у ще глибше болото.

— А ти не здавайся. Захлинаєшся, висмикуй голову з того болота, відпльовуйся й співай: "А ми тую червону калину підіймемо!.."

— Ну добалакалися ми до сухого паліччя.

— Швидше до мокрого, якщо вже відштовхуватися від твоєї "болотної" метафори.

- Я не про те. Скільки ж нам стрибати свого веселого козачка чи гопака? Болота ж від того не меншає! Болото треба нищити.

— А ще точніше, *позбавитися болотярів*, які розводять те болото по всій Україні, щоб утопити її в ньому.

— Отже, до оптимізму, дорогий, — через боротьбу, а не через потопельне болото бродом без броду.

Довірливе "я"

18.10.2012. Люблю читати прозові речі від першої особи. Вони приваблюють щирістю, душевною теплою, авторською відкритістю, довірливістю аж до незахищеності. Сам же писав од першої особи мало, бо справа це не з легких. Ще там оповідання, спогад, то й нічого, а щось довше — важкувато. У цьому я переконався на своєму останньому романі "Талан".

І що цікаво. Коли писав од третьої особи, здавалося, що пишу від першої. А як сидів над "Таланом", то весь час доводилося переконувати себе, що мій головний герой — "я", а не "він", щоб не вийти зі стихії "я".

Запам'ятаймо!

Ми — єдина українська сім'я

(З конспектів)

19.10.2012. "Ми, українці — єдиний народ, тому не могло бути великого мовно-культурного розриву між Львовом і Луганськом без зовнішнього колосального асиміляційно-колоніального тиску... Ні "західники", ні "східняки" не воювали між собою, на "чу-

жих" і "своїх" нас ділили імперії, аби ослабити". (Степан Вовканич, доктор економічних наук. "Слово Просвіти", ч.42. 2012 р.).

Сонячні липи

20.10.2012. На нашу вулицю прийшла справжня осінь. Ішла вона, крадучись, більше ночами, аж поки одного туманного ранку не палахнули прямо у вікна золотом старі липи. Стоять і показують, скільки вони набралися сонця за літо.

Початок прощання ще з одним прожитим роком.

Що це я раптом зачистив із записами в жовтні? Жодного дня без рядка?

Ну й день же сьогодні! Сонячний, тихий, теплий, блакитний, задумливо-золотий кожним деревом і деревцем. Аж жалко, що він скоро спливе, відійде й лишиться світлим спомином. Хочеться затримати, заговорити, забалакати його з гарним знайомим, таким же спокійним, душевно теплим, відкритим, як і цей осінній післяобід з високим небом і приземлено лагідним сонцем.

22.10.2012. І сьогодні ясний, сонячний, претихий, добролагідний день. Не день, а осіяне лице Господа. Як же й гарно, легко, радісно в такому дні з думками перед Тобою, Господи!

Крізь більшовизм

Ось нам Леонід Талалай 1985 року, ще в більшовизмі (крізь більшовизм):

*І де я в світі заховаюсь?
Щодень пілати розпинають...
(Т.Г.Шевченко)*

Повернувся нарешті сюди
Він, розп'ятий не раз і не двічі,
Набирає в долоні води
І підносить її до обличчя.
І не може зробити ковтка,
Бо вода, найчистіша на світі,
Витіка, витіка, витіка
Крізь долоні, цвяхами пробиті...

(Л. Талалай. Шевченко на Україні 1859 року).

Пам'ятаю весну 1986 року, черговий з'їзд радянських письменників України в приміщенні Верховної Ради. Співдоповідь робить Л. Новиченко. На гальорочному місці в правому крилі бачу, сидить вусатий Льоня Талалай. Я сиджу в лівому крилі. Це місця не для делегатів з'їзду, а для запрошених. Співдоповідач перераховує довжелезний ряд імен талановитих на тоді поетів, і десь аж у кінці списку примостив і Талалая. Льоня посміхнувся у вуса. Посмішка та саркастична, на блідих щоках висіклись глибокі зморшки. На той час вірш про розп'ятого нашого Пророка вже вийшов у світ у щойно виданій збірці "Наодинці зі світом".

Що є істина

23.10.2012. З Богом у душі — ми люди. З Україною в серці — ми українці.

Читаючи "Плач Єремії"

"Заплати їм, о Господи, згідно з чином їхніх рук! Подай їм темноту на серце, прокляття Твоє нехай буде на них!"

Своїм гнівом жени їх з-під Господніх небес!" (Плач Єремії, 3 (64, 65, 66).

Читаю це, а думка про заклятух ворогів України. Ти ж бачиш, о Господи, ми їх зроду ніколи не чіпали й чіпати не збираємось, а вони віками вигублюють нас війнами, голодоморами, сибірськими морозами, темничними катівнями. У відповідь ми, повержені, катовані, проклинаємо їх, але що їм наше прокляття? Якби до нашого прокляття та долучилось і "прокляття Твоє на них". Почуй, о Господи, нас, українців, і захисти нас із Україною од московської навали. Захисти, убережи нас на нашій святій землі, дарованій Тобою, Господи!

Самоперевірка совісті

24.10.2012. Якщо суспільний порядок доводиться доточувати совістю, — значить із совістю все гаразд. Коли ж совість доточують порядком — із совістю біда!

Переконання і вимога

26.10.2012. Рішучіше, сміливіше, наполегливіше, з почуттям законного господаря вимагаймо щоденно, постійно від влади всіх рівнів, від засобів масової інформації, від самих себе кожен *українськості*, будівництва української України, очищення її від імперщини, советщини, від русифікації. Вимагаймо захисту єдиної державної української мови законами, продиктованими Конституцією України, волею сотень минулих поколінь українців, волею і правом нині сущих українців.

Урятує Україну глибоке твоє переконання, що ти, українець, маєш повне право вимагати (як і в усіх демократичних країнах їхні громадяни) свого кровного — *українськості* в усьому на українській території.

Свого Апостола "виглядаймо, шукаймо, виховуймо..."

(З конспектів)

"Не забуваймо, що в Україні ще не родився політик, який би сприяв українській незалежності як сутності нових соціогуманістичних цивілізаційних відносин. Поки що ніхто не має монопольного права на обіцяний прихід нашого "апостола Правди і Науки". Очевидно, що він буде над чи позапартійним, тому виглядаймо, шукаймо, виховуймо, вибираймо його з-посеред усіх партій, громад, рухів та ініціатив, а не обов'язково тільки від мегапартій". (Степан Вовканич. На двох берегах ріки протиборства. "Україна молода". 25 жовтня 2012 р.).

Вірмо! Прийде наш, український... Не всі ж продані й не все продане. Постараймося розпізнати його й підтримати, а для цього й самі ставаймо українцями, а не гречкоїдами з брудних, чужих, часто ворожих, катівських рук.

У зеленому небі хтось поперед зірок поквапився виставити довгобразого місяця, і він з першими намерками почав огневіти, намагаючись якомога дужче заретушувати сіре ластовиння гір на своїй наземній щоці.

Із шор чужої мови

27.10.2012. То ви вже мовите своєю рідною, шановний українче? Україна на вас чекає, на свого заблуклого сина. Сміливіше вертайте в стихію української мови. Дома, кажуть, і стіни помагають, і мудрість роду, пра— і прарідних зустрине вас на порозі першого ж українського слова.

Починайте! Ви станете зовсім іншою людиною, *нарешті* українцем, який з полегкістю скинув з душі шори чужої мови.

Господь добрий

З натури

— Я казала Богові, що не знаю молитви, але ж хіба не можна без молитви попросити?.. Я ж чесна, добра, людинолюбна, жила правдиво. Невже ж не заслужила, щоб Він почув мене? Я ж ніколи нікому не робила нічого поганого, багатьом помагала в горі, — розповідала вона. — Учора подзвонили, що гіпотонічний криз у дочки минув.

Я вірю, Господь почув її, не так слова, як душу. Господь не тільки справедливий, а й безмежно добрий. І, може, довірливий, як дитина. Славимо Його!

Проголосували!..

29.10.2012. Проголосували до Верховної Ради. По-справжньому проголосували, тобто прогавили перемогу, як завжди. На наших очах влада видушувала майбутні голоси з виборців протягом майже півроку, опозиція знала про це й пальцем не кивнула, щоб щось зробити, зупинити злочинців, голосокрадів мерзенних. А тепер ті "підраховують" наші голоси. Усі знають, що підраховують владні *шахраюги* з партії регіонів, і ніхто нічого не може вдіяти. Таке враження, наче стоїть дядько серед вулиці, ошуканий, обікрадений злодіями, б'є себе руками об поли та тільки зубами скрегоче. От і все!

Більшість формуватиме партія регіонів. Сформує і додушуватиме Україну, Незалежність, а "дядько" й далі дебільно битиме руками об поли. А з Ющенком самі ми, виборці, розраховалися по повній. Дали аж 1,2% голосів. Я все ж вірив у "західняків", що вони дадуть 20% голосів, а то й ще більше. Він же там, у них товкся день і ніч усю виборчу кампанію, пояснював, як людям, що справжня національнодемократична, патріотична програма тільки в об'єднання "Наша Україна". І що ж вони дали? Ось Івано-Франківська область відстебнула аж...2 з лишком відсотка. Оце дали! Чи не надірвалися, патріоти! *Ви ж смертельному ворогу, "регіоналам", і комуністам у рази й рази більше дали, ніж своєму, українцю.* А Закарпаття взагалі захрипло на нулю, так голоснули! А під рукою Ющенка були ж іще Українська народна партія, Конгрес українських націоналістів, понад 30 громадських організацій національно-патріотичного спрямування, такі як "Просвіта", "Меморіал". Ні, ви охочіше віддали голоси лже-патріотам, націонал-крикунам.

Ми сім'єю проголосували за Ющенка. Фактично остаточно попросилися з ним... Це вже історія.

31.10.2012. "Людина тільки очеретина, найтендітніше з усього існуючого, але це мисляча очеретина. Крапля води може вбити її. Та навіть якщо весь всесвіт проти неї повстане, вона все ж буде вище своїх убивць, бо вона може усвідомити смерть, а сліпі сили позбавлені свідомости. Отже, вся наша достойність у мислі". (Блез Паскаль).

2.11.2012.

— Теж мені патріот! Штамповка. (Оля).

А мова-то в них російська!

От "Удар" Кличка. Ну, "Удар". Клянуться у вірності Україні, а майже всі "ударівці" — російськомовні. Та й сам Кличко — ще перед виборами на екранах говорив українською (і вже пристойно говорив, він же сприйнятливий до мов, володіє німецькою, англійською), а як тільки його "Удар" подолав 5-відсотковий бар'єр, виступає *тільки* російською. Що ж це за такі патріоти України? *Штамповка*, як каже дотепна Оля.

Почуте слово-крик

Так, уста заціплюючи, вір,

Інших клич , і сам себе накликуй,
 Кидай вірш зім'ятий на папір,
 Кожен — клопоть вирваного крику.
 (Святослав Гординський. Крик).

Може, це й для мене писалося в 1937 році, та я не почув, бо мені тоді було ще тільки два роки, і якщо я й кричав, то крик мій був зовсім не про те. Аж оце сьогодні, щойно натрапив на цього вірша.

Дійшов до мене "Крик" Гординського. Я давно вже кричу в цьому Щоденнику наосліп, сумніваючись — чи воно комусь потрібне? І ось натрапляю на ці благодатні слова старшого: *"Так, уста заціплюючи, вір, // Інших клич і сам себе накликуй..."*

На Південь і Донбас!

3.11.2012. Останні вибори до Верховної Ради показують, що нам нав'язують русифікаторів-"регіоналів" (партію регіонів і комуністів) зрусифіковані та дуже розбавлені етнічними росіянами області Донбасу і Півдня та Криму.

Основне лихо не в етнічних росіянах, а в зрусифікованих українцях. У Донбасі ж населення етнічно українське складає понад 50%, у Харківській, Запорізькій, Дніпропетровській, Миколаївській, Одеській областях понад дві третини, отже так мало б показати й голосування , а то й ще оптимістичніше, особливо по мажоритарці. А насправді там мажоритарні округи дали стовідсотково перемогу кандидатам партії регіонів.

Ось куди треба йти, їхати, летіти з лекціями, бесідами, українописними концертами нам, націонал-просвітянам (історикам, мовознавцям, письменникам, акторам, книгоровповсюджувачам), пробуджувати українців у малоросах Півдня і Донбасу.

Пам'ятаймо Советському Союзу

(З української преси)

"До 1930 року в Україні друкувалося 259 письменників, а після 1937 року залишилося 36 — заляканих, зламаних і перекованих у катівнях НКВД. Решту розстріляли чи закатували в сталінських концтаборах, або ж вони самі покінчили життя самогубством. Лише 7 із тих сотень репресованих письменників померли своєю смертю..." ("День". №179 — 180, 5 — 6 жовтня 2012).

Так російсько-советська окупація знищувала інтелект української нації.

Пам'ятаймо! Не прощаймо!

"Попіл Клааса б'є в серце!"

"Золота комора"

(Моє хобі)

13.11.2012. Моєму хобі вже добрий 51 з гаком рік.

Десь із 1 січня 1961 року став я записувати українські вислови: прислів'я, приказки, суто українські сталі синтаксичні вислови, окремі слова. За цей довжелезний час прощання з молодістю, зріловіччя, старости записалося по всіляких записниках, зошитах тисяч 15, а то й до 20-ти тисяч цих золотих злитків. Записував я їх із живих уст людей, з літератури під позначками: "т.к." ("так кажуть"), частково: "з.к." ("золота комора"), хоча це останнє більше стосувалося фіксації всіляких життєвих епізодів чи своїх летючих думок. Здається мені, що оце "з.к." більше пасувало б до мого хобі.

А що, як я так і позначатиму далі: "з.к." ("золота комора")?

Не знаю, чи багато я виловив золота з багатющої нашої української мови? Чи завжди воно мені відкривалося, чи, може, я часто глухнув, сліпнув, натрапляючи на справжнє золото.

Ну, ось кілька моїх знахідок, виокремлених у мелодіях нашої співучої мови.

"Він якийсь *пришелепуватий*, як я подивлюся".

Може, це й про мене? Замість того, щоб носити це мовне багатство в голові, як це робить народ, я його записую. *"Та байдуже, і з посміху бувають люди"*.

"Що воно там *шарудить* поночі?
 До речі, цей вислів я пригадав без запису, з дитинства пам'ятаючи. У нас у полтавському селі так казали, *золотокоморили*.
 "Піди та *розслухайся*, що там говорять".
 А оце: "*Утопила головоньку за ледащо*".
 "*Ніяким світом не чіпайте його!*" (Отаке крайнє застереження). У нас би на Полтавщині відповіли на це:
 "Та обійду його десятою дорогою, хай він сказиться!"
 А як вам оця ось перлина з народної пісні:
 "Ідуть дощі все дрібнії, та землю орошають, та травною *урощають*".
 "*Підохочували* його йти".
 "Що б йому *завгорило* купити цей дім?"
 "Так *вижився*, що вже й гривні нема в кишені".
 "*Возільники* возили пшеницю".
 "*Оттакелецькі* кавуни!"
 "Уже *лягома* приїхав він додому". (Пізно, коли вже полягали спати).
 "І не засилай, *поточаться* з хати твої свати".
 "Кінь *перейшов на наші руки*". "На *провійному* місці".
 "Запік себе в роботу".
 "Дивлячись, *на яку ногу жити*".
 "І після примирення вона *не стала легша на вдачу*".
 "Будем сіяти жито, пшеницю та всяку *сівбицю*". (Обрядова пісня).
 "Побіг за ними *нагонця*".
 "Говорить наздогад. То він усе *ума вивідує*". (с. Гутирівка, Полтавська обл.).
 "Та це для нього, як *відшумілий* дощ".
 "Хай їм Бог гріха не пише".
 "Не для Гриця *косовиця*".
 "У теці для доброго зятя й ступа *доїться*".
 "Він їй не під мислі".
 "Правда своє *візьме*".
 "Цілий *божісінський* день".
 "Ішов дощ і висихав *слідом*".
 Що мені з цим золотом *золотісінським* робити?.. Я ж уже майже нічого не пишу.

14.11.2012. Сьогодні Сергій Ткаченко проводить творчу зустріч із юними читачами в бібліотеці імені Василя Симоненка. Піду, послухаю цього енергійного поета-патріота.

Творча зустріч пройшла добре, змістовно. Сергій презентував поетичний збірник поезії поетів Черкащини "Слово про Слово". У ньому вірші, присвячені українській мові, Україні. Укладач збірника Сергій Ткаченко.

Збірник спрямований на захист і утвердження української мови, проти душителів нашого рідного слова, проти антиукраїнського, антинародного закону мовної політики, нав'язаного нам окупаційною владою партії регіонів.

Сергій показав себе палким борцем за рідну мову. Спасибі йому.

"Не дозрів..."

(*А іржа часу їсть наші шаблі!*)

Серед дбайливо зібраних Сергієм Ткаченком поезій у збірнику "Слово про Слово" є гострі рядки, як лезо козацької шаблі. А скільки ось тут болю в оцих Словах Петра Сафроненка із Черкас:

І вже дзвенять, бринять бандури,

Куються шаблі замашні.
 І вже розплата йде за лихо,
 За сльози, кров, нестерпний біль... —
 Богдан проноситься, мов вихор,
 Ось-ось... Побіда... *Не дозрів*...
 І мов підкошений, потиху
 В Москву вже шле і хліб, і сіль...
 Там все взяли... А навзамін —
 Нам, як хохлам, — ярмо і хміль...

Страшні слова. Крізь грозований, немилосердно гнівний скрегіт шабел виламувалися ми з хохлів в українці... Та вождь наш, великий Гетьман... "*не дозрів*"...
 Яка трагедія України! Народ готовий був!.. А вождь не дозрів.

Синтаксис живої мови

16.11.2012. Якою ж ще живою українською мовою говорять у нас люди по селах! Ми ж пишемо якоюсь тінню від тієї мови. Бо не вистачає душі, серця вслухатися в синтаксис сільських мовців, у цю надійну зброю проти штапованої канцелярщини.

Молитва за українську мову

21.11.2012. Господи, дай нам сили відстояти нашу рідну, даровану Тобою українську мову, і не дозволити ворогам-супостатам замінити її чужою нам російською мовою. Амінь.

Тримаймося нації!

23.11.2012. "Нація — найбільше з існуючих громадянське об'єднання, потужне і самодостатнє. Розбийте його — і ви оголите індивіда. Він утратить усе — захист, підтримку, допомогу". (Шарль Моррас).

Друга "рідна" мова — це асимілятор, колонізатор, загарбник, розбійник, русифікатор

"Жодна мова не має права претендувати на роль другої рідної мови іншого народу. Таке право привласнює собі лише колонізатор з метою змінити ідентичність колонізованих, уподібнити її до своєї, а відтак позбавити завойованих опірності й привласнити їхню територію". (Лариса Масенко).

Український реквієм

25.11.2012. Учора провели День пам'яті жертв голодоморів в Україні. В Київській опері прозвучав концерт-реквієм пам'яті жертв голодоморів в Україні. Реквієм рівня Моцарта, Верді, а, може, й *молитовніший* перед Небом.

В інших народів реквієми творять геніяльні особистості, у нас же творцем реквієму став увесь український народ, українська нація. Автори зуміли записати тільки якусь частину всенародного реквієму-горя, реквієму-трагедії нашого народу, який не затухає в нації з роками, попелом пам'яті б'є в українські серця.

Ім'я цьому Реквієму — Триглавий Голодомор-геноцид українського народу (1921-1923, 1932-1933, 1946-1947 рр.). Геноцид, влаштований третячолітнім ворогом України — Російською імперією під сатанинським іменем останніх десятиліть, іменем-аббревіатурою ССРСР.

Гірше гітлерівського концтабору
(Голодна советська воля була смертельною)

Моторошні факти наводить Вадим Мицик у статті про Голодомор-геноцид 1932-1933 років в Україні ("Слово Просвіти", 22-28 листопада 2012):

"Дитина Маруся Кисіленко із Гордашівки (Тальнівщина) 1933 року на полі взяла жменю колосків. За "злочин голодної дитини" засудили батька Силу на п'ять років тюрми. Там чоловік вижив, а дружина з п'ятьма дітьми померла на волі. Сергій Сорока з Тального згадував, що коли він повернувся з Комсомольська-на-Амурі 1933 року, то воля йому стала гірше будь-якої тюрми. В'язень Маутхаузена Федір Біленко із с. Гордашівка писав, що радянська голодовка 1933 року була гірша за фашистський концтабір — там давали їсти хоч якусь бурду".

У фашистському концтаборі давали їсти, *годували* в'язнів, а по всій Україні, пише дослідник Голодомору, відомий краєзнавець Вадим Мицик, "комуністичний режим скрізь створив ударні бригади, які забирали збіжжя до зернини, а хліб до крихти. Навіть їжу з горшків якщо не забирали, то виливали, аби люди не мали чого їсти. "Ударники" були озброєні металевими штричкамими, якими проштрикували солону, землю, вишукуючи "поховане зерно". Така організація була всюди, а це підтверджує, що систему розробила і застосувала влада".

Не просімо! Виборюймо!

28.11.2012. Є патріоти й патріоти. Є патріоти-борці, а є патріоти-прохачі. Та ще ніхто не повернув собі, скажемо, державну незалежність проханням, вимолуванням, бо свободу не ви-прошують, не виклячкують, її беруть, спираючись на силу фізичну й моральну.

Запам'ятати б це українцям, глибоко запам'ятати! Хіба ж допросилася колись анемічна Центральна Рада в Москві *білої*, потім у Москві *червоної* хоча б крапельнички тієї культурної автономії, на яку вони "героїчно" зважувалися? А дзуськи! А Фінляндія показала Леніну дулю, виставила лінію Маннергейма, і червона зараза враз відпала від Суомі. У нас тоді була своя "лінія Маннергейма" — 1 мільйон українських солдатів, готових стати за Україну стіною перед більшовицькими загарбниками. *Прохачі* Винниченко й Грушевський розпустили мільйон бойових, тільки-но з окопів імперіалістичної війни багнетів по домівках і ввергли Україну ще на 70 років у лєнінсько-сталінське пекло та хрущовсько-брежнєвське знемовлення, обрусіння.

Не просімо України у ворога, не просімось, виборюймо її!

Під великим секретом

2.12.2012. Прокинувся вдосвіта. Чомусь потягло погортати свій роман "Довгі присмерки". Почитав кілька сторінок, вступ, згадав, як понад рік писав його майже "невилазно" з квартири в 1986-1987 роках, ще в *концентраційному* Советському Союзі, увесь час відчуваючи спиною, потилицею кагебістське дихання (ось-ось подзвонять у двері, як це було вже під час арешту в 1973 році, увірвуться командою в помешкання — і знову допити, суд, етап, і особливий концтабір на цілих 15 років у смугастій зєківській одежі).

Скажу, як знаючий прозаїк, роман мені вдався, за який не соромно буде й через десятки років українській літературі. От би тільки дійти йому по-справжньому до читача *масовими* тиражами, а не цим у 1000 примірників.

Таки не даром я тримав із 1961 року в руках перо прозаїка. Дещо встиг сказати, хоч і було забрано концтабором п'ять років найпродуктивнішого віку прозаїка — від 38-ми до 43-и-річчя.

І все ж дещо втиг я написати до пенсіонерського вигасання метафоротворення...

Будуть до мого творчого набутку милостиві й розумні співвітчизники, то звернуться до мого слова, *розтиражують* його. А написано вже на добрих 8 (вісім) томів. У тім числі до 3-х томів доходить мій Щоденник "У магнієвому спаласі", який оце й цієї миті пишеться далі...

Як кожен серйозний письменник, вірю, що моє слово конче потрібне моєму народові, моїй Україні. Розглядаю його, як цеглинку у велику, Святу Будову Української Держави, без якої не прожити, не вдержатися в цьому немилосердному світі Україні. Затопчуть,

зметуть з лиця землі супостати. Ми ж відчуваємо, як ні на мить не прочитає зловісний по-
дих сусідки Росії, цього несамовитого, безмозклого полоза, готового задушити нас при пе-
ршій же можливості.

Хай Бог береже Україну і кожного українця!

3.12.2012. Якщо навіть тільки один твій співвітчизник став глухим до болів рідної
землі, знай, що тебе поменшало рівно на одного його.

А якщо глухнуть мільйони?..

Неувага

Я прогавив один ювілей — цього року. 12 квітня моєму Щоденнику виповнилося 40
років. І ніхто не привітав його. Навіть я, його автор.

А я ще й думаю, чого він так гірко заговорив зі мною останнім часом.

Вчитайтесь у це!

"Гроза: ми всі щасливо уникли її. Але ні, не всі. Трьох ластівок загнало вітром і до-
щем у камінну трубу. І ось вони спеклись. Три ластівки, три живих істоти, тричі я". (Жуль
Ренар. Щоденник).

Переживаю попередній запис із "Щоденника" Жуля Ренара. У цих кількох фразах
болю, гуманности на цілий роман, а то й значно більше.

А ще думаєш над таким: мистецтво, особливо мистецтво словом (література) — це в
першу чергу біль, співчуття, бо завжди співпереживання.

Але Казаков...Казаков...

4.12.2012. Боже, Юрій Казаков. Яке щастя літератури мати такого письменника,
прозаїка, котрий так трепетно-ніжно торкався не пером, душею до слова, що воно переста-
вало в екстазі вдячності почувати себе словом, саме перетворювалося на почуття, робило-
ся смутком, жалем, натяком радості зі стриманою гірчинкою болю, глибокою печаллю,
музикою...

Із 1962 року читаю його, відшукуючи по крихті, по новелі, оповіданню в російських
журналах, не читаю, а причащаюся й причащаюся, щоразу віддаючи в полон усі свої по-
чуття.

Подібне з моєю душею робить ще зі школярських років хіба що Олесь Гончар свої-
ми "Прапороносцями" та ще Іван Бунін, І Григір, Григір...

Але Казаков... Казаков... Ніде він не сказав погано про нас, про Україну. Не в при-
клад багатьом іншим російським письменникам.

"Не встанемо, мамо!.."

(І ще про "кремльовські йолочки")

5.12.2012. Півмісяця тому в Черкасах остаточно спаскудили Соборну площу коло
"білого дому" — будинку облдержадміністрації, видерли з корінням розкішні березові мі-
ні-гайки на двох крилах площі, а під самим будинком знищили високі, під третій поверх
ялини, оті традиційні "кремльовські йолочки", що їх і досі запобігливі перед Москвою ма-
лороси по всій Україні саджають під кожною казенною спорудою, скоро, мабуть, будуть
висаджувати й навколо громадських туалетів.

На місці беріз висадили молоденькі туї. Такі ж натикали й уздовж чоолової стіни об-
лдержадміністрації. Та недовго красувалися туї під вікнами влади. Ідемо ми сьогодні з ві-
домим журналістом Петром Жуком до адміністрації і з подивом бачимо, що замість струн-
кеньких туй знову стоять ялиночки, молоденькі, ну вилиті "кремльовські".

Московські лакеї з благословенних Черкас одумались і знову впали на коліна. Так і чуєш у завиванні зимових вітрів тремтячі, наче з гоголівської "Ночі перед Різдом", вірно-підданські хохлячі голоси: "Не встанемо, мамо!.."

Коли вже вас хоча б ревматизмом прохопить на тих колінах?

Проти кого ячмінь викидає колос?

6.12.2012. Один дуже поважний поет уже в похилому віці, аж наче похваляючись, сказав, що його відомі поети-ровесники давненько вже мовчать, а він ще нічогенько, ще у формі, ще пише на повну потужність. То й прапор йому в руки, як мовиться. Тільки ж поезія його ще із зеленої юности була слабопочуттєвою, майже повністю дискурсивною, раціоналістичною, а рацію не піддається часові, поки діє розум, слово поета-раціонала, трапляється, навіть мудрішає, вагомішає з літами.

Першими ж вигасають почуття. А значить і почуттєва поезія примерхає, захолюняє раніше в поетів почуття. "Між словами має бути простір, заряджений емоцією",— казав Леонід Талалай. А він знав, що каже, бо *відчував* дійсність, був правдивим поетом почуття.

Тож насолоджуймося трепетним, "солов'їним" Словом поета почуттів, поки він молодий, поки ячмінь не викинув колос. А він викидає його ще зеленцем...

Без метафор

7.12.2012. У своїй праці про поезію Леонід Талалай раптом вистрілив такою спасенно-вбивчою прозою, так вийшов з метафори в пряму проклятушу нашу дійсність, що спасибі йому, може, від цієї його прямої багатьом малоросам-хохловичам проясниться в їхніх затурканих-забільшовичених головах. А сказав наш поет таке:

"Коли чую розмову про дружбу з Росією, думаю про автомат, бо знаю, що доведеться захищатися".

"От де наша душа!"

Усе згадую, як неодноразово під час наших зустрічей Микола Шудря настійливо радив:

— Усім кажу й тобі також, Василю, читай Степана Васильченка. От де мо-ова, от де наша душа!

У котре згадавши тепер уже покійного Миколу Шудрю, дістаю з полиці том вибраного С. Васильченка й з удячністю читаю "нашу душу". Читаю й примовляю:

— Читаймо цього класика, світлого прозаїка. Читаймо... Це — наше. Це — ми!

Імперію не відродити!

14.12.2012. "Нам треба дивитися у майбутнє, а не озиратися назад: період імперій минув безповоротно. Остання імперія — Радянський Союз — розпалася. Повернути її територіально уже неможливо, як не можна двічі увійти в одну й ту саму річку. Чи можна повернути сьогодні рабовласницький чи феодалний устрій? Ні. Так само не можна повернути територіальні імперії — вони віджили своє". (Патріарх Філарет).

Невже зрадімо Богом дане?!

Патріарх Російської православної церкви Кіріл Гундяєв і Путін заповзялися зліпити *начебто* православний "Русській мір", втягнувши у свій московський кагал, під зажерливу московську, окупантську руку Україну і Білорусь. Спитаймо їх, кривословів, і себе: в який "мір" вони хочуть заарканити нас? Адже в самій Москві вже сьогодні третина населення — мусульмани. А за прогнозами експертів через 30 років Росія буде *мусульманською* державою.

То ми що, православні, волимо під московсько-мусульманську руку? А як же наша україно-православна віра? Віра наших батьків?.. Невже зрадімо святе, українське, Богом дане?

Та побіймося ж Бога, православні! Хрестімося від тієї Москви! Не берімо гріха на українську душу!

У фокусі щоденника — мить миттєва

17.12.2012. Так ось же воно!..

Критик газети "Фігаро" дорікав братам Гонкур, що в їхньому "Щоденнику", мовляв, "відсутній синтез". Е. Гонкур, заперечуючи критикові, визначав себе як "художника, який шукає не загальної правди, а правди даної миті".

Ну хто ж не любить со-онечка...

Зі світу "молодших наших"

23.12.2012. Що не день, то й набурмосений, товсто вкутаний у хмари, ще й сніжком трусить і трусить. Наша киця Кузя також укутується в плед на кріслі й носа не показує надвір, подалі від вікна тримається. І ось одного дня уже надвечори косо прозирнуло сонечко та так же радісно через усю кімнату, аж золото на корінцях книжок на полицях засяяло. Кузя враз ожавіла, метнулася на підвіконня, підставила голівку, носика під рожеве проміння й уся розм'якла-а. Та недовго тривало блаженство. Сонце почало сідати за будинки. День швидко згасав. Кузя занепокоїлася, спиналася передніми лапками на шибку, визирала в завіконня, але сонця вже не було, і скоро в сутіні білів тільки сніг. Кузя зіскочила з підвіконня на крісло, знову зарилася в плед і від нас одвернулася, залягла на всю ніч.

Щосвітанку вона стрибала на підвіконня, висиджувала, чекаючи нового дня із сонцем. Та день довго не хотів прокидатися, а потім уже й не спав, але й не вилазив з-під суцільної хмарної ковдри аж до вечора. Од вікна тягло холодом, і Кузя поверталася до свого крісла, сумувала за високим небом, щедро осяяним сонцем.

А сьогодні таки зглянулася зима. Над нашим дев'ятиповерховим будинком, над місцем з раннього ранку заголубіла висока височина. Помаранчево заграло крайнебо на сході. Ще до східсонця Кузя зайняла своє насиджене місце на підвіконні, й вони удвох стали нетерпляче ждати свого осонення на весьденечко, хоч і короткий по-грудневому, але ж із сонцем, із со-онечком до самого вечора.

Їй і їсти приносили на підвіконня і водички пити.

Молитва за українську мову

Господи, дай нам, українцям, сили відстояти перед супостатами нашу рідну українську мову, яку Ти дарував нам разом із життям, і оборони нас від розбійницького нашествия на нашу землю чужої російської мови. Амінь.

24.12.2012. Почитав "Час і пора" Романа Дідули і якось ожив емоційно, та взагалі ожив, бо без емоцій то вже не життя.

Спасибі, Романе!

"Хто вмер, то ще й кається буде"

Спомин

З ночі дощ, й увесь ранок, і дообід: мокро, сиро, холодно, наче й не літо надворі. І так якось гнітюче тобі під оцими сірими хмарами. А в пізні обіди над обрієм, дивись, починають прориватися хмари. Заголубіло небо місцями, виглянуло сонце, стрельнуло тугим промінням по калюжах, по вікнах. Глянула мати на ясний світ і сказала:

— Бач як розгодинюється, хто вмер, то ще й кається.

Скільки разів за літо чую оцю примовку від наших хуторян. Якась вона така звична, домашня, сонячна, і водночас, почувши її, із сумом згадаєш тих, кого вже немає на цім світі, кого ось і не так давно всім хутором проводжали в останню дорогу під спів півчі й урочисто-сумні слова решетилівського батюшки, звернені до розкритого неба. Це ж і цей, останній похований, уже ніколи не побачить отакої Божої години.

А десь уже у 8-му класі якось розкрив я повість Олеся Гончара "Микита Братусь" і читаю з першого вже рядка:

"Славний видався ранок: хто вмер, то ще й каються буде".

І стало так гарно на душі, так затишно, наче на все життя мені розвиднилося, виподилося. Що то, кажуть, рідне...

Відтоді я ще дужче полюбив Олеся Гончара, повірив у нього, в його велике українське серце.

"У зону?"

Спомин

25.12.2012. Лена згадала, як посилала мені в пермський концтабір коло станції Всехсвятської першу посилку в 1975 році, коли я відтяг півтерміну своєї тюрми советської (2,5 року). Пішла, каже, на базар у Черкасах купити сала. Жінка продає таке гарне, смачне. Попросила відрізати 5 кілограмів одним шматком.

— У зону? — спитала власниця сала.

— Так.

(Дозволялося посилати зекам у зону продуктову посилку не більше п'яти кілограмів. Посилали найкалорійніше — сало).

І жінка вибрала найкращий шматок і відрізала. Слухаю оце сьогодні й сповнююся вдячністю тій жінці.

— Спасибі їй, — кажу. — Хай їй щастить в усьому.

А сало справді було смачнуче. Я накликав десь із півтора десятка земляків — воїнів УПА і дисидентів. Кілограмів зо три втерли. Ох і посмакували ж! Та ще й Лена здогадалася присипати сало, цю *солонину*, як називають її львів'яни, червоним перцем, *паприкою*. Попаприкувала, як казав Ігор Калинець. Посолонцювали уволю. Ще й господареві лишили два кілограми.

Але ж яке це масове явище було в Советському Союзі — ота "зона"! Скільки тих *п'ятикілограмових* шматків доводилося чи не щодня відрізати продавцям сала (со-ло-ни-ни!..).

26.12.2012. Великий День! День народження нашої Олі. Я радий, що наша дитина безмежно добра людина. Молю Бога, щоб обходили, минали її всі нещастя.

"Справила плаття"

27.12.2012. Нині ми кажемо: "*Купити* плаття" чи "купити матерії на плаття". А колись у нас на Полтавщині мовили:

— *Набрала* на плаття.

Коли ж купували готове те плаття чи будь-який одяг, взуття чи пошили з набраного, то з якоюсь аж погордою в голосі чи полегкістю, радістю *повідомляли* в розмові:

— Оце *справила* собі плаття (чоботи, черевики, спідницю).

Не просто купила, а саме "справила". Тобто довго, місяцями, цілий строк, може, в наймах заробляла на це плаття (чоботи і т. д.), *збивала* копійку до копійки й коли вже набиравала потрібну суму, *надбала*, то й пішла (поїхала в город) і купила, висловлюючись по-сучасному. А насправді — *справила*. Яка ж таки багата, синонімічна наша мова!

Думаю, оце "справила" (справив) не застаріло, на жаль, і сьогодні, бо багатьом, як і колись, доводиться через розкрадання України ворогами-олігархами *збивати* копійчину до копійчини... І не видно тому кінця-краю, бо нас окупували мертвою хваткою. Окупаційна влада "регіоналів"-русифікаторів, загарбуючи Україну, розтрясла не те, що рештки своєї совісти, а навіть саме поняття про можливість існування тієї совісти в людській природі.

Так ось у чому сила атланта!

"Звідки я родом? З рідної мови!" (Григорій Білоус).

І цим усе сказано. На цьому стоїть віками Україна. На цьому ми (кожен із нас — *атлант*) повинні й далі тримати її вічно.

Захисний націоналізм

28.12.2012. У своїй глибокоаналітичній, перейнятій тривогою за майбутнє України, Української держави статті "Коли будеється не національна держава" ("Літературна Україна", №50, 27.12.2012) Віталій Дончик наводить слова дослідниці колоніалізму Е. Томсон із США:

"Захисний націоналізм є засобом опору від зазіхань ворожих сил на ідентичність, але його часто тлумачать як ксенофобію".

Для нас, українців, яких віками гнобить, нищить ненависний московський імперіалізм (і царський, і генсеківський, і путінських часів), це визначення "захисний націоналізм" — єдиний результативно-дієвий, рятівний постулат у жорстокій, меркантильній дійсності, байдужій до долі державобудівничих націй, які щойно вирвалися, в чому були, на волю з лабет найпекельнішого імпер-гнобителя.

От і захищаймося цим постулатом на загарбницьких колоніально-сибірних вітрах, щоб там хто на нас не казав-покрикував із свого надійного, залізобетонного *європейського затишку*. Нам же той затишок доводиться ще будувати й будувати, без колишньої романтичної надії на будь-чию допомогу і захист, самим, самим і ще раз *самим*, окраденим, сплюндрованим, принижуваним віками.

Не виривайте з наших зраних рук кельму з розчином!

Ви тільки запам'ятайте!..

Образок

Бо додому воно завжди:
Полину і сльози — додому.
Микола Вінграновський.
("Коло тебенько я — дивись!..")

29.12.2012. А навесні старенький учитель з черговим класом виходив на увесь урок за село, на квітчасті луки. Зупинялися серед перелісків пологих гір, теплої зелені. Удалині лебедино мріли сусідні села в щасливому оточенні озимих хлібів. Над ясним світом возносилися в прозорому мареві (святого Петра з вівцями) біла церква під зеленими банями в рідному селі, така домашня... Аж ген-ген Бабичів ліс сивів, і ближні гайки зеленіли по схилах долини. Зовсім неодалеки, пофоркуючи, пара карих коней граційної постави паслась, як намальована. Співало птаство хором.

Учитель обводив рукою, мов диригент, всю цю панораму, казав до враз умовклих учнів глухуватим голосом урочисто, і його карі очі з кожним словом теплішали, весніли, молоділи:

— Оце, друзі мої, співвітчизники, перед вами наша батьківщина! Запам'ятайте її такою на все життя. З її живим образом, де б не були, куди б вас не закинула доля, ви вже не пропадете, не зникнете безслідно, не загубитеся серед чужих людей у чужому краї. Образ цілої Батьківщини у вашій пам'яті вирізнятиме вас із-поміж інших народів, кликатиме вас до себе, зігріватиме ваше серце ніжним сумом, якого з роками все більшатиме й більшатиме... І одного разу ви, може, не витримаєте і вернетесь додому, до батьківського порогу. Ви тільки запам'ятайте... Запам'ятайте, прошу вас!..

Знав Учитель, що казав. Ой, знав!..

Кав'ярня "Друге січня"

Новела

31.12.2012. Після бурхливої зустрічі Нового-перенового року проспав усе 1-е січня, час від часу виринаючи зі сну з розкольним головним болем і знову тяжко засинаючи... А на ранок 2-го січня прокинувся з легкою головою, як на світ народивсь.

У ванній у дзеркалі перед ним набридливо стовбичив хтось малознайомий, блідий, із зарослими жорсткою щетиною щоками. Коли вже доголився до самого себе й умив свій образ, відчув звірячий (вовчий?) голод. В лункій порожнечі холодильника знайшов тільки надпиту пляшку мінералки.

Сквапно зодягнувся, прислухаючись до хрускітливого хідника за вікном під ногами рідких перехожих. Вийшов у новорічний мороз-морозенко у своєму сірому кепі. За два квартали натрапив на *зовсім* нову кав'ярню з іще новішою, якоюсь дивною вивіскою: "Друге січня". "А й справді — 2.01.2013", — подумав про дату зимного сьогодні й зайшов у теплі двері. У затишній невеликій залі тихо грала спокійно-мелодійна музика й пахло доброю кавою. Йому це дуже припало до його голодної душі: і мелодійна музика, і запах доброї кави.

Його швидко обслужила молода офіціантка в білій наколці з назвою кав'ярні.

— А чого ваша кав'ярня називається "Друге січня"? — Запитав він офіціантку. — Цього дня щось важливе сталося в нашій рідній історії?

— Мабуть, нічого важливого, крім того, що ми назвали так нашу кав'ярню, — мило посміхнулась офіціантка.

— Але чого Друге, а не третє, десяте?

— Ми подумали про самотніх молодих людей, яким схочеться їсти саме 2-го січня після радісної зустрічі Нового року.

А де ж взаємотолеранція?

Ми, титульна нація, умовляємо самих себе: "Будьмо толерантними до наших нацменшин, створіймо їм умови для їхнього розвитку, поважаймо їхніх національних героїв (тих із них, які не були в минулому заклятими ворогами України). Але чого ж ми не наважуємось у свою чергу попросити (толерантно) і про їхню нацменшинську толеранцію *у відповідь* до нас, до нашої історії, до землі, terra, яка дала їм прихисток, а для їхніх новонароджених стала і їхньою Батьківщиною?"

Нас уже по двоє...

Нас ще тільки 42 письменники в нашому Черкаському обласному відділенні Національної Спілки письменників України, а вже маємо двох Поліщуків, двох Ткаченків... Так і дивись, скоро й твій однофамілець прийде до нашого бойового підрозділу. А як же ми славу ділитимемо поміж читачами?.. Люди добрі!